

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Esra KAVASOĞLU PARLAK

HATİB RÜSTEM EL-MEVLEVÎ'NİN “VESİLETÜ'L-MAKÂSİD İLÂ AHSENİ'L-
MERÂSİD [FÎ LÜGATİ'L-FÜRS]” ADLI ESERİ
(İNCELEME-METİN)

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2017

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Esra KAVASOĞLU PARLAK

HATİB RÜSTEM EL-MEVLEVÎ'NİN “VESİLETÜ'L-MAKÂSİD İLÂ AHSENİ'L-
MERÂSİD [FÎ LÜGATİ'L-FÜRS]” ADLI ESERİ
(İNCELEME-METİN)

Danışman

Doç. Dr. Ali CİN

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2017

T.C.
Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Esra KAVASOĞLU PARLAK'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Mustafa ARSLAN (İmza)
Üye (Danışmanı) : Doç. Dr. Ali CİN (İmza)
Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞAHİN (İmza)

Tez Başlığı: Hafız Rüstem El-Mevlevî'nin "Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd [fî Lügati'l-Fürs]" Adlı Eseri (İnceleme-Metin)

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Tez Savunma Tarihi : 25/05/2017

Mezuniyet Tarihi : 06/07/2017

(İmza)
Prof. Dr. İhsan BULUT
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘‘Hatıb Rüstem El-Mevlevi’nin ‘‘Vesiletü’l-Makâsıd ilâ Ahzeni’l-Merâsıd [fî Lügati’l-Fürs]’’ Adlı Eseri (İnceleme-Metin)’’ adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Esra KAVASOĞLU PARLAK

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Esra KAVASOĞLU PARLAK
Öğrenci Numarası	20108503808
Enstitü Ana Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Doç Dr. Ali CİN
Tez Başlığı	Hatîb Rüstem El-Mevlevî'nin "Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd [fî Lügati'l-Fürs]" Adlı Eseri (İnceleme-Metin)
Turnitin Ödev Numarası	826104603

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 370 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 19/06/2016 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 3

alıntılar dahil % 2'dir.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelerle sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

19/06/2017

(imzası)

Danışmanın Unvanı-Adı-
Soyadı

Doç. Dr. Ali CİN

İÇİNDEKİLER

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ.....	iii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	iv
ÖZET.....	vi
SUMMARY	vii
ÖNSÖZ.....	viii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAPLAR, FARSLAR ve TÜRKLERDE DİLBİLGİSİ VE SÖZLÜKÇÜLÜK ÇALIŞMALARI

1.1. Araplarda Gramer ve Sözlükçülük Çalışmaları.....	7
1.2. Farslarda Gramer ve Sözlükçülük Çalışmaları.....	10
1.3. Türklerde Gramer ve Sözlükçülük Çalışmaları.....	12

İKİNCİ BÖLÜM

VESİLETÜ'L-MAKÂSİD İLÂ AHSENİ'L-MERÂSİD Fİ LÜGATİ'L-FÜRS'ÜN İNCELENMESİ

2.1. Eserin Adı ve Yazarı Hakkında Bilgi	19
2.2. Eserin Yazılış Tarihi	20
2.3. Eserin Yazılış Sebebi.....	21
2.4. Eserin Muhtevası ve Özellikleri	21
2.5. Eserin Tertip Şekli ve Bölümleri.....	24
2.6. Eserin Manzum Bölümleri.....	25
2.7. Eserin Nüshaları	28
2.7.1. Ankara, Milli Kütüphane Yz. A 638 (1004/1596) Nüshası.....	28
2.7.2. Ankara, TDK Kütüphanesi Yz. A 449 (H 965/1558) Nüshası.....	29
2.7.3. Eserin Diğer Nüshaları	30
2.8. Çeviri Yazıda Dikkat Edilen Hususlar.....	32

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN

3.1. Eserin Çeviri Yazılı Metni	35
SONUÇ	456
KAYNAKÇA	458
EK 1- MKN 2. Varak (Eserin Başlangıç Sayfası).....	464
EK 2- MKN 12. Varak (2. Babın Başlangıç Sayfası)	465
EK 3- MKN 27. Varak (3. Babın Başlangıç Sayfası)	466
EK 4- MKN 72. Varak (Eserin Son Sayfası).....	467
EK 5- TDKN 3. Varak (Eserin Başlangıç Sayfası)	468
EK 6- TDKN 18. Varak (2. Babın Başlangıç Sayfası).....	469
EK 7- TDKN 47. Varak (3. Babın Başlangıç Sayfası).....	470
EK 8- TDKN 112. Varak (Eserin Son Sayfası)	471
ÖZGEÇMİŞ.....	472

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

ا	a, e, ı, i, u, ü, o, ö	ف	f
آ	ā, a	ق	q
ء	’, -ı, -i, -yı, -yi	ك	g, k, ñ
او	o, ö, u, ü	ك	g, k, ñ
ای	ı, i, î	ل	l
ب	b	م	m
پ	p	ن	n
ت	t	و	o, ô, ö, u, ü, ū, v
ث	s	ه	a, e, h
ج	c	ی	ı, i, î, ā, y
چ	ç		
ح	h		
خ	h		
خوا	h’ā, h’ū		
خوی	h’î		
د	d		
ذ	z		
ر	r		
ز	z		
ژ	j		
س	s		
ش	ş		
ص	ş		
ض	z, d		
ط	t		
ظ	z		
ع	’		
غ	g		

KISALTMALAR LİSTESİ

/	Veya
?	Anlamlandırılmayan/tereddütlü kelime
...	Okunamayan ifade
age.	Adı geçen eser
agm.	Adı geçen makale
akt.	Aktaran
AS	Abdülmeccid Sivasî'nin Mesnevi Sözlüğü
AÜ	Ankara Üniversitesi
BK	Burhân-ı Katı
Bkz.	Bakınız
C	Cilt
DTCF	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
Düz.	Düzenleyen
f	Maruf
FA	Ferheng-i Fârsî-yi 'Amîd
FM	Ferheng-i Fârsî-yi Mo'în
FZ	Ferhengi Ziyâ
H	Hicri
Haz.	Hazırlayan
İHK	İl Halk Kütüphanesi
İÜ	İstanbul Üniversitesi
KGS	Kimiya Genel Sözlüğü
LD	Lugatnâme-i Dehhodâ
LL	Lehçetü'l-Lügat
m	Mişlihü, mürâdif, müterâdif
M	Miladi
MKN	Milli Kütüphane Nüshası
MÖ	Milattan önce
öl.	Ölüm tarihi
s.	Sayfa
ŞL	Şâmilü'l-Lüga

ŒLT	Œâmilü'l-Lüga Tez
TDK	Türk Dil Kurumu
TDKN	Türk Dil Kurumu Nüshası
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TEL	Turkish and English Lexion New Edition
TS	Tarama Sözlüğü
TSMK	Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi
TTK	Türk Tarih Kurumu
v.	Varak
y.	Yaprak
Yz.	Yazma

ÖZET

Bu çalışma, Hatîb Rüstem El-Mevlevî'nin *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd fî Lügati'l-Fürs* adlı eserinin Ankara, Milli Kütüphane Yz. A 638'de ve Ankara, TDK Kütüphanesi Yz. A 449'da yer alan nüshalarının karşılaştırmalı çeviri yazısını ve eserle ilgili incelemeleri içermektedir.

1498'de telif edilen *Vesîletü'l-Makâsîd*, Türkçe anlamları satır altlarına yazılmak suretiyle 9972 madde başı Farsça kelime ihtiva eden hacimli bir Farsça-Türkçe sözlüktür. Eserdeki Türkçe kelimeler Eski Anadolu Türkçesi özelliği göstermektedir. Eserde aynı zamanda, Fars gramerinin Türkçe olarak anlatıldığı 252 beyit mevcuttur. Bu özelliği ile eser, Anadolu'daki ilk manzum gramer kitaplarından biri olarak kabul edilebilmektedir.

Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Araplar, Farslar ve Türklerde sözlükçülük ve gramer çalışmaları hakkında bilgi verilmiş, ikinci bölümde eserin şekil ve muhteva özellikleri incelenmiştir. Üçüncü bölümde; eserdeki tüm Farsça ve Türkçe kelimeler, tanımlayıcı sözlükler olarak adlandırdığımız sözlüklerden kontrol edilerek ve gerekli görülen yerlerde dipnotlar verilerek eserin çeviri yazısı yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd fî Lügati'l-Fürs*, Farsça-Türkçe Sözlük, Manzum Gramer, Eski Anadolu Türkçesi.

SUMMARY

HATİB RÜSTEM EL-MEVLEVÎ'S "VESİLETÜ'L-MAKÂSİD İLÂ AHSENİ'L-MERÂSİD
[FÎ LÜGATİ'L-FÜRS]" (ANALYSIS-TEXT)

This study includes comparative translation of the manuscripts and reviews of *Vesîletü'l-Makâsıd ilâ Ahseni'l-Merâsıd fî Lügati'l-Fürs* of Hatîb Rüstem which is in Ankara National Library Yz. A 638 and Ankara, TDK Library Yz. A 449.

Vesîletü'l-Makâsıd, written in 1498, is a comprehensive Persian-Turkish dictionary which contains 9972 lexical entry of Persian words, written down their Turkish meaning under the lines. The Turkish words in the work show the Old Anatolian Turkish feature. Besides, there are 252 couplets of Persian grammar described in Turkish. With this feature, the work can be regarded as one of the first poetic grammar books in Anatolia.

The study consists of three main parts. In the first part, the information of lexicography and grammar studies of Arabs, Persians and Turks was stated. In the second part, the style and content feature of the work was analysed. In the third chapter; the work was transcribed by checking all the Persian and Turkish words from the dictionaries named as reference dictionaries and by providing footnotes to necessary places.

Keywords: *Vesîletü'l-Makâsıd ilâ Ahseni'l-Merâsıd fî Lügati'l-Fürs*, Persian-Turkish Dictionary, Poetic Grammar, Old Anatolian Turkish.

ÖNSÖZ

Sözlükler, bir dilin kelime hazinesini ortaya koyan en kıymetli eserlerdendir. Tarihi sözlükler ise kelime hazinesini ortaya koymakla kalmaz aynı zamanda yazıldığı dilin sözcüklerinin tarihsel yolculuklarının en önemli kanıtlarını ihtiva eder. Bu anlamda XI. yüzyılda başlayan Türk sözlükçülük geleneğinin her bir halkası büyük bir dikkatle araştırılmalı, mevcut eserler bilim dünyasına kazandırılarak on iki asrı aşkın bir yazılı tarihe sahip olan Türk dilinin tarihsel seyri, tüm ayrıntıları ile açığa çıkarılmalıdır. Çalışmamız, bu ideal uğruna atılan küçük bir adımdır.

Türkçede tek dilli sözlüklerin görülmesi için XIX. yüzyıla kadar beklemek gerekmele birlikte ilk sözlüğümüz olan *Dîvânü Lugâti't-Türk*'ten itibaren Türkçenin İslam dünyasının iki önemli dili olan Arapça ve özellikle Farsça ile birlikte işlendiği çok sayıda sözlük mevcuttur. Bu eserler, asırlar boyunca Osmanlı medreselerinde okutulmuş temel kaynaklardan olmuştur. Çalışma konumuzun seçiminin özünde yatan bilimsel merakı, dil ile ilgili bu kaynak metinlerden birinin üzerinde ayrıntılı incelemeler yapabilme arzusu oluşturmuştur. Bir dil ve edebiyat araştırmacısı için, bu kaynak metinlerden birini araştırma nesnesi yapmak ve araştırma konusu olan eserin Osmanlı tarihinde adı geçen yüzlerce edip ve âlimin başvurduğu bir eser olduğunu düşünmek büyük bir heyecan kaynağıdır. *Vesîletü'l-Makâsîd* yazılış tarihi, hacmi, yaygın olarak kullanıldığına delâlet eden fazlaca nüshası ve az sayıdaki filolojik eserde tespit edilebilen ve pedagojik olarak kullanıldığına işaret eden manzum gramer bölümleri ile özgün bir eser hüviyeti göstermesi açısından bu heyecanı perçinlemiş, çalışmamızı her türlü zorluğa rağmen büyük bir hevesle nihayete erdirmemizi sağlamıştır.

Pek çok kaynakta adı geçen ve hakkında kapsamlı bir çalışma bulunmayan, yine pek çok önemli ve özgün özelliğe sahip bir eseri bilim dünyasına kazandırmak amacıyla çıkılan yolda; metni eksiksiz ve en doğru biçimde ortaya çıkarabilme ve daha sonra yapılacak benzer çalışmalar için yönlendirici olabilecek bir yöntem uygulayabilme çabası, büyük bir kaygıyı da beraberinde getirmektedir. Metnin çeviri yazısı esnasında, metinde geçen tüm kelimelerin “tanıtlayıcı sözlükler” olarak adlandırdığımız; *Abdülmecid Sivasî'nin Mesnevi Sözlüğü*, *Burhân-ı Katı*, *Lugatnâme-i Dehhodâ*, *Ferhengi Ziyâ*, *Kimiya Genel Sözlüğü*, *Lehçetü'l-Lûgat*, *Ferheng-i Fârsî-yi Mo'în*, *Ferheng-i Fârsî-yi 'Amîd*, *Şâmilü'l-Lûga*, *Şâmilü'l-Lûga Tez*, *Tarama Sözlüğü* ve *Turkish and English Lexion New Edition* adlı sözlüklerden kontrol edilerek gerekli görülen yerlerde sözcüklerle ilgili dipnotlar verilmesi, bu kaygıyı

giderebilmek adına ve tespit edebildiğimiz kadarıyla tarihî sözlüklerle ilgili çalışmalarda ilk kez uygulanan bir yöntemdir.

Çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, *Vesîletü'l-Makâsîd*'in İslam kültür dairesi içerisindeki tarihî konumunu tespit edebilmek adına Araplar, Farslar ve Türklerde dilbilgisi ve sözlük çalışmalarının başlangıcı hakkında genel bir bilgi verilmiştir. İkinci bölümde eserin adı, müellifi, yazılış tarihi hakkında bilgi verilmiş; özgün özelliklerine vurgu yapılarak muhtevası ortaya konmuş, bölümleri tanıtılmış; manzum gramerle ilgili bölümleri incelenmiş, nüshaları tanıtılmış, çeviri yazıda dikkat edilen hususlar üzerinde durulmuş ve metnin çeviri yazısında uygulanan yöntem tanıtılmıştır. Üçüncü bölümde ise tanıtlayıcı sözlüklerden yapılan kontrol sonuçlarını içeren dipnotlar verilerek metnin çeviri yazısı yapılmıştır.

Bir insanın ömrünü bilimsel çalışmalara adanması; büyük bir cesaret, özveri ve çalışma gerektiren onurlu bir karardır. Bu kararı vermeme vesile olan saygıdeğer hocam Prof. Dr. Abdülkadir Güreş'i her zaman büyük bir hayranlık, vefa ve minnet ile anacağım. Tez çalışmam boyunca her türlü desteğini benden esirgemeyen, sonsuz sabrı ve dikkati ile bana yol gösteren kıymetli hocam Doç. Dr. Ali Cin'e ne kadar teşekkür etsem azdır. Bu süreçte manevi desteklerini bir an olsun eksik etmeyen ve hep yanımda olan anneme, babama, kardeşlerim İrem ve Begüm Kavasoglu'na; arkadaşlarım Aylin Onursev, Buse Göner ve Gurbet Kabadayı'ya sonsuz sevgi ve şükranlarımı sunarım. Çalışmam boyunca bilgisi ve sevgisi ile her daim yanımda olan meslektaşım, hayat arkadaşım, sevgili eşim Mustafa Parlak'a ayrıca teşekkür eder, sevgilerimi sunarım.

Esra KAVASOĞLU PARLAK

Antalya, 2017

GİRİŞ

İnsanlığın, dil ile iletişim kurmayı ne zaman keşfettiği tam olarak bilinmemektedir. Ancak yazının ilk olarak Sümerler tarafından MÖ 3000’li yıllarda kullanıldığına dair elimizde somut bilgiler vardır: “İlk yazılı belgeler Uruk adlı bir Sümer kentinde bulunmuştur. Bunların çoğu ekonomiyle ilgili yönetsel notların resim-yazıyla yazıldığı binlerce küçük kil tableti içerir. Ama içlerinde okuma ve alıştırma yapma amaçlı sözcük listeleri de bulunmaktadır.”¹ Sümerliler sadece kelimeleri kaydetmekle kalmamışlar aynı zamanda “uzun isim tamlamalarının fiil çekimlerinin listelerinin yazılı olduğu bazı tabletler”² bırakarak bir anlamda ilk gramer çalışmalarını başlattıklarını da kanıtlamışlardır. Ayrıca “MÖ III. binyılın son dönemlerinde Sümerlerin giderek Sami kökenli Akadlarca fethedilmesinin bir sonucu olarak, Sümerli profesörler bilinen en eski ‘sözlükler’i hazırlamaya girişmişlerdir.”³ Bu bilgiler; dil, gramer ve hatta sözlük ile ilgili çalışmaların yazının tarihiyle akran ve içiçe olduğu gösterir niteliktedir.

“Eski Yunan ve Eski Hintlilerden beri insanlar doğru yazıp okumak amacı ile dillerinin bağlı olduğu kuralları tespit etmeye çalışmışlardır. Bu kuralların meydana getirdiği bilgi koluna *gramer*, *dilbilgisi* (grammaire) denmiştir. Zamanla bütün yazı dillerinin ve eski medeniyet dillerinin gramerleri yapılmıştır. Bunun gibi her dilin kelime dağarcığı toplanarak *lûgat kitapları*, *sözlükler* (dictionnaire) meydana getirilmiştir.”⁴ Sümerler ve Eski Mısırlılardan kalma gramer ve sözlüçülük ile ilgili küçük parçalar dışında, bugün anladığımız şekli ile ilk gramerleri “Hintliler, Yunanlılar ve Romalılar”⁵ ilk sözlükleri ise “Çinliler, Hintliler ve Yunanlılar”⁶ oluşturmuştur.

Bugün dilbilgisi (gramer)⁷ ve sözlüçülük (leksikografi)⁸; dilbiliminin (linguistik) ayrı birer kolu olarak tanımları, sınırları, alt dalları belirli birer bilim disiplinine dönüşmüştür. Bununla birlikte bu iki alanın birbiri ile ilişkileri oldukça yoğundur: Özellikle “sözlüçülük, dilbilgisinin temel alanlarından (ses bilgisi, biçim bilgisi, söz dizimi) ve anlam bilgisi gibi yan

¹ Kramel, 2002: 21.

² Kramel, 2002: 25.

³ Kramel, 2002: 25.

⁴ Banguoğlu, 2004: 18-19.

⁵ Dilaçar, 1971: 123.

⁶ Öz, 2010: 19.

⁷ Gramerin tanımı, adlandırma meselesi, türleri, sınırları, diğer bilimlerle ilişkisi, tarihi vs. hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz. Aksan, 2009; Banguoğlu, 2004; Dilaçar, 1971; Korkmaz, 1992; Parlak, 2015; Vardar, 1998.

⁸ Sözlüçülüğün tanımı, adlandırma meselesi, türleri, sınırları, diğer bilimlerle ilişkisi, tarihi vs. hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz. Akalın, 2010; Aksan, 2009; Baskın, 2014: 445-457; Bingöl, 2007: 197-206; Boz, 2011:9-14; İlhan, 2009: 534-554; Kocaman, 1998: 111-113; Usta, 2010: 92-101.

dalların teori, yöntem ve tekniklerinden yararlanır.”⁹ Tarihî metinler göz önüne alındığında ise bu ilişki, birbirinden ayrılması zor iki unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin; dilbilim ile ilgili ilk eserlerden biri olarak kabul edilen Hint bilgin Yâska'nın MÖ IV. yüzyılda yazdığı *Nirukta* adlı eser; “kutsal Veda’larda yer alan anlaşılması güç kelimeleri, tanrı ve tanrıça adlarını açıklarken”¹⁰ aynı zamanda “sözcüklerle nesnelere arasında ses açısından ilişki bulunup bulunmadığı sorununu da incelemiştir.”¹¹ Bu bakımdan hem bir sözlük hem de kökenbilgisi ile ilgilenen bir dilbilgisi eseri olma özelliği gösterir. Yine Türklerin ilk ansiklopedik sözlüğü olarak kabul edilen *Dîvânü Lugâti't-Türk* (1074?); Türkçe-Arapça bir sözlük olmakla beraber “kitapta yer yer dil üzerine önemli kurallar söylenmiş; ses değişimleri, gramer hâlleri, diyalekt ayırdları açık olarak gösterilmiştir.”¹² Konu ile ilgili bu spesifik örneklerin dışında Dilaçar ise “genel olarak bütün Arap sözlüklerinde ‘kavaid’ (gramer) kısmı bulunmaktadır”¹³ ifadelerini kullanmıştır. Bu tip örnekler çoğaltılabilmekle birlikte dilbilgisi ve sözlükçülük alanlarının birbiri ile içiçeliğini gösteren en önemli veriler, Fars gramer tarihinde karşımıza çıkmaktadır. Nitekim Hindistan sahasında yazılan Farsça sözlüklerdeki Farsça gramer ile ilgili bölümler, Farsçanın ilk gramer kitapları olarak kabul edilmektedir.¹⁴

Dilbilim ile ilgili tarihî metinlerin incelenmesinde dikkat edilmesi gereken ikinci önemli unsur, kaynak dil ile hedef dil arasındaki ayırmadır. Tarihî metinlere bakıldığında kullanılan dilin özelliklerini ve sözcüklerini ortaya koyma çabasının yanında ilişki içerisinde olunan başka bir dili anlama, öğrenme ya da öğretmeye yönelik iki temel üretim nedeni ile karşılaşılmaktadır. Daha çok sözlükçülük çalışmalarında karşımıza çıkan bu ayırım, Aksan ve Kocaman tarafından “tek dilli-çok dilli sözlükler”¹⁵ ve “tek dilli/iki ya da çok dilli sözlükler”¹⁶ olmak üzere tasnif unsuru olarak kullanılmıştır. Örneğin “modern sözlüklere benzer ilk örnek olan İskenderiye Kütüphanesi'nin yöneticisi Bizanslı Aristophanes'in (öl. MÖ 180) hazırladığı *Lexicon*”¹⁷ tek dilli bir sözlüktür; “Yunanca'da seyrek kullanılan ve açıklaması güç birtakım sözcükleri bir araya getiren bir yapıttır.”¹⁸ Yine Çinlilerin ve hatta dünyanın ilk sözlükleri olarak kabul edilen anonim *Erya* (MÖ II-III. yüzyıl) ve Xu Shen'in *Shouwen Jiezi* (MS I-II. yüzyıl) adlı eseri¹⁹ tek dilli sözlüklerdir. İki dilli sözlükler ise özellikle Türk sözlükçülük tarihinde çokça görülmektedir. Konuyla ilgili olarak Yavuzarslan;

⁹ Usta, 2010: 96.

¹⁰ Öz, 2010: 18.

¹¹ Aksan, 2009: 17.

¹² Kaşgarlı, 1985: 10.

¹³ Dilaçar, 1971: 125.

¹⁴ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Öz, 2010: 35.

¹⁵ Aksan, 2009: 75-76.

¹⁶ Kocaman, 1998: 111.

¹⁷ Durmuş, 2009: 398.

¹⁸ Encyclopedia Americana'dan akt. Bingöl, 2007: 200; Aksan, 2009: 70.

¹⁹ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Hanks, 2013: 503-536.

“Türk sözlükçüğünün en eski kaynağı olan *Dîvân*’dan *Kâmûs-ı Türkî*’ye kadarki dönemde yazılı olan gerek manzum gerekse sözlük tertibindeki bütün yazma ve basma eserler ya Farsça-Türkçe ya da Arapça-Türkçe olup Arap sözlükçülük geleneğinde düzenlenmiştir”²⁰ ifadelerini kullanmaktadır. İki den fazla dilin yer aldığı, çok dilli sözlüklerin ise en önemli örneklerinden biri P. S. Pallas’ın *Linguarum Totius Orbis, Vocabularia Comparativa* (1787) adlı “285 kavramı temel alarak 200 Asya ve Avrupa dilinde bu kavramların karşılıklarını verdiği”²¹ eseridir.

Kaynak dil-hedef dil ayrımı, gramer çalışmaları için de geçerlidir. Dünyanın ilk gramer kitabı olarak kabul edilen Hintli bilgin Panini’nin *Ashtâdyâyî* (MÖ V. yüzyıl) adlı eseri²² Sanskrit dilinin 4000 kuralını içeren Sanskritçe, dolayısıyla tek dilli bir eserdir. Buna karşın Avrupa’da Türkçe ile ilgili ilk gramer kitaplarından biri olan Hieronymus Megiser’in *Institutionum Linguae Turcicae Libri Quatuor* (1672) adlı eseri Latince bir eserdir. Türkçenin gramer özelliklerini Latince olarak anlatmıştır.²³ Yine Türk dilbilimi için son derece önemli eserlerden biri olan ve Kuman dilinin özelliklerini anlatan *Codex Cumanicus* (1303) İtalyanca ve Almancadır.²⁴ Ayrıca her iki eserin de aynı zamanda birer sözlük özelliği gösterdiğinin belirtilmesi de yukarıda bahsedilen gramer ve sözlük çalışmalarının içiçeliğini örnekler niteliktedir.

Gramer ve sözlükçülük ile ilgili tarihî metinlerin incelenmesinde dikkat edilmesi gereken üçüncü unsur ise metinlerin yazılış biçimidir. Tarihî metinlerin biçimsel özellikleri, en temelde manzum ve mensur olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu özellik daha çok sözlükler için geçerli olmakla birlikte gramer metinlerinde de karşımıza çıkmaktadır. İlhan sözlükler ile ilgili tasnifine, Aksan ve Kocaman’dan farklı olarak “manzum-mensur”²⁵ unsurunu da eklemiştir. İlhan, mensur sözlükleri “Türk dilinin bütün dönemlerinde ve dünya dillerinin bütününde görülen sözlük türü”²⁶ olarak tanımlamış, “bu sözlükler kelimelerin anlamlarını herhangi bir sanat düşüncesi olmadan düz yazılı metinlerle veren sözlük çeşididir”²⁷ demiştir. Sözlükçülük tarihindeki pek çok sözlük mensur sözlük grubuna girmektedir. Manzum sözlükler ise “kelimelerin anlamlarını şiir kalıpları içerisinde veren sözlük çeşitleri”²⁸ olarak

²⁰ Yavuzarslan, 2004: 186.

²¹ Aksan, 2009: 70.

²² Ayrıntılı bilgi için Bkz. Dilaçar, 1971: 123; Parlak, 2015: 9.

²³ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Dilaçar, 1971: 128; Parlak, 2015: 42-49.

²⁴ “İki ayrı defterden oluşan eserin İtalyanca bölümünde kelimeler Latince, Farsça ve Kıpçakça olmak üzere üç sütun halinde sıralanmıştır. Daha sonra kelimelerin anlamlarına göre dizildiği ikinci bir sözlük gelmektedir. Almanca bölümü ise Almanca-Kıpçakça ve Latince-Kıpçakça’dır.” Topaloğlu ve Kaçalın, 2009: 404. Ayrıntılı bilgi için Bkz. Çağatay, 1944: 769-772.

²⁵ İlhan, 2009: 538.

²⁶ İlhan, 2009: 551.

²⁷ İlhan, 2009: 551.

²⁸ İlhan, 2009: 547.

tanımlanmaktadır. Kaynaklarda ilk manzum sözlük olarak İsmâ'îl b. İbrâhîm er-Rib'î'nin (öl. 1087) *Kaydü'l-Evâbid* adlı eseri zikredilmektedir. Bu eser, “Halîl b. Ahmed'in *Kitâbü'l-'Ayn*'ındaki kelimeleri içeren kaside türünde yazılmış Arapça bir sözlüktür.”²⁹ Farsça-Türkçe manzum bir sözlük olan *Tuhfe-i Şâhidî* (1514) üzerine araştırma yapan İmamoğlu; “63 manzum sözlük tespit ettiğini belirtmektedir. Bunlardan 55 tanesi Türkçe ve bir yabancı dille hazırlanmış manzum sözlüklerdir. Geriye kalan 8 manzum lügat Türkçe dışındaki dillerle hazırlanmıştır.”³⁰ Öz ise “Anadolu sahasında yazılmış Farsça ve Türkçenin yer aldığı toplam 33 manzum sözlük belirlemiştir. Bunlardan 16'sı Farsça olup 12'si yazma hâlde 4'ü eski harflerle basılmıştır. Arapça-Farsça-Türkçe manzum sözlük sayısı ise 17 olup bunlardan 14'ü yazma hâlde, 3'ü basılmıştır.”³¹

Gramer yazıcılığında da sözlüklerde olduğu gibi mensur eserler çoğunlukta olmakla beraber manzum eserlerle de karşılaşmaktadır. “Batı'daki geleneksel dilbilgisi kitaplarının ilk örneği sayılan”³² Dionysios Thrax'ın *Tekne Grammatike* (MÖ II. yüzyıl) adlı eseri, “Arapçanın yetkisi herkesçe tanınmış olan ilk büyük grameri”³³ olarak kabul edilen Sîbeveyhi'nin (öl. 796) *El-Kitâb*'ı, “Türkçenin Türkçe olarak yazılmış ilk grameri”³⁴ olan Bergamalı Kadri'nin *Müeyyiretü'l-Ulûm*'u (1530) mensur eserlerdir. Bununla birlikte manzum gramer yazıcılığı Araplarda bir gelenek olarak görülmektedir: Ahmed b. Mansûr el-Yeşkuri'nin (öl. 780/81) 2911 beyitlik *el-Bâ'iyye*'si ilk örnek olarak kabul edilirken İbn Mâlik et-Tâî'nin (öl. 1274) *Elfiyye*'si gibi önemli örnekleri de bulunan manzum gramerlerin Arapçada “yaklaşık iki yüze yakın”³⁵ örneği olduğu bilinmektedir.

Tez konumuz doğrultusunda, tarihî sözlük veya gramer eserleri üzerine çalışırken dikkat edilmesi gereken üç temel hususu belirttikten sonra özel olarak Türklere sözlük ve gramer çalışmalarının başlangıcına göz atmak gereklidir. Dilaçar'a göre “gramer Doğu'da eski din kitaplarını, Batı'da da eski edebiyat anıtlarını doğru anlamak zorunluluğundan doğmuştur.”³⁶ Aksan da gramerin doğuşu ile ilgili benzer görüşleri³⁷ paylaştıktan sonra sözlükçülük tarihinin başlangıcı ile ilgili yorumlarda bulunarak “hiç kuşku yoktur ki değişik dil birliklerinin, başka başka ulusların birbirleriyle ilişki kurdukları anda dil güçlüğü belirmiş, yabancı dil öğrenme çabası başlamıştır. İlk sözlük bu nedenle hazırlanmış olabilir”³⁸

²⁹ Öz, 2010: 51.

³⁰ İmamoğlu'ndan akt. İlhan, 2009: 549.

³¹ Öz, 2010: 55.

³² Aksan, 2009: 18.

³³ Dilaçar, 1971: 124.

³⁴ Karabacak, 2002: VII.

³⁵ Sevinç, 2016: 594.

³⁶ Dilaçar, 1971: 123.

³⁷ Aksan, 2009: 16-17.

³⁸ Aksan, 2009: 169.

ifadelerini kullanmıştır. Bu iki unsur Türkler mevzu bahis olduğunda tek bir kökende vücut bulur. Bu köken İslamiyet'tir.

“Türkler, VIII. yüzyıldan itibaren (Emeviler Dönemi) İslam âlemiyle temas hâlinindedir. Bu temaslar Abbasiler Dönemi ile birlikte daha da yoğunlaşmış ve IX. yüzyılda Türklerin İslamlaşması hızlanmıştır. X. yüzyılda Karluklar, Oğuzlar ve Batı Türklerinden iki yüz bir çadır halkı İslamiyet'i kabul etmiş, XI. yüzyılda Türk âleminin büyük çoğunluğu İslamiyet'in etkisi altına girmiştir.”³⁹ Türkler, İslam dinini kabul ettikten sonra Arapça ile ilgilenmeye başlamışlardır. Türkler için bu ‘yabancı dili öğrenmek’ kutsal kitapları olan *Kur’ân*’ı anlayabilmek için bir zorunluluktur.

Türklerin Farslarla olan ilişkileri ise çok daha eski tarihlere dayanmaktadır. Balcı⁴⁰ bu ilişkileri Elamlılara dayandırarak MÖ III. binyıla, Aalto⁴¹ ise İskitlere dayandırarak MÖ VII-V. yüzyıllara kadar götürür. Ancak “Türklerin İran coğrafyasına kitlesel iskânlarla köklü bir şekilde yerleşmeleri yine İslamiyet'in kabul edilmeye başlandığı tarihlerdir. Müslüman Arapların Türk yurtlarına ulaşmalarından sonra hızla Müslüman olan Türk kitleleri Arapların iskân politikası doğrultusunda bugünkü İran ve Azerbaycan coğrafyasına yerleşmişlerdir.”⁴² Gharakhany de benzer şekilde Safâ'dan aktararak “Türk kavimlerinin İran'a girişiyle birlikte, Türklerin Farsça ile tanışıklığı başlamıştır. İran'da Gazneli Devleti'nin kuruluşu (987), Türklerin İran'a ilk girişi sayılmaktadır”⁴³ der ve bu ilişkiler doğrultusunda Türkçeden Farsçaya kelime aktarımı başladığını Selçukluların egemenliği ile birlikte ise bu aktarımların yoğunlaştığını dile getirir.

Bu kültürel atmosfer içerisinde Türkler, İslam'ın etkisi ile Arapça ve “X. yüzyıldan başlayarak özellikle XII. yüzyıldan itibaren Arapçanın yavaş yavaş önemini kaybedip Farsçanın Arapçanın yerine geçmesi ile”⁴⁴ de Farsça ile yakın ilişki içerisinde olmuşlardır. Türklerin dil ile ilgili çalışmalarının tarihine bakıldığında bu iki dili öğrenme ve öğretme ya da Türkçeyi bu iki topluma tanıtmaya, öğretme faaliyetlerinin başat itici güç olduğu görülür. Bu nedenle Türk dilinin tek dilli ilk gramer ve sözlük çalışmaları gerçekleştirilmeden çok önce Arapça-Türkçe, Türkçe-Arapça, Farsça-Türkçe, Türkçe-Farsça ya da her üç dilin birlikte yer aldığı fazlaca eserle karşılaşmaktadır. Şüphesiz bu eserler ihtiva ettikleri dil malzemesi ile Türkçenin, kullandıkları yöntem ve tekniklerle de Türk gramer ve sözlükçülük tarihinin en önemli vesikalarındandır. Tezimizin konusu olan eser de bu eserlerden biridir.

³⁹ Çubukçu, 1987: 12.

⁴⁰ Balcı, 2014: 37-38.

⁴¹ Aalto, 1971: 189.

⁴² Togan'dan akt. Balcı, 2014: 46.

⁴³ Gharakhany, 2014: 110.

⁴⁴ Levend, 1960: 6-7.

Hatîb Rüstem El-Mevlevî'nin *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd fî Lügati'l-Fürs*⁴⁵ (1498) adlı eseri Farsça-Türkçe mensur bir sözlük olup Fars dilinin gramer kaidelerinin Türkçe ve manzum olarak anlatıldığı bir eserdir. Eser, Osmanlı Dönemi'nde yazılan geniş hacimli Farsça-Türkçe sözlük çalışmalarının ilklerinden⁴⁶ sayılmakla beraber tespit edebildiğimiz kadarıyla Farçanın gramerinin Türk dili ile nazmedildiği ilk eserlerdendir.⁴⁷ Eserin özelliklerine ve incelemesine geçmeden önce tarihsel önemini ve konumunu belirleyebilmek adına Araplar, Farslar ve Türklerde dilbilgisi ve sözlük çalışmalarının başlangıcı hakkında genel bir bilgi vermek gereklidir.

⁴⁵ Eser kısaca *Vesîletü'l-Makâsîd* adıyla bilinmektedir. Bundan sonra bu isim kullanılacaktır.

⁴⁶ Bkz. Yazıcı, 2009: 402.

⁴⁷ Bkz. Öz, 2010: 123.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAPLAR, FARSLAR ve TÜRKLERDE DİLBİLGİSİ VE SÖZLÜKÇÜLÜK ÇALIŞMALARI

1.1. Araplarda Gramer ve Sözlükçülük Çalışmaları

“Arap dilinin gramer kurallarının tespiti ile ilgili ilk düşünceler tamamen dinî kaygılara dayanır. İslam öncesi, sözlü kültür geleneğine sahip olan Arap toplumu *Kur’ân* ve hadislerle birlikte yazılı kültüre geçiş yapmıştır. İslam coğrafyasının genişlemesi ve Arap olmayan milletlerin Müslüman olmalarıyla birlikte Arap dilinde görülen bozulmalar *Kur’ân*’ın okunuşuna da yansımıştır. Bu durum ise Araplar arasında hoşnutsuzluklara yol açmış ve Arapçanın gramer kurallarının tespitinin gerekliliği düşüncesini doğurmuştur.”⁴⁸

Kaynaklar bu doğrultuda ilk dilbilgisi çalışmalarının Hz. Ali’nin (599-661) yönlendirmesiyle Ebu’l-Esved Ed-Du’eli (605-688) tarafından gerçekleştirildiğini belirtmektedir.⁴⁹ Daha sonra Arap gramer tarihinde şu önemli isimler zikredilmektedir: Basra ekolünün kurucularından Ebû İshâk, yine aynı ekolden *Kitâbü’l-Cümel fi’n-Nahv*’ın müellifi Halîl b. Ahmed el-Ferahidî (öl. 792) ve ünlü *El-Kitâb*’ın yazarı Sîbeveyhi (öl. 796); Kufe ekolü temsilcilerinden *El-Faysal*’ın müellifi er-Ruâsî (öl. 803), *Kitâbü’l-Cim*’in yazarı Ebû Amr eş-Şeybânî (öl. 828?); Bağdat ekolü temsilcilerinden dil ve gramere ait otuzdan fazla eseri olduğu söylenen Ebû Alî el-Fârisî (öl. 987), *El-Lüma’ fi’l-‘Arabiyye*’nin müellifi İbn Cinnî (öl. 1002), *El-Mufasssal* yazarı Zemahşerî (1144); Endülüs ekolü temsilcilerinden *Kitâbü’l-İdrak li-Lisani’l-Etrak*’ın sahibi Ebû Hayyân (öl. 1344) ve *El-Elfiyye*’nin yazarı İbn Mâlik et-Tâî (öl. 1274); Mısır ekolü temsilcilerinden *El-Kâfiyye*’nin sahibi İbn Hâcib (öl. 1249) ve *Mugni’l-Lebîb*’in müellifi İbn Hişâm (öl. 1360).⁵⁰

Hulefâ-yi Râşidîn Dönemi’nde (632-661) başladığı kabul edilen Arap gramer çalışmaları, gerek Arap dilciler gerekse İslamiyet’i kabul eden diğer uluslardan dilciler ile farklı ekoller hâlinde ve birçok dalda, pek çok önemli eser vererek bugüne kadar devam etmiştir. Bu kapsamlı alanda, tez çalışmamız doğrultusunda değinilmesi gereken husus ise manzum gramer geleneğidir. “Bazı gramer âlimleri, metin olarak telif edilen gramer eserlerinin yanı sıra kolayca öğrenilmesi ve ezberlenmesi için şiirin özlü ve etkili anlatım gücünden yararlanmak düşüncesiyle eserlerini manzum olarak telif etmişlerdir. Böylece Yunanca ‘didaktikos’ kelimesinden Türkçede ‘didaktik’, Arapçada ise ‘eş-şi’rû’t-ta’lîmî’ veya

⁴⁸ Kızıklı, 2006: 265.

⁴⁹ Bkz. Çetin, 1991: 296; Dilaçar, 1971: 124-125; Durmuş, 2006: 300; Ergin, 2005: 112; Kızıklı, 2006: 265.

⁵⁰ Arap gramer tarihi ile ilgili ayrıntılı bilgi için Bkz. Dilaçar, 1971: 124-125; Çetin, 1991: 296-298; Durmuş, 2006, Ergin, 2005: 111-141; Parlak, 2015: 16-26.

‘eş-şi’rû’l-‘ilmî’ denilen ‘ilmî/öğretici şiirler’ gramer alanına da girmiştir.”⁵¹ Konu ile ilgili kaynaklar bu tür didaktik manzum eserlerin kökenlerini Eski Hint ve Eski Yunan’a kadar götürür ancak Araplarla birlikte bu türün bir gelenek hâline geldiği kabul edilmektedir.⁵²

Araplarda öğretici şiir türünün kökeni “recez türü”ne dayandırılır. Bugün daha çok aruz bahri olarak bildiğimiz recez, “Cahiliye Devri’nde ve İslamiyet’in ilk yıllarında savaşlarda tarafların birbirleri ile olan atışmalarında, deve çobanlarının ezgilerinde veya Arapların diğer günlük işlerinde kullandıkları bir halk şiiri türüdür. Konuşma diline yakın yapıda, birkaç beyitlik dizeler hâlinde söylenen recez, Emevî Dönemi’nin (661-750) başlarında El-Agleb el-İclî (öl. 641), El-‘Accâc (öl. 715) ve oğlu Ru’be b. el-‘Accâc tarafından uzatılmış, yüzlerce beyitten oluşan manzumelere dönüştürülmüştür.”⁵³ Bu urcûzeler zaman içerisinde hem biçim hem içerik olarak değişikliğe uğramış, Abbasiler Dönemi’ne (750-1258) gelindiğinde din, dil, edebiyat, astronomi, tarih, hikmet, ahlak, felsefe gibi pek çok konuda yazılır hâle gelmiştir.⁵⁴

Öğretici şiir üzerine yapılan araştırmalara göre bu türün en önemli özelliği ezbere uygun olmasıdır. Bu nedenle İslam toplumları gibi ezbere dayalı bir eğitim sistemini benimseyen toplumlarda pedagojik olarak oldukça işlevseldir ve yaygın olarak kullanılmasının sebebi budur.⁵⁵ Tıptan astronomiye kadar pek çok alanda kullanılan öğretici şiirler, kolay ezberlenmesi nedeniyle dil öğretiminde de sıkça kullanılan bir yöntem hâline gelmiştir. Konuyla ilgili olarak Tuzcu; Abbasi Dönemi’nde “üzerine en çok öğretici şiir yazılan konunun Arap dili ve grameri”⁵⁶ olduğunu belirtir.

“Gramer kurallarını nazımla anlatan didaktik manzumelerin tarihi Halîl b. Ahmed’e (öl. 792) kadar götürülür. 293 beyitte grameri özetleyen *El-Manzumetü’n-Nahviyye* ile atıf harflerini konu edinen *Kasîde fi’n-Nahv* ona nisbet edilmektedir.”⁵⁷ Ancak bu bilgiye şüpheyle yaklaşılmaktadır.⁵⁸ “Daha sonra Ahmed b. Mansûr El-Yeşkurî’nin (öl. 780/81) 2911 beyitlik *El-Bâ’iyye*’si gelmektedir.”⁵⁹ İlk manzum gramer olarak El-Yeşkurî’nin bu eseri kabul edilmektedir. Daha sonra bu alanda adı geçen önemli isimler ve eserlerden bazıları şöyledir: A’lem eş-Şentemerî’nin (öl. 1084) *Urcûze fi’n-Nahv*’ı, Ebû Muhammed Kâsım b. ‘Alî el-Harîrî’nin (öl. 1122) *Mülhatü’l-İ’râb*’ı, İbn Mu’tî’nin (öl. 1231) *Ed-Dürretü’l-*

⁵¹ Sevinç, 2016: 593.

⁵² Tuzcu, 2007: 148; Yıldırım, 2009: 173.

⁵³ Tuzcu, 2007: 150.

⁵⁴ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Yıldırım, 2009. Ayrıca Yıldırım bu makalesinde Tuzcu’nun aksine öğretici şiir geleneğini Abbasiler Dönemi ile başlatmaktadır.

⁵⁵ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Bahşi, 2016: 233-250; Sevinç, 2016; Tuzcu, 2007; Yıldırım, 2009.

⁵⁶ Tuzcu, 2007: 155.

⁵⁷ Durmuş, 2006: 303.

⁵⁸ Sevinç, 2016: 594; Tuzcu, 2007: 156.

⁵⁹ Durmuş, 2006: 303.

Elfiyye'si, İbn Mâlik et-Tâî'nin (öl. 1273) *El-Hulâsa (Elfiyye)*'sı, Kartâcennî'nin (öl. 1285) *Kasîdetü'l-Mîmiyye fi'n-Nahv*'ı.

Araplarda sözlükçülük çalışmaları, tıpkı gramer çalışmaları gibi İslam kaynaklıdır. “Önce *Kur'ân-ı Kerîm*'e sonra hadise bağlı olarak İslam'ın bu iki ana kaynağını doğru anlama gayretiyle”⁶⁰ “*Kur'ân*'da manaları bilinmeyen (garîb) kelimeler hakkında sahabelerin sorduğu sorulara Hz. Peygamber'in verdiği cevaplarla başlamıştır.”⁶¹ Bu şekilde *Kur'ân*'da anlamı bilinmeyen yani garîb kelimelerin tespiti için derlenen ilk sözlük olarak Abdullâh İbn Abbâs'ın (öl. 687/88) *Garîb'ül-Kur'ân* adlı eseri gösterilir.⁶² Yine bu şekilde hazırlanan hadis sözlüklerinin ilki de Ebû Ubeyde Ma'mer b. Müsennâ'nın (öl. 824) *Garîb'il-Hadîs*'i olarak kabul görmektedir.⁶³ Ancak Arapçanın sistematik ve geniş kapsamlı ilk sözlüğü Halîl b. Ahmed el-Ferahidî'nin (öl. 792) *Kitâbü'l-'Ayn* adlı sözlüğüdür.⁶⁴

Halîl b. Ahmed'den sonra Arap sözlükçülüğü farklı tasnif biçimlerine göre ekoller oluşturarak devam etmiştir. Farklı araştırmacılarca farklı çeşitler ve isimlerle anılmakla beraber bu ekoller ve önemli temsilcileri şu şekildedir:

Ses ve taklîb (kalbetme) ekolü: Harflerin mahreçleri esas alınarak hazırlanan sözlüklerdir. Halîl b. Ahmed el-Ferahidî'nin (öl. 792) *Kitâbü'l-'Ayn*'ı, Ebû Alî el-Kâlî'nin 966) *El-Bâri' fi Garîbi'l-Lügati'l-'Arabiyye*'si, Ebu'l-Kâsım es-Sâhib b. el-'Abbâs'ın (öl. 995) *El-Muhîr fi'l-Luga*'sı gibi örnekleri vardır.

Kafiye ekolü: Kelimelerin son harfleri esas alınarak hazırlanan sözlüklerdir. Başlıcaları şunlardır: İsmail b. Ahmed el-Cevherî'nin (ö. 1009?) *Es-Sihâh* adıyla bilinen *Tâcu'l-Luga ve Sihâhu'l-'Arabiyye*'si, el-Ensârî İbn Manzûr'un (öl.1311) *Lisânu'l-'Arab*'ı, Ya'kûb el-Fîrûzâbâdî'nin (öl. 1414) *El-Kâmûsu'l-Muhîr*'i.

Alfabetik ekol: Kelimenin ilk aslî harfi esas alınarak hazırlanan sözlüklerdir. Ebû 'Amr İshâk b. Şeybânî'nin (öl. 828) *Kitabü'l-Cim*'i, Ahmed b. Fârîs'in (1004) *Mu'cemü Makâyîsi'l-Luga*'sı, Ez-Zemahşerî'nin (öl. 1144) *Esâsü'l-Belâga*'sı önemli örnekleridir.

Konulara göre tasnif ekolü: Kelimelerin konularına göre tasnif edildiği sözlüklerdir. Ebû Ubeyd Kâsım b. Sellâm'ın (öl. 838) *El-Garîbü'l Musannef*'i, İbnü's-Sikkit'in (öl. 858) *Kitâbü'l-Elfâz*'ı, İbn Sîde'nin (öl. 1066) *El-Muhassa*'ı bu şekilde tertip edilmiştir.

Batı tarzı: Kelimelerin okunduğu şekliyle tertip edildiği sözlüklerdir. Daha çok modern sözlüklerde görülen bir yöntemdir. Başlıcaları şunlardır: Muhammed Buhârî el-Mısrî'nin *El-*

⁶⁰ Çetin, 1991: 297.

⁶¹ Durmuş, 2009: 398.

⁶² Bkz. Durmuş, 2009: 399; Muhtar, 1985: 366; Öz, 2010: 21.

⁶³ Kandemir, 1996: 376.

⁶⁴ Bkz. Durmuş, 2009: 399; Muhtar, 1985: 367; Öz, 2010: 21.

Kâmûsü'l-Muhî't'i, Cübran Mes'ud'un *Er-Râid*'i (1964), Abdullah el-Alaylî el-Merca'nın *El-Merca*'sı.⁶⁵

Araplarda “iki dilli sözlükler XVII. yüzyılın başlarından itibaren hızlanan şarkiyat çalışmalarıyla gelişme sağlamıştır. Ondan önce X. yüzyılın ikinci yarısından itibaren görülen iki dilli sözlük telifi Arapça, Süryanice, Farsça ve Türkçe ile ilgili birkaç eserle sınırlı kalmıştır.”⁶⁶ İki dilli sözlüklerden Arapçanın hedef dil olduğu bu az sayıda eserin yanı sıra özellikle Farslarda ve Türklerde Arapçanın kaynak dil olduğu sözlük sayısı oldukça fazladır. Bu tür sözlüklerden bazılarına sonraki başlıklarda değinilecektir.

Manzum sözlük türüne bakıldığında ise manzum gramer geleneği gibi bu türün de Arap dilciler tarafından başlatıldığı kabul edilir. Araplarda XI. yüzyıldan itibaren manzum sözlükler görülür. Kaynaklarda ilk manzum sözlük olarak İsmâ'îl b. İbrâhîm er-Rib'î'nin (öl. 1087) *Kaydü'l-Evâbid* adlı eseri zikredilmektedir. Bu eser, “Halîl b. Ahmed'in *Kitâbü'l-Ayn*'indeki kelimeleri içeren kaside türünde yazılmış Arapça bir sözlüktür.”⁶⁷

1.2. Farslarda Gramer ve Sözlükçülük Çalışmaları

İran coğrafyası, İslam'ın ilk yüzyılında Araplar tarafından fethedilmiş ve Sâsânî hükümdarlığına bağlı Farslar, İslamiyet'i kabul etmiştir. İslamiyet, yukarıda da bahsedildiği üzere kutsal kitabının dili olan Arapçayı kendisiyle birlikte bu coğrafyaya taşımıştır. Tıpkı Türklerde olduğu gibi Farslarda da Arapça öğrenme çabaları başlamış, bu doğrultuda Farslarda ilk filoloji çalışmaları, Arap dili ile ilgili ve Arapça olarak gerçekleştirilmiştir. Bu konuda en önemli örnekler; “Arap dili ve gramerine dair zamanımıza ulaşan ilk hacimli eserin (*El-Kitâb*) yazarı ve Basra nahiv mektebinin en önemli temsilcisi”⁶⁸ olan Sîbeveyhi'nin (öl. 796) ve ünlü *El-Mufasssal* yazarı Zemahşerî'nin İran coğrafyasının âlimleri olmalarıdır. Literatürde Fars gramerinin başlangıcı ile ilgili olarak kabul gören bu görüşün aksine Taleghani; “İran'da dilbilgisi çalışmalarının Sâsânî Hanedanlığı Dönemi'ne (224-651) kadar uzandığının ispatlandığını”⁶⁹ dile getirmektedir. Ona göre “o zaman dahi kutsal Zerdüş't metinlerini korumak ve anlamak için fonetik, morfoloji, leksikoloji üzerine çalışılıyordu. İslamî dönemde de İranlılar, Arapça gramer yazımına öncülük etmişlerdir.”⁷⁰

Kaynaklar, İslamî dönemde Fars dili ile ilgili çalışmaların daha çok Hintliler ve Türkler tarafından gerçekleştirildiğini bildirir: “Arapçanın zamanla etkisini kaybetmesi

⁶⁵ Araplarda sözlük ekolleri ve örnekleri hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz. Durmuş, 2009: 398-401; Eren, 2009: 129-151; Öz, 2010: 24-28.

⁶⁶ Durmuş, 2009: 400.

⁶⁷ Öz, 2010: 51.

⁶⁸ Özbalıkçı, 2009: 130.

⁶⁹ Taleghani, 2012: 194.

⁷⁰ Taleghani, 2012: 194-195.

neticesinde edebî dil olarak gelişen Farsça, Selçuklular kanalıyla Anadolu'ya Timurlular vasıtasıyla da Hindistan'a taşınmıştır. XV. yüzyıldan itibaren Hindistan sahasına egemen olmuş sultanlar, Farsçayı resmî dil olarak kabul etmişler, bu dille ilmî ve edebî eserlerin yazılmasına destek vermişlerdir. Farsçanın Hindistan'da geçerli ve yaygın bir dil durumuna gelmesiyle, bu dili öğrenme ve öğretme ihtiyacı duyulmuştur. Dolayısıyla bu dili iyi bilenler, dilbilgisi kitapları ve sözlükler hazırlamışlardır.”⁷¹ Hindistan sahası ile ilgili bu görüşler Anadolu için de geçerlidir.

Her ne kadar “dilbilgisi” dense de bu ilk filolojik çalışmalar müstakil eserler değil “sözlüklere ‘giriş’ şeklinde eklenen”⁷² Fars dili ile ilgili bölümlerdir. Bu ilk gramer çalışmaları ile ilgili olarak Öz, Safâ'dan aktararak şunları söyler: “Hindistan sahasında Fars sözlük bilimine ilişkin yapılan çalışmalarda Farsça yazılmış şiirleri, edebî ve ilmî eserleri okuyup anlama amacı yanında, hazırlanan sözlüklerin Farsçanın öğrenimi ve öğretimine katkıda bulunması düşünülmüştür. Bu nedenle sözlüklerin giriş bölümlerinde Farsça grameri hakkında temel bilgiler vermek ya da sözlüğün giriş kısmını gramere ayırmak gibi bir gelenek de oluşmuştur.”⁷³ Bu tür sözlüklere örnek olarak Cemâlüddin Hüseyin-i İncû-yi Şîrâzî'nin (öl. 1626) *Ferheng-i Cihângîrî*'si, Muhammed Hüseyin b. Halef-i Tebrîzî'nin *Burhân-ı Kâtî*'sı (1652) verilebilir.⁷⁴

Farslarda manzum gramer denilebilecek eserler de görülmektedir. “Farslara Arapça öğretmek amacıyla XI. yüzyılda telif edilen Edîp Natanazzî'nin (öl. 1106) *Düstûrû'l-Lüga*'sı, Arapça gramerine dair bilgilerin de yer aldığı Arapçadan Farsçaya bir sözlüktür. Eserde, gramere dair bilgilerin önemli bir kısmı, ezber yoluyla öğrenilmesi düşüncesiyle manzum olarak verilmiştir.”⁷⁵

Farsça sözlük çalışmaları ise “XI. yüzyılda başlamış ve bu ilk sözlükler, Horasan bölgesinde yetişmiş şairlerin şiirlerinde geçen ve anlamı bilinmeyen kelimelerin açıklanması amacıyla hazırlanmıştır.”⁷⁶ İlk Farsça sözlükler arasında İbnü'n-Nedîm'in *El-Fihrist*'inde adı geçen Ebu'l-Kâsım 'Îsâ b. 'Alî el-Bağdâdî'nin (öl. 961?) *Kitâbü'l-Luga fi'l-Fârisiyye* isimli eseri geçmektedir.⁷⁷ Ancak bu eser yine ilkler arasında adı geçen Ebû Hafs-ı Suğdî'nin ve Katrân-ı Tebrîzî'nin (öl. 1089?) eserleri gibi yitiktir. Elde bulunan Farsçanın ilk kapsamlı sözlüğü ise Ebû Nasr 'Alî b. Ahmed Esedî-i Tûsî'nin (öl. 1073) *Lügat-ı Fûrs*'üdür. *Ferheng-i Esedî*, *Lügat-ı Fûrs-i Esedî* adlarıyla da bilinen sözlük aynı zamanda “Farsçanın örnek

⁷¹ Safâ'dan akt. Öz, 2010: 30.

⁷² Dilaçar, 1971: 126.

⁷³ Safâ'dan akt. Öz, 2010: 35.

⁷⁴ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Öz, 2010: 29-40. Yazıcı, 2009: 401-402.

⁷⁵ Öz, 1999: 1.

⁷⁶ Öz, 2010: 31.

⁷⁷ Bkz. Öz, 2010: 29-35; Yazıcı, 2009: 401.

beyitlere dayalı mevcut ilk sözlüğüdür.”⁷⁸ Daha sonra yazılan sözlüklerin en önemlileri şunlardır: Muhammed b. Hindûşah-i Nahcivânî'nin *Şihâhü'l-Fürs*'ü (1328), Şems-i Fahrî İsfahânî'nin (öl. 1344) *Mi'yâr-ı Cemâlî*'si, Ebu'l-Alâ Abdülmü'min-i Cerûtî'nin (13-14. yy) *Mecmû'atü'l-Fürs*'ü, Muhammed Kâsım Sürûrî-i Kâşânî'nin *Mecma'u'l-Fürs*'ü (*Ferheng-i Sürûrî* veya *Lügat-ı Fürs-i Sürûrî*) (1600).⁷⁹

Farsça sözlük çalışmaları Anadolu ve Hindistan sahalarında da önemli örneklerle devam etmiştir. Anadolu sahasındaki “hemen hemen bütün sözlükler Farsça-Türkçe şeklinde düzenlenmiştir.”⁸⁰ Bu nedenle bu çalışmalara bir sonraki başlıkta değinilecektir. Hindistan sahasındaki önemli tek dilli sözlükler ise şunlardır: Fahreddin Mübarekşah Kavvâs'ın *Ferheng-i Kavvâs*'ı, İbrâhîm Kıvâm-ı Fârûkî'nin *Şerefnâme-i Menyerî*'si (1473), Muhammed b. Lâs-ı Dihlevî'nin *Müeyyidü'l-Fuzalâ*'sı (1519), Cemâlüddin Hüseyin-i İncû-yi Şîrâzî'nin (öl. 1626) *Ferheng-i Cihângîr*'si, Muhammed Hüseyin b. Halef-i Tebrîzî'nin *Burhân-ı Kâti*'sı (1652).⁸¹

Farsçanın ikinci ya da üçüncü dil olduğu sözlüklerin sayısı da oldukça fazladır. Yazıcı makalesinde Arapça-Farsça sözlüklere ayrı bir başlık açmış, şu sözlüklerden bahsetmiştir: İlk Arapça-Farsça sözlük olan Edîb Kürdî Nişâbûrî'nin (1046) *El-Bülgatü'l-Mütercem fi'l-Lügat*'ı, ilk *Kur'ân* sözlüğü olan Kadı Hüseyin b. Ahmed ez-Zevzenî (ölm. 1093)'nin *Tercemân-ı Kur'ân*'ı, Ahmed b. Muhammed el-Meydânî'nin (öl. 1124) konulara göre tertip ettiği *Es-Sâmî fi'l-Esâmî*'si, Ebû Cafer Ahmed b. Ali el-Beyhakî'nin kelimenin kalıplarına göre tertip ettiği *Tâcü'l-Mesâdir*'ı, Mahmûd b. Ömer Mahmûd Kadı Zencî'nin *Mühezzebü'l-Esmâ*'sı.⁸²

1.3. Türklerde Gramer ve Sözlükçülük Çalışmaları

Türk filolojisi denince akla gelen ilk isim XI. yüzyılda yaşamış olan Kâşgarlı Mahmûd'dur. Kâşgarlı Mahmûd'un; varlığını *Dîvânü Lugâti't-Türk*'ten öğrendiğimiz ancak yitik olan *Cevâhiri'n-Nahv fi Lugâti't-Türk*'ü Türk dilinin ilk grameri, *Dîvânü Lugâti't-Türk*'ü ise barındırdığı gramer özellikleri ile birlikte Türk dilinin ilk sözlüğü kabul edilmektedir. Elimizde bulunan ve Türk filolojisi için ilk eser olarak kabul edilen *Dîvânü Lugâti't-Türk* (1074), “Araplara Türk dilini öğretmek için Türkçe kelimelerin Arap usüllerine

⁷⁸ Öz, 2010: 32.

⁷⁹ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Öz, 2010: 29-40; Yazıcı, 2009: 401-402.

⁸⁰ Yazıcı, 2009: 402.

⁸¹ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Öz, 2010: 29-40; Yazıcı, 2009: 401-402.

⁸² Bkz. Yazıcı, 2009: 401-402.

göre sıralanıp anlamlarının anlatıldığı”⁸³ “madde başları Türkçe, açıklamaları Arapça olan bir sözlüktür.”⁸⁴

Türk filoloji tarihinde, çeşitli Türk lehçelerinde yazılmış ve Türk filolojisi ile ilgili özellikler barındıran iki dilli birçok eser olmakla beraber tamamen Türk dili ile yazılmış ilk gramer eserini görmek için XVI. yüzyıla, ilk sözlükleri görmek içinse XIX. yüzyıla kadar beklemek gerekecektir. Bu doğrultuda; “Türkler’e Türk dilini öğretmek maksadıyla kaleme alınan”⁸⁵ Bergamalı Kadri’nin *Müeyyessiretü’l-Ulûm* (1530)’u ilk Türkçe gramer kitabı olarak kabul edilmektedir. İlk sözlük ise Ahmet Vefik Paşa’nın *Lehçe-i Osmanî*’si hariç tutulursa “Türk dilinin bütün söz varlığını Batı sözlükçülük normlarında işleyen en gelişmiş”⁸⁶ ve “Türk adının bir sözlüğe isim olduğu ilk”⁸⁷ örnek olan Şemseddin Sâmî’nin *Kâmus-ı Türkî*’sidir (1899). Batı Türkçesi ile yazılmış olan bu ilk örneklerden önce ise Çağatay Türkçesiyle yazılmış filolojik eserler mevcuttur. Lehçe farkı gözetilmezse Türk diliyle yazılmış olan ilk tek dilli filolojik eserlerin tarihi daha geriye çekilebilmektedir. Bu eserler; içerdiği gramere dair unsurlarla “Türkçenin Farsçaya üstünlüğünü ispatlamak maksadını taşıyan”⁸⁸ Alî Şîr Nevâyî’nin *Muhâkemetü’l-Lügateyn*’i (1499) ve Çağatayca-Türkçe bir sözlük olan *Abuşka Lügati*’dir (XVI. yüzyıl).⁸⁹

Bunlar dışında Türkçenin konu edildiği filolojik eserlerin neredeyse tamamı iki ya da üç dilli eserlerdir ve sözlük-gramer özelliği göstermektedir. Bu ilk eserler arasında sayılması gereken başlıcaları ve özellikleri şunlardır:

Mukaddimetü’l-Edeb: “Zemahşerî’nin (öl. 1144) Arapça öğrenmek isteyen Hârezmşahlar Devleti Hükümdarı Atsız b. Muhammed için kaleme aldığı eser Arapça kelimelerle kısa cümlelerden oluşan bir sözlüktür.”⁹⁰ “Sözlüğün yazar nüshası bulunamadığından orijinalinin hangi dillerde yazıldığı hususu kesin olarak aydınlatılamamıştır. Sözlüğün nüshalarında Harezmi Türkçesi, Çağatay Türkçesi, Batı Türkçesi, Farsça ve Moğolca görülmektedir.”⁹¹ “Eser içerik olarak gramer kaidelerini *Divânü Lügati’t-Türk*’te olduğu gibi kısa notlar hâlinde veren konu tasnifli bir sözlüktür.”⁹²

***Codex Cumanicus* (1303)**: “İki ayrı defterden oluşan eserin İtalyanca bölümünde kelimeler Latince, Farsça ve Kıpçakça olmak üzere üç sütun hâlinde sıralanmıştır. Daha sonra

⁸³ Kaşgarlı, 1985: V.

⁸⁴ Topaloğlu ve Kaçalın, 2009: 404.

⁸⁵ Bektaş, 1992: 496.

⁸⁶ Yavuzarslan, 2004: 200.

⁸⁷ Uçman, 2010: 521.

⁸⁸ Nevâyî, 1996: vii.

⁸⁹ Çağatayca sözlükler hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz. Eren, 1950: 145-163; Ölmez, 1998: 137-144; Topaloğlu ve Kaçalın, 2009: 404.

⁹⁰ Yüce, 2006: 120.

⁹¹ Öz, 2010: 42.

⁹² Parlak, 2015: 171.

kelimelerin anlamlarına göre dizildiği ikinci bir sözlük gelmektedir. Almanca bölümü ise Almanca-Kıpçakça ve Latince-Kıpçakça'dır."⁹³ Eser Kumancaya ait gramer kaideleri de içerir.⁹⁴

***Kitâbü'l-İdrâk li-Lisâni'l-Etrâk* (1312):** "Ebû Hayyân tarafından Türkçeyi öğretmek amacıyla yazılmış bir sözlük ve gramerdir."⁹⁵ "Türkçe-Arapça sözlük ve dilbilgisi olmak üzere iki bölümden oluşur. Sarf ve nahv kısmı Arapça olarak yazılmıştır."⁹⁶

Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mogolî: "Konyalı Halil b. Muhammed b. Yusuf tarafından yazılmış veya istinsah edilmiştir."⁹⁷ "1343'te Mısır'da yazılan eser kelime türlerine göre düzenlenmiş olup biri Arapça-Türkçe, diğeri Moğolca-Farsça sözlük olmak üzere iki bölümden oluşur."⁹⁸ "Kelime çeşitlerine göre düzenlenmiş bir sözlük ve gramerdir."⁹⁹

***Hilyetü'l-İnsân ve Halbetü'l-Lisân (İbn-i Mühennâ Lügatı)* (XIII-XIV. yüzyıl):** İlhanlı sahasında, Cemâlüddin İbn-i Mühennâ tarafından yazılmıştır.¹⁰⁰ "İbn-i Mühennâ, eserini Arapça yazmış ve üç bölüme ayırmıştır. Eserin birinci bölümü Farsça; ikinci bölümü Türkçe, üçüncü bölümü ise Moğolcaya ayrılmıştır."¹⁰¹

Adı geçen bu eserler Türk dilinin Harezmi-Kıpçak sahasında üretilmiş eserlerdir ve dikkat edilirse *Dîvânü Lugâti't-Türk* de dâhil olmak üzere Türkçenin yanında Arapçanın ön planda olduğu eserlerdir. Bu durumun girişte bahsettiğimiz üzere dinî, siyasi, tarihî ve hatta coğrafik nedenleri vardır. Bu nedenlerin en önemlisi ise Arapçanın İslamiyet nedeniyle ön planda olmasıdır. Bununla beraber Karaismailoğlu konuyla ilgili olarak "Fars ve Türk asıllı milletlerin bulunduğu bölgelerde İslam dini genel kabul gördükten sonra Müslüman Araplar tarafından oluşturulan ilk yönetimlerin devlete ait belgelerde kullandıkları dillere"¹⁰² dikkati çeker ve siyasi sebeplere de vurgu yaparak bu tarihlerde defter ve divanların Arapçaya çevrildiğini belirtir. İsmailoğlu daha sonra "Arapçanın resmî, ilmî ve edebî alanlardaki mutlak hâkimiyetinin Tâhirîler (821-873), Sâmânîler (900-1005) ve Gazneliler (963-1186) zamanında

⁹³ Topaloğlu ve Kaçalın, 2009: 404.

⁹⁴ Çağatay, 1944: 761-762.

⁹⁵ Demirci, 1998: 146.

⁹⁶ Develi, 2002: 108.

⁹⁷ Demirci, 1998: 146.

⁹⁸ Topaloğlu ve Kaçalın, 2009: 404.

⁹⁹ Demirci, 1998: 146. Diğer Kıpçak sözlükleri de benzer şekilde iki veya çok dilli, gramer-sözlük özelliği gösteren eserlerdir: Yazarı belirsiz olan *Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lugati't-Türkiyye* (1425'ten önce), Ebû Muhammed Cemâleddin Abdullah et-Türki'nin *Kitâbü Bulgati'l-Müşâk fi Lugâti't-Türk ve'l-Kıfçâk* (1451'den önce), yazarı bilinmeyen *El-Kavânînü'l-Küllîyye li-Zabti'l-Lugati't-Türkiyye* (XV. yüzyıl), Hüsrev b. Abdullah'ın *Ed-Dürretü'l-Mudîa fi'l-Lugati'l-Arabiyye ve't-Türkiyye* (?) ve Molla Sâlih'in *Eş-Şüzûrû'z-Zehabiyye ve'l-Kitâü'l-Ahmediyye fi'l-Lugati't-Türkiyye* (1619) adlı eseri bunlardandır. Ayrıntılı bilgi için Bkz. Topaloğlu ve Kaçalın, 2009; Demirci, 1998.

¹⁰⁰ Bkz. Erkan, 1999: 218-219.

¹⁰¹ Gül, 2010: 87.

¹⁰² Karaismailoğlu, 2013: 8.

sürdüğünü, Farsçanın bu dönemlerde sadece edebî alanda kullanıldığını, zaman zaman da bazı vezirler döneminde kısa süreli ve dönüşümlü olarak divanlarda yer bulduğunu belirtir ve benzer örneklere Büyük Selçuklu ile Anadolu Selçuklu saraylarında da rastlandığını¹⁰³ kaydeder. Bu durum İran sahasında XIII. yüzyıldaki Moğol istilasına kadar sürer.

Anadolu sahasına gelindiğinde; bilindiği üzere Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesi, Büyük Selçuklu Devleti Sultanı Alparslan'ın 1071 yılında Bizans'a karşı kazandığı Malazgirt Zaferi ile gerçekleşmiştir. 1075 yılında da Süleyman Şah tarafından Türkiye Selçuklu Devleti kurulmuştur.¹⁰⁴ Bu tarihten itibaren Anadolu'da devletleşen Türkler "Arapçayı ilim ve din dili, Farsçayı da edebiyat ve devlet dili olarak kullanmışlardır."¹⁰⁵ Bu nedenle eserler de Arapça ve Farsça olarak verilmiştir. Konuyla ilgili olarak Ateş; bu dönemde Anadolu'da 37 Farsça eser tespit etmiş,¹⁰⁶ Yavuz ise yine bu dönemde Arapça yazarların başlıcaları olarak 17 müellif ve 51 eser ismi kaydetmiştir.¹⁰⁷ Bunun yanı sıra Ateş'in çalışmasında tanıttığı bazı eserlerin mukaddimelerinde Farsçanın Arapçaya tercih edildiği görülür. Özellikle Ateş'in "II. dönem" olarak adlandırdığı 1219 (H 616) tarihinden sonra, Moğol istilasının etkisiyle tasavvufun Anadolu'da yaygınlaşması ve bu mutasavvıfların eserlerini Farsça yazması; yine halk için yazılan bazı risalelerin Farsça olması gibi sebeplerden ötürü "Anadolu ehli için Farsçanın Arapçadan daha kolay anlaşılır bir dil"¹⁰⁸ olduğu sonucuna ulaşılmıştır.¹⁰⁹ Levend ise bunlara ek olarak "Fars dili ve edebiyatının Anadolu'da gittikçe yaygın bir hâl aldığını ve XIII. yüzyılda hem devlet dili, hem de bilim ve edebiyat dili olarak gelişip kuvvetlendiğini"¹¹⁰ söyler.

Anadolu'da Türkçe ancak XIII. yüzyılın sonlarından itibaren, Beylikler Dönemi olarak adlandırılan dönemde revaç bulmaya başlamıştır. Konuyla ilgili kaynakların pek çoğu İbn Bibi'nin *Selçuknâme*'sinden alıntılararak Karamanoğlu Mehmet Bey'in 1277'deki "Şimden girü hiç kimesne kapıda ve dîvânda ve mecâlis ve seyranda Türkî dilinden gayri dil söylemeye" şeklindeki fermanı ile Anadolu'da Türkçenin resmî dil olarak kabul edildiğini

¹⁰³ Karaismailoğlu, 2013: 9.

¹⁰⁴ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Sevim ve Merçil 1995; Turan, 2008.

¹⁰⁵ Turan, 2008: 422.

¹⁰⁶ Bkz. Ateş, 1945: 94-135. Bu maktelede Ateş'in tespit ettiği eserler arasında sadece iki tanesi filoloji ile ilgilidir. Bunlardan ilki Hubeyş (Hüseyn) b. İbrahim et-Tiflîsî'nin *Kânûnü'l-Edeb* (1153) adlı Arapça-Farsça sözlüğüdür. Diğeri ise Muhammed b. el-Hüseyn el-Mu'îni'nin 29. babında *Kur'ân*'da geçen kelimelerin manalarını izah ettiği ancak eksik olan *Başâ'ir An-Nazâ'ir* adlı eseridir.

¹⁰⁷ Yavuz, 2003: 7-21. Bu makalede Yavuz'un kaydettiği eserlerden sadece bir tanesi filoloji ile ilgilidir. Bu eser Ebû Bekir er-Râzî'nin (öl. 1268) *Muhtârü's-Sihâh* adlı Arapça sözlüğüdür.

¹⁰⁸ Bkz. Ateş, 1945: 134.

¹⁰⁹ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Ateş, 1945; Karaismailoğlu, 2013; Riyâhî, 1995.

¹¹⁰ Levend, 1960: 7.

belirtmektedir.¹¹¹ Bu tarihten itibaren Türk dili ile yazılmış metinlerle karşılaşılma ve XIV-XV. yüzyıllarda itibaren Türkçe bir edebiyat ve devlet dili oluşturulma beraber Anadolu’da Arapça ve yukarıda da belirtildiği üzere özellikle Farsça yüzyıllar boyunca etkisini sürdürmeye devam edecektir.

Anadolu sahasındaki ilk filolojik eserlerle ilgili olarak Öz; “Selçuklular ve Anadolu Beylikleri zamanında kaleme alınmış eserler arasında Anadolu’daki ilk sözlüklerin de yer aldığını ve bunların Arapça-Farsça olarak hazırlanmış olup çoğunlukla manzum olduklarını”¹¹² dile getirir.¹¹³ Anadolu sahasında Türkçenin yer bulduğu ilk sözlükler “manzum ya da mensur Arapça-Farsça sözlüklerde Farsça kelimelerin satır altlarına Türkçe karşılıklarının yazılması suretiyle”¹¹⁴ karşımıza çıkmaktadır: ‘Abdülhamîd b. ‘Abdurrahmân el-Engûrî’nin *Silkü’l-Cevâhir*’inin ve Ahmedî’nin *Mirkâtü’l-Edeb*’inin bazı nüshaları bu şekildedir.¹¹⁵ Türkçenin doğrudan yer aldığı ilk eser ise “XIII. yüzyılda, Mehmet b. Mustafa b. Zekerriyya b. Hoca Hasan Fahrettin Salgurî’nin (1233-1313) Selçuklular Devri’nde Türk dilinin başlıca kurallarını ve kelimelerini kaside hâlinde toplayan eseridir.”¹¹⁶ Ancak bu eser yitiktir.

Anadolu sahasında yazılmış ve elimizde bulunan ilk Arapça-Türkçe sözlük “XIV. yüzyılda Ferišteoğlu tarafından kaleme alınan Lügat-ı Ferišteoğlu’dur.”¹¹⁷ Bu lügat, İbn Firişte, Firişteoğlu lakaplarıyla bilinen İbn Melek (öl. 1418’den sonra) tarafından 1392’de yazıldığı kabul edilen manzum bir sözlüktür. “Eser 22 kıtadan meydana gelmekte ve büyük bir kısmında *Kur’ân-ı Kerîm*’de geçen 1528 Arapça kelimenin Türkçe karşılığı verilmektedir.”¹¹⁸ Arapça-Türkçe sözlüklerle ilgili olarak *Tarama Sözlüğü*’nde tespit edebildiğimiz kadarıyla 14 sözlük ismi geçmektedir. Eminoğlu’nun çalışmasında ise diğer Türk lehçelerinin sözlükleri de sayılmakla beraber 14 Arapça-Türkçe yazma genel sözlük, 15

¹¹¹ Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi için Bkz. Uzunçarşılı, 1969: 6; Korkmaz, 1995. Bu görüşlere karşın Turan “Türkçenin devlet işlerinde ilk defa kullanılması uçlarda kurulmuş beyliklerde gelişen kültürel faaliyetlerin bir neticesi olarak, Osmanlılara aittir” demektedir. Bkz. Turan, 2008: 423.

¹¹² Öz, 2010: 48.

¹¹³ Bu ilk Arapça-Farsça sözlüklerin bazıları şunlardır: Hubeyş (Hüseyn) b. İbrahim et-Tiflisî’nin *Kânûnü’l-Edeb*’i (1153’te telif edilmiştir ve mensurdur), Şemsüddîn Ahmed oğlu Şükrullâh’ın *Zühretü’l-Edeb*’i (1242’de telif edilmiştir ve manzumdur), Hüsâmüddin Hasan b. ‘Abdülmü’min el-Hoyî’nin *Nasibü’l-Fityân ve Nesibü’t-Tibyân*’ı (XIII. yüzyılın ortaları, XIV. yüzyılın başı arasında yazıldığı tahmin edilmektedir ve manzumdur), ‘Abdülhamîd b. ‘Abdurrahmân el-Engûrî’nin *Silkü’l-Cevâhir*’i (1356’da telif edilmiştir ve manzumdur), Ahmedî’nin *Mirkâtü’l-Edeb*’i (1360-1377 yılları arasında telif edildiği tahmin edilmektedir ve manzumdur), Ahmed-i Dâ’î’nin *Ukûdü’l-Cevâhir*’i (1413-1421 yılları arasında telif edildiği tahmin edilmektedir ve manzumdur). Bkz. Öz, 2010: 48.

¹¹⁴ Öz, 2010: 49.

¹¹⁵ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Öz, 2010: 49.

¹¹⁶ Levend, 1971: 5.

¹¹⁷ Ülkütaşır’dan akt. Yavuzarslan 2001: 72.

¹¹⁸ Baktır, 1999: 176. Ayrıca Bkz. TDK, 1995: XXIX-XXX.

de Arapça-Türkçe manzum yazma ve basılı sözlük adı geçmektedir.¹¹⁹ Bunların arasında başlangıç eseri denilebilecek XV-XVI. yüzyıla ait bazı sözlükler şunlardır: Pir Mehmet Yusuf el-Ankaravî'nin *Terceman (Tercüman El-Lüga ve Kara Piri Lügati)*'i¹²⁰, Mustafa Ahterî'nin *Ahterî-i Kebîr*'i (1545), Musa Merkez Efendioğlu Mehmet Efendi'nin *Bâbûsü'l-Vâsıt*'ı (XVI. yüzyıl), Piyâle b. Sinân'ın *Teysîr El-Lüga*'sı (XVI. yüzyıl?).¹²¹

Anadolu sahasında yazılmış ve elimizde bulunan "ilk Farsça-Türkçe manzum sözlük Hüsâm b. Hasan (Hüseyin) el-Konevî'nin *Tuhfe-i Hüsâmî*'si (1400)"¹²², "ilk mensur sözlük ise Mutahhar b. Ebî Tâlib-i Lâdikî'nin *Miftâhu'l-Edeb*'i (1400-1401)"¹²³ olarak kabul edilir. Öz, *Tarih Boyunca Farsça-Türkçe Sözlükler* adlı kapsamlı çalışmasında Anadolu sahasında yazılan 123 Farsça-Türkçe sözlük tespit edip bu eserleri tanıtmıştır. Bunların arasında başlangıç eseri denilebilecek XV-XVI. yüzyıla ait bazı sözlükler şunlardır: Yazarı bilinmeyen *Uknûmu'l-'Acem* (1404 ya da daha önce), Ahmed-i Dâ'î'nin *Müfredât*'ı (1421'den önce), Abdülhamîd-i Sivâsî'nin *Şâhnâme*'si (1446'dan önce), Yazarı bilinmeyen *Münyetü'l-Mübtedî* (XV. yüzyılın ilk yarısı).¹²⁴

Anadolu sahasındaki gramer ve sözlük çalışmalarının tarihinden bahsederken değinilmesi gereken önemli bir husus manzum sözlük geleneğidir. Son yıllarda üzerine fazlaca çalışma¹²⁵ bulunan manzum sözlük yazımının başlangıcı yukarıda bahsedildiği üzere XI. yüzyıl Arap filolojisine dayanmaktadır. Tek dilli Arapça ilk manzum sözlük örneklerinden sonra, iki dilli ilk manzum sözlükler Arapça-Farsça olarak telif edilmiştir. Öz, bu ilk eserlerin Ebû Nasr Mes'ûd (Mahmûd) b. Ebî Bekr el-Ferâhî'nin (XIII. yüzyıl) *Nisabu's-Sıbyân*'ı ve Şükrullâh b. Şemsüddîn Ahmed b. Seyfüddîn Zekeriyâ'nın *Zübdetü'l-Edeb*'i (1242-43) olduğunu; bunlardan *Nisabu's-Sıbyân*'ın İran, Anadolu, Türkistan ve özellikle Hindistan'da büyük rağbet gördüğünü belirtir.¹²⁶

"Manzum sözlük geleneğinin Anadolu'daki ilk örnekleri de Arapça-Farsçadır."¹²⁷ Bunlar yukarıda Anadolu'da ilk Arapça-Farsça sözlükler içerisinde adları zikredilen; Şemsüddîn Ahmed oğlu Şükrullâh'ın *Zühretü'l-Edeb*'i (1242), Hüsâmüddin Hasan b. 'Abdülmü'min el-Hoyî'nin *Nasîbü'l-Fityân ve Nesibü't-Tibyân*'ı (XIII. yüzyılın ortaları, XIV. yüzyılın başı), 'Abdülhamîd b. 'Abdurrahmân el-Engûrî'nin *Silkü'l-Cevâhir*'i (1356)

¹¹⁹ Bkz. Eminoğlu, 2010.

¹²⁰ Eserin tarihi ihtilaflıdır. XV ve XVI. yüzyıllar zikredilmektedir. Bkz. Eminoğlu, 2010: 35; TDK, 1995: LXXV.

¹²¹ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Eminoğlu, 2010: 34-35; TDK, 1995: X-LXXXIV.

¹²² Öz, 2010: 50.

¹²³ Öz, 2010: 56, 82.

¹²⁴ Bkz. Öz, 2010.

¹²⁵ Bu çalışmalardan bazıları şunlardır: Antakî, 2013; El-Üsküdârî, 2011; Kılıç, 2001; Kılıç, 2006: 65-77; Kılıç, 2007: 516-548; Öz, 1999.

¹²⁶ Bkz. Öz, 1999: 2.

¹²⁷ Bkz. Öz, 1999: 3.

gibi XIII-XIV. yüzyıl eserleridir. Ayrıca Anadolu’da yazılmış ilk Arapça-Türkçe sözlük olan İbn Melek’in *Ferîşteoğlu Lügati*, aynı zamanda ilk Arapça-Türkçe manzum sözlük; yine Anadolu’da yazılmış ilk Farsça-Türkçe sözlük kabul edilen El-Konevî’nin *Tuhfe-i Hüsâmî*’si (1400) aynı zamanda ilk Farsça-Türkçe manzum sözlük olarak kabul edilmektedir.

Anadolu sahasında manzum filolojik eserlerin tek örneği sözlükler değildir. Gerek müstakil gerekse sözlüklerin içinde olmak kaydıyla manzum gramer örnekleri de mevcuttur. Arap filolojisinde bir gelenek olarak bahsedilen ve dil öğretiminde sıklıkla başvuru olan manzum gramer eserleri şüphesiz Anadolu sahasında da mevcuttur. Araştırmalarımız doğrultusunda Türk dili ile yazılmış bu tür manzum sözlük-gramerler ya da gramerler hakkında toplu bir çalışmaya ulaşamamıştır. Tespit edebildiğimiz kadarıyla konuyla ilgili olarak Elbirlik’in *Tuhfe-i Hüsâmî Çevriyazı ve Dil Öğelerinin İncelenmesi* adlı yayımlanmamış bir yüksek lisans tezi¹²⁸ ve bu tezden hareketle yazılan bir makalesi¹²⁹ mevcuttur. Elbirlik bu çalışmalarında 412 beyitlik “Tuhfe-i Hüsâmî’nin, Fars dilinin gramerini Türklere öğretmek için, 1549 yılında yazılmış Anadolu sahasındaki en eski manzum dilbilgisi kitabı”¹³⁰ olduğunu belirtir. Konuyla ilgili bir diğer örnek Öz’ün çalışmasında yer aldığı şekliyle Hâfız ‘Abdullâh b. Halîl b. Alî’nin *Tuhfetü’l-Hâfız* (1761) adlı eseridir. Bu eser Farsça-Türkçe manzum bir sözlük ve gramerdir. “Sözlüğün ilk yedi kıtasında Farsça fiiller, sonraki kıtalarda da görülen geçmiş zaman, geniş zaman ve emir kipinde çekimli fiiller, Farsça fiil köklerinden türeme sıfat-fiil yapıları verilmiş ve bunlar Türkçe karşılıklarıyla birlikte nazmedilmiştir.”¹³¹ Farsça-Türkçe bir sözlük ve manzum gramer olan bir diğer eser tez konumuz olan; Hatîb Rüstem El-Mevlevî’nin *Vesîletü’l-Makâsîd* (1498) adlı eseridir.

¹²⁸ Elbirlik, 2006a.

¹²⁹ Elbirlik, 2006b: 49-62.

¹³⁰ Elbirlik, 2006b: 49.

¹³¹ Bkz. Öz, 2010: 240.

İKİNCİ BÖLÜM
VESİLETÜ'L-MAKÂSİD İLÂ AHSENİ'L-MERÂSİD FÎ LÜGATİ'L-FÜRS'ÜN
İNCELENMESİ

2.1. Eserin Adı ve Yazarı Hakkında Bilgi

Eserin adı; çeviri yazısı yapılan MKN Yz. A 638 ve TDKN Yz. A 449'da *Vesîletü'l-Makâşid ilâ Ahşeni'l-Merâşid* olarak geçmektedir. Her iki nüshanın da mukaddime bölümünde Farsça olarak “ve ona (esere) *Vesîletü'l-Makâşid ilâ Ahşeni'l-Merâşid* adını verdim” ifadesi yer almaktadır.

Çok sayıda nüshası bulunan eserin adı; TDKN Yz. A 449'daki tanıtımında¹³² *Vesîletü'l-Makâşid ilâ Ahşeni'l-Merâşid fî Lügati'l-Fürs*; MKN Yz. A 638'deki tanıtımında¹³³ *Vesîletü'l-Makâşid ilâ Ahşeni'l-Merâşid*; *Keşfü'z-Zünûn*'da¹³⁴ madde başı *Vesîletü'l-Makâşidi ilâ Ahşeni'l-Merâşidi fî Lügati'l-Fürs* ve bazı yerlerde *Vesîletü'l-Makâşid*, *Vesîle*; *Osmanlı Müellifleri*'nde¹³⁵ *Vesîletü'l-Makâşid*; *Die Arabischen, Persischen und Türkischen Handschriften der K. K. Hofbibliothek zu Wien*'de¹³⁶ *Vesîletü'l-Makâşid ilâ Ahşeni'l-Merâşid* ve kısaca *Lugat-i Rüstem Mevlevî* olarak geçmektedir.

Eserin adı tercüme edildiğinde “Fars dilinde rasat ya da gözetleme yerlerinin en güzeline doğru olan maksatların aracı” gibi bir ifadeye ulaşılmaktadır. *Keşfü'z-Zünûn*'da eserin adı, *Fars Dili Hakkındaki Amaçları Gözlemlerin En Güzeline Götüren Araç* olarak çevrilmiştir.¹³⁷

Eserin müellifi; çeviri yazısı yapılan MKN Yz. A 638 ve TDKN Yz. A 449'da Hatîb Rüstem el-Mevlevî, *Keşfü'z-Zünûn*'da¹³⁸ Rüstem el-Mevlevî, *Osmanlı Müellifleri*'nde¹³⁹ Hatîb Rüstem-i Mevlevî olarak geçmektedir. MKN Yz. A 638'de¹⁴⁰ olduğu gibi pek çok nüsha tanıtımında¹⁴¹ müellifin ismi *Hatîb Rüstem b. Abd-Allâh el-Mevlevî* veya *Rüstem b. Abd-Allâh el-Hatîb el-Mevlevî* olarak verilmiştir. Ancak nüshaların mukaddimelerinde “b. Abd-Allâh” ifadesine rastlanamamıştır. Bu ifade, müellifin babasının adı bilinmediği için “Allah'ın kulu” anlamında kullanılmış olmalıdır.

¹³² http://yazmalar.tdk.org.tr/detay_goster.php?k=796 (erişim tarihi: 03.04.2017).

¹³³ <https://kasif.mkutup.gov.tr/SonucDetay.aspx?MakId=573114> (erişim tarihi: 03.04.2017).

¹³⁴ Çelebi, 2011: 1612.

¹³⁵ Tahir, 2016: 286.

¹³⁶ Flüger, 1865: 197. Bundan sonra eser kısaca, *Kaiserlich Mns.* olarak anılacaktır.

¹³⁷ Çelebi, 2011: 1612.

¹³⁸ Çelebi, 2011: 1612.

¹³⁹ Tahir, 2016: 286.

¹⁴⁰ <https://kasif.mkutup.gov.tr/SonucDetay.aspx?MakId=573114> (erişim tarihi: 03.04.2017).

¹⁴¹ <https://www.yazmalar.gov.tr/tarama.php?cmd=search&genel=VES%DDLET%DC%27L-MAKASID&submit=Ara> (erişim tarihi: 03.04.2017).

Kaynaklarda eserin yazarı hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Nisbesinden ve eserin sebep-i telifinden anlaşıldığı üzere yazar Mevlevî'dir. Nisbe; “bir şeyin bir yere, bir aile, kabile veya topluluğa, bir din yahut mezhebe, bir meslek ya da sanata, bir sığata vb. bağlanması, onunla ilişkilendirilmesi”¹⁴² demektir. Buradan hareketle müellifin nisbesinde yer alan “Hâfîb” kelimesi önem kazanmaktadır. Hatip kelimesi “camide hutbe okuyan kişi” ve “güzel, düzgün konuşan kimse” anlamlarına gelmektedir. Bu nedenle Rüstem el-Mevlevî'nin mesleğinin hatiplik olduğu söylenebileceği gibi bu kelimenin bir sıfat ya da özellik belirttiği de söylenebilir. Kaynaklarda bu meseleyi aydınlatacak herhangi bir bilgiye rastlanamamıştır. Ayrıca “Osmanlı dönemine ait, hatipler ve hutbelerle ilgili fazla bir çalışma”¹⁴³ da bulunamamıştır.

Müellifin doğum ya da ölüm tarihine dair herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Sadece *Keşfü'z-Zünûn*'da¹⁴⁴ Hâtib Rüstem el-Mevlevî'nin ölümüne dair bir ibare bulunmaktadır. Fakat bu ibare; “... yılında ölmüştür”¹⁴⁵ şeklindedir ve ölüm yılı belirsizdir. Müellifin eserin yazılış tarihinden hareketle H 903/M 1498'den sonra ölmüş olduğu kabul edilebilmektedir.

2.2. Eserin Yazılış Tarihi

Eserin yazılış tarihi, çeviri yazısı yapılan nüshaların hatimelerinde manzum olarak ve ebcedle verilmiştir. MKN Yz. A 638'de tarih beyti şu şekilde yer almaktadır:

“çün tamâm oldı nışf-ı şa'bânda
yazdı târihîni berât-ı münîr”

TDKN Yz. A 449 ise tarih olarak şu beyti ihtiva eder:

“çün tamâm itti ğurre-i ramazânda
yazdı târihîni berât-ı münîr”

Buradan anlaşıldığı üzere eserin yazılış yılı her iki nüshada da “berât-ı münîr” tamlamasıyla verilmiştir. Ayrıca kaynakların tamamı da eserle ilgili olarak aynı tarihi vermektedir. Bu tarih ebced hesabı ile H 903/M 1498'e tekabül etmektedir.

Eserin yazıldığı ay; MKN Yz. A 638'e göre “nışf-ı şa'bân” yani Şaban ayının ortası, TDKN Yz. A 449'a göre ise “ğurre-i ramazân” yani Ramazan ayının ilk günüdür. Kaynaklara bakıldığında *Keşfü'z-Zünûn* ve *Osmanlı Müellifleri* herhangi bir tarih vermezken *Kaiserlich Mns.*'de “nışf-ı şa'bân” ifadesi¹⁴⁶ geçmektedir. Nitekim eserin tarihi olan “berât-ı münîr”

¹⁴² Avcı, 2007: 142.

¹⁴³ Zengin, 2008: 380.

¹⁴⁴ Çelebi, 2011: 1612.

¹⁴⁵ Çelebi, 2011: 1612.

¹⁴⁶ Flüger, 1865: 198.

ifadesinden de anlaşılacağı üzere Şaban ayının on beşinci gecesi olan “Berat Gecesi”ne telmih yapılmıştır. Bu nedenle “ğurre-i ramazân” tarihini doğru kabul etmemek gerekmektedir.

2.3. Eserin Yazılış Sebebi

Eserin yazılış sebebi, Hâtib Rüstem el-Mevlevî tarafından eserin mensur mukaddimesinde Farsça olarak anlatılmıştır. Bu bölüme göre Hâtib Rüstem el-Mevlevî; Allah’ın inayet ve yardımıyla *Kur’ân*’ı ezberleyen Mevlevi oğullarının diğer ilimlerden de faydalanmalarını ve ilim yoluna giren diğerleri gibi önce Arapça kelimeleri öğrenmelerini istemiş ancak onların (Mevlevi oğullarının) Fars dili olmadan (bunu) yapamadıklarını görmüştür. Bunun üzerine risalesini; Farsçayı baştan sona bilmeyen birinin Arapçayı da bilemeyeceği düşüncesiyle yazmış ve Farsçanın (baştan sona bilinmesi için) bütün kurallarını genişçe ve gücü yettiğince nazm etmiştir. Hâtib Rüstem el-Mevlevî, eserinin (gramerle ilgili bölümlerinin) manzum olmasının nedeninin ise “öğrencilere/taliplere güzel, isteyenlere istenilir görünmesi” olduğunu belirtmiştir.

Hâtib Rüstem el-Mevlevî’nin bu ifadeleri aslında dönemin Farsça-Türkçe sözlüklerinde genel olarak yer bulan ifadelerdir. Öz konuyla ilgili olarak “ilk Farsça-Türkçe sözlüklerin giriş bölümlerinde Arapça kelimelerin anlamlarının bilinmesi için önce Farsçanın öğrenilmesi gerektiği ifade edilmiştir” demektedir.

2.4. Eserin Muhtevası ve Özellikleri

Vesîletü’l-Makâsıd’ın temel özelliği Farsçadan Türkçeye mensur bir sözlük olmasıdır. Çeviri yazısı yapılan nüshalarda Farsça kelimeler madde başı yapılmış, Türkçe anlamları ise madde başlarının altına gelecek şekilde, satır altlarında verilmiştir. Her Farsça madde başının altına bir ya da iki kelime ile Türkçe karşılığı yazılmıştır. Bu Türkçe karşılıklar, Eski Anadolu Türkçesi özelliği göstermektedir ve çoğunlukla öz Türkçe kelimelerdir. Karşılık olarak öz Türkçe bir kelime verilmediği durumlarda, yaygın olarak kullanılan basit Arapça ve Farsça kelimeler tercih edilmiş, anlaşılamayacağı düşünülen bir Arapça veya Farsça kelime kullanıldığında ise kelimedenden sonra “yani” denilerek öz Türkçe ya da daha yaygın kullanılan Arapça veya Farsça kelimelerle açıklamalar yapılmıştır. Örneğin; *tovân-ger: ğanî ya nî bay, ħorüş: ħamle ya nî çapınma, çemen: murğ-i zâr ya nî bağçe...* Bu açıklamalar bazen okunuşu karıştırılabilecek ya da zor anlaşılabilen öz Türkçe kelimeler için de yapılmıştır: *çîne: dirim ya nî kuş yemi, ħizâb: talğa ya nî mevc, tîr: güz ya nî ħazân vakti...* Ayrıca sesteş Farsça kelimeler, ayrı ayrı madde başı olarak verilmiş ancak bu durum, her iki nüshada da tutarlı olarak uygulanmamıştır. Bazen TDKN’de ayrı ayrı madde başı olarak yazılan sesteş

Farsça kelimeler, MKN’de tek bir Farsça madde başı altına, farklı anlamların arasına “ve” bağlacı konularak yazılabilmektedir. Bu durum her iki nüsha için de geçerlidir.

Vesîletü’l-Makâsîd, Arap sözlükçülük geleneğine göre düzenlenmiştir. Eserin büyük bir bölümü “alfabetik ekol”de, bir kısmı da “konulara göre tasnif ekolü”nde telif edilmiştir. Eserde mastarlar ve isimler; ilk harfi temel alınarak alfabetik olarak sıralanmıştır. Bu alfabetik sıralamada kelimelerin ilk vokalleri de tasnife tabi tutulmuş ve sözcükler sırasıyla; fethalı, kesreli ve zammeli olmak üzere üç grup hâlinde tertip edilmiştir. Hâtib Rüstem el-Mevlevî, eserin fihrist bölümünde; “okuyanlar ve arayanlara kolaylık olması için” mastarlarda ve isimlerde alfabe sırasını kullandığını bildirmektedir. Eserde; edat, zarf, harf, nida gibi kelimeler de ilk harfleri temel alınarak alfabetik olarak sıralanmış ancak bu kelimelerde genellikle hareke durumları dikkate alınmamıştır. Eserin sonunda konularına göre Arapça, Farsça ve Süryanice ay adları, Süryanice mevsimler; gezegen, burç ve yıldız adları kronolojik, sayılar ise sıralı olarak yazılmıştır.

Eserin gramer ile ilgili bölümlerinde de Arap gramer geleneği etkilidir. Kelime türlerinin belirlenmesi ve işlenmesinde Arapçanın gramer yapısı temel alınmıştır. Ayrıca bölüm başlıkları da aynı doğrultuda Arapçadır. Bunun yanı sıra eser, Araplarla birlikte gelenek hâline geldiği kabul edilen “manzum gramer” yazımına dair bölümler ihtiva etmektedir.

Vesîletü’l-Makâsîd’da Fars gramerinin anlatıldığı manzum bölümler mevcuttur. Eserde, MKN’de mükerrer yazılan 1 beyit hariç tutulduğunda toplam 263 beyit vardır. Bu beyitlerden 27’si Farsça, geri kalanı Türkçedir. İçerik olarak bakıldığında ise farklı konularda yazılan 11 beyit dışında, Farsçanın gramer kurallarını anlatan 252 beyit bulunmaktadır. Eser bu özelliği ile 1549 yılında yazılan ve 412 beyitten oluşan manzum bir gramer kitabı olan *Tuhfe-i Hüsnâmi* ve 1761 yılında yazılan ve 273 beyitten oluşan manzum bir gramer ve sözlük olan *Tuhfetü’l-Hâfiz*’dan daha önce yazılmış, hacimli bir manzum gramer bölümüne sahiptir. Hacmi ve yazılış tarihi dikkate alındığında Öz eser için; “Anadolu’da Farsça için yazılmış ilk manzum dilbilgisi kitaplarından biri olarak değerlendirilebilir”¹⁴⁷ ifadelerini kullanmaktadır. Eser bir sözlük olarak değerlendirildiğinde ise Anadolu’da Farsça-Türkçe yazılmış mensur sözlüklerin on ikincisidir.¹⁴⁸

Eserin manzum gramer bölümleri gibi sözlük kısmının hacmi de dikkat çekicidir. Eserdeki Farsça madde başı sayısı; 905 mastar, 6770 isim ve 578 edat, zarf, nida, sayı; ay, mevsim, gezegen, burç adı gibi konulara ait sözcük olmak üzere 8253’tür. Bu sayı, sözlükteki

¹⁴⁷ Öz, 2010: 123.

¹⁴⁸ Öz, 2010: 61.

mastarların çekimli hâlleri de eklendiğinde 9972'ye ulaşmaktadır. Madde başı kelime sayısı¹⁴⁹ dikkate alındığında eserin, kendisine kadar yazılan en hacimli sözlük olduğu söylenebilir.¹⁵⁰

Eserin bir diğer özelliği, Mevlânâ'nın *Mesnevî*'si ile olan ilişkisidir. Hâtib Rüstem el-Mevlevî'nin Mevlevî tarikatından olması ve kitabını “Mevlevî oğullarının ilim yolunda ilerlemeleri” için yazdığını belirtmesi bu ilişkinin önemli belirtilerini oluşturmaktadır. Öz de Hâtib Rüstem el-Mevlevî'nin sebep-i telifteki bu ifadelerine vurgu yaparak *Vesîletü'l-Makâsîd*'da yer alan “Farsça kelimelerin bir kısmının *Mesnevî*'den derlendiğini”¹⁵¹ ifade etmiştir. Abdülmecîd Sivâsî'nin *Mesnevî Sözlüğü (Meyâdinü'l-Fürsân)* üzerine çalışan Tan ise *Vesîletü'l-Makâsîd*'ı “*Mesnevî*'ye rağbeti arttırmak gayesiyle Mevlevî tarikatına mensup şahıslar tarafından yazılan sözlüklerin ilki”¹⁵² olarak tanımlamaktadır. *Vesîletü'l-Makâsîd*'ın *Mesnevî*'deki kelimelerin ne kadarını ihtiva ettiğini belirlemek farklı bir çalışmanın konusu olmakla beraber çalışmamız sırasında tanımlayıcı sözlüklerden biri olarak başvuru ve sadece Farsça fiilleri içeren Abdülmecîd Sivâsî'nin *Mesnevî Sözlüğü*'ndeki fiiller ile *Vesîletü'l-Makâsîd*'daki fiillerin hemen hemen tamamen uyduğu görülmüştür.

Son olarak eserin yaygın kullanılan ve kendisinden sonra yazılan sözlüklere kaynaklık eden önemli bir eser olduğu belirtilmelidir. Yurtiçi ve yurtdışında 60'a yakın nüshası tespit edilen *Vesîletü'l-Makâsîd*'ın 1504 yılında yazılan ve bilinmeyen bir müellif tarafından derlenen *Lügat-ı Müntehâb* adlı bir seçkisi de bulunmaktadır.¹⁵³ Ayrıca *Lügat-ı Nimetullâh* (1550), *Tuhfetü's-Seniyye ile'l-Hazreti'l-Haseniyye* (1580), Abdülmecîd Sivâsî'nin *Mesnevî Sözlüğü (Meyâdinü'l-Fürsân)* (1613), *Lisânü'l-Acem (Ferheng-i Şu'ûrî)* (1681) gibi pek çok önemli sözlüğün mukaddimesinde *Vesîletü'l-Makâsîd*'ın adı geçmekte, eserin tarandığına dair ifadeler yer almaktadır.¹⁵⁴ Bunun yanı sıra Bursalı Mehmed Tahir; “*Halîmî*” maddesi içerisinde “Farsçadan Türkçeye yazılan lügat kitaplarının makbüllerinden”¹⁵⁵ biri olarak *Vesîletü'l-Makâsîd*'ı da anmaktadır. Burada adı geçen diğer sözlükler; *Şâmil'ül-Lüga* (1504), *Lügat-ı Ni'metullah* (1550), *Burhân-ı Kâtî* (1797) ve *Ferheng-i Şu'ûrî* (1681)'dir.

¹⁴⁹ Bu sayıma bir nüshada olup diğerinde olmayan kelimelerle, eş anlamlı olduğu belirtilen kelimeler dâhildir.

¹⁵⁰ 1455-1468 yılları arasında yazıldığı kabul edilen *Lügat-ı Halîmî* 6.060; 1446-1473 yılları arasında yazıldığı kabul edilen *Es-Sihâhü'l-Acemiyye* ise 4200'si isim, 420'si fiil olmak üzere 4620 madde başı kelime içermektedir. Yapılan karşılaştırma sadece madde başı kelime sayısını içermektedir. İçerik olarak bakıldığında kelimeler hakkında ayrıntılı açıklamalar içeren *Lügat-ı Halîmî*'nin ya da 920 madde başı kelime içermesine rağmen kelimeleri ayrıntılı inceleyen *Miftâhü'l-Lüga*'nın (1491) daha hacimli eserler oldukları belirtilmelidir. Bkz. Öz, 2010: 103-113.

¹⁵¹ Bkz. Öz, 2010: 66.

¹⁵² Tan, 2006: 4.

¹⁵³ Bkz. Öz, 2010: 71, 72, 134.

¹⁵⁴ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Öz, 2010.

¹⁵⁵ Tahir, 2016: 286.

2.5. Eserin Tertip Şekli ve Bölümleri

Vesiletü'l-Makâsîd klasik yazma tertibine uygun bir şekilde yazılmış; mukaddime, sözlük bölümü ve hatimedden oluşan bir eserdir. Eser Arapça besmele, hamdele ve salvele ile başlamaktadır. Daha sonra faslû'l-hitab ile birlikte eserin sebep-i telif bölümü yer almaktadır. Bu bölüm Farsçadır. Sebeb-i telif bölümünün ardından üç beyitlik Farsça bir dua vardır. Bu duadan sonra ise eserin fihrist bölümü yine Farsça ile yazılmıştır. Bu bölümde, eserin tertip şekli ve bölümleri hakkında bilgi verilmiştir.

Eserin fihrist bölümünde Hâtib Rüstem el-Mevlevî, sözlüğünü şu şekilde tanıtmaktadır: “(Eserde) herşeyden önce tarikat yolcularına müjde olması için üzerinde durulması gereken konulara işaret ettim. Okuyanlara ve arayanlara kolay, Allah için hayırlara vesile olması için masterlar ve isimlerde alfabe sırası tertibini kullandım ve diğer üç harekeye de riayet ettim. (Eser) üç bab ve hatime olarak tertip edildi. Birinci bab; yirmi fasıl ve her fasıl üç hâl (hareke) içermek üzere masterların, bunların hâllerinin (durumları/harekeleri) ve evzanının (kalıplarının) tertibidir. İkinci bab; dokuz kısım ve elli iki nev içermek üzere masterların değişim ve dönüşümleri hakkında sıralı ve çeşitli örneklerin tertibidir. Üçüncü bab; yirmi fasıl ve her bir fasıl alfabe sırasına göre üç hâl (hareke) içermek üzere kökleri (basit isimler) ve icat edilenleri (türemiş isim) ile varlıkların isimlerinin tertibidir. Kitabın hatimesi harfler, edatlar, zarflar ve sayıların anlamlarının tertibidir.”

Eserin incelemeye konu olan nüshalarında, fihrist bölümündeki tertibe tamamen uyulmuştur. Ancak eser, fihrist bölümünde zikredilen bab, fasıl ve nevlere dışında başlıklar da içermektedir. Özellikle Fars gramerinin anlatıldığı manzum bölümler ayrı ayrı isimlendirilmiş ve bunlara fihrist bölümünde değinilmemiştir. Örneğin birinci babın yirminci faslından sonra *işâret ilâ kânûnû'l-cem' mine'l-maşâdir bi't-türkiyyeti* başlığı ile masterların nasıl çoğul yapılacağı anlatıldığı bir beyit daha sonra *işâretü'ş-şurû'i ile'l-maşâdiri'l-lâzımeti teküne müte'addiyen bi't-türkiyyet* başlığı ile geçişsiz fiillerin nasıl geçişli fiil yapılacağına dair 15 beyitlik bir bölüm vardır. Eserin manzum bölümlerine bir sonraki başlıkta ayrıntılarıyla değinilecektir.

Hâtib Rüstem el-Mevlevî'nin fihrist bölümünde yaptığı açıklamalara ek olarak şunlar söylenebilir: Eserin birinci babında masterların çoğul hâlleri ve geçişli fiillerle ilgili de örnekler verilmiştir. İkinci babda öncelikle “kerden” fiili üzerinden geniş zaman, geçmiş zaman, emir kipi; bunların olumsuz şekilleri, ism-i fail, ism-i meful, ism-i zaman gibi 16 gramatikal duruma örnek verilmiştir. Daha sonra yine “kerden” fiili üzerinden geçmiş zamanın şahıs çekimleri yapılmıştır ve bu çekimler farklı fiillerle de örneklendirilmiştir. Ayrıca “dânisten” fiili üzerinden muzarinin (istek kipi) şahıs çekimleri de yapılmıştır.

Ardından birinci babdaki fiillerin nerdeyse tamamı muzari III. tekil şahıs ile on kadar fiil ise muzarinin diğer şahısları ile çekimlenmiştir. Fiillerin geniş zaman, emir; geniş zaman, emir ve geçmiş zamanın olumsuzunun şahıs çekimleri ile ilgili örnekler de verilmiştir. Son olarak fiillerin ism-i fail ve ism-i mefulleri tüm şahıs çekimleri ile örneklendirilmiştir.

Vesîletü'l-Makâsîd'in üçüncü babı ile ilgili Hâtib Rüstem el-Mevlevî'nin açıklamalarına ek olarak söylenebilecek bir özellik yoktur. Sadece bu bölümün, eserin en hacimli bölümü olduğu belirtilmelidir. Üçüncü bölümden sonra Hâtib Rüstem el-Mevlevî'nin "hatime" olarak adlandırdığı bölüm başlar. Bu bölümde *dal* harfi ile *zel* harfi arasındaki farklar; Arapça, Farsça, Süryanice ay adları, yedi yıldızın ve on iki burcun adları, burçların durduğu gezegenler gibi, fihrist bölümünde belirtilmeyen konular da yer almaktadır. Ayrıca eserin gramerle ilgili tek mensur açıklamaları da yine bu bölümde yer almaktadır. Bu açıklama harf-i nida ile ilgili yaklaşık beş satırlık Farsça bir açıklamadır.

Eserin hatime bölümünde, üç beyit hâlinde eserin tarihi verildikten sonra her iki nüshada da istinsah kayıtları yer alır. Bu kayıtlar TDKN'de Arapça, MKN'de Arapça-Farsça karışıktır. MKN'de farklı olarak istinsah kaydından önce iki beyitlik Farsça bir özür ve rica mevcuttur.

Vesîletü'l-Makâsîd'ta babların adları Farsça, fasıl ve nevlerin adları ise tamamen Arapçadır. Bunların dışındaki başlıklarda; örneğin yıldız, burç, gezegen adlarının verileceği başlıklarda ve özelliklerde manzum bölümlerin başlıklarında Farsça da görülmektedir.

2.6. Eserin Manzum Bölümleri

Vesîletü'l-Makâsîd Farsça-Türkçe bir sözlük, aynı zamanda manzum bir gramer kitabıdır. Eserdeki bu manzum bölümlerin nazım birimi beyittir. Eserde, MKN'de mükerrer yazılan 1 beyit hariç tutulduğunda toplam 263 beyit vardır. Bu beyitlerin 2'si sadece MKN'de olup TDKN'de bulunmamaktadır. Beyitlerin tamamı ard arda yazılmamıştır. Çeşitli başlıklar altında ve genellikle anlattıkları konularla ilgili örneklerin aralarında yer almışlardır. Beyitler, bu şekilde sınıflandırıldığında 42 bölüm hâlinde incelenebilmektedir.

Beyitlerin içerikleri, dili, nazım şekilleri, vezinleri ve konuları farklıdır. İçerik olarak bakıldığında eserin girişinde yer alan 3 beyitlik dua, eserin üçüncü babından sonra yer alan ve harf-i nida için örnek olarak verilen 2 beyit, soru edatı için örnek verilen 1 beyit, eserin tarihinin verildiği 3 beyit ve sadece MKN'de, istinsah kaydından hemen önce yer alan 2 beyitlik özür ve rica gibi farklı konularda yazılan 11 beyit dışında, Farsçanın gramer kurallarını anlatan 252 beyit mevcuttur. Ayrıca burada anılan beyitler, eserin tarihinin

verildiği 3'ü dışında Farsçadır. Eserde bunlarla birlikte 27 Farsça beyit mevcuttur, geri kalan 236 beyit Türkçedir.

Eserdeki manzum bölümlerin nazım şekilleri farklıdır. Bu şekiller; mesnevi, nazm bazen de musarra ya da musarra olmayan müfredler biçimindedir. Manzum bölümlerin 4'ü nazm, 8'i müfred geri kalan 30 bölümlük kısmı mesnevi nazım şekliyle yazılmıştır. Manzum bölümlerin vezinleri de farklıdır. Ayrıca bu bölümlerde, özellikle Türkçe beyitlerde fazlaca vezin kusuru bulunmaktadır. Bunun yanı sıra eserin girişinde yer alan ve nazm nazım şekliyle yazılan 3 beyitlik Farsça dua bölümü ile eserin üçüncü babından sonra yer alan ve işaret sıfatlarını örnekleyen Farsça musarra müfredde; sadece rubai nazım şeklinde kullanılan ahreb kalıpları kullanılmıştır. Bu gibi biçim ve vezin sorunları dışında, bölüm bazında incelendiğinde 22 manzum bölüm mütekârib, 15 bölüm hafif (cedîd), 1 bölüm hezec, 1 bölüm muzârî, 1 bölüm de remel bahri ile yazılmıştır.

Vesîletü'l-Makâsîd'daki manzum bölümler farklı konularda yazılmıştır. Bu konuların manzum bölümler bazında ayrıntılı bir biçimde zikredilmesi gerekmektedir:

1. bölüm; 3 beyittir. Farsça, dua bölümünü içerir (2a [3a]).
2. bölüm; 5 beyittir. Türkçedir. Farsçadaki masdarların belirlenmesi hakkındadır (2b [4b]).
3. bölüm; 1 beyittir. Türkçedir. Farsçadaki masdarların çoğulları hakkındadır (11b [16a]).
4. bölüm; 15 beyittir. Türkçedir. Farsçada geçişsiz fiilleri geçişli yapma hakkındadır (12a [16b]).
5. bölüm; 5'i Farsça, 10'u Türkçe olmak üzere 15 beyittir. Farsçadaki birleşik fiiller hakkındadır (12b [18a]).
6. bölüm; 1'i Farsça, 6'sı Türkçe olmak üzere 7 beyittir. Farsçadaki ism-i zaman ve ism-i mekân ekleri hakkındadır (13a [19a]).
7. bölüm; 5 beyittir. Türkçedir. Talebelere/talep edenlere yönelik öğütler içerir. Farsçada müennes ve müzekker ya da tesniye ve çoğul ayrımı olmadığı vurgulanır (13a [19b]).
8. bölüm; 4 beyittir. Türkçedir. Farsçada geçmiş zaman çekimi hakkındadır (13a [19b-20a]).
9. bölüm; 1 beyittir. Türkçedir. Farsçada geçmiş zaman I. tekil şahıs çekimi hakkındadır (14a [21a]).
10. bölüm; 1 beyittir. Türkçedir. Farsçada geçmiş zaman I. çoğul şahıs çekimi hakkındadır (14a [21a]).
11. bölüm; 1'i Farsça, 24'i Türkçe olmak üzere 25 beyittir. Farsçada muzari ve emir çekimleri hakkındadır (14b [21b-23a]).

12. bölüm; 1'i Farsça, 38'i Türkçe olmak üzere 39 beyittir. Farsça fiillerdeki bedel harfleri hakkındadır. Bedel harflerinden kastedilen, Farsçada muzari çekime girdiğinde değişikliğe uğrayan fiillerin değişen harfleridir (14b-15b [23a-25a]).
13. bölüm; 1'i Farsça, 10'u Türkçe olmak üzere 11 beyittir. Farsçada muzari çekime girdiğinde eş sesli hâle gelen fiiller hakkındadır (15b [25a-26a]).
14. bölüm; 3 beyittir. Türkçedir. Farsçada muzari çekim hakkındadır (15b [26a]).
15. bölüm; 1 beyittir. Türkçedir. Farsçada emir çekimi hakkındadır (15b [26a]).
16. bölüm; 4 beyittir. Türkçedir. Farsçada geniş zaman çekimi hakkındadır (22b [37a]).
17. bölüm; 5 beyittir. Türkçedir. Farsçada emir çekimi hakkındadır (23a [38b]).
18. bölüm; 4 beyittir. Türkçedir. Farsçada emir kipinin olumsuz çekimi hakkındadır (24a [39b]).
19. bölüm; 1 beyittir. Türkçedir. Farsçada emir kipinin olumsuz çekimi (nehy) ile diğer zamanlardaki olumsuz çekim (nefy) hakkındadır (24a [40a]).
20. bölüm; 4 beyittir. Türkçedir. Farsçada geniş zamanın olumsuz çekimi hakkındadır (24b [41a]).
21. bölüm; 4 beyittir. Türkçedir. Farsçada geçmiş zamanın olumsuz çekimi hakkındadır (25a [42b]).
22. bölüm; 4 beyittir. Türkçedir. Farsça fiillerden ism-i fail yapımı hakkındadır (26a [43b-44a]).
23. bölüm; 3 beyittir. Türkçedir. Farsça fiillerden ism-i meful yapımı hakkındadır (26b [45a]).
24. bölüm; 9 beyittir. Türkçedir. Farsçadaki yapım ekleri (-mend ve -nâk) hakkındadır (27a [46a]).
25. bölüm; 2'si Farsça, 16'sı Türkçe olmak üzere 18 beyittir. Farsça çoğul ekleri hakkındadır (27a-27b [46b-47b]).
26. bölüm; 2 beyittir. Türkçedir. Farsçadaki nida harfi hakkındadır (66a).
27. bölüm; 2 beyittir. Farsçadır. Farsça nida harfi içeren kelimelerin bulunduğu örnek beyitlerdir (66b).
28. bölüm; 1 beyittir. Farsçadır. Farsça soru edatı olan "âyâ" için Hafız'ın bir gazelinden verilen örnek beyittir (66b).
29. bölüm; 6 beyittir. Türkçedir. Farsçada "elif" harfi ile başlayan ekler hakkındadır (66b).
30. bölüm; 1'i Farsça, 4'ü Türkçe olmak üzere 5 beyittir. Farsça yönelme eki hakkındadır (67a).
31. bölüm; 8 beyittir. Türkçedir. Farsçada "te" harfi ile başlayan ekler hakkındadır (67b-68a).

32. bölüm; 1 beyittir. Türkçedir. Farsçada “ne, neden, niye” anlamına gelen “çi” soru edatı hakkındadır (68a)
33. bölüm; 5 beyittir. Türkçedir. Farsçada “dal” harfi ile “zel” harfi arasındaki fark hakkındadır (68b [105b-106a]).
34. bölüm; 3 beyittir. Türkçedir. Farsça belirtme eki hakkındadır (69a [106b]).
35. bölüm; 2’si Farsça, 3’ü Türkçe olmak üzere 5 beyittir. Farsçada III. tekil şahsı bildiren “-ş” eki ile küçültme anlamı veren “-k” eki hakkındadır (69a [107a]).
36. bölüm; 1 beyittir. Farsçadır. Farsça işaret sıfatları hakkında örnek bir beyittir (69b [108a]).
37. bölüm; 2 beyittir. Türkçedir. Farsçada tenbih ve tekit bildiren “hân” ve “hîn” ünlemleri hakkındadır (69b-70a [108b]).
38. bölüm; 10 beyittir. Türkçedir. Farsçada ek durumunda olan “ye” harfinin görevleri hakkındadır (70a [109a-109b]).
39. bölüm; 2’si Farsça, 8’i Türkçe olmak üzere 10 beyittir. Farsçadaki yapım ekleri (-bân, -ger ve -dâr) hakkındadır (70a [109b-110a]).
40. bölüm; 6 beyittir. Türkçedir. Farsçada yer bildiren “sitân” ve “-sâr” ekleri hakkındadır (70a [110a]).
41. bölüm; 3 beyittir. Türkçedir. Eserin tarihinin söylendiği beyitlerdir (72a [112a]).
42. bölüm; 2 beyittir. Farsçadır. Sadece MKN’de vardır. Okuyucudan kitapta yanlışlar bulunursa takdir edilmemesi rica edilir.

2.7. Eserin Nüshaları

Katalog taramaları sonucunda 60’a yakın nüshası tespit edilebilen *Vesîletü’l-Makâsîd*’ın çeviri yazısı için Ankara, Milli Kütüphane Yz. A 638 ve Ankara, TDK Kütüphanesi Yz. A 449 nüshaları temel alınmıştır. Bu tercihte nüshaların ulaşılabilir ve okunabilir olması temel kıstaslar olmuştur. Ancak çeviri yazısı yapılan nüshaların eserin telifinden en az yarım asır sonra istinsah edilmiş olması ve telif tarihine yakın tarihli nüshalara ya da müellif nüshasına ulaşılması araştırma için büyük bir eksikliklerdir.

2.7.1. Ankara, Milli Kütüphane Yz. A 638 (1004/1596) Nüshası

Kısaca MKN olarak adlandırdığımız nüsha, tezimizin temel nüshasıdır. MKN, tarafımızca Ankara-Milli Kütüphane’den mikrofilm olarak temin edilmiştir. Eser, alfabetik bir sözlük olduğu için varakların takibi mümkündür ve buna göre MKN eksiksiz bir nüshadır. Bu nüshaya göre eserin adı; *Vesîletü’l-Makâsîd ilâ Ahşeni’l-Merâşîd*, müellifinin adı Haşib Rüstem el-Mevlevî’dir.

Nüshanın istinsah kaydı şu şekildedir: “temme’l-kitābü bi-‘avni’llahi’l-meliki’l-vahhāb ‘alā yedi efkari’l-verā Aḥmed bin Muştafā ‘afā ‘anhum der mahrüse-i haleb rüz-ı pencşenbe vaqt-ı çâşt der evâhir-i mâh-i zî’l-ka‘de min şuhūr sene erba‘ ve elf min hicreti’n-nebeviyye.” Buna göre nüshanın müstensihisi Aḥmed bin Muştafâ’dır. Eser Halep’te, H 1004 yılının Zilkade ayının sonunda, perşembe günü, kuşluk vaktinde istinsah edilmiştir.

Milli Kütüphane Kataloğu’nda eserin fiziksel özellikleri şu şekilde kaydedilmiştir:

“71 y., 218x140 mm; yazı alanı: 160x97 mm, satır sayısı: 11, yazı: harekeli nesih, kağıt çeşidi: suyolu filigranlı, cilt özelliği: sırtı ve dört kenarı kahverengi meşin, kapakları silikleşmiş ebru kağıt kaplı, mukavva cilt.”¹⁵⁶

MKN, 71 varaktan oluşmaktadır. Eserin büyük bir bölümünü oluşturan sözlük kısımları genellikle 11 satırdır. Ancak nüshada mukaddime, hatime gibi mensur bölümler ve Farsça gramer kurallarının anlatıldığı manzum bölümlerde satır sayısı daha fazladır. Bu bölümlerde 15, 17 hatta 21 satırlık varaklar mevcuttur.

MKN, harekeli nesih hattı ile yazılmıştır. MKN’nin mukaddime, hatime gibi mensur bölümleri ve Farsça gramer kurallarının anlatıldığı manzum bölümleri siyah mürekkeple ve genellikle harekesiz yazılmıştır. MKN’nin sözlük bölümündeki Farsça madde başları siyah mürekkeple ve çoğunlukla harekeli yazılmıştır, Farsça madde başları nadiren harekesizdir. Farsça kelimelerin Türkçe anlamları ise Farsça madde başlarının altına kırmızı mürekkeple ve genellikle harekeli olarak yazılmıştır ancak harekesiz kelimeler de çoktur. Son olarak Arapça olan bab ve fasıl başlıkları MKN’de kırmızı mürekkeple ve genellikle harekesiz yazılmıştır.

2.7.2. Ankara, TDK Kütüphanesi Yz. A 449 (H 965/1558) Nüshası

Kısaca TDKN olarak adlandırdığımız nüsha, tezimizin ikinci nüshasıdır. TDKN, tarafımızca TDK Kütüphanesi’nden mikrofilm olarak temin edilmiştir. Nüshada 11b, 12a, 66b, 67a ve 67b sayfaları yırtık, 103b’den itibaren yaklaşık 3 varak ise kopuktur. Bu nüshaya göre eserin adı; *Vesiletü’l-Makâşid ilâ Aḥseni’l-Merâşid*; müellifinin adı Haṭîb Rüstem el-Mevlevî’dir.

Nüshanın istinsah kaydı şu şekildedir: “ketebe ez’afü’l-‘ibādi el-fakîrū’l-ḥakîri el-muhtâc ilâ-raḥmeti’llah te‘ālā Muḥammed bin Muştafā bin Nebî sene 965 fi şehri ramazāni’l-mübârek el-yevmü’s-sebt.” Buna göre nüshanın müstensihisi, Muḥammed bin Muştafā bin Nebî’dir. Eser H 965 yılının Ramazan ayında, cumartesi günü istinsah edilmiştir.

TDK Kütüphane Kataloğu’nda eserin fiziksel özellikleri şu şekilde kaydedilmiştir: “111 y., 210x152-160x90 mm., satır: 9, yazı türü: nesih, kağıt türü: saykallı çıpa filigranlı;

¹⁵⁶ Bkz. <https://kasif.mkutup.gov.tr/SonucDetay.aspx?MakId=573114> (erişim tarihi: 03.04.2017).

sözbaşları, duracaklar ve Türkçe açıklamalar kırmızı mürekkeplidir. Sırtı kahverengi meşin, şemseli, cilt kapakları karton kâğıt kaplı bir cilt içerisindeydir.¹⁵⁷

TDKN'nin esere ait bölümü, 108 varaktan oluşmaktadır. Geriye kalan 3 varak fevâid kaydıdır. Nüşanın tamamı 9 satırdır, satır sayısının farklı olduğu varak bulunmamaktadır.

TDKN, nesih hattı ile yazılmıştır. TDKN'nin mukaddime, hatime gibi mensur bölümleri ve Farsça gramer kurallarının anlatıldığı manzum bölümleri siyah mürekkeple ve tamamen harekeli yazılmıştır. TDKN'nin sözlük bölümündeki Farsça madde başları siyah mürekkeple ve çoğunlukla harekeli yazılmıştır, Farsça madde başları nadiren harekesizdir. Farsça kelimelerin Türkçe anlamları ise Farsça madde başlarının altına kırmızı mürekkeple ve çoğunlukla harekesiz olarak yazılmıştır. Burada harekeli kelime çok azdır. Son olarak Arapça olan bab ve fasıl başlıkları TDKN'de kırmızı mürekkeple ve tamamen harekeli yazılmıştır.

2.7.3. Eserin Diğer Nüşaları

Eserin yurtiçi ve yurtdışında 60'a yakın nüshası tespit edilebilmiştir. Bu durum eserin oldukça yaygın kullanıldığına işaret etmektedir. Bu nüshaların yerleri, arşiv numaraları ve istinsah tarihi belli olanların istinsah tarihi şu şekildedir:¹⁵⁸

ABD, Harvard University, Houghton Library MS Turk 58.

Afyon, Gedik Ahmet Paşa İHK 17525/2 (H 1013)

Amasya Beyazıt İl Halk Kütüphanesi 05 Ba 1677

Ankara, AÜ DTCF Kütüphanesi, M. Con A 155/1

Ankara, Milli Kütüphane, Adnan Ötüken İHK 06 Hk 87 (953/1545)

Ankara, Milli Kütüphane, Adnan Ötüken İHK 06 Hk 2643/2 (903/1498)

Ankara, Milli Kütüphane 06 Mil Yz FB 81 (973/1566)

Ankara, Milli Kütüphane 06 Mil Yz FB 82/2

Ankara, Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 498 (978/1570)

Ankara, Milli Kütüphane, Yz. A 638 (1004/1596)

Ankara, Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 834/1

Ankara, Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 3760

Ankara, Milli Kütüphane Yz. A 4937 (H 1125)

Ankara, Milli Kütüphane, 06. MK. Yz. A 6069/1 (954/1547)

¹⁵⁷ http://yazmalar.tdk.org.tr/detay_goster.php?k=796 (erişim tarihi: 03.04.2017).

¹⁵⁸ Eserin nüshalarına; Öz'ün *Tarih Boyunca Farsça-Türkçe Sözlükler*'indeki eserle ilgili tanıtımdan, TÜYATOK projesini devralan T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Yazmaları'nın internet adresinden (<https://www.yazmalar.gov.tr/erişim> tarihi: 03.04.2017), T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Kütüphane'nin internet adresinden (<https://dijital-kutuphane.mkutup.gov.tr/tr/manuscripts/catalog/list> erişim tarihi: 03.04.2017) ve TDK El Yazması ve Nadir Eserler Veri Tabanı'ndan (<http://yazmalar.tdk.org.tr/tarama.php> erişim tarihi: 03.04.2017) ulaşılmıştır.

- Ankara, Milli Kütüphane, Sivas Gürün İlçe Halk Kütüphanesi 58 Gürün 3170
- Ankara, TDK Kütüphane Yz. A 185/1 (965/1557)
- Ankara, TDK Kütüphane Yz. A 467/1
- Ankara, TDK Kütüphane Yz. A 468
- Bosna-Hersek, Gazi Hüsrev Kütüphanesi Türkçe Yazmaları R-1640
- Bosna-Hersek, Gazi Hüsrev Kütüphanesi Türkçe Yazmaları R-3327
- Bursa, İnebey Kütüphanesi, Çelebi 1156/2
- Bursa, İnebey Kütüphanesi, Genel 1954
- Bursa, İnebey Kütüphanesi, Orhan 1614 (H 944)
- Fransa, Fransa Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları Coisilin Saint-Germain-des-Pres-199 (965/1557)¹⁵⁹
- Fransa, Fransa Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları Regius.
- Gürcistan, Tiflis, Gürcistan Bilimler Akademisi Türkçe Yazmaları K32 (938/1531)
- Irak, Musul, Mektebetül-Evkâfil-Amme Türkçe Yazmaları Hasan Paşa Celilî 24/9 (1060/1650)
- Irak, Musul, Mektebetül-Evkâfil-Amme Türkçe Yazmaları Hasan Paşa Celilî 24/10 (970/1562)¹⁶⁰
- İngiltere, İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları Or. 5097 (1163/1750)
- İran, Tahran, Kitabhane-i Meclisi-i Şura-yi Milli Türkçe Yazmaları 3168
- İstanbul, Belediye Kütüphanesi, M Cevdet 276/2
- İstanbul, Hacı Selimağa Kütüphanesi, Kemankeş 667
- İstanbul, İÜ Merkez Kütüphane T 427
- İstanbul, İÜ Merkez Kütüphane T 509
- İstanbul, İÜ Merkez Kütüphane T 1879 (H 926)
- İstanbul, İÜ Merkez Kütüphane T 2995/2
- İstanbul, İÜ Merkez Kütüphane T 3324 (H 965)
- İstanbul, İÜ Merkez Kütüphane T 5806
- İstanbul, Nurosmaniye Kütüphanesi 4325
- İstanbul, Nurosmaniye Kütüphanesi 4722

¹⁵⁹ Bu nüshanın yazarı olarak Muhammed b. Hâcî İlyâs adı geçmektedir. Nüshanın tanıtımında Farsça-Türkçe bir sözlük olduğu dışında herhangi bir açıklama bulunmamakla beraber mikrofilmine de ulaşılamamıştır. Bu nedenle nüshaya ihtiyatla yaklaşılmalıdır. Bkz. https://www.yazmalar.gov.tr/detay_goster.php?k=106470 (erişim tarihi: 03.04.2017)

¹⁶⁰ Bu nüshanın yazarı olarak Nimet-Allâh b. Ahmed b. Kâdî Mübarek Rûmî adı geçmektedir. Nüshanın tanıtımında Farsça-Türkçe bir sözlük olduğu dışında herhangi bir açıklama bulunmamakla beraber mikrofilmine de ulaşılamamıştır. Bu nedenle nüshaya ihtiyatla yaklaşılmalıdır. Bkz. https://www.yazmalar.gov.tr/detay_goster.php?k=104234 (erişim tarihi: 03.04.2017)

- İstanbul, Nurosmaniye Kütüphanesi 4888 (H 972)
- İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Aşir Efendi 389 (H 903)
- İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Ayasofya 4784
- İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi 3117
- İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Hamidiye 1437 (H 1163)
- İstanbul, Süleymaniye Kütüphanesi, Pertevniyal 734
- İstanbul, TSMK Türkçe Yazmaları B. 386 (1128/1716)
- İstanbul, TSMK Türkçe Yazmaları H. 1178
- İzmir, Milli Kütüphane 1750/1
- Kastamonu İl Halk Kütüphanesi 37 Hk 1669 (1047/1636)
- Kayseri, Râşid Efendi Kütüphanesi, Râşid Efendi Eki 1064
- Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi, Burdur İl Halk Kütüphanesi 15 Hk 805 (1154/1740)
- Kütahya Vahidpaşa İl Halk Kütüphanesi 43 Va 1042 (938/1531)
- Manisa İl Halk Kütüphanesi, Manisa Akhisar Zeynelzade 45 Ak Ze 1795/1
- Mısır, Kahire, Hidiv Kütüphanesi Türkçe Yazmaları 8630
- Mısır, Kahire, Mısır Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları m Lugatu Türkî 17

2.8. Çeviri Yazıda Dikkat Edilen Hususlar

Nüshaların çeviri yazısı yapılırken bazı sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunların başlıcası her iki nüshanın da tamamen harekeli olmamasıdır. Harekeli bölümlerde ise Türkçe ve Farsça kelimelerdeki vokallerin yazımı sorunu ortaya çıkmıştır. Bu sorun, özellikle Farsça kelimelerdeki “g” ve “k” konsantları için de geçerlidir. Ayrıca nüsha farklılıkları da söz konusudur. Bu gibi nedenlerden ötürü kelimelerin çeviri yazısında belli standartlar belirlenmiştir. Bu hususlar şu şekilde sıralanabilmektedir.

- Çeviri yazıda MKN temel alınmıştır. TDKN’de farklı bir yazım varsa köşeli parantez ([]) içerisinde gösterilmiştir.
- TDKN çoğunlukla harekesizdir. Bu nedenle okunuşta MK nüshasının harekeleri esas alınmıştır. TDKN’de de hareke olması durumunda her iki yazım gösterilmiştir.
- Türkçe kelimelerin okunuşunda her iki nüshada da hareke yoksa *Tarama Sözlüğü*’ndeki okunuş esas alınmıştır. Bu okunuşta, *Tarama Sözlüğü*’nde hem “e” hem “i” vokali ile okunabilen kelimelerde, “i” vokalli okunuş tercih edilmiştir.
- TDKN’de sürekli olarak Arapçada geçerli olan son sesin harekeli olması durumu (genellikle muzafun ileyhin kesreli olması gibi) Farsça kelimelere de uygulanmıştır. Ayrıca

Türkçe manzum bölümlerde de kelimenin son vokalinin vezin gereği hareke ile gösterildiği görülmektedir. Fars gramerinde bulunmayan bu özelliği belirtebilmek ve Türkçe kelimelerin imlasını gösterebilmek adına, kelimenin son vokali hareke ile yazılmışsa parantez “()” içerisine alınarak belirtilmiştir. Örneğin; *āsmān [asmān(i)]: gök, pāy [pāy(i)]: ayak, pes ol yāy[(i)] anı terk eyledūñ, zamān ismi [ism(i)] olmaz ger olmaya gāh...*

- Eserin Arapça yazılmış mukaddimesinde metni seciye uygun okuyabilmek amacıyla izafetlerin sonunda yer alan kesre gösterilmemiş; eserin Arapça başlıklarında ise seci söz konusu olmadığı için izafet kesrelerinin herhangi bir işaret kullanılmadan ve kelimeye bitişik olarak okunmasına dikkat edilmiştir.

- Her iki nüshada da bazı kelimelerin Türkçe karşılıkları yazılmamıştır. Böyle durumlarda tire işareti (-) kullanılmıştır. Örneğin; *bi-kemed: - [eksüle], dāh: vir [-],şenc: - [uca]...*

- Farsçaki “-mend, -dār, -cūy, -keş, -ger” gibi ekler, tire işareti (-) ile ayrılarak gösterilmiştir. Eğer nüshadaki yazım harekeli ise tire kullanılmamıştır. Örneğin; *sūd-mend [sūdimend(i)]: aşşılı, sīr-kūb [sīrikūp]: sarımsak dögecek...*

- Farsça kelimelerin okunuşunda, sert konsanatlardan önce gelen vokallerin kalın okunmasına dikkat edilmiştir. Örneğin; *zagāre: taru etmegi, dahş [dahş(i)]: iş evveli, rah: çalğu inildüsi...*

- Farsça kelimelerin okunuşunda dar-yuvarlak vokaller (u, ü) kullanılmamış, geniş-yuvarlak vokal olan “o” vokali tercih edilmiştir. Örneğin; *şoden: olmak, sorh: kızıl, hodā: tañrı...*

- Nüshalarda Farsça kelimelerdeki “kef” ve “gef” ayrımı çoğunlukla gösterilmemiştir. Bu nedenle kelimeler tanıtlatıcı sözlüklerden kontrol edilmiş, sözlüklerde hangi harf kullanılmışsa o harf tercih edilmiştir.

- Nüshaların çeviri yazısı yapılırken müstensih hatalarını en aza indirebilmek ve kelimeleri en doğru şekilde okuyabilmek adına, tüm kelimeler tanıtlatıcı sözlüklerden kontrol edilmiştir. Bu kontrollerin sonuçları dipnot sistemi ile çeviri yazılı metne eklenmiştir.

- Tanıtlatıcı sözlüklerden yapılan kontrol sonucunda, nüshalarda yer alan kelimeler, aynı şekilde bu sözlüklerde de bulunuyorsa herhangi bir dipnot verilmemiştir. Bunun dışında ise dipnotlar kalıp ifadelerle, sistemli bir şekilde gösterilmiştir. Bu kalıp cümlelerin hangi durumlarda kullanıldığı ayrıntılarıyla belirtilmelidir:

a. *Kaynaklarda böyle bir kelime/kelimeler bulunamamıştır* ifadesi: Bu ifadeler, tanıtlatıcı sözlüklerin hiçbirinde bulunamayan Farsça madde başı kelimeler için kullanılmıştır.

b. *Kelimenin böyle bir anlamı/böyle anlamları bulunamamıştır* ifadesi: Bu ifadeler, Farsça madde başı kelime için verilen Türkçe anlamın, tanıtlayıcı sözlüklerin hiçbirinde bulunamadığı durumlarda kullanılmıştır.

c. *Kelimenin “...” şekli/şekilleri bulunabilmiştir* ifadesi: Bu ifadeler, Farsça madde başı kelimenin; nüshalarda yer alan okunuş veya yazılışından farklı bir okunuş veya yazılış ile tanıtlayıcı sözlüklerde bulunması hâlinde kullanılmıştır.

d. *Kelimenin/Kelimelerin harekeleri yanlış yazılmıştır; “...” olmalıdır* ifadesi: Bu ifadeler, Farsça madde başı kelime için verilen Türkçe anlamın, nüshalarda yer alan okunuş veya yazılışından farklı bir okunuş veya yazılış ile tanıtlayıcı sözlüklerde bulunması hâlinde kullanılmıştır.

e. *Kelimenin/Kelimelerin harekeleri yanlış yazılmıştır; “...” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir* ifadesi: Bu ifadeler, Farsça madde başı kelime için verilen Türkçe anlamın, nüshalarda yer alan okunuş veya yazılışından farklı bir okunuş veya yazılış ile tanıtlayıcı sözlüklerde bulunmasına rağmen kelimenin nüshalarda harekeli olarak birden fazla yerde aynı şekilde yazılması hâlinde kullanılmıştır.

f. *Kelimenin; “...” anlamı/anlamları bulunabilmiştir* ifadesi: Bu ifadeler, Farsça madde başı kelime için verilen Türkçe anlamın bulunamamasına rağmen yakın anlamının bulunması hâlinde kullanılmıştır.

g. *Kelimenin “...” anlamı ile “...” şekli/şekilleri bulunabilmiştir* ifadesi: Bu ifadeler, hem Farsça madde başı kelimenin hem de bu kelime için verilen Türkçe anlamın nüshalarda yazıldığı şekillerinden farklı bir şekilde tanıtlayıcı sözlüklerde bulunması hâlinde kullanılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN

3.1. Eserin Çeviri Yazılı Metni

2a¹⁶¹ [3a¹⁶²]¹⁶³

Bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm elḥamdü li'llâhi rabbi'l-erbâb ['ubâb¹⁶⁴] müyessiri'l-müyesseri ve's-şa'âb ellezî ḥalaḳa âdeme mine't-turâb ve 'allemehu'l-esmâ'a ve'l-ilkâb¹⁶⁵ [elḳâb] ve faẓzelehu 'ale'l-melâyiketi bisebḳi'l-cevâb ve kerrem [kerreme] evlâdehü bi'l-keşfi ve'l-kitâb¹⁶⁶ ve'l-vaḥiy [ve'l-levhî/levvehi¹⁶⁷] ve'l-ḥitâb ve's-şalavatü 'alâ muḥammedi'r-râciri¹⁶⁸ [muḥammedi'z-zâciri] 'ani'l-ḥaṭâ' ve'd-dâ'î ile's-şevâb ve's-selâmü 'alâ alihi ve aşhabihî eşrefi'l-âli ve ekremi'l-eşḫâb [ekmeli'l-eşḫâb] ammâ ba'de [ba'du] çonîn mî-güyed ez'af[ü] 'ibâdi'llâhi'l-ḳavî Ḥaṭîb[i] Rüstem el-Mevlevî çün mevlevî-zâdegân[(i)¹⁶⁹] bi'avn[i] [ve] 'inâyet-i yezdân[(i)] ḥıfz-ı Kırân kerdend çonânke [çonân kim] işân-râ¹⁷⁰ [her yekî-râ] ehlu'llâh[i] ve emînu'llâh[i] ve ḥârinu'llâh¹⁷¹ [ḥâzinu'llâhi] goften lâzım âmed [3b] pes ḥâstem ki ez sâ'ir'ulüm [ki heme] behre-mend [beher-mend(i)¹⁷²] şevend[(i)] be-ṭarîḳ-i sulûk-i muḥalliş¹⁷³ [muḥaşşilîn] ibtidâ be-logât-ı tâzî [belgât-i nâzî¹⁷⁴] konend[(i)] didem ki ânhâ [ezhâ¹⁷⁵] nîz [bî]zebân-i bârsî [pârsî] âsân¹⁷⁶ âsân ne-mî konend [kerdend(i)] in risâle ra-kesî ke ü fârsî râ ḥöd ser ez pây nedânist est tâzî râ çe dâned¹⁷⁷ ez ân[(i)] cihet cem'[(i)] kerdem ve ḳavânin-i külliyyât-i fürs-râ bi-ḳadri'l-vüs'[i] ve't-ṭâḳat[i] be-naẓm[(i)] âverdem tâ ṭâlibân-râ ḥüb ve râgebân-râ mergüb nomâyed

et-temâmi'd-du 'â [iltimâsi'd-du 'â i] bi'n-naẓmi

yârab be-morâdeş be-resân[(i)] ṭâlib râ

¹⁶¹ MKN'nin ilk varağı fevaid kaydıdır.

¹⁶² TDKN'nin ilk iki varağı fevaid kaydıdır.

¹⁶³ Köşeli parantez içerisindeki ifadeler TDKN'ye aittir.

¹⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "erbâb" olmalıdır.

¹⁶⁵ Kelimenin harekeleri yanlış yazılmıştır; "elḳâb" olmalıdır.

¹⁶⁶ Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "vaḥiy" olmalıdır.

¹⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "zâciri" olmalıdır.

¹⁶⁹ TDKN'de sürekli olarak Arapçada geçerli olan son sesin harekeli olması durumu (genellikle muzafun ileyhin esreli olması gibi) Farsça kelimelere de uygulanmıştır. Fars gramerinde bulunmayan bu özelliği belirtebilmek adına, Farsça kelimelerde yer alan harekeli son ses parantez içerisinde gösterilmiştir.

¹⁷⁰ Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁷¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "ḥâzinu'llâh" olmalıdır.

¹⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; "beher-mend" olmalıdır.

¹⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; "muḥaşşilîn" olmalıdır.

¹⁷⁴ Tamlama yanlış yazılmıştır; "be-logât-ı tâzî" olmalıdır.

¹⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "ânhâ" olmalıdır.

¹⁷⁶ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁷⁷ Tire içindeki ifadeler TDKN'de bulunmamaktadır.

merğüb be-kon der dū cihān [derv-i cihān¹⁷⁸] rāğīb rā

ez verṭa-i nefsi-i cān-i ū rā bi-rehān[(i)]

mağlūb me-gerdān çonān [conān] ğālib rā

men çeşm hemān dārem ez ān[(i)] cān-ı ‘azīz

kez loṭf[(i)] du ‘āyī be-koned kātib rā

[ve nīz pīş ez heme-i] mebhāḥiş-i mā be-tevfīk [ma’t-tevaḳḳuf] ‘aleyhā rā işāret nomūdem tā sālīk-i [4a] ṭarīkat rā beşāret bāşed ve tertīb-i ḥurūf-ı teheccī rā der maşādır ve esmā be-kār bordem dīger ḥarekāt-ı şelāşe rā i’tibār nehādem tā ḥānendegān ve cūyendegān-rā der-yāften āsān şevved va’llah[ü] ḥayrū’l-müyesserin ve ber se bāb [ve] ḥātīme müretteb şod **bāb-ı evvel** der tertīb-i maşadır ve evzān[(i)] ve ḥālāt-i [ḥālā¹⁷⁹ ki] ānhā ki müsemmil¹⁸⁰ [müştēmil] est ber bīst faşl[(i)] ve her faşlī ber se ḥālāt **bāb-ı dovvom** der tertīb-i **2b** emşile[(ti)] mine’l-muḥtelifet[i] ve’l-muṭṭaridet[i] ve’t-tağyirāt[i] ve ibdālāt[i] ān-hā ki müştēmil est ber noh kısım ve pencāh ū dū envā‘ **bāb-ı sevvom** der tertīb-i esmā-i mevcūdāt[(i)] mine’l-uşūl[i] ve’l-muḥteri’āt[i] ki müştēmil est[(i)] ber bīst faşl[(i)] ve her faşlī be-tertīb-i ḥurūf[(i)] [ber se ḥarekāt(i) **ḥātīmetü’l-kitāb(i)** der tertīb-i ma’ānī-yi ḥurūf(i)] [4b] min’el-edāt[i] ve’z-zurūf[i] ve’l-ā’dād [ā’dā’i¹⁸¹] ve’l-vuḳūf[i] ve ū rā **vesīletü’l-maḳāşid[i] ilā aḥseni’l-merāşid[i]** nām nehādem omīd est [ki] ḥānendegāneş be-meṭālib-i ‘ulūm resend[(i)] ve’llahü’l-muvaffaḳ[ü] ve’l-mürşid[ü]

bāb-ı evvel der tertīb-i maşadır[(i)] ve evzān[(i)] ve ḥālāt-i ān-hā

ki müştēmil est[(i)] ber bīst faşl[(i)] ve her faşl[(i)] ber se ḥālāt[(i)]

işāretü’ş-şurū’i ile’l-maşādırı bi’t-türkiyyeti [terkiyyeti]

çün evzān [evzāna] maşdar olupdur ma’āb

nola ger olurise şadr-ı kitāb

maşadır [maşadur] nedür anı diyem saña

kulağun eger tutariseñ baña

key işit [eşit] bes¹⁸² öğüdüm [sen] iy zū-fünün

degül maşdar ol ki olmaya şoñı nün

[5a]

bulardur mişāli direm iy ḥasen

boriden beriden [periden] daḥı pīḥten [biḥten]

evit her şoñı nün maşdar degül

¹⁷⁸ Tamlama yanlış yazılmıştır; “dū cihān” olmalıdır.

¹⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥālāt” olmalıdır.

¹⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “müştēmil” olmalıdır.

¹⁸¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ā’dād” olmalıdır.

¹⁸² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

ki her nesne ağ olsa ol qar degül

el-faşlü'l-evveli mine'l-maşāduri fi'l-elifi'l-meftūhati'l-hāleti

āferīden: yaratmak

āmorzīden [amorzīden]¹⁸³: yarlıgamak

āmeden: gelmek

āyīden [ayīden]¹⁸⁴: mişlühü [m¹⁸⁵]

āvorden [averden]¹⁸⁶: getürmek

āverīden: m

ārāsten [arāsten]¹⁸⁷: bizemek

ārāyīden [arāyīden]¹⁸⁸: m

āmīhten [amīhten]¹⁸⁹: qarışmak

āmizīden [amizīden]¹⁹⁰: m

avīhten¹⁹¹: aşmak

āvizīden [avizīden]¹⁹²: m

āmūhten [amūhten]¹⁹³: öğrenmek

āmüzīden [amüzīden]¹⁹⁴: m

ağālīden: kındurmak

ağāzīden¹⁹⁵: başlamak

āğāz kerden [ağāz kerden]¹⁹⁶: m

āğūşīden [ağūşīden]¹⁹⁷: kuçaklamak

āğūşīden [ağūşīden]¹⁹⁸: m

āğiştēn [ağiştēn]¹⁹⁹: toğramak [toğramak ve şalmak²⁰⁰]

āğiştēden [ağiştēden]²⁰¹: m [çapınmak]

¹⁸³ Kelimenin “āmorzīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁸⁴ Kelimenin “āmeden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁵ MKN “mim” harfi ile gösterilen kısaltma yerine ilk kelimedede “mişlühü” ifadesini kullanmıştır. TDKN’de ise sadece “mim” yazılmış ve nüshaların her ikisinin de tamamında “mim” harfi, eşanlamlı kelimelerin (mürādif) altına yazılmıştır.

¹⁸⁶ Kelimenin “āverden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁸⁷ Kelimenin “ārāsten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁸⁸ Kelimenin “ārāyīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁸⁹ Kelimenin “āmīhten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁰ Kelimenin “āmizīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁹¹ Kelimenin “avīhten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹² Kelimenin “āvizīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹³ Kelimenin “āmūhten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁴ Kelimenin “āmüzīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

¹⁹⁵ Kelimenin “ağāzīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁹⁶ Kelimenin “ağāz kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

¹⁹⁷ Kelimenin “ağūşīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁸ Kelimenin “ağūşīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁹⁹ Kelimenin “ağiştēn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ışlamak” veya “şulamak” olmalıdır.

3a

āhten: çapınmak²⁰²

āhten [ahten]²⁰³: oynamak [uyutmak²⁰⁴]

āhten [ahten]: taşra çekmek

ālūden [alūden]²⁰⁵: bulaşmak

ālūden [alūden]²⁰⁶: tama‘ eylemek

āvāziden [avāziden]²⁰⁷: çıkırmak

āvāniden [avāziden]²⁰⁸: mızganmak [ıımızganmak]

āgāhiden [agāhiden]²⁰⁹: tuymak [duymak]

āciden [ahenciden]: cān çekmek ve yüzmek²¹⁰

[ahih̄ten²¹¹: kılıç çekmek]

azmūden²¹²: şınamak

āsoften [aşofthen]²¹³: dağılmak²¹⁴ [kaķımak]

[aşofthen²¹⁵: delürmek]

āgenden [agenden]²¹⁶: tıķmak tıldurmak

[5b]

angiden: m

āsūden: diñlenmek

āsāyiden [asāyiden]²¹⁷: m

ārāmiden [arāmiden]²¹⁸: m

ājenden [azenden]²¹⁹: iğlemek

āzorden [azūden]²²⁰: incitmek

²⁰¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁰² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁰³ Kelimenin “āhten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “oynamak” olmalıdır.

²⁰⁵ Kelimenin “ālūden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁶ Kelimenin “ālūden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²⁰⁷ Kelimenin “āvāziden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁰⁸ Kelimenin “āvāniden, aveniden, āveniden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁰⁹ Kelimenin “āgāhiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁰ Kelimenin “āhenciden” şekli ile “çekmek, çekip çıkarmak, yüzmek (soymak), atmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

²¹¹ Kelimenin “āhihten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹² Kelimenin “āzmūden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹³ Kelimenin “āsoften” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁴ Kelimenin “karışmak, işlerin bozulması” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM, KGS.

²¹⁵ Kelimenin “āsoften” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²¹⁶ Kelimenin “āgenden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁷ Kelimenin “āsāyiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

²¹⁸ Kelimenin “ārāmiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹⁹ Kelimenin “ājenden, ājden, āzenden, āciden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁰ Kelimenin “āzerden, āzorden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

āzordānīden [azūdānīden]²²¹: incitdürmek [inciddürmek]
 ārūğ kerden [arūğ kerden]²²²: gegirmek
 āsā keşīden [asā keşīden]²²³: istemek²²⁴ [isnemek]
 āheng kerden [aheng kerden]²²⁵: kaçd eylemek
 āhengīden: m²²⁶
 ābād kerden [abādān kerden]²²⁷: şinlenmek [şineltmek]
 āmāden [amāden]²²⁸: hāzırlamak
 āmūden [amūden]²²⁹: m
 ālīden [alīden]²³⁰: suçımağ [şucımağ]
 āşorden [aşorden]²³¹: yoğurmak
 eفزūden: artmak
 eفزūnīden: arturmak
 endūden: şıvamak
 eفرāhten: yüceltmek [yücelmek]
 eفرāšten [efrāşden]²³²: m
 engāšten: şanmak
 engārīden: m
 engīhten: koparmak
 enbāšten: taldurmak
 enbāşīden: m²³³
 enbārīden: m
 efşānden: silmek [silkinmek]
 efşānīden: m
 endāhten: atmak
 endāzīden: m
 endūhten: kazanmak

²²¹ Kelimenin “āzerdānīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²²² Kelimenin “ārūğ dāden, ārūğ zeden, ārūğ giriften” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²³ Kelimenin “āsā keşīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “isnemek” olmalıdır.

²²⁵ Kelimenin “āheng kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FM, FZ.

²²⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²²⁷ Kelimenin “ābādān kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. AS, TS.

²²⁸ Kelimenin “āmāden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²²⁹ Kelimenin “āmūden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FM, AS.

²³⁰ Kelimenin “ālīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

²³¹ Kelimenin “āşorden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

²³² Kelimenin “efrāšten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²³³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

endūzīden: m

elğencīden²³⁴: kazanmak [m]

efrūhten: yalınlanmak

efrūzīden: m

enbūyīden: koçulamak

endūhīden: guşşalanmak

endūhgīn kerdēn [endohgīn kerdēn]: kaygulu eylemek [kaygulu itmek]

erzīden: bahāsına degmek [bahāya degmek]

erzānīden: ucuz olmak

efjūlīden [efzūlīden]: kındurmak ve yiltemek

enbūşīden [enbūsīden]²³⁵: cürimek [çürimek]

enbūden [enyūden]²³⁶: m

3b

ezvendīden [ervendīden]²³⁷: kāhillik göstermek [kāhillik eylemek]

encānīden: zīkr²³⁸ eylemek [fīkr eylemek]

encālīden: yormak ve yudmak?²³⁹ [budamak²⁴⁰]

encāmīden: āhīr olmak

enbāzīden: ortak olmak

efşānīden [efsānīden]²⁴¹: hikāyet eylemek [hikāyet söylemek]

[6a]

āşāmīden [aşāmīden]²⁴²: içmek

āmāsīden [amāsīden]²⁴³: şişmek

āmāhīden [amāhīden]²⁴⁴: m

efsorden: toñmak

efşorden: şıǵmak²⁴⁵ [şıkmaq]

efkenden: bırakmak

efrenden [efjenden]²⁴⁶: m

²³⁴ Kelimenin “elfencīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²³⁵ Kelimenin “enbūsīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²³⁶ Kelimenin “enbūden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. AS.

²³⁷ Kelimenin “evrendīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “fīkr” olmalıdır.

²³⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁴⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁴¹ Kelimenin “efsānīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁴² Kelimenin “āşāmīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴³ Kelimenin “āmāsīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁴ Kelimenin “āmāhīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “şıkmaq” olmalıdır.

enciden: küve/güve toğramak²⁴⁷

endiden: sersâm olmak [serem²⁴⁸ olmak]

encüfden [encüften]²⁴⁹: yüz buruşmak

enceniden [encitiden]²⁵⁰: yaralanmak [pāralanmak]

elyeziden²⁵¹: segrimek

endişiden: fikirlenmek

enfahten: kazanmak

enfaḥiden²⁵²: m

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-elifi [min elifi]

inciden [inciden]: pāralamak [paralamak]

īncāniden: pāralatmak [paralanmak]

īstāden [istāden]: öri tırnak katlanmak [örü durmak]

istāden [istāden]: öri tırnak [ayağ üzerine tırnak katlanmak]

ve'l-ḥāleti'l-maẓmūmeti mine'l-elifi

oftāden: düşmek

oftāyāniden: düşürmek

oftiden: düşmek

oftāniden: düşürmek

el-faşlü's-şānī' i fi'l-bā'i'l-meftūḥati'l-ḥāleti

bāliden: yücelmek

[bālāniden: m]

bālāyāniden: yüceltmek

bākiden: korkmak

pākiden: arıtmak

pāsiden: saklamak

bāşiden [pāşiden]²⁵³: olmak [olmak ve küymek]

pāşiden: saçmak

pāyiden: berk olmak

pāyiden: küymek²⁵⁴

²⁴⁶ Kelimenin “efkenden, evkenden, evzendiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁴⁷ Kelimenin “doğramak, parçalamak, pare pare etmek; sıçan gibilerinin bir nesneyi kesmesi” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL, AS.

²⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “sersâm” olmalıdır.

²⁴⁹ Kelimenin “encüften” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, AS.

²⁵⁰ Kelimenin “enciden, enceniden, inciden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²⁵¹ Kelimenin “āliziden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁵² Kelimenin “enfahten, elfahten, elfağden, elfaḥten” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁵³ Kelimenin “bāşiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

bāyesten: gerek olmak

bāyiden: m

bārīden: yağmur yağmak

bāzīden: oynamak

bāhten: m

bāverīden: inanmak

bāver kerden: m

bāngīden: çığırmaq [çıķırmaq²⁵⁵]

[6b]

bāng zeden: m

bāften: tokımaq

pālūden: sürmek²⁵⁶ [süzmeκ]

baħcīzīden: uğunmaq²⁵⁷

4a

baħīzīden²⁵⁸: sümülcümeκ

baħīzīden²⁵⁹: ıalabınmaq [ıalbinmaq]

baħsīden: uykuda ĥorlamak

baħīden: mızğanmaq [ımızğanmaq]²⁶⁰

baħesten [baħisten]²⁶¹: m

pençeşīden²⁶² [baħşīden]: m²⁶³

pertemīden: bışmış gibi olur tebermek [bışmış gib²⁶⁴ olub tepsermek]²⁶⁵

[peresdīden²⁶⁶: ıapmaq]

peykīden: ağızına nesne alub püfkürmek [ağızına nesne alup büfkürmek]

berzīden [berezīden]²⁶⁷: ekin ekmek

berzīden: kapu kaçmaq

²⁵⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çığırmaq” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “süzmeκ” olmalıdır.

²⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağnamak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁵⁸ Kelimenin “baħrīden, bıħrīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS, AS.

²⁵⁹ Kelimenin “baħrīden, bıħrīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS, AS.

²⁶⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶¹ Kelimenin “horlamak, horuldamak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²⁶² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁶³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “gibi” olmalıdır.

²⁶⁵ Kelimenin “dudağın çatlaması, dudağın şişmesi; dudak ve yara gibi şeylerin kuruyup buruşması (tepsmesi)” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²⁶⁶ Kelimenin “perestiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁶⁷ Kelimenin “berziden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[berzīden: ekin ekmek]

perzīden: koyun ʔoldurmak^{268 269}

pervendīden: pīzeveng ʔutmak [pīzeveng dutmak]

perīden: uçmak

pezīden: bişmek [pişmek]

pedīre şoden [perīre şoden]²⁷⁰: karşılamak

bersīden [persīden]²⁷¹: korumak²⁷² [karvamak]

perşīden: tozutmak [todutmak²⁷³]²⁷⁴

perāşīden: şavurmak

bağşīden: bağışlamak

bağşūden: esirgemek

perhūden [berhūden]: odda şararmak

perhūden [berhūden]: azmak

perçīden: kaçmak [kamamak]

berhīden [perhīden]: çalulamak

berhīden [perhīmbīden²⁷⁵]: bölmek²⁷⁶

ber şoden [per şoden]²⁷⁷: yukaru gitmek

ber hem şoden: biri biri üzerine gelmek

peyvīsten [peyvesten]²⁷⁸: ulaşmak

bestahden [besencenden]²⁷⁹: māya çalmak

perhīzīden: yağlanmak²⁸⁰ [yığlınmak]

pesīcīden [pesīhīden]²⁸¹: yaraqlanmak

pelmelīden [pelmelyīden]: çürüşmek/çörüşmek [cüzüşmek/cözüşmek]²⁸²

beşlīden [peşlīden]: yavukmak²⁸³ [bokamak²⁸⁴]

²⁶⁸ Kelimenin “kuyı ʔoldurmak, kuyunun duvarını taşla örmek” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, AS.

²⁶⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁷⁰ Kelimenin “peşire şoden, peşire şoden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²⁷¹ Kelimenin “bosūden, posūden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “karvamak” olmalıdır.

²⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “tozutmak” olmalıdır.

²⁷⁴ Kelimenin “dağıtmak, perişan etmek, berbad etmek” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁷⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁷⁷ Kelimenin “ber şoden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

²⁷⁸ Kelimenin “peyvesten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁷⁹ Kelimenin “beşenciden, peşenciden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²⁸⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “yığlınmak” olmalıdır.

²⁸¹ Kelimenin “pesiciden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

²⁸² Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

²⁸³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “yokamak” veya “yoğmak” olmalıdır.

²⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yokamak” veya “yoğmak” olmalıdır.

peyvārīden: cevāb virmek

peymūden: ölçmek

pezmorden²⁸⁵: şolmağ

berīden: haber yitişdürmek

perverīden: m^{286 287}

behīden [pehīden]²⁸⁸: başmağ

penāhīden: şığınmak

penāh giriften [benāh(i) giriften]²⁸⁹: m

perverden: bislemek

penhānīden: gizlenmek

[7a]

perdāhten: tamām eylemek

besten: bağlamak

bendīden [pendīden]²⁹⁰: m

bezrūd kerden [podorūd kerden]²⁹¹: esenleşmek

pezīroften: kabūl eylemek

ber-kenden: koparmak

ber-āvorden²⁹²: yukaru getürmek²⁹³

ber-nişisten: ata binmek²⁹⁴

perākenden: tağıtmak²⁹⁵

ber-dāšten: kaldurmak

ber-ḥāsten²⁹⁶: örü tırmak

ber-āmeden: yukaru gelmek

4b

beder-āmeden: çıkmağ

beder-kerden: çıkarmak

berdār kerden: aşmak

²⁸⁵ Kelimenin “pejmorden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁸⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

²⁸⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁸⁸ Kelimenin “behīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁸⁹ Kelimenin “penāhīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁹⁰ Kelimenin “bendīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁹¹ Kelimenin “borūd kerden, bedrūd kerden, pedrūd kerden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹² Kelimenin “ber-āverden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁹⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁹⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁹⁶ Kelimenin “ber-ḥāsten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

berdārīden: m²⁹⁷

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-bā' i

bismil kerden: boğazlamak

pīrāsten: bizemek

pīrāyīden: m

pindāšten [pendāšten]: şanmak

picīden [piçīden]²⁹⁸: şarmak

peykīden [piykīden]²⁹⁹: yumuşaltmak

pisendīden: begenmek

bişiklīden [pişiklīden]³⁰⁰: kurcalamak

bihten [pihten]³⁰¹: elemek

bīrūn avorden [bīrūn āvarden]³⁰²: taşra götürmek [taşra götürmek ya'ni çıkarmak]

piyūsīden [bipūsīden]³⁰³: sanculanmak [şanculanmak]

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-bā' i

borğālīden: kındurmak

porsīden: şormak

borāzīden: yaraşmak

būsīden: öpmek [aymak³⁰⁴]

pūsīden [būsīden]³⁰⁵: çürümek

pūşīden [būşīden]³⁰⁶: örtmek ve geymek

pojūlīden [porvalīden]³⁰⁷: kındurmak [kındırmak]

pojūhīden [porūhīden]³⁰⁸: ciddile şormak ve istemek ve kayırmak [ciddile istemek]

poşūlīden [boşūlīden]: depretmek [debretmek]

poşūlīden: eskitmek^{309 310}

boḥosten: uykuda ḥorıldamak [uykuda ḥorlamak]

borden: iletmek

²⁹⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

²⁹⁸ Kelimenin "piçiden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁹ Kelimenin "peykiden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁰⁰ Kelimenin "bişikliden, bişikliden, pişikliden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰¹ Kelimenin "bihten" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁰² Kelimenin "bīrūn āvarden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰³ Kelimenin "piyūsīden, poyūsīden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞLT, AS.

³⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "öpmek" olmalıdır.

³⁰⁵ Kelimenin "pūsīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁰⁶ Kelimenin "pūşīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁷ Kelimenin "pojūlīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁰⁸ Kelimenin "pojūhīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰⁹ Kelimenin "bozmak, yıkmak, perişan etmek" anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM, KGS.

³¹⁰ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

borīden: kesmek

bozīden: çimdilemek

poḥten [boḥten]³¹¹: bişmek

būden: olmak

pūzīden [būzīden]³¹²: ‘özr eylemek

būyīden: yiylemek [yıylamak]

[pūyīden³¹³: yilmek]

boyūsīden [popūşīden]³¹⁴: ümīdlenmek [ümizlenmek]

[7b]

boyūlīden [bobūlīden]³¹⁵: ümīdlenmek ve şanu şanmak [ümizlenmek ve şanu şanmak]

boşkozden [boşkorden]: dürişmek³¹⁶

bosūden: yapışmak

el-faslū’ş-şalişi fi’t-tā’i’l-meftūḥati’l-ḥā’i’³¹⁷ [ḥāleti]

tābīden: yılduramak

tābīden: götürmek

tāviden: demüri kızdurmak

tāzīden: segirtmek

tālīden: çinremek [çinramak]

[tānīden: güc yetmek³¹⁸]

tāsīden: tāsalanmak [taşalanmak]

tāḥten: çapmak [çapınmak]³¹⁹

tāftēn: toğmak [dağmak³²⁰]

[tāftēn: kırmak³²¹]

[tāftēn: çevürmek]

tebāhīden: azıtmak [arıtmak³²²]

tebīden: ditremek

tebīden: kızmak

³¹¹ Kelimenin “poḥten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹² Kelimenin “pūzīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³¹³ Kelimenin “būyīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁴ Kelimenin “beyūsīden, bopūsīden, poyūsīden, poyūşīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS, ŞLT.

³¹⁵ Kelimenin “boyūlīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³¹⁷ Kelime eksik yazılmıştır; “ḥāleti” olmalıdır.

³¹⁸ Kelimenin “galip gelmek, üstesinden gelmek” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹⁹ Kelimenin “çapmak” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. TS, AS, ŞLT.

³²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “doğmak” veya “toğmak” olmalıdır.

³²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kızmak” olmalıdır.

³²² Kelime yanlış yazılmıştır; “azıtmak” olmalıdır.

5a

tevl̄iden: şancmak [şaçmak³²³]

ters̄iden: korkmak

term̄iden: atmak [ter³²⁴ atmak]

tefid̄en: güne çinmek³²⁵ ve oda ışınmak [güne çonmak ve oda ışınmak]

tebid̄en: bahāsına degmek³²⁶

terkid̄en³²⁷: çatlamak

tesbid̄en³²⁸: oda ışınmak ve güne çinmek³²⁹ [m]

tefs̄iden: tebsermek [tepsermek]

tenbid̄en: çizmek [çözmek]

tefr̄iden: kurutmak³³⁰

ten̄iden [tens̄iden]: tuncukmak [duncukmak]

tenc̄iden: yinçmek ve şıkmak [yincmek ve şıkmak]

terenc̄iden: m

ten̄iden [tenȳiden]³³¹: örmek

ten̄iden [tenbid̄en]³³²: biz dokımak

bek̄iden [tekȳiden]³³³: yilmek [yiñmek³³⁴]

tem zeden [temezden]³³⁵: esem³³⁶ olmak [ibrişim³³⁷ olmak]

[temzen̄iden³³⁸: m]

temz̄iden³³⁹: m

tele z̄āden [tele dāden]³⁴⁰: itivirmek?

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine't-tā' i

tirābid̄en: şızmak

tirāv̄iden: m

³²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “şaçmak” ve “şancımak” olmalıdır.

³²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “tir” olmalıdır.

³²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çonmak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³²⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³²⁷ Kelimenin “terekiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

³²⁸ Kelimenin “tefsiden, tefiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

³²⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çonmak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³³⁰ Kelimenin; “kaynamak, kaynatmak, kavurmak, kavrulmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. AS.

³³¹ Kelimenin “teniden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³² Kelimenin “teniden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³³³ Kelimenin “tekiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yilmek” olmalıdır.

³³⁵ Kelimenin “tem zeden, ten zeden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “epsem” olmalıdır.

³³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “epsem” olmalıdır.

³³⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³³⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁴⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

tilāvīden: m

tirāşīden: yonmak

tilāyīden³⁴¹: çıñramak

tirāhten: katı iv gitmek [kat³⁴² ive gitmek]

tīzīden [tinīzīden]: kaķımak tizlenmek [kaķımak ve tizlenmek]³⁴³

tīz kerdēn: keskūn eylemek

tihīden [tehīden]: boşalmak

[tirekīden: çabalanmak/çablanmak³⁴⁴]

tīre şoden: bulanmak

tīzīden: oşurmak

[8a]

ve'l-ħāleti'l-maźmūmeti mine't-tā'i

tondīden: yavuzlanmak

torşīden: ekşimek

tovānisten: güci yetmek [güc yetmek]

tovānīden: m

tūrānīden³⁴⁵: biri biri üzerine düğölmek/dökölmek

tūhten: kaźanmak ve irkmek

tūzīden: m

tūlīden: ıkılamak

toroncīden: yencib sıkımak

el-faşlü'r-rābi'i fi'l-cīmi'l-meftūħati'l-ħāleti

cāvīden: ebedī olmak

cāvīden [çāhīden]³⁴⁶: üşimek

çāyīden: m

çāmīden [cāmīden]³⁴⁷: işemek

çahīden: dürişmek

çeşīden: tadmak [tatmak]

çaķīden: toķuşmak [doķuşmak]

³⁴¹ Kelimenin "tālīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS, AS.

³⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; "katı" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁴³ Kelimenin "keskin, sert, şiddetli; gazapnak, öfkeli hiddetli" anlamları ile "tīzīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

³⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "çatlamak" olmalıdır.

³⁴⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁴⁶ Kelimenin "cāhīden, çāhīden, cāyīden, çāyīden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁴⁷ Kelimenin "çāmīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

çerengiden [cerengiden]: çıñramak

coften [ceften]: egmek ve aşma hireklemek [egmek ve aşma gelmek³⁴⁸]

ceftiden: egilmek ve meyl eylemek

5b

cesbiden: m

caşşiden [caşşiden]³⁴⁹: beliñlemek

çeliden: kemürmek

çekiden: tammaak

cerestiden: kurcalamak

çeriden: otlamak

çemiden: süci içmek

çemiden: tefericlenmek^{350 351}

cağriden³⁵²: kurbaga ötmek [kurbaga çıkırmak]

çesbiden [hesbiden]³⁵³: kavuşmak

çerbiden [cerbiden]: yiginlenmek

çerviden [cerviden]³⁵⁴: çäre eylemek

çengiden [cengiden]: şavaşmak

cesten: şıçramak

çefsiden [cefsiden]: yapışdurmak [yapışmak]

cehiden: m

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-cīmi

çiden: dirmek

çināniden: dirdürmek

çin kerdin: urundulamak³⁵⁵ [üründülemek]

çire şoden: yigin olmak [kırıldamak]³⁵⁶

cirestiden [çerestiden]³⁵⁷: kırıldamak [yigin olmak]

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-cīmi

[8b]

³⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “aşma hireklemek” olmalıdır.

³⁴⁹ Kelimenin “caşşiden, çahşiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “teferüclenmek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁵¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁵² Kelimenin “cağziden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁵³ Kelimenin “çesbiden, cesbiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. KGS, ŞLT.

³⁵⁴ Kelimenin “çerviden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “üründülemek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁵⁶ TDKN’de; bu kelime ile bir sonraki kelimenin anlamını yanlışlıkla birbirinin yerine vermiştir.

³⁵⁷ Kelimenin “çerestiden, çiristiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

costen: istemek

cūyiden: m

conbiden: deprenmek

conbāniden: deprendürmek

cūşiden: kaynamak

codā kerden: ayırmak

el-faslü'l-hāmisi fi'l-hā'i'l³⁵⁸-mefṭūhati'l-hāleti

hāhiden: başmak

hāyiden: çeynemek

hābiden: uyumak

hāriden: kaşımak

hāmūşiden: epsem olmak

hāsten: ayağ üzere tırmak [ayağ üzerine durmak]

hāmūş şoden: epsem olmak [m]

heysiden [hesiden]³⁵⁹: ıslamak [eskimek]

[hebiden: m]

hebiden [hebeniden]³⁶⁰: dağı ayağla başmak [ayağla başmak]

hendiden: gülmek

hefiden [hefdiden]: öksürmek

hefdiden [hefiden]: yağmak³⁶¹ [boğmak]

hefiden: m³⁶²

hefe kerden: m

heziden: sürtünmek

heliden: baturmak ve şançmak [baturmak ve şancmak]

hemiden: bükilmek [egilmek]

hesten: zahmetlenmek

heviden: evlekmek

heciden: dirşelmek³⁶³ ve dürişmek [dürişmek]³⁶⁴

hetne kerden: sünnet eylemek

6a

³⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “hā'i'l” olmalıdır.

³⁵⁹ Kelimenin “hesiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

³⁶⁰ Kelimenin “hebiden, hepiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “boğmak” olmalıdır.

³⁶² Bu kelime TDKN’de bir önceki kelimedede madde başı olarak yer almaktadır.

³⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “dirşirmek, dirşürmek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁶⁴ Kelimenin “dürişmek” anlamı bulunamamıştır.

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-ḥā'i

ḥirāmīden: şalınmak

ḥirāşīden: tırmalamak [dırmalamak]

ḥīre şoden [ḥīreşīden]: m³⁶⁵

ḥirīden: şatun almak

ḥizīden: kalkmak

ḥizīden: m

ḥīsīden: ıslamak

ḥilmīden: sümkmek [siñürmek/sükürmek³⁶⁶]

ḥīre şoden: kamaşmak

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-ḥā'i

ḥoften: uyumak

ḥosbīden: m

[10a]

ḥoftīden: m

ḥofīden: şolumak

ḥūcīden³⁶⁷: göz yaşarmak

ḥānden: okumak

ḥürden: yimek

ḥūyīden: derlemek

ḥorūşīden: çığırmaq [çıkırmaq³⁶⁸]

ḥorsend şoden: ḥoşnūd olmak

ḥoeste şoden: kutlu olmak

ḥāsten: istemek

ḥūhīden: m

ḥūsīden: dirşürmek [devşürilmek ve buruşmak]

ḥūşīden: ḥōş gelmek

ḥoşgomār kerdem [ḥoşgilmād]³⁶⁹: ciddile şormak**el-faşlü's-sādisi fi'd-dāli'l-meftūḥati'l-ḥāleti**

dānīsten: bilmek

dānīden: m

³⁶⁵ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.³⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "sümkmek" olmalıdır.³⁶⁷ Kelimenin "ḥūcīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.³⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "çığırmaq" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.³⁶⁹ Kelimenin "ḥūşgomār kerdem, ḥoş-āmār kerdem" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

dāden: virmek

dāmīden: şavurmak

dānīden: tekerlenmek

dāšten: tutmak [dutmak]

deviden: segirtmek [segirtmek³⁷⁰]

demīden: üfürmek ve belürmek ve bitmek [üfürmek]

dendīden: gümrenmek [belürmek ve bitmek³⁷¹]

[denīden: baylığa sevinmek]

derd kerden: ağrımak

der āmeden: içerü gelmek

der āvorden [der āverden]: içerü getürmek

der şoden: içerü girmek

der kerden: içerü koymak

der mänden: ‘āciz kalmak

dermīden: üzme³⁷² [ürmek]

deh dāden [deh dāden]³⁷³: iki eliyle karşı virmek [iki eliyle kuş³⁷⁴ virmek]

der yāften: aňlamak ve bulmak [iňlemek³⁷⁵ ve bulmak]

ve’l-ḥāleti’l-meksūreti mine’d-dāli

dirahşīden: yılduramak

direfşīden: m

direngīden: eglenmek

direng kerden: m

direviden: biçmek

dirīden: yırtmak

6b [9b]

dīden: görmek

dilmāndegī nomūden: gönül kalmaklığı göstermek [gönül kalmak göstermek]³⁷⁶

ve’l-ḥāleti’l-mazmūmeti mine’d-dāli

dūsīden: şıvamak

³⁷⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “segirtmek” olmalıdır.

³⁷¹ TDKN’de yer alan bu kelimeler bir önceki kelimenin anlamlarıdır. Yanlış yere yazılmışlardır.

³⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “ürmek” olmalıdır.

³⁷³ Kelimenin “deh dāden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “karşı”, “karğış” veya “karış” olmalıdır.

³⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “aňlamak” olmalıdır.

³⁷⁶ Kelimenin “hüzünlü olma, kaygılı olma, can sıkıntısı, matem, melanet” anlamları ile “dilmāndegī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

dūsīden: yapışmak

dūşīden: sađmak

dūhten: dikmek

dūzīden: m

dozdīden: uğurlamak

dūndīden [dondīden]³⁷⁷: gūmrenmek [gerinmek³⁷⁸ ve epsem olmak]

dūst dāšten: sevmek

dūšnām dāden [došnām dāden]³⁷⁹: ilenmek

dūrūd kerden [dorūd kerden]³⁸⁰: esenlemek ve ögmek [ögmek]

[dorūd kerden: selām virmek]

el-faşlü's-sābi 'i fi'r-rā' i'l-meftūhati'l-hāleti

rahsīden³⁸¹: öykünmek

rānden: sürmek

resten: kırtulmak

rehīden: m

rehā kerden: şalıvmek

reften: gitmek

reviden: m

resīden: yitişmek

remīden: ūrmek

rencīden: incinmek

rendīden: kızmak³⁸² [kızımak]

refū kerden: gözemek

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'r-rā' i

rīsten: ivmek ve egirmek [irmek³⁸³]

[rīsten: egirmek]

rīşīden: m

rīsten [rīden]: şaçmak³⁸⁴ [şıçmak]

rīden: m³⁸⁵

³⁷⁷ Kelimenin “dondīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “gūmrenmek” olmalıdır.

³⁷⁹ Kelimenin “došnām dāden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁸⁰ Kelimenin “dorūd kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

³⁸¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁸² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kızımak” olmalıdır.

³⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ivmek” olmalıdır.

³⁸⁴ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şıçmak” olmalıdır.

rīhten: dökmek

rīzīden: m

rīhīden: aşınmak ve çürümek [çürümek]

rīhīden: toprak ve kum akmak

[rīhīden: aşınmak]

revīden [rivīden]: kurtulmak³⁸⁶

ve'l-ḥāleti'l-maẓmūmeti mine'r-rā' i

[10a]

rosten: bitmek

rūjīden [rūzīden]: m

rūyīden: m

roften: süpürmek

robūden: kapmak

rūze dāšten: oruc tutmak [oruc dutmak]

el-faşlü's-şāmīni fi'z-zā' i'l-meftūḥati'l-ḥāleti

zāden: toğmak

zāsten: m

zāyīden: toğurmak

zārīden: iñlemek

7a

jājīden: gevşemek ve çeynemek

jāyīden³⁸⁷: m

zefrefīden [zefzefīden]³⁸⁸: az yimek

zefterfīden [zefenzefīden]³⁸⁹: çok yimek

zağencīden³⁹⁰: inçkırmak

zeden: urmak

zelgīden³⁹¹: buz urmak

zūrīden: gücemlemek³⁹²

zehīden: şızmak

³⁸⁵ Bu kelime TDKN'de bir önceki kelimedeki madde başı olarak yer almaktadır.

³⁸⁶ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁸⁷ Kelimenin "jājīden, jāyīden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁸⁸ Kelimenin "zefrefīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁸⁹ Kelimenin "zefrāfīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

³⁹⁰ Kelimenin "zağengīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁹¹ Kelimenin "zelgīden, zelfīden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁹² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

zedāyiden: pas açmak³⁹³

zehiden: taşra gelmek

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'z-zā' i

zidāyiden: paş³⁹⁴ açmak [çeñilemek³⁹⁵]

zineviden: siñilemek

zīriden: alçaqlanmak

zīsten: dirilmek

zinūden [ziyūden]: mızğanmak [ımızğanmak]

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'z-zā' i

zodūden: pas açmak

zūliden³⁹⁶: eslimek³⁹⁷ 398

jūliden [zūliden]³⁹⁹: çih düşmek [çih düşmenek⁴⁰⁰]

zūrīden: gücelmek [güçetlemek⁴⁰¹]

zūrāniden: gücemletmek [m]

el-faşlü't-tāsi' i fi's-sīni'l- meftūḥati'l-ḥāleti

sāhten: düzmek

sāziden: m

sāvīden: igelemek ve şavaşmak [igelemek ve şavaşdurmak]

sāvīden: ezmek ve sürmek [ezmek ve sürtmek]

sāyiden: m

sāde kerden: inemek

serāyiden: ırlamak

serendīden: bağdamak [tağdamak⁴⁰²]

serengīden: küymek ve yarculaşmak [gülmek ve yarçulaşmak]

seziden: lāyık olmak

[10b]

sezāvāriden: m

segālīden: yavuz şanmak

³⁹³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

³⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "pās" olmalıdır.

³⁹⁵ Kelimenin "çeñilemek, siñilemek" anlamı ile "zineviden, zinūden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁹⁶ Kelimenin "jūliden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

³⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "eskimek" olmalıdır.

³⁹⁸ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

³⁹⁹ Kelimenin "jūliden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, AS.

⁴⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; "düşmek" olmalıdır.

⁴⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "gücelmek" olmalıdır.

⁴⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; "bağdamak" olmalıdır.

sekliden: ınçkırmak [ınçkırmak]

senciden: ıartmak [dartmak]

sevkend hürden: and içmek

senihten [sahten]: katılanmak⁴⁰³

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine's-sīni

sipāriden: ısmarlamak

sipāsiden: minnet eylemek

sirāniden: kuş ötmek

sirāyiden: ırlamak

sitāyiden: ögmek

sigīziden: şucımak [şuçımak]

sitihiden: m

sitiziden: ölegülenmek⁴⁰⁴ [önegülenmek]

siringiden⁴⁰⁵: giñ genmek?⁴⁰⁶ ve barçulaşmak⁴⁰⁷ [giñ getmek?⁴⁰⁸]

7b

sirişten: almak⁴⁰⁹ [yarçulaşmak⁴¹⁰]

sirişiden: m [yoğurmak]

sikerfiden: sürçmek [m]

sikenciden: gücemleyü tutmak ve bir ucıyla şokmak [gücemleyü dutmak]⁴¹¹

sitemiden: güc eylemek⁴¹²

siteden: almak

siperden: başmak

siperi şoden: tamām olmak

siciden: yaraqlatmak [yaraqlanmak]

ve'l-hāleti'l-mazmūmeti mine's-sīni

soporden: ısmarlamak

sopuhten: dürülmek⁴¹³ ve şancmak [dürtmek]

⁴⁰³ Kelimenin “katı olmak” anlamı ile “sahten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. AS.

⁴⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “önegülenmek” olmalıdır.

⁴⁰⁵ Kelimenin “serengiden, sirengiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “giñitmek” veya “giñ etmek” olmalıdır.

⁴⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yarçulaşmak” olmalıdır.

⁴⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “giñitmek” veya “giñ etmek” olmalıdır.

⁴⁰⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır. şekilleri bulunabilmiştir.

⁴¹⁰ TDKN’de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye ait olmalıdır.

⁴¹¹ Kelimenin “parmak ucuyla tutmak” anlamı ile “sikenciden” (Bkz. ŞL, AS); “gücemleyü dutmak” anlamıyla “şikenciden” (Bkz. LD, ŞL) şekilleri bulunabilmiştir.

⁴¹² Kelimenin; “zulmetmek” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴¹³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

sopūzīden: m

sotorden: yülimek

sotūden: ögmek

sotūhīden: uşanmaq

sūgīden: başlu⁴¹⁴ olmak

sorūden: ırlamak

sorūd goften: m

soften: delmek

sonbīden: m

softīden: m

sorfīden [softīden]⁴¹⁵: şoquşdurmaq

sorfīden: öksürmek

solfīden: m

sūden: ezmek

sūften [sūhten]⁴¹⁶: göyünmek

sūrāh kerden: delmek

ve'l [el]-faşlü'l- 'āşiri fi'ş-şīni'l-meftūhati'l-hāleti

[11a]

şārīden: şu çağlamak

şāyīsten [şāyīsten]⁴¹⁷: yaramaq

şāyīsten [şāyīden]: m

şāşīden: işemek

şāşe kerden: m

şāften: ürmek⁴¹⁸ [üzmek]

şāften: ürülmek⁴¹⁹ [üzülmek]

şāvīden: olmak ve gitmek [omak⁴²⁰ ve gitmek]

şevīden: m

şekīden⁴²¹: sikāyet⁴²² eylemek [şikāyet eylemek]

şebīden: kōnmaq ve aḡşamlamak [kōnmaq ve aḡşamlamak]

⁴¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaşlu” olmalıdır.

⁴¹⁵ Kelimenin “softīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴¹⁶ Kelimenin “sūhten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴¹⁷ Kelimenin “şāyesten, şāyīsten, şāyīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴¹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “üzmek” olmalıdır.

⁴¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “üzülmek” olmalıdır.

⁴²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “olmak” olmalıdır.

⁴²¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴²² Kelime yanlış yazılmıştır; “şikāyet” olmalıdır.

şahşiden: doқınmaq

şohūden [şahūden]: dırmalamak

şahiden: göz belerüb taşra çıқmaq

şohūniden [ve şahūniden]: m⁴²³

şahliden: nefesi içerü çekmek

şermiden: utanmaq

şemriden: ürkmek

şemiden: ғırivle aqlamak

şemgindiden [şemgendiden]⁴²⁴: yaramaz olmak ya'ni yoyulmaq [yaramaz olmak ya'ni boylamak⁴²⁵]

şeciden [şenciden]⁴²⁶: şıçramak ve dammak [şıçramak ve]

şenahten [şināhten]⁴²⁷: añlamak

şenāsiden [şināsiden]⁴²⁸: m

8a

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti min'eş-şin⁴²⁹

şināften: ivmek

şitāyiden [şitābiden]⁴³⁰: m

şitāb kerden: m

şikāften: yarmak

şikāriden: avlamak

ve şikār kerden: m

şikesten: şımak

şiniden: işitmek

şineviden: m

şifliden: şıklık virmek [ışıklık virmek]

şibliden: m

şihliden: nefesi içerü çekmek

şigerfiden: ululanmaq

şigerfiden [şiften]⁴³¹: 'aceblamak

⁴²³ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴²⁴ Kelimenin "şemgendiden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "yoyulmaq" olmalıdır.

⁴²⁶ Kelimenin "şenciden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴²⁷ Kelimenin "şināhten" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴²⁸ Kelimenin "şināsiden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

⁴²⁹ Bu başlık TDKN'de iki kelime önce yer almaktadır.

⁴³⁰ Kelimenin "şināften, şitābiden, şitāb kerden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

şiften [şikiften]⁴³²: delürmek
şikiften [şikiften]⁴³³: çiçek açılmak
şikiften [şikliden]: yarılmak
şikliden [şikibiden]⁴³⁴: teşviş virmek
şikibiden [şināviden]⁴³⁵: sabr eylemek
şināviden [şināv kerden]: şuda yüzmek
ve şitāv kerden⁴³⁶: m⁴³⁷

ve şinārīden: m

şimīden: koçulamak [koçulamak]

şinārīden: nazar eylemek^{438 439}

[şiyārīden: nadas eylemek]

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'ş-şīni

[11b⁴⁴⁰]

şonofte: iştirmek

şonūden: m

şosten: yumak

şüyānīden: yudurmak

şūrīden: delürmek⁴⁴¹

şūrīden: karşılamak

şūrānīden: karşıdurmak ve od ölçmek

şomorden: saymak

şoden: olmak

şoden: gitmek

şoḥūlīden: katı inülecek

şoḥūden: ırmalamak

şorīden: şu carlamak⁴⁴²

şokorden: helāk olmak

⁴³¹ Kelimenin “şigerfiden, şikifiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴³² Kelimenin “şiften” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴³³ Kelimenin “şekāften, şikeften, şikāften, şokofte, şokūfte” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴³⁴ Kelimenin “şikliden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴³⁵ Kelimenin “şikibiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunmamıştır.

⁴³⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴³⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

⁴³⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁴⁰ TDKN’nin 11b ve 12a sayfaları büyük oranda yırtılmıştır.

⁴⁴¹ TDKN; bu kelimedenden itibaren “galiden” kelimesine kadar yırtılmıştır.

⁴⁴² Kelimenin; “su ve benzerlerinin sürekli akması, şarıl şarıl akmak” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

şokoften: ‘acemlemek⁴⁴³

şokūhiden: sümülcüme ve ayag üzere tırmak

şokūhiden: heybetlü olmak

şūhiden: yiltenmek⁴⁴⁴

şūliden: fikirilenmek⁴⁴⁵

şofiden⁴⁴⁶: katılanmak

şofūden⁴⁴⁷: m

şūher kerden: ‘avrat ere varmak

el-faşlü’l-ḥādī ‘āşereti fi’ṭ-ṭā’i’l-meftūḥati’l-ḥāleti

ṭelebiden: istemek

ṭepiden: ṭalabınmak

ṭepāniden: ṭalabındurmak

ṭenz kerden: ṭa’ n eylemek

8b

ve’l-ḥāleti’l-meksūreti mine’ṭ-ṭā’i

ṭirāziden: ‘alemlmek

ṭīre şoden: melūl olmak ve kaçımak

ṭirakiden: çatlamak

ṭīre şāniden: melūl eylemek

ve’l-ḥāleti’l-mazmūmeti mine’ṭ-ṭā’i

ṭūrāniden: şavurmak⁴⁴⁸

el-faşlü’ş-şānī ‘āşereti fi’l-ğayni’l-meftūḥati’l-ḥāleti

ğāliden: banı⁴⁴⁹ üstüne sürtünmek

[12a]

ğeliden: ağnamak^{450 451}

ğelṭiden: yuvalanmak

ve ğeltiden: m

ğenşiden: herzāvāt söylemek

⁴⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “‘aceblemek” olmalıdır.

⁴⁴⁴ Kelimenin; “yaltaklanmak, yüzsüz ve edepsiz olmak; sıcak kanlı olmak, nedimlik etmek, mutlu ve neşeli olmak; kirli olmak, çirkin olmak; acele etmek” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, AS, ŞLT.

⁴⁴⁵ Kelimenin; “endişelenmek, vesvese yapmak; hayrette kalmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS, FZ.

⁴⁴⁶ Kelimenin “şağiden, şogūden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴⁴⁷ Kelimenin “şağiden, şogūden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴⁴⁸ Kelimenin “şormak” anlamı ile “ṭovāriden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, AS.

⁴⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yanı” olmalıdır.

⁴⁵⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “uğunmak” olmalıdır.

⁴⁵¹ TDKN; 12a sayfasında bu kelimedden itibaren 5 kelime içermektedir.

ğazīden [ğajīden]: biri biri üstüne yığmak⁴⁵²

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'l-ğayni

ğirivīden: āvāz ile ağlamak

ğirivānīden⁴⁵³: ağlatmak

ğijīden: emiklemek⁴⁵⁴

ğijānīden: emikletmek⁴⁵⁵

ve'l-hāleti'l-mazmūmeti mine'l-ğayni

ğorriden: haykırmak

ğormobīden⁴⁵⁶: añramak ve ögürmek

ğonūden: mızgınmak

ğonūden: uğunmak

ğūta hūrden: şuya talmak

ğūlīden: kişkürmek

ğūye zeden: yayık yaymak

ğūlīden: kaçurmak

el-faşlū's-sāliş 'aşereti fi'l-fā'i'l-meftūhati'l-hāleti

fāhīden: ekmek ve dermek

fāzīden⁴⁵⁷: kuruşakda ta'am eğlenmek

fāzīden⁴⁵⁸: gerinmek⁴⁵⁹ ve isnemek

fā dāšten: girü tutmak

fā griften⁴⁶⁰: girü tutmak

ferāşīden: çımgışmak

ferāmūş kerden: unutmak

ferāhem avorden⁴⁶¹: bir yire getürmek

fersūden: aşınmak

felhūden: arıtmak

fermūden: buyurmak

fencīden: gerinmek

⁴⁵² TDKN; bu kelimedden itibaren "fasībīden" kelimesine kadar yırtılmıştır.

⁴⁵³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁵⁴ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "imeklemek" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁵⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "imekletmek" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁵⁶ Kelimenin "gümbürtü, patlama sesi, sert şeylerin birbirine vurmasından solayı çıkan ses" anlamları ile "ğoromb" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵⁷ Kelimenin "fārīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁵⁸ Kelimenin "fājīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁶¹ Kelimenin "ferāhem averden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

ferahşiden⁴⁶²: rakş urmak

fernâhiden: panbuk⁴⁶³

fernâhiden: edeplemek

ferhîhten: edeplü olmak

ferhemiden: dermek⁴⁶⁴ ve atmak⁴⁶⁵

felhiden: m

fergâriden: ıslamak

ferkerden⁴⁶⁶: koparmak

9a

ferhîhten: aşağı sarkmak⁴⁶⁷

fehmiden: aňlamak

[12b]

fesibiden: eliyle tutmak [eliyle dutmak]⁴⁶⁸

fesibiden: yidmek [yidürmek]

ve'l-hâleti'l-meksûreti mine'l-fâ'i

firâhiden: giñirmek [gelmek⁴⁶⁹]

firâziden [ferâziden]⁴⁷⁰: yücelmek

firâşiden [ferâşiden]⁴⁷¹: döşemek

firâşiden [ferâşiden]: âdemüñ teni çımgışmak

fitâliden [fetâliden]: yüksekten aşağı düşmek⁴⁷² [yüksekten aşağı dökmek]

firistâden: göndermek [viribimek]

fişânden: silkmek

fincâ kerdem: gerinmek [gezlemek⁴⁷³]

firîften: aldamak

firibiden: m

firîhten: denk olmak

⁴⁶² Kelimenin “ferheşiden, ferhesiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “panbuk atmak” olmalıdır.

⁴⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “didmek” veya “ditmek” olmalıdır.

⁴⁶⁵ Kelime eksik yazılmıştır; “pamuğ atmak” olmalıdır.

⁴⁶⁶ Kelimenin “berkenden, ferkenden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁶⁷ Kelimenin “asmak, asılmak” anlamları ile “ferhîhten” (Bkz. D); “sarkık ve düşük olmak, kulak aşağı sarkmak” anlamları ile “fernâhiden” (Bkz. AS, ŞL) şekilleri bulunabilmiştir.

⁴⁶⁸ Kelimenin “eliyle itmek, ileri itmek” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, AS.

⁴⁶⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “giñirmek” olmalıdır.

⁴⁷⁰ Kelimenin “ferâziden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁷¹ Kelimenin “firâşiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. AS.

⁴⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “dökmek” olmalıdır.

⁴⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “gerinmek” olmalıdır.

fikenden: bırakmak

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-fā'i

forūḥten: satmak

forūṣiden: m

fonūden: diñlenmek

fonūden: gāfil olmak

forūziden: yalıñlanmak

[fosorden: toñmak]

foşorden: şıkmak

fozūden: artmak

forū dāšten: aşığa tutmak [aşığa dutmak]

forū hišten [forūg dāšten]: aşığa komak ve şalıvirmek

forū gozāšten [forū godāšten]⁴⁷⁴: aşığa komak

forū reften: aşığa gitmek

forū āmeden: aşığa gelmek

forū borden: yutmak ve aşığa iletmek [yutmak ve aşığa iletmek]

fotūden: sözi fikrile söylemek [sözi fikrile söylemek]⁴⁷⁵

[fotāniden⁴⁷⁶: fikrile söyletmek]

el-faşlü'r-rābi' [ve'l-] aşereti fi'l-kāfi'l-meftūhati'l-ḥāleti

kāsten: eksimek

kāhiden: m

gerdāniden: döndürmek⁴⁷⁷

kāšten: ekin ekmek

kāliden: başmak

kāliden: kırılmak ve tağıtmak [kırılmak]

[kāliden: dağıtmak]

kāmiden: arzūlamak

gāmiden: adımlamak

[gāmiden: m]

[13a]

gāden: cimā' itmek

⁴⁷⁴ Kelimenin “forū gozāšten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁷⁵ Kelimenin “sözde ve davranışta tevakkuf etme, düşünerek davranıp konuşma” anlamı ile “fonūden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴⁷⁶ Kelimenin “fonāniden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁷⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

gāyīden: m

gān dāden: cimā' virmek

kāvīden: bir⁴⁷⁸ sürmek [yir sürmek]⁴⁷⁹

gāvīden: depretmek [deprenmek]

gezīden: ışırmak

keşīden: çekmek

geşten: dönmek

keften: yarmak

ve kāften: m

kemīden: eksilmek [eksimek]

kefīden: çalınmak⁴⁸⁰ ve köpürmek [çatlamak]

kefīden: m⁴⁸¹

[kefīden: köpürmek]

9b

kerden: itmek [eylemek]

gerdīden: degzinmek

gendīden: yiymek [yıyımak⁴⁸²]

kenden: kızmak

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-kāfi

kişten: ekmek

giriften: tutmak [dutmak]

giristen: ağlamak

giryānīden: ağlatmak [m]

giriḥten: kaçmak

girevīden: inmek⁴⁸³ [inanmak]

giresīden⁴⁸⁴: meyl eylemek

ve giristen⁴⁸⁵: m⁴⁸⁶

girāyisten⁴⁸⁷: şallamak

⁴⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yir” olmalıdır.

⁴⁷⁹ Kelimenin; “kızmak, eşmek, yer kızmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, AS.

⁴⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “çatlamak” olmalıdır.

⁴⁸¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “yiymek” veya “yiyimek” olmalıdır.

⁴⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “inanmak” olmalıdır.

⁴⁸⁴ Kelimenin “girāyisten, girāyiden, girāhiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁸⁵ Kelimenin “girāyisten, girāyiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁸⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸⁷ Kelimenin “girāyiden, kirāsten, girānden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. KGS, AS, ŞL.

[girāyīden: m]

gijāyīden⁴⁸⁸: m

kijāşīden [kirāşīden]⁴⁸⁹: çāresüz olmak

kijāşīden [kirāşīden]⁴⁹⁰: gerek olmak

girānīden: ağırlemek

girāmīden: m

[girānīden: ağır olmak]

kirāşīden: aldayıcı olmak

girāyīden: meyl eylemek ve yörenmek

gird kerden [gired kerden]⁴⁹¹: cem‘ eylemek

girevīsten [girev kerden]⁴⁹²: dudu kıomak

[girev besten: öçeşmek]

gizārīden⁴⁹³: meyl eylemek

gizārīden: cem‘ eylemek [hamle eylemek]⁴⁹⁴

gizārīden [gizāzīden]: kaçd eylemek⁴⁹⁵

ve’l-ḥāleti’l-mazmūmeti mine’l-kāfi

gorānīden: tutdurmak [dutdurmak]

gorūhīden⁴⁹⁶: bölünmek

[13b]

govārīden: siñürmek

govāşten: m

godaḥten: erimek

gozāşten [godāşten]⁴⁹⁷: terk eylemek

gozārden: ödemek

koşāden: açmak

komārīden: şırtarmak⁴⁹⁸ [şırtmak]

gomāşten: ḥavāle eylemek

⁴⁸⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁸⁹ Kelimenin “kerāşīden, kirāşīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁹⁰ Kelimenin “kirāşīden, kirāşīden” şekilleri bulunabilmiştir:

⁴⁹¹ Kelimenin “gird kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴⁹² Kelimenin “girev kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁹³ Kelimenin “girāyīsten, girāyīden, girāhīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁹⁴ Kelimenin böyle bir anlamları bulunamamıştır.

⁴⁹⁵ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁹⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır. “Topluluk, cemaat, bölüm, grup” anlamına gelen “gorūh” kelimesinden mastar yapılmış olmalıdır.

⁴⁹⁷ Kelimenin “gozāşten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁴⁹⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şırtmak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

gomān borden [goma borden]⁴⁹⁹: şübhe iletmek

gomāniden: m

gozārīden: temeyyüz eylemek

gozārīden [gorāzīden]⁵⁰⁰: şalınmağ ve nāzla gıtmek

gozīden: erindelemek⁵⁰¹ [üründülemek]

gozānīden: erindeletmek⁵⁰² [üründülenmek]

korabisten [korāyisten]⁵⁰³: sepilemek

gosisten: kesilmek [üzilmek]

gosihten: ürmek⁵⁰⁴ [m]

gozāştēn: geçmek

gozīr kerden [gozīr kerden]⁵⁰⁵: çāre eylemek

goster kerden [gosterden]: döşemek

[gosterīden: m]

koştēn: depelemek⁵⁰⁶

gom kerden: yavı kılmak [yav kılmak⁵⁰⁷]

gom şoden: m

gūş dāştēn: kulağ tutmak [kulağ dutmak]

gūşīden: işitmek

10a

govāzīden: vāz gelmek [govāzīden]

kūşīden: düriştēk⁵⁰⁸

[govāze kerden: şoymak]

govāre kerden [govāze kerden]⁵⁰⁹: yumurtayı rafaţun eylemek [yumurdayı urfadan eylemek]

goften: söylemek

gūyīden: m

kūftēn: dögmek

kūbānīden: dögdürmek

goncīden: şığmak

⁴⁹⁹ Kelimenin “gomān borden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁵⁰⁰ Kelimenin “gorāzīden, korāzīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁵⁰¹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “üründülemek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁰² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “üründülemek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁰³ Kelimenin “korāyisten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

⁵⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “üzmek” olmalıdır.

⁵⁰⁵ Kelimenin “gozīr kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁵⁰⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yavı kılmak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁰⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵⁰⁹ Kelimenin “govāze kerden, govāje kerden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS, AS.

gūliden: it siñilemek

gomiziden: işemek

gūziden: oşurmak

el-faşlü'l-hāmis [ve'l-] 'aşereti fi'l-lāmi'l-meftūhati'l-hāleti

lābiden: yalvarmak

lāvīden: m

lābe kerden: m

lāgeriden: arıklamak

lāger şoden: m

lāgiden: lağlanmak

lāfiden: ögünmek

lāniden: siñilemek⁵¹⁰ [silkmek]

[14a]

lānden: deprenmek

lāyiden: it ürmek

lerziden: ditremek

lağziden: tayrınmak [tayınmak]

[lengiden: ağşamak⁵¹¹]

lendiden: m⁵¹²

lenciden: ilenmek [iletmek⁵¹³]

leged zeden [legerden]⁵¹⁴: depme urmak

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'l-lāmi

liyiden [lisiden]⁵¹⁵: yalamak

ve'l-hāleti'l-mazmūmeti mine'l-lāmi

lūgiden: şağmak

lūgāniden: şağdurmak

lūşiden: ayafalık? eylemek⁵¹⁶

lūşāniden: ayafalık? etdürmek⁵¹⁷

londen [londiden]: ügünmek/ögünmek⁵¹⁸

⁵¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “silkmek” olmalıdır.

⁵¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağşamak” olmalıdır.

⁵¹² Kelimenin “ağşamak” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. AS, ŞL.

⁵¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ilenmek” olmalıdır.

⁵¹⁴ Kelimenin “leged zeden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁵¹⁵ Kelimenin “lisiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁵¹⁶ Kelimenin “akılsız olmak, ağzı eğri olmak, kâhil olmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁵¹⁷ Kelimenin “akılsızlaştırmak” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

el-faşlü's-sādis [ve'l-] 'aşereti fi'l-mîmi'l-meftūḥati'l-ḥāleti⁵¹⁹māliden: avumak⁵²⁰ [ovmak]

māniden: beñzemek

mānisten: m

mānden: kalmak ve beñzemek [kalmak]

mekiden: emmek

meziden: m

miziden [meyziden]⁵²¹: mmeçiden: çimdilemek [çimdürmek⁵²²]

[mesiden: m]

maḥiden: deprenmek

menşiden: gönül dönmek

meniş geşten: m

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-mîmi

mīrāniden: öldürmek

mīrāşiden [mīrāşiden]⁵²³: mīrāş eylemek [mīrāş yimek]mīsiden: şığamak⁵²⁴ [şığamak]**10b**mizāḥ kerden [mizāc kerden]⁵²⁵: kengel eylemek

miçūden: kavramak

miçāniden: kavratmak

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-mîmi

morden: ölmek

mūyiden: şaġu şaġmak

mūliden: eglenmek

mūliden: 'ācir⁵²⁶ olmak⁵²⁷mongiden: gümrenmek ['ācizlenmek⁵²⁸]

⁵¹⁸ Kelimenin "öfkelenerek dudak altından mırıldanmak, homurdanmak" anlamları ile "londiden" şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

⁵¹⁹ Başlığın "el-ḥāleti" kısmı TDKN'de bulunmamaktadır.

⁵²⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "ovmak" olmalıdır.

⁵²¹ Kelimenin "mekiden, meziden" şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, BK.

⁵²² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "çimdimek" veya "çimdilemek" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵²³ Kelimenin "mīrāşiden" şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD.

⁵²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "şığamak" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵²⁵ Kelimenin "mizāḥ kerden" şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, TS.

⁵²⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "'āciz" olmalıdır.

⁵²⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

mojde dāden: muştuluk virmek

[14b]

el-faşlü's-sābi [ve'l]-'aşereti fi'n-nūni'l [fi'l-lāmi'l⁵²⁹]-meftūhati'l-hāleti

nārīden [nāzīden]⁵³⁰: ulalmak

nāzīden: nāzlanmak

nālīden: iñlemek

nāmīden: ad virmek

nehārīden: açılmak [acıkmak]⁵³¹

[nehārīden: korkmak]

nemāz gozārden: namāz kılmak

neng dāšten [teng dāšten]⁵³²: 'ārlenmek ['ārlanmak]

nağzīden: eyü olmak

nevīden: mızgānmak [ımızgānmak]

nevīd dāden: loğma virmek⁵³³

nevḥīden: ağlamak

nevḥe kerden: şağū şağmak

nermūden: şalıncağa şalınmak

naḥşīden: eñse kemügün çatlanmak [eñse kemügin çatlatmak]

nefrīnīden⁵³⁴: ilenmek

nefrīn kerden: qarķış virmek [karış virmek]

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'n-nūni

nigāhīden: nazar eylemek

nigāh kerden: m

nigārīden: ārāyışlamak

nigāšten: m

nihāden: kılamak

nigāh dāšten: şaklamak

niyāzīden: ḥācet dilemek

nişārīden [nişārīden]: şaçu şaçmak

⁵²⁸ TDKN'de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye ait olmalıdır.

⁵²⁹ İfade yanlış yazılmıştır; "fi'n-nūni'l" olmalıdır.

⁵³⁰ Kelimenin "nārīden" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁵³¹ Kelimenin "açlığı gidermek için az bir şeyler yemek" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁵³² Kelimenin "neng dāšten" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁵³³ Kelimenin "müjde vermek, ümit vermek; ziyafete davet etmek; ivaz vermek" anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁵³⁴ Kelimenin "nefrīden, nefrīn kerden, nefrīn dāden" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

nişānden: nişān dikmek

nişisten: oturmak

nigeristen [nigeriden]: bakmak

nigeriden [nigeristen]: m

nikūhiden: bitürmek⁵³⁵ [yermek]

nirū giriften: kuvvatlanmak⁵³⁶

niyūşe kerden: diñücülük eylemek⁵³⁷

niyūşiden: diñü diñlemek⁵³⁸

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'n-nūni

novāḥten: oḥşamak

novāziden: m

novāḥten: oḥşamak eyü nağmelerle bir sâzı çalmak müstakbelâtında ḥā rāya⁵³⁹ ḳalb olunur

“nevā-zed ve nevāzende” dirler⁵⁴⁰

nomūden: göstermek

nomāyiden: m

novišten: yazmak

ve nobišten [nobišten]: m

noverdiden: dürmek

11a

nūşiden: içmek

[15a]

noyūşiden: m [oḳumak]⁵⁴¹

noyūşiden⁵⁴²: diñlemek

nohoften: gizlemek

nohyāniden [nohbāniden]⁵⁴³: gizlenmek [gizletmek]

el-faşlü's-sāmin [ve'l-] aşereti fi'l-vāvi'l-meftūḥati'l-ḥāleti

vābekiden [vāpekiden]⁵⁴⁴: püfkürmek

vāḥürden: ḳayurmak

⁵³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yermek” olmalıdır.

⁵³⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵³⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵³⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “zāya” olmalıdır.

⁵⁴⁰ Bu ifadeler MKN’nin der-kenârında yer almaktadır. TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵⁴¹ Kelimenin “oḳumak” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁵⁴² Kelimenin “niyūşiden, neyūşiden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁵⁴³ Kelimenin “nihonbiden, nohoftāniden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁵⁴⁴ Kelimenin “vāpekiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

- vāḥīden: panbuḡ atmak [panbuḡ itmek⁵⁴⁵ ve ditmek]
vādāšten: şavmak ve girü tütmak [şavmak ve girü dutmak]
[vā dāšten: m]
[vā kerdən: açmak]
vānigeristen [vānigiresten]: dönüp bakmak
vārīden: itmek⁵⁴⁶ ve becidlemek [yutmek⁵⁴⁷ ve becidlemek]
verḥāsten [verḥāsten]⁵⁴⁸: örü turtmak
vāyāften: añılmak⁵⁴⁹ [añlamak]
verdāšten: kaldurmak
verzīden: öbkünmek⁵⁵⁰ dökme⁵⁵¹ ve düşmek⁵⁵² [öykünmek]
verkerden: kaldurmak ve yandumak⁵⁵³ [kaldurmak]
vernişisten: ata binmek
vezīden: esmek
vemīden: ovılamak? [oyulmak?/oyulamak?]⁵⁵⁴
veşkerden [veşekerden]⁵⁵⁵: helāk olmak
ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-vāvi
vīden [vīdiden]: yavı kılmak [yav kılmak⁵⁵⁶]
vīrān kerdən: ḥarāb eylemek
vīzīden [vezīden]: karşılamak⁵⁵⁷
vīje şoden: durulmak
vişīden⁵⁵⁸: m
[vīşānīden⁵⁵⁹: durultmak]
ve'l-ḥāleti'l-maźmūmeti mine'l-vāvi [ve'l-vāvi]
vozūlīden [vezūlīden]⁵⁶⁰: yil esmek
vozūlānīden [vezūlānīden]⁵⁶¹: yil esdürmek

⁵⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “atmak” olmalıdır.

⁵⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yutmak” olmalıdır.

⁵⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yutmak” olmalıdır.

⁵⁴⁸ Kelimenin “verḥāsten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁵⁴⁹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “añlamak” olmalıdır.

⁵⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “öykünmek” olmalıdır.

⁵⁵¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁵⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “dürüşmek” olmalıdır.

⁵⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yandurmak” olmalıdır.

⁵⁵⁴ Kelimenin; “ovmak, ovalamak, yuvalamak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LL, AS.

⁵⁵⁵ Kelimenin “veşkerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁵⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yavı kılmak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁵⁷ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁵⁵⁸ Kelimenin “vīje şoden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

⁵⁵⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁵⁶⁰ Kelimenin “vojūlīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

voştiden⁵⁶²: şıklık virmek [ışıklık virmek]

vozü sāhten: ābdest almak

el-faşlü't-tāsi' [ve'l-] aşereti fi'l-hā'i'l-meftūhati'l-hāleti⁵⁶³

[15b]

hevāsiden: tebsermek [tepsirmek]

hencāriden: yol yanınca gitmek⁵⁶⁴

henciden: incinmek [incitmek]⁵⁶⁵

heciden⁵⁶⁶: kavramak [karvamak/kurumak/kavurmak⁵⁶⁷]

hestiden [hesniden]⁵⁶⁸: var olmak

hest kerden: şüret virmek⁵⁶⁹

heves kerden: heves eylemek

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'l-hā'i

hirāsiden: var olmak⁵⁷⁰ [korçmak]

hirāşiden: kuşmak

hiyāliden⁵⁷¹: şalıvirmek

hişten: m

hilāniden⁵⁷²: terk eylemek

hiliden: m

ve'l-hāleti'l-mazmūmeti mine'l-hā'i

11b

horūkiden: korçmak

hoştiden: şıklık virmek [ışıklık virmek]⁵⁷³

hoş dāşten: 'aqlın dirmek⁵⁷⁴

hūşiden: ölmek Pehlevîdür

[el-faşlü'l- işrūni] fi'l-yā'i'l-meftūhati'l-hāleti

⁵⁶¹ Kelimenin “vojülāniden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

⁵⁶² Kelimenin “veştiden, veşt kerden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁵⁶³ Başlığın “el-hāleti” kısmı TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵⁶⁴ Kelimenin “yol, cadde, cadde dışındaki yol” anlamları ile “hencār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁵⁶⁵ Kelimenin “incitmek” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁵⁶⁶ Kelimenin “heçiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞLT.

⁵⁶⁷ Kelimenin “hāçiden” şekli ile “kurumak, kavurmak” anlamları da mevcuttur (Bkz. LD, LL). “Hāçiden” ve “heçiden” kelimeleri birbirlerinin yerine kullanılmış olmalıdır.

⁵⁶⁸ Kelimenin “hestiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁵⁶⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵⁷⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁵⁷¹ Kelimenin “hişten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁵⁷² Kelimenin “heliden, hiliden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁵⁷³ Kelimenin “ışlık” anlamı ile “heşt, hişt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁵⁷⁴ Kelimenin; “dikkatli olmak, kontrollü olmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD.

yāften: bulmak

yābīden: m

yāresten [yāristen]: edelemek

yārīden: yardım eylemek [yardım istemek]

[yārī dāden: yardım itmek]

yāzīden: gerinmek [gerilmek]

yāvīden: yavı kılmak [yav kılmak⁵⁷⁵]

yāve kerden: m

yencīden: yāralamak [pāralamak]

yaḥşūden: at koşmak⁵⁷⁶ [at kaçmak]

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti min el-yā' i

yikīden: bir olmak

yiksānīden [yekānīden]: birilmek⁵⁷⁷

[yiksānīden: berāber olmak]

yeksūnīden: düpdüz olmak

yikresīden [yikersīden]⁵⁷⁸: bir yire dirmek [bir yire dirilmek]

yikserīden [yekserīden]: bir yire gelmek⁵⁷⁹

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-yā' i

yūbīden: ārzūlamak

yūzīden: şıçramak

yūġīden: boyunduruğ urmak [boyunduruğ urmak]

[16a]

yūşīden: işitmek [-]

işāret ilā ḳānūni'l-cem' mine'l [işāretü'l-ḳānūni ilā cemī'i'l]-maşādırı bi't-terkiyyeti

[beyt]

muḳarrer durur [muḳarrerdür] bil bu nihāyiçün

gelür maşdar ü cem' -i esmāyiçün

[emsiletü'l-mecmū' i mine'l-maşādırı]

āferīdenihā [aferīdenihā]⁵⁸⁰: yaratmaçlıklar

āmürzīdenihā [amorzīdenihā]: yarlıgamaçlar [yarlıgamaçlıklar]

⁵⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yavı kılmak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “kaçmak” veya “kaşağlamak” olmalıdır.

⁵⁷⁷ Kelimenin “beraber olmak, eşit bulunmak” anlamı ile “yiksānīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁵⁷⁸ Kelimenin “yekserīden, yikserīden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁵⁷⁹ Kelimenin “bir yere toplamak, cem olmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, AS.

⁵⁸⁰ Fiillerin yazımı ile ilgili farklılıklar ve yanlışlıklar, yukarıda dipnotlarla gösterilmiştir. Fiillerin ek almış şekillerinde, tekrara düşmemek adına dipnot verilmeyecektir.

āmedenihā [amedenihā]: gelmekler [gelmeklikler]
 āyedenihā [ayidenihā]: m [getürmeklikler⁵⁸¹]
 āvordenihā [averdenihā]: getürmekler [m]
 [averidenihā: m]
 ārāstihā [arāstenihā]: bizemekler [binemeklikler⁵⁸²]
 ārāyidenihā [arāyidenihā]: m
 āmih̄tenihā [amih̄tenihā]: karışmaqlar [karışmaqlıklar]
 āmizidenihā [amizidenihā]: m
 āvihtenihā [avihtenihā]: aşmaqlar [aşmaqlıklar]
 āvizidenihā [avizidenihā]: m
 āmūhtenihā [amūhtenihā]: öğrenmekler [öğrenmeklikler]
 āmüzidenihā [amüzidenihā]: m
 ağālidenihā: kindurmaqlar [kindurmaqlıklar]
 ağāzidenihā: başlamaqlar [başlamaqlıklar]
 ağāz kerdenihā [ağāz kerdenihā]: m
 ağūşidenihā [ağūşidenihā]: kuçaklamaqlar
 ağūşidenihā [alūşidenihā]: m
 ağeštenihā [ağištenihā]: bulanmaqlar [doğramaqlıklar]
 ağşidenihā [ağişidenihā]: m

12a

ahtenihā: çapınmaqlar [çaynamaqlıklar⁵⁸³]
 azidenihā: uyanmaqlar/oyanmaqlar [oynamaqlıklar]⁵⁸⁴
 ālūdenihā [alūdenihā]: bulaşmaqlar [bulaşmaqlıklar]
 avāzidenihā: çığırmaqlar [çığırmaqlıklar]
 avānidenihā: mızğanmaqlar [ımızğanmaqlıklar]
 agāhidenihā: duymaqlar [duymaqlıklar]
 [ahencidenihā: cān çekmeklikler]
 [ahih̄tenihā: kılıc çekmeklikler]

veķıys⁵⁸⁵ [veķıs] ‘alā hazā ilā āhiri’l-maşādırı

[16b]

işāretü’ş-şurū‘i ile’l-maşādırı’l-lāzımeti [keyf] teküne [yekünü] müte‘addiyen bi’t-türkiyyeti⁵⁸⁶

⁵⁸¹ TDKN’de bu ve bundan sonraki anlam; birbirlerinin yerine yazılmıştır.

⁵⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “bizemeklikler” olmalıdır.

⁵⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapınmaqlıklar” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁸⁴ Kelimenin bu anlamları bulunamamıştır.

⁵⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “veķıs” olmalıdır.

bil anı ki kıldum saña ta‘biye
 ki lâzım ne yoldan kıla [kılur] ta‘diye
 budur fârsîde muḳannen cevâb[(1)]
 ḫaṭa olmayub hergiz ola şavâb
 [ki hergiz ḫaṭâ olmaz olur şavâb(1)]
 maşâdır ki lâzım görürsin anı
 hemân ortasına getür sen ânî
 çü ânî ḫurûfını [ḫurûfın(1)] lâzım [câzim] ola
 o tertîbe ta‘diye lâzım ola
 ve ger nûn-ı maşdar öñi tâ ola
 gerekdür ki tâ dâle ibdâl ola
 ki resten rehâniden iy nîk-nâm[(i)]
 çü costen [cesten] cehâniden olur tamâm[(i)]
 ve ger [eger] maşdar[uñ] ortasına [ortasında] gire [ola] yâ
 iki [ike⁵⁸⁷] yâ ki cem‘ ola niçe [nice] ola
 dirüm zâidüñ terki [terk(i)] evlâ ola [olur]
 çü zâid gide aşlı [aşl(1)] anda kıala [kılur]

[17a]

pes ol yây[(1)] anı terk eyledüñ
 yirinde [yerine] aşlını [aşlı] yine berk eyledüñ
 cehiden cehâniden oldı yaḳîn
 residen resâniden oldı hemîn
 ve ger [eger] maşdaruñ ortasında ola vâv
 hem olmaya zâid nedür anda vâv [zâv⁵⁸⁸]
 olur vâv elif key eşit iy peser
 iki elifüñ arasını [ortasın bir] yâ seçer
 şu kim mümkün idi mişâlin saña
 didüm olmayanı dimedi baña
 ki baḫr olsa [ki bu baḫir] anı ğarîḳ idemez
 bu farḳuñ bebânın⁵⁸⁹ [beyânın] ḳarîn [farîḳ] idemez
 evet tâlibüñ fehminedür yaḳîn

⁵⁸⁶ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

⁵⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “iki” olmalıdır.

⁵⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “vâv” olmalıdır.

⁵⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “beyânın” olmalıdır.

irağ olmaya ṭab‘ -1 derr aña çin

[ve hezihi emşiletü’l-maşādirü’l-müte‘addiyeti]

āferāniden [aferāniden]: yaratdurmak

āmorzāniden [amorzāniden]: yarlıgandurmak [yarlıgatmak]

ayāniden: getirilmek [getürtmek]

averāniden: m

arāyiden [arāyāniden]: bizendürmek [bizetdürmek]

amizāniden: karışdurmak

avizāniden: aşdurmak

[17b]

amüzāniden: öğretdürmek

ağāliden [ağālāniden]: kındurmak [kındurtmak]

ağāzāniden: başlatdurmak

ağūşāniden: kucaklatdurmak

agūşāniden: m

ağışāniden: bulandurmak [doğratmak]

aḥāniden: çapındurmak

alāyāniden: bulaşdurmak

avāzāniden: çığırtmak

avānāniden: mızgandurmak [ımuzgandurmak]

agāhiden [agāhāniden]: duyurmak [duydurmak]

ahencāniden: cān çekdürmek [cān çekişdürmek⁵⁹⁰]

ahizāniden: kılıc çekdürmek

12b

azmāyāniden: şınatmak

āşübāniden [aşübāniden]: kaķıtmaq [kaķıtdurmak]

agenāniden: dıķdurmak

angiyāniden: m

asāyāniden: diñlendürmek

ārāmāniden [arāmāniden]: diñlendürmek [m]

ajendāniden [azendāniden]: igletmek

āzordāniden [azūdāniden]: inciddürmek [incitdurmak⁵⁹¹]

ārūğ konāniden [arūğ kāniden]: gigerütme⁵⁹² [gegirtmek]

⁵⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “çekişdürmek” olmalıdır.

⁵⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “incitdürmek” olmalıdır.

āsā keşāniden [aşā keşāniden]: isnetmek

abādān konāniden: şinletdürmek⁵⁹³ [şeneltdürmek]

aheng konāniden: kaçd itdürmek

ahengāniden: m

ahābāniden [amāyāniden]: yaraqlandurmak

alīyāniden: suçıtmaq [şuçıpmak⁵⁹⁴]

aşūrāniden: yoğurtmaq [yoğurtdurmak]

efzāyāniden: arturmaq [artdurmaq]

endāyāniden: şıvandurmaq [şıvatdurmaq]

efrāzāniden: yüceltmek

efrāsāniden [efrāşāniden]: m

engārāniden: şındurmaq⁵⁹⁵ [şandurtmaq]

engīzāniden: kopturmaq [kopturtmaq]

enbārāniden: tıldurtmaq

[efşānāniden: silkdürmek]

veķis⁵⁹⁶ [veķıs] ‘alā hazā evzānū’l-maşādırū’l-müte‘addiyeti mine’l-müfredāti ve’l-mürekkebāti

[18a]

işāreti ahvālū’l-maşādırū’l-mürekkebeti bi’l-esmā’i bi’t-türkiyyeti

ne maşdar ki isme bolur vaşıl ol

anı fer‘ şanma olur aşıl ol

zevāid gelen aña lāhik olur

ki-anı müfred ve cem‘ lāyık bolur [olur]

maḥall-i havādiş(i) çün oldur qadim

‘avāriż anı bulsa olur muķim

mürekkeb [mürekkep] olur ma‘nāda ismile

evet şuretā bir degül resmile

mişālin diyeyim [diyeyin] saña şimdi [şimd(i)] ben

gomān borden ile şikeste şoden

ki āsā keşiden olur [durur] bir daḥı

çü aheng kerden işit iy aḥi

⁵⁹² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “gegirtmek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁹³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şeneltdürmek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁵⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “şuçıtmaq” olmalıdır.

⁵⁹⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şındurmaq” olmalıdır.

⁵⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “veķıs” olmalıdır.

eger yek ... [mişāl] āverem [āverdem] ez hezār
 be-ṭab´ şināsende yā bed-ḳarār [şināsende bāveḳār]
 be-mīzān-ı ´aḳleş besenced verā
 ne-māned ber ūn ez kefeş māverā

[18b]

be-ḳayd-ı ṭabī´at muḳayyed koned
 çūn [çū] ān vaḫşān⁵⁹⁷ [vaḫşiyān] rā muşayyed koned
 gomān mī me-ber hergizeş eslīm⁵⁹⁸ [ey selīm]
 şikeste şeved ān dil-i mustaḳīm
 ger āsā keşānī şeved ta´diye
 ver āheng kerden boved re⁵⁹⁹ ta´diye [taḫliye]
 ki ger lāzım ola ḳıla ta´diye
 mu´ayyen durur maşdara taḫliye

**bāb-ı dovvom der⁶⁰⁰ tertīb-i emşiletü’l-muḫtelifeti ve’l- muṭṭaridet[i ve tağyīrāt-ı ve ibdālāt-ı
 ānhā ki müştēmilest(i) ber noh ḳısm ve pencāh ū dū e’n-nev] ilā mişleti’l-muḫtelifeti**

kerd: fi’l-i māzī-i müfred;⁶⁰¹ eyledi [eyledi]
 koned: fi’l-i muzāri’-i müfred; eyler [eyler]
 kerden: maşdar; eylemek [eylemek]
 konende: ism-i fā’il-i müfred; eyleyici [eyleyici]

13a

kerde: ism-i mef’ül-i maş⁶⁰²; eylemiş [eylenmiş]
 bo-kon: emr-i ḫāzır; eyle [eyle]
 me-kon: nehy-i ḫāzır; eyleme [eyleme]
 bo-koned: emr-i gā’ib; eyleyesün
 ne-mī koned: nehy-i gā’ib; eylemeyesün [nefy; eylemez]
 ne-kerd: caḫd; eylemedi
 kerden-gāh [kerden-gāh(i)]: ism-i zamān ... [ism-i zamān ve mekān; eylemek vaḳti dedi⁶⁰³]
 ālet kerden [alet-i kerden]: ism-i alet; eyleyecek [ism-i alet; eyleyecek alet]
 yik-bāre kerden [yik-bār kerden]: binā-yı ḳamer⁶⁰⁴; bir kerre eylemek [binā-yı merre; bir kerre
 eylemek]

⁵⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “vaḫşiyān” olmalıdır.

⁵⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “ey selīm” olmalıdır.

⁵⁹⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁰⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁰¹ Noktalı virgüller tez yazarı tarafından eklenmiştir.

⁶⁰² Kelime eksik yazılmıştır; “maşdar” olmalıdır.

⁶⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ve yiri” olmalıdır.

yik-güne kerdem [yek-güne kerdem]: binā-yı nev‘; bir dürlü eylemek

konende-ter: ef‘al-i tafđil; eyleyicirek

[19a]

konende-yik [konende-yek]: ism-i taşğir; eyleyice [ism-i taşğir; eylecek]

konendegek: m

der beyān-ı [ism-i] zamān[(i)] ū [ve] mekān[(i)]

zamān [ü] mekān-ı ism olmaz ki gāh

ulaşmaya [esmāya] bī-iştibāh

zamān ismine saña iki güvāh

şeben-gā⁶⁰⁵ [şebān-gāh] yiter [yeyişür⁶⁰⁶] dağı şubh-gāh

mekān ismine bes [pes] durur saña rāh

çerā-gāh demek dağı kār-gāh [kārugāh]

iki lafz kim zādedür⁶⁰⁷ [zār durur] dağı dān

mu‘ayyen olar gele ism-i mekān

mişālin zāruñ eşit sebzār⁶⁰⁸ [sebze-zār(i)]

ki gül-zār gibi durur merğ-zār [morğ-zār(i)]

veger tū mişālī be-ḥāhī be-dān

qalem-dān u coz-dān u çün cāme-dān [ḥāme-dān]

zamān ismi [ism(i)] olmaz ger olmaya gāh

aña şıgın [şıgınur] dāim iy cān-penāh

el-emşiletü’l-muṭṭarideti mine’l-māzī

kerd: māzī -⁶⁰⁹ [eyledi]

kerdend [kerdend(i)]⁶¹⁰: māzī-i cem‘; ⁶¹¹ eylediler [eylediler]

kerdī: māzī-i muḥāṭab; eyledüñ [eyledüñ]

kerdīd: māzī-i cem‘-i muḥāṭab; eyledüñüz [eyledüñüz]

[19b]

kerdem: māzī-i mütekellīm-i vahde; eyledüm [eyledüm]

kerdīm: māzī-i mütekellīm-i ma‘a; eyledük [eyledük]

sebeb-i ihtiyā⁶¹² [ihtiyār(i)] ihtişāş⁶¹³ [ihtişār(i)]

⁶⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “merre” olmalıdır.

⁶⁰⁵ Kelime eksik yazılmıştır; “şeben-gāh” veya “şebān-gāh” olmalıdır.

⁶⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yitişür” olmalıdır.

⁶⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “zārdur” olmalıdır.

⁶⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “sebze-zār” olmalıdır.

⁶⁰⁹ MKN’de ifadenin devamı okunamamaktadır.

⁶¹⁰ Kelime “kerdend” olmalıdır.

⁶¹¹ Noktalı virgüller tez yazarı tarafından eklenmiştir.

eyā tālib-i ‘ilm ü [‘ilm(u)] hilm ü edeb
 şorarsañ yoluñdan [yoluñdur] tarīk-i taleb
 müzekker mü’enneş niçün oldı bir
 ve yā teşniye cem ‘-i cem ‘iy habīr
 qarayın delālātına [delātına⁶¹⁴] i‘timād[(i)]
 biter [yiter] vāzi‘a kim kıla istinād[(i)]
 dilerdi ki vaz‘ide hayrū’l-keām[(i)]
 ki oldur aqall ü edel ve’s-selām
 pes on dördi [dörd(i)] altıyla kıldı tamām
 nice [niçe] olur daħı gāyete [gāyet-i] ihtimām
el kısmū’l-evveli fı’l-emşileti’l-māzī ve envā‘hā’i’s-sitteti bi’t-türkiyyeti
 budur māzī kim maşdaruñ hey’eti
 bozıla düşe nūnile vecheti
 şoñunda sevākin ola bir niçe
 eşit kim derim saña nice nice [niçe niçe]

[20a]

mişāli durur āferīd ü harīd
 daħı refıt[(u)] u roft[(u)] gozīd ü gozīd
 geçenler bunı beyle [böyle] görmiş revā
 anuñçün dimişler mezā mā mezā
e’n-nev‘ [envā‘]ü’l-evveli fı müfredi’l-māzī

āferīd: yaratdı

āmorzīd [amorzīd]: yarlıgadı

āmed [amed]: geldi

[ayīd: m]

āvord [averid]: getürdi

āverīd [averīd]: m

ārāst [arāst(i)]: bizedi

ārāyīd [arāyīd]: m

13b

āmīht [amīht(i)]: karışdı

āmīzīd [amīzīd]: m

⁶¹² Kelime eksik yazılmıştır; “ihtiyār” olmalıdır.

⁶¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ihtişār” olmalıdır.

⁶¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “delāletine” veya “delālātına” olmalıdır.

āvīḥt [avīḥt(i)]: aşdı
 āvīzīd [avīzīd(i)]: m
 āmūḥt [amūḥt(u)]: öğrendi
 amūzīd: m
 āgālīd [āgālīd]: kındurdı
 āgāzīd: başladı
 āgāz kerd [āgāz kerd(i)]: m
 āgūşīd [āgūşīd]: kucaqladı [kucakladı]
 āgūşīd [alūşīd]: m
 āgīşt [āgīşt(i)]: togradı [doğradı]
 [āgīşt: m]
 āḥt [aḥet]: çapdı [çaynadı⁶¹⁵]
 āḥt [aḥt(i)]: taşra çekdi
 [āḥet: oynadı]
 ālūd [alūd]: bulaşdı
 ālūd [alūd]: cima⁶¹⁶ eyledi [tama⁶¹⁷ eyledi]
 āvāzīd [avāzīd(i)]: çığırdı
 āvānīd [avānīd]: mızgandı [ımızgandı]
 āgāhīd: duydu [dudı⁶¹⁷]
 āhencīd [ahencīd]: cān çekdi [cān çekişdi]
 āhīḥt [ahīḥt]: kılıc çekdi
 azmūd [azmūd(u)]: şınadı
 āşoft [aşoft(u)]: delürdi
 āşoft [āgend(i)]: kağıdı
 āsūd [asūd(u)]: diñlendi
 āgend [āngīd]: tıkdı [dıkdı]
 āsāyīd [asāyīd]: diñlendi [m]
 ārāmīd [arāmīd]: m
 ājend [ajend(i)]: igledi
 āzord [arozd(u)]: incindi [incitdi]
 āzordānīd: incitdüirdi
 ārūg kerd [arūg kerd]: gigerdi⁶¹⁸ [gegirdi]

⁶¹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapındı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁶¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “tama” olmalıdır.

⁶¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “duydu” olmalıdır.

[ilā āhirihi]āsā keşid: isnedi⁶¹⁹

āheng kerd: kaçd eyledi

āhengid: m

abādān kerd: şinletdi⁶²⁰

āmād: hāzırladı

āmūd: m

ālīd: suçıdı

āşord: yoğurdı

[20b]**e'n-nev'ı'ş-şānı'ı fī cem'ı'l-māzı**

āmedend [amedend(i)]: geldiler

āyīdend [ayīdend(i)]: m

āvordend [averdend(i)]: getürdiler

āverīdend [averīdend(i)]: m

ārāstend [arāstend(i)]: bizediler

ārāyīdend [arāyīdend(i)]: m

āmīhtend [amīhtend(i)]: karışdılar

āmizīdend [amizīdend(i)]: mmm [m]

āvīhten [avīhten(i)]: aşdılar

āvizīdend [avizīdend(i)]: m

āmūhtend [amūhtend(i)]: öğrendiler

āmūzīdend [amūzīdend(i)]: m

āgālīdend [ağālīdend(i)]: kındurdılar

āgāzīdend [ağāzīdend(i)]: başladılar [başladı]

āgāz kerdend: m⁶²¹**[ilā āhirihi]****e'n-nev'ü'ş-şālişi fī muhāţabi'l-māzı**

āferīdī [aferīdī]: yaratduñ

āmorzīdī [amorzīdī]: yarlıgaduñ

āmedī [amedī]: geldüñ

⁶¹⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “gegirdi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.⁶¹⁹ Bu kelimedden itibaren yeni başlığa kadar 8 kelime, TDKN’de yer almamaktadır.⁶²⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şinletdi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.⁶²¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

āyīdī [ayīdī]: m

āvordī [averdī]: getürdüñ

āverīdī [averīdī]: m

ārāstī [arāstī]: bizedüñ

ārāyīdī [arāyīdī]: m

āmih̄tī [amih̄tī]: qarışduñ

āmizīdī [amizīdī]: m

āvih̄tī [avih̄tī]: aşduñ

14a

āvizīdī [avizīdī]: m

āmūhtī [amūhtī]: öğrendüñ

āmūzīdī [amūzīdī]: m

āğālīdī [ağālīdī]: kındurduñ

āğāzīdī: başladuñ⁶²²

e'n-nev'ü'r-rābi' i fi cem' i'l-muhāṭabi'l-māzī

āmedīd [amedīd]: geldüñüz

āyīdīd [ayīdīd]: m

āverdīd [averdīd]: getürdüñüz

āverīdīd [averīdīd]: m

ārāstīd [arāstīd]: bizedüñüz

ārāyīdīd [arāyīdīd]: m

āmih̄tīd [amih̄tīd]: qarışduñuz

āmizīdīd [amizīdīd]: m

āvih̄tīd [avih̄tīd]: aşduñuz

āvizīdīd [avizīdīd]: m

āmūhtīd [amūhtīd]: öğrendüñüz

[21a]

āmūzīdīd [amūzīdīd]: m

āğālīdīd [ağālīdīd]: kındurduñuz

āğāzīdīd [ağāzīdīd]: başladuñuz

āğāz kerdīd: m

[ilā āḫirihi]

e'n-nev'ü'l-ḥāmişi⁶²³ fi'l-mütekellimi vahde⁶²⁴

⁶²² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

[beyt]

ger evāhirde mīm sākin ola
 mütekellim denilse aña nola
 āferīdem [aferīdem]: yaratdum
 āmorzīdem [amorzīdem]: yarlıgadam
 āmedem [amedem]: geldüm
 āyīdem [ayīdem]: m
 āvordem [averdem]: getürdüm
 āverīdem [averīdem]: m
 ārāstem [arāstem]: bizedüm
 ārāyīdem [arāyīdem]: m
 āmiḥtem [amiḥtem]: qarışdum
 āmīzīdem [amīzīdem]: m
 āviḥtem [aviḥtem]: aşdum
 āvīzīdem [avīzīdem]: m
 āmūḥtem [amūḥtem]: öğrendüm
 āmūzīdem [amūzīdem]: m
 āğālīden [ağālīden]: kındurdum
 āğāzīdem [ağāzīdem]: başladum
 āğāz kerdem [ağāz kerdem]: m
e'n-nev'ü's-sādisi fī'l-mütekellimi ma'a'l-ğayri

[beyt]

mīm ü mā-қabli [mā-қabl] olsa sākin [yā]
 pes ma'a'l-ğayr olurise [olmazise] nola
 āmedīm [amedīm]: geldük
 āyīdīm [ayīdīm]: m
 āvordīm [averdīm]: getürdük
 āverīdīm [averīdīm]: m
 ārāstīm [arāstīm]: bizedük
 ārāyīdīm [arāyīdīm]: m
 āmiḥtīm [amiḥtīm]: qarışdük⁶²⁵
 āmīzīdīm [amīzīdīm]: m

⁶²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥāmisi” olmalıdır.

⁶²⁴ Bu başlık TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “qarışduq” olmalıdır.

āvīḥtīm [aviḥtīm]: aşduk⁶²⁶

āvīzīdīm [avīzīdīm]: m

āmūḥtīm [amūḥtīm]: öğrendük

āmūzīdīm [amūzīdīm]: m

āgālīdīm [ağālīdīm]: kındurduk [kındurmak⁶²⁷]

[21b]

āgāzīdīm [ağāzīdīm]: başladuk

āgāz kerdīm [ağāz kerdīm]: m

[ağūşīdīm: kuçakladuk]

el-emşiletü'l-muḥtarideti mine'l-muzāri' i

bi-dāned: müfred-i muzāri';⁶²⁸ bile [bile]

bi-dānend: cem' -i muzāri' bileler [bileler]

bi-dānī: müfred-i muḥāṭab; bilser⁶²⁹ [bildün⁶³⁰]

bi-dānīd: cem' -i muḥāṭab; bilesüz [bildünüz]

bi-dānem: vahde; bilem

bi-dānīm: ma' a'l-ğayr; bilürüz⁶³¹ [bilüz]⁶³²

[temmet]

14b

işāreti ilā elkābi'l-muzāri' i ve ta'rif-i aḥkāmḥā bi't-türkiyyeti

muzāri' mişāli biter [yiter] saña pes

maşādır şoñında olan nūnı [nūn(1)] kes

getür evveline anuñ bāyı ta

soñı sākin ola mişāl iy fetā

dilerseñ bi-dāned biy-āred gibi

olurlar biy-āred [bi-bāred] bi-dāred gibi

eger ola memdūd elif iy fetā

muzāri' de taḫdīm ider anı yā

kim ol yāya yā-yı ḳarīne dinür

ki ḳandaysa kesre [keşre⁶³³] muḳārin olur

⁶²⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “aşduk” olmalıdır.

⁶²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kındurduk” olmalıdır.

⁶²⁸ Noktalı virgüller tez yazarı tarafından eklenmiştir.

⁶²⁹ Eserde sözcükle ilgili açıklama yanlış yapılmıştır, doğrusu “bilesün” olmalıdır.

⁶³⁰ Eserde sözcükle ilgili açıklama yanlış yapılmıştır, doğrusu “bilesün” olmalıdır.

⁶³¹ Eserde sözcükle ilgili açıklama yanlış yapılmıştır, doğrusu “bilevüz” olmalıdır.

⁶³² Eserde sözcükle ilgili açıklama yanlış yapılmıştır, doğrusu “bilevüz” olmalıdır.

⁶³³ Kelime yanlış yazılmıştır; “kesre” olmalıdır.

çü bā yāyile anda muḳārin ola

bunuñ kesrine [keşrine⁶³⁴] yā mu‘āvin ola

[22a]

muḳārin muzāri‘ de vü emrde

murādıḳ⁶³⁵ [mürādif] durur tirdese⁶³⁶ [nirdese] ise iy dede

eger olmaya ol elif meddile

bolmaz [bolımaz] ḳarīne ḳarīn reddile [meddile]

bu şüretde görmiş meger her faşih [faşih⁶³⁷]

ki-elif yāyile [bāyile⁶³⁸] cem‘ olmaḳ ḳabiḳ

pes imdi ihtiyāruñ elüñde senüñ

feşāhat muḳarrer dilüñde senüñ

gerek elif [elfi] terk it gerek yāyı sen

ne iy [beni⁶³⁹] ihtiyār eyleseñ eyle sen

mişālin her birisinüñ saña

virem [direm] nevbeti birle oldan⁶⁴⁰ [öñden] soña

biy-ārāmed [biy-ārāmed] oldı biy-āşāmed ol

biy-āvāred [biy-āvāned] oldı biy-āgāhed ol

mümedded mişāli durur didigem [didigim]

ki işit muḳaşşır [muḳaşşar] mişālin begüm

bi-elganced olur bi-enbüced [bi-enbüyed] ol

bi-ezvended [bi-ervended] olur bi-enbühed [bi-endühed] ol

[22b]

elif ihtiyāri durur bu suver

veger yā muḳayyer ola iy peser

biy-ezvended [biy-ervended] olur biy-endüred [biy-endüzed] ol

biy-encüned olur biy-efrüzed ol

anuñ ki-olmadı evvelinde elif

bu meyḫaşda⁶⁴¹ [mebḫaşda] ol olmadı mu‘telif

anuñçün muḳannen muḳarrer ḫarīf⁶⁴² [ḫarīḳ]

⁶³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “kesrine” olmalıdır.

⁶³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “mürādif” olmalıdır.

⁶³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “nirdese” olmalıdır.

⁶³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “faşih” olmalıdır.

⁶³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yāyile” olmalıdır.

⁶³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “neyi” olmalıdır.

⁶⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “öñden” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁶⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “mebḫaş” olmalıdır.

direm kim müselleme tuta her farîk [faḳîh⁶⁴³]
 eger ol muzâri‘ eger emr ola
 eger zeyd [‘amer] ola ve eger ‘amer [zeyd] ola
 şu yâ⁶⁴⁴ [bâ] ki getürdüñ [gelmiş] anı [durur] emriçün
 ki mevḳûf durur aña emriçün [emir çün]
 eger maşdaruñ fetḥ ü kesr evveli
 olurise meksûr kııl iy velî
 veger zamm olurise anı⁶⁴⁵ hemân
 aña tâbi‘ eyle sen iy nev-cüvân
 eger kişten ola ve ger koşten ol
 eger resten ola ve eger rosten ol

[23a]

bi-kâr ü bo-koş çün bi-res hem bo-rüy [be-rû]
 bi-tertib[(i)] goftem [goftim] bi-yâb ü bo-cüy [be-cû]
işâreti ilâ ḥurûfi’l-bedeli ve’l-mübdeli ‘anhü ve tefşîlâthâ bi’t-türkiyyeti
 ḥurûf-ı bedel mübdel evvel saña
 gerek ki ola ma‘lûm öñden soña
 ki ta iresin aşlına fer‘ine
 dimeyesin aşlı nedür fer‘i ne
 yigirmi ḥurûf içre derc eyledüm
 gereklü bularidi [bulardı] ḥarc eyledüm
 bular altısı aşl[(i)] ve bâkîsi fer‘[(i)]
 bu ḳapu aña açılır ki ide ḳar‘[(i)]
 biri tâ durur biri ḥâ bir[(i)] sîn
 biri fâ durur bir[(i)] vâv bir[i] şîn
 bular mebd⁶⁴⁶ [mübdel] ü⁶⁴⁷ bâkîsidür bedel

15a

direm ben saña bir bir itme ‘acel
 bedel sînden nündür [nün durur] iy cevân
 daḥı ḥarf-i ḥâ [yâ] ḥarf-i ḥâ [yâ] yî-gümân⁶⁴⁸ [bî-gümân]

⁶⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “ḫarîk” olmalıdır.

⁶⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “farîk” olmalıdır.

⁶⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “bâ” olmalıdır.

⁶⁴⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “mübdel” olmalıdır.

⁶⁴⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

[23b]

ki peyvesten ü⁶⁴⁹ daḥı ārāsten
 mişāl oldı sīne daḥı ḥāsten [ḥūsten]
 bi-peyvend[(i)] dersin biy-ārāy[(i)] hem
 bo-ḥāh oldı aña mişā⁶⁵⁰-i [mişāl-i] ehemm
 daḥı şīne rā oldı ancaḥ bedel
 muḥarrer bilüp anı eyle ‘amel
 ki engāştēn çün biy-engār [bey-isgār⁶⁵¹] olur
 daḥı enbāştēn hem biy-enbār olur
 velī ḥāya oldı bedel zā vü lām
 daḥı fāya yā [bā] vāv durur ve’s-selām
 gosih̄ten olur daḥı [daḥ(1)] endāhtēn
 mişāli çü ḥānuñ hem [daḥı] efrāhtēn
 müretteb mişāl oldı çün bo-gseled
 bi-yendāz ü bi-frāz bil iy veled
 evit fāya reften daḥı tāftēn
 mişāl oldı goften çü der-yāftēn
 ki reften bi-rev tāftēndür bi-tāb
 çü goften bo-gū yāftēndür bi-yāb

[24a]

bedel tāya dāl olsa itme cedel
 ki vāva elif oldı ni‘me’l-bedel
 ne maşdar ki nūni⁶⁵² öñi olmadı dāl
 cemī‘si mübdel durur dāla dāl
 eger rosten [resten] ü resten [rosten] ola ḥiṭāb
 bize rüyed ü mī-rehed pes cevāb
 bedel [şod] zi vāv in elifhā-yı mā
 bi-fermā bi-fersā [bi-fermā⁶⁵³] biy-efrā⁶⁵⁴ [biy-efzā] bi-sā
 arada çü bir ḥarf var müşterek
 anı daḥı bilmek gerekdür gerek

⁶⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “bi-gümān” olmalıdır.

⁶⁴⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “mişāl” olmalıdır.

⁶⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “biy-engār” olmalıdır.

⁶⁵² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “bi-fersā” olmalıdır.

⁶⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “biy-efzā” olmalıdır.

ki ol dâldur müşterek ey emîn
 arasında tâyile fānuñ hemîn
 şu dâlı ki tâyile fādan bedel
 dūr anı dirüm çünki buldum maḥal
 mişāleş pezīroften [pezīroften⁶⁵⁵] ū rosten est[(i)]
 giriften diger hest hem costen est[(i)]
 pezīroften [pedīroften⁶⁵⁶] olsa pezīred dirüz
 giriften olurse [olurise] gīred dirüz

[24b]

eger rosten ü costen ola ḥaber
 bo-rüyed [po-rüyed] bo-cüyed dir [dūr] ehl-i hüner
 diyeyin [diyāyin⁶⁵⁷] ki bir kaç bedel daḥı [daḥ(ı)] var
 ki ol nūn ve⁶⁵⁸ yā hā durur iy süvār
 bulardur bedel hem bedelden bedel
 bularuñla fark idüb eyle ‘amel
 çü sinden bedeldür hī vü yā vü nūn
 bu vechile aşlından oldı ğuzun⁶⁵⁹ [ğuşūn]
 evit bunda vardur daḥı i ‘tibār
 añı daḥı fehm eyle kılma güzār
 bunı diñle ki [kim] hā elifden künūn
 olur dâldan yā vü rādan çü nūn
 mu ‘ayyen muḥarrer çü dāden durur
 koşāden çü bo-kşāy ü kerden bo-kon
 ki dāden bi-dih virmekdür [vir dimekdür] bo-kūn? [bo-kon]
 o dâlı ki tâyile fādan bedel
 oluptur ne gördüñ dinürse maḥal

[25a]

meger elfe mübdel ola dâliken
 ki bi-stān ola emir ez bi-steden [bi-stedden⁶⁶⁰]
 bu cümle i ‘tibār evvelde bedel

⁶⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “pezīroften” olmalıdır.

⁶⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “pezīroften” olmalıdır.

⁶⁵⁷ Bu Türkçe kelimenin vokali, vezin gereği uzatılmıştır.

⁶⁵⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ğuşūn” olmalıdır.

⁶⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “bi-steden” olmalıdır.

ikinci nazarda bedelden bedel
 dahı gizlüsi vardur dimedüm
 bedelden bedelden bedeldür begüm
 benüm didügümü ger añlamaduñ
 dime [deme] baña vaqtiyle beñlemeduñ
 öñürdi anuñçün direm [derem] ben sözi

15b

ki t̄alib t̄uta [duta] maṭlebine yüzi [gözi]
 t̄utub [dutub] evvelinden saña her birin
 mişālin diyeyin [diyāyin⁶⁶¹] birin ü ikin
 eger haḫḫ virürise ḫudret baña
 muzāri‘ de añladam oldan⁶⁶² [öñden] soña

işāreti ilā ibdāli‘l-kelimāti bi‘l-kelimāti [bi‘t-türkiyyeti]

velīkin bedelde bir iş ḫaldı [ḫald(ı)] sen
 bugün bil ki yarın olasın sen⁶⁶³ [esen]

[25b]

çü gördüñ iki üç lügat müşterek
 oları dahı rabṭ itmek gerek
 nedür rabṭ ki ola ḫamu zabṭile
 şaḫın kim şaşurmayasın ḫabṭile
 biri şūretini getür birine
 ki ma‘nāda t̄ura anuñ yirine
 nenüñ gibi dirseñ diyeyim [diyāyin⁶⁶⁴] saña
 ki tā bilesin anı öñden soña
 mişālin rehīdenle resten [restin⁶⁶⁵] gibi
 şorarsañ revīdenle reften [reftin⁶⁶⁶] gibi
 dahı hem şenīden şūden [şonūden] gibi
 sitāyīden ü hem sotūden gibi
 rehīdenle restende dirsın bi-res
 revīdenle reften bi-rev oldı pes [kes]

⁶⁶¹ Bu Türkçe kelimenin vokali, vezin gereği uzatılmıştır.

⁶⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “öñden” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁶⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “esen” olmalıdır.

⁶⁶⁴ Bu Türkçe kelimenin vokali, vezin gereği uzatılmıştır.

⁶⁶⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “resten” olmalıdır.

⁶⁶⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “reften” olmalıdır.

şonūden şenīden tū beş-nev bi-yāy
 sitāyiden est ū⁶⁶⁷ sotūden sitāy
 bular [bulardan] her ikisinūñ emri [emr(i)] bir
 bil imdi ki setri [sırrı] nedür iy emīr

[26a]

eger çı bedel isteseñ bulunur
 bular biri birine ħaml olunur
 ne yüzden seçe bunu her bī-temīz [tebīmiz⁶⁶⁸]
 ki yanında bir müşk[(ü) ü püşk[ü] vü⁶⁶⁹ kümīz
el-ķısmū's-şānī' i fī emşileti'l-muzāri' i ve [envā' hā' i's-sitteti]
 muzāri' mişāline yokdur kıyās
 ki vāzi' ħomadı kıyās[ı] ü⁶⁷⁰ esās
 semā'ī [semā'(i)] durur aña çekme şudā' [(i)]
 eşit mevlevīden ki yigdür semā' [(i)]
 disün saña her lafzınuñ ħālını
 ki tā bilesin mekrin [mekrinü] ü⁶⁷¹ alını
[e'n-nev'ü'l-evveli fī müfredāti'l-muzāri' i'l-meftūħati'l-ħāleti fi'l-aşli]

[beyt]

bā-yı meksüre emr-i [emr ü] müstaķbel
 oldı maşşüş ü elyak ü aķbel
 biy-āfered: yarada
 biy-āmorzed: yarlıgaya
 biy-āyed: gele
 biy-āvered: getüre
 biy-ārāyed: bizeye
 biy-āmīzed: ħarışa

[26b]

biy-āvīzed: aşā
 biy-āmūzed: ögrene
 biy-āğāled: ħındura
 biy-āğāzed: başlayā

⁶⁶⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁶⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "bī-temīz" olmalıdır.

⁶⁶⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁶⁷⁰ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁶⁷¹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

[āgāz bo-koned: m]
 biy-āgūşed: kucaklaya
 biy-āgūşed: m
 biy-āgīşed: toğraya [doğraya]
 biy-āzed: çapına [çayına⁶⁷²]
 biy-āzed [biy-āzed]: taşra⁶⁷³ [taşra çeke]
 [biy-āzed: oynaya]
 biy-ālāyed: bulaşa
 bi-ālāyed [biy-ālāyed]: tama' eyleye
 biy-āvāzed: çığıra
 [biy-āvāned: ımızgana]
 biy-āgāhed: tuya [duya]
 biy-āhenced: cān çeke [cān çekişe]
 biy-āhized: kılıc çeke
 biy-āzmayed: şmaya
 biy-āşāyed [biy-āzşāyed]: kağıya
 biy-āşāyed: delüre [degüre⁶⁷⁴]
 biy-āgened: tıka [dıka]
 bi-angened: m
 biy-āsāyed: diñlene
 biy-ārāmed: m
 bi-ājāned [bi-āzened]: igleye

16a

biy-āzāred: incide
 biy-āzordāned: incitdüre [inciddüre]
 ārūğ bo-koned: gigere⁶⁷⁵ [gegire]
 āsā bi-keşed: işeye⁶⁷⁶ [isneye]
 aheng bo-koned [aheng(i) bo-koned]: kaşd eyleye
 ābādān bo-koned: şinlede⁶⁷⁷ [şenelde]
 biy-āmāyed: hāzırlaya

⁶⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “çapına” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁶⁷³ Kelime eksik yazılmıştır; “taşra çeke” olmalıdır.

⁶⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “delüre” olmalıdır.

⁶⁷⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “gegire” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁶⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “isneye” olmalıdır.

⁶⁷⁷ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şinlede” veya “şinlede” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

biy-āmūyed: m
 biy-ālīved: şucıya
 biy-āşūred: yoğura
 bi-efzāyed: arta
 bi-efzūned: artura
 bi-endāyed: sıvaya
 bi-efrāzed: yücele
 biy-engāred: şana
 biy-engīzed: kopara
 biy-enbāred: taldura
 bi-efşāned: silke
 [biy-efşāyed: m]
 bi-endāzed: ata
 bi-endūzed [bi-endūred]: kazana

[27a]

bi-elgenced: m
 bi-efrūzed: yalıñlana⁶⁷⁸ [yalıñlana]
 bi-enbūyed: kokułaya
 bi-endūhed: guşşalana
 endūhgīn bo-koned [bi-endūhgīn koned]: kaygılandura
 biy-erzed: bahāsına dege
 bi-erzāned: ucuz ola
 bi-efzūled: yilteye
 bi-enbūsed: çüriye
 bi-enbūyed: m
 bi-ervended: kâhellik eyleye
 bi-encāned: deger⁶⁷⁹ eyleye [fıkr eyleye]
 bi-encāled: boza ve yuda? [yora ve budaya]
 bi-encāmed: āhīr ola [āhīr ide]
 biy-enbāzed: ortak ola
 bi-efsāned: hikāyet eyleye
 bi-āşāmed: şişe⁶⁸⁰ [içe]

⁶⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yalıñlana” olmalıdır.

⁶⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “fıkr” olmalıdır.

⁶⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “içe” olmalıdır.

bi-āmāsed: m [şişe]

bi-āmāhed: m⁶⁸¹

biy-efsored: toña

biy-efşorden: şıka⁶⁸²

biy-efkened: bırağa [bırağa]

bi-efjened: m

bi-enceyed [bi-encyed]: küve/güve toğraya [küve/güve doğraya]

bi-ender: sersem ola

bi-encūyed: yüz buruşa

bi-encened: pāralana [pāralaya]

bi-elyezed: sigüre⁶⁸³ [segire]

biy-endişed: fikirlene

bi-enfaḥed: kazana

[temmet]

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-elifi

bi-īnced [be-īnced]: pāralana

bi-encāned [bi-īncāned]: pāralada

bi-īsted [be-īsted]: örü tura

bi-īstād: m

bi-īstāned: ayağ üzere tura küye [ayağ üzerine turup küye]

bi-īstānād: m

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti min'el-elifi [vücūh-ı cāizi]

bi-oftād [bo-oftād]: düşe

bi-oftānād [bo-oftānād]: düşüre [düşürde]

bi-ifted [bo-ofted]: düşe

biy-ofted: m⁶⁸⁴

biy-oftād: yücele⁶⁸⁵

biy-oftānād: yücelde⁶⁸⁶ [düşüre]

el-faşlü'ş-şānī' i [fī'l-bā' i'l-meftūḥati'l-ḥāleti fī'l-aşli]

[27b]

⁶⁸¹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁶⁸² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁶⁸³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "segire" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁶⁸⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁶⁸⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır. Kelime yanlış yazılmıştır; "düşe" olmalıdır.

⁶⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "düşüre" olmalıdır.

- bi-bālāyed: yücelde⁶⁸⁷ [yücele]
 [bi-bālānāyed: yücelde]
 bi-bāked: eymene [korka]
 bi-pāked [bi-pāsed]: arıda
 bi-pāsed [bi-bāşed]: şaklaya [saklaya]
 bi-bāşed [bi-pāşed]: ola ve gide [ola ve küye]
 bi-yāyed [bi-pāyed]: berk ola
 bi-pāşed: şaçā⁶⁸⁸
 bi-pāyed: küye⁶⁸⁹
 bi-bāyed: gerek ola
 bi-bāred: yağa
 bi-bāzed: oynaya
 bi-bāvered: inana
 bāver bo-koned: m
 bi-bānged: çıgıra
 bang bi-zened: m
 bi-bāfed: tokıya [dokıya]
 bi-pālāyed: süze
 bi-bencized [bi-baḥcized]: aḡnaya
 bi-baḥized: sümülceye ve ḥalabına [sümülceye]
 [bi-baḥized: ḥalabuna]
 yi-neced [bi-baḥed]: mızgana ve çimdileye⁶⁹⁰ [ımızgana]
 bi-baḥsed: uykuda ḥorıldaya
- 16b**
- bi-baḥşed: m⁶⁹¹
 [bi-baḥşed: çimdileye]
 bi-pertemed [bi-perenmed]: bişmiş gibi ola [bişmiş gibi olub tepsere]
 bi-perested: ḥapa
 bi-peykened [bi-peyked]: aḡzuna nesne alub püfküre
 bi-berrez [bi-berzed]: ekin eke [dekin⁶⁹² eke]

⁶⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yücele” olmalıdır.

⁶⁸⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁸⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁹⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁶⁹¹ Kelimenin “çimdilemek” anlamı ile “baḥşiden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. T, AS.

⁶⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “ekin” olmalıdır.

bi-berrez [bi-berzed]: kuyu⁶⁹³ kaka [kapu kaka]
 bi-perrez [bi-berzed]: koynın toldura⁶⁹⁴
 bi-pervended: pıreveng⁶⁹⁵ tuta [pezeveng tuta]
 bi-perez [bi-pered]: uça ve bişüre⁶⁹⁶ [uça]
 [bi-pezed: bişüre]
 pedire bi-şevd [pedire şevd]: karşılaya
 bi-bersed: karvaya
 bi-perşed: tozıda [torıda⁶⁹⁷]
 bi-bağşed [be-bağşed]: bağışlaya
 [bi-bağşed: esirgeye]
 bi-berhed: odda şarara ve aza [odda şarara]
 bi-peraşed: şavura
 [bi-berhed: aza]
 [bi-perhed: m]
 bi-perçid [bi-perçid]: kamaya
 bi-berhid [bi-perhid]: çalulaya
 bi-berhid: bölē⁶⁹⁸
 ber bi-şevd [per bi-şevd]: yukaru gide
 ber hem bi-şevd: biri biri üzerine gele
 bi-peyvend [pi-yeyvend]: ulaşa
 [bi-beshined: māya çeke]
 bi-perhized: yıglana [bağlaya⁶⁹⁹]
 bi-besiced: yaraqlana
 bi-pelmeled: çürüşe/çörüşe [çüzüşe/çözüşe]
 bi-peşled [peşiled]: yokaya
 bi-peyvāded [bi-peyvāred]: cevāb vire
 bi-peymāned [bi-peymāyed]: ölçē [ökçe⁷⁰⁰]
 bi-pejmored: şola
 bi-bered: haber ilede

⁶⁹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “kapu” olmalıdır.

⁶⁹⁴ Kelimenin “kuyı toldurmak, kuyunun duvarını taşla örmek” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, AS.

⁶⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “pızeveng” olmalıdır.

⁶⁹⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁶⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “tozıda” olmalıdır.

⁶⁹⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁶⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yıglana” olmalıdır.

⁷⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ölçe” olmalıdır.

[28a]

bi-pervered: bisleye

bi-pehed: başa

bi-penāhed: şığına

penāh bi-gīred: m

bi-penhāned: gizlene

bi-perdāzed: tamām eyleye

bi-bended: bağlaya

pedrūd bi-koned [pedorūd(u) bi-koned]: esenleşe

bi-pezīred: kabūl eyleye

ber bi-kened [ber bi-kined]: kopara

ber biy-āvered: yukaru getüre [m]

ber be-niṣīned [ber niṣīned]: ata bine

bi-perākened: tağıda

ber bi-dāred: kaldura

ber bi-ḥīzed: örü tura

ber biy-āyed: yukaru gele

be-der biy-āyed: taşra çıka

be-der bo-koned: çıkara

berdār bo-koned: aṣa koya [aṣa]

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-bā'i fi'l-aṣli⁷⁰¹

bismil bo-koned [bismil]: boğazlaya

bi-pīrāyed: bizeye

bi-pindāred [bi-pindāzed]: şana

bi-pīçed: şara

bi-pīked: yumşalda

bi-pisended: begene

bi-piṣkeled [bi-biṣkeled]: kurcalaya

bi-pized [bi-bīzed]: eleye

bīrūn biy-āvered: taşra çıkara [taşra götüre çıkara]

bi-piyūsed [bi-poyūsed]: şanculana

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-bā'i fi'l-aṣli

bo-borāzed: yaraşa

⁷⁰¹ Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

bo-borġāled [bo-būġāled]: kındura [kındıra]

bo-būsed: öpe

bo-pūsed [bo-pūşed]: çüriye

bo-pūşed [bo-porsed]: geye örte [geye ve örte]

bo-porsed: şora⁷⁰²

bo-pojūled: kındura

bo-pojūhed [bo-pozūhed]: ceddile şora

bo-poşūled [bo-boşūled]: eskide

bo-poşūled: deprede

bo-boḥsed: uykuda ḥorlaya

bo-bored [bi-bered]: ilete [ilede]

bo-bored: kese

[bo-bozed: çimdileye]

bo-pūzed: ‘özr eyleye

bo-pezed [bi-pīzed]: bişüre

17a

bo-būyed: yileye⁷⁰³ [yiyleye]

bo-pūyed: yele

[28b]

bo-boyūsed: ümmīdlene [ümīzlene]

boyūle [bo-būled]: ümmīdlene [ümīzlene ve şanu şana]

bo-şkored [bo-boşkored]: dürişe

bo-bosūyed: kavraya [yapışa]

el-faşlü’s-sālişi fi’t-tā’i’l-meftūḥati’l-ḥāleti fi[’l-aşli]

bi-tābed [bi-tāyed]: yılduraya

bi-tābed [bi-tāyed]: götüre

bi-tāved: kızdura

[bi-tāzed: segirde]

bi-tāsed: taşalana

bi-tāzed: at çapa

bi-tāled: çinreye

bi-tāned: güci yite [güc(i) yite]

bi-tābed: toġa [doġa]

⁷⁰² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yiyleye” olmalıdır.

bi-tābed: kıza [kızca⁷⁰⁴]

bi-tābed: çevüre

bi-tebāhed: azıda [azıda]

bi-tebed: ditreye

bi-tebed: kıza

bi-tebed: çevüre ve bahāsına dege [bahāsına dege]

bi-tevled: sanca

bi-tersed: korqa

bi-termed: ata

bi-tefed: güne çonıya ve oda ışına [güne çözine⁷⁰⁵ ve oda ışına]

bi-tesed: m

bi-tefsed: tepsere

bi-tensed [bi-tenbed]: cize [çöze]

bi-tefred: kurıda

bi-tensed [bi-tensīd]: tuncuğa [duncuğa]

bi-tenced [bi-tencīd]: yince ve şıka [yince ve şığa]

bi-terenced: m

bi-tened: öre

bi-tened: biz tokıya [tiz⁷⁰⁶ dokıya]

bi-teked: yile

tem bi-zened: epsem ola

bi-tem zened [bi-temzed]: m

bi-tenzened [bi-tenzed]: m

tele bi-dehed: iyivire? [itivire?]

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine't-tā' i fi'l-aşli

bi-terāyed [bi-tirābed]: şıza

bi-tirāved: m

bi-tilāved: m

bi-tirāşed: yona

bi-tilāyed: çezgine⁷⁰⁷ [çıñraya]

bi-tirāzed: katı ive gide [katı ive gire⁷⁰⁸]

⁷⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “kıza” olmalıdır.

⁷⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çonıya” veya “çona” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁷⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “biz” olmalıdır.

⁷⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “çıñraya” olmalıdır.

⁷⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “gide” olmalıdır.

bi-tīzed [bi-tenīzed]: kaçıya ve tizlene

tīr bo-koned [tīz bo-koned]: bileye ve keskin eyleye

bi-tireked [bi-tirāked]: çatlaya

bi-tīhed: boşala [bulaşa⁷⁰⁹]

tīre bi-şevved: bulana

bi-tīzed: oşura

[29a]

ve'l-ḥāleti'l-maẓmūmeti mine'l-bā' i⁷¹⁰ [mine't-tā' i] fī'l-aşli

bo-tonded: yavuzlana

bo-torşed: ekşiye

bo-tovāned: güci yete [güc yete]

bo-tūrāned: biri biri üzerine gele [bir biri üzerine gele]

bo-tūzed: kazana [kazana ve irke]

bo-tūled: ayaklaya⁷¹¹ [ıķılaya]

bo-toronced [bo-torenced]: yince ve şıķa

el-faşlü'r-rābi' i fī'l-cīmi'l-meftūḥati'l-ḥāleti fī'l-aşli

bi-cāved: ebedī ola

bi-çāved [bi-cāhed]: üşüye

bi-çāyed: m

bi-çāmed: işeye

bi-çaḥed: dürişe ve toña

bi-çeşed: tada [dada]

bi-çaked: tokışa⁷¹²

bi-çerenged: çıñraya

bi-çaked: ege ve maşra⁷¹³ hirekleye

bi-çefted: egile ve meyl eyleye

bi-çesbed: m

bi-çaḥşed: belinleye

bi-çeled [pi-çeled]: kemüre

bi-çeked: tama

bi-çerested: kırcalaya

⁷⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “boşala” olmalıdır.

⁷¹⁰ İfade yanlış yazılmıştır; “mine't-tā' i” olmalıdır.

⁷¹¹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ıķılaya” olmalıdır.

⁷¹² Bu kelimeden itibaren “bi-çaḥşed” kelimesine kadar olan 4 kelime, TDKN'de yer almamaktadır.

⁷¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “aşma” olmalıdır.

17b

bi-çered: otlaya

bi-çemed: süci ice [süci içe]

bi-cemîd [bi-çemed]: teferriclene

bi-çağred [bi-çağzed]: kurbağa öte

bi-cesbed: karışa [kovışa]⁷¹⁴

bi-çefsed [bi-cefsed]: yayışa⁷¹⁵ [yapışa]

bi-çerîd [bi-çerbed]: yigilene⁷¹⁶ [yeginlene]

bi-çerved: çäre eyleye

bi-çenged [bi-cenged]: şavaşa

bi-cehed: şıçraya

ve'l-hâleti'l-meksûreti mine'l-cîmi fi'l-aşli

bi-çiyed: dere devşüre

bi-çîned: m

bi-çînâned: dirdüre [derdüre]

çîn bo-koned: irendeleye⁷¹⁷ [üründüleye]

çîr bi-şevved [çîre bi-şevved]: yigin ola [yegin ola]

bi-çirested: kırcıldaya

ve'l-hâleti'l-mazmûmeti mine'l-cîmi fi'l-aşli⁷¹⁸

bo-cüyed: isteye

bo-conbed: deprene

bo-conbâned: deprede

bo-cüşed: kaynaya

codâ bo-koned: ayıra

el-faşlü'l-hâmisi fi'l-hâ'i'l-meftûhati'l-hâleti fi'el-aşli

[29b]

bi-hâhed: başa

bi-hâyed: çeyneye

bi-hâbed: uyıya

bi-hâred [bi-hâred]: kaşıya

bi-hâmüşed: epsem ola

⁷¹⁴ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “kavuşa” olmalıdır.

⁷¹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yapışa” olmalıdır.

⁷¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yiginlene” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁷¹⁷ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “üründüleye” olmalıdır.

⁷¹⁸ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

bi-ḥīzed: ayak üzere tura [ayağ üzerine tura]

bi-ḥesed: eskiye [eskiye]

bi-ḥebed: m

[bi-ḥeyed: ağla⁷¹⁹ başa]

bi-ḥended: güle [güğe⁷²⁰]

bi-ḥefded: öksüre

bi-ḥefed: boğa

[ḥefe bo-koned: m]

bi-ḥezed: şürşüne^{721 722}

bi-ḥeled: batura ve şança

bi-ḥemed: bükile

bi-ḥested: zahmetlene

bi-ḥeved: evlekleye

bi-ḥeced: dürüşe

ḥetne bo-koned: sünnet eyleye

el [ve'l]-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-ḥā' i fi'l-aşli

bi-ḥirāmed: şalina

bi-ḥirāşed: tırmalaya [dırmalaya]

bi-ḥireşed: m

bi-ḥīzed: kalka

bi-ḥired: şatun ala

bi-ḥīsed: ışlaya

bi-ḥilmed: sümküre

ḥīr bi-şevved [ḥīre bi-şevved]: kamaşa

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-ḥā' i fi'l-aşli⁷²³

bo-ḥofted: uyuya

bi-ḥosbed [bi-ḥosbined]: m

bo-ḥofed: şola⁷²⁴

bo-ḥūced [bo-ḥūced]: göz yaşara

bo-ḥāned: okuya

⁷¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ayağla” olmalıdır.

⁷²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “güle” olmalıdır.

⁷²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “sürtüne” olmalıdır.

⁷²² Bu kelimeden itibaren yeni başlığa kadar 7 kelime, TDKN’de yer almamaktadır.

⁷²³ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “şoluya” olmalıdır.

bo-ḥūred: yiye
 bo-ḥūyed: derliye
 bo-ḥorūşed: çağıra
 ḥorsend bi-şevved [ḥorsend(i) bi-şevved]: ḥoşnūd ola
 ḥoceste bi-şevved: ḳutlu ola
 bo-ḥāhed: isteye
 bo-ḥūsed: derile ve buruşa
 bo-ḥūşed: ḥōş gele
 hoşgomār bo-koned: ciddile şora [ceddile şora]

18a

el-faşlü's-sādisi fi'd-dāli'l-meftūḥati'l-ḥāleti fi'l-aşli

bi-dāned: bile
 bi-dehed: vire
 bi-dāmed: şavura
 bi-dāned: tekerleye [tekerlene]

[30a]

bi-dāred: tuta [duta]
 bi-deved: segirde
 bi-demed: belüre
 bi-demed: üfüre
 bi-dended: gümrene
 bi-dended [bi-dened]: baylığa sevine
 derd bo-koned: ağrıya
 der bey-āyed: içerü gele⁷²⁵
 der bey-āvered: içerü getüre
 der bi-şevved: içerü gire
 der bo-koned: içerü kıoya
 der bi-māned: 'āciz kıala
 bi-deremed [bi-diremed]: üreye⁷²⁶
 deh bi-dehed: kıarış [kıarış vire]
 der bi-yābed [der bi-yāyed]: añlaya ve bula [añlaya ve yula⁷²⁷]
ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'd-dāli fi'l-aşli⁷²⁸

⁷²⁵ Bu kelimededen itibaren “der bi-māned” kelimesine kadar 4 kelime, MKN’de yer almamaktadır.

⁷²⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “üre” veya “ürüye” olmalıdır.

⁷²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “bula” olmalıdır.

bi-dıraḥşed: yıldıraya

bi-direfşed: m

bi-direnged: eglene

direng bo-koned: m

bi-direved: biçe

bi-dirred [bi-dired]: yırtı

bi-bīned: göre

dilmāndegī koned [dilmāndegī bo-nomāyed]: gönül kalmaklığı göstere [gönül kalmak göstere]

el [ve'l]-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'd-dāli fi'l-aşli⁷²⁹

bo-dūsed: şıvaya

bo-dūsed: yapışa

bo-dūşed: şıka⁷³⁰ [şağa]

bo-dūzed: dike

[bo-dožded: uğurlaya]

bi-doned [bo-doned]: gümrene

dūst bi-dāred: seve

doşnām bi-dehed: sögmek vire [ilenc vire]

dūrūd bo-koned [dorūd bo-koned]: öge

dorūd bo-koned: esenleye ve selām vire [esenleye]

[dorūd bo-koned: selām vire]

el-faşlü's-sābi 'i fi'r-rā'i'l-meftūḥati'l-ḥāleti fi'l-aşli

bi-rāned: süre

bi-rehed: kurtula

rehā bo-koned: şalıvire

bi-reved: gide

bi-reşed: yitişe

bi-remed: ürke [üke⁷³¹]

[30b]

bi-renced: incine

bi-rended: kazıya

⁷²⁸ Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

⁷²⁹ Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

⁷³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; "şağa" olmalıdır.

⁷³¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "ürke" olmalıdır.

rofū bo-koned [refū bo-koned]: gözeye

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'r-rā' i [fi'l-aşli]

[bi-rīsed: ive]

bi-rīsed: egire

bi-rīşed: m

bi-rīsed: şaça⁷³²

bi-rībed [bi-riyed]: m

bi-rīzed: dōke

bi-rīhed: aşına

bi-rīhed: toprak ve kum ata⁷³³ [toprak ve kum aķa]

bi-rīhed: çürüye

bi-rīved: kurtula

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'r-rā' i [fi'l-aşli]

bo-rūyed: bite

bo-rūjed: m

bo-rūbed [bo-rūyed]: süpüre

bo-robāyed [bo-rūbāyed]: kaba [kapa]

rūze bi-dāred: oruc ıtuta [oruc duta]

[bi-dārād: m]

el-faşlü'ş-şāmīni fi'z-zā' i'l-meftūḥati'l-ḥāleti fi'l-aşli

bi-zāyed: toĝa [doĝa]

bi-zāred: iñleye

bi-jāzed [bi-jājed]: gevşeye ve çeyneye

bi-zefrefed [bi-refzefed]: ar⁷³⁴ yiye [az yiye]

[bi-refterfed: çok yiye]

bi-zaĝenced: inçkıra

bi-zened: ura

bi-zelĝed bi-laĝzed [bi-zelĝed]: ıtayına [yüz ura]

be-zevred [bi-zevered]: yukaru çıķa⁷³⁵

bi-zehed: ıtaşra çıķa [ıtaşra gele]

bi-zehed: şıza [şıra⁷³⁶]

⁷³² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şıça” olmalıdır.

⁷³³ Kelime yanlış yazılmıştır; “aķa” olmalıdır.

⁷³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “az” olmalıdır.

⁷³⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁷³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “şıza” olmalıdır.

18b

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'z-zā' i fi'l-aşlibi-zidāyed: kazıya⁷³⁷ [çelileye⁷³⁸]

bi-jüled [bo-jüled]: çih düşe

bo-jüled: eskiye ve didile

bo-jüred [bo-züred]: gücileye [gücemleye]

bi-zinved [bi-zineved]: siñileye

bi-zired: alçaqlana

bi-ziyed: direle

bi-zinved [bi-zineved]: mızgana [ımızgana]

ve'l-hāleti'l-mazmūmeti mine'z-zā' i fi'l-aşlibo-zodāyed: baş⁷³⁹ açā [pas açā]**[31a]**

bi-züred [bo-zored]: güclede [gücemleye]

el-faşlü't-tāsi' i fi's-sīni'l-meftūhati'l-hāleti fi'l-aşli

bi-sāzed: düze

bi-sāved: igeleye ve şavaşdura [igeleye]

bi-sāved: eze sürte [eze ve sürte]

bi-sāyed: m

sāde bo-koned: at yiye⁷⁴⁰ [eneye]

be-serāyed [bi-sirāyed]: ırlaya

bi-serenden: bağdaya

bi-serenged: kelle vire⁷⁴¹ [güle ve yarçulaşa]

bi-sezed: lāyık ola

bi-sezāved [bi-sezāvāred]: m

bi-segāled: yavuz şana

bi-sekled: inçkıra

bi-senced: tarta [darta]

sevkend bi-hüred [sevkend bo-hüred]: and içe

bi-senced [bi-sahted]: katılana

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine's-sīni⁷³⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.⁷³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “çeñileye” olmalıdır.⁷³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “pās” olmalıdır.⁷⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ineye” veya “eneye” olmalıdır.⁷⁴¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

bi-sipāred: ışmarlaya

bi-sipāsed: minnet eyleye

bi-sirāyed [bi-sirāned]: kuş öte

bi-sitāyed [bi-sirāyed]: ırlaya

bi-sitāyed: öge

bi-sigīzed: suçıya [şuçıpa⁷⁴²]

bi-sitīhed: m

bi-sitīzed: evgelene⁷⁴³ [önegülene]

bi-siringed: giñ ide [giñ gire?]

[bi-sirenged: yarçulaşa]

bi-şirişed [bi-sirişed]: yoğura

bi-sikerfed: sürçe

bi-sitemed: güc eyleye

bi-sikenced: gücümleyü tuta ve barmak ucıyla başa [gücemleyü duta ve barmak ucıyla şoқа]

bi-sited: ala

bi-sipered: başa

bi-sīced: yaraqlaya [yaraqlana]

siperī bi-şevēd: āhir ola

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine's-sīni [fi'l-aşli]

bo-sopored: tabşura [ışmarlaya]

bo-sopūzed [bo-sopūred]: - [dürte ve şanca]

bo-sotored: tırāş itmek [yüveleye⁷⁴⁴]

bo-stāyed [bi-sitāyed]: alkışlaya [öge]

bo-sotūhed [bi-sotūhed]: uşana

bo-sūked: yaşlu ola

be-serāyed [bi-sirāyed]: ırlaya

sorūd bo-gūbed [sorūd bo-gūred]: m

bo-sūfed: dele

[31b]

bo-softed: m

bo-soned [bo-sonbed]: m

bo-softed: şoқuşdura

⁷⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “şuçıya” olmalıdır.

⁷⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “önegülene” olmalıdır.

⁷⁴⁴ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “yüleye” olmalıdır.

bo-sorfed: öksüre

bo-sofled: m⁷⁴⁵

bo-süyed: eze

bo-süred [bo-süzed]: göyüne

sürâh bo-koned [sürâh bi-koned]: m [dele]

el-faşli'l- 'âşiri fi'ş-şîni'l-meftûhâti'l-hâleti [fi'l-aşli]

bi-şâred: şu çağlaya [çağlaya]

bi-şâyed: yaraya

bi-şâşed: işeye

şâşe bo-koned: m

bi-şâyed: üre⁷⁴⁶ [üze]

bi-şâyed: ürüle⁷⁴⁷ [üzile]

bi-şâved: ola ve gide

19a

bi-şeked: şikâyet ede

bi-şebed: kona ve aḥşamlaya [kona aḥşamlaya]

bi-şahşed: tokına [doḳına]

bo-şūhed [bo-şūhez]: tırmalaya [dırmalaya]

bi-şahed: göz belere çıka [göz belere taşra çıka]

bi-şahūned: m

bi-şhiled [bi-şahled]: nefesi içerü çeke [nefesini içerü çeke]

bi-şermed: utana

bi-şemred [bi-şomred]: izke⁷⁴⁸ [-]

bi-şemed: girivle ağlaya

bi-şemgended: helāk ola

bi-şenced: şıçraya ve tama

bi-şahşed: m⁷⁴⁹

ve'l-hâletü'l-meksüreti mine'ş-şîni [fi]

bi-şnâsed [bi-şinâsed]: añlaya

bi-şitâbed: ive

şitâb bo-koned: m

⁷⁴⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁷⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "üze" olmalıdır.

⁷⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "üzile" olmalıdır.

⁷⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "ürke" olmalıdır.

⁷⁴⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

- bi-şikāfed: yara
 bi-şikāred: avlaya
 şikār bo-koned: m
 bi-şikened: şıya
 bi-şineved [bi-şneved]: işide
 bi-şifled [bi-şfeled]: şıklık vire [ışıklık vire]
 bi-şibled: m
 bi-şihled [bi-şahled]: nefesi içerü çeke
 bi-şigorfed [bi-şigerfed]: uluna⁷⁵⁰ [ululana]
 bi-şigerfed: ‘acebleye [delüre⁷⁵¹]
 bi-şifed: delüre [çiçek açıla⁷⁵²]
 bi-şikifed: çiçek açıla [yarıla⁷⁵³]
 bi-şikefed: yarıla⁷⁵⁴
 bi-şikled [bi-şekled]: teşviş vire [teşvişlene]
 bi-şikebed [bi-şikbed]: şabr eyleye
 bi-şināved: şuda yüze
 şināv bo-koned: m
 bi-şināred: m
 bi-şimed: koçulaya [koçulaya]
[32a]
 bi-şiyāred: nazar⁷⁵⁵ eyleye [nadas eyleye]
ve’l-hāleti’l-mazmūmeti mine’ş-şīni [ff’l-aşli]
 bo-şoneved [bi-şneved]: işide
 bo-şüyed: yuya
 bo-şüyāned: yudura
 bo-şūred: delüre
 bo-şūrāned: qarçaşdura [qavçaşdura⁷⁵⁶ od ölcürde]
 bo-şomor [bo-şmered]: şaya
 bo-şover [bi-şevred]: ola ve gide [ola]
 [bi-şevred: gide]

⁷⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ululana” olmalıdır.

⁷⁵¹ TDKN’de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye ait olmalıdır.

⁷⁵² TDKN’de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye ait olmalıdır.

⁷⁵³ TDKN’de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye ait olmalıdır.

⁷⁵⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “nadas” olmalıdır.

⁷⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “qarçaşdura” olmalıdır.

bo-şüred: karcaşa [kavcaşa⁷⁵⁷]

bo-şoşüled: katı inleye

bo-şühed: tırmalaya [dırmalaya]

bo-şored [bo-şorred]: şu harlaya⁷⁵⁸ [...]

bo-şokred: helâk ola

bo-şokofed: ‘acebleye

bo-şokühed [bo-şkühed]: sümülciye ayak üzre tura [sümülcüye ve ayak üzerine dura]

bo-şokühed [bo-şkühed]: heybetlü ola

bo-şühed: yilteye

bo-şüled: fikirlene [fikir kana⁷⁵⁹]

bo-şofred: kırtula⁷⁶⁰

bo-şofed: katılana

bo-şüfed: m

bo-şüher bo-koned [şüher bo-koned]: ‘avrat ere vara

el-faşlü’l-ḥādī [ahdī ve’l]-‘aşereti fi’ṭ-ṭā’i’l-meftūḥati’l-ḥāleti

bi-ṭelebed: isteye

bi-ṭebed [bi-ṭeped]: ṭalabına

bi-tebāned [bi-ṭepāned]: ṭalabındura

ṭenz bo-koned: ṭa‘n eyleye

[bo-konād: m]

[bo-şkofed: -]

ve’l-ḥāleti’l-meksüreti mine’ṭ-ṭā’i [ff’l-aşli]

bi-ṭirāzed: ‘alemleye

bi-ṭirāzāned: ‘alemlede

ṭīre bi-şevded: kırtıya⁷⁶¹

bi-ṭīre şevded [ṭīre şed]: melül ola

ve’l-ḥāleti’l-mazmūmeti mine’ṭ-ṭā’i

bo-ṭovāred: şora

el-faşlü’ş-şānī [ve’l]-‘aşereti ff’l-ğayni’l-meftūḥati’l-ḥāleti [ff’l-aşli]

19b

bi-ğāled: yapı⁷⁶² üstüne tura [yanı üstüne sürüne]

⁷⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “karcaşa” olmalıdır.

⁷⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “carlaya” olmalıdır.

⁷⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “fikirlene” olmalıdır.

⁷⁶⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

⁷⁶¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

bi-ğelted: yuvalana

[32b]

bi-ğelted: m

bi-ğelyed: ağlana⁷⁶³ [ağnaya]

bi-ğenşed: herzevât söyleye

bi-ğejed [bi-ğezed]: biri biri üstine yığa

bi-ğājāned [bi-ğājāned]: yığdura

[nād]

ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'l-ğayni [fi'l-aşli]

bi-ğirived: āvāz ile ağlaya [āvāzla ağlaya]

bi-ğirivāned: āvāz ile ağlada [āvāzla ağlada]

bi-ğirized [bi-ğijed]: imekleye

bi-ğirizāned [bi-ğijāned]: imeklede

[nād: m]

ve'l-hāleti'l-mazmūmeti mine'l-ğayni

bo-ğorred: haykıra

bo-ğoronbed [bo-ğorbend]: añraya ve ögriye⁷⁶⁴ [iñraya ve ögüre]

bo-ğoneved [bo-ğneved]: mızğana [ımızğana]

bo-ğoşevd: uğuna⁷⁶⁵

bo-ğūred [ğūta bo-ğūred]: şuya tala [uğuna şuya tala]

bo-ğūred: m⁷⁶⁶

bo-ğūled: kişküre ve kaçura [kaçura]

[bo-ğūled: kiskire⁷⁶⁷]

ğūye yezend(e) [ğūye bi-zened]: yayak⁷⁶⁸ yaya [yayıık bine⁷⁶⁹]

el-faşlü's-sāliš [ve'l]-'aşereti fi'l-fā'i'l-meftūḥati'l-hāleti [fi'l-aşli]

bi-fāḥed: eleye⁷⁷⁰

[bi-fāḥed: dide]

bi-fāzed: gerine

bi-fāzed [fā bi-dāred]: isteye⁷⁷¹ [isneye]

⁷⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “yanı” olmalıdır.

⁷⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağnaya” olmalıdır.

⁷⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ögüre” olmalıdır.

⁷⁶⁵ Bu kelime TDKN’de; bir sonraki kelimenin anlamı olarak verilmiştir.

⁷⁶⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kişkire” olmalıdır.

⁷⁶⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “yayıık” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁷⁶⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaya” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁷⁷⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

fā bi-dāred [fā bi-gīred]: girü tuta [girü duta]

fā bi-gīred [bi-firāşed]: karşılaya

bi-ferāşed [ferāmuş bo-koned⁷⁷²]: çımgāşa

ferāmūş bo-koned: unuda

ferāhem biy-āvered: bir yire getüre

bi-fersāyed: aşına

bi-felhāyed: arıda

bi-fermāyed: buyura

bi-fenced: gerine [güne⁷⁷³]

bi-ferahşed: rakş ura

bi-fernāhed: panbuķ ata

bi-ferhemed: dide

bi-felhemed: m

bi-fergāred: ışlaya

bi-ferkened: kōpara

[bi-ferhihed: aşāga şarka]

bi-ferhihed [bi-ferhihed]: edeplü ola [edebliü ola]

bi-fehmed: añlaya

bi-fesiyed: eliyle tuta [eliyle duta]

bi-fesībed: yide

[33a]

bi-fesībāned: yiddüre [yitdüre]

bi-fesībānād: m⁷⁷⁴

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti⁷⁷⁵ [meksūreti] mine'l-fā' i

bi-firāhed: giñiye

bi-firāzed: yücele

bi-firāşed: döşeye ve ten çımgışa [döşeye ve teni çımgışa]

bi-fitāled: yüksekten dōke

bi-firisted: göndüre [viribiye]

bi-fişāned: silke

fincā bo-koned: gerine

⁷⁷¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “isneye” olmalıdır.

⁷⁷² TDKN’de yer alan bu kelime, bir sonraki anlama aittir.

⁷⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “gerine” olmalıdır.

⁷⁷⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “meksüreti” olmalıdır.

bi-firībed: aldaya

bi-firīzed: denk ve hayrān ola

bi-fikened [bif-koned]: bırağa

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-fā' i [fi'l-aşli]

bo-forūşed: şata

bo-foneved [bo-fened]: diñlene [dinlete]

[bi-fozūred: diñlene]

bo-fonoved: ğāfil ola⁷⁷⁶

bo-fosored [bo-fsozed]: toña

bo-foşored [bo-fşored]: şıka

bo-forāyed [bi-firāyed]: arta

forū bi-dāned [forū bi-dāred]: aşığa tuta [aşığa duta]

forū bo-gozāred [forū bo-gzāred]: aşığa kıoya

forū bi-reved: aşığa gide

forū bi-hiled: aşığa kıoya ve şalıvire [aşığa kıoya]

forū biy-āyed: aşığa gele

forū bi-bered [forū bo-bered]: aşığa ilete [aşığa ilede ve yuda]

bo-foteved [yo-ftoved]: - [fikirle söyleye]

bo-fotāved [yo-ftāved]: - [fikirle söylede]

el-faşlü'r-rābi [ve'l]- aşereti fi'l-kāfi'l-meftūḥat[i'l-ḥāleti fi'l-aşli]

20a

bi-kāhed: eksile [eksiye]

bi-kāred: ekin eke

bi-kāled: başa

bi-kāled: tağıda [dağıda]

bi-kāled: kırılı

bi-kāmed: arzūlaya

bi-gāmed: adımlaya⁷⁷⁷

bi-gāyed: cimā' ide

gāy bi-dehed [gān bi-dehet]: cimā' vire [cimā' vere]

gān bi-dehed: m⁷⁷⁸

bi-kāved: bir⁷⁷⁹ süre [yir süre]

⁷⁷⁶ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁷⁷⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁷⁷⁸ TDKN'de bu kelime; bir önceki kelimenin madde başı olarak verilmiştir.

bi-gāvehed: deprede

bi-kezed: ıştır

bi-keşed: çeke

bi-gerded: döne

bi-kefed: yara

bi-kāfed: m

bi-kemed: - [eksüle]

bi-kefed: çatlaya

bi-kefed: köpüre

bi-koned [bo-koned]: eyleye

bi-gerded: gizene⁷⁸⁰ [degzine]

bi-gened [bi-kefed]: yiyine

bi-kened: kaza

[33b]

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-kāfi [fi'l-aşli]

bi-gīred: tuta [duta]

bi-giryed: ağlaya

bi-girīzed: kaç

bi-gireved: inana

bi-girīsed: meyl eyleye

bi-girāsed: şallaya

bi-girāyed [bi-gijāyed]: m

bi-kirāşed: çâresüz ola

bi-kirāşed: aldayıcı ola

bi-kirāşed: gerek ola

bi-girāned: ağırlaya

bi-giryāned [bi-giryāyed]: ağılada

bi-girāmed: m

bi-girāned: ağır ola

bi-girāyed: meyl eyleye ve yörene

gird bo-koned: cem' eyleye

girev bo-koned: tutu koya [dutu koya]

girev bo-bended [girev bi-bended]: öçeş

⁷⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yir” olmalıdır.

⁷⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “degzine” olmalıdır.

ve'l-ḥāleti'l-maẓmūmeti mine'l-kāfi

- bo-gorāned [bo-grāned]: tutdura [dutdura]
 bo-govāred: ḥazm ide [siñüre]
 bo-gozāred [bo-gdāred]: terk eyleye
 bo-godāzed [bo-gdāzed]: eriye
 bo-gozāred [bo-grāred]: ödeye
 bo-koşāyed [bo-kşāyed]: açā
 bo-komāred: şırıda
 bo-gomāred: ḥavāle eyleye
 gomān bo-bered [gomān bo-bored]: şübhe eyleye [şübhe ilede]
 bo-gomāned: m
 bo-gozāred: temīz⁷⁸¹ eyleye
 bo-gozīned: şallana ve nāz ile yürüye⁷⁸²
 bo-gozāned [bo-gzīned]: erindeleye⁷⁸³ [üründüleye]
 [bo-gzāned: üründüleye]
 bo-kozāyed [bo-kzāyed]: sepileyeye
 bo-gosīled [bo-gsīled]: üzile
 bo-gzered [bo-gdered]: geçe
 gozīr bo-koned: çāre eyleye
 bo-gostered [bo-gostored]: döşeye
 gom bo-koned: yavı kıla [yav⁷⁸⁴ kıla]
 gom bi-şevēd: zāyi' ola [...]
 gūş bi-dāred: kulaḫ tuta [kulaḫ duta]
 bo-kūşed: dürişe
 bo-gūşed: işide
 bo-govāzed: vāz gele
 govāze bo-koned: şoya
 bo-kūbed [bo-kūyed]: döge
 bo-kūbāned: dögdüre
 bo-gonced: şığa
 bo-gūled: it siñileyeye

⁷⁸¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “temeyyüz” olmalıdır.

⁷⁸² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷⁸³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “üründüleye” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁷⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yavı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

[34a]

bo-gomized: işeye

bo-gūzed: oşura

el-faşlü'1-hāmis[ve'1]- 'aşereti fi'1-lāmi'1-meftūhati'1-hāleti**20b**

bi-lābed: yalvara

bi-lāved: m

lābe bo-koned: m

bi-lāğared: arıqlaya

lāğer bi-şevved: m

bi-lāfed: öğüne

bi-lāğed: lağ eyleye

bi-lāned: silke

bi-lāned: deprede

bi-lāned [bi-lāyed]: it üre

bi-lerzed: dîtreye

bi-lağzed: tayına

bi-lenged: aḡşaya [ağşaya]

bi-lended: m

bi-lenced: ilene

leged bi-zened [leger bi-zened]: depme ura

[ve'1-hāleti'1-meksūreti mine'1-lāmi fi'1-aşli]

bi-lised: yalaya

ve'1-hāleti'1-mazmūmeti mine'1-lāmi [fi'1-aşli]

bo-lūğed: şağa

bo-lūğāned: şağdura

[nād]

bo-lūşed: ayaftalık? eyleye

bo-lūşāned: ayaftalık? eyled

el-faşlü's-sādis[ve'1]- 'aşereti fi'1-mīmi'1-meftūhati'1-hāleti [fi'1-aşli]

bi-māled: ova

bi-māned: beñzeyeye

[bi-māned: qala]

bi-meked: eme

bi-mezed: m

[bi-mīzed: m]

bi-meced [bi-meçed]: çimdüre⁷⁸⁵

bi-mesed: m

bi-maḥed: deprene

bi-menşed: gönli döne [gönül döne]

meniş bi-gerded [meneş bi-gerded]: m

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-mīmi [fi'l-aşli]

bi-mīred [bo-mīred]: öle

bi-mīrāned: öldüre

bi-mīrāşed: mīrāş yiye

bi-mīsed: şığaya

[34b]

mizāḥ bo-koned [mizāc bo-koned]: kengel eyleye

bi-mīçed: kavraya

bi-mīçāned: kuruda⁷⁸⁶ [kavrada]

ve'l-ḥāleti'l-maẓmūmeti mine'l-mīmi [fi'l-aşli]

bo-mūyed: şaġu şaġa

bo-mūled: igleye⁷⁸⁷ [eglene]

bo-mūled: 'āciz kıla ['ācizlene]

bo-monged: gümrene

mojde bi-dehed: muştuluk vire

el-faşlü's-sābi [ve'l]-'aşereti fi'n-nūni'l-meftūḥati'l-ḥāleti [fi'l-aşli]

bi-nāred: ulala

bi-nāzed: nāzlana

bi-nāled: iñleye

bi-nāmed: ad vire [ad vere]

bi-nehāred: acıġa [acuġa]

bi-nehāred: qorqa

nemāz bo-goẓāred [nemāz bo-gzāzed]: namāz kıla

neng bi-dāred: 'ār tuta ['ār duta]

bi-naġzed: eyü ola

⁷⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çimdileye” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁷⁸⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kavrada” olmalıdır.

⁷⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “eglene” olmalıdır.

bi-neved: mızgana [ımızgana]
 nevid bi-dehed: lokma vire
 bi-nūhed [bi-nevhed]: ağlaya
 nevhe bo-koned [nevhed bo-koned]: şaġu şaġa
 bi-nermed: şalıncaġa salına
 bi-naşsed: eñse kemügin çatlada
 bi-nefrined: ilene
 nefrin bo-koned [nefrin bi-koned]: karış vire
ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'n-nūni [fi'l-aşli]
 bi-nigāhed: paġa⁷⁸⁸ [baġa]
 nigāh bo-koned [nigāh bo-kined]: m [m arāyışlaya]
 bi-nigāred: arāyışlaya
 bi-nehed: koyaya
 nigāh bi-dāred: şaklaya

21a

bi-niyāzed: ḥācet dileye
 bi-nişāred [bi-nişāred]: şaġu şaġa
 bi-nişāned: nişān dike
 bi-nigered: nazar eyleye
 bi-nişined: otura
ve'l-ḥāleti'l-maẓmūmeti mine'n-nūni [fi'l-aşli]
 bo-novāzed [bi-novāzed]: oḡşaya

[35a]

bo-nomāyed: göstüre [göstere]
 bo-novīd [bo-novīsed]: yaza
 bo-noverded: düre
 bo-nūşed: iġe
 bo-noyūşed [bo-nyūşed]: okuya
 bo-noyūşed [bo-nyūşed]: diñleye
 bo-nohofed [bo-nohfed]: gizleye
 bo-nohofbābed [bo-nohbāned]: gizlede
el-faşlü'ş-şāmin[ve'l]- aşereti fi'l-vāvi'l-meftūḥati'l-ḥāleti [fi'l-aşli]
 vā bi-beked [vā bi-peked]: püfküre

⁷⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “baġa” olmalıdır.

vā bo-hūred: kayura [kayura⁷⁸⁹]
bi-vāhed: panbuğ dide ve ata
vā bi-dāred: gir(ü) tuta [şav ve girü duta]
vā-bo-koned [vā bi-koned]: açā
vā nigered: girü dönüb bağa
vā bi-yāyed: añlana [añlaya]
bi-vāred: yite⁷⁹⁰ ve becidleye
ve bi-hīzed [ver-eb-hīzed]: örü tura [örü dura]
ver bi-dāred: kaldura
bi-verzed [bi-verded]: öyküne
ver bo-koned: kaldura ve bandura⁷⁹¹ [kaldura ve yandura]
ver bi-nişined: ata bine
bi-vezed: yil ese
bi-vemed: oyula
bi-veşkered: helāk ola
ve'l-hāleti'l-meksūreti mine'l-vāvi [fi'l-aşli]
bi-vīred [bi-vīded]: yavı kıla [yav⁷⁹² kıla]
vīrān bo-koned: harāb eyleye
bi-vejed: karşıla [karşılaya]
vīje bi-şevved: durula
bi-vīşed: m
bi-vīşāned: durulda
ve'l-hāleti'l-maźmūmeti mine'l-vāvi [fi'l-aşli]
bo-vojūled: yil ese
bo-vojūlāned: yil esdüre
bo-voşted: şıklık vire [ışıklık vire]
vožū bi-sāzed: ābdest ala
el-faşli't-tāsi [ve'l]-aşereti fi'l-hā'i'l-meftūhati⁷⁹³ [fi'l-aşli]
bi-hevāsed: tepsere
bi-hencāred: yol yanınca gide

[35b]

⁷⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kayura” olmalıdır.

⁷⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yuta” olmalıdır.

⁷⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yandura” olmalıdır.

⁷⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “yavı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁷⁹³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

bi-henced: incide

bi-henced: kavraya [kuruva]

bi-hested: var ola

heves bo-koned: heves eyleye

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-hā'i [fi'l-aşli]

bi-hirāsed: korqa

bi-hirāşed: kuşa

bi-hiyāled: şalıvire

bi-hiled: m

bi-hilāned: terk eyleye

ve'l-ḥāleti'l-mazmūmeti mine'l-hā'i [fi'l-aşli]

bo-hoşet [bo-hoşt]: şıklık vire [ışıklık vire]

hoş bi-dāred: 'aqlını cem' ide ['aqlın cem' ide]

bo-hūşed: öle [öle Pehlevîdür]

bo-hūşāned: öldüre Pehlevî dilince [öldüre Pehlevîdür]

21b

el-faşlü'l-ışrūn fi'l-yā'i'l-meftūḥati'l-ḥāleti [fi'l-aşli]

bi-yābed: bula

bi-yābed: edebleye [edepleye]

bi-yāresed: yardım isteye

bi-yāred: yardım eyleye

yārī bi-dehed: m

bi-yāzed: gerine

bi-yāved: yav(ı) kıla [yav⁷⁹⁴ kıla]

yāve bo-koned [yāv(e) bo-koned]: m

bi-yenced: pāralana

bi-yaḥşed: kaşıya

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-yā'i [fi'l-aşli]

[bi-yeked: bir ola]

bi-yekāned: birike

bi-yeksāned: berāber ola

bi-yeksūned: düpdüz ola

bi-yekresed: bir yire dirile

⁷⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "yavı" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

bi-yeksered: bir yire gele

ve'l-hāleti'l-mazmūmeti mine'l-yā' i [fi'l-aşli]

bo-yūbed: arzūlaya

bo-yūzed: şıçraya

bo-yūğed: boyunduruğ⁷⁹⁵ [boyunduruğ ura]

bo-yūşed: işide

e'n-nev' [el-faşli]i's-şāni' i fi [ve] cem' i'l-muzāri' i'l-meftūhati'l-hāleti fi'l-aşli⁷⁹⁶

[36a]

biy-āyend [biy-āyened]: geleler

biy-āverend [biy-āverend(i)]: getüreler

biy-ārāyend [biy-ārāyend(i)]: bizeyeler

bi-āmizend: karışalar

biy-āvizend: aşalar

biy-āmüzend [biy-āmüzend(i)]: öğreneler

biy-āğälend [biy-āğälend(i)]: kınduralar

biy-āğāzend [biy-āğāzend(i)]: başlayalar

biy-āğüşend [biy-āğüşend(i)]: kucaklayalar

biy-āğüşend [biy-āğüşend(i)]: m

biy-āğişend [biy-āğişend]: toğrayalar [doğrayalar]

biy-āzend [biy-āzend(i)]: çapınalar

biy-āzend [biy-āzend(i)]: taşra çekeler

biy-āzend [biy-ālāyend(i)]: oynayalar

biy-ālāyend: bulaşalar⁷⁹⁷

biy-ālāyend: tama' eyleyeler⁷⁹⁸

biy-āvāzend [biy-āvāzend(i)]: çağıralar

biy-āvānend [biy-āvānend(i)]: mızğanalar [ımızğanalar]

biy-āğāhend [biy-āğāhend(i)]: tıyalar [duyalar]

biy-āhencend [biy-āhencend(i)]: cān çekeler

biy-āhizend [biy-āhizend(i)]: kılıc çekeler [kılıç çekeler]

biy-āzmāyend [biy-āzmāyend(i)]: şınayalar

biy-āşāyend [biy-āşāyend(i)]: kaçıyalar

⁷⁹⁵ Kelime eksik yazılmıştır; “boyunduruğ ura” olmalıdır.

⁷⁹⁶ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷⁹⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁷⁹⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

[biy-āşāyend(i): delüreler]

biy-āgāyend [biy-āgonend(i): tıklar ve talduralar [dıklar ve dolduralar]

bānginend: m

biy-āsāyend [biy-āsāyend(i): diñleneler

biy-ārāmend [biy-ārāmend(i): m

biy-ājenend [biy-āzenend(i): egleyeler⁷⁹⁹ [igleteler]

biy-āzārend [biy-āzārend(i): incideler

biy-āzordānend [biy-āzordānend(i): incitdüreler

ārūğ bo-konend: gegireler

āsā bi-keşend [āsā bi-keşend(i): esneyeler

āheng bo-konend [āheng(i) bo-konend(i): kaçd eyleyeler

[biy-āhengend(i): m]

ābādan konend [ābādan bo-konend]: şineldeler

veķis⁸⁰⁰ [veķıs] ‘alā⁸⁰¹ hazā ilā āhiri’l-maşadıri e’n-nev ‘ü’s-şālişi

22a

fī muhāṭibi’l-muzāri ‘i

biy-āferī: yaradasın

biy-āmorzī: yarlıgayasın

biy-āyī: gelesin

[36b]

biy-āverī: getüresin

biy-ārāyī: bizeyesin

biy-āmizī: karışasın

biy-āvizī: aşasın

biy-āmūzī: öğrenesin

biy-āğālī: kındurasın

biy-āğāzī [biy-ārgāzī]: başlayasın

biy-āğūşī: kucaqlayasın [kucaqlaya⁸⁰²]

biy-āğūşī: m

biy-āğīşī: toğrayasın [doğrayasın]

biy-āzī: çaynasın⁸⁰³ [çapınasın]

⁷⁹⁹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “igleyeler” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “veķıs” olmalıdır.

⁸⁰¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁰² Kelime eksik yazılmıştır; “kucaqlayasın” olmalıdır.

⁸⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapınasın” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

biy-āzī: çekesin

[biy-āzī: oynayasın]

[biy-ālāyī: tama‘ idesin]

biy-ālāyī: bulaşasın

[ilā aḥirihi]

biy-āvāzī: çağırasın⁸⁰⁴

biy-āgāhī: tıyasın⁸⁰⁵

biy-āvānī: mızganasın⁸⁰⁶

e’n-nev‘ü’r-rābī‘i fī cem‘i muḥāṭabū’l-muzāri‘i

biy-āyīd: gelesiz

biy-āverīd: getüresiz

biy-ārāyīd: bizeyesiz

biy-āmīzīd: karışasız

biy-āvīzīd: aşasız

biy-āmūzīd [biy-āmūzīd(i)]: öğrenesiz⁸⁰⁷

biy-āgālīd: kındurasız

biy-āgāzīd [biy-āgāzīd(i)]: başlayasız

biy-āgūşīd [biy-āgūşīd(i)]: kucaqlayasız

biy-āgūşīd [biy-āgūşīd(i)]: m

[ilā aḥirihi]

biy-āgīşīd: toğrayasız⁸⁰⁸

biy-āzīd: çaynasız⁸⁰⁹

biy-ārīd: çekesiz

biy-āzīd: oynayasız

e’n-nev‘ü’l-ḥāmisi fī’l-mütekellemi vahde mine’l-muzāri‘i

biy-āferem: yaradam

biy-āmorzem: yarlıgayam

biy-āyem: gelem

biy-āverem: getürem [bizeyem⁸¹⁰]

biy-ārāyem: bizeyem [karışam⁸¹¹]

⁸⁰⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁰⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁰⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁰⁷ Bu kelime TDKN’de arka arkaya iki kez yazılmıştır.

⁸⁰⁸ Bu kelimedenden itibaren yeni başlığa kadar 4 kelime, TDKN’de yer almamaktadır.

⁸⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapınasız” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸¹⁰ TDKN’de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye aittir.

biy-āmīzem: arışam

biy-āvīzem: aşam

biy-āmūzem: ğrenem

biy-āğālem: ınduram

biy-āğāzem: başlayam

biy-āğūřem: ucalayam

biy-āğūřem: m

biy-āğīřem: oğrayam [doğrayam]

[ilā āħirihi]

biy-āzem: ayınam^{812 813}

biy-āzem: ekem

biy-āzem: oynayam

e'n-nev'ü's-sādisi

[37a]

fi'l-mütেকellimi ma'al-ğayri mine'l-muzāri i

biy-āferīm: yaraduruz

biy-āmorzīm: yarlığaruz

biy-āyīm: gelürüz

biy-āverīm: getürürüz

biy-ārāyīm: bizerüz

biy-āmīzīm: arışdururuz [arışuruz]

biy-āvīzīm: aşaruz

biy-āmūzīm: ğrenürüz

22b

biy-āğālīm: ındururuz

biy-āğāzīm: başlaruz

biy-āğūřīm: ucalaruz

biy-āğūřīm: m

biy-āğīřīm: oğraruz [doğraruz]

biy-āzīm: ayınuruz⁸¹⁴ [apınuruz]

biy-āzīm: ekerüz

⁸¹¹ TDKN'de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye aittir.

⁸¹² Kelime yanlış yazılmıştır; "apınam" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸¹³ Bu kelimeden itibaren yeni başlığa kadar 3 kelime, TDKN'de yer almamaktadır.

⁸¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "apınuruz" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

biy-āḥīm: oynaruz

[biy-ālāyīm: bulaşuruz]

[ilā āḥirihi]

el-kısmü's-şālişi [kısmü'l-evveli⁸¹⁵] min [fi] emşileti'l-ḥāli ve envā'ḥā'i's-sitteti

eger ḥāli [ḥāl(i)] şorarsañ direm ben nişān[(i)]

ki maḥfi olan senden ola 'ayān ['iyān(i)]

getür ḥāle [ḥāke⁸¹⁶] mī lafzını bāy sen

gidergil muzāri' den eyle esen

mişālin[(i)] mī sāzed ü mī sezed

bil anuñ daḥı mī meker⁸¹⁷ [meked] mī mezed

mī hemī ḥālçün durur yaḳın [ta'yin]

daḥı taḥsın şığa vü tezyin

[37b]

e'n-nev'ü'l-evveli fi'l-ḥāli'l-meftūḥati'l-ḥāleti fi'l-aşli

mī āfered: şimdi yaradur

mī āmorzed: şimdi yarlıgar

mī āyed: şimdi gelür

mī āvered: şimdi getürür

mī āmized: şimdi qarışdurur

mī ārāyed: şimdi bizer

mī āvized: şimdi aşar

mī āmūzed: şimdi öğredür [şimdi öğrenür]

mī āgāled: şimdi kandurur⁸¹⁸ [şimdi kındurur]

mī āgāzed: şimdi başlar

mī āgūşed: şimdi kuçaklar [şimdi kuçaklar]

mī āgūşed: m

mī āgīşed: şimdi toğrar [şimdi doğrar]

mī āzed: şimdi çayınur⁸¹⁹ [şimdi çapınur]

mī āzed: şimdi oynar [şimdi çeker şimdi oynar]

mī āzed: şimdi çeker⁸²⁰

⁸¹⁵ İfade yanlış yazılmıştır; "el-kısmü's-şālişi" olmalıdır.

⁸¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "ḥāle" olmalıdır.

⁸¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "meked" olmalıdır.

⁸¹⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "kındurur" olmalıdır.

⁸¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; "çapınur" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

[ilā āhirihi]

mī ālāyed: bulaşur⁸²¹

e'n-nev'ü's-şānī' i min [fī] cemi'l-ḥāli'l-meftūḥati'l-ḥāleti fī'l-aşli⁸²²

mī āyend [mī āyend(i)]: şimdi gelürler

mī ārāyend [mī ārāyend(i)]: şimdi bizerler

mī āmīzend [mī āmīzend(i)]: şimdi qarışurlar [şimdi qarışdururlar]

mī āvīzend [mī āvīzend(i)]: şimdi aşarlar

mī āmīzend [mī āmīzend(i)]: şimdi öğrenürler

mī āverend [mī āverend(i)]: şimdi getürürler

mī āgālend [mī āgālend(i)]: şimdi kındururlar

mī āgāzend [mī āgāzend(i)]: şimdi başlarlar

mī āgūşend [mī āgūşend(i)]: şimdi kuçaklarlar [şimdi kuçaklarlar]

mī āgūşend [mī āgūşend(i)]: m [şimdi doğrarlar⁸²³]

mī āgīşend: şimdi toğrarlar [şimdi çapınurlar⁸²⁴]

mī āzend: şimdi çayınurlar⁸²⁵ [m]

mī āḥend [mī āḥend(i)]: şimdi çekerler

[mī āḥend(i): şimdi oynarlar]

[ilā āhirihi]

mī ālāyed: şimdi bulaşurlar⁸²⁶

e'n-nev'ü's-şālişi fī muḥaṭabi'l-ḥāli⁸²⁷

mī āferī: şimdi yaradursın

mī āmorzī: şimdi yarlığarsın

mī āyī: şimdi gelürsün

mī āverī: şimdi getürürsün

mī ārāyī: - [şimdi bizersin]

mī āmīzī: şimdi qarışursın

mī āvīzī: şimdi aşarsın

[38a]

mī āmūzī: şimdi öğrenürsün [şimdi aşarsın⁸²⁸]

⁸²⁰ Bu kelime TDKN'de ayrı bir madde başı ile gösterilmemiştir; bir önceki madde başının altına iki ayrı anlam olarak yazılmıştır.

⁸²¹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸²² Bu başlıkta yer alan "el-ḥālet fī'l-aşli" bölümü TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸²³ TDKN'de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye aittir.

⁸²⁴ TDKN'de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye aittir.

⁸²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "çapınurlar" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸²⁶ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸²⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

mī āgālī: şimdi kındurursın [şimdi öğrenürsün⁸²⁹]

mī āgāzī: şimdi başlarsın [şimdi kındurursın⁸³⁰]

mī āgūşī: şimdi kucaqlarsın [şimdi başlarsın⁸³¹]

[ilā āhirihī]

mī āgūşī: m⁸³²

mī āgīşī: şimdi toğrarsın

mī āzī: şimdi çayınursın⁸³³

mī āzī: şimdi oynarsın

23a

e'n-nev'ü'r-rābi' i fi cem' i'l-muhātabi mine'l-hāli⁸³⁴

mī āyīd: şimdi gelürsüz

mī āverīd [mī āverīd(i)]: şimdi getirürsüz

mī ārāyīd [mī ārāyīd(i)]: şimdi bizersiz

mī āmīzīd [mī āmīzīd(i)]: şimdi karışursüz

mī āvīzīd [mī āvīzīd(i)]: şimdi aşarsız [şimdi aşarlar]

mī āmūzīd: şimdi öğrenürsüz

mī āgālīd: şimdi kındurursüz

mī āgāzīd [mī āgārīd]: şimdi başlarsız

mī āgūşīd: şimdi kucaqlarsız [şimdi kucaqlarsız]

mī āgūşīd: m

[ilā āhirihī]

mī āgīşīd: şimdi toğarsız^{835 836}

mī āzīd: şimdi çayınursüz⁸³⁷

mī āzīd: şimdi oynarsız

mī ālīd: şimdi bulaşursız

e'n-nev'ü'l-hāmisi fi'l-mütekellimi vaħde mine'l-hāli

mī āferem: şimdi yaraduram

mī āmorzem: şimdi yarlıgaram

⁸²⁸ TDKN'de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye aittir.

⁸²⁹ TDKN'de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye aittir.

⁸³⁰ TDKN'de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye aittir.

⁸³¹ TDKN'de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye aittir.

⁸³² Bu kelimedenden itibaren yeni başlığa kadar 4 kelime, TDKN'de yer almamaktadır.

⁸³³ Kelime yanlış yazılmıştır; "çayınursın" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸³⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "toğrarsız" olmalıdır.

⁸³⁶ Bu kelimedenden itibaren yeni başlığa kadar 4 kelime, TDKN'de yer almamaktadır.

⁸³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "çayınursız" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

mī āyem: şimdi gelürem
 mī āverem: şimdi getirürem
 mī ārāyem: şimdi bizerem
 mī āmāzem: şimdi karışuram
 mī āvīzem: şimdi aşaram
 mī āmūzem: şimdi öğrenürem
 mī āğalem [mī āğalim]: şimdi kındururam
 mī āğāzem [mī āğārim]: şimdi başlaram
 mī āğūšem [mī āğūšem]: şimdi kuçaklaram

[ilā āhīrihi]

mī āğūšem: m⁸³⁸
 mī āğīšem: şimdi toğraram
 mī āzem: şimdi çayınuram⁸³⁹
 mī āzem: şimdi çekerem
 mī āzem: şimdi oynaram
 mī ālāyem: şimdi bulaşuram

e'n-nev'ü's-sādisi fi'l-mütekellimi ma'a'l-gayri mine'l-hāli

mī āferīm: şimdi yaraduruz
 mī āmorzīm: şimdi yarlıgaruz
 mī āyīm: şimdi gelürüz
 mī āverīm: şimdi getirürüz
 mī ārāyīm [mī ārāyim]: şimdi bizerüz
 mī āmāzīm: şimdi karışuruz
 [mī āvīzīm: şimdi aşaruz]
 mī āmūzīm: şimdi öğrenürüz
 mī āğālīm: şimdi kındururuz [şimdi kınduruz]
 mī āğāzīm: şimdi başlaruz
 mī āğūşīm: şimdi kuçaklaruz [şimdi kuçaklaruz]

el-kısm [faşl⁸⁴⁰]

[38b]

ü'r-rābi 'i fi'l-emşileti mine'l-emri ve envā'hā 'i'l-sitte⁸⁴¹ [hamseti]

⁸³⁸ Bu kelimededen itibaren yeni başlığa kadar 6 kelime, TDKN'de yer almamaktadır.

⁸³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapınuram” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “kısm” olmalıdır.

⁸⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “hamse” veya “hamseti” olmalıdır.

mużāri‘ de her ne dedikse ʔarīk
 anı emr [emre] bil yitiser [yetişir] iy refīk
 hemān fark [fark(1)] terhīm olur ziyād[e]
 añunçün ki taḥfīf oldu murād[(e)]
 nesüz ki [kim] müdām oldu dilde revān
 yig ol ki [kim] o [ola] evvel [ol] muḥaffef hemān
 mişālī budur beñzeyenler buña
 biy-āfer biy-āsā biy-āver biy-ā
 çü her dilde taḥfīf maşrūfdur [taşrīfdür]
 [ki-] anuñçün durur ki-emir ma‘ rūfdur [ma‘ rūfdurur]
e’n-nev‘ü’l-evveli fi’l-emri’l-ḥāziri’l-ḥālī fi’l-aşli
 bi-bāl [bi-yāl]: yücel

23b

bi-bālāyī [bi-yālāyī]: m
 bi-bālāyān [bi-bālāyān(i)]: yücelt
 bi-bāk: kork
 bi-pāk: arıt
 bi-pās [bi-pās(i)]: şakla
 bi-pāş [bi-bāş(i)]: ol ve küy ya‘nī şabreyle
 bi-pāş [bi-pāş(i)]: saç
 bi-pāy [bi-pāy(i)]: muḥkem ol [muḥkem ol ve küy]
 bi-bāy: küy⁸⁴²
 [bi-bāy: gerek ol]
 bi-bār [bi-bār(i)]: yağ
 bi-bāz [bi-bāz(i)]: oyna
 bi-bāver: inan

[39a]

bi-bāng [bi-yābeg]: çağır
 bāng bi-zen [bāneg bi-zen]: m
 bi-bāf [bi-bāf(i)]: tokı [dokı]
 bi-pāl: süz
 bi-naḥciz [bi-baḥciz]: ağna
 bi-naḥiz [bi-baḥiz]: sümülci [sümülcü]

⁸⁴² Bu kelime TDKN’de ayrı bir madde başı ile gösterilmemiştir; bir önceki madde başının altına iki ayrı anlam olarak yazılmıştır.

[ilā āḥirihi]**e'n-nev'ü's-şāni' i fi'l-emri'l-ḥāziri'l-istikbālī fi'l-aşli**

bi-bālī: yücelesin

bi-bālāyī: m

bi-bālāyānī [bi-yālāyānī]: yüceldesin

bi-bākī: korkasın

[bi-bākī: arıdasın]

bi-pāsī: şaklayasın

bi-bāşī: olasın ve küyesin⁸⁴³

bi-pāşī [bi-bāşī]: şaçasın

bi-pāyī [bi-pāsī]: şabr idesin

bi-pāyī: muhkem olasın⁸⁴⁴

bi-bāyī [bi-pāyī]: gerek olasın

bi-bārī [bi-bāyī]: yağasın

[bi-bāzī: oynayasın]

bi-bāverī [bi-bārī]: inanasın

[bi-bāverī: m]

[bāver bo-konī: m]

[bi-bāngī: çığirasın]

[bāng bi-zenī: m]

[bi-bāfī: dokıyasın]

[bi-pālī: süzesin]

[bi-baḥcizi: ağyanasın⁸⁴⁵]

[bi-baḥcizi: sümülcüyesin]

e'n-nev'ü'sālīşi fi cem' i muḥāḫbi'l-emri'l-istikbālī⁸⁴⁶

bi-bālīd: yücelesiz

bi-bālāyīd [bi-bālānīd(i)]: m

bi-bālāyānīd [bi-bākīd]: yüceldesiz

bi-bākīd: korkasız [eymenesiz ya'nī korkasız]

bi-pākīd: arıdasız⁸⁴⁷

bi-pāsīd: şaklayasız

⁸⁴³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.⁸⁴⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.⁸⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "ağnayasın" olmalıdır.⁸⁴⁶ Bu başlıkta yer alan "el-istikbālī" bölümü TDKN'de bulunmamaktadır.⁸⁴⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

bi-bāṣīd: olası

bi-pāṣīd [bi-bāṣīd(i)]: saçasız [şaçarsız]

bi-bāyīd: gerek olası

bi-pāyīd [bi-pāṣīd]: küyesiz

bi-pāyīd: muhkem olası

bi-bārīd: yağasız

[ilā āhirihi]

bi-bāzīd: oynayasız⁸⁴⁸

bi-bāverīd: inanasız

bāver bo-koned: m

bi-bāngīd: çığırasız

e'n-nev'ü'r-rābi' i fi emşileti'l-emri'l-gāibi'l-istiqbālī [istiqbālī]

bi-bāled: yücele

bi-bālāyed: m

[39b]

bi-bālāyāned: yücelde

bi-bāked: korça

bi-pāked: arıda⁸⁴⁹

bi-pāsed: şaklaya

bi-bāşed: ola

bi-pāşed: şaça

bi-pāyed: muhkem ola

bi-pāyed: küye ve şabr eyleye [küye ve şabr ide]

bi-bāyed: gerek ola

bi-bāred: yağa

[bi-bāzed: oynaya]

[ilā āhirihi]

e'n-nev'ü'l-hāmisi min emşileti'l-emri'l-gāibi'l-istiqbālī [istiqbālī] cem'en⁸⁵⁰

bi-bālend [bi-bālend(i)]: yüceleler

24a

bi-bālāyend [bi-bālāyend(i)]: m

bi-bālāyānend [bi-bālāyānend(i)]: yüceldeler

⁸⁴⁸ Bu kelimedden itibaren yeni başlığa kadar 4 kelime, TDKN'de yer almamaktadır.

⁸⁴⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁵⁰ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

bi-pākend [bi-pākend(i)]: arıdalar
 bi-bākend [bi-bākend(i)]: korkalar
 bi-pāsend [bi-pāsend(i)]: şaklayalar
 bi-bāşend [bi-bāşend(i)]: olalar
 bi-pāşend [bi-pāşend(i)]: saçalar
 bi-pāyend [bi-pāyend(i)]: muhkem olalar
 bi-pāyend [bi-pāyend(i)]: küyeler
 bi-bāyend [bi-bāyend(i)]: m [gerek olalar]

[ilā āhirihi]

el-ķısmü'l-ķāmisi fi'n-nehyi ve enva' hā'i'l-ķamseti bi't-türkiyye⁸⁵¹

nişānın[(1)] nehyüñ direm ben saña
 egerçi ki münker dinilür [denilür] aña
 cemī' -i cihātın [cihātuñ] emrüñ 'ayān
 direm nehyide ol hemāndur [hemān] hemān [durur]
 yiter yā-yı⁸⁵² [bā-yı] meksürde maṭrūḥ ola
 bedel kılınan [kılayın] mīm-i meftūḥ ola
 mişāli bulardur ki direm saña
 mey-ārā mey-āsā mey-āver mey-ā

[40a]

[beyt]

mīm-i meftūḥa nehyiçün geldi
 nūn-ı meftūḥa nefyiçün geldi
e'n-nev'ü'l-evveli min emşileti'n-nehyi'l-ķālī fi'l-aşli

me-tāb [me-tāb(i)]: yıldurama [götürme]
 me-tāv [me-tāv(i)]: kızdurma
 me-tāz: segirtme
 me-tāl [me-tāl(i)]: çıñrama
 me-tān: güc yetürme
 me-tās: tāsalanma [taşalanma]
 me-tāz [me-tāz(i)]: çapma [çapınma]
 me-tāb: çoğma⁸⁵³
 me-tāb [me-tāb(i)]: kızma

⁸⁵¹ Bu başlıkta yer alan “el-ķamset bi't-türkiyye” bölümü TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “bā-yı” olmalıdır.

⁸⁵³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

me-tāb [me-tāb(i)]: çevürme

[me-tāb(i): m]

me-tebāh [me-tebāh(i)]: yaramaz olma [yaramaz olma ve azma]

me-tep: ditreme

[me-teb: kızma]

[me-teb: bahāya degme]

me-tūl: şancma [şançma]

me-ters [me-ters(i)]: kırkma

me-term [me-term(i)]: atma

me-tef: güne çoyınma⁸⁵⁴ [güne çonma]

me-tesb [me-tesb(i)]: m

me-tenb: çözme⁸⁵⁵

me-tefs [me-tefs(i)]: tepreme⁸⁵⁶ [depserme]

[ilā aḥirihi]

e'n-nev'ü's-sānī' i mine'n-nehyi'l-istikbālī [istikbālī]

me-tābī: yıldurmayasın

me-tāvī: kızdurmayasın

me-tāzī: segirtmeyesin

me-tālī: çıñramayasın

me-tānī: güc yetürmeyesin [güç yetürmeyesin]

me-tāsī: tāşalanmayasın [taşalanmayasın]

me-tāzī: çapmayasın

me-tābī: kızmayasın

me-tābī [me-tāyī]: toğmayasın [doğmayasın]

me-tābī: çevürmeyesin

me-tebāhī: azmayasın

me-tebī: ditremeyesin

[me-tebī: bahāya degmeyesin]

me-tūlī: sancmayasın [şaçmayasın⁸⁵⁷]

me-tebī: kızmayasın

[me-tersī: kırkmayasın]

⁸⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çonma” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸⁵⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “tepserme” olmalıdır.

⁸⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “şaçmayasın” olmalıdır.

[me-termî: atmayasın]

[me-tefî: güne çonmayasın]

[me-tebsî: m]

[me-tefsî: tepsermeyesin]

[ilâ âhîrihi]

[40b]

e'n-nev'ü's-şâlişi mine'n-nehyi'l-hâlî ve'l-istikbâlî [istikbâlî]

me-tâbid: yıldurmayasız

me-tâvid: kızdurmayasız

me-tâzîd: segirtmeyesiz

me-tâlîd: kızmayasız⁸⁵⁸

[me-tâlîd: çıñramayasız]

me-tânîd: güc yetürmeyesiz

me-tâsîd: tasalanmayasız [taşalanmayasız]

me-tâzîd: çapmayasız [çapınmayasız]

me-tâbid: doğmayasız [doğmayasız⁸⁵⁹]

24b

me-tâbid: çevürmeyesiz

me-tâbid: kızmayasız

me-tebâhid: azmayasız

[ilâ âhîrihi]

e'n-nev'ü'r-râbi'i fi emşileti'n-nehyi'l-gâibi'l-istikbâlî [istikbâlî]

me-tâbed: yıldurmaya

me-tâved: kızdurmaya

ne-tâzed: segirtmeye

me-tâled [ne-tâled]: çıñramaya [çıñratmaya]

me-tâned [ne-tâned]: güci yetmeye [güc yetürmeye]

me-tâsed [ne-tâsed]: tasalanmaya [çapınmaya⁸⁶⁰]

me-tâzed [ne-tâzed]: çapmaya [doğmaya⁸⁶¹]

me-tâbed [ne-tâbed]: kızmaya

me-tâbed [ne-tâbed]: çevürmeye

⁸⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “çıñramayasız” olmalıdır.

⁸⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “doğmayasız” olmalıdır.

⁸⁶⁰ TDKN'de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye aittir.

⁸⁶¹ TDKN'de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye aittir.

me-tābed: ʔoğmaya⁸⁶²

me-tebāhed [ne-tebāhed]: azmaya

[ne-tebed: ditremeye]

[ne-tebed: bahāya degmeye]

[ilā āḫirihi]

e'n-nev'ü'l-hāmisi fī emşileti'n-nehyi'l-ğāibi'l-istikbālī [istikbālī] cem'en⁸⁶³

me-tābend [ne-tābened]: yıldurmayalar

me-tāvend [ne-tāvened]: kızmayalar [kızdurmayalar]

me-tāzend [ne-tāzend(i)]: segirtmeyeler

me-tālend [ne-tālened]: çıñramayalar

me-tānend [ne-tānened]: güci yetürmeyeler [güç yetürmeyeler]

me-tāsend [ne-tāsened]: tāsalanmayalar [taşalanmayalar]

me-tāzend [ne-tāzened]: çapmayalar [çapınmayalar]

me-tābend [ne-tābened]: ʔoğmayalar [doğmayalar]

me-tābend [ne-tābened]: kızmayalar

me-tābend [ne-tāhened]: çevürmeyeler

me-tebāhend: azmayalar⁸⁶⁴

[ne-tebened: ditremeyeler]

[ne-tebened: kızmayalar]

[ne-tebened: bahāya degmeyeler]

el-kısmü's-sādisi fī emşileti'n-nehyi⁸⁶⁵ ve envā'hā' i

[41a]

dilerseñ 'alāmet diyem nefye ben

ne emre didüm anı ne nehye ben

nekim nehy-i ġāibdedür bunda var

hemān mī durur zāidi iy süvār

ne-mī lafzı [lafza⁸⁶⁶] her kanda kılsa karar

aña nefy ger dinilürse ne var

eger şahid-i [şāhidi⁸⁶⁷] nefy mesmū' ola

benüm didügümdür ki meşrū' ola

⁸⁶² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁶³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁶⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁶⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “nefyi” olmalıdır.

⁸⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “lafzı” olmalıdır.

⁸⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “şāhid-i” olmalıdır.

e'n-nev'ü'l-evveli mine'n-nefyi'l-hālī ve'l-istiḳbālī müfreden⁸⁶⁸

ne-mī cāved: ebedī olmaz

ne-mī çāhed: üşümez

ne-mī çāyed: m [-]

ne-mī cāmed [ne-mī çāmed]: işemez

ne-mī çahed [ne-mī cahed]: dürişmez [dürişmez ve toñmaz]

ne-mī çeşed: tatmaz [dadmaz]

ne-mī çaķed: toķuşmaz [doķuşmaz]

ne-mī çerenged: çıñramaz

ne-mī çefted [ne-mī cefted]: egilmez ve meyl eylemez [egmez ve aşma ħireklemez]

ne-mī çefted [ne-mī cesbed]: egmez ve aşma hereklemez [egilmez ve meyl eylemez]

ne-mī çahşed [ne-mī caħşed]: beliñlemez

[ilā āħirihi]**e'n-nev'ü's-şānī min emşileti'n-nefyi'l-hālī ve'l-istiḳbālī cem'en**⁸⁶⁹

ne-mī cāvend [ne-mī cāvend(e)]: ebedī olmazlar

ne-mī çāhend [ne-mī cāhend(i)]: üşümezler

ne-mī çāyend [ne-mī cāyend(i)]: m

ne-mī çāmend [ne-mī cāmend(i)]: üsümezler [üşümezler]⁸⁷⁰

ne-mī çahend [ne-mī caħşend(i)]: dürişmezler

[ilā āħirihi]

ne-mī çeşend [ne-mī ceşend(i)]: tatmazlar [dadmazlar]

[41b]ne-mī çaķend [ne-mī caķend(i)]: toşmazlar⁸⁷¹ [doķuşmazlar]

ne-mī çerengend [ne-mī cerengend(i)]: çıñramazlar

ne-mī çeftend: egmezler⁸⁷²

ne-mī çeşbend [ne-mī ceftend(e)]: meyl eylemezler

mī ceftend [ne-mī ceftidend(i)]: m

[ne-mī cesbend(i): kavuşmazlar]

[ne-mī caħşend(i): beliñlemezler]

[ne-mī çelend(i): kümezler⁸⁷³]⁸⁶⁸ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.⁸⁶⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.⁸⁷⁰ Anlamlar yanlış yazılmıştır; "işemezler" olmalıdır.⁸⁷¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "toķuşmazlar" olmalıdır.⁸⁷² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.⁸⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; "kemürmezler" olmalıdır.

[ne-mī cekend(i): tağmazlar⁸⁷⁴]

[ilā āhirihi]

e'n-nev'ü's-şālisi mine'n-nefyi⁸⁷⁵ fi'l-muḥāṭabi'l[-nefyi'l]-ḥālī

25a

ve'l-istikbālī

ne-mī cāvī: ebedī olmazsın [ebedī olmazsız⁸⁷⁶]

ne-mī çāhī [ne-mī cāhī]: üşümezsın [üşümezsiz]

ne-mī çāyī [ne-mī cāyī]: m

ne-mī çāmī [ne-mī cāmī]: üşümezsın⁸⁷⁷ [işemezsiz]

ne-mī çahī: dürişmezsın [dürişmezsiz]

ne-mī çeşī [ne-mī ceşī]: tatmazsın [dadmazsız]

ne-mī çaķi: toķuşmazsın [doķuşmazsız]

ne-mī çerengī: çıñramazsın [çıñramazsız]

ne-mī çefī [ne-mī cefī]: egmezsın [egmezsiz]

ne-mī cefī [ne-mī cefī]: hireklemezsın [meyl eylemezsiz]

ne-mī cefī [ne-mī cesbī]: m

[ne-mī caḥşī: beliñlemezsiz]

[ne-mī çelī: kemirmezsiz]

[ne-mī çekī: tammazsır⁸⁷⁸]

[ne-mī cerestī: kucalmazsız⁸⁷⁹]

[ne-mī çerī: otlamazsız]

[ne-mī çemī: süci içmezsiz]

[ilā āhirihi]

e'n-nev'ü'r-rābī'i mine'l-nefyi⁸⁸⁰ fi cem'i'l-muḥāṭabi'l[-nefyi]

ne-mī cāvīd: ebedī olmazsız

ne-mī cāhīd: üşümezsiz

ne-mī çāyīd: m

ne-mī cāmīd [ne-mī çāmīd]: üşümezsiz⁸⁸¹ [işemezsiz]

ne-mī çahīd [ne-mī ḥahīd]: dürişmezsiz

⁸⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “tağmazlar” olmalıdır.

⁸⁷⁵ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁷⁶ TDKN’de bu başlıkla ilgili kelimelerin şahıs ekleri yanlış yazılmıştır; tüm kelimelerin şahıs eki “-sın/-sin” olmalıdır.

⁸⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “işemezsın” olmalıdır.

⁸⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “tammazsın” olmalıdır.

⁸⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kucalmazsın” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸⁸⁰ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁸¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “işemezsiz” olmalıdır.

ne-mī çeşid [ne-mī çeşid(i)]: tatmazsız [dadmazsız]
 ne-mī çakid [ne-mī cakid]: tokuşmazsız [doğuşmazsız]
 ne-mī çerengid: çinramazsız
 ne-mī ceftid: egmezsiz [meyl eylemezsiz]
 [ne-mī cesbid(i): kavuşmazsız]
 [ne-mī caşşid(i): belinlemezsiz]
 [ne-mī çelid: kemirmezsiz]
 [ne-mī çekid(i): tammazsız]
 [ne-mī cerestid(i): kucalmazsız⁸⁸²]

[42a]

[ilā āhirihi]

[e'n-nev'ü'l-hāmisi fi'l-mütellimi'n-nefyi vaḥde]⁸⁸³

[ne-mī cāvīdem: ebedi olmadum]
 [ne-mī cāhidem: üşümedüm]
 [ne-mī çāyīdem: m]
 ne-mī cāmīdem [ne-mī çāmīdem]: işemedüm
 ne-mī çahīdem [ne-mī ḥahīdem]: dürişmedüm
 ne-mī çeşīdem [ne-mī çeşīdem]: tatmadum [dadmum]
 ne-mī çakīdem: tokuşmadum [doğuşmadum]
 ne-mī çerengīdem: çinramadum
 ne-mī ceftīdem: egmedüm

[ilā āhirihi]

[e'n-nev'ü's-sādisi fi'l-mütellimi]⁸⁸⁴

[ne-mī cāvīdīm: ebedi olmaduk]
 [ne-mī cāhidem: üşümedük⁸⁸⁵]
 [ne-mī çāyīdem: m]
 [ne-mī çāmīdem: işemedük⁸⁸⁶]
 [ne-mī ḥahīdem: dürişmedük⁸⁸⁷]
 [ne-mī çeşīdem: dadmadum]
 [ne-mī cakīdem: doğuşmadum]

⁸⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “kucalamazsız” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁸⁸³ Bu başlık MKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁸⁴ Bu başlığı içeren bölüm MKN’de bulunmamaktadır. TDKN’de ise yanlışlıkla bir önceki bölümün tekrarıdır.

⁸⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “üşümedüm” olmalıdır.

⁸⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “işemedüm” olmalıdır.

⁸⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “dürişmedüm” olmalıdır.

[ne-mī çerengīdem: cıñramadum⁸⁸⁸]

[ne-mī ceftīdem: egmedüm]

[ilā āhīrihi]

e'n-nev'ü'l-hāmisi [e'n-nev'üs-sābi'i] mine'n-nefyi⁸⁸⁹ fi'l-mütekellimi['n-nefy] ma'a'l-ğayri

ne-mī cāvīdīm: ebedi olmaduk

ne-mī cāhīdīm: üşümedük

ne-mī cāyīdīm [ne-mī çāyīdīm]: m

ne-mī cāmīdīm [ne-mī çāmīdīm]: işemedük

[ne-mī cāhīdīm: dürüşmedük]

ne-mī çeşīdīm [ne-mī çeşīdīm]: tatmaduk [dadmadum]

ne-mī çaķīdīm: toķuşmaduk [doķuşmaduk]

ne-mī çerengīdīm: çıñremedük⁸⁹⁰ [çıñramaduk]

ne-mī ceftīdīm: egilmedük ve egilmedük [egilmedük ve egmedük]

[ilā āhīrihi]

el-kısmü's-sābi'i fi emşileti['l-caħdi ve envā'hā'i's-sitteti]

[42b]

dilerseñ nişānın eşit caħdı [caħd(ı)] bes [pes]

evet [evit] ma'nīsine edinme heves

ki ikrārdur haķķa mü'min işi

tereddüd niçün kıla müķin [mü'min] kişi

çün⁸⁹¹ [ki] inkār-ı māzī durur ol yaķın

bu süretde sen ma'nīden key şaķın

eger caħdı [caħd(ı)] bilmek dilerseñ tamām[(1)]

getür māziye nūnı [nūn(ı)] sen ve's-selām

e'n-nev'ü'l-evveli min emşileti⁸⁹² caħdi'l-māzī müfreden [ve emşiletihi]

ne-hāhīd: başmadı

ne-hāyīd: çeynemedi

[ne-hābīd: uyumadı]

ne-hārīd: kaşımadı

ne-hāmūşīd: sākin olmadı [sākit olmadı]

hāmūş ne-şod: m

⁸⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “cınramadum” olmalıdır.

⁸⁸⁹ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “çıñramaduk” olmalıdır.

⁸⁹¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁸⁹² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

ne-ḥizīd: тұрмады [durmadı]

ne-ḥelīd: sancmadı [şaңçmadı]

ne-ḥesīd [ne-ḥesīd(i)]: eskimedi

ne-ḥebīd: m

ne-ḥebīd: ayağla başmadı

ne-ḥendīd: gülmedi

ne-ḥefīd [ne-ḥefīdīd]: öksürmedi

ḥefe ne-kerd: boğmadı [m]

ne-ḥezbed [ne-ḥizīd]: sürtünmedi [sürtmedi]

ne-ḥemīd [ne-ḥmīd]: бүkilmedi

ne-ḥestīd [ne-ḥestīd(i)]: zahmetlenmedi

ne-ḥefīd [ne-ḥifīd]: boğmadı

[ilā āhirihi]

e'n-nev'ü's-ṣānī' i fi emṣileti[ʿl-]cahdi gāib⁸⁹³i'l-māzī cem'en⁸⁹⁴

25b

ne-ḥāḥīdend [ne-ḥāḥīdend(i)]: başmadılar

ne-ḥāyīdend [ne-ḥāyīdend(i)]: çeynemediler

[43a]

ne-ḥābīdend [ne-ḥābīdend(i)]: uyumadılar

ne-ḥārīdend [ne-ḥārīdend(i)]: kaşımadılar

ne-ḥāmūşīdend [ne-ḥāmūşīdend(i)]: sākin olmadılar [dınmaz oldılar]

ḥāmūş ne-şodend [ḥāmūş ne-şodend(i)]: m

ne-ḥizīdend [ne-ḥizīdend(i)]: тұradılar [durı gelmediler]

ne-ḥisīdend [ne-ḥisīdend(i)]: eskimediler

ne-ḥebīdend: m⁸⁹⁵

ne-ḥendīdend [ne-ḥbīdend(i)]: gülmediler

ne-ḥefīdend [ne-ḥendīdend(i)]: öksürmediler

[ne-ḥefīdend(i): boğmadılar]

[ne-ḥfīdend(i): boğmadılar]

[ḥefe ne-kerdend(i): m]

ne-ḥebīdend [ne-ḥbīdend(i)]: ayağla başmadılar⁸⁹⁶

⁸⁹³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁹⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁹⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁹⁶ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

[ilā āhīrihi]

ne-hezīdend: sürtünmediler⁸⁹⁷

e'n-nev'ü's-sālişi min emşileti'l-cahdi'l-ḥiṭābī müfreden⁸⁹⁸

ne-ḥāyīdī: çeynemedüñ

ne-ḥāḥīdī: başmaduñ

ne-ḥābīdī: uyumaduñ

ne-ḥārīdī: kaşımaduñ

ne-ḥāmūşīdī: sākin olmaduñ [dimez olmaduñ]

ḥāmūş ne-şodī: m

ne-ḥāstī [ne-ḥāstī]: ṭurmaduñ [durmaduñ]

ne-ḥesbīdī [ne-ḥesīdī]: eskimedüñ [eslimedüñ⁸⁹⁹]

ne-ḥebīdī: m

ne-ḥebīdī: ayağla başmaduñ

ne-ḥendīdī: gülmedüñ

ne-ḥeftīdīd [ne-ḥeftīdī]: öksürmedüñ

ne-ḥefīdī: boğmaduñ

ḥefe ne-kerdī: m

ne-hezīdī: sürtünmedüñ

[ilā āhīrihi]

ne-ḥelīdī: sancmaduñ⁹⁰⁰

e'n-nev'ü'r-rābi'i min emşileti[cem'i]l-caḥdi'l-ḥiṭābī cem'en⁹⁰¹

ne-ḥāḥīdīd: başmaduñuz

ne-ḥāyīdīd: çeynemedüñüz

ne-ḥārīdīd: kaşımaduñuz

ne-ḥāmūşīdīd: sākin olmaduñuz [dınmaz olmaduñuz]

ḥāmūş ne-şodīd: m

ne-ḥīzīdīd: ayağ üzerine ṭurmaduñuz [durmaduñuz]

[ne-ḥesīdīd: eskimedüñüz]

[ne-ḥebīdīd: m]

ne-ḥebīdīd: ayağla başmaduñuz

ne-ḥendīdīd [ne-ḥendīd]: gülmedüñüz

⁸⁹⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁹⁸ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁸⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; "eskimedüñ" olmalıdır.

⁹⁰⁰ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹⁰¹ Bu kelime TDKN'de 2 kelime önce yer almaktadır.

ne-ḥofdidid [ne-ḥefdidid]: öksürmedüñüz

[43b]

ne-ḥefdidid [ne-ḥefdidid]: boğmaduñuz

ḥefe ne-kerdid: m

[ilā āḥirihī]

e'n-nev'ü'l-ḥāmisi min emsileti'l-caḥdi'l-mütekellimi vaḥde

ne-ḥāḥīdem: başmadum

ne-ḥāyīdem: çeynemedüm

ne-ḥābīdem [ne-ḥāyīdem]: uyumadum [upumadum⁹⁰²]

ne-ḥārīdem: kaşımadum

ne-ḥāmūşīdem: sākin olmadum [dınmaz olmadum]

ḥāmūş ne-şodem: m

ne-ḥāstem [ne-ḥāstem]: ayağ üzre ṭurmadum [ayağ üzerine durmadum]

ne-ḥesīdem: eskimedüm

[ne-ḥebīdem: m]

ne-ḥebīdem: ayağla başmadum

[ilā āḥirihī]

ne-ḥendīdem: gülmedüm⁹⁰³

ne-ḥofdidem: boğmadum⁹⁰⁴

ḥefe ne-kerdem: m⁹⁰⁵

e'n-nev'ü's-sādisi mine'l-caḥdi⁹⁰⁶ fi emsileti'l-mütekellimi ma'a'l-ğayri

ne-ḥāḥīdīm: başmaduḳ

ne-ḥāyīdīm: çeynemedük

ne-ḥārīdīm: kaşımaduḳ [kaşımadük⁹⁰⁷]

ne-ḥāmūşīdīm: sākin olmaduḳ [dınmaz olmaduḳ]

[ḥāmūş ne-şodīm: m]

ne-ḥāstīm: ṭurmaduḳ [-]

ne-ḥesīdīm: eskimedük [-]

ne-ḥebīdīm: m [-]

[ilā āḥirihī]

⁹⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “uyumadum” olmalıdır.

⁹⁰³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁹⁰⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁹⁰⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁹⁰⁶ Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

⁹⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kaşımaduḳ” olmalıdır.

ne-ḥendīdīm: gülmedük⁹⁰⁸

26a

el-kısmü's-şāmīni [şānī'⁹⁰⁹] fī emşileti[ismi]'l-fā'ili ve envā'hā'i's-sitteti

eger ism-i fā'il [fā'il(i)] şorarsañ haber

virem saña kim ola key mu'teber

nişānı [mişāli] bu kim maşdaruñ nūnunı

öñindeki ḥarfūñ öñine anı

[44a]

getür tā olursa değış dāla sen

kılub hāyı nūna bedel ola [ol] sen

mişālin diyeyim [diyāyin⁹¹⁰] işit iy cevān

revende resende keşende hemān

e'n-nev'ü'l-evveli min ismi'l-fā'ili müfreden

dānende: tekerlenici [bilici]

dehende: virici

dāmende: şavurıcı

dānende: bilici [tekerlenici]

dārende: tütücü [dütücü]

devende: segirdici

demende: üfürici

demende: belürici [yelürici⁹¹¹]

dendende: gümrenici

denende: bayğıla⁹¹² sevinici [baylığa sevinici]

derd konende: ağrıyıcı [ağrııcı]

der āyende: içerü gelici

[der āverende: içerü getürici]

[ilā āhirihi]

e'n-nev'ü's-şānī' i fī⁹¹³ [min] ismi'l-fā'ili cem'en⁹¹⁴

dānendegān: biliciler

dehendegān: viriciler

⁹⁰⁸ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; "şāmīni" olmalıdır.

⁹¹⁰ Bu Türkçe kelimenin vokali, vezin gereği uzatılmıştır.

⁹¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "belürici" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁹¹² Kelime yanlış yazılmıştır; "baylığa" olmalıdır.

⁹¹³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹¹⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

dāmendegān: şavurıcılar
 dānendegān: tekerleniciler
 dārendegān: tütücüler [dütücüler]
 devendegān: segirdiciler
 [demendegān: üfüriciler]
 demendegān: belüriciler
 denendegān: baylığa seviniciler
 dendendegān: gümreniciler
 [derd(i) konendegān: ağrıcılar]
 [der āyendegān: içerü geliciler]
 [der āverendegān: içerü getüriciler]
 [der şevendegān: içerü giriciler]

[ilā āhrihi]

[44b]

e'n-nev'ü's-sālişi fi⁹¹⁵ [min] ismi'l-fā'ili hiṭāben

dānende'ī [dānende'e]: bilicisin
 dehende'ī [dehende'e]: viricisin
 dāmende'ī [dāmende'e]: şavurıcısın
 dānende'ī [dānende'e]: tekerlenicisin
 dārende'ī [dārende'e]: tütücısın [dütücısın]
 devende'ī [devende'e]: segirdicisin
 demende'ī [demende'e]: üfüricisin
 demende'ī [demende'e]: belüricisin [yelüricisin⁹¹⁶]
 dendende'ī [dendende'e]: gümrenicisin
 denende'ī [denende'e]: baylığa sevinicisin
 derd konende'ī [derd konende'e]: ağrıyıcısın [raḥmet eyleyicisin]
 [der āyende'e: içerü gelicisin]

e'n-nev'ü'r-rābi'ī fi⁹¹⁷ [min] ismi'l-fā'ili cem'en ve hiṭāben

dānendeid: bilicilersiz [bilicilersin⁹¹⁸]
 dehendeid: viricilersiz [viricilersin]
 dāmendeid: şavurıcılarsız [şavurıcılarsın]

⁹¹⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "belüricisin" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁹¹⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹¹⁸ TDKN'de bu başlıkla ilgili kelimelerin şahıs ekleri yanlış yazılmıştır; tüm kelimelerin şahıs eki "-sız/-siz" olmalıdır.

dārendeīd: tūtııcılarsız [dutiıcılarsın]

devendeīd: segirdicilersiz [segirdicilersin]

demendeīd: üfüricilersiz [üfüricilersin]

demendeīd: belüricilersiz [yelüricilersin⁹¹⁹]

dendendeīd: gümrenicilersiz [gümrenicilersin]

denendeīd: baylığa sevinicilersiz [baylığa sevinicilersin]

dānendeīd: tekerlenicilersiz [tekerlenicilersin]

[ilā āhırihi]

e'n-nev'ü'l-hāmisi min ismi'l-fā'ili fi'l-mütekellimi vaḥde

dānendeem: biliciyem

dehendeem: viriciyem

26b

dāmendeem: şavurıcıyam

dānendeem: tekerleniciyem

dārendeem: tūtııcıyam [dutiıcıyam]

[devendeem: segirdiciyem]

demendeem: üfüriciyem

demendeem: belüriciyem [yelüriciyem⁹²⁰]

dendendeem: gümreniciyem

denendeem: baylığa seviniciyem

[derd konendeem: raḥmet eyleyiciyem]

[ilā āhırihi]

e'n-nev'ü's-sādisi min ismi'l-fā'ili fi'l-mütekellimi ma'a'l-ğayri

[45a]

dānendeīm: biliciyüz

dehendeīm: viriciyüz

dāmendeīm: şavurıcıyuz

dānendeīm: tekerleniciyüz

dārendeīm: tūtııcıyuz [dutiıcıyuz]

devendeīm: segirdiciyüz

demendeīm: üfüriciyüz [yelüriciyüz⁹²¹]

dendendeīm: gümreniciyüz

⁹¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “belüricilersiz” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁹²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “belüriciyem” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁹²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “belüriciyüz” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

denendeim: baylığa seviniciyüz

[derd konendeim: rahmet eyleyiciyüz]

[ilā āhirihi]

el-kısmü't-tâsi'î fi emşileti ismü'l-mef'ûli ve envā'hâ'î's-sitteti bi't-türkiyye⁹²²

eger ism-i mef'ûlden sen nişân

şorarsañ gider nûn-ı maşdar hemân

getür hâ [yirine] yirine [hâ] bedel bil cevâb

şaña haqqı [hōş] didüm işitgil cevâb

mişâlin dilersen budur bilesin

çeşide keşide biter [yiter] kılasın

e'n-nev'ü'l-evveli min emşileti ismü'l-mef'ûli fi'l-müfred⁹²³

rânde: sürülmüş

reste: kurtulmuş

rehide: m

[rehâ kerde: şalıvirmiş]

[refte: gitmiş]

[revide: m]

[reside: yitişmiş]

remide: ürkmiş

rencide: incimüş [incinmiş]

rendide: kazınmış

refü kerde: gözetmiş [gözenmiş]

[ilā āhirihi]

e'n-nev'ü's-sânî'î [min emşileti] fi⁹²⁴ ismi'l-mef'ûli cem'en⁹²⁵

[45b]

rândegân: sürülmüşler

restegân: kurtulmuşlar

rehidegân: m

rehâ kerdegân: şalıvirilmişler

reftegân: gitmişler

revidegân: m⁹²⁶

⁹²² Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹²³ Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹²⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹²⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹²⁶ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

res̄idegān: yitişmişler

rem̄idegān: ūrkmişler

renc̄idegān: incinmişler

[rend̄idegān: kızınmışlar]

[ilā āḫirihi]

e'n-nev'ü's-sālişi fi⁹²⁷ [min] emşileti ismü'l-mef'ūli ḫitāben⁹²⁸

rānde'î [rānde'e]: sürülmüşsin

reste'î [reste'e]: kurtulmuşsun

reh̄ide'î [reh̄ide'e]: m

rehā kerde'î [rehā kerde'e]: şalıvirilmişsin

refte'î [refte'e]: gitmişsin

rev̄ide'î [rev̄ide'e]: m

res̄ide'î [res̄ide'e]: yitişmişsin

rem̄ide'î [rem̄ide'e]: ūrkmişsin

renc̄ide'î [renc̄ide'e]: incinmişsin

rend̄ide'î [rend̄ide'e]: kızılmışsin [kızınmışsin]

refū kerde'î [refū kerde'e]: gözetmişsin [gözemişsin]

[ilā āḫirihi]

e'n-nev'ü'r-rābi'i fi⁹²⁹ [min] emşileti ismü'l-mef'ūli ḫitāben⁹³⁰ ve cem'en⁹³¹

27a

rāndeīd: sürülmüşsüz

rev̄ideīd [refteīd]: gitmişsüz

[rev̄ideīd: m]

res̄ideīd: yitmişsüz [yitişmişsüz]

resteīd: kurtulmuşsüz

reh̄ideīd: m

rehā kerdeīd: şalıvirilmişsüz

rem̄ideīd: ūrkmişsüz

renc̄ideīd: incinmişsüz

rend̄ideīd: kızılmışsüz⁹³²

⁹²⁷ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹²⁸ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹²⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹³⁰ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹³¹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹³² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

[ilā āḥirihi]

e'n-nev'ü'l-ḥāmisi min⁹³³ [fi] emşileti ismi'l-mef'üli⁹³⁴ fi'l-mütেকellimi vaḥde

rāndeem: sürilmişem

resteem: kurtulmuşam

rehideem: m

rehā kerdeem: şalıvirilmişem

refteem: gitmişem

revideem: m

resideem: yitişmişem

[46a]

[remideem: ürkmişem]

rencideem: incinmişem

rendideem: kazınmışam

[ilā āḥirihi]

e'n-nev'ü's-sādisi fi emşileti'l-mütেকellimi ma'a'l-gayri [min ismi]

rāndeim: sürilmişüz

resteim: kurtulmuşuz

rehendeim [rehideim]: m

rehā kerdeim: şalıvirmişüz [şalıvirilmişüz]

refteim: gitmişüz

revideim: m

resideim: yitişmişür⁹³⁵ [yitişmişüz]

remideim: ürkmişür⁹³⁶ [ürkmüşüz]

rencideim: incinmişür⁹³⁷ [incinmişüz]

[rendideim: kazınmışuz]

[ilā āḥirihi]

der beyān-ı fevāid-i kelimāt ki muzāfü'l-ileyh esmāst

eşit-kim direm [saña] saña [direm] iy ḥüb kiş[(i)]

ki-eşitseñ ziyān olmaya sūd-ı piş⁹³⁸ [biş(i)]

bil anı ki ta'lik-çün [içün] lafz-ı mend[(i)]

⁹³³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹³⁴ Bu ifade TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yitişmişüz” olmalıdır.

⁹³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ürkmüşüz” olmalıdır.

⁹³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “incinmişüz” olmalıdır.

⁹³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “biş” olmalıdır.

olupdur çü mevzū´ iy behre-mend[(i)]
 eger cūd-mend [cevd(u)-mend] ü ger sūd-mend [sūd(u)-mend(i)]
 gerek di hıred-mend ü derd-mend[(i)]
 muḥakḳaḳ durur [dur] cümle ta´lik çün [içün]
 gelüpdür bu ma´nā-yı [ma´na] taḥḳiḳçün
 veger nākden sen şorarsañ cevāb
 direm anı ki ola´ ayn-ı şavāb

[46b]

bu tavşif esmāyiçündür hemān
 muḥakḳaḳ bil anı vü kıılma gümān
 dilerseñ ferah-nāk[(i)] di sehm-nāk[(i)]
 ḥaṭar-nāk ü ğam-nāk veger ters-nāk[(i)]
 ferahlu vü ḳorḳunc hem ḳaygulu[(a)]
 ḥaṭırlu [ḥaṭarlu⁹³⁹] dimekdür daḥı ḳorḳulu [ḳorḥulu(a)]
 bu evşāfa şunlar ki lāyık olur
 seçen anları bunda fāiḳ olur

fevāid-i diġer

meger gān ü ān end ü hā iy peser
 olubdur [olupdur] cemī´ si cem´ e maḳarr
 bu cümleyle her lafz kim cem´ olur
 degül müfred [teşniye] ü⁹⁴⁰ teşniye [müfred] ol cem´ olur
 evit her birinüñ maḥallin [mecellin⁹⁴¹] cüdā
 diyem tāki [baña] ´avn eylerise ḥüdā [ḥüzā]
 idem her birini yerinde beyān

27b

ki ḳalmaya maḥfisi ola´ ayān

[47a]

biri gāndur cem´ -i ma´lül-çün [içün]
 k-olur [ki olur] fā´il [ü] cem´ -i mef´ül-cün [içün]
 biri āndur ki oldı [ki-oldı] maḥşuş isim
 ögenc?-içün olmış durur bu tılsım
 muḳarrer durur bil bun⁹⁴² [bunı] hā-yiçün

⁹³⁹ Kelimenin harekeleri yanlış yazılmıştır; “ḥaṭırlu” olmalıdır.

⁹⁴⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁹⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “maḥallin” olmalıdır.

hemān maşdar ü cem‘-i esmāyiçün
veger rūh[(i)] issi ĥired-mend[(i)] ola
gerekdür ki cem‘[(i)] anuñ end[(i)] ola
velik end[e] lafzında tevsi‘ var
ki esmā vü ef‘āle terci‘ var
neniñle ki cem‘ ola esmā saña
mü’ekkid merbaṭ [mürabiṭṭ⁹⁴³] olur end[e]⁹⁴⁴ aña
şināsendegānende⁹⁴⁵ [şitāsendegānend⁹⁴⁶] olsa maḳāl[(i)]
çü dānendegānende⁹⁴⁷ olur mişāl[(i)]
eger reftegān reftegānende⁹⁴⁸ [reftegānend] olur
veger ĥoftegān ĥoftegānende⁹⁴⁹ [ĥoftegānend] olur
eger ‘ālimān[(i)] ‘ālimānende⁹⁵⁰ [‘ālimānend(i)] olur
veger cāhilān[(i)] cāhilānende⁹⁵¹ [cāhilānend(i)] olur
[47b]

eger ān ola ĩn veger nāk [nāk(i)] ü⁹⁵² mend[(i)]
bunuñ ḳabzasında durur müstemend[(i)]
bedel est[(i)] lafzından oldı çü end[(i)]
anuñçün olupdur bu arada dend[(i)]
veled vālidenden bedeldür şebih
anuñçün denildi ki sırr-ı abih
soĥenān kesān[(i)] ki çü dürr softeend[(i)]
heme in ma‘ānī çonin gofteend[(i)]
ne-bāyed ki bāşed dirāz⁹⁵³ [dirāzī] kelām
torā gofteni gofteem ve’s-selām

**bāb-ı sevvom der tertīb-i esmā’-ı mevcūdāt mine’l-uşul ve’l-muĥtera’āti ki müştemilest[(i)] ber
bist[(i)] faşl[ī] ve her faşlī be-tertīb-i ĥurūf-i ber se ĥarekāt[(i)]**

⁹⁴² Kelime eksik yazılmıştır; “bunı” olmalıdır.

⁹⁴³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁹⁴⁴ İfade “end” olmalıdır.

⁹⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “şināsendegānend” olmalıdır.

⁹⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “şināsendegānend” olmalıdır.

⁹⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “dānendegānend” olmalıdır.

⁹⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “reftegānend” olmalıdır.

⁹⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ĥoftegānend” olmalıdır.

⁹⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “‘ālimānend” olmalıdır.

⁹⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “cāhilānend” olmalıdır.

⁹⁵² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁹⁵³ Kelime eksik yazılmıştır; “dirāzī” olmalıdır.

el-faşlü'l-evveli mine'l-esmâ'i fi'l-elifi'l-meftûhati'l-hâleti⁹⁵⁴ [hareketi bi-tertibî'l-hurûfi'l-mümkineti'l-vücûdi]

âb [ab]⁹⁵⁵: şu

ab⁹⁵⁶: şöñ yay ay [şoñ güz ay]

ebâ: aş

[abâ: harf-i ta' accüb⁹⁵⁷]

[48a]

abâd⁹⁵⁸: şin ve ma'mûr [sin ve ma'hûr⁹⁵⁹]

âbādān [abādān]⁹⁶⁰: m

âbistān [abistā]⁹⁶¹: şahâif-i İbrâhîm

ab-boşt [ab-ı boşt(u)]: şehvet⁹⁶²

ab-ḥ'âst [ab-ı ḥüst(u)]⁹⁶³: ada

ab-tâbe: gügüm

ab-ḥûr [ab-cû(a)]: ḥoranda?/ḥuranda?⁹⁶⁴

ab-ḥâne⁹⁶⁵: ḳadem-gâh

ab-zîr [ab-rîz]⁹⁶⁶: şu dökecek yir [m]

abidān [ab-dān]⁹⁶⁷: göl

âb-dān [ab-dān]⁹⁶⁸: şu ḳabı

âb-dān [ab-dān]⁹⁶⁹: ḳavuş

âb-dest [ab-dest(i)]: f'⁹⁷⁰

ab-destān [ab-destān(i)]⁹⁷¹: ibriḳ [ibriḳ]

âb-dār [ab-dār]⁹⁷²: şulu

⁹⁵⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁹⁵⁵ Kelimenin "âb" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, KGS.

⁹⁵⁶ Kelimenin "âb" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, KGS.

⁹⁵⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁹⁵⁸ Kelimenin "âbādān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, KGS.

⁹⁵⁹ Kelimeler yanlış yazılmıştır; "şin ve ma'mûr" olmalıdır. Ayrıca TDKN'de bu ifadelerin üzerinde kelimelerin doğru yazımı mevcuttur.

⁹⁶⁰ Kelimenin "âbādān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, KGS.

⁹⁶¹ Kelimenin "âbistā, ebistā" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁹⁶² Kelimenin "meni" anlamı ile "âb-poşt, ab-ı poşt" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁶³ Kelimenin "âb-ḥüst, âb-ḥost" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

⁹⁶⁴ Kelimenin "bira" anlamı ile "âb-cû" şekli; "nasip, rızık; savat; maşrapa, bardak" anlamları ile "âb-ḥûr" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁶⁵ Kelimenin "âb-ḥâne" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁹⁶⁶ Kelimenin "âb-rîz" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁶⁷ Kelimenin "âb-dān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁹⁶⁸ Kelimenin "âb-dān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁹⁶⁹ Kelimenin "âb-dān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

⁹⁷⁰ Her iki nüshada da "fe" harfi ile gösterilen kelimeler; aslen Farsça olan ancak Türkçede de aynı şekilde kullanılan kelimeleri belirtmektedir.

⁹⁷¹ Kelimenin "âb-destān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

- ābore [ebre]⁹⁷³: kaftan yūzi
 ab-rūgere [ab-rūgen]⁹⁷⁴: çerbiş [cerbiş]
 ebzār [ebzāz]⁹⁷⁵: şızındı
 ābisten [abisten]⁹⁷⁶: yüklü ‘avrat
 ābişh̄‘ār [abişh̄‘ār]⁹⁷⁷: şıvad
 ve ab-gāh [ab-gāh]⁹⁷⁸: m
 ab-kāme⁹⁷⁹: etmek aşı ve etmek sirkesi ve turşī şuyı ve tarhāna [etmek aşı ve etmek sirkeşi⁹⁸⁰]
 āb-keş [ab-keş]⁹⁸¹: sakā
 ab-gozar [abogder]⁹⁸²: seyl yolu
 ab-gīz [ab-gīr]⁹⁸³: gölcük
 abgīne⁹⁸⁴: sırça
 ābile [abile]⁹⁸⁵: kabarcık
 ābī [abī]⁹⁸⁶: ayva ve ördek [ayv⁹⁸⁷]
 ābile-i çeşm [abile-i çeşm(i)]⁹⁸⁸: gözde olan it dirsegi
 ābūyān [abūyān(i)]: peşimān
 [abī⁹⁸⁹: şuya mensūb nesne]
 āteş [ateş]⁹⁹⁰: od
 āteş-dān [ateş-dān(i)]⁹⁹¹: ocak
 ateş-kāv⁹⁹²: kösegi [kösegü]
 āteş-kede [ateş-kede]⁹⁹³: Mecūsīle kelise [Mecūsīler kelisesi ya ‘nī oda tapanlar]

28a

⁹⁷² Kelimenin “āb-dār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁷³ Kelimenin “ebre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK, FZ.

⁹⁷⁴ Kelimenin “āb-rūgen, āb-ı rūgen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁹⁷⁵ Kelimenin “alet, edevat; baharat” anlamları ile “ebzār”; “mevc” anlamı ile “ebzār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, ŞL.

⁹⁷⁶ Kelimenin “ābisten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁷⁷ Kelimenin “ābişh̄‘ār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁹⁷⁸ Kelimenin “āb-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁹⁷⁹ Kelimenin “āb-kāme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, ŞL.

⁹⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “sirkesi” olmalıdır.

⁹⁸¹ Kelimenin “āb-keş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁸² Kelimenin “āb-gozar, āb-gozer” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁹⁸³ Kelimenin “āb-gīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁸⁴ Kelimenin “āb-gīne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁸⁵ Kelimenin “ābile” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁸⁶ Kelimenin “ābī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

⁹⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ayva” olmalıdır.

⁹⁸⁸ Kelimenin “ābile-i çeşm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ.

⁹⁸⁹ Kelimenin “ābī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

⁹⁹⁰ Kelimenin “āteş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

⁹⁹¹ Kelimenin “āteş-dān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

⁹⁹² Kelimenin “āteş-kāv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁹⁹³ Kelimenin “āteş-kede” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

- āteş [ateş kerde]⁹⁹⁴: od yanan yir
- āc [ec]: yılğun ağacı
- ācār [acār]⁹⁹⁵: soğan turşisi [soğan turşusu]
- āḥāk [aḥāk]⁹⁹⁶: birağındı
- āḥte [aḥte(h)]⁹⁹⁷: öğrenmiş at
- āḥiryān [aḥirmān]⁹⁹⁸: ev rahatı
- āḥiz [aḥiz]⁹⁹⁹: bünyād
- āḥşih [aḥşinic]¹⁰⁰⁰: düşmen
- āḥşihān [aḥşicān(i)]¹⁰⁰¹: düşmenler ve ‘anāşir [düşmenler]
- āderceş [adiraḥş(i)]¹⁰⁰²: sügsük¹⁰⁰³ [sügşek]
- ādreng [adireng(i)]¹⁰⁰⁴: muşibet
- ādreng: intikām¹⁰⁰⁵
- ādreng [adireng(i)]¹⁰⁰⁶: müşkil ve ğuşşa
- [adireng(i): cuma ‘ ğüni¹⁰⁰⁷]
- āzīn [azīn]: şehirlerde bayrām ğün begler gelicek ettikleri ziyet [nehye ve gencū?]
- āzīne [azīne]: f¹⁰⁰⁸ [cuma ‘ ğüni]
- āzīn: -¹⁰⁰⁹
- āzīn: -¹⁰¹⁰
- āzer [azer]¹⁰¹¹: Allah ta‘āla
- āzer [azer]¹⁰¹²: yıldırım
- āzer: od¹⁰¹³
- āzer [azer]¹⁰¹⁴: Siryān ve Fārsī dilince soñ kış ayı [soñ kış ayı Siryān dilince]

⁹⁹⁴ Kelimenin “āteş-kede, āteş-ġāh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁹⁹⁵ Kelimenin “ācār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁹⁹⁶ Kelimenin “āḥāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁹⁹⁷ Kelimenin “āḥte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁹⁹⁸ Kelimenin “āḥiryān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁹⁹⁹ Kelimenin “āḥiz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰⁰⁰ Kelimenin “āḥşic” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁰⁰¹ Kelimenin “āḥşicān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

¹⁰⁰² Kelimenin “ādraḥş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “sügşek” olmalıdır.

¹⁰⁰⁴ Kelimenin “ādreng, adreng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁰⁰⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰⁰⁶ Kelimenin “ādreng, adreng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁰⁰⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

¹⁰⁰⁸ Bu kısaltma her iki nüshada da Farsça olduğu hâlde Türkçede de aynen kullanılan kelimeleri belirtmektedir.

¹⁰⁰⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰¹⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰¹¹ Kelimenin “āzer” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰¹² Kelimenin “āzer” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰¹³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰¹⁴ Kelimenin “āzār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[azer¹⁰¹⁵: soñ güz ayı Fürs dilince]

āzer-efrāz [azer firā]¹⁰¹⁶: od yakıcı

āzer-gün [azer-gün]¹⁰¹⁷: şaru gül [şarı gül]

ve azeryün [azer-yün(u)]¹⁰¹⁸: m

ār [ar]¹⁰¹⁹: getür

ārāk [erāk]¹⁰²⁰: misvāk

ārām [arām(i)]¹⁰²¹: diñlence

ārec: dünyā¹⁰²²

āred [ared]¹⁰²³: un

ārd-biz [ared-biz]¹⁰²⁴: elek

[48b]

ārdār [aredār]¹⁰²⁵: cādū yabān dīvi [cāzū daḥı gül-ı beyābānı]

āzdehāle [erdehāle]¹⁰²⁶: bulamac

ārdīne [ardīne(h)]¹⁰²⁷: un aşı

ārzū [arzū]¹⁰²⁸: özleme

ārūğ [azū‘(u)]¹⁰²⁹: gegirme

ārī [arī]: belī [ha]

[azād(i)]¹⁰³⁰: azādlu

āzādegān: āzādlar¹⁰³¹

āzād [azād]¹⁰³²: serv ağacı

āz [az]¹⁰³³: t̄ama‘

āz [az]: ḥazān Fürs dilince [ḥ‘ān Fürs dilince]¹⁰³⁴

[az: tiş Süryānī dilince¹⁰³⁵]

¹⁰¹⁵ Kelimenin “āzār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰¹⁶ Kelimenin “āzer-efrüz, āzer-forüz, āzer-fezā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁰¹⁷ Kelimenin “āzer-gün” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰¹⁸ Kelimenin “āzer-yün” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰¹⁹ Kelimenin “ār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

¹⁰²⁰ Kelimenin “erāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁰²¹ Kelimenin “ārām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰²² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁰²³ Kelimenin “ārd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰²⁴ Kelimenin “ārd-biz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰²⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁰²⁶ Kelimenin “ārd-hāle, erd-hāle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰²⁷ Kelimenin “ārdīne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰²⁸ Kelimenin “ārdīne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹⁰²⁹ Kelimenin “ārūğ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰³⁰ Kelimenin “āzād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰³¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰³² Kelimenin “āzād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰³³ Kelimenin “āz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰³⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

ājoḥ [ajaḥ]¹⁰³⁶: çürük kız [çürük¹⁰³⁷ kız]

āzāde: fārīg¹⁰³⁸

āzoḥ [ejoḥ]¹⁰³⁹: yüzde olan çiçek [yüzde olan çiğit]

ājdef [ejdef]¹⁰⁴⁰: ālūc [ālic]

āzerem [arzem]¹⁰⁴¹: hürmet ve meyl ve muḥābā [hürmet]

āzerm [azrem]¹⁰⁴²: ceng

āzerm [azrem]¹⁰⁴³: degme tegelti ki ortası yarıkdur [degme tegelti ki ortası yarık ola]

āzmāyiş [azmāyiş]¹⁰⁴⁴: şınama

āz-mend [az-mend(i)]¹⁰⁴⁵: tama'lu [tamaqlu(a)]¹⁰⁴⁶

ājend [ajned]: ziyān¹⁰⁴⁷

ājend [ajned]: büklüm¹⁰⁴⁸

ājend: ol balçık yapu arasında¹⁰⁴⁹

āzendeje [ajendeje]¹⁰⁵⁰: aşınmış delinmiş nesne

āzeng [ajeng]¹⁰⁵¹: burtuq kaş [burtun¹⁰⁵² kaş]

ājeng: -¹⁰⁵³

ājene [ajene]: öñ diş¹⁰⁵⁴

āzūr [azūr]¹⁰⁵⁵: zîrek ve kâmil kimesne [zîrek ve kâhil kimse]

ājū' [ajūg(u)]: köbük ve kerḥ [köbük ve kireç]¹⁰⁵⁶

āj [aj]: zîrek ve dānişmend [dānişmend]¹⁰⁵⁷

¹⁰³⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁰³⁶ Kelimenin “ājoḥ, āzoḥ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

¹⁰³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “çürük” olmalıdır.

¹⁰³⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰³⁹ Kelimenin “ājeh, ejaḥ, āzaḥ, ezaḥ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁴⁰ Kelimenin “ājdef, āzdef, ezdef” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹⁰⁴¹ Kelimenin “āzerm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁴² Kelimenin “āzerm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰⁴³ Kelimenin “āzerem, āzrem, ādrem” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹⁰⁴⁴ Kelimenin “āzmāyiş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁴⁵ Kelimenin “āz-mend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁰⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “tama’lu” olmalıdır.

¹⁰⁴⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁰⁴⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁰⁴⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰⁵⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁰⁵¹ Kelimenin “ājeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS.

¹⁰⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “burtuq” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁰⁵³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁰⁵⁴ Kelimenin “dişegi, dişegü, dişengi” anlamı ile “ājene, ājine, āzine” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ,

TS.

¹⁰⁵⁵ Kelimenin “āzūr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁵⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁰⁵⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

- āzī ‘ [ajīg] ¹⁰⁵⁸: şol mālet ¹⁰⁵⁹ ki mālī hūlyādan ve gecmiş kažiyyeden hāşıl ol [şol melālet-kim mālī hūlyādan hāşıl olur]
- āzīne [ajīne] ¹⁰⁶⁰: tokmağ ve dişegü [-]
- ās [as] ¹⁰⁶¹: yumşak
- ās [as] ¹⁰⁶²: mersin [mersin]
- āsā [asā]: beñdeş
- āsā [asā]: isneme
- āsā [asā]: ağır ¹⁰⁶³ açuğ kalmağ [ağızı açuğ kalma]
- āsā [asā] ¹⁰⁶⁴: diñlenme
- āsiyā [asiyā] ¹⁰⁶⁵: degirmen
- ve āsiyāb [asiyāb] ¹⁰⁶⁶: m
- āsiyāb-bān [asiyābān(i)] ¹⁰⁶⁷: degirmenci
- āsāyiş [asāyiş(i)] ¹⁰⁶⁸: diñleniş
- āsān [asās] ¹⁰⁶⁹: geñez
- āsītāne [asītāne]: işik
- ve āstān [ve asītāne]: m
- āsītā [astā] ¹⁰⁷⁰: Zend ve Nāzend iki kitābdur Hāzret-i İbrāhim ‘m [-]
- āster [aster]: f [kaftan āstarı]
- āste [asite(h)]: çekirdek
- āstī [astī]: yeñ
- ve āstīn [asitīn] ¹⁰⁷¹: m
- āsmān [asmān(i)]: gök
- āsmāne [asmāne]: ev üsti
- āsme [asme] ¹⁰⁷²: hayrān
- āsiyāne [asiyāne] ¹⁰⁷³: çevürme köstere ¹⁰⁷⁴ [çevürme kösre]

¹⁰⁵⁸ Kelimenin “āziğ, āriğ, ājiğ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹⁰⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “melālet” olmalıdır.

¹⁰⁶⁰ Kelimenin “ājīne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹⁰⁶¹ Kelimenin “ās” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁰⁶² Kelimenin “ās” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁰⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağız” olmalıdır.

¹⁰⁶⁴ Kelimenin “āsā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁰⁶⁵ Kelimenin “āsiyā, āsyā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁶⁶ Kelimenin “āsiyāb, āsyāb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁶⁷ Kelimenin “āsyā-bān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰⁶⁸ Kelimenin “āsāyiş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁶⁹ Kelimenin “āsān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁰⁷⁰ Kelimenin “astā, estā, ostā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁰⁷¹ Kelimenin “āstīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁷² Kelimenin “āsīme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

āsīb [asīb]¹⁰⁷⁵: zahmet

28b

āş [aş]: f.

āşofte [aşofte]¹⁰⁷⁶: delü

āşkūr [aşkūr]¹⁰⁷⁷: yedi kat gök [yedi kat gökler]

āşkūne/āşgūne [aşkūne/aşgūne]¹⁰⁷⁸: kırkı

āşinā [aşinā]¹⁰⁷⁹: biliş

āşinā [aşinā]¹⁰⁸⁰: şuda yüzme

āşinād [aşinād(i)]: ayuñ yigirmi ikinci günü [ayuñ yigirm ikinci günü]

āşüb [aşüb(u)]¹⁰⁸¹: fitne

āşiyān [aşiyān(i)]¹⁰⁸²: yuva

ve āşiyāne [aşiyāne]¹⁰⁸³: m

āğār [ağār(i)]: yoğrılmış

āğāre [ağāre]¹⁰⁸⁴: na‘is¹⁰⁸⁵ [na‘leyn]

āğāz [ağāz(i)]: evvel

[49a]

āğāl [ağāl]¹⁰⁸⁶: kındurma

āğūş [ağūş(u)]¹⁰⁸⁷: kuçak [kucak]

āğūş [ağūş]¹⁰⁸⁸: m

āfitāb [afitāb(i)]¹⁰⁸⁹: güneş

āfitābe [afitābe]¹⁰⁹⁰: ibriķ¹⁰⁹¹

āferīn [aferīn]¹⁰⁹²: du‘a-yı hayır ve taḥsīn [du‘a-yı hayr ve daḥı taḥsīn]

āfā [afā]¹⁰⁹³: ağa

¹⁰⁷³ Kelimenin “āşyāne, āşiyāne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁰⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “kösre, kösüre” veya “köser” olmalıdır.

¹⁰⁷⁵ Kelimenin “āsīb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁰⁷⁶ Kelimenin “āşofte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁷⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁰⁷⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁰⁷⁹ Kelimenin “āşnā, āşinā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁸⁰ Kelimenin “āşnā, āşinā, āşnāb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁸¹ Kelimenin “āşüb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁸² Kelimenin “āşyān, āşiyān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁸³ Kelimenin “āşyāne, āşiyāne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁸⁴ Kelimenin “āğāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “na‘leyn” olmalıdır.

¹⁰⁸⁶ Kelimenin “āğāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁰⁸⁷ Kelimenin “āğūş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁸⁸ Kelimenin “āğūş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁰⁸⁹ Kelimenin “āfitāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁹⁰ Kelimenin “āfitābe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁹¹ Kelime Arapçadır ve orijinali “ibriķ” şeklinde yazılmaktadır.

¹⁰⁹² Kelimenin “āferīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

- āgāh [aġāh]¹⁰⁹⁴: ħaberdār [ħaberdām¹⁰⁹⁵]
 ākec [akec]¹⁰⁹⁶: - [ol cengel ki anı şırıġa kodılar]
 āgeşte [ageşte]¹⁰⁹⁷: berk yaġlanmış¹⁰⁹⁸ nesne [berk bağlanmış nesne]
 āģenc [aginec]¹⁰⁹⁹: şūcuk ve ʔolma baġırsak [şūcuk]
 ve ākende [akende]¹¹⁰⁰: m
 āģin [aģiz]¹¹⁰¹: yaşduf¹¹⁰² ici [yaşduġ içi]
 ālāne [alāne]¹¹⁰³: ʔoġan yuvası [ʔoġan yavrusı¹¹⁰⁴]
 ālgūne [algūne]: figer ya‘nī ‘avratlar kızılcası
 ālū [alū]: erik
 ālūçe [alūçe]: ʔaġ eviġi¹¹⁰⁵ [ʔaġ erüġi]
 āleh [aleh]¹¹⁰⁶: ʔavşancıl
 āmāc [amāc(i)]: nişān
 āmās [amās(i)]¹¹⁰⁷: şiş
 ve āmāh [amāh]¹¹⁰⁸: m
 āmānī [amāfi]¹¹⁰⁹: evde olan ʔar¹¹¹⁰ ʔacaġ [evde olan ʔab ʔacaġ]
 āmorzigār [amorzigār(i)]¹¹¹¹: yarlıġayıcı [Allah yarlıġayıcı ya‘nī]
 āmid [amil]¹¹¹²: şehr adıdur [şehr]
 āmār¹¹¹³: istiġfār¹¹¹⁴
 āmile [amile]¹¹¹⁵: emlec didükleri ot
 āmūġ [amūġ]: miġdār ve ʔadd ve ʔıymet [miġdār ve ʔadd ʔāmet]¹¹¹⁶

¹⁰⁹³ Kelimenin “ākā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁰⁹⁴ Kelimenin “āgāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “ħaberdār” olmalıdır.

¹⁰⁹⁶ Kelimenin “ākec, ākeç” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁰⁹⁷ Kelimenin “āgeşte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁰⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “baġlanmış” olmalıdır.

¹⁰⁹⁹ Kelimenin “āģenc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹¹⁰⁰ Kelimenin “ākende” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹¹⁰¹ Kelimenin “āģin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “yaşduġ” olmalıdır.

¹¹⁰³ Kelimenin “ālāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

¹¹⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yuvası” olmalıdır.

¹¹⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “erüġi” veya “erigi” olmalıdır.

¹¹⁰⁶ Kelimenin “ālūh, āluh, āle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK, LL.

¹¹⁰⁷ Kelimenin “āmās” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁰⁸ Kelimenin “āmāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁰⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ʔab” olmalıdır.

¹¹¹¹ Kelimenin “āmorzigār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹¹¹² Kelimenin “āmōl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹¹³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹¹⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹¹¹⁵ Kelimenin “āmīle, āmole” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹¹⁶ Kelimenin “mikdar, kadr, kıymet” anlamları ile “āmōġ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

āmūn [amūn]¹¹¹⁷: evre adıdır Buḥāra қаşında [oda adıdır Buḥāra қаşında]

[amūy¹¹¹⁸: şehir adıdır Ceyḥun kenārında]

āmūy [amīn]: çok beyci ve kāmīl [çok beyci ve kāhil]¹¹¹⁹

āmīz: m¹¹²⁰

āmīġ [amīġ(i)]: karış [karışış]¹¹²¹

ān [an]¹¹²²: evvel¹¹²³ [ol]

ānān [anān]¹¹²⁴: anlar

ān-bār [an-bār]¹¹²⁵: evvel¹¹²⁶ kerre [ol kerre]

ān-çi [aniçe]¹¹²⁷: ol ne ve ol ki [ol ne ve ol kim]

ān-rā [an-rā]¹¹²⁸: aña

ānek [ank(i)]: oncaġare¹¹²⁹ [oncuġaz]¹¹³⁰

ān-geh [an-geh]¹¹³¹: evvel¹¹³² vaqt [ol vaqt]

ve ān-gāh [an-gāh]¹¹³³: m

āvāre [avere]¹¹³⁴: қаftan yūzi

[avāre¹¹³⁵: işsüz]

āver [aver]¹¹³⁶: қаtī çirkin

āvers [everes]¹¹³⁷: ardıc

āvāz [avāz]¹¹³⁸: f.

āvāze [avāze]¹¹³⁹: m

āġūl [avġūl]: ġürüz?/gerz? [küzür?/kerz?]¹¹⁴⁰

¹¹¹⁷ Kelimenin “āmūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹¹⁸ Kelimenin “āmūy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹¹¹⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹²⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹¹²¹ Kelimenin “karışmış, karışık; çiftleşme” anlamları ile “āmīġ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹²² Kelimenin “ān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹²³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ol” olmalıdır.

¹¹²⁴ Kelimenin “ānān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹²⁵ Kelimenin “ān-bār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹²⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ol” olmalıdır.

¹¹²⁷ Kelimenin “ān-çi” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹²⁸ Kelimenin “ān-rā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹²⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “oncaġaz” veya “oncuġaz” olmalıdır.

¹¹³⁰ Kelimenin “oncaġz” anlamı ile “ānek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

¹¹³¹ Kelimenin “ān-geh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹³² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ol” olmalıdır.

¹¹³³ Kelimenin “ān-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹³⁴ Kelimenin “āvāre, ebre, evre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹³⁵ Kelimenin “āvāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹³⁶ Kelimenin “āver” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

¹¹³⁷ Kelimenin “evirs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹³⁸ Kelimenin “āvāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹³⁹ Kelimenin “āvāze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- āvong [avneg]¹¹⁴¹: asma ve hevek¹¹⁴² [aşma ve hevenk]
 āvleh [avleh]¹¹⁴³: tavşancıl
 āvīş [avīşen]¹¹⁴⁴: yavşan
 āh [ah]¹¹⁴⁵: kaburma¹¹⁴⁶ [kayurma]
 āhār [ahār]¹¹⁴⁷: saçak¹¹⁴⁸ ve haşıl
 āhāne [ahāne]¹¹⁴⁹: baş depesi
 āhenbāne [ahenbāne]¹¹⁵⁰: eñse
 āheste [aheste]¹¹⁵¹: arkun
 āhek [ahenk]¹¹⁵²: kirec
 āhen [ahen]¹¹⁵³: demür
 āhiner [ahenz(i)]¹¹⁵⁴: çelik [leçāk]
 āhenc [ahenic]: çenber [çenper]¹¹⁵⁵
 āhenc [ahenc(i)]: sellāh [silāh]¹¹⁵⁶
 [ahenc(i): fitil]¹¹⁵⁷
 āhence [ahence]¹¹⁵⁸: halka demür [halka¹¹⁵⁹ demür]
 āhū [ahū]¹¹⁶⁰: geyik
 āhū bere [ahū bere]¹¹⁶¹: geyik yavrısı [geyik buzağusı]
 āhūn [ahūn]¹¹⁶²: delinmiş dīvār
 āy [ay(i)]¹¹⁶³: gel
 āyān [ebān]¹¹⁶⁴: dögün [tāğ ya nī dögün]

¹¹⁴⁰ Kelimenin “āgūl, āgīl” şekilleri ile “ağıl; naz veya öfke ile göz ucuyla bakmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁴¹ Kelimenin “āveng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “hevenk” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹¹⁴³ Kelimenin “ālūh, āloh, āle, āleh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹¹⁴⁴ Kelimenin “āvīş, āvīşen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁴⁵ Kelimenin “āh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹¹⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “kayurma” olmalıdır.

¹¹⁴⁷ Kelimenin “āhār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹¹⁴⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹⁴⁹ Kelimenin “āhāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹¹⁵⁰ Kelimenin “āhyāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁵¹ Kelimenin “āheste” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹¹⁵² Kelimenin “āhek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁵³ Kelimenin “āhen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁵⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹¹⁵⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹⁵⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹⁵⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹⁵⁸ Kelimenin “āhence” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹¹⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “halka” olmalıdır.

¹¹⁶⁰ Kelimenin “āhū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁶¹ Kelimenin “āhū bere” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁶² Kelimenin “āhūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹¹⁶³ Kelimenin “āy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

āyān [ebān]¹¹⁶⁵: orta güz ayı

āyā [ayā]¹¹⁶⁶: ‘acebā

āyizek [āyezīk]¹¹⁶⁷: ağac kırıldı

29a

āyişe [ayişe]¹¹⁶⁸: cāsūs

[49b]

āyīr [ayīr]¹¹⁶⁹: kırdeşeni [kırdeşeni]

āyīn [ayīn]¹¹⁷⁰: töre ve ‘âdet

āyīne [ayīne]¹¹⁷¹: gözgi [gözünge]

ebr [ebr(i)]: bulut

ebrū: kaş

ebrencere [ebrincin]¹¹⁷²: bilezük

ābisāy [ebsāy(i)]¹¹⁷³: bilegü

aḡter: yıldız

aḡceşne [aḡcesite]¹¹⁷⁴: erguvān çiçeği

aḡş [āḡş(i)]: kıymet

aḡger: kor

aḡkend [aḡkkek]¹¹⁷⁵: oḡlancuḡlar aldayacak çıḡşaḡu [oḡlancuḡlar aldayacak çıḡşaḡu]

aḡḡal [aḡengel]: kılçık ve kasnak [kılçık]¹¹⁷⁶

aḡkem: kuşkun¹¹⁷⁷

aḡkūbe: düğme

aḡkūzine: m

ve aḡkūn [aḡkūn]¹¹⁷⁸: m

aḡkūş [aḡkūş(u)]: ḡām ve çiḡ nesne¹¹⁷⁹

¹¹⁶⁴ Kelimenin “ebān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

¹¹⁶⁵ Kelimenin “ābān, a azer bān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁶⁶ Kelimenin “āyā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁶⁷ Kelimenin “āyizek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁶⁸ Kelimenin “āyişe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁶⁹ Kelimenin “āyīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

¹¹⁷⁰ Kelimenin “āyīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁷¹ Kelimenin “āyīne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹¹⁷² Kelimenin “ebrencen, evrencen, evrencin” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, LL.

¹¹⁷³ Kelimenin “efsān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁷⁴ Kelimenin “aḡceste” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁷⁵ Kelimenin “aḡkend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹¹⁷⁶ Kelimenin “kılçık” anlamı ile “aḡkel, aḡgol” şekli; “kasnak” anlamı ile “aḡkem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ; LL.

¹¹⁷⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹⁷⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹¹⁷⁹ Kelimenin “ham zedali” anlamı ile “aḡkūk, aḡkūş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

ādend [edend(i)]¹¹⁸⁰: niçe
 er: eger
 erteng [erteng(i)]: kitābhāne-i Mānī nakkāş
 ve erşeng [erşeng(i)]: m
 erjeng [erjeng(i)]: şākird-i kâbil-i Mānī nakḳāş
 erc [erc(i)]: gergedan
 [erc(i): kıymet]
 ve erz [erez]¹¹⁸¹: m
 erco-mend [erho-mend(i)]¹¹⁸²: ‘izzetlü [hürmetlü ve ‘izzetlü]
 erdbehişt [erdibehişt]¹¹⁸³: orta yaz ayı
 erzān [erzān(i)]: - [ucuz]
 erzīr [erzīz]: kalay
 erġ [eraġ]: yitişmiş koz¹¹⁸⁴
 er‘ [eraġ]¹¹⁸⁵: buṭaḳ [budak]
 erġed¹¹⁸⁶: ƙoḳmış¹¹⁸⁷ nesne [ƙaḳımış nesne]
 ve eraġed [ve erġade]¹¹⁸⁸: m
 ve eraġned [ve erġand(i)]¹¹⁸⁹: m
 erġanūn: ƙalġu adıdur
 erġevān: keci boynuzı [m]
 ārem [erim]¹¹⁹⁰: baġ-ı Şeddād
 ermende: diñlence
 āron [eron]¹¹⁹¹ : dirsek
 ve erinc [ve erinc(i)]¹¹⁹²: - [m]
 [ervend(i)]¹¹⁹³: yaraşık
 [ervend(i): tecrübe]
 [ervend(i): Dicle ırmaġı]

¹¹⁸⁰ Kelimenin “idind” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁸¹ Kelimenin “erz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁸² Kelimenin “erc-mend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

¹¹⁸³ Kelimenin “erdbiheşt, erdbihişt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁸⁴ Kelimenin “çürümüş; kokmuş ceviz, fındık gibi şeyler” anlamı ile “erġ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁸⁵ Kelimenin “erġ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁸⁶ Kelimenin “ärġede, erġode, erġend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ƙaḳımış” olmalıdır.

¹¹⁸⁸ Kelimenin “ärġede, erġode, erġend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁸⁹ Kelimenin “ärġede, erġode, erġend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹¹⁹⁰ Kelimenin “irem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹¹⁹¹ Kelimenin “ären, ärenc, ärenk, ärin, eren, erin” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, LL.

¹¹⁹² Kelimenin “ären, ärenc, ärenk, ärin, eren, erin” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, LL.

¹¹⁹³ Kelimenin “efreng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

erre: bıçku [bıçgu]

ez: den

ez-ân: andan

ez-ân-i üst: anuñdur

ejdehâ: büyük yılan [f. büyük yılan]

ezdehâ: tavşancıl [davşancıl]¹¹⁹⁴

ezdehâk¹¹⁹⁵: Zâhḥâk didükleri begüñ adıdur [Zaccâk¹¹⁹⁶ didükleri begüñ adıdur]

ezkohen [ezkehen]¹¹⁹⁷: kâhil ve bâṭıl [kâhil ve bâṭın¹¹⁹⁸]

ezmân [ezmân(i)]¹¹⁹⁹: dirîğ ve ḥasret

esb [esb(i)]: at

esperiş¹²⁰⁰: meydân

[50a]

ve esperiş [esperiş]: m

ester: katır

estereng [estereng]¹²⁰¹: ebrū-yı şanem didükleri otdur [ebrū-yı şanem didükleri otdur ki anuñ

köki âdem şuretinde olur]

esgede¹²⁰²: yarusı yanmış ağac

[eş'ade¹²⁰³: m]

eşk [eşk(i)]: gözyaşı

eşgüre¹²⁰⁴: borşuk [porsuk]

efd [efd(i)]¹²⁰⁵: kardeş oğlu [kardeş oğlu iñi kız kardeş oğlu]

ve efder [efder]: m

efd [efd(i)]: 'aceb

efdestân [efdestâ]¹²⁰⁶: katı ögmek ve ulak¹²⁰⁷ [katı ögmek ve ululamağ kelime-i mürekkebdür]

efrence: çelek/çelik¹²⁰⁸

¹¹⁹⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹¹⁹⁵ Kelimenin "ejdehâk ve ejderhâ" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

¹¹⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "Zâhḥâk" olmalıdır.

¹¹⁹⁷ Kelimenin "ejkehen" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹¹⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "bâṭıl" olmalıdır.

¹¹⁹⁹ Kelimenin "ejmân" şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹²⁰⁰ Kelimenin "esperiş, esbris, esbris, esbriz, esbriz" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁰¹ Kelimenin "estereng" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁰² Kelimenin "âsoğde" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²⁰³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹²⁰⁴ Kelimenin "eşgür, oşgür, oşgör, şögör, şögür" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹²⁰⁵ Kelimenin "efder" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁰⁶ Kelimenin "efdistâ, eftidistâ" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹²⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "ululamağ" olmalıdır.

¹²⁰⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

- efrūşe: hānegī helvā [hānegī¹²⁰⁹ helvā]
 ve efrūşene¹²¹⁰: m¹²¹¹
 efrāz [efrār]¹²¹²: ālet
 efsār: yular
 efsāne [efsān]¹²¹³: bilegü
 [efsāne: hikāyet]
 efser: t̄ac
 efserger: hümā kuşı
 efsū: gel [gel Pehlūca]
 efsūs: ‘aceblamak ve maşhara [‘aceblamak ve maşhara olmak]
 efsūn: cīle¹²¹⁴ ve mekr [hīle ve mekr]
 efsūn: okuyacak [okuyacak ve üfürececek]
 efgār: kötürüm
 eknūn: şimdi
 elb [elp(i)]: pehlivān
 elvend: Hemedān şehrinūñ tağı
 [emān: f]
 emān: mühlet
 [emāde¹²¹⁵: hāzır olmuş]
 emānī: gügüm¹²¹⁶
 emānī: küb ve tağar [küp ve tağar]¹²¹⁷
 emr [emir]: buyruk
 emred: gürüz¹²¹⁸
 emrūd: armūd
 enbār: f
29b
 enbāz [enbār]¹²¹⁹: ortak
 enbāzde: kendüyi göricek [kendüye görici]

¹²⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “hānegī” olmalıdır.

¹²¹⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹²¹¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹²¹² Kelimenin “efzār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²¹³ Kelimenin “efsān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “hīle” olmalıdır.

¹²¹⁵ Kelimenin “amāde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²¹⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²¹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²¹⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²¹⁹ Kelimenin “enbāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

enbān: ʔaġarcuḳ [daġarcuḳ]
 enbānek: yançık [yancık]
 enbor: ʔı̄sac
 enbūh: ġalebe
 encām [encām(i)]: iṣūñ āḫiri
 ve encāmin [encāmen]¹²²⁰: m [her nesnenūñ āḫiri]
 encaḫt [encaḫt(i)]: ʔama
 encomen: dirnek
 encūḫ [encūḫ(i)]: başlanmış ve şolmuş¹²²¹
 ve encūḫe [encūḫe]: m
 [encūġ: m]
 encīre: ġönūñ¹²²² içi [ġötūñ içi]
 [end(i): niçe]
 end [end(i)]: ümīd [ümīz ummak]
 endāze: oran [oraḳ¹²²³]
 endām-i dānā: şahādet barmaġı¹²²⁴
 [endām-i dānā: ḫavāş¹²²⁵ ḫamse duṭamı]
 ender: içerü
 ve enderūn [enderūn(u)]: m
 endor [ender]¹²²⁶: öger¹²²⁷ [ögey]
 enderz [enderez]¹²²⁸: vaşiyet
 endez [ended]¹²²⁹: taşım
[50b]
 endek: az
 endūd: şıva
 enderūz [enderūr]¹²³⁰: çarşu
 endūşe: benefşe

¹²²⁰ Kelimenin “encāmen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹²²¹ Kelimenin “yüz ve tende meydana gelen buruşukluk, kırışıklık; tükürük, salya” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ, BK, ŞL.

¹²²² Kelime yanlış yazılmıştır; “ġötūñ” olmalıdır.

¹²²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “oran” olmalıdır.

¹²²⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḫavāss” olmalıdır.

¹²²⁶ Kelimenin “ender” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ögey” olmalıdır.

¹²²⁸ Kelimenin “enderz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²²⁹ Kelimenin “endez, endāz, endāze, enderz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹²³⁰ Kelimenin “enderūz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

ve endūze [endūje]: m
 endūh: ğuşşa
 endūh-gīn: kayġulu
 endīşe: fikir
 enze¹²³¹: mercimek
 enfaht [enfaht(i)]: kazanc
 ve enfec [ve enfec(i)]¹²³²: m
 ve enfaġde¹²³³: m
 enfaġde: sezmiş/sizmiş gümüş [şırmış/şarmış gümüş]¹²³⁴
 enfeze [enfede]: demşek ve yiyni¹²³⁵
 enfest [enfest(i)]: örümcek aġı [örümcek¹²³⁶]
 [engār: şanı]
 engāre: başdan geçen hikāyet
 engobīn: bal
 engīz: tarhūn¹²³⁷
 engīzed [engizde]¹²³⁸: kaşnı
 engişt [engişt(i)]: kömür
 [engoşt(i): barmak]
 engole: düğme
 engoşterī: yüzük
 engoştovāne: yüksük
 engoşīne [ve engoşīne]: m
 engoşīne [engoşbe]¹²³⁹: yaba
 engeliyūn [engelyūn]¹²⁴⁰: İncil-i ‘İsā [İncil-i ‘İsā yedi reng cem‘ olmuş ola]
 engeliyūn: -¹²⁴¹
 engūr: üzüm
 enūşe [enūşe(h)]: devletlü

¹²³¹ Kelimenin “enje” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²³² Kelimenin “enfec” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹²³³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²³⁴ Kelimenin “erimiş, sıvılaştı, çözülmüş altın veya gümüş” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹²³⁵ Kelimenin “aşušte, çılgın, avare; herze söyleyen, boş konuşan” anlamları ile “enfede” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹²³⁶ Kelime eksik yazılmıştır; “örümcek aġı” olmalıdır.

¹²³⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²³⁸ Kelimenin “engūdān, engojed, engījed” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL, TS.

¹²³⁹ Kelimenin “engošte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁴⁰ Kelimenin “engelyūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁴¹ MKN’de bu kelime tekrar yazılmıştır ve kelimenin altı boştur.

enīs [enīs(i)]: bakçe [bağçe]
 engeliyūn¹²⁴²: yedi renkle cem ‘ olmuş andan bir nesne tokuna
 enīsān [enīsān(i)]: yalan ve ğıybet [yalan ve ‘ abeş]
 enīsūn: f
 evān [evāre]¹²⁴³: dīvān ve hüküm [dīvān ve hüküm]
 evām: borc
 ev: yük
 evgār: yüklü
 evbāş: lewend ve kırık
 evc [ūc]¹²⁴⁴: yüce
 evrencen [evrencin]: bilezik
 evrend [evrend(i)]: bahādur ve heybetlü [bahādur ve heybetlü ve gökcek]
 evreng [evreng(i)]: ‘ izzet [‘ irret¹²⁴⁵]
 evreng: taht ve taḥne^{1246 1247}
 ehremen [ehermen]¹²⁴⁸: dīv
 ehvān [ehvāz]¹²⁴⁹: şehir adıdır
 eyār: soñ güz ayı [soñ yaz ayı]
 ātifet [eyfet]¹²⁵⁰: ḥācet
 eyfāt¹²⁵¹: ğammaz
 eyār [epāre]¹²⁵²: eyāric-i fayķara
 eylül: ilk güz ayı
 eyvān: çardak
 [eyār: yarar]¹²⁵³
 [eyfet: ḥācet]
 [eyfāt: ğammāz]
 [epāre: eyāric-i fayķara]
 [eylül: ilk güz ayı]

¹²⁴² Kelimenin “engelyūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁴³ Kelimenin “evāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²⁴⁴ Kelimenin “evc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “‘ izzet” olmalıdır.

¹²⁴⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹²⁴⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹²⁴⁸ Kelimenin “ehrāmen, ehremen, ehren, ehrimen, ehriime” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁴⁹ Kelimenin “ehvāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁵⁰ Kelimenin “āyefit” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁵¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹²⁵² Kelimenin “eyāre” şekli bulunabilmiştir.

¹²⁵³ TDKN’de bu kelimeden itibaren “eyhā” kelimesine kadar bir önceki satır tekrar edilmiştir.

[eyvān: çardak]

eyhā: terk eyle¹²⁵⁴

eyā: yarar

[51a]

ve meksūreti'l-ḥareketi mine'l-elifi bi-tertibi'l-ḥurūfi'l-mümkineti'l-vücūdi

icī [icey]¹²⁵⁵: başa [aş]

izār: ic tonı [ic ton]

isb [isib]¹²⁵⁶: atüñ ve ādemüñ teninde biten kıl ve saç [ademüñ teninde biten saç]

istibanān [istebān]¹²⁵⁷: üzerlik

isperūd: bağırtlak kuşu [bağırtlan kuşu]

30a

ispat [ispesot]¹²⁵⁸: yonca

ispağūl: bağa yaprağı

ispergam: fisliġen [yiñbeni fisliġen]

ispeyüş [ispeyüş(i)]: bezr-i kaṭūnā ve bağa yaprağı [bezr-i kaṭūnā]

istā: çalık tavar [çaylak ve çalık tavar]¹²⁵⁹

istāḥ [istāḥ(i)]: dīv¹²⁶⁰

isteber¹²⁶¹: yoğun

ve ištaber [ištaber]: m

ister: dilek¹²⁶²

istebr [istīr]¹²⁶³: altı bucuġ dirhem [alt¹²⁶⁴ bucuġ dirhem]

isrinc: sülügde¹²⁶⁵ [sülügen]

isfendimend [isfendimend(i)]: ayuñ ikinci ġüni¹²⁶⁶

isfendārmoz: şoñ kış ayı

isfid: aġ

isferūd [isferūd(u)]: bağırtlak kuşu

¹²⁵⁴ Kelimenin “heyhāt” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹²⁵⁵ Kelimenin “aġa, vezir, aġabey” anlamları ile “icī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹²⁵⁶ Kelimenin “isp” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁵⁷ Kelimenin “sipend, sipindān, sipindīn, isfend, ispend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹²⁵⁸ Kelimenin “ispist” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁵⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁶⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁶¹ Kelimenin “istebr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹²⁶² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁶³ Kelimenin “estīr, istīr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “altı” olmalıdır.

¹²⁶⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “sülügen” olmalıdır.

¹²⁶⁶ Kelimenin “İran takviminde yılın son ayı, isfend ayı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. M, LD.

iskene: obluḡ¹²⁶⁷ [oyluḡ]

im-rūz: bugün

im-rūzine: bugünkü ve bugünlük [bugünkü]

im-sāl: bu yıl

im-şeb: bu gece

inbīs¹²⁶⁸: çec [çeç]

intiyā¹²⁶⁹ [itibā¹²⁷⁰]: ‘işret ya ‘nī tena‘um [-]

iç [īc]: hīç

īder [īzer]¹²⁷¹: dā‘im

īdūr [īzūr]¹²⁷²: şimdi

īdūr¹²⁷³: böyle

īdūr: bu vakt

īzid: Allah te‘āla

īliyā [īyeleyā]¹²⁷⁴: Hāzret-i ‘Ali raḡḡallahu ‘anh [Īmām ‘Alī]

īliyāyūn [īleyāyūn]¹²⁷⁵: peygamber ‘a. m. [Hāzret-i peygāmber]

īliyāyen [īleyāben]¹²⁷⁶: beytü’l-muḡaddes [beyt-i muḡaddes şerifhā Allah]

īm: bu

īm: kamu [şu]

īme: çift öküzi¹²⁷⁷

īmīn: inanca

[īm(i): bu]

īnān: bunlar

īn-bār: bu kerre

īn-cā: bunda

īnek [īnik]: işbuncaḡ

īnekom [īnikem]: işbuncuḡazım

īnhāend [īnihāend]: bunlardur

ve īnend [īnend]: m

¹²⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “oyluḡ” olmalıdır.

¹²⁶⁸ Kelimenin “enbīs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁶⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁷⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹²⁷¹ Kelimenin “īder” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁷² Kelimenin “eknūn, eydūn, īdūn, iydūn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁷³ Kelimenin “eydūn, īdūn, iydūn,” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁷⁴ Kelimenin “īlyā, īliyā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²⁷⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹²⁷⁶ Kelimenin “īlyā, īliyā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²⁷⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

ve maẓmūmeti'l-ḥareketi mine'l-elifi bi-terṭibi'l-ḥurūfi'l-mūmkineti'l-vücūdi

[51b]

ūs [oros]: çinār ağacı¹²⁷⁸

ormoz: ayuñ evvel günü

ormoz: müşter yıldızı

ūs [os]: sille [sīlī ya' nī sille]¹²⁷⁹

ospoş¹²⁸⁰: bit [pit¹²⁸¹]

ostāḥ: küstāḥ

ostād: f.

ostoḥ'ān [oşḥ'ān]¹²⁸²: kemük

ostoḥ'ān-ḥūr: kartal ve lori kuşu

ostovār: berk

üstün [ostün]¹²⁸³: direk ve düger

osgodār: ulaḫ ve ḥaberci

āsūde [osūde]¹²⁸⁴: diñlemiş

oştor: deve

oştor-bān: deveci

oştor-ḡār [oştor-ḡāz]: deve tabanı

oştor-morg: deve kuşu

oştolom: saraş¹²⁸⁵ [şavaş]

oşḡūde [oşḡūre]¹²⁸⁶: porsuḫ [borsuḫ]

ūşke [aşke]¹²⁸⁷: inçkırık

ve oşkohe [aşokohe]¹²⁸⁸: m

oşkūfe: çiçek

oksün [eksün]¹²⁸⁹: kır kaftan [kara kazān¹²⁹⁰]

oksün: boyun¹²⁹¹

¹²⁷⁸ Kelimenin “ardıç ağacı” anlamı ile “ors” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁷⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁸⁰ Kelimenin “işpiş, ospos” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, LL.

¹²⁸¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “bit” olmalıdır.

¹²⁸² Kelimenin “ostoḥ'ān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹²⁸³ Kelimenin “ostün” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹²⁸⁴ Kelimenin “āsūde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “savaş” olmalıdır.

¹²⁸⁶ Kelimenin “oşḡār, oşḡur, şaḡār, şaḡāre, şoḡūrel” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹²⁸⁷ Kelimenin “aşke” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL, TS.

¹²⁸⁸ Kelimenin “eşkohe, oşkohe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹²⁸⁹ Kelimenin “iksün, eksün” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “kaftan” olmalıdır.

¹²⁹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

[oksün: boy boşun¹²⁹²]

oncūh¹²⁹³: büküm [cüküm¹²⁹⁴]

ūncūg [uncūg]: uçuk¹²⁹⁵

ū: ol

ūn¹²⁹⁶ [ūt]: ol saña

ūstām: mu‘temed [mu‘temed oldur kim aña her nesne inanılır]

ūṭāg: şorguc¹²⁹⁷

ūṭāg: otak

ūmāc: nişān

ūmīd [ūmīz]¹²⁹⁸: ṭama‘ [ṭama‘ ya‘nī ummak]

ūyā: bedbaht levend ve kāhil [levend ve bedbaht ve kāhil kişi]

30b

el-faşlü’ş-şānī’i fi’l-bā’i’l-meftūḥati’l-ḥareketi [bi-terṭibi]

bā: aş

[bā: ola]

bā: ṭolak¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰

bāb: baba

bābizen¹³⁰¹: bürbān¹³⁰² asaçaq demür [büryān asacaq demür]

bābek: pāşāh¹³⁰³ adıdur [pādişah adıdur]

bābūne: koyun gözi didükleri [koyun gözi didükleri çiçek]¹³⁰⁴

bānāb¹³⁰⁵ [tābān¹³⁰⁶]: berāber

[pātāb¹³⁰⁷: beñdeş]

bātāve [pātāve]¹³⁰⁸: ṭolak [dolak]

pātengān: bādincān

¹²⁹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁹³ Kelimenin “encoḥ, encūh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “büküm” olmalıdır.

¹²⁹⁵ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ūt” olmalıdır.

¹²⁹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹²⁹⁸ Kelimenin “omīd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹²⁹⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹³⁰⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹³⁰¹ Kelimenin “bābzen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹³⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “büryān” olmalıdır.

¹³⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “pādişāh” olmalıdır.

¹³⁰⁴ Kelimenin “papatya” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹³⁰⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹³⁰⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹³⁰⁷ Kelimenin “bātāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³⁰⁸ Kelimenin “pātābe, pātābe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

pāçile: ağacdan çenber ki kıarda yürünmek için düzerler ya ‘nī hedik [ağacdan çenber ki]

pāçāl: cüllāh çukuru ve başcı ve baqqāl oturub şatu bāzār ettügi yir [çulhā çukurıdır]

pāçeng [pāçeng(i)]: evde kiçi pencere [evdür¹³⁰⁹ kiçi pencere]¹³¹⁰

pāçile: kıarda batmamak için ayağa giydükleri tahta¹³¹¹

pāyçe [pāyiçe]¹³¹²: paca [paça]

ve pāyize [pāyize]¹³¹³: m

bāhter: gün batısı

bāhte¹³¹⁴: mühre-i dīvār

pā-ḥüst [bā-ḥüst(i)]¹³¹⁵: ayağıle depilmiş [ayağla depilmiş]

pādāş [pādāş(i)]: ‘ivaż

[52a]

pād-efre [bād-efzā]¹³¹⁶: ‘ivaż-ı şer

ve bād-efre [bād-efrā]¹³¹⁷: m

bādām: f [m]

bādefr(e) [bād-i efre]¹³¹⁸: m

bād: yıl

bād: ayuñ yigirminci günü¹³¹⁹

bād-āhenc [bādānic]: yıl delügi

bād-āver: kaluğan dikenı [kalugan dikenı]

bād-bār: yılpeze

bād-bān: yelken

ve bād-vān [bād-vān]: m

bād-ber: toz ve şaman¹³²⁰

bād-bīze [bād-bīr]¹³²¹: yonқа

bād-berin [bād-birin]¹³²²: şabā yılı

bād-yitc [bād-i yih]¹³²³: şalıncaқ

¹³⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “evde” olmalıdır.

¹³¹⁰ Kelimenin “pāçeng, pāşeng, pāheng, baceng” şekilleri bulunabilmiştir:

¹³¹¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹³¹² Kelimenin “pāyçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³¹³ Kelimenin “pāyize” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³¹⁴ Kelimenin “pāḥire, pāḥre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹³¹⁵ Kelimenin “pāy-ḥest, pāy-ḥeste, pāy, ḥüst” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³¹⁶ Kelimenin “bād-efrāh, bād-āfrāh, bād-efreh, pād-efreh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³¹⁷ Kelimenin “bād-efrāh, bād-āfrāh, bād-efreh, pād-efreh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³¹⁸ Kelimenin “bād-efrāh, bād-āfrāh, bād-efreh, pād-efreh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³¹⁹ Kelimenin “her ayın yirmi ikinci günü” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹³²⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹³²¹ Kelimenin “bād-pere” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³²² Kelimenin “bād-i berin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

bād-hāye: kavruc

ve bād-kenc [bād-i kenc(i)]: m

bād-hūr: deriçe

bād-jem [bād-i dozem]¹³²⁴: yıl hastalığı [hatlık yılı hastalığı]

bād-jem [bād-i zom]¹³²⁵: ‘abeş ve herze [mağ]

bād-derbān [bād-i dernām]: kara ev düglügi [kara ev degnegi]¹³²⁶

bād-reng [bād-i jeng(i)]¹³²⁷: şenhiyār ve turunc [şenhibār¹³²⁸]

bād-rū: tıbbılar ve ıslāh [rencyüne dirler bir otdur]¹³²⁹

bād-rūde¹³³⁰: günde giyecek giyesi

bāder: ayuñ tokuzuncı günü¹³³¹

bād ruce [bād-rūçe]: m¹³³²

bād-rūc: bedrik¹³³³

ve bād-rūk [bād-rūk]¹³³⁴: m

bād-riye [bād-rise]: ağırşak

bādriye: aprulguh¹³³⁵ [pırlağaç]

bād-zen [bāzeren]¹³³⁶: yilpeze

pādber¹³³⁷: katıl ağacı¹³³⁸

bādsin: emzeklü ‘avrat

pādişāh [pādişāh(i)]: beg

pādişāhī: beglik

bādzed [bāderz]: kış evi¹³³⁹

bādgar [bādağr]: m

ve bād-gir: m

¹³²³ Kelimenin “bād-piç, bāzīnç, bāzām, pālvāze” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹³²⁴ Kelimenin “bād-i dojem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³²⁵ Kelimenin “bād-zem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³²⁶ Kelimenin “siyah çadır direği” anlamı ile “bādeznām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³²⁷ Kelimenin “bād-reng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹³²⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “şenhiyār” olmalıdır.

¹³²⁹ Kelimenin “oğul otu” anlamı bulunabilmiştir. Bu otun diğer isimleri “bādrengbūye, bādrençbūye, bālengu” şeklindedir: Bkz. LD, BK; LL.

¹³³⁰ Kelimenin “bād-rūze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³³¹ Kelimenin “ayın yirmi dokuzuncu günü” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³³² Kelimenin “bir bitki adı” anlamı ile “bād-rūçe” şekli bulunabilmiştir: “Oğul otu” bitkisi ile ilgili olmalıdır.

¹³³³ Kelimenin “gül-i bostān-efrūz, tere-i Horasāni, bey bōrkü, bostan güzeli, horoz ibiği” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹³³⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunmamıştır.

¹³³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “pırlağuç” veya “apırlğuç” olmalıdır.

¹³³⁶ Kelimenin “bād-zen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹³³⁷ Kelimenin “bendgir, bādir, pādir, pāzīr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS.

¹³³⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹³³⁹ Kelimenin “yaz evi, yel uğrağı olan her yer” anlamları ile “bād-ger, bād-gir” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

[bād-gerd(i): aşırğa]

bād maşrık [bād-ı maşrık]: gün oğusu yili [gün doğusu yili]

[bād-ı mağrib: gün batusu yili]

bādiyāne: vāzyāne¹³⁴⁰ [rāziyāne]

bādiye: berriye

bār: kerre

bār: yimiş

bār: yük

pār [bār]¹³⁴¹: ülü

[pār: bıldır]

pāre: yama

bār: icāzet¹³⁴²

bār: ...¹³⁴³

bār: fırşat ve bārīden lafzından emirdür¹³⁴⁴

bārāc: avurda

bārān: yağmur

pārdom: uşkun¹³⁴⁵

[bārān giriz: alacuk]

[bārānī: yamurluk]

[bārbed: Hüsrev'ün alıcısı adıdır]

[pārdū¹³⁴⁶: mertek]

pārīz [pārīr]¹³⁴⁷: atıl ağacı

pārzed [pārjed]¹³⁴⁸: edviye ya' nī 'ilāc eyleyen otlar [edviyye ya' nī 'ilāc olunan otlar]

pārsā: şālih kişi¹³⁴⁹

pārsāl: bıldırki yıl [yıldırki¹³⁵⁰ yıl]

[52b]

pārsenc [bārsenc(i)]: pul¹³⁵¹ artıcı [yük dartıcı]

¹³⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “rāziyāne” olmalıdır.

¹³⁴¹ Kelimenin “pār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹³⁴² Bu kelime MKN'nin der-kenârında yer almakta ve TDKN'de bulunmamaktadır.

¹³⁴³ Bu kelime MKN'nin der-kenârında yer almakta ve TDKN'de bulunmamaktadır. Ayrıca kelime okunamamaktadır.

¹³⁴⁴ Bu kelime MKN'nin der-kenârında yer almakta ve TDKN'de bulunmamaktadır.

¹³⁴⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹³⁴⁶ Kelimenin “bārdū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³⁴⁷ Kelimenin “bendgīr, bādīr, pādīr, pāzīr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS.

¹³⁴⁸ Kelimenin “bārzed” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³⁴⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹³⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “bıldırki” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

bār-gāh [bār-i gāh]: çadur ve evli [çadur ve ev]

bār-keş: yük çekici

bār-gīn: şıva küreği [şu küreği]¹³⁵²

bār-nāme: hük-m-i pādişāh [hük-m-i pādişāhī]

bāregi [bārende]¹³⁵³: hāş at

bārgīn-dān [bārendeği]: tezek ve terslik [nerek¹³⁵⁴ ve terslik]¹³⁵⁵

ve bāre: m¹³⁵⁶

bār-nāme: kânūn ve ‘ādet¹³⁵⁷

31a

bārende: yağmur

bārīk¹³⁵⁸: oğlancık göğüslüğü

bārīk: ince ve yufka

bārū: burç ve hişār [burç hişār]

bārūle¹³⁵⁹: pırlağuc [pırlağuç]

pārū: kürek

bāre [pāre]: terāzū dili [berāzū dili]¹³⁶⁰

bār-gīr [pār-gīr]¹³⁶¹: yük tıttıcı [yük dutıcı]

bārī [pārī]: bir kerre

bārīr [pārīz]¹³⁶²: tayağ ağacı [dayağ ağacı]

bārīz [pārīz]: yalak¹³⁶³

[pārīz: m]

bāz: yene [yene girü]

bāz: açuk

bāz: kulac

bāz: oyuncı

¹³⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yük” olmalıdır.

¹³⁵² Kelimenin “su birikintisi, gölcük, hamam vs. altındaki su çukurları, lağam” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹³⁵³ Kelimenin “bāregi” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “tezek” olmalıdır.

¹³⁵⁵ Kaynaklarda “bārgīn-dān” kelimesi bulunamamış; “bārendeği” kelimesinin ise verilen anlamları tespit edilememiştir. Kelime “lağım” anlamına gelen “bār-gīn, pārgīn” kelimeleri ile ilgili olmalıdır. Doğrudan verilen anlamı karşılayan kelimeler ise “terāre” ve “mezbele”dir: Bkz. LD, TS.

¹³⁵⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır. Ayrıca Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹³⁵⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹³⁵⁸ Kelimenin “bāzrend, bāzreng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³⁵⁹ Kelimenin “bād-efrāh, bād-fer, bād-für, firfire, bādriye” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹³⁶⁰ Kelimenin “terazi kolu” anlamı ile “bāze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

¹³⁶¹ Kelimenin “bār-gīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³⁶² Kelimenin “pādīr, pāzīr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹³⁶³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

bāz: bac bedrak [bac tabzak¹³⁶⁴]
 [paj: m]
 bāz: firaḡ ya‘nī seçilik¹³⁶⁵
 bāz: toğan
 pājoḡ: āvāz¹³⁶⁶
 bāz-h‘āst: kıyāmet günü
 [bāzīrgān: f]
 bāzgūn: ters nesne [tecrübe¹³⁶⁷]
 ve bāzgūne: m
 bāzend¹³⁶⁸: kitāb-ı peygāmbere [kitāb-ı İbrāhim peygāmbere]
 bāzū: ḡarıca
 pārūm [pājūm]¹³⁶⁹: yiyesi
 bāzū-bend [bāzū-bend(i)]: ḡamāyil [heykel ya‘nī bāzūbend]
 bāzveh [bāzoveh]¹³⁷⁰: şūret
 pāzehr: tükey? tiryāk¹³⁷¹
 bāzī: oyun
 [bāzī: toḡān]
 bāz-pār [bāz-yār(i)]: toḡancı [toḡancık]¹³⁷²
 bāzpiç [bāzinç]¹³⁷³: şalıncak
 bāziç¹³⁷⁴ [bāziḡ]¹³⁷⁵: bişke aşlen buncak
 bāziçe: oyuncak
 bāzpere: yarasa
 pās: birez¹³⁷⁶
 pās: şakla [şaklama]
 pās: ḡorḡu^{1377 1378}

¹³⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “bedrak” olmalıdır.

¹³⁶⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹³⁶⁶ Kelimenin “inilti, nāle; sürtüşme, azar” anlamları ile “pājaḡ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³⁶⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹³⁶⁸ Kelimenin “pāzend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³⁶⁹ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

¹³⁷⁰ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

¹³⁷¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹³⁷² Kelimenin “doḡancı, kuşçubaşı” anlamları ile “bāz-yār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹³⁷³ Kelimenin “bād-piç, bāzpiç, bāzinç, bāzām, pālvāze” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹³⁷⁴ Böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹³⁷⁵ Böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹³⁷⁶ Kelimenin “pay, parça, bölüm, kısım, cüz” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹³⁷⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹³⁷⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

pāsobān [pāsopān]¹³⁷⁹: şaklayıcı

bāsāmān: şālīh ve ‘ākīl ve yerinlü? kişi [şālīh ve ‘ākīl kişi]

pāstān [bāstān(i)]¹³⁸⁰: felān ve hemān

bāsifāk [bāsifāk(i)]¹³⁸¹: şubaşı ve nā’ip [şubaşı ve nā’ibi]

bāsīre: tārīhler söyleyici [tārīhler söyleyici kimse]

bāsīre: ekinlik

pāsoh: cevāb

bāş: ol

bāş: şabr eyle

bāşed: ola

bāşgūne: tersine nesne

bāşām: iç evdür [iç yağı]¹³⁸²

bāşāme: derincek

bāşāne: cor¹³⁸³ yağı [cöz¹³⁸⁴ yağı]

bāşterek¹³⁸⁵: - [şığırcuğ kuşu]

bāşeng: kavun

bāşeng: degekde kurumış üzüm şalkımı [degek üzerinde kurumış üzüm]

[53a]

bāşeng: tohumlu hıyār¹³⁸⁶

bāşne [bāşine]¹³⁸⁷: kapu kullābı

bāşne [bāşine]¹³⁸⁸: ökçe

bāşe: atmaca

bātıye: badya [bākıye¹³⁸⁹]

bāğ [bāğ(i)]: f.

bāğ: teferrüc-gāh

bāğ-bān [bāğobān(i)]: bāğcı

ve bāğovān [bāğ-vān]: m

bāğend [bāğend(i)]: atılmış panbuğ

¹³⁷⁹ Kelimenin “pās-bān” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

¹³⁸⁰ Kelimenin “pāstān, bāstār, bīstār” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

¹³⁸¹ Kelimenin “bāsfāk, bāşkāk” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD.

¹³⁸² Kelimenin “iç yağı, ceviz yağı” anlamları ile “bāşāne” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, LL.

¹³⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “cöz” olmalıdır.

¹³⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “cöz” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹³⁸⁵ Kelimenin “bāsterk, bāsterek” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, LL.

¹³⁸⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹³⁸⁷ Kelimenin “pāşine” şekli bulunabilmiştir. Bkz. TEL.

¹³⁸⁸ Kelimenin “pāşne, pāşine” şekli bulunabilmiştir. Bkz. KGS, LL.

¹³⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “badya” olmalıdır.

bāguçe [bāgūce]: gelincik böcegi

bāklā: f.

bāḳ: ḳorḳu

pāk [bāk(i)]¹³⁹⁰: arı

ve pākīze [pākīze]: m

bāl: ḳarıca [ḳarınca¹³⁹¹]

[bāl: ḳanat]

bālā: boy bosun

bālā-bāl¹³⁹²: muḫkem ve berk

bālāter: yücerek

bālāl: ulu ağaç

pālās: ḫırḳa ve eksi [ḫurfe ve eski]¹³⁹³

pālān: ağac eyer [m]

pālān [bālān]: ev şoḳağı

pālānī [bālānī]¹³⁹⁴: semer bergiri¹³⁹⁵ [semer berkevi¹³⁹⁶]

pālheng [bālheng]¹³⁹⁷: cılbır

pāldom [bāldom]¹³⁹⁸: ḳusḳun

bāl-zen: ucucu ḳuş [uçucu]

bālīş: yaşduḳ

ve bālīn(i) [ve bālīn]: m

bālgāne: müşebbek pencere

bālū: kezr ve sigil [kerz]

[pālū: sigil]

[pālū: beraş]

bālū [pālū]: demregü [temregi]¹³⁹⁹

bālvād [pālvād(i)]¹⁴⁰⁰: ebābīl ḳuşı

bālvā: bay^{1401 1402}

¹³⁹⁰ Kelimenin “pāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹³⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳarıca” olmalıdır.

¹³⁹² Kelimenin “pālā-pāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹³⁹³ Kelimenin “halı, kilim; eski” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹³⁹⁴ Kelimenin “pālānī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹³⁹⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır. Kelime, Farsça “bārgīr (beygir)” kelimesinin Türkçeleşmiş biçimi olmalıdır.

¹³⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “bergir” olmalıdır.

¹³⁹⁷ Kelimenin “pālheng, pālāheng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹³⁹⁸ Kelimenin “pāldom, pārdom” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹³⁹⁹ Kelimenin “siğil, leke hastalığı, derideki ur” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, BK.

¹⁴⁰⁰ Kelimenin “bālvād, bālvāne, bālvāye” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

31b

pālūde: f. [pelte]

pālūde: sizilmiş¹⁴⁰³ [süzülmüş]

pālūş: kāfur/kāfir ve but/būt¹⁴⁰⁴ [kāfūr]

pālūne: süzek

pālīz: bōstān

pālīz-bān [pālīzān]¹⁴⁰⁵: bostancı

ve pālīzvān: m

pāleng [pāletg(i)]¹⁴⁰⁶: çaruk

pālīk [pālīk(i)]: m

bām: ev üsti

bāmidād¹⁴⁰⁷: şabāḥ vaḳti

bāmis¹⁴⁰⁸: ‘alāyīfdan¹⁴⁰⁹ ‘āciz [‘alāyīḳdan ‘āciz]

bāmūn: muḥanneş ve ḥyīz [muḥanneş ve ḥīz]

bān: şorḳun ağacı [ḳun¹⁴¹⁰ ağacı]

bān [bān(i)]: at Pehlevīdūr ve şaḳlayıcı [ot Pehlevīdūr]¹⁴¹¹

[bān: şaḳlayacaḳ]

bāng [bāng(i)]: āvāz

bāng nemāz [bāng-i nomāz]¹⁴¹²: ezān [āvāz]¹⁴¹³

bānevā [bānovā]¹⁴¹⁴: ḡanī

bānū: ḫatun

bāne: ḳasuk ḳılı

bāh: aş

bāh: cimā‘

bā-hem: bile

¹⁴⁰¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴⁰² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁴⁰³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “süzülmüş” olmalıdır.

¹⁴⁰⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴⁰⁵ Kelimenin “pālīzbān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁰⁶ Kelimenin “pāleng, pāçeng, pālīk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁴⁰⁷ Kelimenin “bāmdād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁰⁸ Kelimenin “bāmes, bāmos” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “‘alāyīḳ” olmalıdır.

¹⁴¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “sorḳun” olmalıdır.

¹⁴¹¹ Kelimenin “the horse-radish tree (moringa pterygosperma; ban ağacı, karaturp, yaban turbu)” anlamı bulunabilmiştir. Metinde verilen “at” veya “ot” anlamları bununla ilgili olmalıdır: Bkz. TEL.

¹⁴¹² Kelimenin “bāng-i nemāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ezān” olmalıdır.

¹⁴¹⁴ Kelimenin “bānevā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

[53b]

bāhū: degnek

bāhe: büyük at

bāhe: deñiz

[bāy(i): ganilik]

pāy [pāy(i): aķındı [aķındu]¹⁴¹⁵

pāy [pāy(i): ayak

pāy [pāy(i)]¹⁴¹⁶: soñ

ve pāyān [pāyān]: m

pāyāb [pāpāb]¹⁴¹⁷: aķmaz göl ve havuż ve tāķat [aķmaz göl ve havuż]

pāy-i evrencin [pāy-i evrincin]¹⁴¹⁸: ayak bülezügi

pāy-efrāz [bāy-i efrār]¹⁴¹⁹: babuħ¹⁴²⁰ [babuc]

pāy-efşār [pāy-i efşār]: çüllāh¹⁴²¹ çuķurı [çulha çuķurı]

bāy-bāf [pāy-ı bāf(i)]¹⁴²²: cüllāh [çulha]

pāy-bend [pāy-i bend(i)]: ayak bağı

[pāy-i bend(i): peyvend]

[pātāve: dolak]

[pāyiçe: paça]

pāyçe [pāyiçe]: yırtmac [yırtmaç]¹⁴²³

pāyçe [pāyiçe]: ton boķu [ton buķağusı]¹⁴²⁴

pāy-ħ̄āst: çignenmiş neste¹⁴²⁵ [çignenmiş nesne]

pāydār [pāyidār]¹⁴²⁶: berk

pāyje [pāyije]: baħşış-i pādişāh

pā-zehr [pāyezher]¹⁴²⁷: tiryāk

pāyist [bāyist]¹⁴²⁸: gerek

pāyigāh [pāyigāh(i)]¹⁴²⁹: āħire¹⁴³⁰ [āħır]

¹⁴¹⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴¹⁶ Kelimenin “pāyān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴¹⁷ Kelimenin “pāyāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴¹⁸ Kelimenin “pāy-i evrencin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁴¹⁹ Kelimenin “pā-efzār, pāy-efzār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “babuc” olmalıdır.

¹⁴²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “cüllāh” olmalıdır.

¹⁴²² Kelimenin “pāy-bāf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴²³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴²⁴ Kelimenin “ton yaķası” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁴²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “nesne” olmalıdır.

¹⁴²⁶ Kelimenin “pāydār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴²⁷ Kelimenin “pā-zehr, pāy-zehr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴²⁸ Kelimenin “bāyist” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

pāyigāh [pāyigāh(i)]¹⁴³¹: meretebe

pāy-kūb [pāyikūp(u)]¹⁴³²: rakkaş

pāyimāl [pāyimāl(i)]: hōr

[pāyimāl: çignenmiş]

pāy-mozd [pāyemzod]¹⁴³³: ayak derligi

pānīd: şükr^{1434 1435}

pāyende: bākī ve hemīşe

pāyved [pāyivend(i)]: köstek¹⁴³⁶

ve pāy-bend [ve pāyibend(i)]: m

pāye: meretebe

pāye: nerdibān ayağı [nerd-bān]

pāye: ağaç özdegi

pāyīz: güz

bet: culha¹⁴³⁷ çirişi [çulha çirişi]

bet-hāne [bethāl]¹⁴³⁸: kuş sanı [kuş şaṅı]

ve bethām [ve nencā]¹⁴³⁹: m

petre [betre]: pārelenmiş [yaralanmış]¹⁴⁴⁰

betūk: tabla

beç [bec]¹⁴⁴¹: oğlancuk

ve beççe [beçe]: m

beççe-i berdāşte: birden getüren ve oğlan [yirden kötürüm oğlan]¹⁴⁴²

beçbeç¹⁴⁴³: fısıldı

baḥ: çabaḥ [çanak]¹⁴⁴⁴

baḥbaḥ [becnaḥ]: iy yigit saṅa direm¹⁴⁴⁵

¹⁴²⁹ Kelimenin “pāy-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

¹⁴³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “āḥır” olmalıdır.

¹⁴³¹ Kelimenin “pāyegāh, pāygāh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴³² Kelimenin “pāy-kūb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴³³ Kelimenin “pāy-mozd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁴³⁴ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şeker” olmalıdır.

¹⁴³⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁴³⁶ Kelimenin “ayak bağı, davar ayağına vurulan bağ” anlamları ile “pāy-bend, pāy-vend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

¹⁴³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “çulha” olmalıdır.

¹⁴³⁸ Kelimenin “piḥāl, esphūl, ispiḥūl” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁴³⁹ Kelimenin “piḥāl, esphūl, ispiḥūl” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁴⁴⁰ Kelimenin “yaralanmış, mecruh” anlamı ile “betre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁴⁴¹ Kelimenin “beç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁴⁴² Kelimenin “yirden götürülmüş oğlan” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁴⁴³ Kelimenin “boçboç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁴⁴ Kelimenin “çapak” anlamı ile “paḥ, piḥ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

[baht(i): devlet]

baħc [baħic]¹⁴⁴⁶: yoğrulmuş ve yaşşılanmış nesne [yoğrulmuş ve yaşşılanmış]

baħte: atı ħ r¹⁴⁴⁷

baħtiy r [baħtiy r(i)]: devlet issi

baħce [baħ e]¹⁴⁴⁸: dem r boı

baħs [baħs(i)]: ցuşşadan şararmış ve az kıymetl  [m]

baħş [baħş(i)]: naşib

baħşıř: bağışlama

baħş yiř: esirgeme

baħnever [baħnever]¹⁴⁴⁹: yıldırım

ve baħneve [baħneve]: m

baħenic ħanc [baħnec ħanec]¹⁴⁵⁰: cim ‘ vaqtinde işidilen  v z ki cim ‘ ħoř gel r [cim ‘ vaqtinde olunan  v r¹⁴⁵¹ ki cim ‘ idene ħoř gel r]

bed: yaramaz

ped [bed]¹⁴⁵²: a ava

[54a]

bed- h ř¹⁴⁵³: yaramaz fikirl 

[bed-ħ : yaramaz ħulu]

bed-dil [bed-dil(i)]: ora ve yaramaz g n ll  [ora]

bed- r m: bezenmiş yir ki g n l aldayıcı ola¹⁴⁵⁴

32a

bed- r m [bed-ar m]¹⁴⁵⁵: yavuz at

bedraa [bedera]: ay g zleyici ya‘n  s ‘atci¹⁴⁵⁶

bedrea [bedera]: ılavuz ve em n [ m n virici]

bedre:  m n virici [on biņ]¹⁴⁵⁷

bed-r y: on biņ [yaramaz fikirl ]¹⁴⁵⁸

¹⁴⁴⁵ Kelimenin “ne g zel, ne hoş, aferin” anlamları ile “baħ baħ, paħ paħ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁴⁶ Kelimenin “baħc, paħc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁴⁷ Kelimenin b yle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴⁴⁸ Kelimenin “baħce, paħ e” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁴⁴⁹ Kelimenin “baħneve, boħneve, boħnev” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁵⁰ Kaynaklarda b yle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁴⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ v z” olmalıdır.

¹⁴⁵² Kelimenin “ped, pede” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁵³ Kelimenin “bed- h ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁴⁵⁴ Kelimenin “ikiy zl , kurnaz, aldatıcı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁴⁵⁵ Kelimenin “bed-r m” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁵⁶ Kelimenin b yle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴⁵⁷ Kelimenin “on biņ” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. KGS. MKN’de yer alan “ m n virici” anlamı bir  nceki kelimeye aittir.

- bed-sigāl [bed-sigāl(i)]: yaramaz şanııcı
- bed-sovār¹⁴⁵⁹: yavuz at ki binmesi düsvār¹⁴⁶⁰ ola [yavuz at ki yinmesi¹⁴⁶¹ güc ola]
- bed-kīş [bed-kīş]: dīnūz¹⁴⁶² [dīnsüz]
- bed-kīş [bed-keş]¹⁴⁶³: yaramaz ādem
- bed-nijād [bed-nizād(i)]¹⁴⁶⁴: yaramaz aşıllu [yaramaz aşıl]
- bed-vār¹⁴⁶⁵: dinlenecek yir
- bedūs: ümīd [ümīz]
- bedfūr¹⁴⁶⁶: naşıblü
- pede: yakma kav [yakım kav]
- bedīd: bellü
- peder: ata
- peder-ender: ögey ata
- peder-zen: kayınata
- pedīr¹⁴⁶⁷: kabūl idici
- ve pedīroftār [pedīroftār]¹⁴⁶⁸: m
- pedīre¹⁴⁶⁹: karşıla [karşulama]
- ber: gögüs
- ber: yimiş
- ber: ‘ind¹⁴⁷⁰
- per: koltuk
- per: rüşen
- ber: yukaru
- per: kanat
- per: yūñ [pūñ¹⁴⁷¹]
- pere [per]¹⁴⁷²: belek¹⁴⁷³ [yelek]

¹⁴⁵⁸ Kelimenin “yaramaz fikirlü” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD. MKN’de yer alan “on biñ” anlamı bir önceki kelimeye aittir.

¹⁴⁵⁹ Kelimenin “bed-sevār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁴⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “düşvār” olmalıdır.

¹⁴⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “binmesi” olmalıdır.

¹⁴⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “dīnsüz” olmalıdır.

¹⁴⁶³ Kelimenin “bed-koniş, bed-kīş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

¹⁴⁶⁴ Kelimenin “bed-nijād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁴⁶⁵ Kelimenin “bedvāz, betvāz, pedvāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁶⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁴⁶⁷ Kelimenin “pezir” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁶⁸ Kelimenin “peziroftār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁴⁶⁹ Kelimenin “peziire” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁷⁰ Bu ve bundan sonraki 4 kelime TDKN’de bulunmamakta, MKN’nin de der-kenârında yer almaktadır.

¹⁴⁷¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yūñ” olmalıdır.

[berāber: f]

berāber [berāz]¹⁴⁷⁴: öğendire

berēş¹⁴⁷⁵: eşme ve deprenme [eşme ve depretme]

efzūd [bed-efrūz(u)]: aşağıya yukarı¹⁴⁷⁶

perān [perrān]¹⁴⁷⁷: uçıcı [uřıcı¹⁴⁷⁸]

berāh [berāh(i)]: güzel

berāh: heybet¹⁴⁷⁹

berber: vilāyet adıdır

berūşān [berūşān(i)]: beg¹⁴⁸⁰

perīre [perbire]¹⁴⁸¹: kıızıl altun

berbot: kópuz

berbend: gömüldürük

berbehen [berbehmen]¹⁴⁸²: toh̄mekān didükleri ot [toh̄meken didükleri]

ber-behmen: orta kış ayı

pertāv [bertāv]¹⁴⁸³: k̄urşun okı [k̄urşun]¹⁴⁸⁴

ve berbire [ber-tīre]¹⁴⁸⁵: m

berter: yücerek

bertek¹⁴⁸⁶: yorga

bertel¹⁴⁸⁷: börk

ve bertale [ve bertolle]¹⁴⁸⁸: m

pertev: aydıñ

perçāş [berçāş]¹⁴⁸⁹: ok nişānı

ber-cāme: uğır ŋon¹⁴⁹⁰ [ağırşak¹⁴⁹¹]

¹⁴⁷² Kelimenin “per” şekli bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

¹⁴⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yelek” olmalıdır.

¹⁴⁷⁴ Kelimenin “borāz, porāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁴⁷⁵ Kelimenin “periş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁴⁷⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴⁷⁷ Kelimenin “perrān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁴⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “uçıcı” olmalıdır.

¹⁴⁷⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴⁸⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁴⁸¹ Kelimenin “perīze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

¹⁴⁸² Kelimenin “perbehen, perpehen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁴⁸³ Kelimenin “pertāv, pertāb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁸⁴ Kelimenin “menzil oku, pırankı oku” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

¹⁴⁸⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁴⁸⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁴⁸⁷ Kelimenin “bertale, borale” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁴⁸⁸ Kelimenin “bertale, borale” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁴⁸⁹ Kelimenin “borcās” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁹⁰ Kelimenin “üst giyisi, diğer giyisilerin üstüne giyilen giyisi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

berḥ: biröz^{1492 1493}

berḥī: birezi

berḥāş: ceng

berḥefc [berḥifec]¹⁴⁹⁴: düşde ağır başmak [düşde ağır yaşmak¹⁴⁹⁵]

ve berḥefenc [berḥefnec]¹⁴⁹⁶: m

berḥāc [berḥāc(i)]: ağırşak [ağır ton¹⁴⁹⁷]

[berḥūr: m]

berḥūd [berḥ(i)]¹⁴⁹⁸: taşarcık

[54b]

berḥūr-dār: naşıblü

berde: kullukçı

[perde: f]

bord [berde]: heybet ve ırak [heybet]¹⁴⁹⁹

perdā: yarın degül berisi gün

perdū [berdū]: dam üstünü [dam üsti]¹⁵⁰⁰

berz: boy boş [boyun boşun]

berzek¹⁵⁰¹: kendir tohumı

berzen: şokak başı [şokak]

bezr-ger: ikinci

berzīn: Ḥalīlū'l-rāḥman eimmesinden ol kimesnenüñ adıdur ki ol evde ocağ ol yaptı [-]

berzūn: yosuñ?/yüsek? [yoşuñ?/yuşag?]¹⁵⁰²

bersām [bersām(i)]: göğüs hastalığı

bersām: delülükden bir nev' dür

perestār [berestār]¹⁵⁰³: kul karavaş

[beresteg¹⁵⁰⁴: perseng, terāzū]

berestok [perestok]¹⁵⁰⁵: kırığuc

¹⁴⁹¹ TDKN'de "bercāme" kelimesinin anlamı ile "berḥāc" kelimesinin anlamı; birbirlerinin yerine yazılmıştır.

¹⁴⁹² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "birez" olmalıdır.

¹⁴⁹³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁴⁹⁴ Kelimenin "berḥefc, berḥefç, berḥenc" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "başmak" olmalıdır.

¹⁴⁹⁶ Kelimenin "berḥefc, berḥefç, berḥenc" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁴⁹⁷ TDKN'de "bercāme" kelimesinin anlamı ile "berḥāc" kelimesinin anlamı; birbirlerinin yerine yazılmıştır.

¹⁴⁹⁸ Kelimenin "berḥūz" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁴⁹⁹ Kelimenin "ırak" anlamı ile "berd" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁵⁰⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁵⁰¹ Kelimenin "berzek" şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁵⁰² Kelimenin "Türk atı" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵⁰³ Kelimenin "perestār" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁵⁰⁴ Kelimenin "perseng" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

- ve perestū [perestū]: m
- peres [bereş]¹⁵⁰⁶: deve burunduruğı
- berşemī [perşehī]¹⁵⁰⁷: kanat yūñi
- berğest [berğest(i)]: ‘alef [ot]
- berğa¹⁵⁰⁸: dili lesilmiş¹⁵⁰⁹ [dili kesilmiş]
- perg [berg(i)]: çabırdı/çıbırdı [çayırdı/çıyırdı]¹⁵¹⁰
- berf [berf(i)]: kar [fer¹⁵¹¹]
- berg [berg(i)]: yaprak [yapraq ve yaraq]
- perg [berg(i)]¹⁵¹²: azık
- pergār [bergār(i)]¹⁵¹³: f [pergel]
- pergāle [bergāle]¹⁵¹⁴: pergel kalemi [pergel kalem]
- berkez¹⁵¹⁵: boğmağ ya ‘nī buncağ
- [berkez¹⁵¹⁶: şurre]
- perges [berges]: Ma‘āzallah ya ‘nī inkār [Ma‘āzallah ya ‘nī inkār ...]
- ve pergest [ve bergest(i)]: m
- ber-gostovān: kecim
- berkem: men‘
- berkende [berkend]: ögey¹⁵¹⁷
- berkūhān: tūñiler āvāzı
- berkiç [berkiç]¹⁵¹⁸: ağ helvā
- 32b**
- bergīne¹⁵¹⁹: müferriḥ ma‘cūn [müferric ma‘cūn]
- ber-maḥīde: ataya ve anaya ‘āşī oğlan [ataya ve anaya ‘āşī olmak]
- peren [beren]¹⁵²⁰: ülker yılduzı

¹⁵⁰⁵ Kelimenin “perestek, perestok, pirstok, perestū, perestūk, ferestū, ferestūg” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL, TS.

¹⁵⁰⁶ Kelimenin “bers” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹⁵⁰⁷ Kelimenin “berşehī, perşehī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵⁰⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁵⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kesilmiş” olmalıdır.

¹⁵¹⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır. Kelimenin “parmakların kırılmasından çıkan ses” anlamı ile “berg” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD. Bu doğrultuda kelimenin “sert ve gürültülü ses” anlamındaki “cayırtı” olması muhtemeldir.

¹⁵¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kar” olmalıdır.

¹⁵¹² Kelimenin “berg” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵¹³ Kelimenin “pergār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵¹⁴ Kelimenin “pergāle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵¹⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁵¹⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁵¹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁵¹⁸ Kelimenin “porkenc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁵¹⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

ve pervīn [pervīn]: m

ve pervā [perv(i)]¹⁵²¹: m

beren: ay aydıñı¹⁵²²

bernān: etmek alacalayacak [etmek alacayıcak]¹⁵²³

bernā: yigit

berend [berned]: peyk¹⁵²⁴

perendūş [berendūş]¹⁵²⁵: ıŝrađı¹⁵²⁶ gice [dün degül asrađı giçe]

perendūşine [berendūşine]¹⁵²⁷: aŝrađı giceki

perniyān [perniyān(i)]: alaca ve ala [alaça ve ala]

perniyān [berniyān(i)]: kumaş çini

perend [ve peren]: m

ve peren [perend]: alaca ibrişim biz ki Hıttāy'da toğurlar ve içinde tırutlar¹⁵²⁸ olur [alaca ibrişim biz ki Hıttāy'da doğurlar]

pervā: kolay ve ferāgat¹⁵²⁹

pervā: heves

pervā: bilü

[pervā: m]

[pervāz: havāda uçmak]

pervās [pervās(i)]: eliyle yapışub yumşadı ve katıyı seçmek [eliyle yapışub yumşadı ve katıyı biçmek]

pervās [pervāş(i)]: tamām itmek¹⁵³⁰

pervāş¹⁵³¹: uca ya 'nī oyluk¹⁵³²

pervāne: kelepek [kelebek]

pervāk: bekci

pervāne: yumuş oğlanı [yavaşık¹⁵³³ oğlanı]

¹⁵²⁰ Kelimenin "peren" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵²¹ Kelimenin "perv" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵²² Kelimenin "yeni ay, hilal" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵²³ Kelimenin "fesat, bozuk, harap" anlamları ile "pernān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵²⁴ Kelimenin "götürürler" anlamı ile "borend" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ. Kelime, buradan hareketle "ulak" anlamına gelen "peyk" kelimesi ile karşılanmış olabilir.

¹⁵²⁵ Kelimenin "perendūş" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁵²⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "aşrağı" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁵²⁷ Kelimenin "perendūşine" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁵²⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunmamıştır.

¹⁵²⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁵³⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

¹⁵³¹ Kelimenin "pervās, bervāş" şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

¹⁵³² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁵³³ Kelime yanlış yazılmıştır; "yumuş" olmalıdır.

[55a]

perverdigār [perverdigār(i)]: haḫ te‘ālā heḷ¹⁵³⁴ zikre [Allah te‘ālā]

perverī: pesilemege¹⁵³⁵ bağlanmış [besilenmek bağışlanmış¹⁵³⁶ tavar]

ve pervārī: m

pervāz [pervez]¹⁵³⁷: tolayı dā’ire [dolay, dā’ire]

perū-mend [perū-mend(i)]¹⁵³⁸: yimişlü

pervende [bervende]¹⁵³⁹: kumāş şandığı [m]

pervizen: elek

perhān [berhān]¹⁵⁴⁰: sevinc

perre [berre]¹⁵⁴¹: kuzı

pere [perre]¹⁵⁴²: kilid peri [kilid berisi¹⁵⁴³]

berhem: cem‘ olmuş

berhemen: Hindiler dānişmendi

berhūn [berheven]: pergel dā’iresi [yolun yoḫalmış/yavu kılmış]¹⁵⁴⁴

perhiz: şaḫınma

berī: fāriḡ

[berī: düz]

perī: cini

perbir [perir]¹⁵⁴⁵: dün degül ötegi gün

perir: m¹⁵⁴⁶

perir [periririr]¹⁵⁴⁷: ışraḡı¹⁵⁴⁸ gün degül daḡı ışraḡı gün

peririne [perirrom peririne(h)]¹⁵⁴⁹: aşraḡı gün [aşraḡı gün degül daḡı aşraḡı günki]

perārsāl¹⁵⁵⁰: önkı¹⁵⁵¹ yıl [ötegi yıl]

perārsālīne: ötegi yılki [ötegi yılḡı]

¹⁵³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “celle” olmalıdır.

¹⁵³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “besilemege” olmalıdır.

¹⁵³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “bağlanmış” olmalıdır.

¹⁵³⁷ Kelimenin “pervez” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁵³⁸ Kelimenin “berū-mend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵³⁹ Kelimenin “pervende” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁴⁰ Kelimenin “berhān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵⁴¹ Kelimenin “bere, berre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁴² Kelimenin “perre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “peri” veya “perisi” olmalıdır.

¹⁵⁴⁴ Kelimenin “daire, halka” anlamı ile “berhūn, perhūn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁴⁵ Kelimenin “perir” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁴⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁵⁴⁷ Kelimenin “perir perir” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵⁴⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “aşraḡı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁵⁴⁹ Kelimenin “aşraḡı günki” anlamı ile “peririne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁵⁵⁰ Kelimenin “perisāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ötegi” olmalıdır.

perīṣ: ayru

ve perīṣān: m

perīṣān: kayğulu

berz [pezer]¹⁵⁵²: tohum

berz [pezer]: aydın¹⁵⁵³

bezg [bezağ]¹⁵⁵⁴: kurbaga

bezm [bezem]¹⁵⁵⁵: sohbet

pejim [pejem]¹⁵⁵⁶: tuman ve kırağı [duman kırağı]

pejmān [permān]¹⁵⁵⁷: guşşalu

pejmāverd [permāverd(i)]¹⁵⁵⁸: kādī loğması

berīn: gökcekrek [gökçekrek]¹⁵⁵⁹

berterīn: yücerek nesne

beriyūn [periyūn]: temregü [temregi]

pej-ser [per-ser]¹⁵⁶⁰: taz başlu [dar¹⁵⁶¹ başlu]

pejād¹⁵⁶²: ulu pīr [ulu yir¹⁵⁶³]

pejāvend [pejāvend(i)]: kapu mandalı

[pejāvend(i): gāriz¹⁵⁶⁴ tokmağı]

pejmāyūn [permāyūn]: Firīdūn Ferruḥuñ pehlivānı lağabıdur ki adı Gāv'dur [Ferīdūn Ferruḥuñ pehlivān lağabıdur]

pejend: yabān hıyārı¹⁵⁶⁵

pejen: maḥalle ucı¹⁵⁶⁶

pejened [pejend(i)]: kıızıl boya ağacı¹⁵⁶⁷

[ferīdūn: m¹⁵⁶⁸]

pejengār¹⁵⁶⁹: demürce

¹⁵⁵² Kelimenin “bezr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁵⁵³ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁵⁵⁴ Kelimenin “bezağ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁵⁵ Kelimenin “bezm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁵⁵⁶ Kelimenin “pejm, poj” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁵⁵⁷ Kelimenin “pejmān, pijmān, pojīmān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁵⁵⁸ Kelimenin “bezmāverd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁵⁹ Kelimenin “pek yüksek, pek yüce, daha üstün” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS, FZ, BK.

¹⁵⁶⁰ Kelimenin “pej-ser” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁵⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “taz” veya “daz” olmalıdır.

¹⁵⁶² Kelimenin “bezād berāmede” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “pīr” olmalıdır.

¹⁵⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “gāzir” olmalıdır.

¹⁵⁶⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁵⁶⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁵⁶⁷ Kelimenin “kīnā berri ağacı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁵⁶⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

pejvāk: yanķu

pejvende¹⁵⁷⁰: pizevenk [pīzevenk]

pejivān [pejvān]¹⁵⁷¹: çirk

peje: odun ağacı¹⁵⁷²

beze: güneh [igne¹⁵⁷³]

pezīr [pejīr]¹⁵⁷⁴: pul

ve peşiz [peşiz]: m

bes: yiter

besī: niçe ve çok

ve besām [ve besā]: m

pes [bes]: şoñ

besāl [besāk]¹⁵⁷⁵: ol tâcdur ki çiçekden düzerler [ol tâc ki çiçekden düzerler]

besān: gibi

[55b]

besterek: küpecük [gölcük]¹⁵⁷⁶

bestū: m [küpcük]

beşebh̄āre [beşencüre]¹⁵⁷⁷: yiyim şoñı

besd [besed]: kızıl renk¹⁵⁷⁸

besd [besed]¹⁵⁷⁹: uşak incü

berīg [berī']¹⁵⁸⁰: üzüm salķımı

besīg [besī']¹⁵⁸¹: sırça sarāy

besmān: ök

33a

besender¹⁵⁸²: atalık ve oğulluk [atalık oğulluk]

besende: hoşnūd

¹⁵⁶⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁵⁷⁰ Kelimenin “pejvend, pejävend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁷¹ Kelimenin “pejvīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁷² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁵⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “güneh” olmalıdır.

¹⁵⁷⁴ Kelimenin “peşiz, peşize” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁵⁷⁵ Kelimenin “besāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁵⁷⁶ Kelimenin “küpecik; ufak küp” anlamı ile “bestū, beşenk, beştok, pestū, pestūka” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁵⁷⁷ Kelimenin “bişhover, pes-i hürd, pes-hürde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS.

¹⁵⁷⁸ Kelimenin “mercan, gül bahçesi” anlamları ile “bisd, bosd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁷⁹ Kelimenin “bisd, bised, bosd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁵⁸⁰ Kelimenin “birīg” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁸¹ Kelimenin “pesağ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁵⁸² Kelimenin “posender, pisender” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

pes̄ic [bes̄ic]: yaruḡ¹⁵⁸³ [yaraḡ]

pes̄in: şoñraḡı

beşār [beşār(i)]: şaçu

beşter: Mikā'īl 'm [Mikā'īl]

beşterem: yatmaca? ḡastalığı [ya' maca? ḡatlık¹⁵⁸⁴]¹⁵⁸⁵

peş¹⁵⁸⁶: demür çenper ki şanduga berklikiçün şararlar [ol demür ki berk olmaḡıçun şanduga dokurlar]

beşk [beşek]¹⁵⁸⁷: kıvırcuḡ şah¹⁵⁸⁸ [kıvırcuḡ şac]

peşk [peşek]¹⁵⁸⁹: ḡur'a ve fāl [ḡarḡa¹⁵⁹⁰ ve fāl]

peşk: yılanuñ büyük dişi¹⁵⁹¹

beşker: azu dişi¹⁵⁹²

beşkūl¹⁵⁹³: belā çiçegi¹⁵⁹⁴ ve ḡariş

beşkūl: çevük er

beşmāgend [beşmāgend(i)]¹⁵⁹⁵: eyer ve tegelti [eyrim ve tegelti]

peşm [peşim]¹⁵⁹⁶: yuñ

[peşimān: pişman]

peşşe [peşe]: sivrisiñek [sivrsiñek¹⁵⁹⁷]

baḡ: ḡaz

baḡhā: meydān¹⁵⁹⁸

baḡār [baḡā]¹⁵⁹⁹: kısdırḡı ya'nī çivi

baḡanc [baḡabnic]¹⁶⁰⁰: kızıl ve ḡara yılandur [ol kızıl veya ḡara yılan ki baḡlarda olur ziyān eylemez]

baḡal: ḡoltuḡ [-]

baḡaltāḡ: tekele

¹⁵⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaraḡ” olmalıdır.

¹⁵⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḡastalık” olmalıdır.

¹⁵⁸⁵ Kelimenin “kurdeşen hastalığı” anlamı ile “boşter, boşterem” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁸⁶ Kelimenin “beş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁸⁷ Kelimenin “boşk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “şac” olmalıdır.

¹⁵⁸⁹ Kelimenin “pişk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁵⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḡur'a” olmalıdır.

¹⁵⁹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁵⁹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁵⁹³ Kelimenin “bişkūl” şekli bulunabilmiştir:

¹⁵⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çekici” olmalıdır.

¹⁵⁹⁵ Kelimenin “peşmāgend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁵⁹⁶ Kelimenin “peşm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁵⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “sivri siñek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁵⁹⁸ Kelimenin “geniş ve çakıllı sel kanalı, ırmak yatağı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, TEL.

¹⁵⁹⁹ Kelimenin “baḡār, baḡāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁰⁰ Kelimenin “baḡabnic, befenc, befenc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

befec [befc]¹⁶⁰¹: salyar
 befaḥm [befḥem]¹⁶⁰²: çok
 befer [befre]¹⁶⁰³: küci
 [pek: hünersiz ve arık kimse]
 pek: yilmek ve ev âleti¹⁶⁰⁴
 pekre [bekre]¹⁶⁰⁵: baḳara
 bekmāz: şarāb ve şerbet
 be-ki [be-ke]: kime
 begeh: vaḳtile
 [begeh: ir]
 begşān: ulular
 belād [belāde]: ‘abeş sözler [‘abeş sözler ve yaramaz işler]
 belā: güc
 belāzūr¹⁶⁰⁶: ḳaraşakız
 [pelās: kiçe]
 pelās: ‘abā ve kice [‘abā]
 pelālek [pelālok]¹⁶⁰⁷: çelik kılıc [çelik kılıç]
 pelās: eski
 belāye: azḡun
 belḥ [belc(i)]¹⁶⁰⁸: şehir-i İbrāhīm Ezḥem [şehir-i İbrāhīm Edhem]
 belḥem [belcem]¹⁶⁰⁹: şaban [şapan]
 belsek¹⁶¹⁰: demür şiş
 belek: armağan ve yaprak [yaprak]
 [belek: armağan]
 belle [bele]: eñse¹⁶¹¹
 belel çeşm [belek çeşm(i)]¹⁶¹²: göz қаpağı
 belgen: mancılık

¹⁶⁰¹ Kelimenin “befc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁰² Kelimenin “befḥem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁰³ Kelimenin “vefre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁰⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁶⁰⁵ Kelimenin “bekere, bokre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁰⁶ Kelimenin “belādūr, belādor” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁶⁰⁷ Kelimenin “pelālek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁶⁰⁸ Kelimenin “belḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁶⁰⁹ Kelimenin “belḥem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶¹⁰ Kelimenin “bilsek, bilisk, bolosk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁶¹¹ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶¹² Kelimenin “pelek, pelik, pelk, pilk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

pele: terāzū kefesi

belme riş [beleme riş]¹⁶¹³: büyük şakal

peleng [peleng(i)]: kaplân

pelvâre¹⁶¹⁴: dîvârdan taşra kalan ağac [dîvârdan taşra kalan ağacuñ ucu]

pelūs: ‘ayyār

[56a]

[belīd: aħmak]

pelīte: çerāġ fitili

pelīd: murdār

penāġ [penāġ(ı)]: iplik ucu ve tili [iplik ucu]

penānec: kuma

penāver: çıban [çıpan¹⁶¹⁵]

peşāh [penāh]¹⁶¹⁶: şıġınca

[penbe: panbuk]

pençāl: kuş şıñı¹⁶¹⁷ [kuş şañı ya ‘nī boķı]

[pencere: f]

penceş: gücemle [gücemleme]¹⁶¹⁸

baħişt [penceşt(i)]: gögile koptmak [gür ve gögi birle koptmak]¹⁶¹⁹

pence: aya ve kıynaķlar

penc [penc(i)]: biş

pencom: bişinci

pençāh: elli

pençāhom: ellinci

[pençāh ū yek: elli bir]

pend [pend(i)]: öġüt

pend [pend(i)]: devlengeħ¹⁶²⁰ [devlengec]

bend [bend(i)]: boġun [yoġun¹⁶²¹]

[bend(i): buķaġu]

bend [bend(i)]: baġ

¹⁶¹³ Kelimenin “belme, belme riş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶¹⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁶¹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çıban” olmalıdır.

¹⁶¹⁶ Kelimenin “penāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶¹⁷ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kuş şañı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁶¹⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶¹⁹ Kaynaklarda böyle bir anlam bulunamamıştır.

¹⁶²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “devlengec” olmalıdır.

¹⁶²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “boġun” olmalıdır.

bende: k̄ul

bender-gāh: uğrak yir

bendīne: düğme

bende-gāh [bende-gāh(i)]: bağlanacak yir [bağlayacak yir]

bendegīr [bendgīr(i)]¹⁶²²: h̄ıtal ağacı [h̄ıtıl ağacı]

pend-i nābze [bendenāyize]: degirmen oluğun şu çıkacak yir [degirmen oluğun savacak yir]¹⁶²³

bend-āhinīn [bend(i) ahenīn]: bukağı [bukağı]

peng [peng(i)]: sığıncağ ve zevrek¹⁶²⁴ [sığıncağ yir]

peyken: kalbur

[peykān: temren]

pinhān [penhān(i)]: gizlü

penīrek: epem gümece

penkūr [penokūr]¹⁶²⁵: - [kuşların başlarından ve ayaklarından süd ve yoğurdla bişen aşadirlir]

bevş [pūş]¹⁶²⁶: şehvet ve faħir [şehvet ve faħir ve keşret]

bevş: keşret¹⁶²⁷

behā: güzellik [gökçeklik ya' nī güzellik]

behā: kıymet

bahār: yaz

[bevār: m¹⁶²⁸]

behre: naşīb [sebeb]

behr [behr(i)]: sebeb [m]

behrām(i): Merih yıldızı [Mirrih yıldızı]

behrām [behrām(i)]¹⁶²⁹: şorkın¹⁶³⁰ ağacı [şorkun ağacı]

behrām [behrām(i)]: ay ve gün [eyü gün]¹⁶³¹

behrām [behrām(i)]: Behrām-i Gür cihāngīr pehlevāndur [pehlivān adıdur]

¹⁶²² Kelimenin “bendgīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁶²³ Kelimenin “kendisinden su dökülen boru, damlayan su” anlamları ile “nāyze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁶²⁴ Bu kelime “esrar” anlamına gelen “zevrek” olmalıdır. Bu durumda madde başı “beng” olmalıdır: Bkz. TS.

¹⁶²⁵ Kelimenin “penkūr” şekli bulunabilmiştir:

¹⁶²⁶ Kelimenin “bevş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶²⁷ Bu kelime TDKN’de ayrı bir madde başı ile gösterilmemiş; bir önceki madde başının altına ayrı bir anlam olarak yazılmıştır.

¹⁶²⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶²⁹ Kelimenin “behrāme, behrāmec” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶³⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “şorkun” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁶³¹ Kelimenin “her şemsi ayın yirminci günü” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

behremān: yufka münakkaş kumāş¹⁶³²

behremān [behremān(i)]: kızıl yākūt

behr(e)-mend [beher-mend(i)]¹⁶³³: naşīblü

pehlü: yan ve böğür [böğür ya ‘nī yan]

pehlevār [pehlevān]: bahādur

33b

behem: bile

behem: orta kış ayı [orta kış adı¹⁶³⁴]

behemtān [behemtān(i)]: kızıl ve ak süsen [-]

behemence [behemence]¹⁶³⁵: orta kış ayının ikinci günü ki ‘amm begleri gāyet i‘tibār iderler
[kızıl ve ak süsen¹⁶³⁶]

pehen: yaqı [sem]¹⁶³⁷

[56b]

pehnā [behnā]¹⁶³⁸: inlü

ve pehnāver [behnāver]¹⁶³⁹: m

pehnāne [behnāne]¹⁶⁴⁰: ağ etmek

pey: iz

pey: siñre¹⁶⁴¹ [siñir]

beyāt: ğam ve kayġu¹⁶⁴²

pey-ā-pey [peyāyī]¹⁶⁴³: biri biri ardınca [birbiri ardınca]

peyām: haber

ve peyġām [peyġām]: m

peyġām-ber: haberci

ve peyember [peyember]: m

peyāmīġ: balıġ eti [balık eti]

peydā: bellü [yellü¹⁶⁴⁴]

¹⁶³² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁶³³ Kelimenin “behr-mend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁶³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ay” olmalıdır.

¹⁶³⁵ Kelimenin “behem, behemence” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁶³⁶ TDKN’de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye aittir.

¹⁶³⁷ Kelimenin bu anlamları bulunamamıştır.

¹⁶³⁸ Kelimenin “pehnā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶³⁹ Kelimenin “pehnāver” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁴⁰ Kelimenin “behnāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “siñir” olmalıdır.

¹⁶⁴² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁶⁴³ Kelimenin “pey-ā-pey” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “bellü” olmalıdır.

bīr: gice giyecek

beyrem [beyrom]¹⁶⁴⁵: temregü

beyān: f¹⁶⁴⁶

beyr [beyr-i beyān]: Rüstem Zāl'üñ kaplan derisinden olan giyimidür ki ceng gününde giyerdi
[Rüstem Rāl'üñ¹⁶⁴⁷ kaplan derisinden olan giyimi ki ceng gününde girdi]¹⁶⁴⁸

pīşān [pīşān(i)]: uzartak [uruztak]¹⁶⁴⁹

peygāre: başa kaçmak

peygāre: ceng ve bühtān [ceng]¹⁶⁵⁰

[peygāre: bühtān]

peygüle: bucağ

ve peygole: m

peykār [peykār(i)]: ceng

peyk [peyk(i)]: f [peyk]

peykān: demren

peyker: şüret

peygen: kıl elek

peykend [peykend(i)]: şehir-i Semerķand [şehir-i Semerķand'üñ adıdır]

peymān [peymān(i)]: kavl

[peymāne: ölçek]

peynū [penyū]¹⁶⁵¹: keş ve māye [keş]

peylağuş [peylağuş(i)]: ol çiçekdür ki kenārlarında kara noktalar olur amm aña peylegüş dağı
dirler [ol gök çiçek kenārlarında kara noktası olup]

peyū: güve [güve¹⁶⁵²]

peyūr¹⁶⁵³: on biñ

peyūre¹⁶⁵⁴: kabūl¹⁶⁵⁵

peyūze [peyūr]¹⁶⁵⁶: gönlek yiñi¹⁶⁵⁷ [gönlek büyügi]

¹⁶⁴⁵ Kelimenin “peryün, pālvā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁴⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁶⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “Zāl’üñ” olmalıdır.

¹⁶⁴⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶⁴⁹ Kelimenin “ileri, çok ileri, en ileri” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁵⁰ Kelimenin “ceng” anlamı ile “peykār” şekli bulunabilmiştir:

¹⁶⁵¹ Kelimenin “pīnū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “güve” olmalıdır.

¹⁶⁵³ Kelimenin “bīvār, bīver, pīver” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁵⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁶⁵⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁶⁵⁶ Kelimenin “peyūje” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁶⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “büyügi” olmalıdır.

[peyūje: m]

peyūs¹⁶⁵⁸: bir kimesnenüñ hayrı veya şerri yetiše diyu kulak tuta [bir kimsenüñ hayrı ve şerri yetiše]

peyveste: ulaşık ve çatık [kol bağı]

peyūg: gelin¹⁶⁵⁹

peyvend [peyvend(i)]: kol bağı [m]

peyvend [peyvend(i)]: ulaşık kavim ve hışım [ulaşık hışım kavim]

ve'l-bā'i'l-meksūreti'l-hareketi

pitik [pitek]¹⁶⁶⁰: çeküc [otacı¹⁶⁶¹]

pizşik [pizişk]¹⁶⁶²: otacı [m]

ve bicişk: m¹⁶⁶³

[bicišek¹⁶⁶⁴: keçük¹⁶⁶⁵]

biħred [biħired]: 'ākıl ve zeyrek ['ākıl]

[biħred biħordān(i)¹⁶⁶⁶: danişmendlerüñ danişmendür]

bidist [bidist(i)]: karış

pizār [pirāz]¹⁶⁶⁷: çift kayışı [çatma kayısı¹⁶⁶⁸]

bircis: müşteri yıldızı

birsām [bersām]: göğüs [kedkeş şişi¹⁶⁶⁹]

birtil: rüşvet

pirkīneç [perkīneç]: şehdāne [şehtine dürri]¹⁶⁷⁰

[57a]

[birinc: yinecek birinc]

birinc: şaru mis¹⁶⁷¹ [altuna beñzeyen birinc]

birehne: çıblak [çıplak]

[biryān(i): f]

birire [biriyre]: kocarşu¹⁶⁷²

¹⁶⁵⁸ Kelimenin "piyūs" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁵⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁶⁶⁰ Kelimenin "pitek, potk" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁶¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶⁶² Kelimenin "bicişk, bizişk, pizeşk, pizişk" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁶³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁶⁶⁴ Kelimenin "pitek, potk" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁶⁵ Kelime yanlış yazılmıştır ya da metatez vardır; "çeküc" olmalıdır.

¹⁶⁶⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁶⁶⁷ Kelimenin "birāz, pejāj, porāz" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁶⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "çift kayışı" olmalıdır.

¹⁶⁶⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; "göğüs şişi" olmalıdır.

¹⁶⁷⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶⁷¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

- bire: ceng âleti
 pistān [bistān(i)]¹⁶⁷³: emcek
 pister [bister]¹⁶⁷⁴: döşek
 pister-âheng [bister-aheng(i)]¹⁶⁷⁵: çârşaf ve yorgan
 pistek [bistinek]¹⁶⁷⁶: igde
 piste [biste]¹⁶⁷⁷: fıstık
 [piser: oğul]
 piser-ender: ögey oğul
 bismil: boğazlanmış
 bisyār [bisyār(i)]: çok
 bisterem¹⁶⁷⁸: kûrdeşen renci [kûrdeşeni renci]
 bişk [pişek]: katıg [kabağ]¹⁶⁷⁹
 piskil [pişkil]¹⁶⁸⁰: kıvırcuk saç [kavırcuk saç]
 bişenciz [pişenciz]¹⁶⁸¹: yay ağacı [pay ağacı]
 pişiz: pul
 bıtrik: keşişleruñ ulusu [keşişler ulusu Naşārānuñ muqtedası]
 bigar [bigar(i)]: ırmağ ya'nī aqar şu
 pīl¹⁶⁸²: ökce [ökçe]
 [pīl: f.]
 [bil: qo ya'nī terk it]
 pilil [pilpil]¹⁶⁸³: biber [büber]
 bilişd [pilişk(i)]¹⁶⁸⁴: demür şiş
 pele [pige]: kabağ [kapak]¹⁶⁸⁵
 binā: yapu
 binā-ger: yapucu
 binā-güş [binā-güş(i)]: kulağ tokuzı [kulağ zevedi]¹⁶⁸⁶

¹⁶⁷² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶⁷³ Kelimenin “pistān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

¹⁶⁷⁴ Kelimenin “bister” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁷⁵ Kelimenin “bister-âheng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁷⁶ Kelimenin “pistenk, pistenek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁶⁷⁷ Kelimenin “piste, boste” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁶⁷⁸ Kelimenin “boşter, boşterem, bosterem, poştorm, poştorum” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁷⁹ Kelimenin “kığ (kıvı)” anlamı ile “poşk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, TS.

¹⁶⁸⁰ Kelimenin “boşk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁶⁸¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁶⁸² Kelimenin “bel” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁸³ Kelimenin “pelpil, pilpil” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁶⁸⁴ Kelimenin “bilisk, boloşk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁸⁵ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

pindār: şanu [şanı]

pindere [pindere(h)]: Һarām-zāde¹⁶⁸⁷

pindū: kerdme [kerdime]

pinkār: kendüyi görme [kibr ya‘nī kendüyi görmez]

pingān [pingān(i)]: legen ve fuḳḳāhī taşu ve sâ‘at [legen]

pin gere: evsecek Һab

pin gere: Һabak [Һayak¹⁶⁸⁸]

bih: yık [pik]¹⁶⁸⁹

[bih: eyü]

bihār [behār]: kış evi¹⁶⁹⁰

34a

bihīn [behīn]¹⁶⁹¹: yigregi¹⁶⁹²

ve bihterīn [bihterīn]: m

bihter: yigrek

bihişt [behişt(i)]: cennet

bihi: yiglik

peye [piyih]¹⁶⁹³: ic yağı [iç yağı]

piyāde: yayan [yaya]

piyāz [piyāz(i)]: şoğan

[57b]

piyāzvā [biyāzvā]: şoğanı çok aş

piyāstū [ve piyāsitū]: ağız ҺoҺusu

piyāle: şağrak

pīçe: sarmaşuḳ

pīç [pīh]¹⁶⁹⁴: Һolaşuḳ ve bozuḳ [burğan¹⁶⁹⁵]

pīç-ā-pīç: Һolaşuḳ ve Һarışuḳ [dolaşuḳ]

pīçāre [pīçāde]¹⁶⁹⁶: alaca boncuḳ [alaça boncuḳ]

¹⁶⁸⁶ Kelimenin “kulak tozu, kulak dibi, kulak kökü” anlamları ile “bonā-gūş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁶⁸⁷ Kelimenin “ahmak, bilinçsiz” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁶⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “Һabak” olmalıdır.

¹⁶⁸⁹ Kelimenin “güzel, münasip, pek iyi, pek uygun, yeğ” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁶⁹⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁶⁹¹ Kelimenin “bihīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁶⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “yegrek” veya “yigrek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁶⁹³ Kelimenin “pīh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁹⁴ Kelimenin “pīç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁹⁵ Kelimenin “burğaç, burğaş, burkaç, burkaş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁶⁹⁶ Kelimenin “bicād, bicāde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

pīçiş: buzğaşış¹⁶⁹⁷ [burğaş ve dolaşık]

bīhe [pīhe]¹⁶⁹⁸: ‘āciz

bīh [pīh]: kök ve cubuk¹⁶⁹⁹ [kök]¹⁷⁰⁰

[pīh: çapak]

bīd [bīz]¹⁷⁰¹: sögüt

bīdād [bīdād(i)]: güc idici ve zālīm [güc idici]

bidār [bīdāre]¹⁷⁰²: mekr ve hīle idici [mekr ü hīle¹⁷⁰³]

bīdāre: yüksüz¹⁷⁰⁴ ve kōrkar [yüreksüz ve kōrkağ]

bīdār: ayav¹⁷⁰⁵ [uyanuk]

bīdāncir: kene ağacı

bī-dil: gönülsüz

bīdāre [bīzāre]¹⁷⁰⁶: gönüli katılmış¹⁷⁰⁷ ‘āşık [gönül kapılmış ya ‘nī ‘āşık]

pīr: koca

pīrār sāl: ötegi yıl

birāz: çift kayışı¹⁷⁰⁸

[pīr-zāde(i): şeyh oğlu]

pīrezāl [bīrezāl]¹⁷⁰⁹: karı ‘avrat

pīrzāl [bīrzāl(i)]¹⁷¹⁰: Rüstem babası adıdur [Rüstem’ün babası]

pīrāste [pīrāstiye]¹⁷¹¹: sepilenmiş

pīrāmen: dolayu

bī-rāh [biyerāh(i)]¹⁷¹²: azğun

bī-rāy [bī-rāy(i)]: fikirsüz

pīrāye [pīrāy(i)]: debbāğ [dayağ]¹⁷¹³

pīrāy [pīrāye]: bezek

¹⁶⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “burğaşık” olmalıdır.

¹⁶⁹⁸ Kelimenin “bihe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁶⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapak” olmalıdır.

¹⁷⁰⁰ Kelimenin “kök” anlamı ile “bīh”; “çapak” anlamı ile “pīh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁷⁰¹ Kelimenin “bīd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁰² Kelimenin “bīdāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “hīle” olmalıdır.

¹⁷⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yüreksüz” olmalıdır.

¹⁷⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “uyanuk” olmalıdır.

¹⁷⁰⁶ Kelimenin “bīdāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kapılmış” olmalıdır.

¹⁷⁰⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁷⁰⁹ Kelimenin “pīrezen, pīr-zen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁷¹⁰ Kelimenin “Zāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷¹¹ Kelimenin “pīrāste” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷¹² Kelimenin “bīrāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷¹³ Kelimenin “debbāğ” anlamı ile “pīrāy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

- p̄irāye: m¹⁷¹⁴
 b̄irūn [p̄ir̄den]¹⁷¹⁵: taşra [daşra]
 p̄irezen [p̄irezen]: karı ‘avrat
 p̄irūzed [p̄irūzed]¹⁷¹⁶: dene çadır
 p̄irūz: ʔāl ‘isiz¹⁷¹⁷
 p̄irūz [p̄irūze]¹⁷¹⁸: yigin
 p̄irūze [p̄irūzen]¹⁷¹⁹: kıymetī taş [kıymetī taşlardan]
 p̄irūzen [b̄irūni]: yüklük/yünlük¹⁷²⁰
 p̄irehen: gönlek
 ve p̄irāhen [p̄irāhen]: m
 p̄izer [b̄izer]¹⁷²¹: cimri
 p̄ijer [b̄izer]¹⁷²²: şatıcı
 [b̄izār(i): bezer]
 p̄ijen [b̄izen]¹⁷²³: pehlevān [behlevān]
 b̄ist [b̄ist(i)]: yigirmi
 b̄istom: yigirminci
 b̄istomin [b̄istomīn]¹⁷²⁴: yigirmincisi
 b̄istān [b̄istān(i)]¹⁷²⁵: geçmişler
 p̄ise¹⁷²⁶: ala ʔarġa ve abraş¹⁷²⁷
 [p̄ise: abraş]
 p̄iseġi [p̄iseġi]¹⁷²⁸: abraşlık
[58a]
 biş: artuk
 [p̄iş(i): öñ]
 piş [p̄iş(i)]: öñ güci¹⁷²⁹ ve öñ [muḳtedā ya ‘nī öñ gidici]¹⁷³⁰

¹⁷¹⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁷¹⁵ Kelimenin “b̄irūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁷¹⁶ Kelimenin “b̄irzed, p̄irzed, p̄irūzed” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷¹⁷ Kelimenin “muzaffer, fatih, galip, mutlu, bahtiyar” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷¹⁸ Kelimenin “p̄irūz, firūz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷¹⁹ Kelimenin “p̄irūze, firūze, b̄irūzen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷²⁰ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁷²¹ Kelimenin “b̄izer” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁷²² Kelimenin “p̄izer” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

¹⁷²³ Kelimenin “b̄ijen, b̄izen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷²⁴ Kelimenin “b̄istomīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷²⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁷²⁶ Kelimenin “ala ʔarġa” anlamı ile “kelāġ p̄ise”; “abrāş” anlamı ile “p̄is, p̄ist, p̄ise” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷²⁷ Kelimenin yazımında Arapça orijinali esas alınmıştır; Türkçede bu kelime “abrāş”tır.

¹⁷²⁸ Kelimenin “p̄iseġi” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

pīṣāyiṣ [bīṣābīṣ]¹⁷³¹: berāber

pīṣārān [bīṣārāt(i)]: hekimler gösterdiği ṣīṣeler [hekimlere gösterdikleri ṣīṣeleri]¹⁷³²

pīṣān [bīṣān(i)]: öñ gelenler [m]

ve pīṣīnān [bīṣīnān]¹⁷³³: m

pīṣānī [bīṣānī]¹⁷³⁴: alın

pīṣānī-bend [bīṣānī-bend(i)]¹⁷³⁵: gücemen¹⁷³⁶ [güceymen]

pīṣ-āveng [bīṣ-āveng]¹⁷³⁷: ilerü yüriyen

ve pīṣ āheng [bīṣ āheng(i)]¹⁷³⁸: m

pīṣter [bīṣter]¹⁷³⁹: ziyādrek [ziyāzrek¹⁷⁴⁰]

pīṣter [bīṣter]¹⁷⁴¹: ilericek¹⁷⁴² [ilerürek]

[bīṣterek¹⁷⁴³: ilerülcek¹⁷⁴⁴]

pīṣ-ḥürd [bīṣ-ḥord]¹⁷⁴⁵: avutma¹⁷⁴⁶ [ütme]

ve pīṣ-ḥürd [ve bīṣ-ḥüre]¹⁷⁴⁷: m

pīṣ-dest [pī-dest(i)]: ilerü ellü [ilerü yollı]

pīṣ-kār [pīkār(i)]¹⁷⁴⁸: kulluḳcı

pīṣkār [bīṣkāre]¹⁷⁴⁹: sami¹⁷⁵⁰ [mamı]

ve pīṣāre [ve bīṣāre]¹⁷⁵¹: m

pīṣ-gāh [bīṣ-gāh]¹⁷⁵²: ṣadr-ı meclis

pīṣ-keṣ: armağan

¹⁷²⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “gidici” olmalıdır.

¹⁷³⁰ Kelimenin “öñ” anlamı ile “pīṣ”; “öñ gidici, muktedir” anlamı ile “pīṣ-rev” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TEL, TS.

¹⁷³¹ Kelimenin “pīṣ-ā-pīṣ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁷³² Kelimenin “hastaların tahlil için hekimlere götürdükleri idrar kabı” anlamı ile “pīṣār, pīṣāb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷³³ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

¹⁷³⁴ Kelimenin “pīṣānī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷³⁵ Kelimenin “pīṣānī-bend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁷³⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “güceymen, gecimen, gicimen” veya “gücimen” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁷³⁷ Kelimenin “pīṣ-āheng, pīṣ-āveng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷³⁸ Kelimenin “pīṣ-āheng, pīṣ-āveng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷³⁹ Kelimenin “bīṣter” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ziyādrek” olmalıdır.

¹⁷⁴¹ Kelimenin “pīṣter” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “ilerürek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁷⁴³ Kelimenin “pīṣterek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ilerürecük” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁷⁴⁵ Kelimenin “pīṣ-ḥürd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁴⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ütme” olmalıdır.

¹⁷⁴⁷ Kelimenin “pīṣ-ḥürd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁴⁸ Kelimenin “pīṣ-kār, pīṣkāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁴⁹ Kelimenin “pīṣkār, pīṣkāre, piṣyār, piṣā, piṣāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “mamı” olmalıdır.

¹⁷⁵¹ Kelimenin “pīṣkār, pīṣkāre, piṣyār, piṣā, piṣāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁵² Kelimenin “pīṣ-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

pīṣ-nemāz [pīṣ-nemāz(i)]: imām

bīṣe [pīṣe]¹⁷⁵³: mīṣe [yeṣe¹⁷⁵⁴]

pīṣe [pīṣe(h)]: şan`at

pīṣe-ger: üstād [ustager¹⁷⁵⁵]

ve pīṣever [ve pīṣyever]¹⁷⁵⁶: m

pīṣ: öñürdi

piṣin [pīṣpin]¹⁷⁵⁷: öñredüki¹⁷⁵⁸ [önürdüki]

[pīṣin: öyle namāzı vaḳti]

bīgār [bīgār(i)]: işsüz

pīkār [bīgār]: eşkün¹⁷⁵⁹

pīkār [bīkār]¹⁷⁶⁰: şavaş

bīgāne: yad

bī-gāh [bī-gāh(i)]: vakitsüz

pīle [bīl]¹⁷⁶¹: bil

[pīl: f]

pīle: gügöl kurdı

bīle [pīle]¹⁷⁶²: çert āleti

34b

pīle: cıñrağı onı¹⁷⁶³ [çigre oḳı]¹⁷⁶⁴

[pīle: toḫum ve aşıl]

pīlever [pīlevez]¹⁷⁶⁵: çerci [çerçi]

bīm: kōrḳu [kōrḫu]

bīmār [bīmār(i)]: ḫasta

bīmār-ḫīz: ḫastalıkdan tıran [ḫastacağı kimse]

bīmār-jün [bīmār-zün]: ḫastaya bişen aş¹⁷⁶⁶

¹⁷⁵³ Kelimenin “bīṣe” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “mīṣe” olmalıdır.

¹⁷⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “üstād” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁷⁵⁶ Kelimenin “pīṣever” şekli bulunabilmiştir. Bkz. FZ.

¹⁷⁵⁷ Kelimenin “piṣin” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, TS.

¹⁷⁵⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “öñürdeki” veya “öñürdüki” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁷⁵⁹ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁷⁶⁰ Kelimenin “peykār, piykār” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁶¹ Kelimenin “bīl” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁶² Kelimenin “pīle” şekli bulunabilmiştir. Bkz. TS.

¹⁷⁶³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁷⁶⁴ Kelimenin “ok temreni, ucu çatal biçiminde olan ok, yassı ok” anlamları “pīle, bile” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. KGS, FZ.

¹⁷⁶⁵ Kelimenin “pīlever” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

bīmār-istān [bīmār-setān(i)]¹⁷⁶⁷: hasta ölümü¹⁷⁶⁸ [hasta evleri]

bīmend [bīmend(i)]: çakıldak

binā: görür

bināyī: görürlük

biyendere [biyender]¹⁷⁶⁹: harām-zāde

pīnū [bīnū]¹⁷⁷⁰: keş ve katık

[pīne: gön ve yama]

pīne-düz [pīne]¹⁷⁷¹: eskici

[58b]

bīnī: burun

bīnī-der: kapu başmağı [kapu yaşmağı]

piyū [pīv]¹⁷⁷²: gelin ve yinge

[pīv¹⁷⁷³: güve]

peyvezde [pīvorde]¹⁷⁷⁴: Pehlevīci [peyk Pehlevice]

pīvok¹⁷⁷⁵: ikiz oğlan

peyvegān [pīvegān]¹⁷⁷⁶: düğün

pīve¹⁷⁷⁷: tul ‘avrat

pīhzed [pīhezēd]¹⁷⁷⁸: dāne çeder¹⁷⁷⁹ [dene çadır]

pīhūde [bīhūd]¹⁷⁸⁰: yanmağa yaklaşmış dağı oddan şararmış nesne [yanmağa yaklaşmış nesne dağı oddan şararmış nesne]

bī-hūde: ‘abeş ve güzāf

ve bīhode [bīhoze]¹⁷⁸¹: m

ve’l-ḥāleti’l-mazmūmeti mine’l-bā’i [ve’l-bā’i’l-mazmūmeti’l-ḥareketi]

bot: f [m]

botānec: kuma [kuma ya ‘nī iki ‘avrat]

¹⁷⁶⁶ Kelimenin “hasta ve yaralı asker topluluğu” anlamı ile “bīmār-jūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷⁶⁷ Kelimenin “bīmār-istān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “evleri” olmalıdır.

¹⁷⁶⁹ Kelimenin “sender, sendere” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷⁷⁰ Kelimenin “pīnū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁷¹ Kelimenin “pīne-düz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁷² Kelimenin “beyū, veyū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁷⁷³ Kelimenin “bīv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁷⁴ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

¹⁷⁷⁵ Kelimenin “peyū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

¹⁷⁷⁶ Kelimenin “peyūgān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷⁷⁷ Kelimenin “bīve” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁷⁸ Kelimenin “bīrzed, pīrzed, pīrūzed” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çadır” olmalıdır.

¹⁷⁸⁰ Kelimenin “bīhūd, bīhūde, berhūd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁸¹ Kelimenin “bīhode” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

bot-perest: f [pūta tapıcı]

bot-ḥane: but evi ya 'nī kilise [put evi ya 'nī kilise]

ve botk [botok]¹⁷⁸²: m

ve bot-kede: m

botkūb [potkūb]: reyḥān¹⁷⁸³ [riḥāl]

botlād [potlād]¹⁷⁸⁴: ḫapu sivesi [ḫapu süsi]

botyār [potyār]¹⁷⁸⁵: ol çirkin şüret ki göricek ürkerler [ol çirkin şüretdür ki gören incinür] (CS, FZ, D)

ve botyāre [ve potyāre]¹⁷⁸⁶: m

poç: uyuşmaz ve yaşımaz ve uşülsüz nesne [uyuşmaz ve usal]

ve pūc [ve pūç]¹⁷⁸⁷: m

[poḫte: müşelleş ya 'nī kaynamış süci]

boḫye [boḫye]¹⁷⁸⁸: nigende ve çizi ve çimdik [nigende ve çizi ve çimdik]

boḫost [poḫost]¹⁷⁸⁹: ḫorıldı

por: tolu

por-ā-por: tolu tolu

[borāzer: ḫardaş]

[borāzerān: ḫardaşlar]

borāder-ḫānde [borāzer-ḫūnde]¹⁷⁹⁰: ḫardaşlamış [ḫardaşlaşmış]

borāderī [borāzerī]: ḫardaşlık

berboḫ [borbaḫ]¹⁷⁹¹: ḫopuz

borḫāş¹⁷⁹²: nişān ve ceng [nişāne ve çeng¹⁷⁹³]

porān [borāz]¹⁷⁹⁴: çift ḫayışı

borāz¹⁷⁹⁵: yavaşıḫ¹⁷⁹⁶ [yaraşıḫ]

[borrār: yogun/yön¹⁷⁹⁷]

¹⁷⁸² Kelimenin “bot-kede” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷⁸³ Kelimenin “riḥāl” anlamı bulunabilmiştir.

¹⁷⁸⁴ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

¹⁷⁸⁵ Kelimenin “betyār, bityār, bityāre, petyāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁸⁶ Kelimenin “betyār, bityār, bityāre, petyāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁸⁷ Kelimenin “pūç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁷⁸⁸ Kelimenin “baḫye, boḫye” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁸⁹ Kelimenin “boḫost, baḫest” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁷⁹⁰ Kelimenin “berāder-ḫānde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LFA.

¹⁷⁹¹ Kelimenin “berboḫ, barbaḫ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁹² Kelimenin “ceng” anlamı ile “perḫāş, berḫāş” şekilleri, “nişāne” anlamı ile ise “porḫāş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ; ŞL.

¹⁷⁹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ceng” olmalıdır.

¹⁷⁹⁴ Kelimenin “birāz, pejāj, porāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁷⁹⁵ Kelimenin “berāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁷⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaraşıḫ” olmalıdır.

borrān: keskin

portek: yilegen

pord [porde]: yañiltmış¹⁷⁹⁸ [yañiltmac]

pord [bord(u)]¹⁷⁹⁹: iki renk alaca [iki renk akça¹⁸⁰⁰]

[59a]

bor-dār: göc ve yük götürici [göci götürici]

ve bordebār [bordebār]¹⁸⁰¹: m

borz [borz(u)]: yüce boy

borze¹⁸⁰²: saçak ve kavlama

borze [porzīn]¹⁸⁰³: üşek

bors [boros]¹⁸⁰⁴: yular ve қаşaғу [yular]

bors [borson]¹⁸⁰⁵: burunduruk ve yavaşa [burunduruk]

[borson¹⁸⁰⁶: қаşaғу]

borzīn: oda yanan yir ve oda tapanlaruñ ocağı¹⁸⁰⁷

borğūr: bulğur

ve borğūl [borğūl]: m

porger¹⁸⁰⁸: tavқ

porkenc [porkenc(i)]: қозлу ҳелвā [қорлу¹⁸⁰⁹ ҳелвā]

borne: çölmek

borne: eyer¹⁸¹⁰

birniş [borniş(i)]¹⁸¹¹: ҳасталıқ

borū: қаш

borūt: bıyıқ

boz: keci [keçi]

[boz-kūhī: тағ keçisi]

¹⁷⁹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁷⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yañiltmac” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁷⁹⁹ Kelimenin “bord” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “alaca” olmalıdır.

¹⁸⁰¹ Kelimenin “bor-dār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁸⁰² Kelimenin “porze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁰³ Kelimenin “borze, porze” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁸⁰⁴ Kelimenin “bers” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁸⁰⁵ Kelimenin “bers” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸⁰⁶ Kelimenin “bers, poşt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LL, TS.

¹⁸⁰⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁸⁰⁸ Kelimenin “perger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “қозлу” olmalıdır.

¹⁸¹⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁸¹¹ Kelimenin “borniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

- poj [por]¹⁸¹²: qarǵu¹⁸¹³ [qıraǵu]
 poj: buz [puz]¹⁸¹⁴
 bozorg [bozrog]¹⁸¹⁵: ulu
 bozorg-māye [bozrok-māye]¹⁸¹⁶: ulu āşıl
 bozorgovār [bozırgovār]¹⁸¹⁷: kendüsi aşıl [kendüsi ulu]
 bozǵ [bozoǵ]¹⁸¹⁸: şu bendi
 bozǵāle: oǵlaq
 poz-ǵand [poz-ǵand(i)]: qatır āvāzı
 pejk [pojok]¹⁸¹⁹: qayǵu¹⁸²⁰ [yanǵu]
 ve pojük [ve porük]¹⁸²¹: m
 pojom¹⁸²²: tomar¹⁸²³ [duman]
 pojmayün [pormāpün(u)]¹⁸²⁴: Feridün’uñ pehlevānı laqabıdur adı Gāv’dur [Feridün’un
 pehlivān adıdur ki laqabı Gāv’dur.]
 pojvāl [porvāl(i)]¹⁸²⁵: topuq
 ve pojül [pojül(u)]: m
 pojde: arıcaq nesne [arıcaq]¹⁸²⁶
 pojhān [porhān]¹⁸²⁷: qayǵulu kimesne [qaygulu ğuşşalu]¹⁸²⁸
 post [post(u)]: qavut ve degirmen¹⁸²⁹ [qurut¹⁸³⁰]
 [bostān: f.]
 poste [poste(h)]: fıstıq
 [bostān-efrüz: bostān çiçeǵi]
 bosd [bosd(u)]: uşaq mercān
 [bosd(u): uşaq incü]

¹⁸¹² Kelimenin “pejm, poj” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁸¹³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “qıraǵu” olmalıdır.

¹⁸¹⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁸¹⁵ Kelimenin “bozorg” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸¹⁶ Kelimenin “bozorg-māye” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁸¹⁷ Kelimenin “bozorg-vār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸¹⁸ Kelimenin “bezaǵ, bezǵ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸¹⁹ Kelimenin “pejvāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yanǵu” olmalıdır.

¹⁸²¹ Kelimenin “pejvāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸²² Kelimenin “pijm, pojm” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁸²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “tuman” olmalıdır.

¹⁸²⁴ Kelimenin “permāyün, pejmayün” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁸²⁵ Kelimenin “pejül, bojül, becül, pecül” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁸²⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁸²⁷ Kelimenin “pojhān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁸²⁸ Kelimenin “arzu, gıpta, haset” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁸²⁹ Kelimenin “deǵirmen sibeǵi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁸³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “qavut” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

poş [boş]¹⁸³¹: at yelisi ve kayu mıcı¹⁸³² [at yelesi]

[poş¹⁸³³: kapu mihi¹⁸³⁴]

poşt [poşt(u)]: arka ve oñurğa [arka]

[59b]

[poşt(u): oñurğa]

poşter [poşterom]¹⁸³⁵: kurdşeni

poşterağ [poştoroğ]: besirye ağacı [boya ağacı]¹⁸³⁶

poştimār [poştimār(i)]¹⁸³⁷: sekirden

poštenk [poştinek]¹⁸³⁸: tapkur qolanı [daykur qolañı¹⁸³⁹]

35a

poştoväre¹⁸⁴⁰: arka yüki

poşte: deyecek¹⁸⁴¹ [depecük]

poştovān [poştovān(e)]¹⁸⁴²: tayanacaq [dayanacaq]

poştībān [ve poştībān]: hıtal ağacı [m]¹⁸⁴³

poşk [poşk(u)]: koyun ve deve yoğı¹⁸⁴⁴ [koyun ve deve boğı]

poşkük [poşkük(u)]¹⁸⁴⁵: yol çekici ve çevük [yük cekici ve çevük]

[poşkük(u)¹⁸⁴⁶: işine ħariş kimse]

ve poşkol [poşkol]¹⁸⁴⁷: m

bofnec [bofenc(u)]¹⁸⁴⁸: çörek otı

[pok¹⁸⁴⁹: kurbaga ve Pehlevi]

pol: köpri

polpol [polbol]¹⁸⁵⁰: ıssı ot [büber]

¹⁸³¹ Kelimenin “beş, peş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸³² Kelimenin “kapu mihı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁸³³ Kelimenin “beş, peş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁸³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “miğ” olmalıdır.

¹⁸³⁵ Kelimenin “boşter, boşterem, bosterem, poştorm, poştorum” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸³⁶ Kelimenin “esperek, cehri, boya ağacı” anlamı ile “beştorağ, boştorağ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸³⁷ Kelimenin “poşt-māze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸³⁸ Kelimenin “poštenk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL, TS.

¹⁸³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “dapkur qolanı” olmalıdır.

¹⁸⁴⁰ Kelimenin “poşt-väre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “depecük” olmalıdır.

¹⁸⁴² Kelimenin “poşt-vān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁴³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁸⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “boğı” olmalıdır.

¹⁸⁴⁵ Kelimenin “çevük” anlamı ile “bişköl, peşköl” şekilleri bulunabilmiş; “yol çekici” ya da “yük çekici” anlamlarına ulaşamamıştır: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁴⁶ Kelimenin “bişköl, peşköl” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁴⁷ Kelimenin “bişköl, peşköl” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁴⁸ Kelimenin “boğonc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁸⁴⁹ Kelimenin “bek, pek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- bolbol: hezār destān [hezār mestān¹⁸⁵¹]
- bolbole: kelendu^{1852 1853}
- bolārok¹⁸⁵⁴: çelik ya‘nī pōlād [çelik ya‘nī yōlād¹⁸⁵⁵]
- ve bolāk¹⁸⁵⁶: m
- bolād [bolāde]¹⁸⁵⁷: yaramaz işlü
- ve bolāde¹⁸⁵⁸: m¹⁸⁵⁹
- bolend [bolend(i)]: yüce
- bolendīn: ev şaḥı dā‘iresi ve kapu pervāzı [ev şaçığı dāiresi]¹⁸⁶⁰
- bolūc [bolūç]: aḥmak ve ‘aḥılsuz [aḥmak ve ‘aḥılsız]¹⁸⁶¹
- bolūk: vede¹⁸⁶² kıġı [deve kıġı]
- bolūk: memlekete salgın şalıcı
- bon: dib
- bon: ağac
- boncişt [boncişt]¹⁸⁶³: kökiyle koyılmış nesne [göri kökiyle kopmış]
- boncişk [bonceşk(i)]¹⁸⁶⁴: serçe
- ponçe [ponce]: alın
- pond [pond(u)]¹⁸⁶⁵: kene ve çıplak/çapalak¹⁸⁶⁶ [kene]
- pondū¹⁸⁶⁷: kerdime
- pondüz: çuvāldüz
- bonlād: temel [tümel]
- ve bonyād [bonyād(i)]: m
- bon-gāh: ḳabile ya‘nī tevābī‘ ve levāḥıġ¹⁸⁶⁸

¹⁸⁵⁰ Kelimenin “pilpil, polpol” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “destān” olmalıdır.

¹⁸⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “kilindir” veya “kilindür” olmalıdır.

¹⁸⁵³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁸⁵⁴ Kelimenin “belārek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “pōlād” olmalıdır.

¹⁸⁵⁶ Kelimenin “belārek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁵⁷ Kelimenin “belād, belāde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁵⁸ Kelimenin “belād, belāde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁵⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁸⁶⁰ Kelime kaynaklarda “ev kapısının çevresi; kapı çerçevesinin üstüne konulan ağaç” olarak geçmektedir; ancak her iki nüshada da “şaḥı” veya “şaçağı” şeklinde okuduğumuz kelimelerin verilen anlam ile bir bağlantısı saptanamamıştır: Bkz. LD, KGS, FZ.

¹⁸⁶¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁸⁶² Kelime yanlış yazılmıştır ya da metatez vardır; “deve” olmalıdır.

¹⁸⁶³ Böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁸⁶⁴ Kelimenin “boncişk, bincişk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁶⁵ Kelimenin “pindū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁸⁶⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁸⁶⁷ Kelimenin “pindū, pendū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁸⁶⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

bone: ağruḳ

bū: ümīd [ümīz]

bū ki: ola ki böyle ola

pūb [būb(u)]: çādır ağacı¹⁸⁶⁹

pūb [būb(u)]¹⁸⁷⁰: evde döşen nesne

pūyek [būbek]¹⁸⁷¹: ibik ya‘nī Süleymān peyki [ibiklü ya‘nī peyk-i Süleymān]

ve pūpū [būbū]: m

ve pūpe [būbe]: m

būte: ḳuyūmcı būtesi [ḳupumcı¹⁸⁷² pūtesi]

[60a]

pūtimāv [pūtimār]¹⁸⁷³: balıḳcıl [balıḳcır]

būḫle: toḫmegān [toḫmegen]

būḫle: bañ dedükleri ot [bañ dedikleri]¹⁸⁷⁴

pūd: arḡac [arḡaç]

pūd: yanmış ḳor [yanmış ḳav]¹⁸⁷⁵

būde [pūde]: ḳozak¹⁸⁷⁶

pūzīne [pūzīne]: na‘nā‘ [na‘nā¹⁸⁷⁷]

pūzīne [pūr]¹⁸⁷⁸: yarpuz

pūr: pōlād¹⁸⁷⁹ 1880

pūre¹⁸⁸¹: incik

pūr [pūr(u)]: oḡul

[pūz(u)]: dudak]

pūre [pūje]¹⁸⁸²: giyisi ḳoyacak¹⁸⁸³ [giyisi ḳavı]

pūziş: ‘özr [eksigin dilenmek ya‘nī ‘özr eylemek]

ve pūzenc [ve pūzenc(i)]: m

¹⁸⁶⁹ Kelimenin “ev döşemesi” anlamı ile “būb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁷⁰ Kelimenin “būb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁷¹ Kelimenin “būbek, būbeş, būbū, būbe, pūboş, pūpe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳuyūmcı” olmalıdır.

¹⁸⁷³ Kelimenin “būtimār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸⁷⁴ Kelimenin “semizotu, toḫmegen” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸⁷⁵ Kelimenin “ḳav” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁷⁶ Kelimenin “çürük, çürümüş ağaç, boş, kof” anlamları ile “pūde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

¹⁸⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “na‘nā‘” olmalıdır.

¹⁸⁷⁸ Kelimenin “pūzīne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁸⁷⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

¹⁸⁸⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

¹⁸⁸¹ Kelimenin “pūze, pūje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LL, TS.

¹⁸⁸² Kelimenin “porz, porze, pūk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL, TS.

¹⁸⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳavı” olmalıdır.

pūzīne: maymūn

būs [būs(u)]: öyiş [iviş]¹⁸⁸⁴

ve būse [ve būse(h)]: m

pūst [pūst(u)]: deri

pūst-pīrāy [pūsto pīrāy]¹⁸⁸⁵: debbāğ

pūstgāle [pūstogāle]¹⁸⁸⁶: sepilenmedük deri¹⁸⁸⁷

pūstīn: küdk [kürek]¹⁸⁸⁸

pūstīn-düz [pūstīnodüz]: kürkci

pūş [pūş(u)]: örti

pūşā¹⁸⁸⁹: giyesi

pūşeş [pevşiş]¹⁸⁹⁰: m

pūşek: kedi

būğunc [būğec(i)]¹⁸⁹¹: çörek otı

būk [būk(u)]: borı

būkelemūnle [buķelmūn]¹⁸⁹²: yedi renk bir yirde ola [sebebden ziyādeye buķalemūn dirler] (CS, D, BK)

būkelemūn [būkelemūn(u)]: ol nesne ki her demde bir dürlü renk görine ol sebebden zamāneye buķalemūn dirler] [ol nesne ki her demde bir dürlü dağı görine ol]¹⁸⁹³

būk [pūk]¹⁸⁹⁴: çörçöb [çörçip]

būk [pūk]¹⁸⁹⁵: ola ki

[būk: gömülmüş tereke]

būkān¹⁸⁹⁶: ol hūrdeye dirler ki tezek üstine ve altına şaçarlar nem olmaya diyü [o hūrdeye dirler ki tereke üstine ve altına şamarlar nem de olmasun]¹⁸⁹⁷

pūl [pūl(u)]¹⁸⁹⁸: emzük

¹⁸⁸⁴ Bu kelime “öpiş” olmalıdır.

¹⁸⁸⁵ Kelimenin “pūst-pīrāy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁸⁶ Kelimenin “pūst-gāl, pūst-gāle” şeilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁸⁷ Kelimenin “koyunun kuyruğı altındaki tüysüz deri” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁸⁸ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “kürk” olmalıdır.

¹⁸⁸⁹ Kelimenin “pūş, pūşiş, pūşeş, pūşāk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, LL.

¹⁸⁹⁰ Kelimenin “pūşiş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁹¹ Kelimenin “būğenc, būğonc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁸⁹² Kelimenin “būkelemūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁸⁹³ Kelimenin “renkli, renk değıştiren dibā; dibā-yı Rūmī” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK. Bu ve bir önceki kelimege geçen “ziyāde” ve “zamāne” kelimeleri, “dibā” olsa gerektir.

¹⁸⁹⁴ Kelimenin “pūk” şekli ile “kof, boş, içi boş” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

¹⁸⁹⁵ Kelimenin “būk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁹⁶ Kelimenin “pūk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁹⁷ Kelimenin “nemden korumak için kuyu ya da çukura konup üzeri toprak ve çerçöple örtülen tahıl, zahire” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁸⁹⁸ Kelimenin “būle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

[pūlād: çelik]

būncār: kavlı yiri ki anda ceng ola

būlkefend [bo-elkefend]¹⁸⁹⁹: rüşvet [düşvet¹⁹⁰⁰]

ve būlkend¹⁹⁰¹: m

būlkencek: ‘aceb ve maşhara

būlūk¹⁹⁰²: bölük

pūle: kor kırt¹⁹⁰³ [kuduz kırdı]

būm [pūm]¹⁹⁰⁴: memleket

būm: bay kuşu [baykuş]

būm: karar yiri [kara¹⁹⁰⁵ yiri]

būn: vilāyet adı [vilāyet adıdur]

būy: koğu [koğu]

būyā [pūyā]¹⁹⁰⁶: koğucu nesne [koğucu nesnā¹⁹⁰⁷]

pūyā: yilici

[60b]

pūyān: yilrek [yilrek¹⁹⁰⁸]¹⁹⁰⁹

būyān [pūyān]¹⁹¹⁰: öksür otı [öksürük otı]

būyānek [būyānk(i)]¹⁹¹¹: ma ‘danūs [ma ‘danūs]

būyānek [būyānk(i)]¹⁹¹²: ayvadana

ve būy māderān [būy-i mādirāne]¹⁹¹³: m

būydān [pūydān(i)]¹⁹¹⁴: koğu koyacak kab [koğu koyacak nesne ya ‘nī ol koyucağ ki oña koğulu nesne koymuş olalar

[bonhār¹⁹¹⁵: ökür¹⁹¹⁶ gözi çiçegi]

boyūs¹⁹¹⁷: ümīd [ümīz]

¹⁸⁹⁹ Kelimenin “bū-elkefd, bolkeft, bolkefte, bolkefd, bolkefde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁹⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “rüşvet” olmalıdır.

¹⁹⁰¹ Kelimenin “bū-elkefd, bolkeft, bolkefte, bolkefd, bolkefde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁹⁰² Kelimenin “bolūk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. BK.

¹⁹⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “kuduz kırdı” olmalıdır.

¹⁹⁰⁴ Kelimenin “būm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “karār” olmalıdır.

¹⁹⁰⁶ Kelimenin “būyā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “nesne” olmalıdır.

¹⁹⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yilrek” olmalıdır.

¹⁹⁰⁹ Kelimenin “seğirtici, koşucu” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁹¹⁰ Kelimenin “bāhyūn, bāsyūn, bāfyūn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁹¹¹ Kelimenin “būyānek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹¹² Kelimenin “būyānek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁹¹³ Kelimenin “būy-māderān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁹¹⁴ Kelimenin “būydān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁹¹⁵ Kelimenin “behār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. BK.

¹⁹¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “öküz” olmalıdır.

35b

el-faşlü's-şālīşi fī't-tā'ī'l-meftūḥati'l-ḥareketi

tā: bema'nī-i ḥatta [bema'nī-i ḥatta yene tā]

tā: kat

tāb: güci yetmek [gücinmek]

tāb: büklüm

tāb: kızgın

tāb: aydıñ

[tāb(i): bükici]

tāb āfitāb [tāb-i afitāb]: güneş aydıñı kızgını [güneş ayduñı ve kızgındur¹⁹¹⁸]

tābā: tabaḳ

tābāl [tābāl(i)]: ördek [özrek]¹⁹¹⁹

tābān [tābān(i)]: yaldırayıcı

tāb-de: iplik bükici

tābistān [tābistān(i)]: yay günü

tābistān [tābistān(i)]: yaylak

[tābūt: şanduk]

tābe: tāve [tava]

tāt: bir kavimdür [kavmdür]

tātār [tātār(i)]: Türki Moğal [Türk Moğal]

tātārik [tātārik(i)]: ögeyik

tāc [tāc(i)]¹⁹²⁰: ḥorūs ibigi

tāc: kisve [f.]

tācīk [tācek]: bir kavmdür [bir kavm-i Tacidür]

tāc [tāḥ]: oṭun [odun ağacı]¹⁹²¹tāḥtenī¹⁹²²: öñdül atı [oñduḳ anı]

tār: kiriş

tār: biz arışı

tār-orgac: -

tār: karaḳulak¹⁹²³ [karañlık]¹⁹¹⁷ Kelimenin “beyūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.¹⁹¹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kızgındur” olmalıdır.¹⁹¹⁹ Kelimenin “özdek” anlamı ile “tāpāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.¹⁹²⁰ Kelimenin “tāc-ı ḥorūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.¹⁹²¹ Kelimenin “odunu kuvvetli ağaç” anlamı ile “tāḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.¹⁹²² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

tār: ʔuman¹⁹²⁴

tārek: depe [depe ya 'nī doruk]

tāre: üst ʔaftan [üst ʔaftanı]¹⁹²⁵

tārāc [tārāc(i)]: yağma

tārīk [tārīk(i)]: ʔarañu

tān [tāz]¹⁹²⁶: segirdim

[tāz: alu/ülü süñügi¹⁹²⁷]

tāzegī: tāzelik [tāzelik]

tājenk [šājenek]¹⁹²⁸: tekrār ʔaynamak [tekrār ʔaynamış]

tāzī: 'Arabca

tāziyāne: ʔamçı

tāse [tāse(h)]: ʔarlığanmak [darlığanmak]

tāş: ortak

tāğ: ʔav ağacı

[tāğ¹⁹²⁹: aḥlat ağacı]

tāk [tāk(i)]: üzüm tegeki [üzüm diğeki]

[61a]

tālāc¹⁹³⁰: meşgale [meş'ale¹⁹³¹]

tālānek [tālānek(i)]: ʔaysı

tālānet [tālet]¹⁹³²: ağır ceng āleti

tālisān [tālisān(i)]: ʔaylasān

ve tālišān [ve tālišān(i)]: m

tāmüre [tāmüre(h)]: ibriḥ

tān¹⁹³³: güc ve ʔuvve [güc ve ʔuvvet]

tāvān: alım

tāvol¹⁹³⁴: genc şıgır

¹⁹²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ʔarañlık” olmalıdır.

¹⁹²⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹²⁵ Kelimenin “arış; boy ipliği, dokumalarda tezgâha uzunlamasına gerilen iplik” anlamı bulunabilmiştir: Bkz.

LD, FZ, BK.

¹⁹²⁶ Kelimenin “tāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁹²⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹²⁸ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

¹⁹²⁹ Kelimenin “tāğ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞLT.

¹⁹³⁰ Kelimenin “telāc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁹³¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “meşgale” olmalıdır.

¹⁹³² Kelimenin “tālet” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

¹⁹³³ Kelimenin “tāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹³⁴ Kelimenin “tāvek, tāvel, tāvil” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

tāve: dağan

tāy: beñdeş

tābe [tāpe]¹⁹³⁵: ince iplik

tāye: nūr virici yağ

teb: ısıtma

tebār: kavm ve kabîle

tebārī: vazīfe¹⁹³⁶

teyān [tebān]¹⁹³⁷: tobrağ getürici [toprağ getürici]

tebān [tebāh]¹⁹³⁸: yaramaz

tebest [tebest(i)]: m

tebāhe: kavurma būrānī [kavuma¹⁹³⁹ būrānī]¹⁹⁴⁰

tebhāl: dudakda çıkan uçuk [dudakda çıkan uçuk]

[ve tebhāle: m]

teber: balta

teberzīn: nacağ

tebeş: hararet [hararet ya 'nī issilik]

ve teveş [ve teviş]: m

[tebovāk(i)¹⁹⁴¹: kālet ya 'nī nūte]

tebnk [tebnk(i)]¹⁹⁴²: altun ve gümüş sızırdukları kalıb [altun ve gümüş sızırdukları]

tebnegūy [tebnegūy]¹⁹⁴³: şanduk ve süpründülük [şanduk]

[tebnegūy(i): süpründülük]

tebīre: tavul nağare ve zurnā [tavul ve nağarā ve surnā]

tetri: şumāk

taht [taht(i)]¹⁹⁴⁴: kirevet

[tahte: f.]

tahte-i cāme [tahte-i cām(i)]¹⁹⁴⁵: kabih¹⁹⁴⁶ ve şikence ağacı [faşih¹⁹⁴⁷ ve sekence¹⁹⁴⁸ ağacı]

¹⁹³⁵ Kelimenin “tāye” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁹³⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹³⁷ Kelimenin “tebān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞLT.

¹⁹³⁸ Kelimenin “tebāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kavurma” olmalıdır.

¹⁹⁴⁰ Kelimenin “kebab, yumuşak et kebabı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁴¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

¹⁹⁴² Kelimenin “tebnk, tobnk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁴³ Kelimenin “tebnegūy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

¹⁹⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “taht” olmalıdır.

¹⁹⁴⁵ Kelimenin “tahte-i cāme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁹⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “kışac” olmalıdır.

¹⁹⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kışac” olmalıdır.

¹⁹⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “şikence” olmalıdır.

taḥte-i t̄an [taḥte-i n̄an]¹⁹⁴⁹: yaşduḡcı¹⁹⁵⁰ [yaşdıḡac]

taḥkelūn [taḥkelūn(u)]: ceng tozı [çetiñ ƙozı]¹⁹⁵¹

toḥm [toḥum]: m [f]

tezrū [tedrū]: süglün

taḥkeliyyūn [taḥakliyūn(u)]¹⁹⁵²: ol yirdür ki yimiş silkiçiler anı iki ağac arasına girerle ki yimiş düşüb yuḡrulmaya [ol bizdür ki yimiş silkiciler anı ike ağac arasına gererler yimiş yire düşer yuḡrulmaya]

ter: yaş

terī: yaşlık

[terāzū: f]

terāngebīn [terengobīn]: Bāsra balı [balşara balı]

terāne: ten ten tenen dimek

terb [torb]¹⁹⁵³: işkence

terzede [tezdere]¹⁹⁵⁴: ƙāđi ḥücceti

ters [ters(i)]: ƙorƙu

tersā: Naşrānī

tersān: ƙorƙucı

ters-nāk: ƙorƙulu [ƙorƙulu]

terset¹⁹⁵⁵: ƙazma [ƙazma ve çapa]

[61b]

teref [terf(i)]¹⁹⁵⁶: yanƙu

terfenc [terf(i)]¹⁹⁵⁷: ƙatık ve keş

[terfenc(i): ƙar yol]

terfend [terfend(i)]: ‘abeş ve mümkün degül nesne

terk [terk(i)]: ƙamar

terk [terk(i)]: tolḡa [ƙolḡa¹⁹⁵⁸]

torkān [torkān(i)]: ƙatun [ḥatun]

terkez: naşas [nadas]

¹⁹⁴⁹ Kelimenin “taḥte-i n̄an” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁹⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaşdıḡac” olmalıdır.

¹⁹⁵¹ Kelimenin “çetin ceviz, çetin koz” anlamı ile “taḥkelūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁹⁵² Kelimenin “taḥkelyūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

¹⁹⁵³ Kelimenin “terb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁹⁵⁴ Kelimenin “terzede, terde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁵⁵ Kelimenin “toroşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁵⁶ Kelimenin “tūf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁹⁵⁷ Kelimenin “terf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “tolḡa” olmalıdır.

36a

- terkū¹⁹⁵⁹: fetrek¹⁹⁶⁰ [fitrāk]
 term [term(i)]¹⁹⁶¹: sumāk [şūmak]
 termüre: şalıncaķ
 tereng [tereng(i)]: tere¹⁹⁶² [yara]
 terniyān [ternīnān]¹⁹⁶³: keltere¹⁹⁶⁴ [keleter]
 ve ternān [ve ternān(i)]¹⁹⁶⁵: m
 terveye¹⁹⁶⁶: yamar¹⁹⁶⁷ yamrı yol [yumrı ve yamrı yol]
 [tere: tere]
 tere-zār: terelik
 terīn: yaşca ve eyüce
 terīne: bāğ gömelesi
 tene: çırtıyoğa¹⁹⁶⁸ [çırtıboğa]
 tejde [terde(h)]: çakıldak
 teze [tejuh]: düger
 teş: oda¹⁹⁶⁹ [od]
 teş: bıçķu [bıçķu]
 teşne: şusız
 teş [teşet]¹⁹⁷⁰: legen
 teşrīn-i evvel [teşrīn]: orta güz ayı
 teşrīn-i şānī: şoñ güz ayı
 teşvīr: ğuşşa utanma ve tūmār heykel [ğuşşa]¹⁹⁷¹
 [teşvīr(i): utanma]
 tağar: dağar [m]
 tef [tefit]¹⁹⁷²: buğ

¹⁹⁵⁹ Kelimenin “terkūn, tergūn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “fitrāk” olmalıdır.

¹⁹⁶¹ Kelimenin “tim, tetri, totri, totom” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁹⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “yara” olmalıdır.

¹⁹⁶³ Kelimenin “terniyān, terīnān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “keleter” veya “kelter” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁹⁶⁵ Kelimenin “teryān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁶⁶ Kelimenin “terīve” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁹⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yumrı” olmalıdır.

¹⁹⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “çırtıboğa” olmalıdır.

¹⁹⁶⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “od” olmalıdır.

¹⁹⁷⁰ Kelimenin “teş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁷¹ Kelimenin “utanma, utandırma, işaret etme, kargaşa, ıstırap” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS,

TEL.

¹⁹⁷² Kelimenin “tef, teft” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

teft [teft(i)]: od gözi

ve tefte: m

tefs [tefes(i)]¹⁹⁷³: işlik¹⁹⁷⁴ [issilik]

tefşile: mercüme şörbası [mercüme şörbası¹⁹⁷⁵]

tefe: kine/gine¹⁹⁷⁶

tek: yilmek

tek: dib

tek: çayınmak¹⁹⁷⁷

tekâpüy [tekâpüy(i)]: gelüb gitmek

tekâver [tekâvor]¹⁹⁷⁸: yürügen at

tegrek: tolu ki yağar

tekez [tekez(i)]: üzüm çekirdegi

ve tekes: m

ve tekiz: m

tekû: yarma¹⁹⁷⁹

tekye: f

[tekye: tekye ışığı]

tel [dârtel]¹⁹⁸⁰: depecük

telâ¹⁹⁸¹: iç yağı [ic]

telâtûk [telâtûf(u)]¹⁹⁸²: murdârlıktan şaşınmaz kimesne [murdârlıktan şaşınmaz kimse]

telâc: âvâz

telâye: qaravul

[62a]

telḥ [telḥ(i)]: acı

telḥinâk [telḥitâk(i)]¹⁹⁸³: acılu [acılu]

telḥe: kekre

telḥine [telḥine(h)]: tarḥana

telûse: ḥurmâ çiçeği [ḥurmâ çekirdeği]

¹⁹⁷³ Kelimenin “tefs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “issilik” olmalıdır.

¹⁹⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “şörbası” olmalıdır.

¹⁹⁷⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “çayınmak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

¹⁹⁷⁸ Kelimenin “tekâver, tegâver” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁹⁷⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹⁸⁰ Kelimenin “tel” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁹⁸¹ Kelimenin “iç yağı” anlamı ile “telbâ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁹⁸² Kelimenin “telâtûf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁸³ Kelimenin “telḥ-nâk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

- tele: faḫ [depecik]¹⁹⁸⁴
 tele: ignelik [faḫ ya‘nī duzak]
 telbe [telye]: hegbe
 tem: göze düşen perde
 temām: f
 temūz [temūz(u)]: orta yaz ayı
 temūk: ok nişanı
 ten [tez]¹⁹⁸⁵: gevde
 ten-āver: gevdelü kimesne [gevdelü kimse]
 tenbe¹⁹⁸⁶: iki yüzlü ḥālī [iki yüzlü ḥālice]
 ve tenfe: m
 tenbil [tenbel]: ayakta¹⁹⁸⁷
 tenc [tenic]¹⁹⁸⁸: dürmek ve şığamak¹⁹⁸⁹ [dürmek ve şıkmak]
 ten-cāme [tencām(i)]¹⁹⁹⁰: giyesi
 teng [teng(i)]: ıar
 tendorost [tendorost(i)]: sağ
 tendise [tendise(h)]: oyuk
 ten-şūy [tenşevoy]¹⁹⁹¹: gövde yuyacak yir [gövde yuyacak]
 tenginā [tenegnā]¹⁹⁹²: ıar yir
 teng: ıolañ
 tengī [tonkī]¹⁹⁹³: ıarlık
 tenkire: ıencire
 tenok: yufıa
 tenende: örümcek
 tene: özdek
 [tenhā: yaluñuz]
 [tennūr: f]
 [tennūr-āşüp(u): tandūr kösegüsü]

¹⁹⁸⁴ Kelimenin “faḫ” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁹⁸⁵ Kelimenin “ten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

¹⁹⁸⁶ Kelimenin “tenfe, tenfese, tenbese” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

¹⁹⁸⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹⁸⁸ Kelimenin “tenc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁹⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “şıkmak” olmalıdır.

¹⁹⁹⁰ Kelimenin “tencāme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

¹⁹⁹¹ Kelimenin “ten-şūy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁹² Kelimenin “teng-nā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

¹⁹⁹³ Kelimenin “tengī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

tene: gönül ıarlığı^{1994 1995}

tenū-mend [tennū-mend]: tendorost ve gönli hoş

tū [tev]¹⁹⁹⁶: kat

tū [tev]: tenen/tenin açmak [tenen/tenin içmek]¹⁹⁹⁷

tevāre [tevvār]¹⁹⁹⁸: kamış ev

tever: balta

teverzire [tevez̄in(i)]¹⁹⁹⁹: nacak

tehem: ulu tenlū

tehemten: Rūstem'ūñ adıdur

tībā [teybā]²⁰⁰⁰: 'iş²⁰⁰¹ ve mikr ['işve ve mikr]

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine't-tā' i [ve't-tā' i'l-meksūreti'l-ḥareketi]

tirāb [tirāb(i)]: şu şızub çoklamak [şu şızub çağlamak]²⁰⁰²

tirāş [tirāş(i)]²⁰⁰³: yonacak ālet

tirāş [tirāş(i)]²⁰⁰⁴: yonıcı

tirāşe²⁰⁰⁵: yonka

tirişt [tirişt(i)]: kazma ve çapa

tiryān [tiryān(i)]: büyük seped

tiğil [tiğel]²⁰⁰⁶: yeñi yigit

tikme: altun şırımla/şırımayla dikilmiş nesne

tihī: boş

[62b]

tihek: çıblak

tiğīn: ḥatun²⁰⁰⁷

tihī-gāh: boş böğür

tīr [tīr(i)]: ilk yay ayı

¹⁹⁹⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹⁹⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

¹⁹⁹⁶ Kelimenin "tū" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

¹⁹⁹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

¹⁹⁹⁸ Kelimenin "tevāre" şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

¹⁹⁹⁹ Kelimenin "teberzīn, teverzī, teverzīn" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁰⁰⁰ Kelimenin "tībā" şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

²⁰⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "işve" olmalıdır.

²⁰⁰² Kelimenin "su veya herhangi bir sıvı maddenin sızması, damlaması" anlamı ile "terāb" şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

²⁰⁰³ Kelimenin "terāş" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁰⁴ Kelimenin "terāş" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁰⁰⁵ Kelimenin "terāşe" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁰⁶ Kelimenin "tegel, tegil" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁰⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

t̄ir [t̄ir(i)]: yilken [yilken ağacı]²⁰⁰⁸
 t̄ir [t̄ir(i)]: k̄ulavuz
 t̄ir [t̄ir(i)]: yıldırım
 t̄ir: evüñ ortasına dikilmiş direk [evüñ ortasına konulan direk]
 t̄ir [t̄ir(i)]: güz ya‘nī ḥazān vaḳti [güz ya‘nī çazān²⁰⁰⁹]
 t̄ir [t̄ir(i)]: od gözi
 t̄ir [t̄ir(i)]: oḳ
 t̄ir [t̄ir(i)]: temren
 t̄ir [t̄ir(i)]: ‘uṭārid yılduzı [‘uṣarid²⁰¹⁰ yılduzı]

36b

t̄ir [t̄ir(i)]: naṣīb
 t̄ir [t̄ir(i)]: ḳalaḡu²⁰¹¹
 t̄ir [t̄ir(i)]: göñlek etegi²⁰¹²
 t̄ir [t̄ir(i)]: semer [semer ya‘nī nālān²⁰¹³]
 t̄irāze [t̄irāje]: elegim ṣaḡmal [elegim saḡma]
 t̄ir dāden [t̄ir-dān(i)]²⁰¹⁴: ḳubur [ḳuyur²⁰¹⁵]
 t̄ir-keṣ: terkeṣ
 t̄irem: ulu ḳanun²⁰¹⁶ [ulu ḥatun]
 t̄ir-nān [t̄ir-i nān]²⁰¹⁷: oḳlaḡu
 t̄ire: buḳaḡu²⁰¹⁸
 t̄ire: bulanuḳ
 t̄ire-dil: bulanmış melül göñül [melül ve göñül bulanmış]
 t̄ir̄ir [t̄ir̄ir(i)]²⁰¹⁹: sofrā
 t̄iz [t̄iz(i)]: oṣuruḳ
 t̄iz [t̄iz(i)]: keskin
 t̄iṣe: gölük²⁰²⁰ [keser]

²⁰⁰⁸ Kelimenin “yelken direḡi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ṢL.

²⁰⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥazān” olmalıdır.

²⁰¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “‘uṭārid” olmalıdır.

²⁰¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳarañu” veya “ḳaragu” olmalıdır.

²⁰¹² Kelimenin “elbise tirizi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²⁰¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “pālān” olmalıdır.

²⁰¹⁴ Kelimenin “t̄ir-dān, t̄ir-keṣ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁰¹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳubur” olmalıdır.

²⁰¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳatun” veya “ḥatun” olmalıdır.

²⁰¹⁷ Kelimenin “t̄ir, t̄ir-i nān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ṢL, TS.

²⁰¹⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰¹⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁰²⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

tîğ: kılıc

tîğ: aydınlık

tîğ: güneş yüzi [güneş nûrî]²⁰²¹

tîğ [tîğ(i)]: dağ yili [dağ yelimi]²⁰²²

tîm(i): bezâstân [pazâristân]²⁰²³

tîmâr: kayurmak

tîmâr [tîmâr(i)]: beslemek

tîmâr [tîmâr(i)]: em sem eylemek

tîmûh [tîmûh(u)]: ħararadur²⁰²⁴ ki şığır [ħarazadur ki şığır ödünden çıkar]

tîne [tîne(h)]: örümcek ağı

[tîv(i): kuvvet]

tîhû: çıl kuşu [çıl]

tî: boş [yoş²⁰²⁵]

ve't-tâ'î'l-maẓmûmeti[mine]'l-ħareketi

[tutmâc: f]

toħt [toħt(u)]: kızıoğlan

toħm [toħom]: yumurta [yumurda]

toħm [toħom]: f

toħmiyâne [toħmeyâne]: toħmegân [toħmegen]

[toħmiyâne: süñük²⁰²⁶]

tora: saña

[torob: f]

tort-mort [torb-i mort(u)]: ap şab [ap şap]²⁰²⁷

torş [toros]²⁰²⁸: katı yir

torş [toroş]: ekşü [ekşi]

torşe [torşe(h)]: kuz²⁰²⁹ kulağı [kuzı kulağı]

ve terüşe [ve torüşe(h)]²⁰³⁰: m

torş-şîrîn [torşo-şîrîn]: mâyeħōş

²⁰²¹ Kelimenin “şu ‘â-yı âfitâb, ziya, mâhitâb” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. BK, ŞL.

²⁰²² Kelimenin “ser-i kuh, dağ tepesi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰²³ Kelimenin “kervansaray, büyük ev” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ħaraza” olmalıdır.

²⁰²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “boş” olmalıdır.

²⁰²⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰²⁷ Kelimenin “darmadağın, tarumar, perişan, apur sapur” anlamları ile “tort ü mort” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰²⁸ Kelimenin “tors” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰²⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kuzı” veya “kuzu” olmalıdır.

²⁰³⁰ Kelimenin “torüşe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

[63a]

[torşī: ekşilik]

torşikel [torşīkek]²⁰³¹: ekşicetorf [torf(u)]²⁰³²: kuruttorfiyā: kurut aşı [kurut]²⁰³³

[tork(u): Tatar]

tork: güzel

tork-tāz [torke-tāz(i)]²⁰³⁴: segirdim ve yağmatoş²⁰³⁵: pıçku [yıçğu]²⁰³⁶tātār: Türk²⁰³⁷tof²⁰³⁸: buğtof-dīk [tof-dīk(i)]: çölmek yuğu [tef çölmek buğı]²⁰³⁹tofū [tefūtok]²⁰⁴⁰: tükürük atmaktūtök²⁰⁴¹: kuş burnı²⁰⁴²tokūk²⁰⁴³: kap kacak üzerine şüret yazarlar [kap kacak ki üzerine şüret yazarlar]

told: yumrı

tom: kesme demren [kesme temren]

tond [tond(u)]: yavuz

tond-bād [tondobād(i)]²⁰⁴⁴: katı yıl

tondor: yıldırım

ve tondūr [ve tondrū]²⁰⁴⁵: m

tū: sen

tū: kaymak

tovānā: güçlü kuvvetlü [güçlü kuvvetlü]

tovān-ger: ğani [ġani ya' ni bay]

²⁰³¹ Kelimenin “torşkek, torşikek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.²⁰³² Kelimenin “terf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.²⁰³³ Kelimenin “kurut aşı” anlamı ile “terf-bā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.²⁰³⁴ Kelimenin “tork-tāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.²⁰³⁵ Kelimenin “teş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.²⁰³⁶ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “bıçku” veya “bıçğu” olmalıdır.²⁰³⁷ Bu kelime MKN'nin der-kenârında yer almakta ve TDKN'de bulunmamaktadır.²⁰³⁸ Kelimenin “tef” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.²⁰³⁹ Kelimenin “çölmek buğı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.²⁰⁴⁰ Kelimenin “tofū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.²⁰⁴¹ Kelimenin “tok” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.²⁰⁴² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.²⁰⁴³ Kelimenin “tekūk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.²⁰⁴⁴ Kelimenin “tond-bād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.²⁰⁴⁵ Kelimenin “tondūr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

tūbān: derid ʔon^{2046 2047}

tomān [tūnān]²⁰⁴⁸: ʔorbe [tobre]

[tomān: -]

[tūre: tūt]

[tūtiyā: göz yatati²⁰⁴⁹]

[tūc: f]

tūde: depecük

tūr [tūr(u)]: ʔul ‘avrat

tūr: adınaş²⁰⁵⁰ [oynaş]

tūr: ʔab ʔacaş

tūre: ‘adet

tūrān: memleket adıdur [-²⁰⁵¹]

tūz: yay tozı [-²⁰⁵²]

tūz: ʔazma²⁰⁵³ [-²⁰⁵⁴]

tūse²⁰⁵⁵: yavuz ve irkek at [başlu²⁰⁵⁶ ʔavar]

[tovoş²⁰⁵⁷: yavuz ve irkek at]

tūsen: m²⁰⁵⁸

tūsūn [tūsūn(u)]²⁰⁵⁹: güre

tūş: cān

tūş [tūş(u)]: başlu [beslü]²⁰⁶⁰

tūş: ʔuş ya‘nī bulışma [düş ya‘nī bulışma]²⁰⁶¹

tūşmān [tūşmān(i)]: nişān [teşān²⁰⁶²]

tūşe: azıq

tūğ: odun ağacı²⁰⁶³

²⁰⁴⁶ Kelimenin “don, şalvar, güreşçi donu” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁴⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁰⁴⁸ Kelimenin “tūbre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁰⁴⁹ Kelimenin “sürme taşı, göz otu” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “oynaş” olmalıdır.

²⁰⁵¹ TDKN’de bu kelimenin altındaki Türkçe anlam karalanmıştır.

²⁰⁵² TDKN’de bu kelimenin altındaki Türkçe anlam karalanmıştır.

²⁰⁵³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁵⁴ TDKN’de bu kelimenin altındaki Türkçe anlam karalanmıştır.

²⁰⁵⁵ Kelimenin “tūsen, tevsen” şekilleri bulunabilmiştir:

²⁰⁵⁶ Kelimenin “semiz, etli, şişman” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD. Bu anlamlardan hareketle kelime “besilü” olmalıdır.

²⁰⁵⁷ Kelimenin “tūsen, tevsen” şekilleri bulunabilmiştir:

²⁰⁵⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁰⁵⁹ Kelimenin “tūsen, tevsen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²⁰⁶⁰ Kelimenin “takat, kudret; gövde, beden” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁶¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “nişān” olmalıdır.

tūl: şamğ

tūlā: yiz²⁰⁶⁴ ağardacak [odun ağacı²⁰⁶⁵]

tūre [tūn(u)]²⁰⁶⁶: külhan

el-faşlü'r-rābi 'i fi'l-cīmi'l-meftūhati[']l-ḥareketi]

cāyil [cābl(i)]²⁰⁶⁷: gün batısı [gün]

cābilkā: gün toğısı

çābok [çāpok]: çevük

ve çālāk [çālāk]: m

ve cākeclāk [çākeçlāk]²⁰⁶⁸: m

cābalūs [cābalūs(u)]: dilkülik ya'nī 'ıyārılık²⁰⁶⁹ [dülkülük ya'nī 'ayyārılık]

[63b]

cābūn [çāpūn(u)]²⁰⁷⁰: eski panbuğ

cābī: māl cem' edici

çāşlık [cāylık(ı)]²⁰⁷¹: keşiş

çāc [cāc]²⁰⁷²: üstad yapıcı

ve çāş [cāş]: m

çāçile [cāçile]²⁰⁷³: çaruk [çaruf²⁰⁷⁴]

çāder [çadır]: 'avratlar örtündüğü çar ['avratlar örtündüğü car]

ve cārūb: süpürge

çāder-i şeb [çadır-şeb]: çarşaf [çarşu²⁰⁷⁵]

cādū: sehhār [m²⁰⁷⁶]

37a

çār: dört

ve çehār: m

çehārom: dördüncü

²⁰⁶³ Kelimenin “seksek ağacı, sağdağan ağacı, ateşi oldukça kuvvetli ağaç” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²⁰⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “biz” olmalıdır.

²⁰⁶⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁶⁶ Kelimenin “tūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁶⁷ Kelimenin “gün batısı” anlamı ile “cābil” şekli bulunabilmiştir:

²⁰⁶⁸ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²⁰⁶⁹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “‘ayyārılık” olmalıdır.

²⁰⁷⁰ Kelimenin “çāpūt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²⁰⁷¹ Kelimenin “cāşlık, cāblik” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁰⁷² Kelimenin “cāc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁰⁷³ Kelimenin “çāçile, çāçele” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çaruk” olmalıdır.

²⁰⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çarşaf” olmalıdır.

²⁰⁷⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

ve çārmīn [çāromīn]²⁰⁷⁷: m

cārū: süpürge

[ve cārūb(u): m]

cārū: alçak [alhu]²⁰⁷⁸

cārū: havz

çārsū: şokak [m]

çāre: mekr

çārik [cārik(i)]²⁰⁷⁹: çeyrek

çājū²⁰⁸⁰: murdār

ve çāje [ve çāj]²⁰⁸¹: m

cāsūs: haber bilüb ve hāl bilüb söyleyici [haber ve hāl bilüb söyleyici]

çāşt [çāşt(ı)]²⁰⁸²: kuşluk

çāşt-gāh [çāştigāh]: kuşluk vakti

çāşnī: dad

çāğ: vakt

cāfcāf: rūsbi ve hercāyī [rūspī ve hercāyī]

çāk: yırtık

çāker: kul ve kullukçı

çālīş: ceng

çālī: tuzak [duzak]

cām: sırca

cām: turre²⁰⁸³ [dürre ya ‘nī nute²⁰⁸⁴]

cām: kadeh

cāme: kaftan

[cāme: ekşi²⁰⁸⁵]

[cāme²⁰⁸⁶: şi ‘ir ve ğazel]

[cāme: m]

[cāmūs: şu şıgırır]

²⁰⁷⁷ Kelimenin “çāromīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁰⁷⁸ Kelimenin “alçu, yalçu (alçı)” anlamı ile “cārū, çārū” şemlari bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²⁰⁷⁹ Kelimenin “çārik, çār yek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁰⁸⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁰⁸¹ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²⁰⁸² Kelimenin “çāşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁸³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁸⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁸⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁸⁶ Kelimenin “çāme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

cāme-ḥāb: yorğan
 cāme-dān [cāme-dān(i)]: kaftan koyacak
 cāme-kān [cāmekān(i)]²⁰⁸⁷: soyınacak yir
 cāmegi: tonluk ya' nī 'ulūfe [tonluk ya' nī 'ulūf]
 [cān: m]
 cānāne: ma' şūḳ [ma' şūḳ ve ma' şūḳa]
 cān-dār: cellād
 cān-keş: ölmelü kimesne [önegü kimse]
 cānaver: canlu
 çāne: çeñe
 çāv: şöret
 çāv: āvāz
 [çāv: çivi]²⁰⁸⁸
 çāv [cāvcāv]²⁰⁸⁹: sirce āvāzı ve diken [sirçe āvāzı]
 cāvcāv: m²⁰⁹⁰
 cāverdāk²⁰⁹¹: diken
 cāvidān [cāvidān(i)]: ebedī

[64a]

cāvīd: ebed
 cāvīle [cāvīle]²⁰⁹²: gül gıncası
 çāh [cāh(u)]²⁰⁹³: mansıb [manzıb²⁰⁹⁴]
 çāh [cāh(u)]²⁰⁹⁵: kuyu
 çāh-yüz [cāh-büz(u)]²⁰⁹⁶: kuyu kazacak çapa
 cāy: tıracak yir [duracak yir]
 çep: şol
 çepçele: buz urmaḳ
 ve çepçe [ve çepçe(h)]²⁰⁹⁷: m

²⁰⁸⁷ Kelimenin “cāmeken, cāmkan” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁸⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁸⁹ Kelimenin “serçe āvāzı” anlamı ile “çāvçāv, çāv” şekilleri; “diken” anlamı ile “cāverd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

²⁰⁹⁰ Bu kelime TDKN’de bir önceki maddede verilmiştir.

²⁰⁹¹ Kelimenin “cāverd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁹² Kelimenin “çāvele” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁹³ Kelimenin “cāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁰⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “mansıb” olmalıdır.

²⁰⁹⁵ Kelimenin “çāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁰⁹⁶ Kelimenin “çāh-cū, çāh-pūs, çāh-püz, çāh-yüz, çāh-yūs” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

²⁰⁹⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

- çebîre [çebîre(h)]: büyük arslan²⁰⁹⁸
 [çepîre(h): cem´ olmuş cemā´at]
 çepeh: şolak
 çetr [çetr(i)]: çadır
 çah: elbette
 çah: tîz
 çahcîr: çahşır [çağşır]
 çahş [çahş(i)]: boyun şişüb yumrulmak [boyun şişüb yumarmak]
 [çaḥmāḥ²⁰⁹⁹: öteberi ki sefer ehli aña ḥurda ve ot koyarlar]
 çerā: otlak
 çerā-gāh: otlak yiri
 ve çerāmîn [çerāmîn]: m
 çerān: otlayıcı [otlayıcı]
 çerb [çerb(u)]²¹⁰⁰: yağlu
 çerb-dest [çerp-i dest(i)]²¹⁰¹: eli uz kişi
 çerb-zobān [çerb-i zobān(u)]²¹⁰²: dili tatlu kişi
 çerbek soḥen [çerbek saḥon]²¹⁰³: gizlü düşmān [gizlü düşmen]
 çerbū: yağlu aş [yağlu uş²¹⁰⁴]
 çerbî: uzlık
 çerḥ [çerḥ(i)]: degirmen çarḥı [degirmen carḥı²¹⁰⁵]
 çerḥ [çerḥ(i)]: semā´ ve rakş
 çerḥe: çıblak kalkan [çabak/çubuk kalkan]²¹⁰⁶
 çerḥe: çıkırık ve tuzak [çıkırık]
 çerḥişt [çerḥişt(i)]: kösre²¹⁰⁷
 çerḥele [çerḥele]²¹⁰⁸: güneyik çiçegi
 çerd: kara çekürge [karaca çekürge]
 çerde: yağız ve aşısuz [yağır²¹⁰⁹]

²⁰⁹⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁰⁹⁹ Kelimenin “çaḥmāḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁰⁰ Kelimenin “çerb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁰¹ Kelimenin “çerb-dest” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²¹⁰² Kelimenin “çerb-zebān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁰³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²¹⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “aş” olmalıdır.

²¹⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çarḥı” veya “çarkı” olmalıdır.

²¹⁰⁶ Kelimenin “kalkan diken, konkal diken” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²¹⁰⁷ Kelimenin “mengene” anlamı ile “çerḥeşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹⁰⁸ Kelimenin “çerḥele” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yağır” olmalıdır.

[çerde: aşılısuz]

çerd [çerd(i)]: çegil [çeñek/çেকে] ²¹¹⁰

çerest [cerest(i)] ²¹¹¹: zâiflik

çerğ [cerğ(i)] ²¹¹²: çağır toğan

çerm [çerm(i)]: gön

çerme: boz at

çerendū: geyrek

çereng [çereng(i)]: çıñrağ

cez: kesilmiş kırılmış nesne [kesilmiş nesne dağı kırılmış nesne] ²¹¹³

cezd: çırılğuc ²¹¹⁴

cezağ [ceze‘] ²¹¹⁵: kırbağa

cağargān [cağazgān] ²¹¹⁶: göden çekirge [göden çekük]

çezdere [çerdere] ²¹¹⁷: kaçırdağ

çezdere [çejde] ²¹¹⁸: yağlu bağarsak

cezğ [ceze‘] ²¹¹⁹: boncuğ

cesk [cesek]: afacan ²¹²⁰

[çeşm: göz]

çeşm-āğīl [çeşm-i āğīl(i)]: kaçık vaktinde göz ucıyla bakmak [kaçınc vaktinde göz ucıyla bakmak]

çeşm-niyām [çeşm-i neyām] ²¹²¹: heykel [heykel ya‘nī hāmā‘īl]

[çeşme-i āb: şu çeşmesi]

çoşn [çeşin] ²¹²²: bayram

çoş [çeşin] ²¹²³: şöhet

çağ: örümcek

çağāne: ıklık

²¹¹⁰ Kelimenin “kapı eşiği; at vs. gibi hayvanlar için doru renk” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹¹¹ Kelimenin “çerest” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²¹¹² Kelimenin “çerğ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²¹¹³ Kelimenin “parça, bölüm, kısım” anlamları ile “coz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹¹⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²¹¹⁵ Kelimenin “çāz, çağz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LL.

²¹¹⁶ Kelimenin “cezd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

²¹¹⁷ Kelimenin “çezdere, cezdere” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²¹¹⁸ Kelimenin “çezdere, cezde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²¹¹⁹ Kelimenin “cez” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²¹²⁰ Kelimenin “mihnet, bela, musibet, sıkıntı” anlamları ile “cesk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹²¹ Kelimenin “hamail” anlamı ile “niyām” (Bkz. BK); “göz kapağı” anlamı ile “niyām-ı çeşm” (Bkz. D) şekli bulunabilmiştir.

²¹²² Kelimenin “çeşn, ceşn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, LL.

²¹²³ Kelimenin “eğlence meclisi” anlamı ile “ceşn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

[64b]

[çağâne: barmaklar arasında²¹²⁴]

çağz [çağaz]²¹²⁵: kurbaga

çağz [ça'z]²¹²⁶: ol yerdür ki içinde nesne kalmış [ol yerdür ki içinde nesne kalmış ola]

çağz [çağız]: iplik şarıcı²¹²⁷ [iplik sırcanı]

çağzân [çağzâne]²¹²⁸: kurbaga yosuñu

ve çağzdâne [çağzedâne]²¹²⁹: m

37b

çağäle: kuşlar şürüsi

çeft [çeft(e)]²¹³⁰: meyl ya'nî egilme

ve çefte [çefte]: m

çefte: aşma tegeki [aşma degeki]

cefte [çefte]: güz kırlağucı [gür kırlanğucı ya'nî ebâbil kuşu]²¹³¹

çek: kaži bitisi

çek: hallâc tokmağı

çekād: alın

çekād [cekād]: alın üsti

çekād: ta²¹³² depesi²¹³³

çekā [cekād]: yaramazlık²¹³⁴

çekā [cekā]²¹³⁵: kuş

[cekā²¹³⁶: m]

ve çevk [ve çövök]²¹³⁷: m

çekābe [çekāne]²¹³⁸: gāzür²¹³⁹ tokmağı

çekre [çekr(e)]²¹⁴⁰: tamlâ

²¹²⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²¹²⁵ Kelimenin “çağz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹²⁶ Kelimenin “içinde cerahat kalmış yara, ol yerdür ki içinde çirk ola” anlamları ile “çağz, çağız” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞLT.

²¹²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “sırcanı” veya “sırçanı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²¹²⁸ Kelimenin “çağzâve, çağzâye, çağzvâre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

²¹²⁹ Kelimenin “çağzâve, çağzâye, çağzvâre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

²¹³⁰ Kelimenin “çefte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²¹³¹ Kelimenin “kâfir kırlağucı” anlamı ile “çağne” (Bkz. ŞL) “ebâbil” anlamı ile “çoğne” (Bkz. LD) şekli bulunabilmiştir.

²¹³² Kelime eksik yazılmıştır; “tağ” olmalıdır.

²¹³³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²¹³⁴ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²¹³⁵ Kelimenin “çekā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹³⁶ Kelimenin “çekā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹³⁷ Kelimenin “çük” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹³⁸ Kelimenin “çekābe, çenbe, çonbe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²¹³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “gāzür” olmalıdır.

- çegāl [çegāl]²¹⁴¹: ok nişanı
çekāvok²¹⁴²: çekrek²¹⁴³ [çekük]
çekçāk: kuş āvāzi²¹⁴⁴
çelācol²¹⁴⁵: çıñrağu
celeb [çeleb]: yüklü gelmiş [bili gelmiş]²¹⁴⁶
celeb [çelep]²¹⁴⁷: fahişe ‘avrat
çelgūze [celgūje]: Hindūstān kızı [Hindūstān kızı²¹⁴⁸]
çelgūze [celgūje]: köknar kızı
çelvīn [celvīz]²¹⁴⁹: müfsid ve gāmmāz
çelīpā [çelībā]²¹⁵⁰: hac
cem: pādīşāh adıdur
cem²¹⁵¹: bizenmiş yir [yerenmiş²¹⁵² yir]
cemān²¹⁵³: şohbet-i haş
cemāne²¹⁵⁴: nakış olunmuş kabağ [nakış eyleneş kabağ]
cemest [cemset]²¹⁵⁵: gök gevher
çemen: f
çemen: murğ-i zār [mur‘zār²¹⁵⁶ ya‘nī bağçe]
cenāb: kapu öñi
cenāb: taraf
cendel²¹⁵⁷: şandal ağacı
çend [çend(i)]²¹⁵⁸: niçe
çendīn [çendīn]²¹⁵⁹: bu kadar

²¹⁴⁰ Kelimenin “çekre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁴¹ Kelimenin “çengāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹⁴² Kelimenin “çekāv, çekāve, çekāvek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “çekük” ya da “çekik” olmalıdır.

²¹⁴⁴ Kelimenin “dişlerin birbirine vurmasından çıkan ses, su damlası sesi, kılıç ve gürz gibi atların çıkardığı ses” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁴⁵ Kelimenin “çelācil, colcol, çolcol” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²¹⁴⁶ Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

²¹⁴⁷ Kelimenin “celeb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

²¹⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kızı” olmalıdır.

²¹⁴⁹ Kelimenin “çelvīz, cilvīz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁵⁰ Kelimenin “çelīpā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁵¹ Kelimenin “cemān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

²¹⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “bizenmiş” olmalıdır.

²¹⁵³ Kelimenin “cemān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

²¹⁵⁴ Kelimenin “cemāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²¹⁵⁵ Kelimenin “cemest” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “murğ-zār” ya da “murğ-i zār” olmalıdır.

²¹⁵⁷ Kelimenin “çendel” şekli bulunabilmiştir:

²¹⁵⁸ Kelimenin “çend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁵⁹ Kelimenin “çendīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

çendân [cendân]²¹⁶⁰: ol kadar [m]

ceng [ceng(i)]: savaş

[çeng(i): çalınan ceng]

çeng [çeng(i)]: kıynak

çengâl [çengâl(i)]: m

[ve çengel: m]

çengâl-h̄âst [çengâl-i h̄âst(i)]²¹⁶¹: omac aş

çekgel²¹⁶²: orman

çenglük [çeglük]²¹⁶³: eli ve ayağı kesilmiş nesne [eli ve ayağı eğilmiş kimse]

çeglük [çengelük]²¹⁶⁴: başı üzerine keliklenmiş²¹⁶⁵ [başı dizine gelüb bükülmüş kimse]

cenîbet [cetîbet]²¹⁶⁶: yedek atı

cev: arpa

cevâ²¹⁶⁷: havâ [havân]

çübîn [çüpîn(i)]: ve ağacdan olan havân²¹⁶⁸

cevlak: hırka

[65a]

cevşen: çuçal

çevgân [cevgân(i)]²¹⁶⁹: çögen

çe: lafz-ı taşgirdür mürçe demek gibi [lafz-ı taşgirdür mürçe kemânçe gibi]

[çeh: -]

çeh: kuyı

çeh: niçün ya 'nî eyleme²¹⁷⁰

çehâr-yâne: dörd ayaklu [dört dürlü]²¹⁷¹

ve çehâr-gâne [çehâregâne]: m

çehâr mâhe: dörd aylık [dört aylık]

[çehâr: dört]

²¹⁶⁰ Kelimenin “çendân” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁶¹ Kelimenin “çengâl-h̄âst, çengâl-h̄üst” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²¹⁶² Kelimenin “çengel, cengel, çengol” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁶³ Kelimenin “çenglük, çengelük” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁶⁴ Kelimenin “çenglük, çengelük” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁶⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²¹⁶⁶ Kelimenin “çenîbet, cenîbet” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²¹⁶⁷ Kelimenin “havân” anlamı ile “covâz, covâze, covâzân” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁶⁸ Kaynaklarda kelimelerin; “ağaca mensup, ağaçtan olan her şey” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁶⁹ Kelimenin “çevgân” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁷⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²¹⁷¹ Kelimenin “dört ayaklı” anlamı ile “çehâr-pâ” (Bkz. FZ); “dört türlü” anlamı ile “çehâr-güne” (Bkz. TEL) şekli bulunabilmiştir.

[çehârom: dördüncü]

çehre: bet beñiz

çehâr mağz [çehâr-i mağz]: koz içi

çehre²¹⁷²: - [hazzâzlar²¹⁷³ ve dokııcılar âleti]

çehre: yüz nişanı

[çehūdâne: -]

cīb [cebib]²¹⁷⁴: yağa ve hırka

ceb: çifüt²¹⁷⁵ [çîğüt?]

çeşü [çeşü(a)]²¹⁷⁶: yaşduk ve döşek [yaşduklar içleri]

ve'l-ḥāleti'l-meksūreti mine'l-cīmi [ve'l-cīmi'l-meksūreti'l-ḥareketi]

çirā: çare/çira²¹⁷⁷

çirā: niçün

çirāğ [çirāğ(i)]: çirāk

çirāğ-i bere: fener

ve çirāk²¹⁷⁸: m

çirḥešt [çirḥišt(i)]²¹⁷⁹: engene²¹⁸⁰ [mengene]

çirḥe [çirḥe(h)]²¹⁸¹: kaluğan diken

çirk [çirk(i)]: kem

çirk [çirk(i)]: kir

çirkīn: kirlü

çisān [çisān(i)]: ne dürlü

çistān: yañiltmac [yañiltmac²¹⁸²]

çift [çift(i)]²¹⁸³: iş

[ciger: f]

ciger-ākende [ciger-ākend(i)]: yağ bağır [bağ²¹⁸⁴ bağır]

cigerī: f

²¹⁷² Kelimenin “cehre, cohre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²¹⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “kazzâz” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²¹⁷⁴ Kelimenin “yaka, kese” anlamları ile “cīb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹⁷⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²¹⁷⁶ Kelimenin “çebğot, çebğüt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁷⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²¹⁷⁸ Kelimenin “çerāğ, çirāğ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²¹⁷⁹ Kelimenin “çerḥešt, çirḥišt, çerḥošt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²¹⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “mengene” olmalıdır.

²¹⁸¹ Kelimenin “çerḥe, çerḥele” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “yañiltmac” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²¹⁸³ Kelimenin “coft” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, LL.

²¹⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yağ” olmalıdır.

çilkiz [çiklisiz]²¹⁸⁵: ‘avrat

çigüne: ne dürlü

çigil: şekāv-ḥāne-i çin^{2186 2187}

çil: kırk [çil]

ve çihil [ve çihil(i)]: m

çihlom [çihilom]²¹⁸⁸: kırkıncı

ve çilom: m

cin [çin]²¹⁸⁹: perī [yiri²¹⁹⁰]

çinār: şarkavaḳ²¹⁹¹ [şarı ḳavaḳ]

çing [çeng(i)]: ḳurī²¹⁹²

çi [çe(h)]: ne nesne istifhāmcundur [nesne]

[cihān: dünya]

cihān-bān [cihān-i bān(i)]: dünya [cihān immi²¹⁹³]

cihān-gīr: cihān ṭutıcı [cihān dutıcı]

cīpū [cīpūr(u)]: sūñü demūri²¹⁹⁴

38a

çire [cīre]²¹⁹⁵: yigin

cīre²¹⁹⁶: cerī ya ‘nī cüret edici [çeri²¹⁹⁷ ya ‘nī cüret edici]

çire [cīre]²¹⁹⁸: küstāḥ

cīregī: sivrilik²¹⁹⁹

çiz [çiz(i)]: nesne

çizī: bir nesne

çijū-gīr [çişrū-gīr]: ḳahr edici nesne [ḳahr edici]²²⁰⁰

çig [çī‘]: ḥavlı [çavlı²²⁰¹]²²⁰²

²¹⁸⁵ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²¹⁸⁶ Kelimenin “Türkistan’da güzelleriyle meşhur bir şehir; puthane” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²¹⁸⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²¹⁸⁸ Kelimenin “çihilom, çihelom” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²¹⁸⁹ Kelimenin “cinn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²¹⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “perī” olmalıdır.

²¹⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “şarı ḳavaḳ” olmalıdır.

²¹⁹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²¹⁹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “issi” olmalıdır.

²¹⁹⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²¹⁹⁵ Kelimenin “çire” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²¹⁹⁶ Kelimenin “çire” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²¹⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “cerī” olmalıdır.

²¹⁹⁸ Kelimenin “çizū-gīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²¹⁹⁹ Kelimenin “yürekli, cesaret, galebe” anlamları ile “çiregī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁰⁰ Kelimenin “küstah, öfkeli, sert huylu” anlamları ile “çizū-gīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥavlı” olmalıdır.

ve çilān [ve çilān(i)]: m²²⁰³

çīn: büklüm

çīn: ürüندی

[çīn(i): memleket adıdır]

[65b]

çīn kerdēn: üründülemek

çīne [çīne(h)]: dirim ya' nī kuş yemi

çīne-dān [çīne(h)-dān]: kursak²²⁰⁴

çīnī: renk

çīnī: Çīn'den gelen nesne

ve'l-cīmi'l-mazmūmeti'l-ḥareketi

cobīn [cobīn(u)]: ayran²²⁰⁵

codā: ayru

codā-gāne: ayrılmış

coryek [corbek]²²⁰⁶: lāğ ve ḥorata

cor' adān [cor' adān(i)]: tağarcuk

coz: ğayrı

cozd [cozd(u)]: şıklık [ışıklık²²⁰⁷]

cost [çost(u)]: çevük

coğrāt [coğrāt(i)]: yogurt

coğondor²²⁰⁸: çükündür [çuğundur]

coğong [coğaneg]²²⁰⁹: çulak²²¹⁰ kuşu

coğū: üğü

çokāşe²²¹¹: kirpi [kirpü]

colcol: işlegen cüllāh [işlegen çulha]²²¹²

colnār: kiraz [nārin katmer çiçegidür]²²¹³

[colnār: m]

²²⁰² Kelimenin “çit ve çubuktan örülmüş çadır bölmesi” anlamı ile “çig” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁰³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁰⁴ Kelimenin “kuş kursağı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁰⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁰⁶ Kelimenin “çorbek, çorbok” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “şıklık” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²²⁰⁸ Kelimenin “çoğonder, çoğondor” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁰⁹ Kelimenin “coğeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²²¹⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “çuluk” olmalıdır.

²²¹¹ Kelimenin “çekāşe, çekāse” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²¹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²¹³ Kelimenin “gūlnar (kiraz)” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

- çomhe [çomçe]²²¹⁴: kepce [kepçe]
 çonāg [conāg]²²¹⁵: çanak
 çonān: eyle
 con-bān: deprenici
 conbende [conbende(h)]: yirde olan böcekler
 çū: gibi
 [çūn: niçe]
 covān: ādem [ādām]²²¹⁶
 çovān [covān]²²¹⁷: anuñ gibi
 çovān [covān]²²¹⁸: havān-ı cebīn²²¹⁹ [havān-ı cebīn²²²⁰ ya ‘nī ağac havān]
 [çovāl(i)²²²¹: çuval]
 [çovāl-doz²²²²: çuvālduz]
 çūb [çūp]: kuru ağac
 [çūp²²²³: gāzūr²²²⁴ tokmağı]
 çūbān [çūpān]: çobān
 covān [covān(i)]: yigit
 covānī: yigitlik
 çūb-zīn [çūb-rīn(i)]²²²⁵: eyer sağrağı
 çūb-sāy [çūp-sāy]²²²⁶: dörpi
 çūb-nān [çūp-nān(i)]²²²⁷: oğlağı
 çūpīne [cūyīne(h)]²²²⁸: ağac delen kuş [ağackağan kuş]
 çūpīn: ağacdan olan nesne
 çūhe: büri²²²⁹
 ve cūde: m^{2230 2231}

²²¹⁴ Kelimenin “çomçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²¹⁵ Kelimenin “çenāg” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

²²¹⁶ Kelimenin “genç, yiğit, taze” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²¹⁷ Kelimenin “çonān, çūnān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²¹⁸ Kelimenin “covāz, covāze, covāzān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çūbīn” olmalıdır.

²²²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “çūbīn” olmalıdır.

²²²¹ Kelimenin “covāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²²² Kelimenin “covāl-düz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²²²³ Kelimenin “çūb-i gāzor” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “gāzūr” olmalıdır.

²²²⁵ Kelimenin “çūb-zīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²²²⁶ Kelimenin “çūb-sāy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²²⁷ Kelimenin “çūb-nān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²²⁸ Kelimenin “çūpīne, çūbīn, çūbīne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²²²⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²²³⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

[cūce: yavrı]

[ve cūze: m]

çūze [cūje]²²³²: ıblık [aylık/ılık]

çūrāye [cūrābe(h)]²²³³: arkadadan şızan şu

cūş [cūş(u)]: kaynama

cūş [cūş(u)]: deprenme

cūşān [cūşāl]: çomak/çavmak²²³⁴

çūn: nice [nite ve nice]

çūnī: nicesin [nitesin]

cūy [cūy(i)]: ırmağ

cūyçe [çūpce]²²³⁵: ırmacuk

[66a]

ve cūyek [ve cūbek]²²³⁶: m

cūbīne [çūyīne(h)]: kuğı kuşu [kuşu kuğı]²²³⁷

cohūd: yahūdī

el-faşlū'l-hāmisi fi'l-hā'i'l-meftūhāti'l-hareketi

hā: omuz [omur²²³⁸ ya' nī çigin]

hā: çeyne

hā: uyu²²³⁹

h'āb-hergūş [h'āb-i hergūş(u)]²²⁴⁰: yalan va' de²²⁴¹

h'āb dīden [h'āb-i dīden]²²⁴²: düş görmek

[h'āb-dīden: düşü azmak]

h'āb-gāh [h'āb-gāh(i)]: uyuyacak yir

h'āb-gozār [h'āb-gozār(i)]: uykıcı

hād: murdār yiyen kuş [murdār yiyen devlengec ve aña beñzer kuş ya' nī nesneler]

[hād: -]

²²³¹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

²²³² Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

²²³³ Kelimenin “çūrābe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²³⁴ Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

²²³⁵ Kelimenin “cūyçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²²³⁶ Kelimenin “cūyek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²³⁷ Kelimenin “ağaçkakan, kervan kuşu, su kuşu” anlamları ile “çūbīn, çūbīne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “omuz” olmalıdır.

²²³⁹ Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

²²⁴⁰ Kelimenin “h'āb-i hergūş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁴¹ Kelimenin “tavşan uykusu, dalgalılık, yalancı vaat” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²²⁴² Kelimenin “h'āb dīden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

hād [hāde]: çeyk [çeyk/çig]²²⁴³

hāde [hār]²²⁴⁴: doğru budak [doğru budak]

hār: diken²²⁴⁵

hārā: katı taş

hārā: kumāş adıdur²²⁴⁶

hār-āver: tikenlü nesne [dikenlü nesne]

hārpoşt [hārpoşt(i)]: kirpi [kirpü]

hār-zed [hār-zerd(i)]²²⁴⁷: şaru tiken [şaru diken]

38b

hārīş [hārīş]²²⁴⁸: gicük [gicik]

hārū: kılhuk [kılçuk]

hāzgān [hāzgān(i)]: kazan

hāş: ceng

hāş-cū [cāş-cū]²²⁴⁹: ceng isteyici

hāşāk: çör çöb

ve hāşe: m

hākrūbe [hākerūbe]²²⁵⁰: sübrindi [süpründi]

ve hāl [hāk]²²⁵¹: m

ve hāşāk [ve hāşāk(i)]: m

hākepiz [hāk]²²⁵²: toprak

[hāk-biz(i): görez²²⁵³]

hāk-dān: gözer²²⁵⁴ [topraklık]

hākister: topraklık²²⁵⁵ [kül]

hākşū [hākşū(a)]: ol kara dāne ki anı kāfūriyle ezerler ve göze koyarlar [ol kara dāne ki kāfūriyle ezerler göze koyarlar]

hāk-şū [hāk-şūr]²²⁵⁶: toprakcı [m]

²²⁴³ Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

²²⁴⁴ Kelimenin “hāde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁴⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²²⁴⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²²⁴⁷ Kelimenin “hār-i zerd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²⁴⁸ Kelimenin “hārīş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²²⁴⁹ Kelimenin “hāş-cū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²⁵⁰ Kelimenin “hākrūbe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁵¹ Kelimenin “hāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

²²⁵² Kelimenin “hāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “gözer” olmalıdır.

²²⁵⁴ MKN’de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye aittir.

²²⁵⁵ MN’de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye aittir.

ḥālī: boş

[ḥālī: ḥāyū kalem²²⁵⁷]

[ḥālī: ana kardeşi]

ḥālī: eyü adlu kişi ve eyü nişān [eyü alu²²⁵⁸ kişi]²²⁵⁹

[ḥālī: eyü nişān²²⁶⁰]

ḥālī: kara tağ ve yaqmur [kara tağ]²²⁶¹

ḥālī²²⁶²: mezeldek kuşu [mezeldek didikleri kuş]

[ḥālī: yağmur²²⁶³]

[ḥālī: süñü²²⁶⁴]

ḥāl [ḥālī]²²⁶⁵: beñ

[ḥālī: yig/yiñ/yüñ²²⁶⁶]

[ḥāl: m]

ḥām: çig

ḥām: sepilenmedük deri

ḥāmsüz [ḥāmsün(u)]²²⁶⁷: bazlamac

ḥāmiyān [ḥāmyāz]²²⁶⁸: isneme

ḥāmūş [ḥāmūş(u)]: epsem [epsem ol]

ḥāme: kalem

ḥāmi: kum depecügi

[ḥāmi²²⁶⁹: kemend]

ḥān: kārībānsarāy

[66b]

ḥān: ulu beg

ḥāne: ev

ḥānegī: evde öğrenmiş eyü nesne

ḥāngiz [ḥānegiz]²²⁷⁰: nezd²²⁷¹ oyunu [nerd oyunu]

²²⁵⁶ Kelimenin “çiftçi, ekinci” anlamları ile “ḥāk-şūr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁵⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “adlu” olmalıdır.

²²⁵⁹ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

²²⁶⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁶¹ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

²²⁶² Kelimenin “rond, ronde, tezerv” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LL, TS.

²²⁶³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁶⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁶⁵ Kelimenin “ḥāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁶⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁶⁷ Kelimenin “ḥāmsüz, ḥāmsük” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²²⁶⁸ Kelimenin “ḥāmyāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁶⁹ Kelimenin “ḥām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

hāv: çūḥa ve ƙatīfe hāvı [ol ƙav ki çūḥada ve ƙaftanda olur]

hāver: gün toĝısı [gün toĝusu]

hāy [hāy(i)]: dad ve lezzet

hāyisk [hāysik(i)]²²⁷²: çeküç [çeküç]

hāye: yumurta [yumurda]

hāye-riz: ƙayĝana

ve hāy-gīne [hāyegīne]²²⁷³: m

hāye: taşak

hābak [hāyāl]²²⁷⁴: ƙoyun aĝılı

[heber: f]

heber-gīr [heber-gīr(i)]: çaşıt

hebezdū: toñuzlan böcegi

ve hebezdūk: m

hebe: boĝazın boĝmak [boĝazı boĝmak]

ve hefe: m

ve hefek: m

hetenber [hetbez]²²⁷⁵: ol kimesnedür ki dünyālu ola kimesneye ḥayrı degmeye [-]

hetne: sünnet

hec-hec [haḥ-ḥaḥ]: düriş düriş²²⁷⁶

hedeng [hedeng(i)]: ƙovış oĝı²²⁷⁷

hedūk: yürek tasası

hediş [hediş(i)]: kethudā ve ulu ḥatun [ulu ḥatun]

her: eşek

[herkol²²⁷⁸: çökek]

herçüb [herçüp(u)]: yapıcılar iskelesi [yonka]²²⁷⁹

herab [herab(i)]: vīrān [ören]

herābāt [herābāt(i)]: meyhāne²²⁸⁰

²²⁷⁰ Kelimenin “hāne-gīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁷¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “nerd” olmalıdır.

²²⁷² Kelimenin “hāyisk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁷³ Kelimenin “hāyegīne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁷⁴ Kelimenin “hebāk, ḥibāk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²²⁷⁵ Kelimenin “hetenber” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁷⁶ Kelimenin “zahmet çekme, say etme” anlamları ile “haḥ-ḥaḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²⁷⁷ TDKN’de bu sayfa yırtılmıştır. Bu nedenle bazı kelimeler tam olarak okunamamaktadır; okunamayan kısımlar MKN’den hareketle tamir edilmiştir.

²²⁷⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²²⁷⁹ Kelimenin “duvarcı ve sıvacı iskelesi; karaçav” anlamı ile “here-çüb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²²⁸⁰ TDKN’de bu sayfa yırtılmıştır. Okunamayan kısımlar MKN’den hareketle tamir edilmiştir.

ḥerābātī: korkusuz fāsık

ḥer-ās [ḥer-ās(i)]: eşek degirmeni

ḥerāsī: degirmen işigi [degirmen işigi]²²⁸¹

[ḥerāş(i): azğun²²⁸²]

ḥerāş: tırmalama [dırmalama]

ḥer-enbāz: ziyādan yüklü [zinādan yañılmaz olan ‘avrat]²²⁸³

[ḥer-enbāz²²⁸⁴: işe cem ‘ olmuş ḥalk]

ḥerāyek²²⁸⁵: katı nesne

ḥerbaţ: yankesici [yan kesi]²²⁸⁶

[ḥerbaţ: azğun²²⁸⁷]

ḥerbaţ: büyü²²⁸⁸ qarınlu [büyük qarınlu semiz kimesne]²²⁸⁹

ḥerpūz [ḥerbūz(u)]²²⁹⁰: karpuz

ḥerbūze [ḥerboze]: kavun

ve ḥerboze [ve ḥerbūze]: m

ve ḥer-peşşe [ḥer-i peşşe]: sivrisinek²²⁹¹

ḥer-bende: katır oğlanı

ḥervāb²²⁹²: böğürtlen

ve ḥernūt [ve ḥertūt(u)]²²⁹³: m

ḥercāl [ve ḥerçāl]: toy [m]²²⁹⁴

ḥer-ceng²²⁹⁵: bengeç^{2296 2297}

ḥerçik: yazı yabān [yazı yapān]²²⁹⁸

ḥerḥişt [ḥerḥişt(i)]²²⁹⁹: şarāb şokdukları tekne [süci şokulan mengene]

ḥer-ḥıyār: işek ḥıyārı²³⁰⁰

²²⁸¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁸² Kelimenin “işe yaramaz, faydasız” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

²²⁸³ Kelimenin “birden fazla kişiyle cinsel ilişkiye giren” anlamı ile “ḥer-enbār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²⁸⁴ Kelimenin “ḥer-enbār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁸⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²²⁸⁶ Kelimenin “dinayetsiz, hilebaz” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²⁸⁷ Kelimenin “maskara, ahmak, ebleh kimse” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁸⁸ Kelime eksik yazılmıştır; “büyük” olmalıdır.

²²⁸⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²²⁹⁰ Kelimenin “herboz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²²⁹¹ Kelimenin “sinek, atsineği” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²²⁹² Kelimenin “hertūt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²²⁹³ Kelimenin “hertūt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²²⁹⁴ Kelimenin “toy” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²²⁹⁵ Kelimenin “her-çeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²²⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yengeç”, “engeç” ya da “lengeç” olmalıdır.

²²⁹⁷ TDKN’de bu sayfa yırtılmıştır.

²²⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yabān” olmalıdır.

²²⁹⁹ Kelimenin “herḥoşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

her-deşti: yabān işegi²³⁰¹

her-gūr: kolan

[67a]

herze: eşek ve it boncuğı [kargadüvlegi]²³⁰²

hereze [herze]²³⁰³: işek turpı

39a

her-zehre [herezher]²³⁰⁴: ağı ağacı çiçeği²³⁰⁵

her-seng: uvağ çakıl²³⁰⁶

herif: bunamış

herfe²³⁰⁷: tohmekān tohumı

herək: yağrık

herək: işekcük

herək: şoğılcan

herək: çıgrık [çıkırık]²³⁰⁸

her-gāh: kara ev

her-korre: koduk

her-keze: egrice dedükleri siñek

herkeş²³⁰⁹: şokan²³¹⁰ edük [şokman edik]

[herkeş²³¹¹: gögen siñek]²³¹²

her-güş: tavşan

her-meges: üyez dedükleri siñek

her-mohre: işek boncuğı

hernüb [herinüp(u)]²³¹³: keçi boynuzı

her-vār: eşek yükü²³¹⁴

hez: ibrişim

²³⁰⁰ TDKN’de bu sayfa yırtılmıştır. Okunamayan kısımlar MKN’den hareketle tamir edilmiştir.

²³⁰¹ TDKN’de bu sayfa yırtılmıştır.

²³⁰² Kelimenin “kargā düvlegi” anlamı ile “her-zehre”; “boncuk” anlamı ile “herez” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁰³ Kelimenin “her-zehre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²³⁰⁴ Kelimenin “her-zehre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²³⁰⁵ TDKN; bu kelimededen itibaren “işekcük” anlamına gelen “herək” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁰⁶ Kelimenin “büyük taş” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²³⁰⁷ Kelimenin “horfe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁰⁸ TDKN; bu kelimededen itibaren “şokman edik” anlamına gelen “herkeş” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁰⁹ Kelimenin “herkoş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²³¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “şokman” olmalıdır.

²³¹¹ Kelimenin “herkez” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

²³¹² TDKN; bu kelimededen itibaren “herinüp” kelimesine kadar yırtıktır.

²³¹³ Kelimenin “hernüb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³¹⁴ TDKN; bu kelimededen itibaren “adem degül” anlamına gelen “hes” kelimesine kadar yırtıktır.

Һезән: гүз фаһлы
 Һезенде²³¹⁵: соғана²³¹⁶ беһзер бир отдур
 Һезре: петче²³¹⁷
 Һезирән: yay aylarınıñ evelkisi
 Һес: әдем degül^{2318 2319}
 Һес: чөп
 Һест: ырмалама²³²⁰
 Һестү: иқрәр
 Һесир²³²¹: қайын ана
 ve Һесү: m
 Һеш: қатı segirtmek [fatı²³²² segirtmek]²³²³
 Һешәве: kin²³²⁴ yiri
 Һест: гөзер²³²⁵
 Һештеце²³²⁶: гөнлек yiñi
 Һешк: bahā²³²⁷
 Һешm: қақınc
 Һешер-гін²³²⁸: қақıмıш kimesne
 ve Һешем-nāk²³²⁹: m
 Һештег²³³⁰: тағ başlu ya 'nī ыorlaқ başlu
 Һешін: bulabuқ²³³¹ renklü nesne
 Һешін: avcı ыoған
 Һешәd²³³²: suhtenüñ büyügi
 Һағ-кеş: maşdar²³³³

²³¹⁵ Kelimenin “Һезенд” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²³¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “çoğan” olmalıdır.

²³¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “pençe” olmalıdır.

²³¹⁸ Kelimenin “alçak, furumaye, cimri” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³¹⁹ TDKN; bu kelimedен itibaren “Һеш” kelimesine kadar yırtıktır.

²³²⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²³²¹ Kelimenin “Һosor” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³²² Kelime yanlış yazılmıştır; “қатı” olmalıdır.

²³²³ TDKN; bu kelimedен itibaren “Һelüf” kelimesine kadar yırtıktır.

²³²⁴ Kelime eksik yazılmıştır; “ekin” olmalıdır.

²³²⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²³²⁶ Kelimenin “Һиште” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³²⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²³²⁸ Kelimenin “Һешm-gin, Һишm-gin” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³²⁹ Kelimenin “Һешm-nāk, Һишm-nāk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²³³⁰ Kelimenin “Һешeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²³³¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “bulanuқ” olmalıdır.

²³³² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²³³³ Kelime yanlış yazılmıştır; “mıştar” olmalıdır.

ḥef: yakma kav

ḥefāle: kuş sürüsü

ḥefrik: çirkin

ḥefce²³³⁴: altun ve gümüş söbegi²³³⁵

ḥefce: ol ağacdur ki kâdiler hakk-ı şer'î anuñla icrâ iderler

ḥelāşe: imtilâ hasteligi²³³⁶

ḥālālūş: katı gavğa

ve ḥerārūş: m

ḥelec: şehir adıdur

ḥelḥān: m²³³⁷

ḥelḥān²³³⁸: ayak bilezügi

ḥele: dümen diregi

ḥelender: güyeli²³³⁹ otı

ḥelvāc: yırtıcı kuş

[67b]

ḥelūf: - [eyü koku]²³⁴⁰

ḥelīte [ḥelīte(h)]: biz giyese

ḥelīş [ḥelīş(i)]: içmesü eyü şu [içmesi eyü şu]^{2341 2342}

ḥem: egri

ḥem: yayuñ başı egrisi ²³⁴³

ḥem: çarçak kemeri²³⁴⁴

ḥemāhen²³⁴⁵: imen/eymen boncuğı²³⁴⁶

ḥemle: şaçak

ḥemīre: yoğrulmuş²³⁴⁷

ḥemīre-māye: ḥamīr ve tuz [ḥamīqz²³⁴⁸ ve düze^{2349,2350}]

²³³⁴ Kelimenin “ḥefçe, ḥifçe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²³³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “sebikesi” veya “sübekesi” olmalıdır.

²³³⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²³³⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²³³⁸ Kelimenin “ḥelḥāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “güyegü” olmalıdır.

²³⁴⁰ Kelimenin “kötü koku, ağız kokusu” anlamları ile “ḥolūf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²³⁴¹ Kelimenin “ılıcağ şu” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL.

²³⁴² TDKN; bu kelimededen itibaren “ḥemīre” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁴³ Kelimenin “yay, kemer gibi büklüm ve çatık olan şey” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²³⁴⁴ Kelimenin “yay, kemer gibi büklüm ve çatık olan şey” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²³⁴⁵ Kelimenin “ḥomāhen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁴⁶ Kelimenin “demirsandali denilen kırmızıya çalar siyah bir taş veya boncuk” anlamları bulunabilmiştir: Bkz.

FZ, ŞL.

²³⁴⁷ Kelimenin “hamur özü, maya, tıynet, tabiat” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

- ḥonok [ḥenok]²³⁵¹: devlet ve sa‘ādet²³⁵²
- ḥonok: soğı isteyesi üzerinde olan şu hevāsı²³⁵³
- ḥenbīde: meşhūr
- ḥenc: alım şalım²³⁵⁴ assı
- ḥence: cimā‘dan ḥōş āvāz [-]
- ḥenc: m²³⁵⁵
- ḥencīr [ḥencer]: buğ kokuşu²³⁵⁶
- ḥencek: meneviş yemişi²³⁵⁷
- ḥenīde: ‘ākil
- ḥenfişān²³⁵⁸: ulu şu kuşu
- ḥenūr: ev āleti
- ḥev: ağac buṭamak
- ḥevvāş [ḥevāş]: zenbil [zenbīl örici]²³⁵⁹
- ḥevāl-gīr [ḥevā-elgīr]²³⁶⁰: kullukçılar²³⁶¹
- ḥevīd: gök tereke²³⁶²
- ḥevīver²³⁶³: yarasa
- ve ḥeyūr²³⁶⁴: m
- ḥazū: tükürük
- ve ḥeyū: m
- ḥeh ḥeh: zihī zihī ‘aceb²³⁶⁵
- ḥehence [ḥehenḥe(h)]²³⁶⁶: düriş düriş [düriş]²³⁶⁷
- ḥeyāl: düşde görülen

²³⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥamīr” olmalıdır.

²³⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “duz” olmalıdır.

²³⁵⁰ Kelimenin “hamur özü, hamur mayası” anlamları ile “ḥemīr-māye” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²³⁵¹ Kelimenin “ḥonok” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁵² TDKN; bu kelimedenden itibaren “ḥence” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁵³ Kelimenin “hoşa giden soğuk ve serin” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²³⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “şatım” olmalıdır.

²³⁵⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²³⁵⁶ Kelimenin “keskin ve sert koku” anlamı ile “ḥencīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁵⁷ TDKN; bu kelimedenden itibaren “ḥevāş” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁵⁸ Kelimenin “ḥenfeşār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²³⁵⁹ Kelimenin “zenbīl örici” anlamı ile “ḥavvāş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²³⁶⁰ Kelimenin “ḥevāl-ger, ḥovāl-ger” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁶¹ TDKN; bu kelimedenden itibaren “ḥeh ḥeh” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁶² Kelimenin “yaş, henüz olgunlaşmamış buğday ve arpa” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁶³ Kelimenin “ḥüyūz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁶⁴ Kelimenin “ḥüyūz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁶⁵ TDKN; bu kelimedenden itibaren “ḥehenḥe” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁶⁶ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunmamıştır.

²³⁶⁷ TDKN; bu kelimedenden itibaren “ḥidiv” kelimesine kadar yırtıktır.

39b

ḥizvorāt: kalkan olan ağac²³⁶⁸

ve'l-ḥā'i'l-meksūreti'l-ḥareketi

ḥinder²³⁶⁹: kullukcu

ḥidiv: ev issi ve māl issi [ev issi]²³⁷⁰

ḥidiv: pādīšāh ve ulu

ḥidiv: bād te'alā²³⁷¹

ḥirām: gökcek tenlü ḥatun²³⁷²

ḥirām: ḥaber yetişdürici

ḥired: us

ḥired-mend: uşlı

ḥirs: ayu

ḥirmen: ay gün ağılı

ḥirmen: ğalle

ḥirmen-küb: ḥarman dökici

ḥiryār: müşteri

ve ḥiridār²³⁷³: m

ḥiřār: düşmen²³⁷⁴

ḥiřāve: bāċce²³⁷⁵ tımār eylemek

ḥiřt: kerpiç

ḥiřt-zen: kerpiç kesen kimesne

ḥiřtek: göñlek peyki²³⁷⁶

ḥilāb: çirkev²³⁷⁷ ve çökek

[68a]

ḥilāl: diş kurdaġucı [diş kurda'sı²³⁷⁸]

ḥim [ḥilim]²³⁷⁹: sümük

²³⁶⁸ Kelimenin “hezaren denilen ağaç, bambu” anlamı ile “ḥeyzorān, ḥizān, ḥeyzorān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁶⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²³⁷⁰ TDKN; bu kelimeden itibaren “ḥilāl” kelimesine kadar yırtıktır.

²³⁷¹ Kelimenin “hudavend” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁷² Kelimenin “güzel yüzlü, cemil, güzel kadın” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁷³ Kelimenin “ḥeridār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁷⁴ Kelimenin “alçak, furumaye” anlamı ile “ḥořār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²³⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “bāċce” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²³⁷⁶ Kelimenin “elbisenin koltuġu altına ve pantolon gibi şeylerin aġına konulan dört köşeli parça” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “çirkef” olmalıdır.

²³⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kurdaġısı” olmalıdır.

²³⁷⁹ Kelimenin “ḥilm, ḥolm” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- h̄itāmek²³⁸⁰: yandık köki
 h̄inc̄ir [h̄itc̄ir]²³⁸¹: k̄orku²³⁸² [k̄ōku]
 h̄infic: siñirlü yaprak tohumı²³⁸³
 h̄ing [h̄ineg]²³⁸⁴: boz at
 h̄imen²³⁸⁵: digcüz²³⁸⁶ [digcür]
 ve h̄ikce [h̄ikece]²³⁸⁷: m
 h̄iyāvşenber: f²³⁸⁸
 h̄irū: gül-i haṭmī tohumı [gül-i haṭmī tohum]
 h̄ire: yorgun ve ṭonuk ve kamaşuk [ṭonuk]
 [h̄ire: yorgun]
 h̄irī: ev çāreṭākı²³⁸⁹ [ev çardağı]
 h̄izāb [h̄izāb(i)]: ṭalga ya‘nī mevc [dalga ya‘nī mevc]
 h̄iz: ḥamle
 h̄izān [h̄izān(i)]: k̄alkıcı
 h̄iṣ [h̄iṣ(i)]: palās²³⁹⁰
 ve h̄iṣe [ve h̄iṣe(h)]: m²³⁹¹
 h̄iṣ: kendü
 h̄iṣ: kavm h̄iṣim [h̄iṣim kavm]
 ve h̄iṣāvend [h̄iṣāvend(i)]: m
 h̄ik [h̄ik(i)]: tulum
 h̄im: göz çapağı
 h̄im: yara şuyı ve burun şuyı [burun şuyı]
 [h̄im: yara şuyı]
 h̄iye [h̄iye(h)]: ṭoprak ṭartacak [ṭoprak dartacak]
ve’l-mazmūmeti mine’l-h̄ā’i [ve’l-h̄ā’i’l-mazmūmeti’l-ḥareketi]
 hoten: memket²³⁹² adıdur [şehir ve memleket adıdur]

²³⁸⁰ Kelimenin “h̄ināmek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

²³⁸¹ Kelimenin “h̄enc̄ir, h̄inc̄ir” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “k̄ōku” olmalıdır.

²³⁸³ Kelimenin “şiyah renkli bir tür tohum, şirvan” anlamı ile “h̄infic” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²³⁸⁴ Kelimenin “h̄ing” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁸⁵ Kelimenin “h̄ikçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²³⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “digcür” olmalıdır.

²³⁸⁷ Kelimenin “h̄ikçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²³⁸⁸ Bu kelime MKN’de bulunmamaktadır.

²³⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çardağı”, “çārdağı” veya “çārṭāğı” olmalıdır.

²³⁹⁰ Kelimenin “bir tür elbiselik keten bezi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁹¹ Kelimenin “bir tür elbiselik keten bezi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²³⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “memleket” olmalıdır.

hoceste: kütlu

hoceste: şaru gül ki ortası kara ola²³⁹³

hodā: tañrı

ve hodāy [ve hodāy(i)]: m

hord: uşak

hodāhūn²³⁹⁴: şehādet barmağı

hodā-vend [hodā-vend(i)]: ulu ve ebe²³⁹⁵ [ulu ve issi]

hodīv²³⁹⁶: ulu beg vevīz²³⁹⁷ [ulu beg vezīr]

horāfāt: ‘abeş nesnelere

horān [horrān]²³⁹⁸: yiyici [yiyiği²³⁹⁹]

horçin: hegbe [egbe]

ve horcine [ve horçine]: m

hordād: ayuñ altıncı günü

hordāde²⁴⁰⁰: āhīr yaz ayı²⁴⁰¹

hordhān [hurdohān(i)]²⁴⁰²: tartağan [dardağan]

horde: mekr ve hīle²⁴⁰³

horsend [horsend(e)]: rāzī ve kāni‘

horşid [horşid(i)]: güneş

horrem: şād

[hurmā²⁴⁰⁴: f]

hurmābon: hurmā ağacı

horqa [horfe]²⁴⁰⁵: tohmekān tohumı [tohmeken tohumı]

ve horve²⁴⁰⁶: m

horūs [horūs(u)]: selves [betmez]²⁴⁰⁷

horūse: tılak [dılak]

²³⁹³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²³⁹⁴ Kelimenin “hudā-h’ān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²³⁹⁵ Kelimenin “hodā-vend” kelimesine uygun bir anlamı saptanamamıştır.

²³⁹⁶ Kelimenin “hidiv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²³⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “vezir” olmalıdır.

²³⁹⁸ Kelimenin “hūrān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²³⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yiyici” olmalıdır.

²⁴⁰⁰ Kelimenin “hordād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁰¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁴⁰² Kelimenin “hordhān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁴⁰³ Kelimenin “ayıp, hata, kusur” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “hurmā” olmalıdır.

²⁴⁰⁵ Kelimenin “horfe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁰⁶ Kelimenin “horfe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁰⁷ Kelimenin “horoz” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[ḥorūṣ: ıgırma]

ḥorūṣ: ḥamle ya‘nī apma²⁴⁰⁸ [ḥamle ya‘nī çapınma]

ḥorūṣ [ḥorū]²⁴⁰⁹: gelincik çiçegi

ḥorū: m²⁴¹⁰

ḥorūhe: tuzak buki [duzak buki]

ḥostere²⁴¹¹: deprenici ya‘nī aşrat²⁴¹² [deprenici ya‘nī ḥaşerāt-ı ‘arż]

[68b]

ḥostovāne: dervişler köhnesi

ḥosrev: pâdişāh [badişāh²⁴¹³]

ḥostervāne²⁴¹⁴: ata [ana]

ve ḥosūmīn [ḥusūķīn(i)]²⁴¹⁵: m

ḥoşk [ḥoşok]²⁴¹⁶: urı [uvı²⁴¹⁷]

ḥoşkār: urı etmek

40a

ḥoşkāne [ḥoşkanāne]²⁴¹⁸: m

ḥoşkomār²⁴¹⁹: uturuk²⁴²⁰ [tuturuk]

ḥoşk-āmār: atı teftiş [atı faktiş²⁴²¹]

ḥoşk-pesse [ḥoşk-peşe]²⁴²²: yara mhresi

ḥoşkī: f [at altına dökülen urı tersdr]

ḥoşkomā²⁴²³ [ḥoşkamā²⁴²⁴]: ol urı etmezdr ki yemekten Őnra diş Őavutmaķ içün yerler [ol uru etmezdr ki yemekten Őnra diş Őavutmaķ içün yerler]

ḥoşuk: ḥarām-zāde [harām-zāde²⁴²⁵]

ḥoşnek²⁴²⁶: başı dz²⁴²⁷ ādem [başı ar²⁴²⁸ ādem]

²⁴⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “apınma” olmalıdır.

²⁴⁰⁹ Kelimenin “gl-i hatmi” anlamı ile “ḥir”; “ebegümeci” anlamı ile “ḥor” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴¹⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁴¹¹ Kelimenin “ḥester” Şekli bulunabilmiştir:

²⁴¹² Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥaşerāt” olmalıdır.

²⁴¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “pādişāh” olmalıdır.

²⁴¹⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁴¹⁵ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²⁴¹⁶ Kelimenin “ḥoşk” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “urı” olmalıdır.

²⁴¹⁸ Kelimenin “ḥoşkanāne” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁴¹⁹ Kelimenin “ḥoşkmār” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

²⁴²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “tuturuk” olmalıdır.

²⁴²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “teftiş” olmalıdır.

²⁴²² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁴²³ Kelimenin “ḥoşkfā” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. BK, LD.

²⁴²⁴ Kelimenin “ḥoşkfā” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. BK, LD.

²⁴²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥarām-zāde” olmalıdır.

hoşnūd [hoşnūd(u)]: rāzī

[hoşnūd: ulalmış budak²⁴²⁹]

[hoşnūd(u): dırmalanmış ve parelenmiş²⁴³⁰]

heler [holed]²⁴³¹: burcak

hole²⁴³²: burun çirki yaramaz [burun çirki ve ‘abeşsüz]

holem [holle]²⁴³³: gemi şuruğı²⁴³⁴ ki gemi anuñla sürerler [gemi şuruğı ki gemi anuñla sürerler]

(FZ, BK, D)

hom: küb [hum]

ve homb [ve hop]²⁴³⁵: m

ve honb [ve honb(u)]²⁴³⁶: m

honbek: şıklık ve yanķu²⁴³⁷ [ışıklık²⁴³⁸]²⁴³⁹

honbeze [honber(e)]²⁴⁴⁰: kınbara

honbe: - [ev anbārdur ki toprakdan yaparlar]

honbā [honyā]²⁴⁴¹: şaġu

honbā-ger [honyā-ger]²⁴⁴²: şaġu şaġıcı

[honya: çaldıkları çeng²⁴⁴³]

[honyā-ger: çalıcı]

hū: ‘ādet [hū²⁴⁴⁴ ‘ādet]

hub [hūp(u)]²⁴⁴⁵: gökcek [gökçek]

hovāce: horūs ibigi

h̄āce: bay ve dānişmend [bay]

[h̄āce: dānişmend]

²⁴²⁶ Kelimenin “heşeng, hoşeng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁴²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “daz” veya “faz” olmalıdır.

²⁴²⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “daz” veya “faz” olmalıdır.

²⁴²⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁴³⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁴³¹ Kelimenin “heler, holer” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁴³² Kelimenin “burun çirki” anlamı ile “holle” şekli bulunabilmiştir:

²⁴³³ Kelimenin “hele, hole” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “şırık” olmalıdır.

²⁴³⁵ Kelimenin “hom, homb, honb, hont, homt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁴³⁶ Kelimenin “hunb, hunt, humt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁴³⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁴³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “şıklık” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁴³⁹ Kelimenin “elleri birbirine vurarak usul tutmak” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁴⁰ Kelimenin “honbere, hombere” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁴¹ Kelimenin “honyā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁴⁴² Kelimenin “honyā-ger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁴⁴³ Kelimenin “nağme, saz, musiki, ahenk” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “hū” olmalıdır.

²⁴⁴⁵ Kelimenin “hūb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

[ḥ̄āce: ‘azîz ve muhterem]

ḥūd: kendü

ḥūd-rū: kendüden güzel

ḥūd: tұлға

ḥūd-forūş: kendüyi şatıcı

ḥūd-kāme: kendü murādına yürüyici [kendü murādına turıcı]

ḥud [ḥūde]²⁴⁴⁶: қуббе

ḥūr²⁴⁴⁷: лайық

ḥūr: güneş²⁴⁴⁸

ḥūr: ҳақір

[ḥūr: m]

ḥūrābe: ol kimesneler ki cemī‘-i esbābı murādınca ola²⁴⁴⁹

ḥūrābe: bend altından şızan şu²⁴⁵⁰

ḥūrān: yiyici

ḥūrzibān [ḥūrzyān(i)]²⁴⁵¹: yimek götürmez tabī‘at

ḥūr-perest [ḥūr-berest(i)]: ebemgömeci

ḥūr-perest: güneyik çiçeği²⁴⁵²

ḥūrdādīm [ḥūrdādīm(i)]²⁴⁵³: bellūṭ ve keddene [bellūṭ ve kestene]

ḥūrdenī: yiyecek

ḥūre: cedām²⁴⁵⁴ renci

ḥūre: yiyi renc^{2455 2456}

ḥūz: ağır [ağız]²⁴⁵⁷

ḥūresān [ḥūrsitān(i)]²⁴⁵⁸: bir mekānuñ adıdur ki anda şeker çok olur bendergāh-ı

Semerḳand’dur [bir mekānuñ adıdur ki anda seker co²⁴⁵⁹ olur bendergān-ı²⁴⁶⁰

Semerḳand’dur]

²⁴⁴⁶ Kelimenin “ḥūde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁴⁴⁷ Kelimenin “ḥūrā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁴⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁴⁴⁹ Kelimenin “ekip biçme aletleri tam olan çiftçi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

²⁴⁵⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁴⁵¹ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²⁴⁵² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁴⁵³ Kelimenin “ḥūrde-i ādīm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²⁴⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “cūzzām” olmalıdır.

²⁴⁵⁵ Kelimenin “saçkıran, cūzzam, miskinlik hastalığı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁵⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁴⁵⁷ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

²⁴⁵⁸ Kelimenin “ḥūzistān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çoğ” olmalıdır.

²⁴⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “bender-gāh” olmalıdır.

ḥ̣āst [ḥ̣üst(u)]²⁴⁶¹: dilek

ḥ̣ūste [ḥ̣ūste]²⁴⁶²: kumāş

ḥ̣ūsre: kızlıkcı²⁴⁶³

[69a]

ḥ̣ūş [ḥ̣ūş(u)]: kayın ana [kayın ata]

ḥ̣ūş: eyü

ḥ̣ūş-āb: f eyü gökcek şu [f]

[ḥ̣ūş-āp²⁴⁶⁴: iyü ve köçek²⁴⁶⁵ şu]

ḥ̣ūş-meniş [ḥ̣ūşumeniş]²⁴⁶⁶: iyü mizāclu

ḥovāşe [ḥ̣ūşe(h)]²⁴⁶⁷: salķum [salķım]

ḥovāşe [ḥ̣ūşe-ĉin(i)]²⁴⁶⁸: başaķ dirici

ḥ̣in [ḥ̣ūk]²⁴⁶⁹: toñuz

ḥ̣ūk [ḥ̣ül(u)]²⁴⁷⁰: aĝac dilen kuş

ḥ̣ūk: m^{2471 2472}

ḥ̣ül: turgay

ḥ̣üliz: ĉırlaķ kuşı [ĉorluķ didikleri kuş]²⁴⁷³

ḥ̣ün: kan

ḥ̣ün-behā: kan bahā

ḥ̣ün-ābe: kanlu yaş [ḥafanlu²⁴⁷⁴ yaş]

ḥ̣ün [ḥ̣ān]: sofra ve ni‘met

ḥ̣ünĉide: göz otı

ḥ̣ün-sālār: ĉişni-gir [ĉāknī-gir]²⁴⁷⁵

ḥ̣ün-gūşt [ḥ̣ün-gūşt(u)]²⁴⁷⁶: kaşşāb baĝrıĝı²⁴⁷⁷ [kaşşāb yaĝrıĝı]

ḥ̣ün-ı seyāvoşān [ḥ̣ün-ı seyāvoşān(i)]: iki kardeş kanı

²⁴⁶¹ Kelimenin “ḥ̣āst, ḥovāst” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁶² Kelimenin “ḥ̣āste, ḥovāste” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁴⁶³ Kelimenin “kadının veya kocanın erkek kardeşi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁴⁶⁴ Kelimenin “ḥ̣ūş-āb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁶⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “gökçek” olmalıdır.

²⁴⁶⁶ Kelimenin “ḥ̣ūş-meniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁴⁶⁷ Kelimenin “ḥ̣ūşe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁶⁸ Kelimenin “ḥ̣ūşe-ĉin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁴⁶⁹ Kelimenin “ḥ̣ūk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁴⁷⁰ Kelimenin “ḥ̣ül” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

²⁴⁷¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunmamıştır.

²⁴⁷² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁴⁷³ Kelimenin “ĉuluķ” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²⁴⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “kanlu” olmalıdır.

²⁴⁷⁵ Kelimenin “ĉāşni-gir” anlamı ile “ḥ̣ān-sālār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁴⁷⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunmamıştır.

²⁴⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaĝrıĝı” olmalıdır.

- ḥ̣āher: kız kardeş [kız karındaş]
ḥ̣āher-i peder [ḥ̣āher-i pezer]: ata kız kardaşı [ata kız karındaşı]
[ḥ̣āher-i mazer: şefā‘at ve dilek²⁴⁷⁸]
ḥūheş [ḥ̣āhiş]: şefā‘at ve dilek
ḥūhil [ḥ̣āhel]²⁴⁷⁹: başmakçı kalıbları
ḥūy: der [deri²⁴⁸⁰]
ḥūy: tulğa [ıışık ya‘nī tuğulka]
ḥūb-çin [ḥūy-çin]²⁴⁸¹: derlik taḳye [derlik taḳke]
ḥūy ḥūre: tegeltü [tegelti]
ḥūy: ‘adet
ḥūy [ḥūy(i)]: şehir adıdır [şehir adıdır Tebriz kurbında]
el-faşlü’s-sādisi fi’-d-dādi’l-meftūhati[’l-ḥareketi]
dād: ‘adil
dād-ū sited [dād-ū sited(i)]: viridi ve aldı [virüb almak]
dādār: Allah te‘ālī [Allah]
dāder: şefkatlü²⁴⁸²
40b
dāder: karındaş
dād-ger: ‘adil [‘adil ya‘nī ehl-i inşāf]
dādenī: verilecek
dār-i sikke: ḍarab-ḥāne²⁴⁸³ [darrāb-ḥāne]
[dar-i sikite²⁴⁸⁴: uğrı ve hırsız aşılın yir]
dārāb [dārāb(i)]: pādīşāh adıdır
dārāy: m
dār-perniyān [dār-i perniyān]: maḳām²⁴⁸⁵ ağacı [bakām ağacı]
dārobezīn [dārābzīn]²⁴⁸⁶: dırabzan
ve dār-efzīn: m
dār-būy [dār-i būy(u)]: ‘öd ağacı
dār-i düst [dār-i düst(u)]: it üzümü

²⁴⁷⁸ TDKN’deki bu kelimenin anlamı, bir sonraki kelimeye ait olmalıdır.

²⁴⁷⁹ Kelimenin “ḥ̣āhel” şekli bulunabilmiştir.

²⁴⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “der” olmalıdır.

²⁴⁸¹ Kelimenin “ḥūy-çin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁴⁸² Kelimenin “dost, şefik, kardeş gibi yakın olan” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁴⁸³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ḍarab-ḥane” olmalıdır.

²⁴⁸⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁴⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “bakām” veya “bakḳām” olmalıdır.

²⁴⁸⁶ Kelimenin “dār-bezīn, dār-ābzīn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

dārū: ‘ilāc

[69b]

dārū: ẓāzī

dārū: eyü kimesne [eyü kişi]

dārī: anbār [anbār-dār]

dāj: süprindi

dās: dahra [tahra]

dās: tırpan [tırpan²⁴⁸⁷]

dās²⁴⁸⁸: yeñi ay

dās: orağ

dās: ƙara tarḥūn biçecek [tere tarḥun biçecek]²⁴⁸⁹

dās: ƙılıc²⁴⁹⁰ [ƙılıcık]

[dās: şol nesneye dirler kim büsürün²⁴⁹¹ ardınca götürürler ve ... ḥurd gibi]²⁴⁹²

ve dāse [dāse]: m [-]

dāşigāle [dāşgāle]: kiçi orağ [uvağ tefek gibi]²⁴⁹³

dās ū lūs [dāsodelūs(u)]²⁴⁹⁴: uvağ devk [uvağ tefek]

dāş: çölmekçi firūnu

dāş: ortak

dāşdāşād [dāşdāşād(i)]²⁴⁹⁵: bahşiş

dāğ [dāğ(i)]: döğün

dāğ [dāğ(i)]: tamğa

dāl: ƙartal

dāle: lori [lozi²⁴⁹⁶]

dālpez [dālbeje]: çölmekci [çölmekci ƙuşı]²⁴⁹⁷

dālpeze [dālbeje]²⁴⁹⁸: ƙız ƙuşı

²⁴⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “tırpan” olmalıdır.

²⁴⁸⁸ Kelimenin “dās-ı zerrin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁴⁸⁹ Kelimenin “orak ve dahre gibi budamakta kullanılan alet” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, BK.

²⁴⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ƙılıcık” veya “ƙılçık” olmalıdır.

²⁴⁹¹ Kelimenin “birisünün” veya “bir sözün” olması daha doğrudur.

²⁴⁹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁴⁹³ Kelimenin “küçük orak” anlamı ile “dās-gāle, dāst-ḥāle”; “uvağ tefek” anlamı ile “dās delūs” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

²⁴⁹⁴ Kelimenin “dās delūs, dās ū delūs” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁴⁹⁵ Kelimenin “dāşāb, dāşād, dāşen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁴⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “lori” olmalıdır.

²⁴⁹⁷ Kelimenin “ƙırlangıç, ƙuyruksallayan, turgay, vatvat ƙuşı” anlamları ile “dālbüz, dālbüze, dālboje, dālboze, dālbeze, dālpüze, dālbeje, dālveje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

²⁴⁹⁸ Kelimenin “dālbüz, dālbüze, dālboje, dālboze, dālbeze, dālpüze, dālbeje, dālveje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

ve dālveze [dālveje]²⁴⁹⁹: m
 dām: duzak
 dām: baġ²⁵⁰⁰ [baġ badrık]
 dāmād: güyegü
 dāmġül: oldur ki ādemde yumrulanur [ol ur ki ādemde yuşur²⁵⁰¹]
 dāmen: etek
 dāncül [dānçül]²⁵⁰²: istibān [istipān]
 dānce [dānçe]: mercimek [merçimek²⁵⁰³]
 ve dānze [ve dānje]²⁵⁰⁴: m
 [dānişmend(i): f]
 dānk [dānk(i)]: derim çekirdegi [direm çekirdegi]²⁵⁰⁵
 dāne: tene [dene]
 dāv: uşak iş [uşak]²⁵⁰⁶
 dāv-dār: yapıcı ve önegü
 [dāver: kādī]
 dāverī: da‘vā ve kādılık [da‘vā ve kađlan²⁵⁰⁷]
 dāv: perem²⁵⁰⁸ ve sövme [yerme ve sövme]
 [dāv: nerd oyununda nevbet virme]
 dāh: vir [-]
 dāh: kullukçı [kullukçı irkek eger dişi]
 dāhel [dāhol]: duzak
 ve dāhül: m
 dāhem: tāc
 dāhem: beglik
 dāye: bisleyici
 deppūs [debūs(u)]²⁵⁰⁹: degnek

²⁴⁹⁹ Kelimenin “dālbüz, dālbüze, dālboje, dālboze, dālbeze, dālpüze, dālbeje, dālveje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁵⁰⁰ Kelime eksik yazılmıştır; “baġ badrık” olmalıdır.

²⁵⁰¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁵⁰² Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²⁵⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “mercimek” olmalıdır.

²⁵⁰⁴ Kelimenin “dānce, dānçe, dānje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁰⁵ Kelimenin “dane, tohum, çekirdek” anlamları ile “dānek”; “bir dirhem altıda biri” anlamı ile “dāng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁰⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁵⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kādılık” olmalıdır.

²⁵⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yerme” olmalıdır.

²⁵⁰⁹ Kelimenin “debbūs, debūs” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

debe: kavruc [kūlunc]

debbe: şuñaf²⁵¹⁰ [şuluk]

debe²⁵¹¹: gön bardak

dah²⁵¹²: haşır kamışı [haşır²⁵¹³ kamışı]

daḥş [daḥş(i)]: iş evveli

daḥl [daḥl(i)]: hāşıl

daḥil: taḥı²⁵¹⁴ tereke [tereke]

daḥme: müşk²⁵¹⁵

[daḥme: gūr-hāne ya' nī türbe]

ded: tırtıcı²⁵¹⁶ cānevem²⁵¹⁷ [yırtıcı]

ve dede: m

der: içerü

der: kapu

der-bān [der-bān(i)]: kapucu

[70a]

derāy [derāy(i)]: çañ

ve derā [derā]: m

derb [dereb]: şızmaḥ ve derlemek [şarmaḥ ve derlemek]²⁵¹⁸

der-bend [der-bend(i)]: baḡlu ve tıtsaḥ [baḡlu ve dutsaḥ]

ve der-vend [der-vend(i)]: m

derc [derc(i)]: hücre²⁵¹⁹ ya' nī oda [hücre ya' nī oda]

derḥūr [derḥūr(u)]: lāyık

derd [derd(i)]: aḡrı

der-hürdār [der-hürdār(i)]: berhürdār

derdāḥ [derdāḥ(i)]²⁵²⁰: ḥastalıḡdan ḡalḡmış kişi [ḥastalıḡdan ḡalḡmış kimse]

derd-i zeh [derd-i zih]: oḡlan burusu

derd-i mend [derd-i mend(i)]²⁵²¹: buñlu [yuñlu²⁵²²]

²⁵¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “şuñak” olmalıdır.

²⁵¹¹ Kelimenin “debbe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁵¹² Kelimenin “doḡ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “haşır” olmalıdır.

²⁵¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “taḥıl” olmalıdır.

²⁵¹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “mişk” olmalıdır.

²⁵¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yırtıcı” olmalıdır.

²⁵¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “cānāver, cānver, cānveri” olmalıdır.

²⁵¹⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁵¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “hücre” olmalıdır.

²⁵²⁰ Kelimenin “dervāḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵²¹ Kelimenin “derd-mend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

derzî: f [kaftan dükici]

41a

derd-i mend [derd-i mend(i)]²⁵²³: dertlü

ve derd-nāk [derdināk(i)]²⁵²⁴: m

derzāde: degirmen şuvağı [degirmen şavağı]

dergale: dervend

dergeşt: çayır çemen

der-gāh [der-gāh(i)]: kapu öni

der-gāh: kapu üsti²⁵²⁵

dermān: çäre

dermānde: çaresüz

dermen: bende

dernivişt [dernovişt(i)]²⁵²⁶: durdı²⁵²⁷ ve durma²⁵²⁸ [yazdı ve yazma]

der-ū: anda

dervā: mu‘allağ ve aşılmış kimse [mu‘allağ ve aşılmış nesne]

dervāje²⁵²⁹: hişār kapısı

derūn: içerü [içrün?]

derūne: hālāc²⁵³⁰ yayı

derviş: fakîr ya‘nî yoĥsul

dervîşî [dervîş]²⁵³¹: alĥaklık²⁵³² ve ĥörlük ihtiyār edici [alçaklık ĥörlük ĥabül edici kimesne]

dervîşān [dervîşî]²⁵³³: alçaklaruñ alçaklığı [alçaklaruñ alçağı]

[dervîşān(i)]²⁵³⁴: ĥörlaruñ ĥöri

dere: ĥarın

dere: ırmağ [m]

dere [dederhem]: ĥuşlar ĥarında ĥıĥan yumurta [ĥuşlaruñ ĥarından ĥıĥan yumrı]²⁵³⁵

derhem: tolaşık ağac [ĥarcaşık]²⁵³⁶

²⁵²² Kelime yanlış yazılmıştır; “buñlu” olmalıdır.

²⁵²³ Kelimenin “derd-mend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵²⁴ Kelimenin “derd-nāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵²⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁵²⁶ Böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁵²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yazdı” olmalıdır.

²⁵²⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yazma” olmalıdır.

²⁵²⁹ Kelimenin “dervāze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵³⁰ Kelimenin hareketleri yazılmıştır; “hālāc” olmalıdır.

²⁵³¹ Kelimenin “dervîş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵³² Kelime yanlış yazılmıştır; “alçaklık” olmalıdır.

²⁵³³ Kelimenin “dervîşî” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵³⁴ Kelimenin “dervîşî” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵³⁵ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

derhem: karışık²⁵³⁷

derī: ‘Acemde bir tāifenūñ adıdur lügat-ı faşih ve ġarīb şöylerler²⁵³⁸ [‘Acemden bir tāifenūñ adıdur ki lügat-ı faşih ve ġarīb şöylerler

deryā: deñiz

deryāçe: bütet [yüet²⁵³⁹]

deriçe: pencere

deriçe(h): ol kiçik kapu ki büyük kapunuñ bir kanadından açılır [ol kici kıyu²⁵⁴⁰ ki büyük kıyunuñ²⁵⁴¹ bir kanadından açalar]

derivāş [derivās(i)]²⁵⁴²: bünyāda konulan ağac [bünyād konulan ağac]

deryüze [derbüze]²⁵⁴³: dervişler şey’en-lillah itdükleri [dervişler şey’lillah²⁵⁴⁴ itdükleri]

der [dej]²⁵⁴⁵: tağ başı

dej²⁵⁴⁶: yaramaz hu

dej²⁵⁴⁷: kaçınc

dez-āğāh [der-gāh]²⁵⁴⁸: yaramaz şanıci ve anuñ şanusı yiri [yaramaz şanıci ve anuñ şanusı]

dejcetim [dejħim]²⁵⁴⁹: yaramaz hulu ki şan’ati cellādlik ve ādem incütmek ola [yaramaz hulu ki şan’ati cellādlik ve ādam öldürici ola]

dejgovāh [dezgovār]²⁵⁵⁰: siñirmesi müşkül ta’am

deje: mühür [mühre²⁵⁵¹]

dest [dest(i)]: el

dest [dest(i)]: meclis şadı

dest [dest(i)]: kuvvet

dest-ebrencen [dest-i ebrencin]²⁵⁵²: el bilezügi

[70b]

destār: dülbend

²⁵³⁶ Kelimenin “karcaşık” ve “tolaşık” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²⁵³⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁵³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “şöylerler” olmalıdır.

²⁵³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “bütet” olmalıdır.

²⁵⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “kapu” olmalıdır.

²⁵⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kapunuñ” olmalıdır.

²⁵⁴² Kelimenin “derivās” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁵⁴³ Kelimenin “deryüze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “şey’en-lillah” olmalıdır.

²⁵⁴⁵ Kelimenin “dej” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

²⁵⁴⁶ Kelimenin “diş, doş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁴⁷ Kelimenin “diş, doş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁴⁸ Kelimenin “doş-āğāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁴⁹ Kelimenin “dejħim” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁵⁰ Kelimenin “dezgovār, dejgovār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁵⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “mühür” olmalıdır.

²⁵⁵² Kelimenin “dest-ebrencen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

[destār: çok²⁵⁵³]

destār-ḥʿān [destār-i ḥūn(u)]²⁵⁵⁴: peşgîr [pîşgîr]

destārān [destārāne]²⁵⁵⁵: şākirdāne

ve desterān [ve seterān(e)]²⁵⁵⁶: m

destārçe: destmāl

destār-i ser²⁵⁵⁷: gicelik dülbend [gicelik]

dest-ās: el degirmeni

dest-āvîz [dest-i āvîz]: elde şarkıtma armağan [elde şarkınma armağan]²⁵⁵⁸

dest-āmūz [dest-i āmūz]²⁵⁵⁹: elde öğrenmiş

destān [destān(i)]: ḥīle

dest-efrāz [dest-i efrāz]²⁵⁶⁰: el āleti

dest-pā [dest-i pā]²⁵⁶¹: uz nesne [uz ve çevük kimse]

ve dest-bāz [dest-i bāz]: m [şağ el²⁵⁶²]

dest-rāst [dest-i rāst(i)]²⁵⁶³: şağ el

dest-çep [dest-i çib]²⁵⁶⁴: şol el

dest-şiken [dest-i şiken(i)]²⁵⁶⁵: el şındurıcı [kıvırcık]

dest-şüy [dest-i şüy(i)]²⁵⁶⁶: el yuyacak

dest-kār [dest-i kār(i)]²⁵⁶⁷: el işi

dest-gîr [dest-i gîr(i)]²⁵⁶⁸: el tütücü

destemāl [destemāl(i)]²⁵⁶⁹: silecek [el ovacak ya ‘nî destmāl]

destenbūye: yıylanıkc [yıylağnuc²⁵⁷⁰]

destovān [destovān(i)]²⁵⁷¹: ḥammām nātırı

destovāne²⁵⁷²: ellik [ellik ya ‘nî eldüven]

²⁵⁵³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁵⁵⁴ Kelimenin “destār-ḥʿān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁵⁵ Kelimenin “destārān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁵⁵⁶ Kelimenin “destārān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁵⁵⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁵⁵⁸ Kelimenin “armağan” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

²⁵⁵⁹ Kelimenin “dest-āmūz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁵⁶⁰ Kelimenin “dest-efzār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁶¹ Kelimenin “dest-pā, dest ū pā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁵⁶² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır. TDKN’de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye ait olmalıdır.

²⁵⁶³ Kelimenin “dest-i rāst” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²⁵⁶⁴ Kelimenin “dest-i çep” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, KGS.

²⁵⁶⁵ Kelimenin “dest-şiken” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁶⁶ Kelimenin “dest-şüy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁶⁷ Kelimenin “dest-kār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁶⁸ Kelimenin “dest-gîr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁶⁹ Kelimenin “destmāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁷⁰ Kelime yanlış yazılmıştır ya da metatez vardır; “yıylağnuc” olmalıdır.

²⁵⁷¹ Kelimenin “destvān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

destovâne²⁵⁷³: doğancı eldüvānı²⁵⁷⁴

[destūr(u): m²⁵⁷⁵]

[destūr: dīvān defteri]

deste: şab [şap]

deste: dükel

destiyār [destiyār(i)]²⁵⁷⁶: pehlevān şäkirdi [pehlevānuñ şäkirdleri]²⁵⁷⁷

destiyār [dest-i yāre]²⁵⁷⁸: yardımları [yardıncı]²⁵⁷⁹

destiyār²⁵⁸⁰: bilezük²⁵⁸¹

dest-yāft [dest-i yāfet]²⁵⁸²: fırsat

destine: pādişāh nişānı

deskere: tağ başı

ve desmere: m

dese: şarmaşuk iplik²⁵⁸³

41b

deşt [deşt(e)]: yazı şusız yir [yazı ve şusız yir]

deşt [deşt(i)]: gūristān ya ‘nī maķbere [gūristān ya ‘nī Meştiler]²⁵⁸⁴

deşte-bān [destiyān(i)]²⁵⁸⁵: terele²⁵⁸⁶ bekleyici [tereke bekleyici]

ve deştevān [ve destovān]²⁵⁸⁷: m

deşne: şarmaşuk iplik²⁵⁸⁸

[deşene: hancer]

dağā: nesnesüzlük²⁵⁸⁹

dağer [dağser]²⁵⁹⁰: şaçsuz baş [şaçsuz]

dağer: er ‘avratı [ev ‘avratı]²⁵⁹¹

²⁵⁷² Kelimenin “destvāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²⁵⁷³ Kelimenin “destvāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²⁵⁷⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁵⁷⁵ Kısaltma yanlış yazılmıştır; “f” olmalıdır.

²⁵⁷⁶ Kelimenin “destyār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁵⁷⁷ Kelimenin “şagird, zirdest” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁵⁷⁸ Kelimenin “destyār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁵⁷⁹ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “yardımcı” olmalıdır.

²⁵⁸⁰ Kelimenin “destyāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵⁸¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁵⁸² Kelimenin “dest-yāft” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵⁸³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁵⁸⁴ Kelimenin “gūristān” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²⁵⁸⁵ Kelimenin “deştbān, deştvān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “tereke” olmalıdır.

²⁵⁸⁷ Kelimenin “deştbān, deştvān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁵⁸⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁵⁸⁹ Kelimenin “boş söz, herze, kulmaş” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵⁹⁰ Kelimenin “dağer” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

dağel: kılmaş

dağel: çör çöp

dağel: kalbazan

dağel: hāin

def: dumrı

[defter: m²⁵⁹²]

defter-dār: defter tıtcı [defter dutıcı]

dem: nefes

defnük [defnük(u)]: gāşiye ya'ni hāşye [gāişe²⁵⁹³ ya'ni hāş²⁵⁹⁴]

[71a]

dellāl [delāl]²⁵⁹⁵: f [tellel]

dellāle [delāle]²⁵⁹⁶: pīzevenk

[delāle²⁵⁹⁷: kovcı 'avrat]

dalk: hırka

delv [deliv]²⁵⁹⁸: degirmen sepedi

delv [deliv]²⁵⁹⁹: koğa [kova]

dele: sañsar

dele²⁶⁰⁰: özdek [ördek²⁶⁰¹]

dem: közük²⁶⁰² [körük]

dem: kan

dem: külhan odı ıssı [külhan odı]²⁶⁰³

[dem: hamām ıssı]

[demā: şolutkan]

[dem-ā-dem: vaķit vaķit]

demār: gürgök?/görkök?/körkök?²⁶⁰⁴

²⁵⁹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁵⁹² Kısaltma yanlış yazılmıştır; "f" olmalıdır.

²⁵⁹³ Kelime yanlış yazılmıştır; "gāşiye" olmalıdır.

²⁵⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "hāşye" veya "hāşe" olmalıdır.

²⁵⁹⁵ Kelimenin "dellāl" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁵⁹⁶ Kelimenin "dellāle" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁵⁹⁷ Kelimenin "dellāle" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁵⁹⁸ Kelimenin "delv" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁵⁹⁹ Kelimenin "delv" şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, LL.

²⁶⁰⁰ Kelimenin "delle" şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²⁶⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "özdek" olmalıdır.

²⁶⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; "körük" olmalıdır.

²⁶⁰³ Kelimenin "hararet, sıcaklık, buhar" anlamları bulunabilmiştir: Bkz. FA.

²⁶⁰⁴ Kelimenin "öldürmek, helak etmek; nefes, soluk; tütün vs. damarı; çay, ırmak" anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[demār: gürle? kökle? çıkarmak]²⁶⁰⁵

demān: heybetlü²⁶⁰⁶

demān: kuvvetlü²⁶⁰⁷

[demān: baş çekici]

[demdeme: gavğa ve galebe²⁶⁰⁸]

demdeme: kükremek

demsāz: rāzdaş ve dōst

demş(i): özdek²⁶⁰⁹

deme: dipi

deme: kiçi körük

den: kayğusuz²⁶¹⁰

dend [dend(i)]: kend²⁶¹¹ murādınca yorıcı [kendü murādına yorıcı]²⁶¹²

dend [dend(i)]: boğaz tutan nesne [boğaz dutan nesne]

dendā: yavı varmış [yavu varmış]

dendān: diş

dendān-gir: dişe yapışıcı ve ışırcı [dişe yapışıcı]

[dendān-gir: ışırcı]

dendāne: keld²⁶¹³ dişi [kilid dişi]

dene: beden

dene: şāl²⁶¹⁴ [şād]

dene: ‘aceb ve dimāğ [‘aceb ve şimāğ]²⁶¹⁵

deng [deng(i)]: hayrā²⁶¹⁶ [hayān²⁶¹⁷]

dengāne²⁶¹⁸: ağac [akça]

dengel²⁶¹⁹: ebleh

²⁶⁰⁵ Kelimenin “öldürmek, helak etmek; nefes, soluk; tütün vs. damarı; çay, ırmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁰⁶ Kelimenin “gürleyen, bağırın, korkunç” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

²⁶⁰⁷ Kelimenin “gürleyen, bağırın, korkunç” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

²⁶⁰⁸ Kelimenin “helak etmek, öfke ve hiddetle söz söylemek, bir cismi hışımla yere fırlatmak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁰⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶¹⁰ Kelimenin “sevinçten dolayı feyat etme, mutlulukla salınma” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kendü” olmalıdır.

²⁶¹² Kelimenin “hodkam, kendi isteğinden başka bir şey düşünmeyen” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ.

²⁶¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “kilid” olmalıdır.

²⁶¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “şād” olmalıdır.

²⁶¹⁵ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

²⁶¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “hayrān” olmalıdır.

²⁶¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “hayrān” olmalıdır.

²⁶¹⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁶¹⁹ Kelimenin “dengil” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[dengel: avşılısuz²⁶²⁰]

devāt: divīt düz²⁶²¹ ve zafēr²⁶²² [dīvīt]

deh: oğ²⁶²³ [on]

deh deh [deh dih]: karış virici²⁶²⁴

dehān: çağırma

dehān: ağız [m]

ve dehen: m [ağız]

dehnās²⁶²⁵: na‘leyn [m]

dehre: hancer

dehre: şöhre²⁶²⁶ [-]

dehre: na‘leyn²⁶²⁷ āleti tırnağ keser [dıynağ keser na‘lband āleti]

dehiş: şıdk ve baḥşiş [şadağa baḥşiş]

deḥset: ürkü [ürkü ya‘nī ürkemek ve uyanmak?²⁶²⁸]

dehle [dehele]²⁶²⁹: ḥasīr kāmışı [ḥaşr²⁶³⁰ kāmışı]

dehle: kañtırı [kañdırı]

ve dehve [dehve]: m

[dehem: onuncı]

dehne²⁶³¹: uyan gemi [unya²⁶³² gemi]

[71b]

dehīn: süd ağuzı²⁶³³

dehīn-bend [dehen-bend]²⁶³⁴: yaşmak

dehen-gīr: ağız tıtuıcı ve rüşvet²⁶³⁵ [ağız dutucu ve resve²⁶³⁶]

dey: ilk kış ayı [kış]²⁶³⁷

²⁶²⁰ Kelimenin “ahmak, nadan, deyyus, hayasız, izansız, bön” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ. Bu anlamlar doğrultusunda kelimenin anlamının “aşılısuz” olması daha doğrudur.

²⁶²¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶²² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “on” olmalıdır.

²⁶²⁴ Kelimenin “karış vermek” anlamı ile “deh dāden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

²⁶²⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁶²⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “tahra” veya “dahra” olmalıdır.

²⁶²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “na‘lband” olmalıdır.

²⁶²⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “uyalmak” olmalıdır.

²⁶²⁹ Kelimenin “dehle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁶³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥasīr” olmalıdır.

²⁶³¹ Kelimenin “dehene” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁶³² Kelime yanlış yazılmıştır; “uyan” olmalıdır.

²⁶³³ Kelimenin “dehize” şekli bulunabilmiştir:

²⁶³⁴ Kelimenin “dehen-bend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁶³⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶³⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶³⁷ Kelimenin “kışın ilk ayı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[dey²⁶³⁸: kilisa]

deyr [d̄ir]: kilisa

deyhemed: ayuñ on beşinci günü

deylemek [deylemok]²⁶³⁹: âdem şokañ bö [bö]

ve'd-dâli'l-meksüreti'l-ḥareketi [e'd-dälü'l-meksüreti fi'l-ḥareketi]

dibîr²⁶⁴⁰: yazıcı

dibîristân [dibîristân(i)]²⁶⁴¹: mekteb-ḥâne

dirâz [dirâz(i)]: uzun

dirâz-bâlâ: uzun boyunlu²⁶⁴² [uzun boylu]

dirâznâ [dirâzinâ]²⁶⁴³: uzunca

ve dirâzîne [dirâzîne(h)]: m

42a

diraḥtistân [diraḥtistân(i)]: ağaçlık [ağaçlık]

diraḥt [diraḥt(i)]: ağac

diraḥş [diraḥş(i)]: şimşek yalabımağ [gök görkeyüb²⁶⁴⁴ süğşek yalabımağ]

diraḥş [diraḥş(i)]: yıldırım

diraḥş [direfş(i)]²⁶⁴⁵: biz

diraḥş [direfş(i)]²⁶⁴⁶: süñü demüri [süñü dimüri]

[direfş(i): m]

direm: f

ve dirhem [ve dizhem]²⁶⁴⁷: m

dirmene [diremne]: yavşan

direv: biçin

direvş [direvş(i)]: biçiş²⁶⁴⁸

diz [dirre]²⁶⁴⁹: tura

diz: ḥişâr

²⁶³⁸ Kelimenin “deyr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶³⁹ Kelimenin “deylemek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁶⁴⁰ Kelimenin “debîr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁴¹ Kelimenin “debîristân” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “boylu” olmalıdır.

²⁶⁴³ Kelimenin “dirâznâ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “güvleyüb” veya “gürleyüb” olmalıdır.

²⁶⁴⁵ Kelimenin “direfş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁴⁶ Kelimenin “direfş” şekli bulunabilmiştir:

²⁶⁴⁷ Kelimenin “dirhem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁶⁴⁸ Kelimenin “hacamat neşteri, ayakkabı dikicilerinin kullandığı iğne, biçki, dikiş” anlamları bulunabilmiştir:

Bkz. LD.

²⁶⁴⁹ Kelimenin “dirre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

diz: Bağdād şehri

dij-āheng [dizz-āheng(i)]²⁶⁵⁰: yaramaz hulu ve baḥīl [yaramaz hulu ve paḥīl²⁶⁵¹]

diz-dār: f

ve dizdām [ve dizdā]²⁶⁵²: m

dirgāle [dizgāle]²⁶⁵³: kule [kula]

ve dizek [dizek]: m

dijem: ayru²⁶⁵⁴

dijem: guşşalu

dijem: yaşlu

dij-meniş [diremeniş]²⁶⁵⁵: uşanmış ve toymış [uşanış ve dürüş²⁶⁵⁶]

diger: daḥı

diger: ayruḳ

digerān(i): ayruḳlar

dil: gönül

dilāver: bahadur

ve dilir: yüreklü [m]

dil: yürek

dil-ber: gönül kapıcı

dilmāb: koyun²⁶⁵⁷ süd ki kamağıla²⁶⁵⁸ olur [koyu süd ki kaynamağla olur]

dingil: ‘arab(a) āleti [‘araba dingili]²⁶⁵⁹

dih-ḳān [dih-ḳān(i)]: ikinci ve köy salārı

dih-ḳānī: ekincilik ve salārılık ve ekin yiri

ve dih-ḳānī: m

[72a]

dihlīz [dihlīsiz]²⁶⁶⁰: ḳuyucı²⁶⁶¹ [ḳayu²⁶⁶² içi]

dī: dere²⁶⁶³ [dün]

²⁶⁵⁰ Kelimenin “dej-āheng, doj-āheng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁶⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “baḥīl” olmalıdır.

²⁶⁵² Kelimenin “dizdām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

²⁶⁵³ Kelimenin “kule” anlamı ile “dizgāle” şekli bulunabilmiştir: Ancak her iki nüshada da “kule” kelimesinin yazımı doğru değildir. Kelimenin doğru yazımı “kulle” şeklindedir.

²⁶⁵⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶⁵⁵ Kelimenin “doj-meniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁶⁵⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “koyu” olmalıdır.

²⁶⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kaynamağla” olmalıdır.

²⁶⁵⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶⁶⁰ Kelimenin “dihlīz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳapu içi” olmalıdır.

²⁶⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳapu” olmalıdır.

dībā: ibrişim
 ve dībak [dībak]²⁶⁶⁴: m
 dīdār [dīdār(i)]: görme
 dīdārī: ıturı Şu [durı Şu]²⁶⁶⁵
 dīde-bān: gözci ve ıaravul
 dīde: göz
 dīde-gāh: gözci yiri
 dīde-ver: gözci
 dīr: gic
 dīrīne(h): ıokđanki [ıokđangı]
 dīve [dīre]²⁶⁶⁶: ıula at [eger²⁶⁶⁷ at ve ıula at]
 dīze [dīre]: yürümez at [yürümez yaramaz at]²⁶⁶⁸
 [dī: dün]
 dī-şeb: dün gice
 dīg: ıölmek [ıömlök]
 dīgāne: kirpi [kirpü]
 dīg-yābe [dīg-pāye]: ıölmekte pişen aş [şac ayak]²⁶⁶⁹
 dīg-poht [dīg-boht(u)]: m [ıölmekte bişen aş]²⁶⁷⁰
 ve dīgīne: m
 [dīgīne: dünki]
 dīgīne dīn [dīn(i)]: bu ma‘nā īn
 dīv: şeytān
 dīvāne: delü
 ve dīdādem [ve dīvādem]²⁶⁷¹: m
 dīvpāye²⁶⁷²: örümcek
 dīvek: tahtıl biti [tahtıl]²⁶⁷³
 ve dīçe²⁶⁷⁴: m

²⁶⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “dün” olmalıdır.

²⁶⁶⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁶⁶⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶⁶⁶ Kelimenin “dīze” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁶⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶⁶⁸ Kelimenin “kula ta, boz renkli at” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁶⁹ Kelimenin “şac ayak” anlamı ile “dīg-pāye” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁷⁰ Kelimenin “ıölmekte bişen aş” anlamı ile “dīg-poht” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁶⁷¹ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²⁶⁷² Kelimenin “dīv-pā, dīv-pāy” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁷³ Kelime eksik yazılmıştır; “tahtıl biti” olmalıdır.

²⁶⁷⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

dīv-sobost [dīv-sopost(i)]²⁶⁷⁵: kara yonca ve butrak [kara bunca²⁶⁷⁶ ve butrak]

dīv-fersāy [dīvofersāy(i)]²⁶⁷⁷: uçuk tütmiş kimesne [uçuk dutmuş kimesne]

dīv-gendom [dīv-i gendom]²⁶⁷⁸: çavdār

dīv-gendom: yulaf

dīv-lāh [dīvlāh(i)]: dīvler tırduğı yir [dīvler durduğı yir]

dih: köy

[dih-bān(i): köy ketudāsı]

dihyān [dihyān(i)]²⁶⁷⁹: köylüler

dihī: köylü

dihem [dihim]: tādur ki ‘acem begleri giyerler

ve’ d-dāli’ l-mazmūmeti’ l-ḥareketi [e’ d-dālū’ l-mazmūmeti fi’ l-ḥareketi]

doḥ: şırlık²⁶⁸⁰ [ḥaşırılık]

doht [doht(u)]: kızoglan

ve dohter: m

doḥ-ender²⁶⁸¹: ögey kız

doht-ender [dohto-ender]²⁶⁸²: m

dohter-zen: ‘avratuñ ğayrı erden kız

dohterek: kızcuğaz

dohterine: şimdi toğmış kız ki yaşına varmamış [şimdi toğmuş kız ki yaşına varmamış ola]²⁶⁸³

dorrāce: karaçı [kazacı]²⁶⁸⁴

dord [dored]²⁶⁸⁵: çirk

[dorost(u): bütün]

dorost [dorost(i)]: sağ [sağ ve filori]

dorost: filori²⁶⁸⁶

[72b]

dorošt [dorost(u)]²⁶⁸⁷: iri

²⁶⁷⁵ Kelimenin “dīv-ispist, dīv-sipist, ispist” şekilleri bulunabilmiştir:

²⁶⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yonca” olmalıdır.

²⁶⁷⁷ Kelimenin “dīv-fersā, dīv-fersāy” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁶⁷⁸ Kelimenin “dīv-gendom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁷⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁶⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥaşırılık” olmalıdır.

²⁶⁸¹ Kelimenin “doht-ender” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²⁶⁸² Kelimenin “doht-ender” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²⁶⁸³ Kelimenin “büluğ, evlenme çağına gelmiş kız” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁸⁴ Kelimenin “karaçı” anlamı ile “dorrā ‘e” şekli bulunabilmiştir: Ancak “karaçı” kelimesinin anlamı tam olarak tespit edilememiştir: Bkz. LD, ŞL, TS.

²⁶⁸⁵ Kelimenin “dord” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁸⁶ Bu kelime TDKN’de ayrı bir madde başı ile gösterilmemiş; bir önceki madde başının altına iki ayrı anlam olarak yazılmıştır.

dorūd: esenlik

dorūd-ger: dütger²⁶⁸⁸ [dülger]

42b

dorūğ [dorūğ(u)]: yalan

dorūğ-zen: yalancı

doz [doj]²⁶⁸⁹: kaçıyıcı ve iri hulu ya‘nī göbüt [kaçıyıcı ve iri hulu]

doj [dorr(u)]²⁶⁹⁰: kabarcuk [kabarcuk bez ki etde olur]

ve doje [ve dojje]²⁶⁹¹: m

dojīne [ve dojīne]: kaygulu [m]²⁶⁹²

dojem: m [kaygulu]

dozen [dojen]²⁶⁹³: tiz kimesne [tiz kimesne ya‘nī ğazab²⁶⁹⁴]

dojnām: elde olan bard baş [elde olan bas²⁶⁹⁵ bart]

dozd [dozod]²⁶⁹⁶: uğrı

ve dozd-efşān [dozdo-efşār]²⁶⁹⁷: m [kilepe]

ve dozd-efşāre [ve doj-efsore]²⁶⁹⁸: m

dojgovār: şarb ve güç nesne

ve doşvār: m

dostūr [dostūr(u)]: vezīr-i ‘ākil

doşhīm [doşhīm(i)]: sögmek

doşmen: f

doşnām [doşnām(i)]: ilenc

dokān [dokkān]: f

dokānçe: düken²⁶⁹⁹ seküsi [dükkān sekisi]

dollāb [dolāb]: dīvār içinde olan pencere ki daşra çıkmāğa [dīvār içinde olan pencere ki taşra çıkmaya]

ve dülāb [ve]: m [-]

²⁶⁸⁷ Kelimenin “doroşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁶⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “dülger” olmalıdır.

²⁶⁸⁹ Kelimenin “doj” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²⁶⁹⁰ Kelimenin “dejīne, doje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, LL.

²⁶⁹¹ Kelimenin “dejīne, doje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, LL.

²⁶⁹² Kelimenin “ur, beze” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, LL.

²⁶⁹³ Kelimenin “dojen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁹⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁶⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “baş” olmalıdır.

²⁶⁹⁶ Kelimenin “dozd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁶⁹⁷ Kelimenin “dozd-efşār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁶⁹⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁶⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “dükkān” olmalıdır.

dūlāb: çarh

[dūlāb(i): m]

dom: kuyruk

ve domāl [ve dommāl]: m

ve domçe: m

ve donbe: m

ve donbāl [ve donbāl(i)]: m

ve donb [ve donb(u)]: m

dombel [donbel]: çınab²⁷⁰⁰ [çıban]

dom [dom-ā-dem]²⁷⁰¹: biri biri ardınca

dom-dār: kuyruklu

domğirī [domğezī]: kici kuyruğı [kiçi kuyruklu]²⁷⁰²

dombār: yaşşı [yaşşı kuyruk]²⁷⁰³

donbāver: m

don: ol kimesnedür ki şāh-ı hāndan harābāta gider [ol kimesedür ki şād-ı handān harābāta gider]²⁷⁰⁴

devāl(i) [doval]: kayış

donbāl-i çeşm [donbāl-i çeşm(i)]: göz kuyruğı

dovāyikī [dovāyekī]²⁷⁰⁵: on iki [on ikinci]

dovāzdehom [dovānzdehom]²⁷⁰⁶: m

divāl-i pā [dovāl-pā]: kayış ayaklu

dūpeyker: cevza yıldızı

dū borāderān [dū borāzerān]: iki yıldızdır ki birbirinden ayrılmaz ‘arab ferkedān dir [iki karındaş ki aña ‘Arab ferkedān dir birbirinden ayrılmaz]

dūh: kındıra ve haşır kamışı

dūd [dūd(u)]: tütün [dütün]

dūd [dūd(u)]: etde ve penİRde olan kurd [aş yirde²⁷⁰⁷ olan kurd]

āheng [dūd(u)-āheng(i)]²⁷⁰⁸: tütünlük ve ocağ bācası [dütünlük ve ocağ pāçası]

²⁷⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “çıban” olmalıdır.

²⁷⁰¹ Kelimenin “dom-ā-dem, dūm-ā-dom” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁰² Kelimenin “kuyruk sokumu” anlamı ile “domğeze, domğāze” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁰³ Kelimenin “kuyruklu, askerin sonu” anlamları ile “donbāver, dom-dār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁰⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁷⁰⁵ Kelimenin “dovāzdeh” ve “dovāzdehom” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷⁰⁶ Kelimenin “dovāzdehom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷⁰⁷ Bu ifadeler tam olarak anlaşılabilir. Kelime “yemekte olan kurt” anlamındadır. Bu anlam ifade edilmeye çalışılmış veya yanlış yazılmış olabilir.

ve dūd-kend [ve dūd(o)koned]²⁷⁰⁹: m

dūdele: yarlağuc²⁷¹⁰ [pırlağuc]

dūdele: çelik²⁷¹¹

[73a]

dūdmān [dūdomān]²⁷¹²: kavm kabīle

ve dūde [dūde]: m

dūr: ırak

dūr-ā-dūr: ırakdan ırak

dūrbāş [dūrbāş(i)]: çavuş

dūrbīn [dūrobīn]: beğāyet ‘ākīl [beğāyet gāfil²⁷¹³]

dū-rūy [dū-rūy(i)]: iki yüzlü

dū-rūye: iki yüzlü kalı²⁷¹⁴ ²⁷¹⁵

dūrīşe: mahrama [mağreme]

dūzaḥ: tamu [cehennem]

dūjene [dūzene]: soğar siñek

dūze: butrak

dūst [dūst(u)]: ma‘şūḳ ve maḥbūb

dūst [dūst(u)]: yār

dūst-dār: süci²⁷¹⁶ [sevici]

43a

dūst-dārī: sevicilik

dūst-kāme [dūst-i kām(i)]²⁷¹⁷: ḥaḳīḳī dōst dilegi [ḥaḳīḳī dōst]

dūst-kāmī [dūst-i kāmī]: uḥrevī dōst dilegince

dūst-kān [dūstokān]: mecāzī dōstcuğazlar

dūst-kānī [dūstokānī]: dōstencāğızlar dilegince içilen şarāb [dōstencāğız dilegince açılan şerbet]

dūst-kāne [dūstokāne]²⁷¹⁸: şafā geldiñ tolusı

dūşāḥe: ikircinlik ya‘ni tereddūd [ikirciñik²⁷¹⁹]

²⁷⁰⁸ Kelimenin “dūd-āheng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁷⁰⁹ Kelimenin “dūd-kend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

²⁷¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “pırlağuc” olmalıdır.

²⁷¹¹ Kelimenin “çelik oyunu, çelik çomak oyunu” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

²⁷¹² Kelimenin “dūdmān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ākīl” olmalıdır.

²⁷¹⁴ Kelimenin “iki yüzü olan nesne” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷¹⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁷¹⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “sevici” olmalıdır.

²⁷¹⁷ Kelimenin “dūst-i kām, dūst-i kāmī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷¹⁸ Kelimenin “dūst-kāne, dūst-gāne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

dūş: dün gece
dūş: omuz
dūşā: sağılur tavār
dūşāb [dūşāb(i)]: bekmez
dūşenbe: f
dūşīze: kızoğlan
dūşīne [dūşīne(h)]: dünki²⁷²⁰
dūğ: ayran
dūğbā [dūğobā]²⁷²¹: yoğurtlu aş [yoğurunlu²⁷²² aş]
dūk: ig
dūkāred [dūkāred]²⁷²³: şındu
dūkā dūkān [dūkān(i)]²⁷²⁴: ikin ikin [ikin]
[dūkān: ikin²⁷²⁵]
dūkīrāş [dūk-tirāş(i)]²⁷²⁶: ig yonıcı [ig bonıcı²⁷²⁷]
dūkce [dūkçe]²⁷²⁸: maşure [masura]
dūk-dān [dūk-dān(i)]: iglik
dūk-rişte [dūk-irşte]²⁷²⁹: ağırşak
ve dokirye²⁷³⁰: m²⁷³¹
ve dūk-i rişe [ve dūk-i rişe(h)]²⁷³²: m
dūl: çoğa [kova]
dū: iki
dovom [dūm]²⁷³³: ikinci
dūmūy [domūy(i)]²⁷³⁴: kızıl²⁷³⁵ [kırıl]
dūmūyī [domūyī]²⁷³⁶: kızılılık²⁷³⁷ [kırılılık]

²⁷¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ikircinlik” ya da “ikirciklik” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁷²⁰ Kelimenin “dün geceki, geçen geceki” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷²¹ Kelimenin “dūğbā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷²² Kelime yanlış yazılmıştır; “yoğurtlu” olmalıdır.

²⁷²³ Kelimenin “dūkāred” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁷²⁴ Kelimenin “ikin ikin” anlamı ile “dūkān dūkān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

²⁷²⁵ TDKN’deki bu kelime; yanlışlıkla bir önceki kelimeden ayrı yazılmış olmalıdır.

²⁷²⁶ Kelimenin “dūk-tirāş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yonıcı” olmalıdır.

²⁷²⁸ Kelimenin “dūkçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁷²⁹ Kelimenin “dūk-rişte, dūk-rise” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷³⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunmamıştır.

²⁷³¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁷³² Kelimenin “dūk-rişte, dūk-rise” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷³³ Kelimenin “dovom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷³⁴ Kelimenin “dūmūy, dūmū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁷³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “kırıl” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

dūn [dūn(i)]: himmetsiz ve kötü

dovīst [dovīst(i)]²⁷³⁸: iki yüz

dohol: tavvul²⁷³⁹ [davul]

el-faşlü's-sābi 'i fi'r-rā' i'l-meftūhati'l-ḥareketi

[73b]

rātiyānec: çam saķızı [cam²⁷⁴⁰ saķızı]

rāḥne: gedük

ve raḥne: m

rād: cevmer²⁷⁴¹ ve 'ūd koķüsü [cevmerd]²⁷⁴²

[rād²⁷⁴³: 'ūd koķüsü]

rādend [rādend(i)]²⁷⁴⁴: yüksekli alçaķlu yir

rādend²⁷⁴⁵ [rādend(i)]: bir otuñ adıdur ki ṭabibler onı edviyeye ķatarlar [bir otuñ adıdur ki ṭabibler edbiye²⁷⁴⁶ ķatarlar]

rāj: ḥırman

rast [rast(i)]: toğrı [toğru]

rāst-i kāri²⁷⁴⁷: toğrı işli [toğru işlülük]

rāstī: tođrılıķ ve emīnlik [toğru ve emīnlik²⁷⁴⁸]

rāsū [rāsū(a)]: gelincik ya 'nī mālşıçanı²⁷⁴⁹ [gelincik dedikleri cānver ki āğleb māl üstünd? ve yidi?]²⁷⁵⁰

rāsovāş [rāsvās(i)]²⁷⁵¹: geķerlik

rāğ: tağ etegi āğaclu ve bāğ arasında olan keşek [āğaclu tağ etegi]

[rāğ: bāğ ortasında olan kesek]

rāfe: şuda binilen ṭulum [yandıķ]²⁷⁵²

rāle²⁷⁵³: yandıķ [şuda binilen ṭulum]

²⁷³⁶ Kelimenin “dūmūyi” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁷³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ķırğılıķ” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁷³⁸ Kelimenin “divīst” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “davul” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁷⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “çam” olmalıdır.

²⁷⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “cömert” veya “cevmerd” olmalıdır.

²⁷⁴² Kelimenin “öd ağacı” anlamı ile “rād-būy”; “cömert” anlamı ile “rād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷⁴³ Kelimenin “rād-būy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷⁴⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁷⁴⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁷⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “edviyeye” olmalıdır.

²⁷⁴⁷ Kelimenin “rāst-kāri” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “emīnlik” olmalıdır.

²⁷⁴⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁷⁵⁰ Kelimenin “gelincik, sansar” anlamları bulunabilmiştir.

²⁷⁵¹ Kelimenin “revāş, revāc, revāyiş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁷⁵² Kelimenin “yandıķ” anlamı ile “rāfe” şekli bulunabilmiştir; MKN'de yer alan “şuda binilen ṭulum” anlamı bir sonraki kelimeye aittir: Bkz. LD, FZ.

rām: dölek

rāmiş-ger [rāmşi-ger]²⁷⁵⁴: çalıçı²⁷⁵⁵ ve nedim [çalıcı²⁷⁵⁶ ve nedim]

rān: oyluq

rānīn [rānīn(i)]: çekme çahşur [çekme çağşır ya ‘nī şaten²⁷⁵⁷ çağşır]

rāve: rāvi²⁷⁵⁸ [zāri]

rāh: yol

rāh-āverd [rāh-āverd(i)]: yol armağanı

rāhib: keşiş²⁷⁵⁹

rāh-bān [rāh-bān(i)]: yol bekleyeci

rāh-ber: kulavuz

rāh-zen: yol uzıcı²⁷⁶⁰ [yol urıcı]

rāh-gozeri [rāh-ı goderi]²⁷⁶¹: yolcu

rāh-kehkeşān [rāh-i kehekşān(i)]²⁷⁶²: şaman uğrusı

rāh-nomāy [reh-nomāy(i)]: yol gösterici

ve reh-nomāy [ve reh-nomāy(i)]: m

43b

ve reh-nomūn: m

rāh-vār: yorga

rāy [rāy(i)]: fikir

rāy [rāy(i)]: Hindistān sultānı [Hindūstān sultānı]

rāyigān [rāyigān(i)]: aylak

[rāyigāne²⁷⁶³: m]

rāye²⁷⁶⁴: sancak [‘alem ya ‘nī şancaq]

rebāb: ıklık

rebābi: ıklıkçı [aıklıkçı²⁷⁶⁵]

reçle: tomalan mantar

²⁷⁵³ Kelimenin “şuda binilen tulum” anlamı ile “jāle, rāle” şekilleri bulunabilmiştir; MKN’de yer alan “yandık” anlamı bir önceki kelimeye aittir: Bkz. LD, LL.

²⁷⁵⁴ Kelimenin “rāmiş-ger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çalıcı” olmalıdır.

²⁷⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “çalıcı” olmalıdır.

²⁷⁵⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁷⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “zāri” olmalıdır.

²⁷⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “keşiş” olmalıdır.

²⁷⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yol urıcı” olmalıdır.

²⁷⁶¹ Kelimenin “rāh-gozeri” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²⁷⁶² Kelimenin “kākheşān, kehekşān, rāh-ı kehekşān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

²⁷⁶³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁷⁶⁴ Kelimenin “re’eye” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷⁶⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ıklıkçı” olmalıdır.

- reçin²⁷⁶⁶: ip egirecek çarh [ip egirecek çarhı]
 raḥ: çalḡu iñildüsi
 raḥş [raḥş(i)]: boz ve çil at
 raḥş [raḥş(i)]: beñlü yakaf [beñlü yalaḡ/yılḡı]²⁷⁶⁷
 raḥş [raḥş(i)]: Rüstem-i Zāl'üñ atınuñ adıdur [Rüstem-i Rāl²⁷⁶⁸ atınuñ adıdur]
 raḥşâ: yıldurayıcı
 rede: çekilmiş şâf
 rede [rezed]: bāḡ katırı²⁷⁶⁹
 rejed²⁷⁷⁰: çok yiyici²⁷⁷¹
 rejem [rezm(i)]: ceng
 rez: bāḡ²⁷⁷²
 reje: ḥurmâ yapraḡından bükilen ip
 reze: kapu ḥalkası
 reste: çekilmiş şâf
 resm [resm(i)]: 'âdet ['âdet ve ḡânün]
 resen: ip [esb²⁷⁷³]

[74a]

- resen-tâb: ip bükici [ib bükici]
 reside: irişmiş [bâliḡ olmuş ya' nî pişmiş]
 [reş²⁷⁷⁴: m]
 reş: yıldırım
 reş: yumrı yumrı yir
 reşk [reşk(i)]: günü ya' nî ḡayret
 reş: A' cām yılda bir güne bu adı virir ki ol günü şādliḡile geçirürler²⁷⁷⁵
 reşke: bit sirkesi [bit]
 reşkin: günler²⁷⁷⁶ [günilü]
 raḡve: yunt kuşu [yund kuşu]
 reftâr [reftâr(i)]: yüriyiş [yürüş]

²⁷⁶⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁷⁶⁷ Kelimenin "alaca renk, alaca renkli; yaḡız doru; boz ve çil at" anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "Zāl" olmalıdır.

²⁷⁶⁹ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁷⁷⁰ Kelimenin "rejd" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁷⁷¹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

²⁷⁷² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

²⁷⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; "ip" olmalıdır.

²⁷⁷⁴ Kelimenin "reside" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁷⁷⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

²⁷⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "günilü" olmalıdır.

refū: gözeme
 rofū-ger [refū-ger]: gözeci
 reg: tamar
 reg-zen: kan alıcı
 remān: ükek²⁷⁷⁷ [ürkek]
 reme: süri
 remevān: süriler ve sürici [süriler sürici]
 remegān [remegān(i)]²⁷⁷⁸: kı sık²⁷⁷⁹ kı lı [kı sık kı lı]
 ve renbe [renbe]: m
 renc [renc(i)]: hastalık ve zahmet [hastalık]
 [renc: zahmet]
 rençen [rencen]: yumuş²⁷⁸⁰ karın [yumşak]²⁷⁸¹
 rencūr: hasta
 [rend: dānişmend ve ‘ākil]
 rend [rende]: dörpi
 rende: ot adı
 reng [reng(i)]: yabān keçisi
 reng [reng(i)]: boya [h̄ile]
 reng-ger [renḡiz(i)]²⁷⁸²: boyacı
 renī: kul
 revā: lāyık²⁷⁸³
 revā: dōst
 revān: yürüyici ve akıncı²⁷⁸⁴ ve gidici [yürüyici ve akıcı ve gidici]
 revān: cān
 revān-h̄āh: dilenci
 revzen: baca
 [revzen: pencere]
 revoş [revş(i)]²⁷⁸⁵: yürüiş
 revnağ: yüz şuyı [yüzün şuyı]

²⁷⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ürkek” olmalıdır.

²⁷⁷⁸ Kelimenin “remkān, remgān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kı sık” olmalıdır.

²⁷⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yumşak” olmalıdır.

²⁷⁸¹ Kelimenin “yumuşak karın” anlamı ile “rencen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁷⁸² Kelimenin “reng-rez, reng-riz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷⁸³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁷⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “akıcı” olmalıdır.

²⁷⁸⁵ Kelimenin “reviş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[revnaḳ: nazalıḳ²⁷⁸⁶]

reh: yol

ve rāh [rāh]: m

reh-gozer: kızılüñük

reh-gozār [reh-goder]²⁷⁸⁷: yol uğrağı

reh-gozerī: m²⁷⁸⁸

rehi: kul ve kulluḳcı

rey: şehir adıdır

ve'r-rā i'l-meksūreti'l-ḥareketi

ride²⁷⁸⁹: ridā

ride: bezenmiş şāf²⁷⁹⁰

rişk [rişk(i)]: yavşak ve sirke

rişte: egrilmiş [egrinmiş]

44a

rīcāl [rīçār]²⁷⁹¹: reçel ve ekşi aş

rīḥ: keber(e)²⁷⁹² [gübre]

rīhen: yamaşmış? karın ya'nī iç çekmek²⁷⁹³ [yusamış? karın ya'nī ic geçmek]²⁷⁹⁴

rīḥiz [rīhen]²⁷⁹⁵: şaban eñegi ve kulağı ve kılıc [şaban eñegi ve kulağı]

rīze: uraḳ^{2796 2797}

rīje [rījā]²⁷⁹⁸: ārzū ve murād [ārzū murād]

rīsomān [rīsmān(i)]: iplik

rīş [rīş(i)]: yara

rīş [rīş(i)]: yūñ [yol²⁷⁹⁹]

[rīş: saḳal]

²⁷⁸⁶ Kelimenin “parlaklık, gençlik, güzellik, göz alıcılık” anlamları bulunabilmiştir. Bu doğrultuda anlamın “tāzelik” olması daha doğrudur: Bkz. LD, KGS.

²⁷⁸⁷ Kelimenin “reh-gozār, reh-gozer” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁷⁸⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁷⁸⁹ Kelimenin “ridā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁷⁹⁰ Kelimenin “sıra, saf” anlamı ile “rede” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷⁹¹ Kelimenin “rīcāl, rīçār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁷⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “gübre” olmalıdır.

²⁷⁹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “iç geçmek” olmalıdır.

²⁷⁹⁴ Kelimenin “iç geçmek (ishal)” anlamı ile “rīḥin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK. Nüshalarda harekesiz yazılan ve “yamaşmış karın, yusamış karın” şeklinde okunan kelimelere ulaşılammıştır.

²⁷⁹⁵ Kelimenin “rīḥiz, rīḥim” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

²⁷⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “uvaḳ” olmalıdır.

²⁷⁹⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁷⁹⁸ Kelimenin “rīj” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁷⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yūñ” olmalıdır.

rīşgelū [rīş-gāv]²⁸⁰⁰: andan kināyetdür ki bir kimesne kötüye tâbi‘ olsa daḥı aña maşharalık eylese [andan kināyetdür ki bir kimesne bir kötüye tâbi‘ ola daḥı aña maşharalık eyleye nitekim şā‘irdür]

rīşe: şaçak

rīşide [rīşide(h)]: bükilmiş şaçak²⁸⁰¹

[74b]

rīg [rīg(i)]: kum

rikāşe [rikāşe]: kirpü

ve rikāşe [rikāşe]: m

rīm [rīm(i)]: iriñ

rīm: demür boḫı

rīmīn²⁸⁰²: mekr edici ve günü tütücü [mekr edici ve kin dutıcı]

rīvençe: ağ kurd ve ağac kurdı [a²⁸⁰³ kurdı ve atmaca²⁸⁰⁴ kurdı]

rīv: ḥayāl ve ḥurde ve mekir [ḥayāl ve ḥurde fikir²⁸⁰⁵]

rīv: kelere beñzer bir cānver adıdur [kelere beñzer bir cānverüñ adıdur]²⁸⁰⁶

ve’r-rā’i’l-maẓmūmeti’l-ḥareketi

roḫ: yañak

roḫ: şatrenc reḫi [şatrec²⁸⁰⁷]²⁸⁰⁸

roḫām [roḫām(i)]: mermer

roḫsār: yüz

ve roḫsāre: m

ros: boğaz bağlayacak [boğaza bağlanacak]²⁸⁰⁹

roḫş [roḫoş]²⁸¹⁰: her nesnenüñ ‘aksine dirler ki yalabıya [her nesnenüñ ‘aksine dirler]

ros: kıoya beñzülü ve çok yiyici kimesne [kıoya beñzülü ve çok yiyici kimesne]

reshīz [rostaḫīz]²⁸¹¹: kıyāmet günü

roste: öñ şāf²⁸¹²

²⁸⁰⁰ Kelimenin “rīş-gāv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁰¹ Kelimenin “gözenmiş şaçak, sarık ve kuşak saçağı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. BK, ŞL.

²⁸⁰² Kelimenin “rīmen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağ” olmalıdır.

²⁸⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağac” olmalıdır.

²⁸⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “mekr” veya “mekir” olmalıdır.

²⁸⁰⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “şatrenc” olmalıdır.

²⁸⁰⁸ Kelimenin “bir satranç taşı, roḫ-ı satranç” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁰⁹ Kelimenin “boğazına düşkün, haris; boyun bağı, şal” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸¹⁰ Kelimenin “raḫş, roḫş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸¹¹ Kelimenin “restāḫīz, restāḫīz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸¹² Kelimenin “şāf” anlamı ile “reste” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

rosvāy: melāmet

rofte: süprindi

rogū: eski biz [eski biz ve yama]

rogūk: ‘avratlar çarı²⁸¹³

rogūy: kundağ²⁸¹⁴

rū: yüz

rū-be-rū: yüz-be-yüz [yüze yüz]

rūb [rūp]²⁸¹⁵: süpürge

rūbāh: dilkü [dilkü(a)]

ve rūbe [rūbe(h)]: m

rū-bend [rū-bend(i)]: pīçe [bece²⁸¹⁶]

rū-pūş [rū-pūş(u)]: yüz örtüsü

rūde: bağırsuğ

rūd [rūd(u)]: dere

[rūd(u): ır ya ‘nī ırlama]

rūd-āver²⁸¹⁷: seyl getürdügi nesne [seyl getürdügi]

rūde²⁸¹⁸: çalgı kılı [çalğı kılı]

rūdegān: bağırsağlar

rūdegān: göden bağırsağı [göden bağırsağı]

rūdehā-yi çeng [rūdehā-yi çeng(i)]: çeng kılları

rūz: gün

rūz [rūz(u)]: gündüz

rūz [rūz(u)]: tāli‘ ve kuvvet²⁸¹⁹

rūz-efrūz [rūz-efzūn(u)]²⁸²⁰: şadağa ve hayır du‘ā [şadağa ve hayır ve du‘ā]

rūz-i bāz [rūz-i bāz-ḥ‘āst(u)]²⁸²¹: kıyamet günü

rūz-bān [rūzi-bān]²⁸²²: çavuş ve kapucu

rūz-bānān [rūz-bānān(i)]: çavuşlar ve kapucular [kapucular ve şavaşlar²⁸²³]

²⁸¹³ Kelimenin “eski püskü bez, bez parçası, çarşaf, paçavra; oğlan bezi” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

²⁸¹⁴ Kelimenin “oğlan bezi” anlamı ile “regük, rekük” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT. “Oğlan bezi” kelimesinin anlamı saptanamamıştır, kelimenin “kundağ” karşılığı olarak kullanılmış olması muhtemeldir.

²⁸¹⁵ Kelimenin “rob, rüb, cārū, cārüb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁸¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “peçe” veya “piçe” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁸¹⁷ Kelimenin “rūd-āverd, rūd-āverde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁸¹⁸ Kelimenin “rūd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²⁸¹⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸²⁰ Kelimenin “rūz-efzūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸²¹ Kelimenin “rūz-i bāz-ḥ‘āst” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸²² Kelimenin “rūz-bān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

rūzgār [rūzgār(i)]: zaman

rūz-kūr [rūz-kūr(u)]: gündüz görmeyen

rūze: oruc

rūze-dār(i): oruc tutucu [oruc dutucu]

[75a]

rūzī: rızık

rūspī: kaḥbe [kaḥpe]

rūstā [rūsitā]²⁸²⁴: bāzār

rūstā [rūsitā]²⁸²⁵: köy

rūstāyī [rūsitāyī]²⁸²⁶: köylü

rūşen [rūsen²⁸²⁷]: yavuz hulu [buz helvā]²⁸²⁸

rūşen: aydıñ

rūşenī: aydınlık [aydıñlık]

rūşināyī²⁸²⁹: m

rū-şinās [rū-şinās(i)]: meşhur kişi

rū-şināsān [rū-şināsān(i)]: meşhur kişiler

rūğen: yağ

rūğen-koncīd [rūğen-i koncīd(i)]: şırlağan yağı [şırluğan]

[rūğen-i zeyt(i): zeyt yağı]

[rūğen-ger: yağcı]

rūfe²⁸³⁰: it keseri²⁸³¹

rūle: keler [kelez²⁸³²]

rū-māl: yüz silecek

rūnās: fikir²⁸³³ ve kızıl boya

rūheb [rūhyā]²⁸³⁴: gevherlü kılıc ve ḥāş çelik [ḥāş çelik]

[rūhyā²⁸³⁵: gevherlü kılıç]

²⁸²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “çavuşlar” olmalıdır.

²⁸²⁴ Kelimenin “rūstā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸²⁵ Kelimenin “rūstā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸²⁶ Kelimenin “rūstāyī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸²⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁸²⁸ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

²⁸²⁹ Kelimenin “rūşnāyī, revşenāyī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸³⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁸³¹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁸³² Kelime yanlış yazılmıştır; “keler” olmalıdır.

²⁸³³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸³⁴ Kelimenin “rūhinā, rūhinī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸³⁵ Kelimenin “rūhinā, rūhinī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

rūy: tuc

44b

[rūy: yüz]

[rū-be-rūy(i): yüze yüz]

[rūy(i): m]

rūy-saht(i) [rūy-i saht(i)]²⁸³⁶: utanmaz yavuz

rūy-gej [rūyiger]²⁸³⁷: tuc altın işleyici [tuç altın işleyici]

rūyīne: tucdan nesne

el-faşlü's-şāmīni fi'z-zā'i'l-meftūhātī'l-ḥareketi²⁸³⁸

zāc [zāc(i)]: loḥusa [ḥuṣṣa]²⁸³⁹

zāḥūy [zācūy]²⁸⁴⁰: oğlan toğusunda baş aş [oğlan toğusunda bişen aş]

zād: azād kimesne

zār: iñü

zārī: feryād [yalvarma]

zār: yalvara²⁸⁴¹ [feryād]

zār [zāz]²⁸⁴²: 'āciz

jāj: herze söz [kengel ve herze söz]

jāj: ḥaṭal [çeh ya' nī taḥıl]²⁸⁴³

zāğ [zāğ(i)]: kuzğun [kuzğun]²⁸⁴⁴

zāğ [zāğ(i)]: yāy ucu

zāğer: kuş kursağı

zāfe [jāfe]: deve tabanı

zāg [jāg]²⁸⁴⁵: zāc ya' nī şamğ

zāl: koca ve bunamış

zāl: Rüstem babası [Rüstem'ün babası]

zālū: sülük

²⁸³⁶ Kelimenin “yavuz” anlamı ile “saht-ḥū, saht-ḥūy” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LL. Türkçede “utanmaz” anlamında kullanılan “katı yüzlü, bek yüzlü” kelimelerinin birebir Farsça kelimelerle karşılanması şeklinde kelime türetilmiş olmalıdır.

²⁸³⁷ Kelimenin “rūy-ger” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, KGS.

²⁸³⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁸³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “loḥusa” olmalıdır.

²⁸⁴⁰ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunmamıştır.

²⁸⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yalvarma” olmalıdır.

²⁸⁴² Kelimenin “zār” şekli bulunabilmiştir. Bkz. KGS, FZ.

²⁸⁴³ Kelimenin “yavşana benzer bir ot, kenger, deve tabanı, teker diken, kolgan diken, eşek diken, yaban enginarı” anlamları bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ, BK.

²⁸⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “kuzğun” olmalıdır.

²⁸⁴⁵ Kelimenin “zāg, zāc” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, BK.

ve zelū [zelū]: m

jāle: kıraġu waḳti yaġan yaġmur [çiy]

[jāle: kıraġu]

[jāle: ƙatı yaġan yaġmur²⁸⁴⁶]

jāle: ol tulum ki şuda yüzerler [ol tulum ki anuñla şuda yüzerler]

zānū: diz

zāver²⁸⁴⁷: öd

zāvoş [zāvūş(u)]: ‘uṭārid yıldızı

zāv: yapıcı ve üstād

[75b]

zāvmā²⁸⁴⁸: tuşsaġlar aşı [dutsaġlar aşı]

zebāne: yalıñ

zeber: yukaru

zeberteng [zeberteng(i)]: tapġur ƙolanı [dabƙur ƙolañı]

zah [jaħ]: āvāz

zeberin: yukaruġı

zebṭāne: tüfek ve dülger āleti [tüfek]

[zebūn: ölet]

zebūn: za‘if

zebūn²⁸⁴⁹: şatu bāzār akçesi [şatun bāzār akçesi]

zet: çıblaġ [çıplaġ]

zahş [zahş(i)]: elegim saġmal

zaħm [zaħm(i)]: yara

zaħme [zaħme]: f

zedenc [zedenc(i)]²⁸⁵⁰: şuçuġ [munbar ya‘nī şuçuġ]

zede: şaf ve saṭır²⁸⁵¹ [şaf ve saṭır]

zer: altun

zer: yaşamış ƙoca

zerāġen: ƙatı yir

zerāġeng [zerāġeneg]²⁸⁵²: m

²⁸⁴⁶ Kelimenin “dolu” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

²⁸⁴⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır. Ferheng-i Ziya; kelimenin yanlışlıkla “öd” anlamında verildiğini belirtmektedir.

²⁸⁴⁸ Kelimenin “zivāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁴⁹ Kelimenin “rebūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

²⁸⁵⁰ Kelimenin “zenāc, zonāc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁸⁵¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “saṭır” olmalıdır.

- [zerāheng(i): m]
 [zerāgen: uzun yol]
 [zerāgeneg²⁸⁵³: m]
 zerd [zerd(i)]: şaru
 zerḥūl [zerḥūl(u)]: çelik²⁸⁵⁴
 zerdālū: şaru erik
 zerdoşt [zerdeşt(i)]: ḥekīm ulusu adıdır [ḥekīmler uluları adlarıdır bu üç lafz]
 ve zerādoşt [zerādeşt(i)]²⁸⁵⁵: m
 ve zerdhoşt [ve zerdehşet]²⁸⁵⁶: m
 zerdī: şaralık
 zerd-gūn [zerdigūn]²⁸⁵⁷: şaruşın
 zer-sāv: bürāde [bezde²⁸⁵⁸]
 jevf [jerf(i)]²⁸⁵⁹: çukur ya ‘nī deriñ
 ve zerfīn [zerfīn(i)]: m²⁸⁶⁰
 zerḳ [zerḳ(i)]: riyā
 zer-ger: kuyumcı
 zerend [zerend(i)]: cehennem
 jereng [jereng(i)]²⁸⁶¹: yimişsüz ağac
 zernī: şaru zırnıḥ [şaru zırnıḳ]
 zerūḡ [zerūḡ(u)]: gegirme [egegirme²⁸⁶²]
 zerīr: yarağan taşı [yaraḳaz²⁸⁶³ dişi]²⁸⁶⁴
 zaḡār: şefḳat²⁸⁶⁵
 [zaḡāz²⁸⁶⁶: heybetlü āvāz ki nāḡāh zāhir olur]
 zaḡāre: taru etmegi
 zaḡber(e) [zaḡbere]: keñez/geñiz²⁸⁶⁷ [keler]²⁸⁶⁸

²⁸⁵² Kelimenin “zerāgeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁵³ Kelimenin “zerāgeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸⁵⁴ Kelimenin “çelik çomak oyunu” anlamı ile “zerḥūl, zercūl, zerçūl” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁵⁵ Kelimenin “zerādoşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸⁵⁶ Kelimenin “zerdeşt, zerdhoşt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸⁵⁷ Kelimenin “zerd-gūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “bürāde” veya “berāde” olmalıdır.

²⁸⁵⁹ Kelimenin “jerf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁶⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸⁶¹ Kelimenin “zereng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “gegirme” olmalıdır.

²⁸⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yarağan” olmalıdır.

²⁸⁶⁴ Kelimenin “yarağan illeti (sarılık hastalığı)” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁶⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸⁶⁶ Kelimenin “zaḡār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

zağān: devlencec

zegand [zegand(i)]: bāz avāzı [pārs āvāzı]²⁸⁶⁹

[zegande²⁸⁷⁰: m]

zağang [zağang(i)]: sığır āvāzı²⁸⁷¹

zerğang [zağang(i)]²⁸⁷²: ögürme ve ınçkırma [ögürme ıçkırma]

zeft [zeft(i)]: ulu ya' nī büyük

zefd [zefed]: dölek²⁸⁷³

zefrīn [zefīn]: kürek

zefk [jefek]: çapak [çanak]²⁸⁷⁴

zekāf [zekāf(i)]²⁸⁷⁵: mürekkep

[76a]

zekāre: aldayıcı ve önegü [aldayıcı]²⁸⁷⁶

[zekāre: önegü]

zekār [zekāk(i)]²⁸⁷⁷: murdayıcı²⁸⁷⁸ [murdār yiyici]

45a

ve jegāl [zegāl]²⁸⁷⁹: kor ya' nī od

ve zelek [jelek]²⁸⁸⁰: m

zekān: ağlayıcı²⁸⁸¹

zekes [jekes]²⁸⁸²: inkār²⁸⁸³ [ma' āzāllah dimekdür]

zelaḥ: yalaḥ/yalık [yalva]²⁸⁸⁴

zelle [zele]²⁸⁸⁵: kimesneye ta' āmdan konulan nesne [ta' āmdan kimesneye konulan nesnedür]

zemāver²⁸⁸⁶: mühlet

²⁸⁶⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸⁶⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸⁶⁹ Kelimenin “yırtıcı hayvanların özellikle parsın sesi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁷⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁸⁷¹ Kelimenin “yırtıcı hayvanların sesi” anlamı ile “zağand” şekli bulunabilmiştir:

²⁸⁷² Kelimenin “zağang” şekli bulunabilmiştir:

²⁸⁷³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸⁷⁴ Kelimenin “çapak” anlamı ile “jefk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁷⁵ Kelimenin “zekāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁷⁶ Kelimenin “inatçı, başıboş, serseri, hırçın” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁸⁷⁷ Kelimenin “zāgen, jekāk, jokāk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁸⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “murdār yiyici” olmalıdır.

²⁸⁷⁹ Kelimenin “jogāl, zogāl” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁸⁰ Kelimenin “zelek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁸⁸¹ Kelimenin “dertten ve sıkıntıdan kendi kendine konuşan kişi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁸⁸² Kelimenin “jekes” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁸⁸³ Kelimenin “inkār” anlamı saptanamamıştır.

²⁸⁸⁴ Kelimenin “yalva” anlamı ile “zelec” şekli bulunabilmiştir; “yalaḥ” ya da “yalık” şeklinde okunabilecek herhangi bir anlam saptanamamıştır: Bkz. LL, TS.

²⁸⁸⁵ Kelimenin “zelle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁸⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

zemān: rüzgār
 ve zemāne: m
 zemzeme: āvāz [āvāze]
 zen: ‘avrat
 zengān: kasiķ kılı
 zemenc [zemenc(i)]²⁸⁸⁷: yuvalaķ taşı
 ve zemūn²⁸⁸⁸: m
 zemūnī: üzülme kesilme [ürülme²⁸⁸⁹ keslem?] ²⁸⁹⁰
 zenbān: enisun
 zenber: zenbīl
 zenbaķ: ak gül [f]
 zenbūre: zenberek oķı
 ve zenbūrek: m
 zenbūr: arı
 zencīl: incir²⁸⁹¹ [zincīr]
 ve zencīlek [zencīlek]: m²⁸⁹²
 zenaķ: eñek
 zenaķ-dān: eñek çuķurı
 jende: yamalu giyesi
 zende: büyük fīl
 zende²⁸⁹³: şuħuf-ı İbrāhīm [şuħuf-ı İbrāhīm Ĥalīl]
 zendovān [zendovāf(i)]: bülbül
 [zendovān(i): m]
 zeng [jeneg]²⁸⁹⁴: ötegen çıñraĝu
 jeng [jeneg]²⁸⁹⁵: pas
 jengār: kalemī cenger²⁸⁹⁶ [kalemī jengār]
 jengole [zengole]²⁸⁹⁷: çañ
 zengobār [zengobār(i)]²⁸⁹⁸: kāl‘e adıdur [meşhūr kāl‘e adıdur]

²⁸⁸⁷ Kelimenin “zemenç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

²⁸⁸⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁸⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “üzülme” olmalıdır.

²⁸⁹⁰ Kelimenin “yerden kesme ev” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁸⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “zincir” olmalıdır.

²⁸⁹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁸⁹³ Kelimenin “zend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁹⁴ Kelimenin “zeng, jeng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁸⁹⁵ Kelimenin “zeng, jeng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “jengār” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

²⁸⁹⁷ Kelimenin “zengole” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[zengole: yaķanak²⁸⁹⁹]

zengole: ilm-i műsikīden bir maķāmdur [ilm-i műsikīden bir maķāmuñ adıdır]

zeng-def [zeng-i def]: dumur²⁹⁰⁰ pulı [dumru pul]

zevār: ķarıřmıř

zevār: tusaķlar²⁹⁰¹ ķolluķcısı [dutsaķlar ķolluķcısı]

revāre [zevāre]²⁹⁰²: Rűstem'űn sűĉi²⁹⁰³ ķardařı adıdır [Rűstem'űñ kiĉi ķardařı adıdır]

zevāř: műřteri yılduzı

zevāġār: meřhűr keřiřdűr [keřiř-i meřhűrdur keřiřler arasında]

zevāh: dutsaķlar aşı

zever: yuķaru

zeverīn: yuķaruġı [yuġarġı]

zeverīm²⁹⁰⁴: egindirik [egindűrek]

zevel: deve tıabanı

zeh [jeh]²⁹⁰⁵: kiriş ve yiv [kiriş]

[zeh: yiv]

zeh: oġlan burusı

zeh: řavt²⁹⁰⁶

zeh [zehvāzād]²⁹⁰⁷: dűl ve dűř [dűl dűř]

ve zād: m^{2908 2909}

zeh-dān: oġlan yatadı

zehār²⁹¹⁰: ķasıķ

zehr [zehr(i)]: aġu

zehre: űd

zehre: ĉiĉek

zey [jey]: - [gelecek ya' nī hűkm-i ilāhī]²⁹¹¹

²⁸⁹⁸ Kelimenin “zeng-bār, zengibār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁸⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “baķanak” olmalıdır.

²⁹⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “dumru” olmalıdır. Farklı bir kullanım da sűz konusu olabilir.

²⁹⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “tusaķlar” ya da “dutsaķlar” olmalıdır.

²⁹⁰² Kelimenin “zevāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “kiĉi” olmalıdır.

²⁹⁰⁴ Kelimenin “zevernīm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹⁰⁵ Kelimenin “zeh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹⁰⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁹⁰⁷ Kelimenin “zeh- zād, zeh o zād” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹⁰⁸ Kelimenin “zeh- zād, zeh o zād” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹⁰⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

²⁹¹⁰ Kelimenin “zihār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[76b]

zehş [zehş(i)]: şu şıçramak

zeyān [jeyān]²⁹¹²: kaçınclu

zeyān [jeyān]: yırtıcı [yırtıcı ziyankār nesne]²⁹¹³

jeyān²⁹¹⁴: ziyānkār²⁹¹⁵

ve'z-zā'i'l-meksūreti[fi]'l-ḥareketi

zib²⁹¹⁶: keler [kekre²⁹¹⁷]

zib: aylak

zibil: murdār

zibil-dān: süpründülük

zirseng [zirseng(i)]²⁹¹⁸: kaṭun ṭuzluġı [kadın duzluġı]

zireng [zireng(i)]: yabān a'ac²⁹¹⁹ [yabān ağacı]

zirih: demür gönlek

zişt [zişt(i)]: çirkin [kirkin²⁹²⁰]

ziştıyād [ziştıyād]: mesāvci²⁹²¹ [mestuḥı²⁹²²]

[ziferverd̄in(i)]²⁹²³: ilkyaz ayı

zikāb [zikāb(i)]: ḥız ve muḥanneş [ḥız ve muḥabbet]²⁹²⁴

45b

ve zikāv [ve zikāv(i)]²⁹²⁵: m

zikonc [zikenc(i)]²⁹²⁶: büyük çanak

zimestān [zimestān(i)]: kış

zimestānī: kışlık ve kışlak

zinc [zinec]: f [renc]²⁹²⁷

²⁹¹¹ Kelimenin “göl, gölcük” anlamı ile “jıy”; “yaşam, hayat” anlamı ile “zı” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, BK. Kelimelerin “ḥük-m-i ilāhī” anlamı tespit edilememiştir. Bu anlam “gelecek” anlamına daha yakın olduğu için metinde geçen kelimeyi “gölcük” okumak mümkün ise de “gelecek” şeklinde okumak tercih edilmiştir.

²⁹¹² Kelimenin “jıyān” şekli bulunabilmiştir. Bkz. FZ, TS.

²⁹¹³ Kelimenin “yırtıcı” anlamı ile “jıyān”; “ziyankār” anlamı ile “ziyān” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

²⁹¹⁴ Kelimenin “ziyān” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

²⁹¹⁵ Bu kelime TDKN’de ayrı bir madde başı ile gösterilmemiş; bir önceki madde başının altına iki ayrı anlam olarak yazılmıştır.

²⁹¹⁶ Kelimenin “zeb” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD.

²⁹¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “keler” olmalıdır.

²⁹¹⁸ Kelimenin “jireşk, zirişk, zereng” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, LL.

²⁹¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağac” olmalıdır.

²⁹²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “çirkin” olmalıdır.

²⁹²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “mesāvici” olmalıdır.

²⁹²² Kelime yanlış yazılmıştır; “mesāvici” olmalıdır.

²⁹²³ Kelimenin “ferverd̄in” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD.

²⁹²⁴ Kelimenin “mürekkap, zāc suyu, hibr ve midād” anlamları ile “zekāb” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

²⁹²⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

²⁹²⁶ Kelimenin “zokenc” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, BK.

zindān [zindān(i)]: f
 zinde [zinde]²⁹²⁸: diri
 zinde: çevük [çevük²⁹²⁹]
 zindigānī: dirilik
 zinhār [zinhār(i)]: āmān
 zinhārī: harāc ödeyici kāfir [harāc ödeyici kāfirdür]
 zih: kenār
 zih: meftūl ve meftūn [meftūl ve mestūn]²⁹³⁰
 zih: yağa
 zihī: ‘aceb²⁹³¹
 ve zī [zī]: m [m ‘aceb]²⁹³²
 [jī: deriñ bület²⁹³³]
 jiyān [jiyāz(i)]²⁹³⁴: añırıcı
 zīb [zīb(i)]: bezek [yemek²⁹³⁵]
 zībā: gökcek [gökçek]
 zībāyī: gökçeklik [gökçeklik]
 zīc: ceng yarağı
 zīr: aşığa
 zīrīn: aşığaki [aşığacı²⁹³⁶]
 zīrbā: f
 ve zīrbāc: m
 ve zīr-dest [zīr-dest(i)]: aşığa ya ‘nī ra ‘iyyet [ra ‘iyyet]²⁹³⁷
 zīrek: ‘ākil
 zīre: kemmūn [kimnon]
 zīre: geyik derisi²⁹³⁸
 zīg: döşek
 zīg [zī²⁹³⁹]: haşır²⁹⁴⁰ [haşır]

²⁹²⁷ Kelimenin “ağlama, feryat etme, acı ile inleme” anlamları ile “zenc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹²⁸ Kelimenin “zinde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹²⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çevük” olmalıdır.

²⁹³⁰ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

²⁹³¹ Kelimenin “aferin” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹³² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁹³³ Kelime yanlış yazılmıştır; “büget” olmalıdır.

²⁹³⁴ Kelimenin “jiyān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “bezek” olmalıdır.

²⁹³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “aşığaki” veya “aşığağı” olmalıdır.

²⁹³⁷ Kelimenin “ra ‘iyyet” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁹³⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

z̄in: eyer

z̄in-pūş [z̄in-pūş(u)]: ğāşiye [ġāişe²⁹⁴¹]

z̄ivār²⁹⁴²: bezek

ve z̄iver [z̄ivār]²⁹⁴³: m

ve'z-zā'i'l-mazmūmeti[fi]'l-ḥareketi

zobān [zobān(i)]: dil

zobān-ḥ'āh [zobān-ḥ'āh(u)]: dilenci

zobān-ger: bişmiş ve ekşimiş süd

zobāne: toқа²⁹⁴⁴

zobāne: yalıñ

zort [zorob]: koķu ve yetişmiş yimiş [koķar ve yetişmiş yimiş]²⁹⁴⁵

zork̄in [zork̄in(i)]²⁹⁴⁶: ḥalka

[77a]

zoş: çiy

zof̄t [zof̄t(u)]: baḥil

zof̄ti: paḥillık²⁹⁴⁷

zok: yolda kendü kendüyle söyleyü giden [yolda kendüsiyle söyleyü giden kimesne]

zogāl: barmak

jokūr [zokūr]²⁹⁴⁸: kötü ve himmetsiz kimesne [himmetsiz kimesne]

[zokūr²⁹⁴⁹: kötü kimesne]

zolf [zolof]²⁹⁵⁰: saç bölügi [sac bölügi]

zoleyfen [zoliġen]²⁹⁵¹: kıvrırma²⁹⁵² koŗkunc [koŗkma ve kulunc²⁹⁵³]

zonber [jonir(i)]²⁹⁵⁴: tekne

jüb̄in [züp̄in(i)]²⁹⁵⁵: ḥarbe

²⁹³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “z̄iġ” olmalıdır.

²⁹⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥaşir” olmalıdır.

²⁹⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ġāşiye” olmalıdır.

²⁹⁴² Kelimenin “ziver” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁴³ Kelimenin “ziver” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁴⁴ Kelimenin “terazi dili, toka dili” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹⁴⁵ Kelimenin “kadın tuzluğu, ender-baris” anlamları ile “zirt, zirişk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK. Bu bitki güzel kokulu ve meyvesi bol bir bitki imiş.

²⁹⁴⁶ Kelimenin “zork̄in” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “baḥillık” olmalıdır.

²⁹⁴⁸ Kelimenin “jekūr, zekūr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁴⁹ Kelimenin “jekūr, zekūr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁵⁰ Kelimenin “zolf” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁵¹ Kelimenin “zoleyfen, zilifen, jeliġen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

²⁹⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “koŗkma” olmalıdır.

²⁹⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “koŗkunc” olmalıdır.

²⁹⁵⁴ Kelimenin “zonber, zonbor” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

jūpīn [zūpīn(i)]: şaşkın²⁹⁵⁶ [sıpkın]

zūd [zūd(u)]: tiz

zūr [zūr(u)]: kuvvet

zūdter: tizrek

zūr [zūr(u)]: yalan

zūr [zūr(u)]: bühtân

zūş [zūş(u)]: yavuz ve katı gönüllü [bavuz²⁹⁵⁷ ve kan²⁹⁵⁸ gönüllü]

zül [zül(u)]: hū çaylak kuşu [çarлак/çırлак kuşu]²⁹⁵⁹

el-faşlü't-tāsi' i fi's-sīni'l-meftūhati['l-ḥareketi]

sā: ḥarāc

sā: beñdeş

sā: bac

sāc: ardıc ağacı

sād: düz yir

sāde: tır [durı]

sāde: itmiş [iletmiş]²⁹⁶⁰

sāde: ārāyişsiz

46a

sāde: aşınmış

ve sāre: m²⁹⁶¹

sāre: yol üstünde dikilen nişān [yol üstünde dikilen nesne]²⁹⁶²

sār [sāz]²⁹⁶³: sığircık

sār: ser ya'ni baş

sebok-bār [sebok-sār]: yeyni başlu dimekdür [yeyni başlu dimekdür alağı zāiddür]

sārā: koçucu nesne

sār-bān: deveci

sāroc²⁹⁶⁴: hezārdāstān dinilen kuş [hezārdestān diyilen kuş]

ve sārok²⁹⁶⁵: m

²⁹⁵⁵ Kelimenin “jūpīn, zūpīn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “sıpkın”, “sıpgın” veya “sıpkun” olmalıdır.

²⁹⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yavuz” olmalıdır.

²⁹⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “katı” olmalıdır.

²⁹⁵⁹ Kelimenin “çuluk” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

²⁹⁶⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁹⁶¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁹⁶² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁹⁶³ Kelimenin “sār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁶⁴ Kelimenin “sārec” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- sāroc [sārūc(u)]²⁹⁶⁶: alçu [alcu]
sāz: çalğu [çalğu(a)]
sāroc [sārūc(u)]²⁹⁶⁷: kumla karışmış kirec
sāz: yarağ ve düzen
sāzende: çalıcı
sāze-kār [sāz-kār]²⁹⁶⁸: tavāşī ya ‘nī hādēm [tavāş ya ‘nī hādēm]
sāz-kār: düzülmiş iş
sātūr [sātūr(u)]: f [f kaşab şatırı]
sāğ: kiremit [kiremit ev]
sāğēr: piyāle
sāk: baldır
sāl: yıl
sālār: çeri başı
sālār: nāib
sāl-hūr²⁹⁶⁹: yaşlu [yaşlu(a)]
ve sāl-hūrde: m
ve sāl-kānī [sālīkānī]²⁹⁷⁰: yıllık
ve sālīyāne [ve sālīyāne]: m
ve sālē: m
sām: elegim sağmal
sām: tebde²⁹⁷¹ olan şaş²⁹⁷² [tene²⁹⁷³ olan şiş]
[sām: pehlivān adıdur]
[77b]
sāmān: oran ve şabr
sāmān: işlāh ve ‘afl²⁹⁷⁴ ve yön [şalan²⁹⁷⁵ ve ‘aql ve yön]
sāye: ulu şancağ²⁹⁷⁶
sāye: gölge

²⁹⁶⁵ Kelimenin “sārek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁹⁶⁶ Kelimenin “sārūc, sārū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁶⁷ Kelimenin “sārūc, sārū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁶⁸ Kelimenin “sāz-kār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁹⁶⁹ Kelimenin “sāl-hūrd, sāl-hūrde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁹⁷⁰ Kelimenin “sālē, sālīyāne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

²⁹⁷¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “tende” olmalıdır.

²⁹⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “şiş” olmalıdır.

²⁹⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “tende” olmalıdır.

²⁹⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “‘aql” olmalıdır.

²⁹⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “işlāh” olmalıdır.

²⁹⁷⁶ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

sāye-bān: gölgelik

sān: yürüyüş

sān: ḥu [ḥun²⁹⁷⁷]

sānkīn: beribbe²⁹⁷⁸ [beriyye]

sāv: ḥarāc

sāv: altun bürādesi

sāven: panbuḡ sebedi [panbuḡ sepedi]

sāvīn : çirk

seped: selle

sebed-çīn [seped-çīn]²⁹⁷⁹: başaḡ

seperək²⁹⁸⁰: şaru ağac

seperīş²⁹⁸¹: meydān

sebz [sebz(i)]: yeşil

sebzek: maşlık

sebze: çemen

sebze-zār: çemenistān

seb' [seb'(i)]: sırça sarāy²⁹⁸²

sebok: yeyni

sebū: destī

sebū: señek

sepūs [sepūs(u)]: kepek

sepū: herīse

sepūse: ḡoñaq [ḡolak]

sete [seteh]²⁹⁸³: ḡaste

setā: tefsīrdür İbrāhīm peyamber 'm [tefsīrdür²⁹⁸⁴ İbrāhīm peygamberūñ Yāzende²⁹⁸⁵ adlu şuḡufunuñ]

secīf [secīf(i)]: yay kirişi

secencel: arı ve durı²⁹⁸⁶

²⁹⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥu” olmalıdır.

²⁹⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “beriyye” olmalıdır.

²⁹⁷⁹ Kelimenin “sebed-çīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁸⁰ Kelimenin “siperek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁸¹ Kelimenin “siperiş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

²⁹⁸² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁹⁸³ Kelimenin “siteh, sitih” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “tefsir” olmalıdır.

²⁹⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “Pāzend” olmalıdır.

²⁹⁸⁶ Kelimenin “ayna” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

saht [saht(i)]: katı

[sahte: sikkeli akça²⁹⁸⁷]

sahtî: katılık

saḥon: söz

saḥon-âferin²⁹⁸⁸: sözi eyü [sözi eyü söyleyici]

saḥon-çin²⁹⁸⁹: kovcu

saḥon-gozâr [saḥon-godâr]²⁹⁹⁰: hâzır cevâb

sedâb: kürdeme²⁹⁹¹ [kerdime]

sedre: öyün²⁹⁹²

sede: saya gicesi [saya giçesi]

ser: baş

ser: salbur

ser: murâd ve tamâm [murâd]

serâ: ev

46b

serâb: şalgım

serâperde: ev perdesi²⁹⁹³

serâyçe: kiçi ev [kiçi ev ya 'nî hücre]

serâyçe: ay ve gün ağılı

ser-â-ser: başdan başa

serâsime [serâsime]²⁹⁹⁴: sersâm [sersem]

ser-geşte: başı degzinmiş ya 'nî hayrân [baş degzinmiş ya 'nî hayrân]

ser-âgâz: her nesnenün evveli

ser-âgüc [ser-âgüc(u)]: baş serâgücü [baş şargusu]

ser-âgüc [ser-âgüc(u)]²⁹⁹⁵: deve burunduruğı

ser-efrâz: baş(ı) yücelüci [baş yüceldici]

[78a]

serencâm: işün âhîri

serây: ev

²⁹⁸⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁹⁸⁸ Kelimenin “soḥen- âferin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁸⁹ Kelimenin “soḥen-çin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

²⁹⁹⁰ Kelimenin “soḥen-gozâr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁹⁹¹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kerdime” olmalıdır.

²⁹⁹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

²⁹⁹³ Kelimenin “harem perdesi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

²⁹⁹⁴ Kelimenin “serâsime” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

²⁹⁹⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

serāy-i ḥarāç [serāy-i ḥarā]²⁹⁹⁶: divān evi

ser-bār [ser-bāz]²⁹⁹⁷: serber

ve ser-vār: m

ser-pāyān: dükbend²⁹⁹⁸ [dülbend]

ser-per [serpez]²⁹⁹⁹: başcı

ve ser-pīr [ve ser-pīz]³⁰⁰⁰: m

ser-bend [ser-bend(i)]: geçeymen [geceymen]

ser-pūş: baş örtüsü

ser-çengelük [ser-çengelük(u)]³⁰⁰¹: eli ve ayağı egri ve başı yaklaşmış [eli ve ayağı egri ve başı yaklaşmış]

serḥad: sınır

ser-ḥāre [ser-ḥār]³⁰⁰²: baş ignesi

serd: şovuk

ser-ḥīl [ser-ḥīl(i)]: çeri başı

sermā [ve sermā: şovuk [m]

serdāb [serdāb(i)]: yüksek yirde [yüksek yerde olan ev]³⁰⁰³

ve serdābe: m

ve serdāve: m³⁰⁰⁴

serserī: ‘abeş ve kolayına nesne

ser-şāḥ [ser-şāḥ(i)]: katıl ağacı [kayı³⁰⁰⁵ ağacı]

ser-gozeşt [ser-godeşt(i)]³⁰⁰⁶: başdan geçen

ser-gerdān [ser-gerdān(i)]: başı degzinmiş ya ‘nī ḥayrān

ser-keş: baş çekici

sergīn [sergīn(i)]³⁰⁰⁷: elegim sağmal

sergīn [sergīn(i)]: tezek

[sergīn(i)]³⁰⁰⁸: yuvalacı³⁰⁰⁹ ya ‘nī toñuzlan kurdı]

²⁹⁹⁶ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

²⁹⁹⁷ Kelimenin “ser-bār, ser-vār, ser-bārī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

²⁹⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “dülbend” olmalıdır.

²⁹⁹⁹ Kelimenin “serpez” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞLT.

³⁰⁰⁰ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

³⁰⁰¹ Kelimenin “eli ve ayağı büzülmüş, çolak” anlamı ile “çengelük” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁰⁰² Kelimenin “ser-ḥāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁰³ Kelimenin “yer altında olan oda, ev; bodrum” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁰⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁰⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “katıl” olmalıdır.

³⁰⁰⁶ Kelimenin “ser-gozeşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁰⁷ Kelimenin “serkiş, sorkiş, şodkiş, sorkiş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LL.

³⁰⁰⁸ Kelimenin “sergīn-gerdān, sergīn ğaltān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. KGS, TS.

³⁰⁰⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

[gerdān(i): m]
 serem³⁰¹⁰: kıcı [kılı³⁰¹¹]
 ser-i māh [ser-māh]: aybaşı
 ser-māye: m [sermaye]
 serme: sirkīn [sirken]
 sertāy [sernāy(i)]³⁰¹²: şurna
 serend [serend(i)]³⁰¹³: sarmaşık
 serend [serend(i)]³⁰¹⁴: bağdaş
 ser-nigūn [ser-nogūn]³⁰¹⁵: baş aşağı
 serv [serv(u)]: andur³⁰¹⁶ ağacı [anduz ağacı]
 servā: hikāyet
 servād: şî'ir
 server: re'īs ve ulu
 sere: eyü
 sere: yarar
 sere: geçer akça
 ser-heng [ser-heng(i)]: çavuş
 serir: elegim sağmal
 serin: un özi
 serine³⁰¹⁷: baş bard [baş bart]
 sezv [sezū]³⁰¹⁸: yarar
 sezā: lāyık
 ve sezā-vār [sezā-vār]: m
 sefte³⁰¹⁹: bir yirden bir yire gönderülen nesne
 sefte: nakl-i şehādet³⁰²⁰
 sefte: muhtāc³⁰²¹
 sefc: kavun

³⁰¹⁰ Kelimenin “serm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kıcı” olmalıdır.

³⁰¹² Kelimenin “sernāy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰¹³ Kelimenin “sirind” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰¹⁴ Kelimenin “sirind” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁰¹⁵ Kelimenin “ser-nigūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “anduz” olmalıdır.

³⁰¹⁷ Kelimenin “şirine” şekli bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

³⁰¹⁸ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

³⁰¹⁹ Kelimenin “softe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁰²⁰ Kelimenin “poliçe, her tür kıymetli evrak, senet” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

³⁰²¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

sefce [sefçe]: düglek [dügvek]

[78b]

sefer: kirpi [kirpü]

sefat: sürme koyacak

sefe: ilenmek³⁰²²

seg: it

segāb: kұnduz

segābi: m

segāl: şinu³⁰²³

segāle: tezek³⁰²⁴

segçe [segce]: zağar

seg dendān: it arusu³⁰²⁵ [it azusu]

sekze: inçkırık

seg-i divāne: kұduz it

seksek³⁰²⁶: yilegen tavar

sekne³⁰²⁷: ay

selme [seleme]³⁰²⁸: mantar

sem: ağı³⁰²⁹

semārūğ [semārūğ(u)]: tımalan mantar

semāne: yıldırçın³⁰³⁰ [bıldırçın]

47a

semç [semec]³⁰³¹: zīr-i zemīn [der-zemīn³⁰³²]

ve semçe [ve semçe]: m

semen: akgül

semend [semend(i)]: egir at

semender: od içinde olan kuş

ve semendūr [ve semendūr(u)]: m

semengān: şehir adıdur

³⁰²² Kelimenin “akılsızlık, izansızlık, kötü huyluluk” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁰²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “şanu” olmalıdır.

³⁰²⁴ Kelimenin “köpek necesi, köpek gübresi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁰²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “azusu” ya da “azusu” olmalıdır.

³⁰²⁶ Kelimenin “soksok, sogsog” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁰²⁷ Kelimenin “sikene” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰²⁸ Kelimenin “selme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁰²⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁰³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “bıldırçın” olmalıdır.

³⁰³¹ Kelimenin “semç, somc, somç, somçe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰³² Kelime yanlış yazılmıştır; “zīr-i zemīn” olmalıdır.

semnū [semnū(a)]: erişte aşu

[seme: zivle]

seme: yoşuñ

seneb: yir altı³⁰³³

senbūse: şamşa

send [sened]: kuş yerni³⁰³⁴ [kuş terni³⁰³⁵]

send [sened]³⁰³⁶: ħarām-zāde

sendel: söyleyici³⁰³⁷

seng [seng(i)]: taş

seng-āsiyāb [seng-i āsiyāb(i)]: degirmen taşu

[seng-i āsiyā³⁰³⁸: döner kösre taşu]

sengçe [sengce]: tolu [tolu(a)]

seng-ĥāre [seng-i ĥār]³⁰³⁹: katı taş [kat³⁰⁴⁰ taş]

seng-ĥār [seng-i ĥār]: kırkıl³⁰⁴¹ [kartal]

[seng-dān(i): kuş kursağı]

sengistān [sengistān(i)]: taşlık [daşlık]

ve senglāḥ [ve senglāḥ(i)]³⁰⁴²: m

senglālīk [senglālīk(i)]: yunt kuşu [yund kuşu]

sengem³⁰⁴³: tañrı devecigi dedükleri çekürge [tañrı devecigi dedükleri çekrek³⁰⁴⁴]

sengūr [sengūr(u)]: şerbetci fuḳḳāğ³⁰⁴⁵ ḳodığı ḳabdur [şerbetci fuḳḳāğ'ların ḳoyduğı ḳab]

[sengīn(i): taşlu]

sengīn [sengīn(i)]: ağır nesne

sevk [sevk(i)]³⁰⁴⁶: buğday salḳımı

sevk [sevk(i)]: ig³⁰⁴⁷

³⁰³³ Kelimenin “yer altında olan ev” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “burnu” veya “burnı” olmalıdır.

³⁰³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “burnu” veya “burnı” olmalıdır.

³⁰³⁶ Kelimenin “sind” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰³⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁰³⁸ Kelimenin “kösre taşu” anlamı ile “sān” ve “āsyābe, āsyāne” şekilleri bulunabilmiştir: “Kösre taşu” kelimesinin anlamları içerisinde “çevirme kösre” ifadeleri geçmektedir. Buradaki “döner” kelimesi “çevirme” yerine kullanılmış olmalıdır: Bkz. LD, TS.

³⁰³⁹ Kelimenin “ĥārā, seng-i ĥārā, seng-ĥāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁰⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “katı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁰⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kartal” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁰⁴² Kelimenin “senglāḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁰⁴³ Kelimenin “segem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çekürge” ya da “çekirge” olmalıdır.

³⁰⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “fuḳḳāğ” olmalıdır.

³⁰⁴⁶ Kaynaklarda “buğday sümbülü, sümbül kılçığı” anlamları ile “süg, sük” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

sevkend [sevkend(i)]: and

sevlī: şaban

sevl³⁰⁴⁸: deve tabanı

sehm [sehom]³⁰⁴⁹: k̄orku [k̄orhu]

sehm [sehm(i)]: heybet

sehrīc [sehrīç]: şarnīc³⁰⁵⁰

[79a]

sehm-nāk [sehmināk(i)]³⁰⁵¹: k̄orkulı [k̄orkunc]

seyl [seyl(i)]: seyl yolu

ve seylāb: m

ve's-sīni'l-meksūreti[fi]'l-ḥareketi

sipār [sibār]: mengene

sipār: şaban³⁰⁵²

sipār: sürilmiş yir

ve sīpāre [ve sipāre]: m³⁰⁵³

sīpārī [sipārī]³⁰⁵⁴: añır³⁰⁵⁵ [añız]

sipās [sipās(i)]: minnet

sipāse: kerem ve lütf

sipāğ [sibāğ]: etmek katığı

sipāğnāğ [sipānāḥ(i)]³⁰⁵⁶: isfanāğ [isfanāḥ]

sipāh: leşker

ve sīpeh [ve sipeh]³⁰⁵⁷: m

siper: kalkan

siperī şoden: āḥir olmak

sipes: ardınca [ardınça]

sipenc [sipenc(i)]: eyreti

sipester: gerürek

sipend [sipend(i)]: yüzerlik [üzerlik]

³⁰⁴⁷ Kelimenin “ḥār-i tiğ” anlamı ile “sūk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁰⁴⁸ Kelimenin “sül, sevel” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁴⁹ Kelimenin “sehm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁵⁰ Kelimenin “havuz, suyun biriktiği hendek (sarnıç)” anlamları ile “şıhrīc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁰⁵¹ Kelimenin “sehm-nāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁵² Kaynaklarda “saban demiri” anlamı ile “sopār” kelimesi bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁵³ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁰⁵⁴ Kelimenin “sīpār, sīpārī, sībārī, sifārī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁰⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “añız” olmalıdır.

³⁰⁵⁶ Kelimenin “sīpānāc, sīpānāḥ, sifānāḥ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁰⁵⁷ Kelimenin “sipeh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- sipen-dān [sipen-dān(i)]: üzerlik tohumu [üzerlik tohum]
 sipehbed [sipehīd]³⁰⁵⁸: çeri başı
 ve sipeh-dār [ve sipeh-dār(i)]: m
 ve sipehsālār: m
 [ve sipāhsālār: m]
 sipihr [sipihr(i)]: gök
 sipihr [sipihr(i)]: zamāne
 sipihr [sipihr(i)]: güneş
 sipīd: ak
 sipīdāb [sipīdāb(i)]: üstünc³⁰⁵⁹ [üstübec]
 ve sipīdāc [ve sipīdāc(i)]: m
 ve sipīd-bā: ak şorba
 sipīdār: ak kavak
 sipīd-mohre: dervīşler çaldığı boncuk [dervīşler çaldığı mühre]
 sipīde-dem: tañyiri ağarmak
 sipīdi: aklık
 sitā: uvacık³⁰⁶⁰ [üç kat]
 ve site: m [m yir altı³⁰⁶¹]
 sitā: ögmek [ögüş]
 ve sitayiş: m
 sitāre: yılduz
 sitār: ol yirdür ki zıkr ortasında yufkadur [deñiz ortasında ol yirdür ki yufkadur dāiresi deriñdür]³⁰⁶²
 isterteg: eyer-şanem denen ağac³⁰⁶³
 sitāğ [sitāğ(i)]: eyersüz at
- 47b**
- sitāk [sitāk(i)]: ol fidandur ki ağacuñ kökünden çar³⁰⁶⁴ [ol fidandur ki ağacuñ kökünden çıkar]
 sitām [sitām(i)]: -³⁰⁶⁵

³⁰⁵⁸ Kelimenin “sipeh-bed, sipeh-sālār, sipeh-dār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “üstübec” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁰⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “üç kat” olmalıdır.

³⁰⁶¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁰⁶² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁰⁶³ Kelimenin “yebriçü’s-sānem” ya da “abdüs-selām” anlamı ile “setreng, estereng, istereng” şekilleri bulunabilmiştir. Bahsi geçen kelime bir bitki adıdır. Burada geçen “eyer-şanem” ifadesine herhangi bir kaynaktan ulaşılamamıştır. Bu ifade “yebriçü’s-sānem” kelimenin bozulmuş şekli olmalıdır: Bkz. LD, BK.

³⁰⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çıkar” olmalıdır.

³⁰⁶⁵ Her iki nüshada da bu kelimenin altına, bir önceki kelimenin anlamı taşmıştır.

sitān [sitān(i)]: ferāhesi³⁰⁶⁶ üstüne yatmış kimesne [qorcası³⁰⁶⁷ üstüne yatmış kimesne]³⁰⁶⁸

sitāvend [sitāvend(i)]³⁰⁶⁹: direk üzerine yapılmış şofa [direk üzerine yapılmış şof³⁰⁷⁰]

sitān: bir nesnenüñ aşlı³⁰⁷¹

sitāve: ögme³⁰⁷²

sitāyende [sitā-bend(i)]: ögüci

sitāyiş-gāh [sitāyiş-gāh(i)]: ögecek vaqıt

[79b]

sitem: güc

sitātīn-gāh [sitāyiş-gāh(i)]³⁰⁷³: şî'irden qurtulacaq ya'nî maqlaş yiri [şî'irden qurtulacaq ya'nî maqlaş³⁰⁷⁴yiri]

siterteg [setrineg(i)]³⁰⁷⁵: ebrū-şanem dedükleri ağacdur [ebrüye şanem]

ve isterneg³⁰⁷⁶: m

ve siterven [sitereng(i)]³⁰⁷⁷: oğul ve kız getirmez 'avrat

[ve siterven: m]

sitem-kār [sitem-kār(i)]: güc idici

sitenbe: ulu dīv

sitenbe: ulu ādem

sitenbe: qegde?/qekde turağan [cegre?/cekre? durağan]³⁰⁷⁸

sitīze: önegülük

ve sitiye: m

sitīğ [sitīğ(i)]: toğru nesne

sitīm: eski yaradur ki oñulmaz [eski yara ki oñulmaya]

ve istīm: m

sirāy [sirāy(i)]³⁰⁷⁹: ırk³⁰⁸⁰ [ır]

³⁰⁶⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁰⁶⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁰⁶⁸ Kelimenin "sırtüstü, arka üstü yatmış; çalkoyun" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁶⁹ Kelimenin "setāvend, sotāvend" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁷⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; "şofa" olmalıdır.

³⁰⁷¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁰⁷² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁰⁷³ Kelimenin "sitāyiş-gāh" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁰⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "maqlaş" olmalıdır.

³⁰⁷⁵ Kelimenin "yebriçu's-sānem" ya da "abdüs-selām" anlamı ile "setreng, estereng, istereng" şekilleri bulunabilmiştir. Bahsi geçen kelime bir bitki adıdır. Burada geçen "ebrū-yı sānem" ya da "ebrū-sānem" ifadelerine herhangi bir kaynaktan ulaşılamamıştır. Bu ifadeler "yebriçu's-sānem" kelimenin bozulmuş şekli olmalıdır: Bkz. LD, BK.

³⁰⁷⁶ Kelimenin "istereng" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁰⁷⁷ Kelimenin "siterven, seterven, sotorven" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁰⁷⁸ Kelimenin "güçlü, kuvvetli; çirkin, iğrenç, korkunç, kaba kimse; kibirli, cüretkâr, söz dinlemeyip öğüt kabul etmeyen kimse; dev, şeytan" anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- sirāyende³⁰⁸¹: ırkıcı³⁰⁸² [ırılayıcı]
- sirde: gizlüden haber verici [gizlüden haber veren]³⁰⁸³
- sirişt [sirişt(i)]: yaradılmış ve hu [yaradılış ve hu]
- sirişk [sirişk(i)]: gözyaşı
- [sirişk(i): yağmur³⁰⁸⁴]
- sirişk [sirke]³⁰⁸⁵: şeftālū ağacı
- sirke: f³⁰⁸⁶
- sirinc [sirinc(i)]: sülügen [sülüg³⁰⁸⁷]
- ve işrinc [ve isrinc]³⁰⁸⁸: m
- sire³⁰⁸⁹: yalıñ
- siriş: çiriş [çiriş]
- sirişom: selim³⁰⁹⁰ [yelim]
- sifāl [sifāl(i)]: sakısı
- sifāle: toprakdan olan çanak ve çölmek [toprakdan olan çölmek ve çanak]
- sikār [sikār-i āhenc]³⁰⁹¹: - [kaç³⁰⁹²]
- sigāl [sigāl(i)]: mekr ve şanu
- sik-bā: sirkelü aş [sirlü³⁰⁹³ aş]
- sinced³⁰⁹⁴: igde
- sinced-rāzī: kıızıl igde ya‘nī ‘unnāb [‘unnāb]
- sinde [sind(i)]³⁰⁹⁵: vilāyet adıdır
- sindān [sindān(i)]: örs
- [sinī: f]
- sivāre: mescid çöri çöpi [mescid cöri³⁰⁹⁶ ve çöpi]
- sivom: üçünci

³⁰⁷⁹ Kelimenin “serāy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ır” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁰⁸¹ Kelimenin “serāyende” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁰⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “ırlayıcı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁰⁸³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁰⁸⁴ Kelimenin “yağmur damlası” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁸⁵ Kelimenin “kırmızıya çalar beyaz çiçekli ağaç” anlamı ile “sirişk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁸⁶ Bu kelime TDKN’de bir önceki maddede verilmiştir.

³⁰⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “sülügen” olmalıdır.

³⁰⁸⁸ Kelimenin “isrinc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁰⁸⁹ Kelimenin “halis, öz, karışksız” anlamı ile “sere” şekli bulunabilmiştir:

³⁰⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yelim” olmalıdır.

³⁰⁹¹ Kelimenin “sogār-āhenc, sokār-āhenc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁰⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “kışac” olmalıdır.

³⁰⁹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “sirkelü” olmalıdır.

³⁰⁹⁴ Kelimenin “sincid” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁹⁵ Kelimenin “sind” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁰⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “çöri” olmalıdır.

[sihe: f]

sipāye: şac ayakı [şac ayak]

sīpā [sipā]: sīpa [-]³⁰⁹⁷

sih-dirre [sih-dire]: toğurcın [doğurcun]

sih-gūşe: demürdögen³⁰⁹⁸ [demürdiken]

sihī: toğrı

sī: otuz

siyām [siyām(i)]: tağ adıdur [Keykāvūs’uñ oğlı adıdur ser ‘acem kecleridür?]

siyāh: kara

siyāvoş: Keykāvūs oğlı adıdur [m]

siyāh-fām [siyāh-fām(i)]: kara renk [kara denk³⁰⁹⁹]

siyāh-pūş: kara giyici [kara gici³¹⁰⁰]

siyāh-çerde: kara yağız

siyāhçe: karaca [karaça³¹⁰¹]

siyāh-gūş [siyāh-gūş(u)]: kara kulak [karağūş³¹⁰²]

siyāhī: karalık

sīb [sīb(i)]: alma

ve sīv [sīv]: m [sīv]

sīb [sīb(i)]: atuñ kulağı arasında sarkan perçemi [atuñ kulağı arasında sarkan]

sīh [sīh(i)]: şiş [-³¹⁰³]

[80a]

sīr: toğ

sīr [sīr(i)]: sarımsak

sīr-kūb [sīrikūp]³¹⁰⁴: sarımsak dögecek

sīrāb [sīrāp]³¹⁰⁵: şuya kanmış

sīrom: taşma

sīreng [sīreng(i)]: hümā kuşı

sīreng [sīreng(i)]³¹⁰⁶: ulu ādem

³⁰⁹⁷ Kelimenin “sehpa” anlamı ile “sipā” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD.

³⁰⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “demürdiken” veya “demürdiken” olmalıdır.

³⁰⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “renk” olmalıdır.

³¹⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “giyici” olmalıdır.

³¹⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “karaca” olmalıdır.

³¹⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “kara kulak” olmalıdır. Kelime Türkçe “kara” ile Farsça “kulak” anlamına gelen “gūş” kelimeleri terkip edilerek oluşturulmuş olmalıdır.

³¹⁰³ TDKN’de bu kelimenin altına, bir önceki kelimenin anlamı taşmıştır.

³¹⁰⁴ Kelimenin “sīr-kūb” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, ŞL.

³¹⁰⁵ Kelimenin “sīrāb” şekli bulunabilmiştir. Bkz. FZ, ŞL.

s̄irū: kirpi [kirpü]

s̄irīg: üzüm şalkımı [üzüm salkımı]

siyenyer [s̄isenber]³¹⁰⁷: - [parsama³¹⁰⁸]

s̄iğ [s̄iğ(i)]: sırça³¹⁰⁹

si-yik: üçpir³¹¹⁰ [üçde bir]

si-yiki [si-kī]: şarāb-ı müselles̄

s̄ile: süri

s̄ile: kösre urmağ [eñse urmağ]³¹¹¹

s̄ilī: k̄opuz

s̄im: gümüş

s̄imān [s̄imān(i)]: yüz nişānı³¹¹²

s̄im-āb: gümüş şuyı [zīve³¹¹³]

s̄icūr [s̄imcūr(u)]³¹¹⁴: pādīšāh muḳarriblerinden bir kimesnenüñ adıdur [pādīšāhlar muḳarriblerinden bir kimsedür]

s̄imurğ [s̄imurğ(i)]: hümā

48a

s̄ic [s̄inec]³¹¹⁵: maṭaş [nadaş]³¹¹⁶

s̄ine: göğüs

s̄ine-bend [s̄ine-bend(i)]: göğüs bağı [gömükzūrek³¹¹⁷]

s̄ivom [s̄ivom]: otuzuncı

ve siyom [ve siyom]: m

ve s̄ivīm³¹¹⁸: m³¹¹⁹

ve's-s̄ini'l-mazmūmeti'l-ḫareketi

soporz: ṭalāğ

[ve soporz: m]

sopost [sopost(u)]: yonca [bonca³¹²⁰]

³¹⁰⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³¹⁰⁷ Kelimenin "sisenber" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³¹⁰⁸ Kelimenin "marsama, varsama, barsama" şekilleri bulunabilmiştir:

³¹⁰⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³¹¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; "üçde bir" olmalıdır.

³¹¹¹ Kelimenin "ḍarbetü'l-kef" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³¹¹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³¹¹³ Kelimenin "jive, jire, jerni" şekilleri bulunabilmiştir:

³¹¹⁴ Kelimenin "simcūr" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹¹⁵ Kelimenin "sinec" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

³¹¹⁶ Kelimeler yanlış yazılmıştır; "nadas" olmalıdır.

³¹¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "gömüldürük" olmalıdır.

³¹¹⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³¹¹⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

sopost-zār [soposte-zār]: yoncalık [boncalık³¹²¹]

sopoş: bit

sopşe [sopoşe]: yavşak

sopūh: toğac [doğac]

sotork: baş barmak

sotork: utanmaz ve önegü [utanmaz ve önegü kimse]

sonok [sotok]: ince³¹²²

sotūce [sotūçe]: al toğanı ve alaca geçegen [al toğanı ve alaca gecegen]

sotūdān: kāfirler kabri

sotūh: uşanmış ve toymış [uşanmış ve doymış]³¹²³

sotūh: heybet

sotūh: şaruca aru [şaruca arı]

sohte: tartışılmış [dartılmış]

sohre: masharalık

sohre: ulak³¹²⁴

[sorū: boynuz]

sorū: birinc bojası [birinc bozası]³¹²⁵

sorū: cevreb³¹²⁶

sorū: yapuş [pāpūş]³¹²⁷

sorb [sorob]: kurşun

sorb [sorob]³¹²⁸: rāstık taşı [rāstih taşı]

sūhte: m

sorb [sort(u)]³¹²⁹: egir

sorh: kızıl

sorhāb [sorhāb(i)]: añıt

sorhsār [sorhosār(i)]: agackağan³¹³⁰

³¹²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yonca” olmalıdır.

³¹²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yoncalık” olmalıdır.

³¹²² Kelimenin “beli ince, ince bel” anlamı ile “sotok” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³¹²³ Kelimenin “mahzun, kederli, bezgin, bıkmış, yorulmuş, aciz” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

³¹²⁴ Kelimenin “ücretsiz, zoraki iş gören kimse ve hayvan; emir kulu, emre uyan” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

³¹²⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³¹²⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³¹²⁷ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³¹²⁸ Kelimenin “sūhte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

³¹²⁹ Kelimenin “sort” şekli bulunabilmiştir:

³¹³⁰ Kelimenin “başı kızıl kuş, başı kızıl serçe, kaya kuşu” anlamları ile “sorh-sār, sorh-ser, sorh-serek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

sorhize [sorhije]: kızamık

sorhek: koyun böceği³¹³¹

[sorhe: kızılühük]

sorhi: kızılılık

sorf [sorf(u)]: köpük/köpek [köbek]³¹³²

[80b]

sorfüh [sorfüh]³¹³³: öksürük

ve sofle³¹³⁴: m

ve sorfe: m

[sorme: f]

ve sornās [sortās(i)]³¹³⁵: tohtamış

sorüb [sorüb(u)]: ır

ve sorūd: m

sorūş: ferişte

sorün: obluğ³¹³⁶ [oyluğ]

sost [sost(u)]: gevşek [geñsek³¹³⁷]

sost-endām: erligi kem kişi ya ‘nī ‘innīn [erligi kem ya ‘nī süstendām]

soğ³¹³⁸: şığır boynuzı

soğbe: zebūn³¹³⁹

soğd [soğod]³¹⁴⁰: mekân adıdır

sofār [sofār(i)]: ıgne yurdusı

sofāl [sofāl(i)]: şırça çanak

sofāl: saqsı [şaksı]

[sofāl(i): kız ve bādem ve fındık ve kablarına dahı dirler]

sof [soft(u)]³¹⁴¹: şık nesne

sofce: kelek

sofre: misāfir içün bişen aş

³¹³¹ Kelimenin “çoban değneği denilen nebat, kızamık, kızılca, tahta biti, tahta kurdu” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

³¹³² Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³¹³³ Kelimenin “sikenc, serefe, sefre, sorf, sorfe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³¹³⁴ Kelimenin “sikenc, serefe, sefre, sorf, sorfe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³¹³⁵ Kelimenin “sornās” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

³¹³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “oyluğ” olmalıdır.

³¹³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “gevşek” veya “geñsek” olmalıdır.

³¹³⁸ Kelimenin “sağ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹³⁹ Kelimenin “aldatılmış, aldanmış, hakir” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁴⁰ Kelimenin “soğd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁴¹ Kelimenin “soft, sift” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

sofle³¹⁴²: kötü
 sokf [sokof]³¹⁴³: papas [babaş³¹⁴⁴]
 sok: gökcek kuşu³¹⁴⁵ [gelecek kutu³¹⁴⁶]
 sogaçe [sogāce]: ağır başan dīv
 sogārā³¹⁴⁷: gömec ve börek ve çörek
 ve sogārū [ve sogāru(a)]: m
 sokāl [sokāk]: tahta
 sokender: talağ³¹⁴⁸ urmağ [tağla urmağ]
 sok-vār³¹⁴⁹: hoş kokulu
 sokübā [soküpā]³¹⁵⁰: keşiş
 sol: öyken
 solğūr: çelik/çelek³¹⁵¹
 som: tırnağ [toynağ]
 [som: der-zemīn³¹⁵²]
 som-tirāş [som-tirāş(i)]: tırnağ yunacağ [toynağ yunacağ]
 somāt [somāt(i)]³¹⁵³: sofrā
 somāk [somāk(i)]: f
 somāk-vā [somākū]: sumāklu aş
 somāne: bıldırçın [bıldırcın]
 somvār³¹⁵⁴: bilegü
 somsok [somsek]³¹⁵⁵: aşılısız
 sū: aydıñlık
 sū: leşker
 sū: baña³¹⁵⁶ [yaña]
 ve sūy: m

³¹⁴² Kelimenin “sifle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³¹⁴³ Kelimenin “sokof” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³¹⁴⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “papas” veya “papaz” olmalıdır.

³¹⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “koku” olmalıdır.

³¹⁴⁶ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “gökcek koku” olmalıdır.

³¹⁴⁷ Kelimenin “sogārū, sokārū, segārū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³¹⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “tağla” olmalıdır.

³¹⁴⁹ Kelimenin “sūk-vār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³¹⁵⁰ Kelimenin “sokübā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁵¹ Kelimenin “çöplük, tezek” anlamları ile “solğūr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³¹⁵² Kelimenin “zīr-i zemīn, yer altındaki barınak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³¹⁵³ Kelimenin “simāt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³¹⁵⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³¹⁵⁵ Kelimenin “somsok” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaña” olmalıdır.

sovār: atlu

48b

sūnām³¹⁵⁷: az nesne

sūd: aşşı

sūd-mend [sūdiment(i)]: aşşılı [aşşılı(a)]

sūr: ƙal‘e

sūr: dügün

sūr: ƙonukluk ve şadlık

sūrāh [sūrāh(i)]: delik

sūrāh-sonb [sūrāh-i sonb(u)]: matƙab

sūz: göynük

ve sūzīş [ve sūzīş]: m

sūzān [sūzān(i)]: yaƙıcı [baƙıcı³¹⁵⁸]

sūzen: igne

[81a]

sūzen-dān [sūzen-dān(i)]: ignelik

ve sūzīnām [ve sūz-i niyām]³¹⁵⁹: m

sūzen-ger: igneci

sūze: giyesi yiñi ve haşeki³¹⁶⁰ [giyesi boyñı ve haşeki³¹⁶¹]

sūs [sūs(u)]: boyan [boryan³¹⁶²]

sūsmār: keler

sūsen: f

sūfār: oƙ gezi ve igne yurdusu [oƙ güner³¹⁶³ ve igne yurdusu]

sūg: muşibet ve yas

sokūk: ta‘ziye ya‘nī hātır şorma³¹⁶⁴

sogvār³¹⁶⁵: melül

sūg-dār: melül ve yaşlu

sūlāh [sūlāh(i)]: delik

sūrlāh sonb [sūrlāh-i sonb(u)]³¹⁶⁶: ay demüri [ay demür(i)]

³¹⁵⁷ Kelimenin “sūtām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaƙıcı” olmalıdır.

³¹⁵⁹ Kelimenin “sūzen-niyām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞLT.

³¹⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “hışteki” olmalıdır.

³¹⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “hışteki” olmalıdır.

³¹⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “boyan” veya “buyan” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³¹⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “gezi” olmalıdır.

³¹⁶⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³¹⁶⁵ Kelimenin “sūg-vār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

sūniş: igeden dökülen bürāde

ve sūhān: m

ve sūhiş³¹⁶⁷: m

ve sūhe: m

sūy [sūy(i)]: taraf

soveydār [sūyīdān(i)]³¹⁶⁸: maķbereler [maķberler]

sūyergār [sūyergāl]³¹⁶⁹: ħil‘at ve peşkeş [ħil‘at ve beşkeş]

severgā [sūyergā]³¹⁷⁰: konuķluk

el-faslū‘l-‘āşiri fi‘ş-şini‘l-meftūħati [el-faslū‘l-‘āşiri fi‘ş-şini]

şāb: şeb

şābāş: āferīn ve esen ol

şāħ: budak

şāħ: boynuz

ve şāħ-sār [şāħ-sār]: m

şād: feraħ

şādān³¹⁷¹: tırı akıcı şu [durı akıcı şu]

şādān³¹⁷²: ter ü tāze

şād-ı revān [şād-mān]³¹⁷³: feraħ ve gülec

şād-ı revān [şādırvān(i)]³¹⁷⁴: büyük ve mūnaķķaş dōşek [güyük³¹⁷⁵ ve mūnaķķaş dōşek]

[şādırvān(i): nihāli ve zili³¹⁷⁶ ve otağ]

şādırvān [şādırvān(i)]: şu şādırvānı

şādūr [şādūr(u)]: ay ve gün ağılı

[şār: şu çağlağı]

şār: şehr [f]

şār-istān [şār-istān(i)]: ħal‘elü şehir

şāre: Hindūstān‘dan gelen dülbend

şāre: ak biz³¹⁷⁷

³¹⁶⁶ Kelimenin “sūrāħ-ı sonb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³¹⁶⁷ Kelimenin “sūniş, sūhān, sūhe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹⁶⁸ Kelimenin “soveydār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³¹⁶⁹ Kelimenin “soyergāl, soyürgāl” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³¹⁷⁰ Kelimenin “sūr, sūrā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³¹⁷¹ Kelimenin “şād-āb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁷² Kelimenin “şād-āb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁷³ Kelimenin “şād-mān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³¹⁷⁴ Kelimenin “şādırvān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

³¹⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “büyük” olmalıdır.

³¹⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; Arapça gölge anlamına gelen “zıl” sözcüğüne nisbetle gölgelik anlamına gelen “zilli” olmalıdır.

[şānezdeh³¹⁷⁸: on altı]

[şānezdohm³¹⁷⁹: on altıncı]

[şāş: yaramaz hulu(a)]

şāş: sidik

şāşe: m [sidik]

şāf: oldur ki ‘ilāciçün ademüñ ödüne şoqarlar [şāf]³¹⁸⁰

şāk: ol fidandur ki ağac dibinde çıkar [ol fidandur ki ağacuñ dibinden çıkar]

şāk: budak

şākār: imeci

şāgird [şāgird(i)]: f

şāgirdāne: şāgird³¹⁸¹ virilen [oldur ki anı şegirde virirler]

şāl: aq kilim³¹⁸²

şām: gice

şām: şehrdür [memleket dahı şehir adıdır]

şāmāk: kışa kaftan ki mintene³¹⁸³ diler³¹⁸⁴ [kışa kaftan ki aña nımtene dirler]

şāmāke: zift

[81b]

şāmāne³¹⁸⁵: kara yağır³¹⁸⁶ [kara yağız]

şāme: yeg [bek/beg]³¹⁸⁷

şān: gömec bal

şān: haq ve şıfat [caq³¹⁸⁸ ve şıfat]³¹⁸⁹

şān: mertebe

şāne: yağrın küregi

şāne: kaşağı [kaşağı]

[şāne: darak]

şāne-dān [şān-dān]³¹⁹⁰: taraqlık [daraklık]

³¹⁷⁷ Kelimenin “sarık, destar” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁷⁸ Kelimenin “şānzdeh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹⁷⁹ Kelimenin “şānzdehom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹⁸⁰ Kelimenin “göze çekilen ilaç” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³¹⁸¹ Kelime eksik yazılmıştır; “şāgird” olmalıdır.

³¹⁸² Kelimenin “şal, kiçirek kilim” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³¹⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “mintan” veya “nımtan” olmalıdır.

³¹⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “dirler” olmalıdır.

³¹⁸⁵ Kelimenin “şāmāle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³¹⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yağız” olmalıdır.

³¹⁸⁷ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³¹⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “haq” olmalıdır.

³¹⁸⁹ Kelimenin “hak ve husus” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³¹⁹⁰ Kelimenin “şāne-dān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

şāvġer: memleket adıdır

şāvni: kundağ

şāh: pādişāh

49a

şāh [şāhir]³¹⁹¹: şeh-i şatrenc [şatrenc]

şāh: güyegü

şāhbellūt [şāhbellūt(u)]: kestene

şāh-būy [şāh-i būy]³¹⁹²: ‘anber

şāhid: maḥbūb [maḥbūb ve ma‘şūk]

[şāh-dīvār(i): bünyād ağacı]

şāh³¹⁹³: ma‘şūk³¹⁹⁴

şāh-rāh: ulu yol

şāh-perem [şāh-siperem]: bekni?/begni? [beykini?/beygini?]³¹⁹⁵

şāhinşāh [şāhinşāh(i)]³¹⁹⁶: beglerbegi

şāh-vār: yekşenbe³¹⁹⁷

şādāb: şuvarmağile tāzelenmiş nesne [şuvarmağla tāze nesne]³¹⁹⁸

şāhūl [şāhūl(u)]: demür arşun [demür arşıdan]³¹⁹⁹

şāhīn [şāhīn(i)]: toğan ve terāzū omuzı [şayın toğan]

[şāhīn(i): terāzū omuzı]

şāyān [şāyān(i)]: ḥelāl

şāyed³²⁰⁰: yarar

şāyiste: yarar [yaraşık]

şāyiste: yaraşuk³²⁰¹

şāyikār [şāyikār(i)]: beglik [beglik iş]³²⁰²

şāyigār [şāyigār(i)]³²⁰³: genc vāfir

[şāyigār(i)]³²⁰⁴: pādişāh lāyık]

³¹⁹¹ Kelimenin “şāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³¹⁹² Kelimenin “şāh-būy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³¹⁹³ Kelimenin “şāhid” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

³¹⁹⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³¹⁹⁵ Kelimenin “reyhan, fesleğen” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³¹⁹⁶ Kelimenin “şāhensāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³¹⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “begşene” olmalıdır.

³¹⁹⁸ Kelimenin “suyu çok, sulu, suya kanmış; ter ü taze” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³¹⁹⁹ Kelimenin “sallanan ve hareket eden her türlü alet, yapıcı terazisi” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³²⁰⁰ Kelimenin “şāyān, şāyeste” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³²⁰¹ Bu anlam TDKN’de bir önceki maddede verilmiştir.

³²⁰² Kelimenin “ücretsiz, zoraki iş; büyük iş” anlamları ile “şāh-kār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁰³ Kelimenin “şāyigār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁰⁴ Kelimenin “şāyigār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

şāyigānī³²⁰⁵: her ma‘nā ki anda mübālağa qaşd iderler şāyigānī lafzını endāyişe getüreler
[ululuk ve çokluk]

şeb: gice

şeben-gāh [şeben-gāh(i)]: gice vaqını³²⁰⁶ [gice vaqti]

ve şebengām [şeb-i hengām(i)]³²⁰⁷: m

şeben-gāhine [şeben-gāhine(h)]³²⁰⁸: aḥşamki [aḥşamınki]

şebāne: gicelik

şeb-bāz: uğrı³²⁰⁹

şeb-bāz: gice oynan³²¹⁰ oyuncu

şeb-pere: yarasa

şeb-pūş: gice örtüsü

şeb-būy: gice kōkan çiçek [gice kōkan keḥeh³²¹¹]

şeb-tāb [şeb-i tāb(i)]³²¹²: yıldız böcegi

şibt [şibt(i)]: turaq otı

şeb-dīz: at adı [gice dimeklü?]³²¹³

şeb-reng [şeb-reng(i)]: gice renklü [kara nesne]

şeb-rev: gice yürüyücü ya‘nī‘ases

şeb-rū: uğrı³²¹⁴

şebistān [şebistān(i)]: örtü döşek [örti döşek]³²¹⁵

şeben-gāh [şeben-gāh(i)]: koyun ağılı

şeb-kūr [şeb-kūr(u)]: gice görmez

şeb-gīr: şabāḥ vaqti [gici diri dutıcı]

şebnem: çiy [çih]

şebihūn [şebihūn(u)]: dün başgunı [dün başkunı]

[82a]c

şebe: altuna beñzer birinc

şebe: gicelik

şebe [şeybe]³²¹⁶: ol kara taşdur ki tesbih iderler

³²⁰⁵ Kelimenin “şāyigānī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³²⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “vaqti” olmalıdır.

³²⁰⁷ Kelimenin “şeb-hengām, şeb-i hengām” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³²⁰⁸ Kelimenin “şeb-engāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³²⁰⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³²¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “oynayan” olmalıdır.

³²¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çiçek” olmalıdır.

³²¹² Kelimenin “şeb-tāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²¹³ Kelimenin “kara at, kara yağız, Hüsrev’in atı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²¹⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³²¹⁵ Kelimenin “gece kalınan yer, gece giyilen giyisi; harem” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

şebîne: giçeki [giceki]

şetrenç [şetrenç(i)]: şatrenç

şah: tağ başı

şah: ol katı yir ki ot bitmez anda [ol kat³²¹⁷ yir ki anda on³²¹⁸ bitmez]

şah: ol ağacdur ki yanmaz³²¹⁹

[şah: m]

[şah: m]

şahâ: tırmık [dırmık]

şahâre³²²⁰: gâzür âleti [gâzür aleti]

şahş [şahş(i)]: eşki³²²¹ nesne [eski nesne]

şedef³²²²: tavul

ve şedef: m

şerefe: âvâz³²²³

şerfâk: ayak sesi [ayak düpüldüsi ki arkun işidile]

şerâb-ḥūr [şarâb-ḥūr(u)]: içküci

şerâb-dâr: sihir³²²⁴ şaklayıcı [süci şaklayıcı]³²²⁵

şerâb-dih: şerbet virici

[şerâb(i): içilez³²²⁶]

şarâb: hekim şerbeti

şarâb-e rommân [şarâb-i rommân(i)]: nâr şarâbı

[şarâb-i tût(u): tut şarâbı]

şarâb-engür [şarâb-i engür(u)]: üzüm şarâbı [üzüm şerbeti]

şerze: yırtıcı cânver ki kaçımış ola

şerefe [şerfe]³²²⁷: kanat âvâzı [fanat³²²⁸ âvâzı]³²²⁹

şer-fenc [şer-i fenc]³²³⁰: müşkil yol

³²¹⁶ Kelimenin “şebe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “katı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³²¹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “ot” olmalıdır.

³²¹⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³²²⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³²²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “eski” olmalıdır.

³²²² Kelimenin “şedef, sindif” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³²²³ Kelimenin “aheste ve hazin avaz, tıkırtı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “süci” olmalıdır.

³²²⁵ Kelimenin “şarap tutucu, şarapçı, içki vereni saki” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³²²⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “içilen” olmalıdır.

³²²⁷ Kelimenin “şerfe, şerfâk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²²⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kanat” olmalıdır.

³²²⁹ Kelimenin “aheste ve hazin avaz, tıkırtı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²³⁰ Kelimenin “şerfenc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

şerm [şerm(i)]: ud

şerm [şerm(i)]: ‘avratuñ ud yiri³²³¹

şermesār: utanıcı

şerm-gīn [şermegīn]: udlu

ve şerm-nāk [şermenāk(i)]³²³²: m

şereng [şereng(i)]: aġu

49b

şereng [şereng(i)]: acı nesne

şervā-sohen [şervā-saḥon]: yalancı³²³³

şest [şest(i)]: balık ağacı³²³⁴ [balık ağı]

şest [şest(i)]: baş barmak

şebt [şest(i)]³²³⁵: nişter

şaşt [şaşt(i)]: altmış

şeşhenc [şeşhinc]³²³⁶: köse [keke³²³⁷]

şeşder: nerd oyunmuñ taşı

şeşden³²³⁸: nerd yoncuġı³²³⁹ ki altıncı evde [nerdüñ boncuġı ki altıncı evde yolu bağlana]

şeş: altı³²⁴⁰

şeşom: altıncı

şeş-yek: altıda bir

şaştom: altmışıncı

şefā: terkeş ve belik

şe‘bede: oyun³²⁴¹

şeftā [ve şeftā]: belik [m]

ve şekā: m

şefām [şaġām]³²⁴²: Rüstem’ün kiçi qarındaşı [Rüstem’ün kiçi qaradaşı]

şaġāl: çaçal

³²³¹ Kelimenin “kadın ve erkeğin cinsel organı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²³² Kelimenin “şerm-nāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³²³³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır. Kelime; “yalan” anlamına gelen “şervā” ile “söz” anlamına gelen “sohen” kelimeleri terkip edilerek oluşturulmuştur.

³²³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağı” olmalıdır.

³²³⁵ Kelimenin “şest” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²³⁶ Kelimenin “şeşhenc, şişhenc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³²³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “köse” olmalıdır.

³²³⁸ Kelimenin “şeşder” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³²³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “boncuġı” olmalıdır.

³²⁴⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³²⁴¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³²⁴² Kelimenin “şaġām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

şagâne: alaca karga [alaca kuş]

şefe: uyuşmuş kan [-]³²⁴³

şeft [şeftih]: kejevet [uyuşmuş kan]³²⁴⁴

ve şefte [şefte]: m [kiraved]³²⁴⁵

şefā [şağā]³²⁴⁶: helāl

[şeftālū(a): f]

şeftereng [şefreng(i)]³²⁴⁷: kaysı

şeftāhenc: simkeşlerüñ delügi çok demüri³²⁴⁸

şefte: cüllāh denesi³²⁴⁹ [çulha tefesi]

[82b]

şefek: yaramaz hulu³²⁵⁰ ādem [yaramaz hulu ādem]³²⁵¹

şenū [şefū]³²⁵²: harām

[şeker: f]

şeker-şān: oğul balı

şekle: dilim

şekne: büklüm

şelenc [selenc(i)]³²⁵³: seccāde

şelīl³²⁵⁴: köşek³²⁵⁵ [köstek]

şel [şil]³²⁵⁶: eli dutmaz

şelpüy [şelyüy]³²⁵⁷: ādemüñ āvāzı [ādemüñ ayamı³²⁵⁸ āvāzı ki arğun yürüye]

şelek: raht [zahmet]³²⁵⁹

şelvār: ic tonı [ic ton]

şelvār-bend [şelvār-bend(i)]: uçgur [ton bağı]

³²⁴³ Kelimenin “yaradan kan ve irin akması” anlamı ile “şift” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³²⁴⁴ Kelimenin “yaradan kan ve irin akması” anlamı ile “şift” (Bkz. D); “kerevet” anlamı ile “şağt” (Bkz. ŞL) şekli bulunabilmiştir.

³²⁴⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³²⁴⁶ Kelimenin “şefā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

³²⁴⁷ Kelimenin “şeftereng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁴⁸ Kelimenin “sırmakeşlerin hadde demiri” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “tefe”, “defe” veya “defte” olmalıdır.

³²⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “hulu” olmalıdır.

³²⁵¹ Kelimenin “nadan, ebleh, hakir, bilgisiz” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁵² Kelimenin “şefū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³²⁵³ Kelimenin “şelenc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³²⁵⁴ Kelimenin “şekil, şikil” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³²⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “köstek” olmalıdır.

³²⁵⁶ Kelimenin “şel” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁵⁷ Kelimenin “şelpüy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “ayağı” olmalıdır.

³²⁵⁹ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

şem³²⁶⁰: ol evdür ki ğaribler için yir altında yaparlar [ol evdür ki ‘arablar³²⁶¹ için yir altında düzerler]

ve şemḥ [ve şemc(i)]³²⁶²: m

şemān: vakit vakit ağlayub efgān eylemek

şemāne³²⁶³: eyü koçucu nesne

şemer: bûget [bület³²⁶⁴]

şemsād [şimşād]: çimşir ağacı [şimşir ağacı]

şemğend [şemiğend]³²⁶⁵: yaramaz ḥular³²⁶⁶ [yaramaz ḥulu(a)]

şem [şemem]: çok³²⁶⁷ [çarık]

şemen: - [puta tapucu]

şemīd [şemīd(i)]: - [‘aķılsuz]

şenār: ‘ayıb

şenbelīd [senbelīd]³²⁶⁸: boy

şenbe: ayna ertesi

şenc: - [uca]

şenḥūd [şencūd(u)]³²⁶⁹: başlu [başlu(a)]

şend [şened]³²⁷⁰: kuşuñ kıynağı ve burnı

şeng [şeneg]³²⁷¹: gönül acıcı [gönül açıcı]³²⁷²

şeng [şeneg]³²⁷³: güzel

ve şegnīl [ve şengil]³²⁷⁴: m

şeng [şeneg]³²⁷⁵: ol kimesneye dirler ki boyda ve boşda ve güzellikte şüretde ve sīretde gözlerde ve gönüllerde maķbūl ola [ol kimesnedür ki yoyda³²⁷⁶ boşuñda maķbūl ola]

ve şetgol [ve şengol]³²⁷⁷: m

³²⁶⁰ Kelimenin “kiler, mağara, hane-yi zīr-zemīn” anlamları ile “şemc, şemec” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³²⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ġaribler” olmalıdır.

³²⁶² Kelimenin “şemc, şemec” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³²⁶³ Kelimenin “şemme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³²⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “büget” olmalıdır.

³²⁶⁵ Kelimenin “şemğend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥulu” olmalıdır.

³²⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “çarık” olmalıdır.

³²⁶⁸ Kelimenin “şenbelīd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁶⁹ Kelimenin “şencūd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁷⁰ Kelimenin “şend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³²⁷¹ Kelimenin “şeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁷² Kelimenin “hoş davranışlı, zarif hareketli, nazik; oynak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁷³ Kelimenin “şeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁷⁴ Kelimenin “şengol” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁷⁵ Kelimenin “şeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “boyda” olmalıdır.

³²⁷⁷ Kelimenin “şengol” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

ve mengol: m

şeng [seneg]: burun³²⁷⁸

ve şegni [ve şengil]: m³²⁷⁹

şeng [seneg]³²⁸⁰: meşhūr uğrı adıdır [uğrı-yı meşhūruñ adıdır]

ve bişneg [ve beşeneg]: -³²⁸¹ [m]³²⁸²

şengūne³²⁸³: rencebīl³²⁸⁴ şarābı [zencebīl şarābı]

şenū: serv ağacı

şenū: at kişnemesi [kiras ağacı³²⁸⁵]

şene: at okraması [at okraması ve kişnemesi]

[şene: arslan añırınması³²⁸⁶ ve gümrenmesi serimek³²⁸⁷]³²⁸⁸

[şene: -³²⁸⁹]

şev: giçe [be-m‘anī-yi leb³²⁹⁰ be-m‘anī-yi giçe]

şevş: bāğ çubuğı [bāğ çupuğı]

şevnek [şevşek]³²⁹¹: dört kıllu ıklık

şevşe: altunlanmış nesne

ve şeve: m

şūy [şevvey]: çeri [çirk]³²⁹²

şūgāh [şevgāh]: ağıl

ve şev-gāh [şev-gāh]: m

ve şev-kār [şev-kār]: m³²⁹³

ve şeb-gāh [şeb-gāh]: m

şevlek: şūretde eyü ma‘nāda alçak [şūretde eyü ma‘nāda ve kıymetde alçak at]³²⁹⁴

şehār³²⁹⁵: lök ki şu yolını anūnla yayalar? [lökün ki şu yolun añunla ıslāh iderler]

ve şārīh [şehārīc]³²⁹⁶: m

³²⁷⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³²⁷⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³²⁸⁰ Kelimenin “şeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁸¹ MKN’de bu kelimenin altına, bir önceki kelimenin anlamı taşmıştır.

³²⁸² Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³²⁸³ Kelimenin “şenkebil, şengebiz, şengelil, şengevır” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³²⁸⁴ Kelimenin “zencebil” şekli bulunabilmiştir:

³²⁸⁵ Kelimenin “serv, gürgen ağacı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³²⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “añurması” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³²⁸⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³²⁸⁸ Kelimenin “aslanın sevindiği zaman çıkardığı ses, kişneme” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³²⁸⁹ TDKN’de bu kelimenin altına, bir önceki kelimenin anlamı taşmıştır.

³²⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “şeb” olmalıdır.

³²⁹¹ Kelimenin “şüşek, şevnek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁹² Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

³²⁹³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³²⁹⁴ Kelimenin “hızlı ve süratli giden at” anlamı ile “şülele” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³²⁹⁵ Kelimenin “şārūc, şāhrūc, sārūc, şārūq” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

50a

şehbere [şeh̄ire]³²⁹⁷: karı ‘avrat

şehd [şehd(i)]: oğul balı

şehdāb: bal şerbeti

ve şehdābe: m

ve şehdāne [şehdāne]: gönlek/günlük³²⁹⁸

şehdāne: kendir tohumı [h̄āş şakız]

şebānī [şeyānī]: ‘ıvaż ya‘nī eyred?/ired? [‘ıvaż ya‘nī eyved?/eyüd?/ived?]³²⁹⁹

[83a]

şeybūr [şeybūr(u)]: borı

şeydā: delü

şehrīver: şoñ yay ayı

ve’ş-şīni’l-meksūreti’l-ḥareketi

şib: ekābir kaftanı³³⁰⁰

şipost [şipsot]³³⁰¹: turağ otı

şipost³³⁰²: çirkin

şibtār [şib-tāb(i)]³³⁰³: yıldız kurdı

şitāb [şitāb(i)]: şā‘at [şā‘at]³³⁰⁴

şitāb: ivme

şitālēng [şitālēng(i)]: topuğ ve çeng kılı ki ibrişimdür [topuğ]

[şitālēng(i): çeng kılı ki ibrişimdür]

şihām [şihām(i)]³³⁰⁵: katı huğ³³⁰⁶ [katı şovuğ]

şihān [şihān(i)]³³⁰⁷: büyüciler kalyesi

şihū [şihūve]³³⁰⁸: ışıklık [ışıklık]

şirnek³³⁰⁹: işek boncuğı

şifā: şihhat

³²⁹⁶ Kelimenin “şārūc, şāhrūc, sārūc, şārūk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³²⁹⁷ Kelimenin “şehbere” şekli bulunabilmiştir:

³²⁹⁸ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³²⁹⁹ Kelimenin “ceza, mükâfat” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³³⁰⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³⁰¹ Kelimenin “şibişt, şivit, şibt, şit, şivā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³³⁰² Kelimenin “şibist, şebest, şübüst” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, LL.

³³⁰³ Kelimenin “şeb-tāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³⁰⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³⁰⁵ Kelimenin “şecām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “şovuğ” olmalıdır.

³³⁰⁷ Kelimenin “şahār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³⁰⁸ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

³³⁰⁹ Kelimenin “şirink” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

ŧifār: melāmet
 ŧifāre: porsuk
 ŧifte: ‘aşk esrigi
 ve ŧifte: m
 ŧikār: av
 ŧikār-āhenc: av çomağı
 [ŧikār-bāz: avcı]
 ŧikāf: yaruğ
 ŧikāfe: çalıcılar zehmesi
 ŧigāl [ŧigāl(i)]: köstek
 ŧigāliŧ [ŧigāliŧ(i)]: ŧanu ve fikir
 ŧikerf: ulu muhteŧem kiŧi [ulu ve muhteŧem kiŧi]
 ŧikre: av kuŧu [av kuŧ]
 ŧikeste: ŧınık [ŧıtık³³¹⁰]
 ŧiklek: yanbaŧı³³¹¹
 ŧikem: karın
 ve ŧikenbe: m
 ŧikem-hūre [ŧikem-hūāre]³³¹²: çok yiyici
 ŧiken [ŧikez]³³¹³: büküm
 ŧiken: ŧınık [ŧıtık³³¹⁴ kumāŧ]
 ŧikenc: kızıl yılan
 ŧikenc: gücemleme [gücemle³³¹⁵]
 ŧikence: m
 ŧikene: kālīb³³¹⁶
 ŧikīb: ŧabır
 ŧikībāyī: ŧabrluluk
 ŧilfe: yaya³³¹⁷ [yaba]
 ŧil: ŧıbkun [ŧıpkun]
 ŧilk [ŧilk(i)]: kara balçık [kara balcık]

³³¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ŧınık” olmalıdır.

³³¹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³¹² Kelimenin “ŧikem-hūāre” ŧekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³¹³ Kelimenin “ŧiken” ŧekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ŧınık” olmalıdır.

³³¹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “gücemleme” olmalıdır.

³³¹⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaba” olmalıdır.

şimşād [şimşād(i): saķız ağacı [şakız ağacı]³³¹⁸

ve şimşār [şimşār(i): m

şimşīr: kılıc

şimşir-zen [şimşīr-zen]³³¹⁹: bahādur

şinār: şu ayağı³³²⁰

şinār: azcuķ şu ki andan gemi şaklarlar [azcuķ şu ki anda gemi şaklarlar]

şinān [şinār]³³²¹: şıgacuk şu ki dā'iresi deriñ ola

şināver [şināv(i): şuda yüzme

[şināver: m]

şinās [şinās(i): añlama

ve şināh [şināh(i): şuda yüzme [m]

[83b]

şing [şing(i): ören³³²²

ve şingil [ve şingil(i): m³³²³

şing [şing(i)]³³²⁴: yapraķsız ağac

şing [şing(i): genc hazine³³²⁵

şingerf: zincefir [zincifre]

şīt [şīt(i): ögi gitmiş kimesne

şīb [şīb(i): iniş

şīb [şīt(i)]³³²⁶: kamçı ayağı [kamcı ayağı]³³²⁷

şiyāheng [şiyāheng(i)]³³²⁸: yukaru

şiyār: naţas [nadas]

şiyār: ev esbāpı [ev esbābı]³³²⁹

şīd: güneş

şīder³³³⁰: Allah ta'āla [Allah]

şīr: arşlan

³³¹⁸ Kelimenin “şimşir, çemşir ağacı; merzenguş, mercanköşk” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³¹⁹ Kelimenin “şimşir-zen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³³²⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³²¹ Kelimenin “şinār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³²² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³²³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³²⁴ Kelimenin “şeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³³²⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³²⁶ Kelimenin “şīb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³²⁷ Kelimenin “kamçı, kamçı turası” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³²⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³³²⁹ Kelimenin “libas” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³³³⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

ş̄ir-i şerze: kaķımış arşlan

ş̄ir: sũd

ş̄ir-vā: sũd aşı

ve ş̄ir-bā: m

ş̄irāz [ş̄irāz(i)]: toraķlu yoğurt

ş̄irāz³³³¹: cuval kırañı

ş̄irāz: şehr adıdur [şehr-i meşhur]

ş̄ir-ḡir: arşlancı

[ş̄ir-ḡir: havāle³³³²]

ş̄ir-ħormā: sũd ħurmā aşı [sũd ħurmā]³³³³

50b

ş̄ir-ħişt [ş̄ir-ħişt(i)]³³³⁴: sũdlũ birinc

ş̄ir-ħũre [ş̄ir-i ħũre]³³³⁵: emer oğlan

[ş̄ir̄in: datlu(a)]

ş̄irāyin-kār [ş̄ir̄in-kār]³³³⁶: ħelvācı

ş̄irine: yüzde olan beñ [yüzde t̄ahir³³³⁷ olan benek]³³³⁸

ş̄ir̄in̄i: tatluluk [datluluk]

ş̄ir³³³⁹: abanus [ayanus³³⁴⁰]

ş̄irez: Allah ta‘āla [Allah]

[ş̄işe: f]

ş̄işele³³⁴¹: yavşaq

ş̄ifte: ħayrān ve mest [ħayrān ve sest³³⁴²]

ş̄ile: lapa birinc

ş̄im: ‘āşī³³⁴³

ş̄im [ş̄in(i)]: alaca k̄aręa [alaça balık]³³⁴⁴

ş̄in: sũst [sũst ş̄ād ve sen³³⁴⁵]³³⁴⁶

³³³¹ Kelimenin “ş̄irār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³³³² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³³³ Kelimenin “sũt ve hurma” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³³³⁴ Kelimenin “ş̄ir-birinc, ş̄ir-pirinc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³³³⁵ Kelimenin “ş̄ir-ħũre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³³³⁶ Kelimenin “ş̄ir̄in-kār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³³³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “zāhir” olmalıdır.

³³³⁸ Kelimenin “sivilce, suluca, baş bart” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

³³³⁹ Kelimenin “ş̄iz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “abanus” olmalıdır.

³³⁴¹ Kelimenin “ş̄ipşe, ş̄ipişe, ş̄opşe, ş̄obşe, ş̄ibşele” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “mest” olmalıdır.

³³⁴³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³⁴⁴ Kelimenin “alaca balık” anlamı ile “ş̄im” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

ş̄in: şād ve şin³³⁴⁷

ş̄ingyār [ş̄ingyār]³³⁴⁸: ş̄inḥıyār [sinḥıyār³³⁴⁹]

ş̄iv: iniş aşğa

ş̄iven: yas ve feryād

ş̄ive [ş̄ive(h)]: eyü ve eyü yürüyici [eyü yürüyiş]

ş̄ive-ger: nāzlanıcı [nāzlanıcı ve zarīf]

ve’ş-ş̄ini’l-mazmūmeti’l-ḥareketi

ş̄ubāt: soñ kış ayı

ş̄obān: çöpān

ş̄obān-firīb [ş̄obār-i firīb]³³⁵⁰: çöbān aldağıcı [çöbān aldankıcı]

ş̄opoş: bit

ş̄opoşt [ş̄opoşt(u)]³³⁵¹: taḥıl biti

ş̄obşe [ş̄opşe]: yavşak

ve ş̄obce [ve ş̄oce]³³⁵²: m

ş̄otor: deve

ş̄otor-bān [ş̄otor-bāz]³³⁵³: deveci

[84a]

ve ş̄otorvān [ş̄otorvān]: m

ş̄otor-pāy: deve ṭabanı

ş̄otor-ş̄ib [ş̄otor-ş̄ib(i)]: ağac ḳurdı [ağ ḳurdı]

ş̄otorğāz: yanaduḳ³³⁵⁴ [yanduḳ]

ş̄otor-morğ: deve ḳuşı

ş̄oḥ: özlü balçık [özlü balcık]

[ş̄uḥ³³⁵⁵: ol ḳat³³⁵⁶ yir ki anda nesne ḥāşıl olmaya]

ş̄odkār: naṭas olmış yir [nadas olmış yir]

ş̄odkiş [ş̄odkiş(i)]³³⁵⁷: elegim ş̄ağmal

³³⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “şin” olmalıdır.

³³⁴⁶ Kelimenin “sipsi; ayıp, kötü, çirkin” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³³⁴⁷ Bu anlam TDKN’de bir önceki maddede verilmiştir.

³³⁴⁸ Kelimenin “şingyār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “şinḥıyār” olmalıdır.

³³⁵⁰ Kelimenin “şobān-firīb, şobān-ferīb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

³³⁵¹ Kelimenin “şobşe, şipşe, şipişe, şoboşe-i gendom, şipişe-i gendom” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³⁵² Kelimenin “şopşe, şobşe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³³⁵³ Kelimenin “şotor-bān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³³⁵⁴ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “yanduḳ” olmalıdır.

³³⁵⁵ Kelimenin “şah” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḳatı” olmalıdır.

³³⁵⁷ Kelimenin “şodkiş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

şorī: meretebe³³⁵⁸

şorūī: defterdār³³⁵⁹

şorīī³³⁶⁰: kapu defterdārı [kapu defteri]

şost [şest(i)]³³⁶¹: çirkin

şoş: öyken

şoşter: şehir adıdur

şo‘ [şoğ]³³⁶²: şıgır boynuzı

şoğe: ayak yara degmekle katılanmış yir [ayağda ayak bağı degmekle katılanır]³³⁶³

şofşe: hallac çubuğı

şokoft [şokoft(u)]: ‘aceb

şokle³³⁶⁴: yağa oyundısı [yağa oyundısı]

şog-vār: ğamgīn ve ğuşşalu [ğamgīn ğuşşalu]

şokūh: devinme ve dönme [devinme ve didinme]³³⁶⁵

şokūfe: çiçek

şokūhe³³⁶⁶: heybet

şolle: ‘avratuñ ud yiri [‘avratuñ ud yiridür]

şom: çaruk [çok³³⁶⁷]

ve şomr [ve şomor]: m

şomā: siz

şomār: şağış

şomār-gāh [şemār-gāh]³³⁶⁸: şağış yiri

şondof³³⁶⁹: tavul ve nağare [davul ve nağare]

şū: ‘avrat eri

şūher: m

şūh [şūh(u)]: kir ve çirk

şūh [şūh(u)]: utanmaz ve küstāh [utanmaz küstāh]

³³⁵⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³³⁵⁹ Kelimenin “tapu, senet, belge, mukavelename yazıcı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³³⁶⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³³⁶¹ Kelimenin “şost” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³³⁶² Kelimenin “şoğ, şağ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁶³ Kelimenin “çok iş yapmaktan veya çok yürümekten elde va ayaklarda peyda olan katılık, nasır, pine” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁶⁴ Kelimenin “şikle, şikile” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³⁶⁵ Kelimenin “kayma, başaşağı gelme, tepesi üstüne düşme, tekerlenme, sürçme, bezenme, donanma, kulak asma” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³⁶⁶ Kelimenin “şokūh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “çaruk” olmalıdır.

³³⁶⁸ Kelimenin “şomār-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³⁶⁹ Kelimenin “şendef” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

şūḥ [şūḥ(u)]: nāzīk ve zarīf
 şūḥ-gīn: kirlü
 şūr: tuzlu
 şūr [şūr(u)]: at bāzārı
 şūr-ā-şūb: karış muruş alaḳ bulak
 ve şūrīde: m
 [şūr-bā: f]
 [ve şūr-vā: m]
 ve şūrvā [şūrtāg]: m ve kumda biten ot [kumda]³³⁷⁰
 şūrtāg [şūr-çeşm(i)]³³⁷¹: gözi degegen [göz degegen]
 ve şūr-çişm [şūristān(i)]³³⁷²: çoraḳ yir
 şūristān: m³³⁷³
 şūre: ağacda biten mürekkeḳ³³⁷⁴
 şūrgez [şūrgeḳ]³³⁷⁵: yılḡun ağacı
 şūḡ [şūḡ(u)]: -³³⁷⁶ [elde islemekden³³⁷⁷ ḳatı olan yir]
 şūle: süprindilik [süprindülük]
 şūm: ḳutsuz

51a

şūmīn: isfīnāḥ
 şūnīz [şūnīr]³³⁷⁸: çörek otı
 şūy: yuyıcı
 şūy [şūy(i)]: cāme-şūy mūhresi³³⁷⁹
 şūy [şūy(i)]: ‘avrat eri
 şūy-dih [şūy-i dīde]³³⁸⁰: er görmüş ‘avrat [er görşak³³⁸¹ ‘avrat]

[bu arada muşannif beş bāb terk itmişdür Farside iştihārı olmaduḡuḳün anlar ş ḳ ṭ z ‘ ile ma ‘lūm ola]³³⁸²

³³⁷⁰ Kelimenin “kumda biten sarı bitki, sarı ağaç” anlamı ile “şūrtāg” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³³⁷¹ Kelimenin “şūr-çeşm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³³⁷² Kelimenin “şūristān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³³⁷³ Bu kelime TDKN’de bir önceki maddede verilmiştir.

³³⁷⁴ Kelimenin “mürekkeḳ” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³³⁷⁵ Kelimenin “şūrgez” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³³⁷⁶ MKN’de bu kelimenin altına, bir önceki kelimenin anlamı taşmıştır.

³³⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “işlemekden” olmalıdır.

³³⁷⁸ Kelimenin “şūnīz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³³⁷⁹ Kelimenin “ahar, haşıl” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁸⁰ Kelimenin “şūy-dīde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³³⁸¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “görmüş” veya “gören” olmalıdır.

³³⁸² Bu ifadeler TDKN’nin der-kenārında yer almaktadır.

[84b]

şoh: kimseye tükürmek [-³³⁸³]³³⁸⁴

şohre: meşhūr nesne

şoyb [şoyob]³³⁸⁵: ağ kırdı

el-faşlü'l-ḥādī [ve'l-]aşereti fi'l-ğayni'l-meftūhati'l-ḥareketi³³⁸⁶

ğāb: 'abeş nesne³³⁸⁷

ğāb: çanak dibinde kalan nesne [çanak dibinde kalan ta'ām]

ğār: mağāra

ğāric [ğārec]: şabāḥ vaktinde içilen süci

ve ğārcī: m

ğāj: büyük ağızlı kişi [büyük ağızlı kişi]

ğāje: 'avratlar kızılcası

ğāş: girçek dōst [gircekle dōst]³³⁸⁸

ğālūş [ğālūş(u)]: toprakdan olan kemenküre³³⁸⁹ taşı [toprakdan olan kemenküre³³⁹⁰ taşık³³⁹¹]³³⁹²

ğāliye [ğālibe]³³⁹³: kalye³³⁹⁴ müşk

ğāvoş: tohumluk konugan³³⁹⁵ hıyār [tohumluk konulan hıyār]

ve ğāvşū [ğāvşū]: m

ğāvşeng [ğāvşeng(i)]: öğendire

ğabğab: eñek çukuru [eñek altında olan çukur]

ğet: ebleh

ve ğedāng [ve ğedeng(i)]³³⁹⁶: m

ğerār: f

ğeş [ğereş]: kürek ḥurdesi³³⁹⁷ [kürk ḥurdesi]

ğerbīl: karbūl [kalbūr]

³³⁸³ TDKN'de bu kelimenin altına, bir sonraki kelimenin anlamı taşmıştır.

³³⁸⁴ Kelimenin "yuh, tüh gibi küçümseme ve nefret bildiren bir ifade" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³³⁸⁵ Kelimenin "şoyb" şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS, LL.

³³⁸⁶ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

³³⁸⁷ Kelimenin "beyhude, faydasız, boş söz; yave" anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁸⁸ Kelimenin "aşk ve muhabbeti son derecede olan, pek ziyade âşık" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³³⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; "kemānkürūh" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³³⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; "kemānkürūh" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³³⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "taş" olmalıdır.

³³⁹² Kelimenin "kemān gürühe mermisi, keman gürühe mühresi" anlamları ile "ğālūk, ğābūk" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³³⁹³ Kelimenin "ğāliye" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³³⁹⁴ Kelimenin "ğāliye" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³³⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "konulan" olmalıdır.

³³⁹⁶ Kelimenin "ğedeng" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³³⁹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

- ğerçe: hāhil³³⁹⁸ ve aḥmak [muḥannet³³⁹⁹ ve cāhil ve aḥmak]
- ğerd [ğerd(i)]: yay adıdır [yay adıdır ya‘nī ya]³⁴⁰⁰
- ğers [ğers(i)]: yavuz müşkil nesne [yavuz ve müşkil nesne]³⁴⁰¹
- ve ğerşī [ve ğers(i)]: m
- ğergence: kösnük ‘avrat [köskün³⁴⁰²]
- ğermec: dügi aşı ki taruda olur [dügi aş ki darıdan olur]
- ğeren: ağlama āvāzı
- ve ğerneg³⁴⁰³: m
- ğerneg³⁴⁰⁴: şerreyn āvāz [arḳun arḳun bogazdan gelen āvāz]³⁴⁰⁵
- ğerīne: yüce āvāz [yüce ve ğalebe āvāz]³⁴⁰⁶
- ğerev³⁴⁰⁷: kāmış
- ğerev³⁴⁰⁸: yonulmaduḳ kalem
- ğervāşe: bûget şu [bûget şuyı]
- ğerīd: ol ‘avratdur ki kıızlanu ere varur kıız çıkmaz [ol ‘avrat kim kıızlanur ere varur kıız çıkmaz]
- ğeryūn [ğeryūn(u)]: peşkeş [beşkeş ve belek]
- [ğezā: f]
- ğejeb: üzüm dānesi [üzüm denesi]
- ğeş: kendüden gitmiş
- ğeşāk: yiyimiş³⁴⁰⁹
- ğatīte³⁴¹⁰: uyuyḳuda³⁴¹¹ burun āvāzı [uyḳuda burun āvāzı]
- ğergāv [ğejağāv]³⁴¹²: deñiz şıḡırı ya‘nī ol cānver ki ḥotazı ve tuḡı anuñ kıyruḡından iderler [deñiz şıḡırı ya‘nī ol cānver ki ḥotazı anuñ kıyruḡundan ederler]
- ğefc [ğefec]³⁴¹³: şuyı eyü düşmiş [şuy³⁴¹⁴ eyü düşmiş kılıc]

³³⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “cāhil” olmalıdır.

³³⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “muḥanneş” olmalıdır.

³⁴⁰⁰ Kelimenin “yaz evi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁰¹ Kelimenin “hışım, gazap, tehevür, azgınlık” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “kösnük” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁴⁰³ Kelimenin “ğereng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁴⁰⁴ Kelimenin “ğereng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁰⁵ Kelimenin “ağlamaktan boğazda hasil olan ses, nale, hırıltı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁰⁶ Kelimenin “çıḡlık, feryat, kavga, kargaşa” anlamları ile “ğorīne, ğoronbe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁴⁰⁷ Kelimenin “ğerv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁰⁸ Kelimenin “ğerv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁴⁰⁹ Kelimenin “ağızdan gelen kötü koku” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴¹⁰ Kelimenin “ğatīḡ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁴¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “uyḳuda” olmalıdır.

³⁴¹² Kelimenin “ğejğāv, ğergāv” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴¹³ Kelimenin “ğefc, ğefç, ğofç, ğefçi” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

ve ğelbe [ġelbe]: m³⁴¹⁵

ġelbe³⁴¹⁶: alaca karga

ġelc: kaynamak/kınamak [-³⁴¹⁷]³⁴¹⁸

ġelc [ġalec]³⁴¹⁹: bir düğüm ile³⁴²⁰ çözülmeye [bir düğüm ki çözülmeye³⁴²¹]

ġelġelic: kıcıklık³⁴²² [kıcıklamak]

ve ġelmeliç³⁴²³: m

ġelyeken³⁴²⁴: ol müşebbek pencere ki içerüden taşrasını görünür taşradan³⁴²⁵ içerü görünmeye

[ol münşak³⁴²⁶ kapu ve penvere ki içerüden dışarısı görüne]

ġelfec: işek arusu [kılıcık³⁴²⁷ işek arusu]

ġelle: yir hâşılı [yir hâşılı³⁴²⁸]³⁴²⁹

ġelivâh [ġelivâc]³⁴³⁰: devlengec

ġem: ġuşşa

ġem-ġin: ġuşşalu [ġuşşalu(a)]

ve ġem-nâ [ve ġem-nâk(i)]³⁴³¹: m

ġemz [ġemz(i)]: kavcılık³⁴³² [kovculuk]

ġemz [ġemz(i)]: göz işareti ve göz kıpma [gözle işaret]

[ġemz(i): göz koyma³⁴³³]

[85a]

ve ġemze [ve ġemz(e)]: m

ġem-gosâr: iş ve yoldaş

ġem-zede [ve ġem-zede]: kayġu hastası³⁴³⁴

ve ġem-hür [ġem-hür]: m [ġuşşa yiyici]

³⁴¹⁴ Kelime eksik yazılmıştır; “şuyı” olmalıdır.

³⁴¹⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴¹⁶ Kelimenin “ġolbe, ġolpe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴¹⁷ TDKN’de bu kelimenin altına, bir önceki kelimenin anlamı taşmıştır.

³⁴¹⁸ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁴¹⁹ Kelimenin “ġelc, ġelç, ġilç” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ki” olmalıdır.

³⁴²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çözülmeye” olmalıdır.

³⁴²² Kelime yanlış yazılmıştır; “kıcıklamak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁴²³ Kelimenin “ġilmeliç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁴²⁴ Kelimenin “ġelbeken” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “taşradan” olmalıdır.

³⁴²⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “müşebbek” olmalıdır.

³⁴²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kurtçuk” olmalıdır.

³⁴²⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “hâşılı” olmalıdır.

³⁴²⁹ Kelimenin “tahıl, tahıl ürünü” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, ŞL.

³⁴³⁰ Kelimenin “ġelivâc, ġilivâc, ġilivâj, ġelivâç, ġilivâç” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁴³¹ Kelimenin “ġam-nâk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁴³² Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kovculuk” olmalıdır.

³⁴³³ Kelime yanlış yazılmıştır; “kıpma” veya “kapma” olmalıdır.

³⁴³⁴ Kelimenin “kederli, üzgün, gamlı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

ve ğem-ḥāre: m

ġem-ende: kayġulu ve kaçınclu

ve ġemī: m

ġen: yağcı [yağı dügeri]³⁴³⁵

ġenci: çukur

ġende: örüncek³⁴³⁶ [örümcek]

ġenimet: māl toyumluġı [doyumluk mālı]

[ġavġa: f]

ġeytobe [ġeyteye(h)]³⁴³⁷: bora? bolı? [bor? bolı?]

ve'l-ġayni'l-meksüreti[fi]'l-ḥareketi

ġirbāl [ġirbāl(i)]: kalbūr

ve ġirbān [ve ġirbān(i)]³⁴³⁸: m

ve ġilyār [ve ġilyār(i)]³⁴³⁹: m

ġirī [ġiryī]³⁴⁴⁰: āvāzla ağlamak

ve ġirīv: m

ġilāf [ġilāf(i)]: kın

ġibete [ġiteyye]³⁴⁴¹: ol kara nesne ki müşgle qarışduralar [ol kara nesne ki miskle qarışduralar]

ġiṣ: galebe ve çok

ġiṣe [ġiṣe(h)]: boġudmak³⁴⁴² [maġdamak³⁴⁴³]³⁴⁴⁴

ġiṣe: haṣir kāmıṣı

51b

ve'l-ġayni'l-mazmūmeti'l-ḥareketi

ġobār: toz

ġode [ġoded]³⁴⁴⁵: sigil

ġoded: biz ki etde olur [biz ki anda³⁴⁴⁶ olur]

ġorfe: pencere³⁴⁴⁷

³⁴³⁵ Kelimenin “yağcı okunun üzerine ağır basmak için konulan taş” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “örümcek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁴³⁷ Kaynaklarda bu kelimeler bulunamamıştır.

³⁴³⁸ Kelimenin “ġirbāl, ġerbāl, ġerbīr, ġalbīr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁴³⁹ Kelimenin “ġirbāl, ġerbāl, ġerbīr, ġalbīr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁴⁴⁰ Kelimenin “ġirīv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁴¹ Kelimenin “ġālye, ġıyṣe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

³⁴⁴² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁴⁴³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁴⁴⁴ Kelimenin “hasırotu, hasır kāmıṣı, kındıra, koġalık” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁴⁵ Kelimenin “ġodde, ġodād” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁴⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “etde” olmalıdır.

³⁴⁴⁷ Kelimenin “hücre, odacık, cumba, sundurma” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

ğorom [ğozm(i)]³⁴⁴⁸: yabân koyunu
 ğorbiş [ğarniş]³⁴⁴⁹: öğürme
 ve ğoronbe: m
 ğorū: m [tumurta³⁴⁵⁰]
 ve ğorūye [ve ğorūbe]³⁴⁵¹: m
 ğojom [ğozom]³⁴⁵²: kaķınc
 ğojom [ğozom]³⁴⁵³: üzüm salķımı
 ğoşye: az kōķı³⁴⁵⁴
 ğoşe: ‘anberne [‘anber]
 ğofe: kūrķ ki kuzı derisi [kuzı derisi]
 ğol: buķağu
 ğolām: kulluķcı
 ğolbe: sakşsağan [şakşsağan]
 ğonc [ğonec]³⁴⁵⁵: nāz
 ğoncāz [ğoncār]³⁴⁵⁶: ‘avratlar kıızılcası
 ğonce: f [degül gül³⁴⁵⁷]
 ğonce: kabarcık
 ğoncāl [ğocāl]³⁴⁵⁸: ekşi yimiş
 ğoned³⁴⁵⁹: bir yere cem‘ olma
 ğonde³⁴⁶⁰: uyķuda diñlenme
 ve ğonūde: m
 ğūt [ğūd(u)]³⁴⁶¹: şuya ıalma
 ğūte: şuda dalğalanma [şu dalğalanma]³⁴⁶²
 ğūc³⁴⁶³: kōc
 ğūce: bednus³⁴⁶⁴

³⁴⁴⁸ Kelimenin “ğorm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁴⁹ Kelimenin “ğoronbe, ğoronbiş, ğorūbe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁵⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁴⁵¹ Kelimenin “ğoronbe, ğoronbiş, ğorūbe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁵² Kelimenin “ğojm, ğejm, ğejem, ğojem” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁴⁵³ Kelimenin “ğojm, ğojem, ğozm” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁴⁵⁴ Kelimenin “ağızdan gelen kötü koku” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁵⁵ Kelimenin “ğenc, ğonc, ğonec” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁵⁶ Kelimenin “ğencār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁴⁵⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime grubu bulunamamıştır.

³⁴⁵⁸ Kelimenin “ğencāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁵⁹ Kelimenin “ğond” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁶⁰ Kelimenin “ğonūde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁶¹ Kelimenin “ğūte, ğūte” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁶² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁶³ Kelimenin “ğūç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

ġüre: koruk

ġür-bā [ġüre-bā]: koruk aşu

ve ġür-vā: m

[85b]

ve ġūje [ġūje]: panbuk

ġüş [ġüş(u)]³⁴⁶⁵: ġin³⁴⁶⁶ ağacı [şalkım]

ġüşād: küşād [koyun]³⁴⁶⁷

ġüşāy [ġüşāy(i)]: ġurı tezek ki anı yaġarlar

ġüşāy: buġday arpa şalkımı [buġday ve arpa şalkımı]

ġüşot [ġüşet]³⁴⁶⁸: - [anadan toġma çıplak]

ġüşe: çoġan ki nesne yurlar [yapuk]³⁴⁶⁹

ġük: ġurbaġa

ġül: oġul [aġıl]

ġül: yabān dīvi

ġūye [ġūbe]³⁴⁷⁰: yayık [yayuk]

[temmet]

el-faşlü's-sānī [ve'l-] 'aşereti fi'l-fā' i'l-meftūhātī'l-hareketi

fā: ġarşulama³⁴⁷¹

fā: men ' eyleme³⁴⁷²

fācām: ağacda ġalan yimiş [aġacında ġalan yimiş]

fāġ [fāġ(i)]: budak [yudak]³⁴⁷³

fāġte: ögeyik

fāsterek: girürek

fāze³⁴⁷⁴: esnemek ve gerinmek

ve fāz³⁴⁷⁵: m

fāş: āşikār [āşikārā]

fāl: m [f]

³⁴⁶⁴ Kelimenin “bednus ibiġi, horoz ibiġi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁴⁶⁵ Kelimenin “ġayın” anlamı ile “ġüş”; “şalkım” anlamı ile “ġüşā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

³⁴⁶⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “ġayın” olmalıdır.

³⁴⁶⁷ Kelimenin “koyun aġılı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁶⁸ Kelimenin “ġüşet” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁶⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁷⁰ Kelimenin “ġūye” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁴⁷¹ Kelimenin “ġarşılaşmak” anlamı ile “fā-dāšten” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

³⁴⁷² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “budak” olmalıdır.

³⁴⁷⁴ Kelimenin “fāj, fāje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁷⁵ Kelimenin “fāj, fāje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

fālūde: pālūde
 fām: renk [denk³⁴⁷⁶]
 fām: dürlü
 fām: borc ve beñdeş [borc]
 [fām: beñdeş]
 fāne: çivi
 fāne: kapu ardi³⁴⁷⁷
 fānūs [fānūs(u)]: fener
 fetīl: f [fitil]
 ve fetl [ve fitil]: m
 faḥ: faḥ [faḥ ya 'nī duzak]
 fitīl-āhic [fitil]: münakkaş³⁴⁷⁸
 fedreng [fedreng(i)]: tırağuz³⁴⁷⁹
 ferr [fer]: nişān³⁴⁸⁰
 ferr [fer]: kuvvet
 fer: tazelik [nāzelik]
 fer: güzellik
 fer: kadd ve kāmet³⁴⁸¹
 ferā³⁴⁸²: aşığa
 ferāter³⁴⁸³: aşığarak
 ferāḥir: imekler oğlan
 ferārūn [ferārūn(u)]: ufaḥ yıldızlar [uvaḥ yıldızlar]
 ferārūn [ferārūn(u)]: mübārek sā'at³⁴⁸⁴
 ferāsnek [ferāstek]³⁴⁸⁵: karlağuc
 ferrāş: döşek döşeyici
 ferāş [ferrāş]³⁴⁸⁶: kelebek

52a

ferāğ: fāriğlık [karağlık³⁴⁸⁷]

³⁴⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “renk” olmalıdır.

³⁴⁷⁷ Kelimenin “kapı mandalı, kapı dayağı, kapı sürgüsü” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁷⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁷⁹ Kelimenin “tıraku, tırağa, tırkaz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS.

³⁴⁸⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁸¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁸² Kelimenin “forū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁴⁸³ Kelimenin “forüter” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁴⁸⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁸⁵ Kelimenin “ferāstok, ferāstük” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁴⁸⁶ Kelimenin “ferāş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

ferâğ: sovuğ yıl
 ferbih [ferbe]³⁴⁸⁸: semüz
 fertüt [fertüt(u)]: bunamış
 fert [fert(i)]: arış
 fert [fert(i)]: örümcek³⁴⁸⁹
 fercām [fercām(i)]: soñ
 [fercām(i): yarar]
 ferroḥ [feroḥ]³⁴⁹⁰: ıutlu
 ferroḥ: devletlü
 ferroḥā: feraḥ-nāk

[86a]

ferḥec: ırkin
 ferḥār: puthāne
 ferḥonde: mübārek
 ferḥār [ferḥāz]³⁴⁹¹: Şehir adıdur
 ferḥū: bāğ budamak
 ferḥū-kār³⁴⁹²: bāğ buıayıcı [bāğ budayıcı]
 faḥfere [faḥfer(e)]: tenūr/tenevvür³⁴⁹³
 ferd [ferd(i)]: yaluñuz
 ferdā: yarın
 ferŐerāger [ferjāgiŐer]³⁴⁹⁴: yarınki
 ve ferdāvom: m
 ve ferdāyine [ve ferdāyine(h)]: m
 ferzīn: - [beñdeŐsiz]³⁴⁹⁵
 ferzīn: Şatrenc [karzīn-i³⁴⁹⁶ Őatrenc³⁴⁹⁷]
 [ferzām: lāyık]
 ferzān: ḥikmet
 ferzāne: ulu ve ḥikmet issi [ulu ve ḥikmet³⁴⁹⁸]

³⁴⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “fariğlık” olmalıdır.

³⁴⁸⁸ Kelimenin “ferbih” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁴⁸⁹ Kelimenin “örümcek evi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŐL, ŞLT.

³⁴⁹⁰ Kelimenin “ferroḥ” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁹¹ Kelimenin “ferḥār” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁴⁹² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁴⁹³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁹⁴ Kelimenin “ferdāvom, ferdāyine” Şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁴⁹⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁴⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ferzīn” olmalıdır.

³⁴⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “Şatrenc” olmalıdır.

ferzâne [ferzâne(h)]: - [kütlu³⁴⁹⁹ ve mu‘teber]

ferzed: taze çayır ve çemen

ferzend [fezend]³⁵⁰⁰: oğul

ferzendân: oğullar

ferze: yimiş viren ot

ferseng: miqdâr ve menzil [miqdâr-ı menzil]³⁵⁰¹

fersengâr [ve fersengâr]³⁵⁰²: nişân-ı menzil [eskimiş³⁵⁰³]

fersüd [fersüde]: eskimiş

ferş [ferş(i)]: yeryüzi

ferşidverd [ferşidverd(i)]: ‘Acem pâdişâhı oğlu adıdır [‘Acem pâdişâh oğlu adıdır]

fergâz [fergâr]³⁵⁰⁴: ıslanmış

ferğer: büget

ferğend [ferğend(i)]: kôkar etmek [kôku etmek]³⁵⁰⁵

ferğende: karışmış arpa ve buğday ve yiyemiş dahı³⁵⁰⁶ [arpa birle buğday karışmış etmek]³⁵⁰⁷

[ferğende: yiyemiş]

ferğende: ol şarmaşıkdur neye şarmaşa kûridur [ol şarmaşıkdur ki neye şarmaşursa kûridur]

fergûl [fergûl(u)]: işi egleme

fergûy [fergûy(i)]: atmaca ve muymul

ferfore [ferfûre]³⁵⁰⁸: çepel³⁵⁰⁹ [çil]

ferken: ark

ferken: yıl³⁵¹⁰ uğrağı [seyl uğrağı]

ve ferkende: m³⁵¹¹

ferm [ferom]³⁵¹²: gönül ırlığı

fermigîn [ferom-gîn]³⁵¹³: gönül ırtması³⁵¹⁴ [gönli ırt kimse]

³⁴⁹⁸ Kelime eksik yazılmıştır; “hikmet issi” olmalıdır.

³⁴⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kuvvetlü” olmalıdır.

³⁵⁰⁰ Kelimenin “ferzend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁰¹ Kelimenin “eski bir ölçü birimi, 3 millik uzaklık” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁰² Kelimenin “ferseng-sâr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵⁰³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır. TDKN’de yer alan bu anlam bir sonraki kelimeye ait olmalıdır.

³⁵⁰⁴ Kelimenin “fergâr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵⁰⁵ Kelimenin “fena koku, kokmuş, müteaffin; sarmaşık otu, aşaka” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “dahı” olmalıdır.

³⁵⁰⁷ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁵⁰⁸ Kelimenin “çil kuşu” anlamı ile “ferfûr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çil” olmalıdır.

³⁵¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “seyl” olmalıdır.

³⁵¹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁵¹² Kelimenin “ferem, ferm” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵¹³ Kelimenin “ferem-gin, ferm-gîn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁵¹⁴ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “gönli ırt kimse” olmalıdır.

fermān: buyruk

fermān-berdār [fermān-bordār]: buyruk tutucu [buyruk dutucu]

fermānde: buyurucu

ferm-gīn [fermegīn]³⁵¹⁵: ğuşşalu [ğuşşalu(a)]

ferm-nāk [ve ferem-nāk]: m

fermūde-i ĥodā³⁵¹⁶: tañrı buyuruĝı [Tañrı buyuruĝı]

fermūde-i resūl³⁵¹⁷: peygamber buyuruĝı [peygāber buyuruĝı]

fernās: cāhil ve aĥmak

fervār: kış evi

ferverdīn: orta yaz ayı³⁵¹⁸

ve feverdīn [feverdīn]: m

[86b]

ferverdīn³⁵¹⁹: şabā yili

ferē: gölge³⁵²⁰

ferē: diñlenmiş [diñleniş]³⁵²¹

ferē³⁵²²: her işde artuklık

ferhānc [ferhānec]³⁵²³: çubuk gömülen [cubuk³⁵²⁴ gömelte]³⁵²⁵

ferhest [ferhest(i)]: cādūluk [cāzūluk]

ferhīn [ferhemīn]³⁵²⁶: uşlu

ferhenc [ferhenc(i)]: edeb

ferheng [ferheng(i)]: uş ve edeb

ferheng [ferheng(i)]: ‘aql ve edeb [‘aql]

[ferheng: edeb]

ferī: taĥsīn

feryād [feryād(i)]: fiĝān [f]

³⁵¹⁵ Kelimenin “ferem-gīn, ferm-gīn, fermegīn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁵¹⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır. Kelime; “emir, buyruk” anlamına gelen “fermūde” ile “Allah, Tanrı” anlamına gelen “ĥodā” kelimeleri terkip edilerek oluşturulmuştur.

³⁵¹⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır. Kelime; “emir, buyruk” anlamına gelen “fermūde” ile “peygamber” anlamına gelen “resūl” kelimeleri terkip edilerek oluşturulmuştur.

³⁵¹⁸ Kelimenin “bahar mevsiminin ilk ayı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵¹⁹ Kelimenin “bād-ı ferverdīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁵²⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁵²¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁵²² Kelimenin “ferrih” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵²³ Kelimenin “ferhānc, ferhānc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çubuk” olmalıdır.

³⁵²⁵ Kelimenin “başka dalların büyüyüp serpilmesi için ağaçlardan kesilen dallar, aşu kalemi, yere yatırılıp üzeri toprakla örtülen asma çubuğu, gömele, gümele, gömelte, gömelti, gümelte” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS.

³⁵²⁶ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

feryād-res [feryādi-res]³⁵²⁷: meded yetişici

52b

ferid [ferid(i)]: beñdeşsiz

firyē [feriye]³⁵²⁸: ilenc

fej: yalıñ³⁵²⁹

fej: ekin/egin³⁵³⁰

ferj [fejd]³⁵³¹: çirkin ve yigrenci [çirkin murdār yigrenci]

[fejej: ol acı otdur ki qarın ağrısına fāyda eyler]

feşile [fesile(h)]³⁵³²: ögrek

feş: beñdeş

fağ: büt

fağān [fa‘ān³⁵³³]: bütler [bütlü³⁵³⁴]

fağfūr: Çin pādişāhı [Çin pādişāh]

fağāfire: anuñ cem‘i [Çin pādişāhları]

fağfūre: ol kimesdūr ki elikmekden söylemeye [ol kimesnedūr ki elikmekden söylemeye]

felāhen: şapan [şaban]

felāseng [felāseng(i)]: şapan taşı

felā³⁵³⁵: ‘abeş

felağ: her nesnenüñ evveli [bir nesnenüñ evveli]

felağ³⁵³⁶: kapu halkası [kapu halkası³⁵³⁷]

ve felhem [felhom]³⁵³⁸: m

felhūd [felhūd(u)]: panbuğ kozakı [panbuğ kozakı]

fenc [fenc(i)]: kavluc [kulunc³⁵³⁹]

fend [fend(e)]: ‘abeş söz

fendel³⁵⁴⁰: yalan

fenez [fener]: tütü/tutu³⁵⁴¹

³⁵²⁷ Kelimenin “feryād-res” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

³⁵²⁸ Kelimenin “ferye, firyē” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, TS.

³⁵²⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁵³⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁵³¹ Kelimenin “fejāk, fejāgen, fejāgin, fejāgin” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

³⁵³² Kelimenin “fesile” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, TS.

³⁵³³ Kelime yanlış yazılmıştır; “fağān” olmalıdır.

³⁵³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “bütler” olmalıdır.

³⁵³⁵ Kelimenin “felād, felāde” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

³⁵³⁶ Kelimenin “felhem” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

³⁵³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “halka” olmalıdır.

³⁵³⁸ Kelimenin “felhem” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

³⁵³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kavluc” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁵⁴⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

fenk [fenek]: k unduz [k indura]³⁵⁴²

fen : aldanmış kimesne [aldanmış]

fene: k urşak [k arsak]

fevret: kabalık [kayılılık/kıyılılık]³⁵⁴³

fehne: gedik/kedek³⁵⁴⁴

fey aver: iş g c

feyles f [feylos f(u)]: d nişmend bilgil  [bilgil (a) d nişmend]

feylek: atal demrenl  ok

fey l: evvel

e'l-f   'l-meks reti'l-hareketi [ve'l-f  i'l-meks reti fi'l-hareketi]

fitr k: terk 

fitne: f

fid m [fid m(i)]: yaşmak [başmak]³⁵⁴⁵

firkeře³⁵⁴⁶: g vga ve hareket

fir h [fir h(i)]: gi 

fir h-n y [fir h-n y(i)]: gi  aralık

fir z: yoķuř

fir z: y ce yir

fir z- r³⁵⁴⁷: yuķaru get r

fir z- y: yuķaru gel [yuķaru gel ve arşula]

fir v n [fir v n(i)]: Çok

firhec [ferhec]: irkin y zl 

[87a]

fir v n [fir v n(i)]: geçer

firseb³⁵⁴⁸:  st n ağacı

firist [firist(i)]: şalkım k pe [şalkım k pe]³⁵⁴⁹

firestek³⁵⁵⁰: arlağuc

³⁵⁴¹ Kelimelerin b yle anlamları bulunamamıştır.

³⁵⁴² Kelimenin “karsak” anlamı ile “fenek”; “ebucehil karpuzu” anlamı ile “fenk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵⁴³ Kelimenin “şiddet, hışım,  fke” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD. Kelimenin “şatılığ” olması muhtemeldir.

³⁵⁴⁴ Kelimenin “k rek” anlamı ile “fehe, fehme” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, şL, LL.

³⁵⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaşmak” olmalıdır.

³⁵⁴⁶ Kaynaklarda b yle bir kelime bulunamamıştır.

³⁵⁴⁷ Kaynaklarda b yle bir kelime bulunamamıştır.

³⁵⁴⁸ Kelimenin “feresb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁴⁹ Kelimenin b yle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁵⁵⁰ Kelimenin “ferest , ferest k, ferestog, ferest g” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

- ferište [firište]³⁵⁵¹: melek
 firfir: oğlancıklar³⁵⁵² pırlağucu [oğlancıklar yırlağucu³⁵⁵³]
 firib: aldama
 firidün [feridün]: pâdişâh adıdur [ol pâdişâhdur ki Şahhâk'ı³⁵⁵⁴ depeledi]
 fizâr³⁵⁵⁵: - [sil³⁵⁵⁶ ya'ni zeker]
 fisân: bilegü
 fisâne: hikâyet
 filiv [kiliv]³⁵⁵⁷: 'akılsuz
 filivân³⁵⁵⁸: oda tapanlar [od tapanlar ki 'akılsuzlardur]
 finâ: ziyân³⁵⁵⁹
 finâ: ev aralığı [ev aralık]
 finâver³⁵⁶⁰: Hıtan'da şehr adıdur
 fihrist: kitâb bâbları [kitâb evvelinde beyân-ı mücmel]
 fihrist [fihrist(i)]: ol kitâb³⁵⁶¹ [evvel-i kitâb]
 filek: çatal demrenlü oğ [çatal demren oğ ya'ni demren]
 [temmet]
ve'l-fâ'i'l-mazmûmeti[fi]'l-hareketi
 fornâs³⁵⁶²: katı azğun [kat³⁵⁶³ azğun]
 foronc [fornoc]³⁵⁶⁴: ağız dolası³⁵⁶⁵ [ağız dolayısı]
 forzed³⁵⁶⁶: taze çemen
 forüter: aşâğarak
 forüyin [forüvin]³⁵⁶⁷: aşâğa olan nesne
 forüteni: alçaklık
 forüçe [forüce]: açuk yir³⁵⁶⁸

³⁵⁵¹ Kelimenin "firište" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; "oğlancıklar" olmalıdır.

³⁵⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; "pırlağucu" olmalıdır.

³⁵⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "Şahhâk" olmalıdır.

³⁵⁵⁵ Kelimenin "fezâr" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁵⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "sik" olmalıdır.

³⁵⁵⁷ Kelimenin "feliv" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁵⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁵⁵⁹ Kelimenin "helak, yok olma; yokluk, zeval" anlamları ile "fenâ" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁵⁶⁰ Kelimenin "fenâvâr" şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞLT.

³⁵⁶¹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "evvel-i kitâb" olmalıdır.

³⁵⁶² Kelimenin "fernâs" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; "katı" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁵⁶⁴ Kelimenin "fornoc" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁶⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; "dolayısı" olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁵⁶⁶ Kelimenin "ferezd, forozd" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵⁶⁷ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

forūd: aşağı

forū-dāšt [forū-dāšt(i)]: alçatma³⁵⁶⁹

forūz: yalıñ

forūzīne: tuturuq [duturuq]

forūş: şatu [şatı]

53a

forūğ: şuğle³⁵⁷⁰ [şu‘le]

forūğ: bezek

forūmāye: alçak aşılı [alçak aşıl]

fozūn: artık

fosūs [fosūn]³⁵⁷¹: kayurma

fosūs [fosūn]³⁵⁷²: maşharalığa alma

fosūn³⁵⁷³: ‘ayıblama

fosūn: efsūn [efsūn ya‘nī havāşş]

fogāne³⁵⁷⁴: düşüt oğlan [dür³⁵⁷⁵ oğlan]

foke: - [f]

folāte [folāne]: besdil [bestil]

folc [folh(i)]³⁵⁷⁶: kilid³⁵⁷⁷ [kilid]

fole: süd ağuzı

fonūd: inanma

fonūd: diñlenme [diñleme³⁵⁷⁸]

fonūd: şığınma

fond [fonūd]³⁵⁷⁹: aldanma ve mağrūr³⁵⁸⁰ olma [aldanma ve mağrūr olma]

fūzān [fūzān]³⁵⁸¹: heybetlü [heybetlü āvāz]

fokān [fūkān]³⁵⁸²: - [şerbetci fotası³⁵⁸³]

³⁵⁶⁸ Kelimenin “açuk” anlamı ile “forūçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³⁵⁶⁹ Kelimenin “bir işi bitirmek, name ve ahenge son vermek” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁷⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “şu‘le” olmalıdır.

³⁵⁷¹ Kelimenin “fosūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁷² Kelimenin “fosūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

³⁵⁷³ Kelimenin “istihza, latife, hezl, teessüf, horata, yazık, esef” anlamları ile “fosūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵⁷⁴ Kelimenin “figāne, fegāne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “düşüt” olmalıdır.

³⁵⁷⁶ Kelimenin “felc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kilid” olmalıdır.

³⁵⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “diñlenme” olmalıdır.

³⁵⁷⁹ Kelimenin “fonūd” şekli bulunabilmiştir:

³⁵⁸⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “mağrūr” olmalıdır.

³⁵⁸¹ Kelimenin “nara, haykıрма, büyük avaz, yüksek ses” anlamları ile “fūjān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

[temmet]

el-faşlü'ş-şâliş [ve'l]- 'aşereti fi'l-kâfi'l-meftûhati'l-hareketi³⁵⁸⁴

ķāb: aşuk

ķābūl: tūre/tōre³⁵⁸⁵

ķār: ġāyet aķ Tūrkide [ġāyetde aķ Tūrkide]

[87b]

ķār: - [ġāyetde ķara 'Arabide]

[ķāz: ķaz]

ķāz [ķāz(e)]: uçma

ķāzķān [ķāzġāz]³⁵⁸⁶: ķazan

ķāşid: ħaberci

ķādī: f

ķāk: ķurı

ķāk: f

ķānī: ķızıl ķadid ya 'nī şekersi? [ķızıl]³⁵⁸⁷

ķānūn [ķānūn(u)]: ħisābuñ ehli³⁵⁸⁸ [ħisābuñ aşlı]

ķebā: ķaftan

ķebāle: ķādī bitisi

ķerābe: ķaba ķulaķ

ķeze³⁵⁸⁹: ġūġul

ķezāgend [ķezāgende]³⁵⁹⁰: fistān ve çuķal

ķefa [ķaķa]³⁵⁹¹: kerih ve yigrenci [kerbih³⁵⁹² ve yigrenci]

ķeltebān: ķalb ve yalancı ve gidi

ve ķertebān: m

ķelmā: şapan taşı [şapan daşı]

ķelem: f

ķelem-dān: ķalem ķoyacak

³⁵⁸² Kelimenin "fūkān" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; "fukkā 'sı" olmalıdır.

³⁵⁸⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

³⁵⁸⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; "turre" olmalıdır.

³⁵⁸⁶ Kelimenin "ķazķan, ķazġan" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁵⁸⁷ Kelimenin "ķızıl, koyu kırmızı" anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁵⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "aşlı" olmalıdır.

³⁵⁸⁹ Kelimenin "ķezz, kej" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁹⁰ Kelimenin "ķezāgend, ķejāgend, ķejāgend" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁵⁹¹ Kelimenin "ķaķa" şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

³⁵⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; "kerih" olmalıdır.

ķenberis: ¼oraķ otı [duzak³⁵⁹³]

ķehremān: pādīšāh

ķay: ķuşma

e'l-ķāfī'l-meksūreti'l-ķareketi [ve'l-ķāfi'l-meksūreti fi'l-ķareketi]

ķif: bardaķ

ķiyā³⁵⁹⁴: űirden

ķiyāde³⁵⁹⁵: pīzevenk 'avrat³⁵⁹⁶

ķir: gāzürler tokmağına sürdüği ot [gādürler³⁵⁹⁷ tokmağına sürdüği ot]

ķirvān: ķaf tağ [ķāf tağı]³⁵⁹⁸

ķirvān: gök kenārı [gök kenārları]³⁵⁹⁹

ķir: zift

ve'l-ķāfi'l-mazmūmeti[fi]'l-ķareketi

ķorāşe: ademūñ tenün ürperden ıűıtma [ademūñ tūyün ürperden sıtma]

ķorķe [ķorķe(h)]³⁶⁰⁰: küpe

ķorfe: ķaranfil

ķofl [ķofol]³⁶⁰¹: kilid

ķofl-ger [ķofol-ger]³⁶⁰²: ķilingir

[ķolonc³⁶⁰³: bir rencdür]

[ķūķ: f]

ķolzom³⁶⁰⁴: deñiz³⁶⁰⁵

ķüc: cāhil ve aķmak³⁶⁰⁶

[ķomri: f]

ķüm: tegeltü [tegelti]

ķüm: ķalem³⁶⁰⁷

el-faşlü'r-rābi ve'l- 'aķereti fi'l-ķāfi'l-meftūhati[l-ķareketi]

³⁵⁹³ Kelime yanlıű yazılmıűtır; "¼oraķ" olmalıdır.

³⁵⁹⁴ Kelimenin "ķipā" űekli bulunabilmiűtir: Bkz. LD, LL.

³⁵⁹⁵ Kelimenin "ķiyādet" űekli bulunabilmiűtir: Bkz. LD, KGS.

³⁵⁹⁶ Kelimenin "pezevenklik, iki kiűi arasındaki gayri meűru iliűki" anlamları bulunabilmiűtir: Bkz. LD, KGS.

³⁵⁹⁷ Kelime yanlıű yazılmıűtır; "gāzürler" olmalıdır.

³⁵⁹⁸ Kelimenin "bütün alemin etrafı, dođu ve batı" anlamları bulunabilmiűtir: Bkz. LD, FZ.

³⁵⁹⁹ Kelimenin "bütün alemin etrafı, dođu ve batı" anlamları bulunabilmiűtir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁰⁰ Kelimenin "ķorķ" űekli bulunabilmiűtir: Bkz. LD, KGS.

³⁶⁰¹ Kelimenin "ķofl" űekli bulunabilmiűtir: Bkz. LD, KGS.

³⁶⁰² Kelimenin "ķofl-ger" űekli bulunabilmiűtir: Bkz. LD.

³⁶⁰³ Kelimenin "ķülenc, kulenc, kulünc" űekilleri bulunabilmiűtir: Bkz. LD, LL.

³⁶⁰⁴ Kelimenin "ķolzom" űekli bulunabilmiűtir: Bkz. LD.

³⁶⁰⁵ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

³⁶⁰⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıűtır.

³⁶⁰⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıűtır.

kābliḥ [kāblīc(i)]³⁶⁰⁸: ayak şırça barmağı [ayağıñ serçe barmağı]

kābliḥ [kābliḥ]³⁶⁰⁹: gögercinlik

ve kābūl [ve kābūl]³⁶¹⁰: m

kābūl: ḥarām-zāde kimesne³⁶¹¹

kāpīle: havān [ḥāvan]

kābīn: f

kātūre: sersem kimesne [sersem kimse]

kāt: şehir adıdır

kātān [kātāt]³⁶¹²: m [bir şehir adı dahıdır]

kāc: çam ağacı

[kāc: sīlī urma]

kāc: arslan³⁶¹³

kāḥāl [kācāl]³⁶¹⁴: ev āleti ya ‘nī ḳab ḳacaḳ

53b

kācore³⁶¹⁵: aṣbūr [aṣbor]³⁶¹⁶

[88a]

kāçek [kācek]: ḳarındaṣ³⁶¹⁷

kācī³⁶¹⁸: bulamac

kāḥ [kāḥ(i)]: arslan³⁶¹⁹ [köşk]

kāḥ: çardaḳ

kār: iş

kārbān [kārbān(i)]: yolcılar³⁶²⁰

ve kārvān [kārvān]: m

kārd [kāred]³⁶²¹: bıçaḳ

kār-dān: iş bilici

kāz-dar [kār-dār]³⁶²²: iş tıtcı [iş dutucı]

³⁶⁰⁸ Kelimenin “kāblīc, kāblīc, kābliç, kābliç, kāblūc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁰⁹ Kelimenin “kābūk, kābok” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶¹⁰ Kelimenin “kābūk, kābok” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶¹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁶¹² Kelimenin “kātān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁶¹³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁶¹⁴ Kelimenin “kācāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶¹⁵ Kelimenin “kācīre, kāçīre, kājīre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶¹⁶ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “‘aṣfūr” veya “‘uṣfūr” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁶¹⁷ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁶¹⁸ Kelimenin “kācī” şekli bulunabilmiştir:

³⁶¹⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁶²⁰ Kelimenin “kāfīle, katar” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶²¹ Kelimenin “kārd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- kār-rān: iş sürücü [iş şorucu³⁶²³]
 kār-zār: ceng
 kār-zār-gāh [kārızār-gāh(i)]³⁶²⁴: ceng yiri
 kār-fermān [kār-fermā]³⁶²⁵: iş buyurucu
 kār-gāh: iş yiri
 kār-nāme: örnek
 kār-ū-kerd: iş ve güc [iş güc]
 gāz [gāj]: şınu [şınu(a)]
 gāz [gāj]: kışac³⁶²⁶
 kāj: egri
 gāzū [gāzor]³⁶²⁷: biz ağardıcı
 kājore³⁶²⁸: aşbūr³⁶²⁹
 ve kāçore [kācore]³⁶³⁰: m
 kāje: gölgelik
 kāje: bāg³⁶³¹
 kāze [kāje]: kiçi hücre
 kās: deve tabanı
 kās [kās(i)]: - [ağac yatuk]
 kāskīne: koruq?/kuruq? kuşu [fart/fırıt? kuşu]³⁶³²
 kāsmūy: toñuz kılı ve kısık kılı
 kāsni: güneyik
 kāsni: marul³⁶³³
 kāse: çanak
 [kāse: büyük kadeh]
 kāse-bend [kāse-bend(i)]: - [çanakçı]
 kāş: nolaydı olaydı
 ve kāşek: m

³⁶²² Kelimenin “kār-dār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁶²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “sürücü” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁶²⁴ Kelimenin “kār-zār-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁶²⁵ Kelimenin “kār-fermā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁶²⁶ Kelimenin “makas, sındı, makas neveleri, cımbız, budama bıçağı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶²⁷ Kelimenin “gāzor” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶²⁸ Kelimenin “kācīre, kāçīre, kājīre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶²⁹ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “aşfūr” veya “uşfūr” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁶³⁰ Kelimenin “kācīre, kāçīre, kājīre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶³¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁶³² Kelimenin “arı kuşu, sebzek, şakrāk” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶³³ Kelimenin “güneyik, hindiba, acımarul” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

ve kâškî: m
 kâşâne: şeh nişin
 kâşâne: kış evveli³⁶³⁴ [kış evi]
 kâşâne: şöhet [şöhet yiri]³⁶³⁵
 kâşgar: şehir adıdır
 kâge: ebleh [eyleh³⁶³⁶]
 [kâgıd: f]
 kâgne³⁶³⁷: ağ kurdu³⁶³⁸
 kâf: yarık ve aralık [yarık ve aralık yir]
 kâf: çatlak yir [haylık³⁶³⁹ yir]
 kâfū³⁶⁴⁰: gönüllü kişi
 kāk: göz bebegi
 [kāk: âdem kişi]
 kāk: beksimet
 kâfūr: f
 kākā: kişi
 kākol: perçem
 kāl: hām yimiş
 kāl: gitme?/kitme?³⁶⁴¹
 kālā: kumāş
 ve kāle: m
 kālbed [kālbed]: kālīb
 kālifte [kālifte]³⁶⁴²: hayrāt³⁶⁴³ [hayrān]
 kālek: ahmak³⁶⁴⁴
 [kālek: kelek]
 kālem [kākem]³⁶⁴⁵: tūl ‘avrat [dul ‘avrat]

³⁶³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “kış evi” olmalıdır.

³⁶³⁵ Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁶³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ebleh” olmalıdır.

³⁶³⁷ Kelimenin “kâgnū, kâgene, kâgone” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁶³⁸ Kelimenin “agu kurdu, kuduz kurdu, kuduz böceği” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. BK, TS.

³⁶³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çatlak” olmalıdır.

³⁶⁴⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁶⁴¹ Kelimenin “söz, kelam; bozgun, hezimete uğramış; eğri, mekân, sel suyunun yardığı yer, karış kuruş, ham meyve, kabak, pırasa” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁴² Kelimenin “kālifte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “hayrān” olmalıdır.

³⁶⁴⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁶⁴⁵ Kelimenin “kālem” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

[88b]

kāleṅg [kāleng(i)]: toynaḵ kesecek

kālūc: şırca barmaḵ [serçe barmaḵ]

kālūs [kālūş]³⁶⁴⁶: bön ve aḥmaḵ

ve kālūye [kālūye]: m

ve kālyūh [kālīve]³⁶⁴⁷: m

kāle: ḥām düvlek

ve kālyār [ve kāleyār(i)]³⁶⁴⁸: m

gām: adım

gām [kām]³⁶⁴⁹: ṭamaḵ

gām [kām]³⁶⁵⁰: ārzū

gām [kām]³⁶⁵¹: kilid³⁶⁵² ṭamaḡı [kilīd damaḡı]

gām [kām]³⁶⁵³: murād

kāmōrān [kāmōrān(i)]³⁶⁵⁴: murād sürici

kāmīl: tamām

gāmūs [gāmūs(u)]³⁶⁵⁵: şu şıḡırı

kāme: etmek aşı³⁶⁵⁶

gān [kān]: cimā‘

gān [kān]³⁶⁵⁷: ma‘den

gān: cem‘ nişānıdur ḵanda olsa [cem‘ nişānıdur ḵanda itse]

kānām³⁶⁵⁸: muḥanneş oḡlan

kānām³⁶⁵⁹: uşşuz [edebşüz ve ‘aḡılsuz]

54a

kānūn [kānūn(u)]: uş³⁶⁶⁰ [ocaḵ]

kānūn-u evvel [kānūn-ı evvel]: öñ ḵış ayı

³⁶⁴⁶ Kelimenin “kālūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁴⁷ Kelimenin “kālīve” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁴⁸ Kelimenin “kāle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁶⁴⁹ Kelimenin “kām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁵⁰ Kelimenin “kām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁵¹ Kelimenin “kām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁶⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “kilīd” olmalıdır.

³⁶⁵³ Kelimenin “kām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁵⁴ Kelimenin “kām-rān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁵⁵ Kelimenin “gāmīş, gāvmīş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁵⁶ Kelimenin “ayranla karışık süt, bir tür katık ismi, mırra” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

³⁶⁵⁷ Kelimenin “kān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁵⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁶⁵⁹ Kelimenin “kānā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁶⁰ Kelimenin “aziz, muhterem; tarz, reveş, kaide” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

kānūn-u šānī [kānūn-ı šānī]: orta kış ayı

kānī: ma‘den³⁶⁶¹ çıkan nesne [ma‘denden çıkan nesne]

gāv: sığır

gāv [kāv]³⁶⁶²: bahādur

gāv [kāv]³⁶⁶³: heybetlü

kāvāk [kāvāk(i)]: içi boş nesne

gāv-bān: şığırtmac

gāv-deştī [gāvodeştī]³⁶⁶⁴: şığın geyik

gāvdom [gāv-i dom]³⁶⁶⁵: ol güc borusı ki ceng gününde calarlar³⁶⁶⁶ [ol kici borı çeng³⁶⁶⁷ gününde çalarlar]

[gāv-dūş(u): sağılur inek³⁶⁶⁸]

gāv-dūş [gāv-dūş(u)]: külek

kāvdes³⁶⁶⁹: Nemrūd-ı mel‘ün³⁶⁷⁰

gāvers [gāvers(e)]: şüret tarusı

gāv-reng [gāver-reng]³⁶⁷¹: gür³⁶⁷²-i Feridūn šāh [gürz-i Āfridūn šāh ve gürz-i Āfridūn-i ferruh]

ve gāvsār [gāv-sār]: m

ve gāv-bān [gāv-yān]³⁶⁷³: ser leşker-i Feridūn ahengir-i ma‘hūd [ser-leşker-i Āferidūn]

gāv-miş: şu şığırı

kāvberī/gāvberī³⁶⁷⁴: ağıl ve noqat? [ağıl ve toqat]

kāvolvek [kāvolvek]: çınār ağacı ter ü taze ola [çınār ağacı ter ü taze olsa]³⁶⁷⁵

gāh: vaqit

gāh: mekān

gāh: manşıb

kāh: şaman

kāh-dān: şamanlık

³⁶⁶¹ Kelime eksik yazılmıştır; “ma‘denden” olmalıdır.

³⁶⁶² Kelimenin “kāv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁶³ Kelimenin “kāv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶⁶⁴ Kelimenin “gāv-ı deştī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁶⁶⁵ Kelimenin “gāv-dom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “çalarlar” olmalıdır.

³⁶⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ceng” olmalıdır.

³⁶⁶⁸ Kelimenin “süt sağılan kap, külek, susak, meme” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶⁶⁹ Kelimenin “kāvūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁶⁷⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁶⁷¹ Kelimenin “gāv-reng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁶⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “gürz” olmalıdır.

³⁶⁷³ Kelimenin “kav-yan, gav-yan” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁶⁷⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁶⁷⁵ Kelimenin “yeşil ve iri hıyar, yeşil ve taze hıyar, şenhıyar” anlamları ile “kāvelcek, kāvencek, kārencek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

kāh-rīz³⁶⁷⁶: çör çöb yıl sürer [çör çöb ki yıl sürer]

[gāh gāh: vākit vākit]

kāh-gil: şuv³⁶⁷⁷ balçığı [şıva balçığı]

kāh-gīz [kāh-gīr]³⁶⁷⁸: çamış ve çabalak tavar

kāhel: süst [süst(ü)]

kāhū: marul

kesb: bañaf³⁶⁷⁹ 3680

kābīne [kābene]: kaķınc³⁶⁸¹

[keb: yalak/yılki³⁶⁸²]

kesb [keb]: ağır³⁶⁸³ tolası [ağız derisi]³⁶⁸⁴

kebāb [keb]³⁶⁸⁵: sögölme

kebbān [kebāb]³⁶⁸⁶: kapan terāzısı

[kebān: sögölme]

kebd [kebed]: tutkal [dutkal]

gebr [geber]: oda tapan

gebr [geber]: demür gölek³⁶⁸⁷ [demür gönlek]

gebr [geber]: kaķan

gebrān [gebrān(i)]: oda tapanlar

gebore [kebere]³⁶⁸⁸: turşī itdükleri ot [ol otdur ki andan turşī eylerler]

kebr [keber]: ulu ve kart [ulu ve kuvvet³⁶⁸⁹]

kepost [keyost(u)]³⁶⁹⁰: kaŗa tūvlegi³⁶⁹¹ [kaŗa dūvlegi]

[89a]

kepost [kepost(u)]³⁶⁹²: çoŗan

ve kepsū [kepestū(a)]³⁶⁹³: m

³⁶⁷⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁶⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “sıva” olmalıdır.

³⁶⁷⁸ Kelimenin “kāh-gīr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

³⁶⁷⁹ Kelimenin “avurt, aŗız, aŗız bucaŗı, yanak, yanak iŗi” anlamı ile “keb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁸⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁶⁸¹ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁶⁸² Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁶⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “aŗız” olmalıdır.

³⁶⁸⁴ Kelimenin “avurt, aŗız, aŗız bucaŗı, yanak, yanak iŗi” anlamları ile “keb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁸⁵ Kelimenin “kebāb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁶⁸⁶ Kelimenin “kebbān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁶⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “gönlek” olmalıdır.

³⁶⁸⁸ Kelimenin “keber” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kart” olmalıdır.

³⁶⁹⁰ Kelimenin “gebest, kebest, kebestū, kebeste” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “dūvlegi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁶⁹² Kelimenin “kenestū, keñestū, koñostū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

kebk [kepek]: keklik
kebk-i derī [kebek-derī]³⁶⁹⁴: güzel keklik
kenbüre [kebnüre]³⁶⁹⁵: söz sav [şav söz]
kebū: marul
kebūter: gögercin
kebūd: gök
kebūd-bām [kebūd-nām]³⁶⁹⁶: kalıñ tuřaklu [kalıñ dudaklu(a)]
kebūd-çeřm: gök gözli [gök gözli]
kebūde: sorğun
kebūde: çimřir ağacı
kebūdi³⁶⁹⁷: gögerçin [gögercin]
kebūdi: göklük
ve kebūdegi [kebūdegi]³⁶⁹⁸: m
kebūk: irkeksüz kuř³⁶⁹⁹
kebbī [kebi]: maymun
kebiyyā [kebiyā]³⁷⁰⁰: ak helvā
kebiyyā [kebiyā]³⁷⁰¹: helvācı
ket: Hindūstān begleri [Hindūstān beglerinüñ tařtı³⁷⁰²]
[ket: -³⁷⁰³]
ket [kebt]³⁷⁰⁴: mařallüñ şavlim? dimekdür
kettān [ketān]: keten
keth [kenc(i)]³⁷⁰⁵: keş
ketrān: řatrān
ve ketvān³⁷⁰⁶: m
ketre³⁷⁰⁷: şumağ

³⁶⁹³ Kelimenin “kenestü, keneştü, konoştü” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁶⁹⁴ Kelimenin “kebk-i derī, kebk-derī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁶⁹⁵ Kelimenin “kebnvre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁶⁹⁶ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

³⁶⁹⁷ Kelimenin “kebüter” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁶⁹⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁶⁹⁹ Kelimenin “atmaca cinsinden bir kuş, kekik kuşu, angut kuşu” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK. Bu kuşun özelliği, kendi cinsinden olmayan kuşlarla çiftleşmesi imiş.

³⁷⁰⁰ Kelimenin “kobeytā, kobeyt, kobeyte, kepitā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁰¹ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

³⁷⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “taştı” olmalıdır.

³⁷⁰³ TDKN’de bu kelimenin altına, bir önceki kelimenin anlamı taşmıştır.

³⁷⁰⁴ Kelimenin “ket” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁰⁵ Kelimenin “ketaş, kenaş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁰⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

ketre³⁷⁰⁸: geven diken

ketre: pāre pāre

ketre [keter-betere]³⁷⁰⁹: sözünüñ ma‘nāsı olmayan ādeme dirler [ol kimseye dirler ki sözünüñ ma‘nā olmaz]

ve ketire³⁷¹⁰: m

ket‘āl: muħanneş ve gidi

ve ke‘tāle [ve ket‘āle]³⁷¹¹: m

ket‘āl: efkār-ı fāsıde iden kimesne [işsüz yürüp efkār-ı fāsıd iden kimse]

geç-peç [gecebr]: keremitci [kiremenci]³⁷¹²

ve gec-ger³⁷¹³: m

keçele: saķsağan [şakşagan]

ked: ev

ked-ħodā [ked-ħozā]³⁷¹⁴: ev issi

gedā: yoħsul [yoħsul ve dilenci]

gedāy: m

54b

gedāyān: yoħsullar ve dilenciler

ked-bānū: ulu ħatun

kedlek/gedlek³⁷¹⁵: ol demürdür ki naķķaşlar naķşı anuñla ıslāħ iderler

keyrū [kedū]³⁷¹⁶: kaķak

gedye: dilencilik

kedīver: ev issi

kedīver: ikinci

kede: ev āleti³⁷¹⁷

kede³⁷¹⁸: taķaķ [damak]

ger: uyuz

ger: eger

³⁷⁰⁷ Kelimenin “tetre, tetri, totre, totri, totom” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁷⁰⁸ Kelimenin “kerte, kirtre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁷⁰⁹ Kelimenin “ketre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷¹⁰ Kelimenin “ketre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷¹¹ Kelimenin “ket‘āl, ket‘āle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁷¹² Kelimenin “alçı, alçı yapan kimse” anlamı ile “geç-peç, geç-bor” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁷¹³ Kelimenin “geç-ger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁷¹⁴ Kelimenin “ked-ħodā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷¹⁵ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

³⁷¹⁶ Kelimenin “kedū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷¹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁷¹⁸ Kelimenin “kode” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

ger³⁷¹⁹: sağır³⁷²⁰

gerān [kerān]³⁷²¹: kırañ

kerān: sağırlar

kerātene³⁷²²: örümcek

geriş: kilerci [kiçi keler]³⁷²³

kerbāse: m

ve kerbū [kevbū]³⁷²⁴: m

kerc [kerc(i)]: dilim

kerc: gömlek³⁷²⁵

kerc [kerih]³⁷²⁶: şehri ma‘rūf

[kerih: köşek/keşk/keşik³⁷²⁷]

kercofū [keraḥfū]³⁷²⁸: yalva

gerd [gered]³⁷²⁹: toz

kerd: iş

gerdān: dönici

kerder: beriyye

kerder: şusız yir

[89b]

gerden: boyun

gerden-bend [gerden-bend(i)]: boğmağ

gerdenā: şiş demiri

gerd-nāy [gerdenāy(i)]³⁷³⁰: pırlağuc [bırlağuc]

ve gerdene [gerdene]³⁷³¹: m

gerdūn [gerdūn(u)]³⁷³²: kañlı

gerdūn [gerdūn(u)]³⁷³³: felek

³⁷¹⁹ Kelimenin “ker” şekli bulunabilmiştir:

³⁷²⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁷²¹ Kelimenin “kerān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁷²² Kelimenin “kerāten, kerrāten, kereten” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷²³ Kelimenin “keler” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

³⁷²⁴ Kelimenin “kerbās, kerbāse, kerbes, kerbaş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁷²⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁷²⁶ Kelimenin “kerc, kerec” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁷²⁷ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁷²⁸ Kelimenin “kercefū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷²⁹ Kelimenin “gerd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷³⁰ Kelimenin “gerdenā, gerdnāy, girdnāy” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁷³¹ Kelimenin “gerdenā, gerdnāy, girdnāy” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁷³² Kelimenin “gerdūn” şekli bulunabilmiştir:

³⁷³³ Kelimenin “gerdūn” şekli bulunabilmiştir:

kerzen: pādişāhlar tācı ki muraşsa‘ dur
kerzemān: ‘arşāllah
kerze: ulu/ülü³⁷³⁴
gerje [kerze]: kuvvetlü [kuvvetlü(a)]³⁷³⁵
kersīb [kersīb(i)]³⁷³⁶: kerevüz
kerestün: kıppan³⁷³⁷ terāzūsı [kıppan terāzūsı]
kereş [kiriş]: - [ol şügşek tağdan düşer]³⁷³⁸
kerf [kerf(i)]: zift
kerfes [kerfes(i)]³⁷³⁹: kerevüz
kerk [kerk(e)]³⁷⁴⁰: kırtal
kerğāv [gerğāv]³⁷⁴¹: uyuz
ve gerğīn [ve gerğīz]³⁷⁴²: m
kerger: Allah ta‘āla [Allah adıdur]
[kerges: f]
kerkem: za‘ferān
kerem: eylük
germā: ıssı
germāye³⁷⁴³: ħammām
germā-bevān [germā-būn(u)]³⁷⁴⁴: ħammāmcı
germā-germ [germā-germ(i)]: kıtatı ıssı
germā-gāh³⁷⁴⁵: ıssı vaķtı
germe: aķ ıssı etmek
germe-sir: orta ıssı
kernā: yinmez mantar³⁷⁴⁶
[kerinec³⁷⁴⁷: südlü birinc]

³⁷³⁴ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁷³⁵ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁷³⁶ Kelimenin “keresb, keresp, keresf, kerefs” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kıppan” olmalıdır.

³⁷³⁸ Kelimenin “dağdan düşen kar kümesi, dağdan düşen” anlamları ile “kereş, kereşe, keriş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞLT.

³⁷³⁹ Kelimenin “keresb, keresp, keresf, kerefs” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁴⁰ Kelimenin “kerk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³⁷⁴¹ Kelimenin “gerğīn, gergen, gerk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁷⁴² Kelimenin “gerğīn, gergen, gerk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁷⁴³ Kelimenin “germābe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁴⁴ Kelimenin “germā-bān, germā-bevān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁷⁴⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁷⁴⁶ Kelimenin “bir mantar türü, eşek mantarı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁷⁴⁷ Kelimenin “kerinc, gorinc be-şir” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, LL.

kerenc [kerenc(i)]: kızılcuğ³⁷⁴⁸
kerencū [kerencū(a)]: ağır başma
kervā: bünyād³⁷⁴⁹
kervez: ol yir ki tağ etegindedür³⁷⁵⁰
kerre [kove]³⁷⁵¹: aşınmış ve kovuğ olmuş diş
vekrūh [ve korūh(e)]³⁷⁵²: m
kervepā [kerūpā]: çemen³⁷⁵³
kerre: f [f kez]
kere [ker]³⁷⁵⁴: baş³⁷⁵⁵ [pas]
kere³⁷⁵⁶: küf
ker-dān [kere-dān]³⁷⁵⁷: çiyek/çelik
kerenāy [kerenāy(i)]³⁷⁵⁸: zurnā [surnā]
gerey³⁷⁵⁹: dönüm
gez: arşun
gez: acı
[kej: yılğun]
keji [kezi]³⁷⁶⁰: egrilik [elüyelik³⁷⁶¹]
kej: egri
kez-ter [kej-ter]³⁷⁶²: egrirek
kezār [kejār]³⁷⁶³: kuş kuruşığı
kejāğend [kezā‘end(i)]³⁷⁶⁴: cevşen³⁷⁶⁵
ve kezākend³⁷⁶⁶: m³⁷⁶⁷

³⁷⁴⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁷⁴⁹ Kelimenin “iki şeyi birbirine bitişirmek, vasfetmek; gediklenmek, rahnedar olmak” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁷⁵⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁷⁵¹ Kelimenin “kerve” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁵² Kelimenin “kerve” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁵³ Kelimenin “tatlıca ot, karaman kimyonu bitkisi, rumi kimyonu” anlamları ile “kerevyā, kerüyā, kerāvyā, kerāviyā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁵⁴ Kelimenin “kere, kereh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁷⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “pas” olmalıdır.

³⁷⁵⁶ Kelimenin “kere, kereh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

³⁷⁵⁷ Kelimenin “çöplük” anlamı ile “kere-dān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³⁷⁵⁸ Kelimenin “kerrenāy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁵⁹ Kelimenin “geri” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

³⁷⁶⁰ Kelimenin “keji” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁷⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “egrilik” olmalıdır.

³⁷⁶² Kelime; “kej-ter” olmalıdır.

³⁷⁶³ Kelimenin “kejār, kejāj, kojāj” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁶⁴ Kelimenin “kejāğend” şekli bulunabilmiştir:

³⁷⁶⁵ Kelimenin “çukal, çokal” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

³⁷⁶⁶ Kelimenin “kejāğend, kecāğend, kejāğend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

gej-engob̄in [gez-engob̄in]: acı bal

kezāve³⁷⁶⁸: maḥfe [tuḥfe³⁷⁶⁹]

kejbā [kerpā]: ılgun yimişi [ılgun yimiş]³⁷⁷⁰

kejd [kejd(i)]³⁷⁷¹: ‘akreb [kuyru örü³⁷⁷²]

ve kejdom: m

gezer: keşir

kejm [kejm(i)]³⁷⁷³: çemen

55a

kejni³⁷⁷⁴: ev üstine [ev üstine örtülen kumāş]

kejene: gücken kuşu

kejne: egrice otı³⁷⁷⁵

kezne [kejne]: yabān yaklası³⁷⁷⁶ [yabān baklası]³⁷⁷⁷

kes: kimse

[90a]

kesī: bir kimse³⁷⁷⁸

kesān: kimesneler [kimseler]

kest [kest(i)]: çirkin

[kesnī: güneyik]

keş: ḥūb

keş³⁷⁷⁹: ol aña [ol ve aña]

keş: cüllāhlık [çek ve çekici]

keşāver³⁷⁸⁰: ikinci

[keşt(i)³⁷⁸¹: ekin]

keşne [keşte]³⁷⁸²: ölmüş

³⁷⁶⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁷⁶⁸ Kelimenin “kecāve, kejāve, kecābe, kezāve, gejābe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁶⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “maḥfe” olmalıdır.

³⁷⁷⁰ Kelimenin “helenduz bitkisi” anlamı ile “kerpā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁷¹ Kelimenin “kejdom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁷⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “kuyruğı örü” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁷⁷³ Kelimenin “kezm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁷⁴ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁷⁷⁵ Kelimenin “ısırgan tohumu, ısırgan diki” anlamları ile “kezne, gezne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “baklası” olmalıdır.

³⁷⁷⁷ Kelimenin “ısırgan tohumu, ısırgan diki” anlamları ile “kezne, gezne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁷⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁷⁷⁹ Kelimenin “kiş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. BK.

³⁷⁸⁰ Kelimenin “kişāverz, keşāverz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁷⁸¹ Kelimenin “kişt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

keştî: gemi

keştî-bân(i) [keştî-bân(i)]: gemici

keşdāng: is ve pas [iş³⁷⁸³ ve bas³⁷⁸⁴ ve kir]

keşf [keşf(i)]³⁷⁸⁵: kablubağa [kaplubağa]

keşk [keşf(i)]³⁷⁸⁶: yanık³⁷⁸⁷ bardak [yatık bardak]

keşk [keşk(i)]: keş ve cüllāh cenberi [keş]

[keşk(i): çulhe çenberi]

keşkāv: ol cevābdur ki hekimler hastalara virürler [ol h̄'ābdur ki hekimler hastalara virür]³⁷⁸⁸

keşkin: keşlü aş

keşkine: m

keş: baş kıllı [baş kıllı ya 'nī saçı]³⁷⁸⁹

keş: eyü

keş: çek ve çekici [züluf ve perçem³⁷⁹⁰]

[keşenk(i): culha lağı³⁷⁹¹]

keşeng: tayağ³⁷⁹² kabak [yatık kabak]

kef: aya

kef: köpük

kefā: - [katı zahmet ki bir kimseye ańsuzda? yansa?]³⁷⁹³

keft [keft(i)]: çişme/çeşme³⁷⁹⁴ [çatlama]

ve keftā³⁷⁹⁵: m

ve kefte: m

keftār: sırtlan

kefsencil [kefciliz]³⁷⁹⁶: - [keçe³⁷⁹⁷]

kefş [kefeş]³⁷⁹⁸: başmak

³⁷⁸² Kelimenin “koşte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁷⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “is” olmalıdır.

³⁷⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “pas” olmalıdır.

³⁷⁸⁵ Kelimenin “keşef” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁸⁶ Kelimenin “kemās, kemāse, keşeng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁷⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yatık” olmalıdır.

³⁷⁸⁸ Kelimenin “hastaya yedirilen arpa aşu veya çorbası” anlamı ile “keşkāv” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

³⁷⁸⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁷⁹⁰ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁷⁹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁷⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “yatık” olmalıdır.

³⁷⁹³ Kelimenin “mihnet, sıkıntı, eziyet” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çatlama” olmalıdır.

³⁷⁹⁵ Kelimenin “keft, kefte” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁹⁶ Kelimenin “kefçeliz, kefçelizek, kefçelize” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁷⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kepçe” olmalıdır.

- kefş-ger [kefeş-ger]³⁷⁹⁹: başmağcı
kefşîr [kefşîr(i)]: lehîm [lehim³⁸⁰⁰]
kefk [kefek]: köpük
kefe: kesme³⁸⁰¹ ve kuru ot [kesmik ve kuru ot]
kefe: şaman ile karışmış buğday [şamanla karışmış buğday]
kefcelîn [kefcelîz]³⁸⁰²: it balığı [it]
kefkük: eski börke [eski yün]
kefgîr: kevgîr
kel: f
kelâbe: şarılmış iplik
ve kelâve: m
ve kelâfe: m
kelât: yüce hişâr
kelât: dirind³⁸⁰³ hişâr evleri [dirindi evler]
kelâte: kiçi köy [kiçi küte³⁸⁰⁴]
kelâncüd³⁸⁰⁵: piyâle turduğı taybâf³⁸⁰⁶ [piyâle durduğı tabak]
kelâje: sakşagan [şakşagan]
ve kelâce: m
kelâş: küf ve baş³⁸⁰⁷ [küf ve pas]
kelâğ: alaca qarğa
kelân: ulu
kelte: burnı kesik [burnı kesnek³⁸⁰⁸]³⁸⁰⁹
keleft [kelfet]: pençe³⁸¹⁰
kelem: dürme ya'nî lahana [dürme lahana]
kelender: kutlu ve çevük³⁸¹¹

³⁷⁹⁸ Kelimenin “kefş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁷⁹⁹ Kelimenin “kefş-ger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁸⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “lehim” olmalıdır.

³⁸⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kesmik” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁸⁰² Kelimenin “kefçelîz, kefçelîzek, kefçelîze” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “dirinti” olmalıdır.

³⁸⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “köy” olmalıdır.

³⁸⁰⁵ Kelimenin “kelâcû, kelâcüd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

³⁸⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “tabak” olmalıdır.

³⁸⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “pas” olmalıdır.

³⁸⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kesik” olmalıdır.

³⁸⁰⁹ Kelimenin “kuyruğu kesilmiş hayvan” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸¹⁰ Kelimenin “kuşların gagası, yırtıcı cânverlerüñ burnı” anlamları ile “keleft, kelfet” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁸¹¹ Kelimenin “fakirlik kisvesine giren ulu kimseler” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

gelū: boğaz

gelū-mend [gelū-bend(i)]³⁸¹²: gönderilmiş rüşvet ve armağan

ve gelūvend [ve gelūvend(i)]³⁸¹³: m

gelūte [kelūte]: deste ve direm³⁸¹⁴

gelū-gir: boğaz tutan nesne [boğaz dutan nesne]

[90b]

gelle: süri

kelīsā: f

keleng [keleng(i)]³⁸¹⁵: şaşı [şāhi³⁸¹⁶]

kem: eksik

kem: - [‘azizliği az bulunur]

kemā: mantar³⁸¹⁷

kemā: marul

kemāş [kemā]³⁸¹⁸: yatuğ bardak

kemāl [kemāş]³⁸¹⁹: tamāmlık

kemān [kemāl]³⁸²⁰: yay

[kemāl³⁸²¹: elegim sağmal]

kemān āsomān [kemān-i āsimān(i)]: m

ve kemān-rostem [ve kemān-i rostem]³⁸²²: m

55b

ve kemān-benām [ve kemān-i benām(i)]³⁸²³: m

kemānçe [kemānce]: ıklık

kemāndān: bilik

kemāne: mişkab yayı [matkab yayı]

kemān-gorūhe: kemānküde [kemānküre]³⁸²⁴

ve kemān gelle³⁸²⁵: m

³⁸¹² Kelimenin “gelvend, golvend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸¹³ Kelimenin “gelvend, golvend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸¹⁴ Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁸¹⁵ Kelimenin “keling, kelink” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “şaşı” olmalıdır.

³⁸¹⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁸¹⁸ Kelimenin “kemās, kemāse, keşeng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁸¹⁹ Kelimenin “kemāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁸²⁰ Kelimenin “kemān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸²¹ Kelimenin “kemān-i rostem, kemān-i sām, kemān-i şeytān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸²² Kelimenin “kemān-i rostem, kemān-i sām, kemān-i şeytān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸²³ Kelimenin “kemān-i rüstem, kemān-i sām, kemān-i şeytān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸²⁴ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “kemānkürühe” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁸²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “kemān gülle”, “kemān-ı gülle” veya “kemān-ı gelüle” olmalıdır.

kemer: köpri

kemer: yarım halka tāk olur [yarım halka ki tāk]

kemer: koyun yatağı³⁸²⁶

kemer: kuşak

kemer-sāz: kur kuşak [-]³⁸²⁷

[kemer-sāz: kuşakçı]

[kemer-nāz³⁸²⁸: toka]

kemel: tennūr/tenevvūr³⁸²⁹

kemend [kemend(i)]: f

kemī: - [eksiklik]

kemīn: buşu [buşu(a)]

kenāc: danışık

kengāc: m

kenār: kırañ

kenār: etek

kenāreng [kenāreng(i)]: - [bekci ve hükmedici]

kenāreng [kenāreng(i)]: uc begi

[kenāreng(i): bakmaqlu³⁸³⁰ ādem egrinse?/eger yansa?]³⁸³¹

kenāg: pil [bil]³⁸³²

kenām [kenām(i)]³⁸³³: yırtıcılar yatağı

kenb [keneb]³⁸³⁴: kendir

genc [genec]³⁸³⁵: hazīne

ve gencīne [gencīne]: m

gencūr: hazīnedār

gencīne: seyl kızduğı [seyl kızduğı yir]

genc-şāyigān [genc-i şāyigān(i)]: İskender-i zū'l-ķarneyn'ün bulduğı hazīne [İskender-ü zū'l-ķarneyn bulduğı hazīne]³⁸³⁶

³⁸²⁶ Kelimenin “ağıl, mandıra” anlamları ile “kemrā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸²⁷ Kelimenin “kur kuşak” anlamı ile “kemer-i zerrīn” (Bkz. T); “kemerci, kemer üreten” anlamı ile “kemer-sāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁸²⁸ Kelimenin “kemer-sāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³⁸²⁹ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

³⁸³⁰ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “baskaklı” olmalıdır.

³⁸³¹ Kelimenin “hükümet; uç beyi, vali, hâkim” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸³² Kelimeler yanlış yazılmıştır; “til” veya “tel” olmalıdır.

³⁸³³ Kelimenin “konām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸³⁴ Kelimenin “keneb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸³⁵ Kelimenin “genc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

kend kendā [kend-i kendā]³⁸³⁷: ‘ākīl dānā

kende-rūş: müşkil yirde olan yol

kend-āver: bahādur er

gende-lāş: rufadan yumurda [yiydin yumurda]³⁸³⁸

gendom: buğday

gendome [gendom-vā]³⁸³⁹: buğday aşı

kendenā [gendenā]³⁸⁴⁰: f

kendū: kovan

kendū: çapa

kendovāle: kart er

kendūhāne [kendūhābe]³⁸⁴¹: t̄abaq ve kiçi seped [yanak³⁸⁴² ve kiçi seped]

kende: arq ve hendak

gende: yiymiş

kende-rūy: pişkir

ve kendūrī: m

kende-mūy: murdār t̄uy [murdār t̄u(a)]

kend-ger [kendoger]: - [durūd-ger üstād]³⁸⁴³

[91a]

keter [ketren]: h̄urmā salqımı³⁸⁴⁴

geng [geneg]: T̄ürklerūñ kış evi [T̄ürklerūñ kış]³⁸⁴⁵

geng: Hindūstān deñizi³⁸⁴⁶

kenger-kend: çatal bil [Hindūstān denizi -çatal bil-]³⁸⁴⁷

kenū [kefū]³⁸⁴⁸: kendir

ve kenūr³⁸⁴⁹: m

³⁸³⁶ Kelimenin “Hüsrev’in hazinesi” anlamı ile “genc-i şâyigān, genc-i şâygān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸³⁷ Kelimenin “kendā, kondā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸³⁸ Kelimenin “yiydin, yiydin yumurda” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁸³⁹ Kelimenin “gendom-bā, gendom-vā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁴⁰ Kelimenin “gendenā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁴¹ Kelimenin “kendū-hāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁸⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “t̄abaq” olmalıdır.

³⁸⁴³ Kelimenin “durūd-ger” anlamı ile “ket-ger, ketkār, ketgār” şekilleri; “üstād” anlamı ile ise “kondāger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁴⁴ Kelimenin “hurma kurutulan yer” anlamı ile “ketr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁸⁴⁵ Kelimenin “T̄ürkistan’da bir puthane adı, bahar-hane ve T̄ürkistan’da bir şehir” anlamları ile “geng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸⁴⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁸⁴⁷ Kelimenin “çatal bel” anlamı ile “kenend” (Bkz. LD, ŞLT); “Hindistan’da bir nehir” anlamı ile “geng” (Bkz. LD, FZ) şekilleri bulunabilmiştir.

³⁸⁴⁸ Kelimenin “kenū, kenev” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

kenū-dāne: kendir tohumu

kene: f

kenīz: cāriye

ve kenīzek: m

koni [kenī]: ya‘nī [egilmez/añılmaz kimesne]³⁸⁵⁰

gev: çukur

gev: ulu muhteşem kimse

gev: kuvvetlü bahādur [bahādur ve kuvvetlü]

kevtelān³⁸⁵¹: deveci igi [deveci³⁸⁵²]

[kevdn: m³⁸⁵³]

kevdn: koca semer bergiri

kevdn³⁸⁵⁴: kuvvetlü kuş ki toy dirler [kuvvetlü kuş ki aña tor³⁸⁵⁵ dirler]

kevdn [kevre]³⁸⁵⁶: ahmaq ve söz añlamaz kimse

kevre: seyl kızduğı yir³⁸⁵⁷

gevri³⁸⁵⁸: - [şād ve feraḥ yürüme]

gūz: kor³⁸⁵⁹

geven: sığın geyigi

geven [geved]³⁸⁶⁰: toñuzlan böcegi

gevjine [gevjine(h)]³⁸⁶¹: kozlu helvā

kevl [kevol]³⁸⁶²: kerek³⁸⁶³ [kürk]

kevīr: çukur³⁸⁶⁴ yir [çoraq yir]

kevīz: şinik

gevişt [guyuşt(u)]³⁸⁶⁵: şıgır ve koyun gevişmek [deve ve şıgır ve koyun yedigın tekrār çiynedügi ya‘nī geviş]

³⁸⁴⁹ Kelimenin “kenū, kenev” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸⁵⁰ Kelimenin “falan, yani gibi belirsizlik ifade eden ek” anlamı ile “koni” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁸⁵¹ Kelimenin “kütālān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁵² Kelime eksik yazılmıştır; “deveci igi” olmalıdır.

³⁸⁵³ Kelimenin “kütālān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁵⁴ Kelimenin “kārvānek, kervānek, kārānek, kārān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “toy” olmalıdır.

³⁸⁵⁶ Kelimenin “kevdn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸⁵⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁸⁵⁸ Kelimenin “gūri” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “koz” olmalıdır.

³⁸⁶⁰ Kelimenin “geved, gūzed” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁸⁶¹ Kelimenin “gevjine, gūzine” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁶² Kelimenin “kevel, kebel” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁶³ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kürk” olmalıdır.

³⁸⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çoraq” olmalıdır.

³⁸⁶⁵ Kelimenin “gevişt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

keh: şaman [zamaḵ³⁸⁶⁶]

keh-dān [keh-dān(i)]: şamanlık [zamaḵlık³⁸⁶⁷]

kehīle³⁸⁶⁸: ebleh ve cāhil

keh-keşān: - [gökde olan şaman uğrusı yolu]

key: yüce

kehīnār³⁸⁶⁹: ev

gehvāre: bişik

key: ne vakit

key: ulu pādişāh

key³⁸⁷⁰: dağ

keyā/geyā: aş/aşı³⁸⁷¹

keyān: ‘arap çadırı

geyc [geyc(i)]: ögünme³⁸⁷²

geycūr [geycūre]: ḥazīne [ḥazīnedār]³⁸⁷³

keyk [kebek]³⁸⁷⁴: büre

56a

keyk³⁸⁷⁵: göz bebegi

keykec [kiykenc]³⁸⁷⁶: - [kerdime]

keykāvos: pādişāh adıdur [pādişāh adıdur derler ki Nemrūd’dur ‘aleyhü’l-la‘ne]

keymoḥt [kemīḥt(i)]³⁸⁷⁷: sağrı

keyvān: zuḥal yıldızı [zuḥal yıldızı]

keyvān: yedinci gök

keyüder³⁸⁷⁸: şu kuşu

keyümort [keyümers(i)]³⁸⁷⁹: Ādem peygamber ‘m [Ādem peygāMBER]

keyūs [keyyūs(u)]: ılgun ağacı³⁸⁸⁰

³⁸⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “şaman” olmalıdır.

³⁸⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “şamanlık” olmalıdır.

³⁸⁶⁸ Kelimenin “kohbel, kohbele” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁶⁹ Kelimenin “kehenbār, kohēnār, kohēmbār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁷⁰ Kelimenin “keyy” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁸⁷¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁸⁷² Kelimenin “bencil, kendini beğenmiş” anlamı ile “gīc, gīce, kīc” şekilleri şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, SLT.

³⁸⁷³ Kelimenin “ḥazīnedār” anlamı ile “gencūr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁷⁴ Kelimenin “keyk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁸⁷⁵ Kelimenin “kīk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁷⁶ Kelimenin “kebikec, kīkīz, kīkīş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

³⁸⁷⁷ Kelimenin “kīmoḥt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁷⁸ Kelimenin “balıkçıl kuşu” anlamı ile “kebüder” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸⁷⁹ Kelimenin “keyümers, keyümert” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

keyhān [keyhān(i)]³⁸⁸¹: pādişāhlar

ve'l-kāfi'l-meksūreti[fi]'l-ḥareketi

kib³⁸⁸²: lāf

kit: ki sen

kiş: ki ol

kirā: kime

kirā: kiri

kirār [kirār(i)]: çok yimek³⁸⁸³

kirāz: küçücek bardak [küçücek bardak]³⁸⁸⁴

kirāz: küçük ağız [küçük ağız]³⁸⁸⁵

kirām: ulu

kirāmī: ululuk

[91b]

girān [girān(i)]: kızlık [kız]³⁸⁸⁶

girān: ağır [ağız]³⁸⁸⁷

girān-māye: ağır bahālu

girān-gūş [girān-gūş(u)]: şağır

girānī: ağırlık

girānī [kirbās(i)]³⁸⁸⁸: kızlık

kirbāsū: aş [bez]³⁸⁸⁹

kirbāsū³⁸⁹⁰: keltenkele [keltekele]

kirde [kirde(h)]: f

gird: degirmi

girdāb [girdāb(i)]: çevlük

kirdār [kirdār(i)]: ḥu [ḥu(a)]³⁸⁹¹

kirdār [kirdār(i)]: şan'at

gird-ā-gird [gird-ā-gird(i)]: çep çevre [çeb çevre]

³⁸⁸⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁸⁸¹ Kelimenin “keyān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁸⁸² Kelimenin “keb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁸⁸³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁸⁸⁴ Kelimenin “ağız dar bardak, ağız dar şişe” anlamları ile “korāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁸⁵ Kelimenin “ağız dar bardak, kuş kursağı” anlamları ile “korāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁸⁶ Kelimenin “kız” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. TS.

³⁸⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ağır” olmalıdır.

³⁸⁸⁸ Kelimenin “girānī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁸⁸⁹ Kelimenin “bez” anlamı ile “kerbās, kerpās, kirpās, kirbās” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

³⁸⁹⁰ Kelimenin “kerbāsū, kerpāsū, kerpāse, kerpese” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁹¹ Kelimenin “tarz, tavır, üslup, kaide, amel, iş, âdet” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

girdebād [gird-bād]³⁸⁹²: aşırğa
 girdek: zifāf
 girdekān [gird-i kān]³⁸⁹³: oz
 kirdikār [kirdigār]³⁸⁹⁴: bārī ta‘āla [Allah adıdur]
 girde-kūh [girde-kūh(u)]: Kūrdistān’da bir yeriñ adıdur
 kirdir/girdir [kirdevir/girdevir]³⁸⁹⁵: burġu
 kirişme [kirişme(h)]: nāz
 girift: bend baġlama [bend]
 girift: duzak
 giriftār [giriftār(i)]: dutsak
 girev: oc
 girev: utu [dutu]
 girevgān [girevgān(i)]: m
 girūnd [girevend(i)]³⁸⁹⁶: aġızda ıkan uuk
 girih: baġ
 girih: dūġum
 girih: rümcek evi
 kirbās [kiryās(i)]³⁸⁹⁷: dīvān-āne
 girib [girip]³⁸⁹⁸: yaa
 ve giribān: m
 [ve girivān: m]
 giriz³⁸⁹⁹: açma
 ve girig³⁹⁰⁰: m
 girive: youş
 girye: aġlama
 kiş-kār [kiştikār]³⁹⁰¹: ekin aġacı³⁹⁰²
 ve kişāverz [ve kişāverz(i)]: m
 kiş [kiş(i)]: ekin

³⁸⁹² Kelimenin “gird-bād” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁹³ Kelimenin “gird-i gān, gerdkān, girdikān, gird-i kān” Şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁸⁹⁴ Kelimenin “kird-gār, kird-i gār, kird-kār” Şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁹⁵ Kaynaklarda boye kelimeler bulunamamıştır.

³⁸⁹⁶ Kelimenin “girivend, geriven” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁸⁹⁷ Kelimenin “kirpās, kiryās” Şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁹⁸ Kelimenin “giribān” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁸⁹⁹ Kelimenin “goriz” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁹⁰⁰ Kelimenin “gorig” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁹⁰¹ Kelimenin “kiş-kār” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

³⁹⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “ekin ekici” olmalıdır.

- kişt-zār [kiştirāz]³⁹⁰³: ekinlik
 kişt-kārīde [kişt-i kādīre(h)]³⁹⁰⁴: ekilmiş ekin
 kişk [kişik]³⁹⁰⁵: ala qarğa
 kişmiş: çekürdesüz üzüm [çekürdeksüz üzüm]
 kişniz: kişnic [f]
 kişvād³⁹⁰⁶: pehlevān
 kişver: iklim
 gil: balçık
 kilān [gilān(i)]: şehir adıdır [şehir ve memleket adıdır]
 kilec: hammāncı³⁹⁰⁷
 kilec: süprüdi sepedin düzici³⁹⁰⁸
 kilec: tok?/tuğ? sepedin düzici [doğ?/duğ? sepedin düzici]³⁹⁰⁹
 kilhec [kilheh]³⁹¹⁰: çeyrek³⁹¹¹ [çirk]
[92a]
 gil-zār [gil-zār(i)]³⁹¹²: balçıklık
 gil-şenc [gil-be-şinc]³⁹¹³: özlü balçık
 kilşū/gilşū³⁹¹⁴: kesmük
 kill [kilek]³⁹¹⁵: kalem kamışı
 gil-ger: balçıkı³⁹¹⁶ [balçıkçı]
 ve gil-küb [gil-küb(u)]³⁹¹⁷: m
 gile: şikāyet
 kile: ‘avratlar koğusu [‘avratlar fetası?]³⁹¹⁸
 gilim: şōf [şōk]³⁹¹⁹³⁹²⁰
 kimsān [kimsān(i)]: - [kemrenz?/kemzend?/kimzend?]³⁹²¹

³⁹⁰³ Kelimenin “kişt-zār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁹⁰⁴ Kelimenin “kişt-i kārīze, kārīde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁹⁰⁵ Kelimenin “keşek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁰⁶ Kelimenin “keşvād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁰⁷ Kelimenin “hamamcı sepeti” anlamı ile “kilc, kelc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁰⁸ Kelimenin “çöpçü sepeti, gübre sepeti” anlamları ile “kilc, kelc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁹⁰⁹ Kelimenin “çöpçü sepeti, gübre sepeti” anlamları ile “kilc, kelc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁹¹⁰ Kelimenin “kelaḥc, kelaḥç, kelhec” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁹¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çirk” olmalıdır.

³⁹¹² Kelimenin “gil-zār” şekli bulunabilmiştir:

³⁹¹³ Kelimenin “gil-i şaḥ, gil-i şoḥ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁹¹⁴ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

³⁹¹⁵ Kelimenin “kill” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “balçıkçı” olmalıdır.

³⁹¹⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

³⁹¹⁸ Kelimenin “yüz, yanak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

³⁹¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “şōf” olmalıdır.

³⁹²⁰ Kelimenin “yün aba, çul, kilim” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

kinār [kināz(i)]³⁹²²: ħurmā salķımı [ħurmā salķımı ŧapı]

king [kinig]: ķart ođlan³⁹²³

kivār³⁹²⁴: yimiŧ sepedi

kih: kiçi

56b

kih: kim

kih̄z [kihbid]³⁹²⁵: k̄y sālārı

kih̄id [kihbid]: ħarāccı³⁹²⁶

kihbid: ħaz̄ıne [ħaz̄ınedār]³⁹²⁷

kihter: kiçiirek

ve kih̄in: m

kih̄in: ŧırça barmak [serçe barmak]

giyāh [giyāh(i)]: ķara³⁹²⁸ ot [ķuru ot]

kiyā: ulu

kiyā: uc begi

kiyā: pādīŧāh³⁹²⁹

kiyānā: ‘anāŧır-ı erba‘a [‘anāŧır-ı erba‘a ya‘nī ādemüñ aŧlı]

kiyāħen³⁹³⁰: ħōŧ gelici³⁹³¹ [ħōŧ gelici söz]

kiyān [kiyān(i)]: kimler

kiyān [kiyān(i)]: ulular

kiyān: -³⁹³²

giyāh-i ŧotor: geven didükleri diken

kīb [kīb(i)]: ħayrān ve mest

kīb [kīyā]³⁹³³: bükülmiŧ

kīpā [kīpū]³⁹³⁴: ŧırden ŧoldurması [ŧırden ŧoldurması]

³⁹²¹ Kelimenin “bir tür ipek kumaŧ” anlamı bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, KGS.

³⁹²² Kelimenin “kenār, kenāz, kānāz” ŧekli bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, FZ.

³⁹²³ Kelimenin “genç irisi, genç irisi oğlan” anlamları ile “keng, kong” ŧekilleri bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, BK.

³⁹²⁴ Kelimenin “kevār, kovār, kevāre” ŧekilleri bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, FZ.

³⁹²⁵ Kelimenin “kohbed-kohbod” ŧekilleri bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, BK.

³⁹²⁶ Kelimenin “tahsildar, hazinedar, sarraf, simsar” anlamları ile “kohbed-kohbod, kehbed, kehbod” ŧekilleri bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, BK.

³⁹²⁷ Kelimenin “ħaz̄ınedār” anlamı ile “kohbed-kohbod, kehbed, kehbod” ŧekilleri bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, BK.

³⁹²⁸ Kelime yanlıŧ yazılmıŧtır; “ķuru” olmalıdır.

³⁹²⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁹³⁰ Kelimenin “keyāħen” ŧekli bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, FZ.

³⁹³¹ Kelime eksik yazılmıŧtır; “ħōŧ gelici söz” olmalıdır.

³⁹³² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁹³³ Kelimenin “kīb” ŧekli bulunabilmiŧtir: Bkz. LD.

³⁹³⁴ Kelimenin “kīpā” ŧekli bulunabilmiŧtir: Bkz. LD, FZ.

k̄ipū: marul³⁹³⁵

k̄it [k̄it(i)]: bal arusu

ḡitī: cihān

ḡitī: zamān [zamāne]

ḡitī-ārāy [ḡitī-ārāy(i)]: Başra şehri güli [Başr şehri gülse³⁹³⁶ ki beğāyet h̄üb olurmuş]

k̄ic: f [kic]

k̄ic: süst aḥmaḳ [kendüyi görici ulu kişi]

[k̄ic: m]

k̄is [k̄is(i)]³⁹³⁷: kimdür

ḡiz [ḡij]: çam ağacı

k̄ist [k̄is]: yan? [yavuklu?/yoklu?]³⁹³⁸

k̄istān [k̄isitān(i)]³⁹³⁹: mengene

k̄ise: f

ḡisū: sac bölügi [şac bilezügi³⁹⁴⁰]

ḡisū-bend [ḡisū-bend(i)]³⁹⁴¹: şac bağı

k̄iṣ [k̄iṣ(i)]: dīn

k̄iṣ [k̄iṣ(i)]: bay³⁹⁴² kırbanı [yay kırbanı]

k̄iṣt [k̄iṣet]: yan³⁹⁴³

k̄iṣen: k̄ösnek [kense]³⁹⁴⁴

k̄iḡ [k̄iḡ(i)]: çapaḳ [çanaḳ³⁹⁴⁵]

k̄if [k̄if(i)]: şekek [s̄ünük/senek/sinek]³⁹⁴⁶

k̄ifer: eyü at³⁹⁴⁷

[k̄ifer: k̄in]

k̄ifer: pişmānlıḳ

k̄ifer: yoḡurd ḳonulan ḳab [yoḡurd ve süd ḳonulan ḳab]

k̄ik̄ic³⁹⁴⁸: şu lerdemesi³⁹⁴⁹ [şu kerdimesi]

³⁹³⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁹³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḡülü” olmalıdır.

³⁹³⁷ Kelimenin “k̄ist” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹³⁸ Kelimenin “kimdir, beze, kist” anlamları ile “k̄is”; “kırışıklık, büklüm, buruşuk; bilgin” anlamı ile “k̄is” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹³⁹ Kelimenin “k̄istān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁹⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “bölügi” olmalıdır.

³⁹⁴¹ Kelimenin “ḡisū-bend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

³⁹⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “yay” olmalıdır.

³⁹⁴³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁹⁴⁴ Kelimeler yanlış yazılmıştır; “k̄östek” olmalıdır.

³⁹⁴⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapaḳ” olmalıdır.

³⁹⁴⁶ Kelimenin bu anlamları bulunamamıştır.

³⁹⁴⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

ve k̄ik̄iz: m

k̄ime: kulak çirki

k̄ilkozū [k̄ik̄iz]³⁹⁵⁰: eski süpürge

k̄ik̄iz [k̄ilkez]³⁹⁵¹: ısrırgan diken

k̄imiyā: bakırı altun eyleyen [bakırı altun eyleme]

k̄imiyā: ‘ağılla çāre

k̄in: f

ve k̄ine: m

k̄ine-ver: k̄in edici ve günü edici [k̄in edici ve günü eyleyici]

[92b]

ve k̄ine-dār: kin dutucu [m]

ḡive [ḡiv]³⁹⁵²: pehlivān Keykāvus [behlivān Keykāvus]

ḡiv [ḡive]³⁹⁵³: ol kelik ki ayağa giyerler

k̄ive [k̄iv]: şu kabı³⁹⁵⁴ [şu kabağı]³⁹⁵⁵

k̄ihān: cihān

ve’l-kāfi’l-mazmūmeti[fi]’l-ḥareketi

kobbe [kobite(h)]³⁹⁵⁶: ḥaccām ş̄işesi [ḥammām³⁹⁵⁷ ş̄işesi]

kobitā: kanlı [hūncı ya ‘nī kancı]³⁹⁵⁸

got [gobot]³⁹⁵⁹: kelece³⁹⁶⁰

koc: ḥurde

[kocā: kanda]

kocāyī: kandasın

koclūk [koclū]³⁹⁶¹: rakşd³⁹⁶² lötün³⁹⁶³ oynadıcı [rakşda götün oynadıcı kimse]

koḥ [koc]³⁹⁶⁴: yigrenci

³⁹⁴⁸ Kelimenin “kebicec, kikiz, kikiş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

³⁹⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kerdimesi” olmalıdır.

³⁹⁵⁰ Kelimenin “kelkezū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁵¹ Kelimenin “kikiz, kikic, kikiş, kiliz, keykir, keykiş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁹⁵² Kelimenin “geyū, ḡiv” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁵³ Kelimenin “ḡive” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁹⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “kabağı” olmalıdır.

³⁹⁵⁵ Kaynaklarda kelimelerin; “marul” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁵⁶ Kelimenin “kobbe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥaccām” olmalıdır.

³⁹⁵⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁹⁵⁹ Kelimenin “got” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “keleci” veya “geleci” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁹⁶¹ Kelimenin “kecül, keçül, kocül” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁹⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “rakşda” olmalıdır.

³⁹⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “götün” olmalıdır.

³⁹⁶⁴ Kelimenin “koḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

ve kūḥ [ve kūḥ(u)]: m

kodām [kodām(i)]: kankı

kodāmīn: kankısın³⁹⁶⁵ [kankısı]

godārān [godārān(i)]³⁹⁶⁶: geçer nesne [kiçi³⁹⁶⁷ nesne]

godār³⁹⁶⁸: irkek toñuz

godār³⁹⁶⁹: bil demüri

godār: sofrā maşrabası [sefer maşrabası]³⁹⁷⁰

godār³⁹⁷¹: kati harāret ki ‘avrat [kati harāret ki ‘avratlara hāşıl olur toğurmağda]

godār³⁹⁷²: çōbān degnegi toğurmakda vāki‘ olur³⁹⁷³ [çōbān ve şığirtmac degnegi]

korāk: yunt kuşu [yut³⁹⁷⁴ kuşu]

gorāz: yırtıcı³⁹⁷⁵

gozer-gāh [goder-gāh(i)]³⁹⁷⁶: göçüt³⁹⁷⁷ yiri [gecib³⁹⁷⁸ yiri]

gorboz: kati kuvvetlü

gorboz: kati zeyrek [kati reyrek³⁹⁷⁹]

gorbe: kedi

gorte [korte]³⁹⁸⁰: tekele

gorte [korte]³⁹⁸¹: gönlek [gönül³⁹⁸²]

57a

korte: geven diken

korte: nīmtebe³⁹⁸³ [nīmtene]

gord: pehlivān

gorde: bögrek [bölük³⁹⁸⁴]

³⁹⁶⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “kankısı” olmalıdır.

³⁹⁶⁶ Kelimenin “gozerān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “geçer” olmalıdır.

³⁹⁶⁸ Kelimenin “gorāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁶⁹ Kelimenin “gorāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁷⁰ Kelimenin “sefer esnasında birlikte götürülen ağız dar bardak” anlamı ile “korāz, gorāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁷¹ Kelimenin “gorāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁷² Kelimenin “gorāz” şekli bulunabilmiştir:

³⁹⁷³ MKN’de yer alan “toğurmakda vāki‘ olur” ifadeleri, bir önceki kelimenin devamı olmalıdır.

³⁹⁷⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yunt” olmalıdır.

³⁹⁷⁵ Kelimenin “erkek domuz, yaban domuzu” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁷⁶ Kelimenin “gozer-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁷⁷ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “geçit” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

³⁹⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “geçit” olmalıdır.

³⁹⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “zeyrek” olmalıdır.

³⁹⁸⁰ Kelimenin “korte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

³⁹⁸¹ Kelimenin “korte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “gönlek” olmalıdır.

³⁹⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “nīmtene” olmalıdır.

³⁹⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “bögrek” olmalıdır.

gorde: - ³⁹⁸⁵

kordī/gordī: teze tarḥūn cinsi [tere tarḥūn cinsi]³⁹⁸⁶

gorz [gozer]³⁹⁸⁷: demür çomak

korsof: divīt liḳāsı

gorosne [gorisne(h)]³⁹⁸⁸: ac

koroft [koroft(i)]: günāh

gorgān: memleket adıdur

gork [gorg]: kırt

gorgān: kıtlar³⁹⁸⁹ [kırtlar]

korm [korom]³⁹⁹⁰: za‘ frān

korm [korom]³⁹⁹¹: kıatı ğuṣṣa

gorme [gorme(h)]: tırfanda yimiş

korenc [korinoc]³⁹⁹²: toĝan

koronc-ḥāne: toĝan beslenen ev [toĝan beslenen]

korong [korong(i)]³⁹⁹³: tırna

ve koleng [koleng(i)]: m

korūre³⁹⁹⁴: şādī ve feraḥ

gorūhe: yumak [bumak³⁹⁹⁵]

korūhe³⁹⁹⁶: - [gemi kıuşı ya‘ nī beg ki kıuş avlamaĝa kıurulur]

korre [kore]³⁹⁹⁷: kıoduķ ve kıolañ

korīçe [gorīçe(h)]³⁹⁹⁸: hücre

[93a]

gozāf: ‘abeş [‘abeş sözlü]

gozāyiş [gorāyiş]³⁹⁹⁹: şarmaşuķ

kojom⁴⁰⁰⁰: tāze çemen

³⁹⁸⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

³⁹⁸⁶ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

³⁹⁸⁷ Kelimenin “gorz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁸⁸ Kelimenin “gorosne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kırtlar” olmalıdır.

³⁹⁹⁰ Kelimenin “kersem, korkom, kerkem” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

³⁹⁹¹ Kelimenin “korm, gorm” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

³⁹⁹² Kelimenin “koronc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

³⁹⁹³ Kelimenin “koleng, kornek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

³⁹⁹⁴ Kelimenin “korüz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁹⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yumak” olmalıdır.

³⁹⁹⁶ Kelimenin “ḥorūhe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁹⁹⁷ Kelimenin “korre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

³⁹⁹⁸ Kelimenin “korīçe, goriçe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

³⁹⁹⁹ Kelimenin “gozāyiş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

gozend [gozend(i)]⁴⁰⁰¹: ziyān ve helāk [ziyān ve helāk⁴⁰⁰²]

gozend [gozend(i)]⁴⁰⁰³: incinme

gozīt [gozent(i)]⁴⁰⁰⁴: baş h̄araçı [baş h̄arācı]

gozīr: çāre eylemek

gozīr: çāre [sipāre⁴⁰⁰⁵]

kozīne: kaḫmaḫ [toḫmaḫ]⁴⁰⁰⁶

kos: ‘avratlarūn ud yiri [‘avratuñ ud yiri]

kost [kost(u)]⁴⁰⁰⁷: çirkin

kostī: zūnnār

ve gostīḫ [ve kostec]: m

gosil [gosol]⁴⁰⁰⁸: kesilme

kosūn: f [biz]⁴⁰⁰⁹

koş⁴⁰¹⁰: böğür [bügrü]

koş⁴⁰¹¹: ḫubaltuḫ⁴⁰¹² [ḫoltuḫ]

goşn [goşen]⁴⁰¹³: teke [teke ya ‘nī irkec]

ve goşen-boz [goşen-boz]: m

koşti: güreş

koşti-gāh: güreş yiri

koşteni [keşteni]⁴⁰¹⁴: depelenecek

koşoteni⁴⁰¹⁵: m⁴⁰¹⁶

koşoft [koşfet]⁴⁰¹⁷: taḫuḫ⁴⁰¹⁸ [daḫuḫ]

ve koşofte [ve koşfete]⁴⁰¹⁹: m

ko‘yeb: bülbül

⁴⁰⁰⁰ Kelimenin “kezm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁰¹ Kelimenin “gezend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “helāk” olmalıdır.

⁴⁰⁰³ Kelimenin “gezend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁰⁰⁴ Kelimenin “gezit, gozīt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁰⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çāre” olmalıdır.

⁴⁰⁰⁶ Kelimenin “toḫmaḫ” anlamı ile “kūzine” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁰⁷ Kelimenin “gest, kest” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁰⁸ Kelimenin “gosil” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁰⁹ Kelimenin “Mecusi papazlarından bir şahıs adı” anlamı ile “kesūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰¹⁰ Kelimenin “keş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰¹¹ Kelimenin “keş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰¹² Kelime yanlış yazılmıştır; “ḫoltuḫ” olmalıdır.

⁴⁰¹³ Kelimenin “goşn, goşon” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁰¹⁴ Kelimenin “koşteni” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰¹⁵ Kelimenin “koşteni” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰¹⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁰¹⁷ Kelimenin “koşoft” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰¹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “taḫuḫ” olmalıdır.

⁴⁰¹⁹ Kelimenin “koşofte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

goft [goft(u)]: söz

ve goftār [goftār]: m

goft ū gūy: söz ve sav

kofcūk⁴⁰²⁰: köpcük [köbcük]

kofre [kefre]⁴⁰²¹: kilik⁴⁰²² [kilide]

gol: çiçek

gol: f

gol-âb: gül şuyı

kolâl: depî⁴⁰²³ 4024

kolâl⁴⁰²⁵: alın üsti

kolâle: baş şacı

kolâle: perçem

kolâh: takye

ve kole [ve kolle]⁴⁰²⁶: m

kole: baş kıllı [baş şacı]

kolâh-düz [kolâh-düz(u)]: takyeci

kolâh-zerrin [kolâh-i zerrin]⁴⁰²⁷: altun üsküf

golbāng [golbāng(i)]: āvāz [āvāze]

golbon: gül ağacı

golbe [kolbe]⁴⁰²⁸: hücre

kolbe: - [‘atfār kabarcığı]

kolbe: külâh-ı tennür⁴⁰²⁹ [dükkān]

kolhān [kolhān(i)]: f

gol-zār: güllük

ve golşen: m

gol-sūrî [gol-i sūrî]⁴⁰³⁰: bir dürlü gül [‘avratlar yüzine sürdüğü kıvılcıca ki aña figer dürlü dirler⁴⁰³¹]

⁴⁰²⁰ Kelimenin “kefcek, kefçek, kefcük” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁰²¹ Kelimenin “kofl, kofle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁰²² Kelime yanlış yazılmıştır; “kilid” olmalıdır.

⁴⁰²³ Kelimenin “dağ tepesi” anlamı ile “kelât” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “depe” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁰²⁵ Kelimenin “başın tepesi” anlamı ile “kelâl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰²⁶ Kelimenin “kole, kelle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁰²⁷ Kelimenin “kolâh-zer, kolâh-i zer, kolâh-i zerrin” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

⁴⁰²⁸ Kelimenin “kolbe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰²⁹ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁰³⁰ Kelimenin “gol-i sūrî” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰³¹ TDKN’de yer alan bu açıklama, bir sonraki kelimeye ait olmalıdır.

gol-güne: 'avratlar yüzine sürdüğü kıvılcık ki aña figer dirler [m]

ve gol-güne [ve gol-güne]: m

ve gol-reng [ve gol-reng(i)]: m

gol-geşt [gol-goşt(i)]⁴⁰³²: çiçek temâşası

gol-nâr: nâr çiçeği [enâr çiçeği]

gol-nâr: kiras [kiraz]

[kolong(u): f]

57b [93b]

kolūc: çörek [küllice etmek ya 'nî çörek]

ve kolîçe [kolîce]: m

[kolîce: güneş]

kolūḥ: kesek

kolūḥ-endâz: kesek atıcı

golūşe⁴⁰³³: zaḥm

kolūk: burcaḳ

golūle: yumak

gom [gom]: belürsüz

gomân: şübhe

[gomân: sırrı⁴⁰³⁴]

komâne: yir kazıcı

gomrâh [gomrâh(i)]: azgun

komîz/gomîz: sidik

komîz-dân [komîz-dân(i)]: kavuḳ

kon: göt

ve kūn [ve kon]: m

konâ⁴⁰³⁵: gülnâr ağacı ki anuñ nârı bitmez [köknâr⁴⁰³⁶ ağacı ki anıñ nâr bitmez]

konâr⁴⁰³⁷: ol in ki anda cānver şıḡınur

konân: iderek

gonâh: şuc

gonâh-kâr [goneh-kâr]: şuc işleyici

⁴⁰³² Kelimenin "gol-geşt" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰³³ Kelimenin "gelūşe" şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

⁴⁰³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; "sanrı" olmalıdır.

⁴⁰³⁵ Kelimenin "konâr" şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁰³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "gülnâr" olmalıdır.

⁴⁰³⁷ Kelimenin "konâm, kūnâm" şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- konbed: k̄ubbe
 konc [konc(i)]: bucak
 konc [konc(i)]: arkası k̄uz ādem
 konocd [koncid]⁴⁰³⁸: s̄usam
 koncide: beñ
 konc̄ide [koncide]: ay yüzinde görünen k̄aralık⁴⁰³⁹
 koncār [koncāre]: k̄usbe
 ve koncāl: m
 ve koncāle: m
 koncişk [koncişk]⁴⁰⁴⁰: serçe
 konce: egbe
 konce: ġarār
 konc̄ine [konc̄ine(h)]: keleter⁴⁰⁴¹
 kond [kond(u)]: çöngē
 kondor̄uc [kondor̄uc(u)]⁴⁰⁴²: k̄ovan
 ve kondor [kondor]⁴⁰⁴³: m
 ve kondor̄ud [kondor̄ud(u)]⁴⁰⁴⁴: m
 kongor⁴⁰⁴⁵: şakız ve günlük
 kondoz [kondor]⁴⁰⁴⁶: eski hişār
 konde: omca
 konde-p̄ic [kolende-piḥ]: tolayub şaracak ağac⁴⁰⁴⁷
 koneş⁴⁰⁴⁸: iş ve güc [iş ve güş⁴⁰⁴⁹]
 koneş⁴⁰⁵⁰: ḥu ve ‘ādet
 konişt [konişt(i)]⁴⁰⁵¹: - [kilise]

⁴⁰³⁸ Kelimenin “koncid, koncod” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰³⁹ Kelimenin “leke, çil, ben, çiḡit, çiḡit, sis” anlamları ile “koncide, koncidek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁴⁰ Kelimenin “goncişk, koncişk, konceşk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁰⁴¹ Kelimenin “heybe, sepet, garar, harar” anlamları ile “konce” (Bkz. T); “kiler” anlamı ile “konc̄ine” (Bkz. ŞL, ŞLT) şekilleri bulunabilmiştir.

⁴⁰⁴² Kelimenin “konder̄uc, konder̄uz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁴³ Kelimenin “konder̄uc, konder̄uz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁴⁴ Kelimenin “konder̄uc, konder̄uz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁴⁵ Kelimenin “kenger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

⁴⁰⁴⁶ Kelimenin “kondoz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁴⁷ Kelimenin “kütük, ağaç gövdesi, odun, tomruk, iri ve kalın ağaç; suçluların ayağına bağlanan kütük” anlamları ile “konde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁴⁸ Kelimenin “koniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “güc” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁰⁵⁰ Kelimenin “koniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁰⁵¹ Kelimenin “konişt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

gong [gong(u)]: dilsüz

kongore: mināre şerefesi

kongor: baykuş ve ügü [baykuş]

[kongor: ulu⁴⁰⁵²]

kongore: hişār erligi ve hişār burcı [hişār erligi]

[kongore: hişār burcı]

[konūr: ol çitdür ki balçık ve şığır tezeğiyle şıvarlar arba ve cudabe⁴⁰⁵³ koyarlar]⁴⁰⁵⁴

konūr: çölmekci furunı⁴⁰⁵⁵

ve kondüle: m⁴⁰⁵⁶

konūr: ol/evvel⁴⁰⁵⁷ 4058

konūn: şimdi

kū: kanı

gū: erene [erle⁴⁰⁵⁹]

gūgū⁴⁰⁶⁰: Allah adıdur

kūkū: ögeyik āvāzı

govāb⁴⁰⁶¹: gölcek [gölçük]

govārīş [govārīş]⁴⁰⁶²: cūvārīş ya‘nī yimek siñüret⁴⁰⁶³ ma‘cūn [cūvārīş ya‘nī yimek siñüren ma‘cūn]

[94a]

govārne [kovārne]⁴⁰⁶⁴: seped

govārne⁴⁰⁶⁵: kelbük⁴⁰⁶⁶ [kelebek]

govāre: hūrmā koyacak kab⁴⁰⁶⁷

govāre⁴⁰⁶⁸: pırlanguç⁴⁰⁶⁹ [bizlengenc]

⁴⁰⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “ügü” olmalıdır.

⁴⁰⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “buğday” olmalıdır.

⁴⁰⁵⁴ Kelimenin “içine buğday ve tahıl koymak için kil ve tezekle yapılan fiçı, zahire ambarı, sarpun” anlamı ile “kenūr, kendū, kendūk, kendüle, kondüle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁵⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁰⁵⁶ Kelimenin “içine buğday ve tahıl koymak için kil ve tezekle yapılan fiçı, zahire ambarı, sarpun” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁵⁷ Kelimenin “mekr, hile” anlamları bulunabilmiştir. Kelime, “hile” anlamına gelen “al” kelimesi olmalıdır: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁵⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁰⁵⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “erene” olmalıdır.

⁴⁰⁶⁰ Kelimenin “gerger, lerler, lüler” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁰⁶¹ Kelimenin “gevāb, kūrāb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁰⁶² Kelimenin “govārīş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰⁶³ Kelime yanlış yazılmıştır; “siñüren” olmalıdır.

⁴⁰⁶⁴ Kelimenin “kevāre, kovāre, gevāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁶⁵ Kelimenin “govārte, kovārteh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁰⁶⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kelebek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁰⁶⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

kovāj⁴⁰⁷⁰: başa kaçma
 ve govāze [govāj]⁴⁰⁷¹: m
 govāje: maşhara
 govāje: rufidun⁴⁰⁷² yumurta [urfadan yumurda]
 kovājpiş/govājpiş⁴⁰⁷³ [kovāje/govāje]⁴⁰⁷⁴: geyik buzağısı
 govāl [govāziş]⁴⁰⁷⁵: çuvāl
 govāh [govāl]⁴⁰⁷⁶: tanıķ
 [govāh: m]
 kŭpāh⁴⁰⁷⁷: şığır ve eşek sürici⁴⁰⁷⁸ [şığır ve eşek sürüsi]
 kŭpāl: gŭrz
 kŭpel [kŭpāl]⁴⁰⁷⁹: çomak
 [kŭpel: babadya çiçeği]
 kŭbile [kŭpile]⁴⁰⁸⁰: şu kabarcığı
 kŭbile [kŭpile]⁴⁰⁸¹: kilid [ya' nī kilid]
 kŭpīn: havān⁴⁰⁸² [hāvan]⁴⁰⁸³
 [kŭpīn: yağ ölçegi]
 kŭtāh [kŭtāh(i)]: kışa
 kŭtvāl [kŭtovāl(i)]: dizdār
 kŭc [kŭç]⁴⁰⁸⁴: ügi
 kŭçek: kici [kiçi]
 kŭçāl: kab kaçak [ev aleti kab kaçak]
 kŭçe: şoķak
 kŭçek: dügme⁴⁰⁸⁵
 kŭçeçek⁴⁰⁸⁶: şoķacuk

⁴⁰⁶⁸ Kelimenin “gevāz, gevāze, gevāj, govāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁰⁶⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “bizlencec”, “bizlenc” veya “bizlengic” olmalıdır.

⁴⁰⁷⁰ Kelimenin “kevāj, gevāj, gevāje, govāje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁷¹ Kelimenin “kevāj, gevāj, gevāje, govāje” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁷² Kelime yanlış yazılmıştır; “urfadan” veya “rufadan” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁰⁷³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁰⁷⁴ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁰⁷⁵ Kelimenin “govāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁷⁶ Kelimenin “govāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁰⁷⁷ Kelimenin “gŭbāre, gŭpāre, gevāre, kŭpāre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “sürüsi” olmalıdır.

⁴⁰⁷⁹ Kelimenin “kŭpāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰⁸⁰ Kelimenin “kŭbele, kŭpele” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁸¹ Kelimenin “kŭpele, kŭple” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “hāvan” olmalıdır.

⁴⁰⁸³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁰⁸⁴ Kelimenin “kŭç” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰⁸⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

ve kũcekek [ve kũçeçek]: m⁴⁰⁸⁷

kũh⁴⁰⁸⁸: oğlan korkudacak

ve kũhek⁴⁰⁸⁹: m

gũrāb [gũdāb(i)]⁴⁰⁹⁰: bũryān altında bişen birinc

kũdbād [kũdebān(i)]⁴⁰⁹¹: örgüc [ögeç⁴⁰⁹²]

kũdecān⁴⁰⁹³: örgüc üzerine örülen ağac eyer

kũdek: oğlan

58a

kũdekān: oğlancıklar

gũr: kolañ

kũr [kũr(u)]: gözsüz

gũr: meşet⁴⁰⁹⁴

gũristān [gũristān(i)]: meşetler⁴⁰⁹⁵ ve mezārlık [meşetler⁴⁰⁹⁶]⁴⁰⁹⁷

gũrāb: ılığımşalgım ve mezār⁴⁰⁹⁸ [ılığımşalgım]

kũr-mũş: - [köstebek]

kũre: seyl kazdığı çukur

kũje/gũje: uyku [uyku(a)]⁴⁰⁹⁹

gũz: koz [koz]

gũz: oşuruğ

kũzāvore [kũzāvere]⁴¹⁰⁰: - [tabağ⁴¹⁰¹ ve şīşe]

kũz-poşt [kũzişt(i)]⁴¹⁰²: arkası kũz

kũzcehre [kũzçehre]⁴¹⁰³: kuyruklu yılduz

gũzed: toñuzlan böcegi

kũzer: kılavuz [kũluz?]⁴¹⁰⁴

⁴⁰⁸⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁰⁸⁷ Kelimenin “daha küçük” anlamı ile “kücekek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁰⁸⁸ Kelimenin “koğ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰⁸⁹ Kelimenin “koğ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁰⁹⁰ Kelimenin “gũdāb, gũzāb” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁹¹ Kelimenin “kũdbān, kũdebān, gũdbān, kũhān, gũzbān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁰⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “örgüc” olmalıdır.

⁴⁰⁹³ Kelimenin “kũdbān, kũdebān, gũdbān, kũhān, gũzbān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “meşhed” olmalıdır.

⁴⁰⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “meşhedler” olmalıdır.

⁴⁰⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “meşhedler” olmalıdır.

⁴⁰⁹⁷ Kelimenin “mezarlık, kabristan, makbere, merzegan” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁰⁹⁸ Kelimenin “türbe ve mezar üzerine inşa edilen kubbe” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁰⁹⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴¹⁰⁰ Kelimenin “kũzāvere, kũzvere” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yatuk” olmalıdır.

⁴¹⁰² Kelimenin “kũz-poşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹⁰³ Kelimenin “gevçihir, gevzehr, kũr-çehre, kũz-çehre, kũz-çehr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL, ŞLT.

kūziş: gücden igleme [güçden egilmek]⁴¹⁰⁵

kūze: bardak

kūze-āvīz [kūje-āvīz]⁴¹⁰⁶: bardak aşacak

kūze-ger: bardakçı

kūzgānī [kūzegānī]⁴¹⁰⁷: sahtiyān

gūz-girih [gūzegore]⁴¹⁰⁸: düğme [dülme⁴¹⁰⁹]

[94b]

kūzen [gūzen]⁴¹¹⁰: şığın geyik

kūzūre [kūzūre(h)]⁴¹¹¹: boynı uzun bardak [bobnı⁴¹¹² urun⁴¹¹³ bardak]

kūs [kūs(u)]: doqışma

[kūs(u): f]

gūsāle: buzağı [buzağur⁴¹¹⁴]

gūspend [gūsend(i)]⁴¹¹⁵: koyun

[ve gūsfend(i): m]

[kūse(h): f]

gūş [gūş(u)]: kulak

kūşāb: ol cevābdur ki hekimler ḥastalara virürler [ol çavabdur ki hekimler ḥastalara düzerler]⁴¹¹⁶

kūşāb: bekmez

kūşālenk [kūşālenk(i)]: turna

gūşt [gūşet]⁴¹¹⁷: et

gūştīn: etlü

kūşīş: dürüşme

⁴¹⁰⁴ Kelimenin “kesmik yani harmanda dövülürken taneli kalmış başak, harmanda iyi dövülmemiş arpa ve buğday sümbülü” (Bkz. LD, KGS, FZ, T) anlamı bulunabilmiştir. Bu anlam doğrultusunda kelimenin, Tarama sözlüğünde yer alan ve “çeç elenirken kalburda kalan kapçıklı tane” demek olan “kavuz” kelimesi ya da bu kelimenin farklı kullanımları olması gerekmektedir.

⁴¹⁰⁵ Kelimenin “zulümden şikayet etme, uğranılan zarar ve zulümden dolayı arzuhal verme” anlamı bulunabilmiştir. Bkz. LD, ŞLT.

⁴¹⁰⁶ Kelimenin “kūze-āvīz” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD.

⁴¹⁰⁷ Kelimenin “kūzgānī, gūzgānī” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁰⁸ Kelimenin “gūz-girih” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “dügme” olmalıdır.

⁴¹¹⁰ Kelimenin “gevezn, gevzen” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, TS.

⁴¹¹¹ Kelimenin “kūzvere, kūzāvere” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, ŞL.

⁴¹¹² Kelime yanlış yazılmıştır; “boynı” olmalıdır.

⁴¹¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “uzun” olmalıdır.

⁴¹¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “buzağı” olmalıdır.

⁴¹¹⁵ Kelimenin “gūspend, gūsfend” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

⁴¹¹⁶ Kelimenin “hastaya yedirilen arpa aşu veya çorbası” anlamı ile “keşkāb” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, KGS.

⁴¹¹⁷ Kelimenin “gūşt” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

güş-çine [güş-çine(h)]⁴¹¹⁸: - [merçem erçem kulağı]

ve güş-mâhî [güşumâhî]⁴¹¹⁹: m

güş-serây [güş-i serây(i)]: - [işıtgen kulak]

küşk [küşok]⁴¹²⁰: kaşır

güş-vâre [güş-vâr]: küpe

ve güş-vâr [ve güş-vâre]: m

güşe [güşe(h)]: bucağ

[güş-nişin]⁴¹²¹: bucağda oturan kimse]

kûğ: dirsek

kûf: ügi

kûk: marul

gûk: siğek⁴¹²² [siğil]

gûkord [gûgort(i)]⁴¹²³: kibrit

kûknâr [koknâr]⁴¹²⁴: - [köknar çamı ve yimişi]

kûknâr: haşhâş [haşhâş]⁴¹²⁵

gûl [gûl(u)]⁴¹²⁶: bön ve ahmağ

gûlâ nec: ahmağlar hevâsı aña menkûş⁴¹²⁷ dirler [ahmağlar helvâsıdur aña menfûş⁴¹²⁸ dirler]⁴¹²⁹

kûle/gûle: it⁴¹³⁰

kûm: şu kenârında biten nesne

kûmiş: yir kazıcı

gûn: dürlü

ve gûne [gûne]: m

gûn-â-gûn: dürlü dürlü [dürlü dürlü(a)]

⁴¹¹⁸ Kelimenin “güş-mâhî, güş-i mûş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴¹¹⁹ Kelimenin “güş-mâhî, güş-i mûş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴¹²⁰ Kelimenin “küşk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴¹²¹ Kelimenin “güşe-nişin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹²² Kelime yanlış yazılmıştır; “siğil” olmalıdır.

⁴¹²³ Kelimenin “gûgird, kûkürd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴¹²⁴ Kelimenin “kûknâr” şekli bulunabilmiştir:

⁴¹²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “haşhâş” olmalıdır.

⁴¹²⁶ Kelimenin “gûl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “menkûş” olmalıdır. Kaynaklarda “menkûş hevâsı” gibi bir kelime bulunamamıştır. Ancak bazı hafif tatlıları ifade etmek için “yok gibi” anlamına gelen “mâfiş” kelimesi kullanılmaktadır ve “menkûş” kelimesi “mâfiş” kelimesi ile yakın anlamlıdır. Bu doğrultuda kelimenin “menkûş” olarak okunması daha doğrudur.

⁴¹²⁸ Kaynaklarda “yok gibi” anlamına gelen “mâfiş” kelimesi bir tatlı türü olarak yer almaktadır. Bu doğrultuda kelimenin yanlış yazıldığı düşünülmekle beraber “menfûş” kelimesinin “didilmiş, didik didik edilmiş” anlamından mütevellit “künefe” benzeri bir tatlı da ifade edilmek istenmiş olabilir.

⁴¹²⁹ Kelimenin “bir tür helva, güllaç” anlamları ile “gûlânc” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹³⁰ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

kūnoste [kūniste]⁴¹³¹: oturağ yir [oturağ yiri]

[kūniste: şağrı]

kūh: tağ

gūh [gūh(u)]: ādem necesi

kūhān: ögec⁴¹³² [örgüc]

gūher: aşıl [f]

gūher-kāvān⁴¹³³: kıymetlü nesne ki ... mebnādur [kıymetlü gevher ki қазиyye menbā dirler ...]

kūh-sār: tağ şalı

kūhistān [ve kūhistān(i)]: m [ve m]

gūhinc [gūhinc(i)]⁴¹³⁴: aluc

kūheng [kūheng(i)]: ademūñ gözi kuyruğunda zāhir olan itdirsegi [itdirsegi ki ādemūñ gözi kuyruğunda zahir olur]

kūhe-zīn⁴¹³⁵: eyer қаşı [dersu қати⁴¹³⁶]

[kūy/gūy: m⁴¹³⁷]

gūy: top

[kūy⁴¹³⁸: hücre]

gūy: söz⁴¹³⁹

kūy: maħalle⁴¹⁴⁰

gūyā: meşelā diyeydūñ⁴¹⁴¹

[95a]

ve gūyiyā [gūyiyā]: m

kūyçe: hücre ve tar şūkağ [f]

[kūyçe: m]

[kūye: m]

kūye [kūyā]⁴¹⁴²: tavar tayağı⁴¹⁴³ yir [tavar yatağı yir]

⁴¹³¹ Kelimenin “gūneste, kūneste, kūniste” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

⁴¹³² Kelime yanlış yazılmıştır; “örgüc” olmalıdır.

⁴¹³³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴¹³⁴ Kelimenin “gūhenc, kūhenc, kūheç, kūhiç, kūhiç, kohiç, kohinç” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴¹³⁵ Kelimenin “kūhe, zīn-kūhe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹³⁶ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

⁴¹³⁷ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴¹³⁸ Kelimenin “kūyçe, kūyiçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

⁴¹³⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴¹⁴⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴¹⁴¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴¹⁴² Kelimenin “kūpe, kūbe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴¹⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yatağı” olmalıdır.

kohne: eski

kohne: palās⁴¹⁴⁴

kohne-pūş: palās giyici⁴¹⁴⁵

kohne: çokdankı⁴¹⁴⁶

kohon-pîr [kohne-pîr]⁴¹⁴⁷: çokdankı koca

koybe [koyte]⁴¹⁴⁸: hammām⁴¹⁴⁹ şişesi [hacāmat şişesi]

58b

el-faşlü'l-ḥamse⁴¹⁵⁰ [ḥāmis ve'l-] 'aşereti fi'l-lāmi'l-meftūḥati'l-hareketi

lā-ber-lā: ḥelvā-yı māfiş⁴¹⁵¹

lābe: yalvarma

lābe: lütuf [latīfe]

lāḥ [lāḥ(i)]: taş

lāḥişe: tutmac

ve lāḥūşe [ve lāḥūşe(h)]: m

lād: ol mühre-i dīvār ki toprakdan yaparlar [ol şehredirler⁴¹⁵² ki toprakdan yaparlar]

lād: yufka kumāş ve ḥarīr [yufka ve ḥarīr ve kumāş]

lāden: ol nesnedür ki eyü kokar

lājverd [lājüred]⁴¹⁵³: lāciverd [lācūverd]

lāşe: ölü

lāşe: kāhil ve za'if

lāğ [lāğ(i)]: ḥorata

lāğeri: arık

lāğeri: arıklık

lāf: ögünmek [kendüye ögmek]

[lāf: ögünmek]

lāk: aşu

lāk: tekne

ve lāvek: m

⁴¹⁴⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴¹⁴⁵ Kelimenin “eski kıyafetler giyen” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴¹⁴⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴¹⁴⁷ Kelimenin “kohen-pîr” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴¹⁴⁸ Kelimenin “kobbe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥaccām” veya “ḥacāmat” olmalıdır.

⁴¹⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḥāmis” veya “ḥāmisü” olmalıdır.

⁴¹⁵¹ Kelimenin “baklava, güllaç gibi kat kat olan tatlı” anlamı bulunabilmiştir.

⁴¹⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “mühre-i dīvār” olmalıdır.

⁴¹⁵³ Kelimenin “lājverd, lājiverd, lājeverd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

- lāke⁴¹⁵⁴: kaplubāğa
- lāk: ağac tezeği [ağac terki]⁴¹⁵⁵
- lek⁴¹⁵⁶: ağac çanak
- lek-tirāş [lek-tirāş(i)]⁴¹⁵⁷: ağac çanak yonıcı [ağac terki ve çanak yonıcı]
- lākiçe [lākice(h)]: tutmac
- ve lākişe [ve lākişe(h)]: m
- lāl: dilsiz
- lālā: ata kulu
- lāleng [lāleng(i)]: bişi
- lāle: f [çiçek]
- lāle-deştī [lāle-i deştī]: yabān lālesi
- ve lāle-kūhī [ve lāle-i kūhī]: m
- lām: bezek
- lāmān [lāmān(i)]: cüst [cüst ve çevük]⁴¹⁵⁸
- lāmānī: ayafalık?⁴¹⁵⁹
- lāne: yuva ve lewend [yuva]
- [lāne: yava ve lewend]
- lāy: it ürme
- lāy: balçık
- lāynī [lāyetī]⁴¹⁶⁰: kışa gönlek
- leb: tutağ [dudağ]
- leb-der [leb-i der]: kapu yaşmağı
- leb-i deryā: deñiz kinārı
- lepāçe: bilek⁴¹⁶¹ kaftan [yilek kaftan]
- [lepāçe(h): m]
- [95b]**
- lebān: emükdeş
- lepān(i)⁴¹⁶²: kılıcdan ve aynadan yalabıyan ‘akis’⁴¹⁶³

⁴¹⁵⁴ Kelimenin “lāk, lāk-poşt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴¹⁵⁵ Kelimenin “ağaç zamkı, ağaç şiresi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴¹⁵⁶ Kelimenin “lāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

⁴¹⁵⁷ Kelimenin “lāk-terāş, lāk-tirāş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

⁴¹⁵⁸ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴¹⁵⁹ Kelimenin “boş laf, yalan, yaltaklanma” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁶⁰ Kelimenin “lāynī, lāyi” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yilek” olmalıdır.

⁴¹⁶² Kelimenin “lipān, leyān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹⁶³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

lebve: dişi aşlan

let: urmak

let: âlet-i ceng ola⁴¹⁶⁴ matrak [âlet-i ceng olan matrak]⁴¹⁶⁵

let: pâre [yâre⁴¹⁶⁶]

let: kapu kanadı [kapunuñ kanadı]

lete lete: pâre pâre [yâre⁴¹⁶⁷ pâre]

let-enber [leyt-enber]⁴¹⁶⁸: çok yiyici kimse

lec: ayağla başmak

lec⁴¹⁶⁹: haşır kamışı [haşır⁴¹⁷⁰ kamışı]

ve levaḥ [ve leviḥ]⁴¹⁷¹: m

laḥt [laḥet]: dük/düvek [dürük]⁴¹⁷²

laḥlet [laḥet]⁴¹⁷³: ba‘zî ya‘nî birez

laḥc [laḥet]⁴¹⁷⁴: çomak

[laḥec: taḥ⁴¹⁷⁵]

laḥşân: tayınacak⁴¹⁷⁶

ve lağzân: m

laḥşe⁴¹⁷⁷: erişte

laḥlaḥe: güzel koku lu ma‘cûn [gökcek koku lu ma‘cûn]

lerze: ditreme

lerzân: ditreyici

lest [lest(i)]: berk

leşker: çeri

leşker-pozûḥ [leşker-berde]⁴¹⁷⁸: çaşut [keşüt⁴¹⁷⁹]

la‘în: oyuk

lefc: kalın tutak [kalıñ dudak]

⁴¹⁶⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “olan” olmalıdır.

⁴¹⁶⁵ Kelimenin “savaş aletlerinden çomak, topuz, gürz, ‘amūd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “pâre” olmalıdır.

⁴¹⁶⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “pâre” olmalıdır.

⁴¹⁶⁸ Kelimenin “let-enbâr, let-enber” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹⁶⁹ Kelimenin “lūḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁷⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “haşır” olmalıdır.

⁴¹⁷¹ Kelimenin “lūḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁷² Kelimelerin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴¹⁷³ Kelimenin “laḥt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁷⁴ Kelimenin “laḥt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴¹⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “zâc” olmalıdır.

⁴¹⁷⁶ Kelimenin “tayıncaḳ, tayancaḳ, tayırıncaḳ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴¹⁷⁷ Kelimenin “laḥşek, laḥte” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹⁷⁸ Kelimenin “leşker-pozûḥ, leşker-porje” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴¹⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çaşut” olmalıdır.

lefc: deve tudağı [deve dudağı]

lek ve pek [lek-ü-yek]⁴¹⁸⁰: aħmak ve ev āleti

lek [lek-ü-yok]⁴¹⁸¹: yilmek ve yüpremek⁴¹⁸² [bilmek ve yeprimek]

[lek: gökcek⁴¹⁸³]

lekā: leke [seke⁴¹⁸⁴]

legām: uyan

lekāne: er kişinüñ ‘ayıbı⁴¹⁸⁵

leged: depme

leged: şalaķa⁴¹⁸⁶

legen: eremirden⁴¹⁸⁷ ocaķ [demürden ocaķ]

legen: şam ‘dān ve abdest legeni [şam ‘dān]

lektār [leknār]⁴¹⁸⁸: - [bulamac]

lenbe⁴¹⁸⁹: teni temiz⁴¹⁹⁰ kimse [teni semiz kimesne]

lekhīn: aclık⁴¹⁹¹

lenc: bir nesne(i) taşra çekmek [bir nesne taşra çekmek]

lence: nāzile⁴¹⁹² [nāzla bürümek⁴¹⁹³]

lend: kāhillik āleti⁴¹⁹⁴

leng [leneg]⁴¹⁹⁵: aķsak [ağsak]

lenkāk: yaramaz söz

[lengān: ağsayarak]

levz [levz(ü)]: bādem [bādām]

levzīne: kırma bādem helvāsı [kırmasādāy⁴¹⁹⁶ helvā]

59a

levs [lūs]⁴¹⁹⁷: uğumsuz

⁴¹⁸⁰ Kelimenin “lek-ü-pek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁸¹ Kelimenin “lek-ü-pek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “yeprimek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴¹⁸³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴¹⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “leke” olmalıdır.

⁴¹⁸⁵ Kelimenin “tenasül aleti” anlamı bulunabilmiştir.

⁴¹⁸⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴¹⁸⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “demürden” olmalıdır.

⁴¹⁸⁸ Kelimenin “lektār, lekteer” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, LL.

⁴¹⁸⁹ Kelimenin “lonbe, lenber” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “semiz” olmalıdır.

⁴¹⁹¹ Kelimenin “putperestlerin tuttuğu perhiz, oruç” anlamları ile “lekhen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁹² Kelime eksik yazılmıştır; “nāzile yürüme” olmalıdır.

⁴¹⁹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yürüme” olmalıdır.

⁴¹⁹⁴ Kelimenin “tenāsül āleti” anlamı bulunabilmiştir. Bu anlamda “kāhillik āleti” şeklinde bir kullanım saptanamamıştır: Bkz. LD, FM, ŞL.

⁴¹⁹⁵ Kelimenin “leng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴¹⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “kırma bādām” olmalıdır.

levend: işsüz bi-nevā

levend-zen⁴¹⁹⁸: - [rūspī ‘avrat]

[levīd: -]

levīşe: levāşe ki na‘lbandlar at burnın şıkarlar [yavasak⁴¹⁹⁹ na‘lbandlar atın burnun şıkarlar]

(BK, Tyavaşa)

ve levāşe: m

ve’l-[lāmi’l-]meksūreti[fi]’l-ḥareketi

libān [libnān(i)]⁴²⁰⁰: vilāyet daḥı tağ adıdır

lık [lık(i)]: kurdēşī [kurdēşenī]

likāş [likāş(i)]: yol [pol⁴²⁰¹]

likā: çardağ

ligām [ligām(i)]: gem

linlib [ling(i)]⁴²⁰²: baldır

līz: ḥōr ve ḥākīr⁴²⁰³

līf [līf(i)]: şıva tutacak nesne [şu dutacak nesne]⁴²⁰⁴

[96a]

līf [līf(i)]: - [şıva dutacak nesne]⁴²⁰⁵

[līf(i): furça]

līv: yürüyücü [yüzücü]⁴²⁰⁶

līv [līve(h)]⁴²⁰⁷: yaldağlanıcı [yaltaklanıcı]

ve’l-mazmūmeti’l-ḥareketi mine’l-lāmi [ve’l-lāmi’l-mazmūmeti fi’l-ḥareketi]

lok⁴²⁰⁸: yalancı ve aḥmağ [yalancı]

[lok⁴²⁰⁹: aḥmağ]

lok: büyük sağal⁴²¹⁰

[lok: oldur ki boyacılar ve ba‘zı demürciler işine/eşine? sürerler]⁴²¹¹

⁴¹⁹⁷ Kelimenin “levs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴¹⁹⁸ Kelimenin “levend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴¹⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yavaşa” olmalıdır.

⁴²⁰⁰ Kelimenin “lobnān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴²⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yol” olmalıdır.

⁴²⁰² Kelimenin “ling” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴²⁰³ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴²⁰⁴ Kelimenin “lif, fırça” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

⁴²⁰⁵ Kelimenin “lif, fırça” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

⁴²⁰⁶ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴²⁰⁷ Kelimenin “live” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁰⁸ Kelimenin “lek, lik” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁰⁹ Kelimenin “lek, lik” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²¹⁰ Kelimenin “büyük çıban, ur” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

⁴²¹¹ Kelimenin “luk boyası, kızıl zambak” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

lonc: - [yalak⁴²¹² taşrası]

lū: kab

lūbiyā: böğürlüce [bögrülce]

lūc: şaşı [şahi⁴²¹³]

lūs [lūş]⁴²¹⁴: ‘ıyyār⁴²¹⁵ ve aldayıcı [‘ayyār ve aldayıcı]

lūs [lūş]⁴²¹⁶: ağız egri

lūş: kara balçık

lūşengī: balçıklı şu

lūğ: şagma [şagma ve içme]

lūk: eli ve yağ⁴²¹⁷ kesik [eli ve ayağı kesik]

lūlū⁴²¹⁸: bedrük

lūlū⁴²¹⁹: Allah ta‘āla [Allah ta‘āla adıdur]

lūlū: incü⁴²²⁰

[lūle: f]

lū-i çeşme [lūle-i çeşme(h)]⁴²²¹: çeşm⁴²²² lülesi [çeşme lülesi]

el-faşlü’s-sādis [fi’l-]‘aşereti fi’l-mimi’l-meftūhati [mazmūmeti⁴²²³]

mā: biz

mābūn: hīz⁴²²⁴ [hīz⁴²²⁵]

mābūn: puluç [buluc]

māt: zebūn⁴²²⁶

mātem: yas

māheç⁴²²⁷: dürüşme

māḥ [māḥ(i)]: kalıp akça [kalıb]

[māḥ(i): iki yüzlü ve himmetsiz ādem]

māḥcī [māḥcī]⁴²²⁸: semer bergeri⁴²²⁹ [semer beygiri]

⁴²¹² Kelime yanlış yazılmıştır; “yañak” olmalıdır.

⁴²¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “şaşı” olmalıdır.

⁴²¹⁴ Kelimenin “lūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²¹⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “‘ayyār” olmalıdır.

⁴²¹⁶ Kelimenin “lūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FA, ŞL.

⁴²¹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ayağı” olmalıdır.

⁴²¹⁸ Kelimenin “lūle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴²¹⁹ Kelimenin “gerger, lerler, lüler” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴²²⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴²²¹ Kelimenin “lūle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK. Kelimenin terkipli biçimi “lūle-i çeşme” olmalıdır.

⁴²²² Kelime yanlış yazılmıştır; “çeşme” olmalıdır.

⁴²²³ Kelime yanlış yazılmıştır; “meftūhati” olmalıdır.

⁴²²⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “hīz” olmalıdır.

⁴²²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “hīz” olmalıdır.

⁴²²⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴²²⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

māder: ana

māder-ender [māz̄er-ender]⁴²³⁰: ögey ana

māde: dişi

mādiyān [mādeyān]⁴²³¹: kısrak

mār: yılan

mārān: yılanlar

mārān: demürciler

[mārā: bize]

mārisfend [mārāsfend(i)]⁴²³²: ayuñ yigirminci günü [ayuñ yigirim⁴²³³ toğuzuncı günü]⁴²³⁴

mār-efšā⁴²³⁵: yılanca

mārçūpe [māzçūpe]: yılan bıcağı didükleri ot [yılan bucağı didükleri ot]⁴²³⁶

mār keşışā [mār keşisā]⁴²³⁷: uruz otı [urur⁴²³⁸ otı]

mār-gerze⁴²³⁹: yavuz yılan

mār-māhī [mār-ı māhī]: yılan balığı

mārī: Hind dilince der? dimekdür [Hind dilince od meykedür?]⁴²⁴⁰

māz: yazık⁴²⁴¹ [yarık]

māzer⁴²⁴²: bun?/bön? [yavun?/yevün?/yön?]

māze: ağac

māzū: f [şekerdil⁴²⁴³]

māzyārī [māzbārī]⁴²⁴⁴: helvā

ve māzyāne: m

māst [māset]: yoğurt

[96b]

⁴²²⁸ Kelimenin “māhçi” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

⁴²²⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “beygiri” olmalıdır.

⁴²³⁰ Kelimenin “mādender, māder-ender” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FM, BK.

⁴²³¹ Kelimenin “mādiyān, mādyān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²³² Kelimenin “mārisfend, mārisfendān, mārispend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

⁴²³³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yigirmi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴²³⁴ Kaynaklarda “ayın yirmi dokuzuncu günü” anlamı bulunabilmiştir.

⁴²³⁵ Kelimenin “mār-efšā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²³⁶ Kelimenin “kuşkonmaz bitkisi” anlamı ile “mār-çūpe, mār-cūbe” şekilleri bulunabilmiştir. Kaynaklarda “kuşkonmaz”ın “yılan bıcağı” veya “yılan bucağı” gibi bir ismi bulunamamakla beraber “mar-çūpe” kelimesinin birebir tercümesi “yılan bıcağı” şeklindedir: Bkz. KGS, FZ.

⁴²³⁷ Kelimenin “mār keşışā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴²³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “uruz” olmalıdır.

⁴²³⁹ Kelimenin “gerze-i mār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴²⁴⁰ Kelimenin “öldürülmüş, helak olmuş, ölü, depelenmiş” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

⁴²⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yarık” olmalıdır.

⁴²⁴² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴²⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; “sekirden” olmalıdır.

⁴²⁴⁴ Kelimenin “māzyārī, māzyānī, māzyārec, māzyāre, māzyāne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

māstevāve [māstāve]⁴²⁴⁵: yoğurt aşısı
 māstemāye [māset-māye]⁴²⁴⁶: yoğurt tāmızlığı [yoğurt damızlığı]
 māstīne [māstīne(h)]: keş
 māsūre: masra [mastara]⁴²⁴⁷
 māse: kürek
 māse: ay demüri
 māş: mercimek⁴²⁴⁸
 māş: merdümek⁴²⁴⁹
 māşū: elek [ilik]⁴²⁵⁰
 ve māşūb: m
 māşe: kıısac [kışac]
 māġ [māġ(i)]: karabatağ
 mākūl: boğazına ħalmış [boğazına ħalmış kimse]⁴²⁵¹
 mākūl: boyun bağı⁴²⁵²
 mākiyān: tavuğ
 māl: diñlence
 māl: davar ürüz [tavar ürüz]
 māl-ā-māl: toytolu⁴²⁵³ [toptolu(a)]
 māl-dār: mällu kimse
 mālīş: mühre ve şayğal [mühre ve şayatal]⁴²⁵⁴
 mālīş-ger: ovıcı [urıcı ve çalıcı]⁴²⁵⁵
 mālūş [mālūs(u)]⁴²⁵⁶: yeşil keler
 māle: mısırı⁴²⁵⁷ [mışırı]
 māle: māla sürgü
 mālīz: silsiği? [selgi?]⁴²⁵⁸

⁴²⁴⁵ Kelimenin “māstbā, māstābe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁴⁶ Kelimenin “māst-māye” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴²⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “masara, masura” veya “masra” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴²⁴⁸ Kelimenin “bir çeşit börülce, mürdümek” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

⁴²⁴⁹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “mürdümek” veya “mürdüyük” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴²⁵⁰ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “elek” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴²⁵¹ Kelimenin “boğazına düşkün kimse, çok yiyen, obur, yiyeğen” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

⁴²⁵² Kelimenin “boğaz bağı, ip” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “toptolu” olmalıdır.

⁴²⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “şayğal” olmalıdır.

⁴²⁵⁵ Kelimenin “tellağ, ovalayan, el süren” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

⁴²⁵⁶ Kelimenin “mālūs” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁵⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “mışırı” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

59b

mām: ana

mān: yok? [yaruk/yarak?]⁴²⁵⁹

mān: ev

mān: o ve gec

mān: baa⁴²⁶⁰

mānā: bezer

mānā: hemān oldur⁴²⁶¹

mānend [mānend(i)]: bede

mānī: naa ad [ol naadur ki peygamberlik da‘vasın eyledi]

māh: ay

māh-tāb [māhitāb]: ay aydın

māhe: mināreler ve sancaqlar depesine onulan ‘alemler [mināreler ve anemler⁴²⁶² depesinde onulan ‘alemdür]

māhīe [māhīe(h)]: derviler aıdır ki mehūrdur [aı meerturdur⁴²⁶³ derviler biirirler]

māhsiyām [māh-ı siyām(i)]⁴²⁶⁴: vilāyet ve araf

māhe: matab

māhengnānī [māhengānī]⁴²⁶⁵: aylık

ve māhengāne [ve māhgāne]⁴²⁶⁶: m

māhī: balık

māhiyāne: urumu balık

māhī-hūr [māhī-hūr(u)]: balıcıl [balıcıl]

māhī-zohrec [māhī-zehrec]⁴²⁶⁷: ıgır uyruğı didükleri ot [ıgır uyruğı didükleri otdur]

māhī-ım [māhī-i ım(i)]⁴²⁶⁸: alaca balık

māhī-gūr [māhī-kūl(u)]⁴²⁶⁹: azan balıęı [aran⁴²⁷⁰ balık]

māy: cāzūlar urdıęı [cāzūlar durduęı]⁴²⁷¹

⁴²⁵⁸ Kelimenin “sūlūk” anlamı bulunabilmitir: Bkz. LD, L.

⁴²⁵⁹ Kelimenin “ev, bark, ev ara gereci, ev eyası” anlamları bulunabilmitir: Bkz. LD, L. Kelimeler “bark” veya “yarak” kelimelerinin yanlı yazılmı hāli olabilir.

⁴²⁶⁰ Kelimenin “bizi, bize, bizim; mā-rā” anlamları bulunabilmitir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁶¹ Kelimenin “benzer, sanki, gūya, aynen, tıpkı, hemānā” anlamları bulunabilmitir: Bkz. LD, BK.

⁴²⁶² Kelime yanlı yazılmıtır; “sancaqlar” olmalıdır.

⁴²⁶³ Kelime yanlı yazılmıtır; “mehūrdur” olmalıdır.

⁴²⁶⁴ Kelimenin “Māhi Siyām Ke, Māh-i Ke, Māh-ı Sām” ekilleri bulunabilmitir: Bkz. FZ, LT.

⁴²⁶⁵ Kelimenin “māh-gāne, māh-gānī, māhāne, māhiyāne” ekilleri bulunabilmitir:

⁴²⁶⁶ Kelimenin “māh-gāne, māh-gānī, māhāne, māhiyāne, māhyāne” ekilleri bulunabilmitir: Bkz. LD, FZ, L.

⁴²⁶⁷ Kelimenin “māhī-zehrec, māhī-zehre, māhī-i zehre” ekilleri bulunabilmitir: Bkz. LD, BK.

⁴²⁶⁸ Kelimenin “ım” ekli bulunabilmitir:

⁴²⁶⁹ Kelimenin “māhī-i kūl, māhī-i gūl” ekilleri bulunabilmitir: Bkz. FZ, LT.

⁴²⁷⁰ Kelime yanlı yazılmıtır; “azan” olmalıdır.

māye: tamızlık

māye: dişi deve

māye: aşıl

māye: māl

māye: kīn⁴²⁷²

māye: uyuyacak taş [uyucağ taş]

māye-dār [māye-dār(i)]: maldār ve kinlü?⁴²⁷³

[97a]

me-bād: olmasun

ve mebādā: m

mebrez⁴²⁷⁴: süpründülük

me-bīn: görme

me-bīnād: göstermesün [göstermesün ve görmesün]

[metāre: f matara]

mecā: ceng⁴²⁷⁵

maḥāsin [mecāsin]⁴²⁷⁶: şaḳal

maḥende [maḥīde]: deprenici

medeng [medeneg]⁴²⁷⁷: kilid dişi

med-keş: demür til

med-hūş [med-hūş(u)]: delü ve ser-mest

mer: meger

mer: sağış

mer: oran

me-rā: baña

merāz: kendir⁴²⁷⁸

ve merāze: çayır⁴²⁷⁹ [m]

merāge: şehir adıdur [çayır⁴²⁸⁰]

⁴²⁷¹ Kelimenin “Hindistan’da sihirbazlarıyla ve cadılarıyla ünlü bir şehir” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁷² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴²⁷³ Kelimenin “zengin, güçlü, ağır; mal, meta, kuvvet ve kudret sahibi; kalın ve büyük cüsseli” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁷⁴ Kelimenin “hela, ayakyolu, mezbele” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴²⁷⁵ Kelimenin “zıbuğ, zıbuğ; kadınların şehvetini söndürmek için kullandıkları kamış veya benzeri nesneden yapılan yapay penis” anlamı ile “mecāceng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

⁴²⁷⁶ Kelimenin “maḥāsin” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FM, FA.

⁴²⁷⁷ Kelimenin “medeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁷⁸ Kelimenin “kendir urganı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴²⁷⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴²⁸⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

merāġe: çayır [çapır]⁴²⁸¹

[mercān(i): kıymetlü taş]

mercān: oġul

mercū: mercimek

merḥ [merḥ(i)]: çām ağacı

merahşe: çirkīn ve murdār [çirkin ve murdār]

merd: er

merdān [merdān(i)]: erenler

merdāne: erene

merḥ [mezḥ(i)]: ol ağacdur ki iki pāresin birbirine süderler od çıkar [ol ağacdur ki anı pāre pāre idüp birbirine sürerler od çıkar]

merdek: ercügez

merdom: ādem ve kişi [ādem kişi]

merdomek: göz bebegi

merzobān: - [bir illü ya ‘nī bir iqlimlü]⁴²⁸²

merzobān [merzibān]⁴²⁸³: uc begi

[merzā: -]

merzer: çemen-zār^{4284 4285}

merz: iqlīm⁴²⁸⁶

merzebūn [merzibūm(u)]⁴²⁸⁷: toġub kopduk yir [doġup kopduk ber⁴²⁸⁸]

merzaġen: Yahūdiler yataġı [Yahūdler meşedi⁴²⁸⁹]⁴²⁹⁰

merzencūş: şedef dedükleri ot⁴²⁹¹

ve merzencūşe [merzencūşe]: m⁴²⁹²

merzengūş: - [merçem erçem kulaġı]

mersānād⁴²⁹³: yetiştürmesün

⁴²⁸¹ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴²⁸² Kelimenin “serhad muhafızı, sınır beylerbeyi, hakim, padişah, yer sahibi, memleket sahibi” anlamları ile “merz-bān, merzobān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁸³ Kelimenin “merzbān, merzobān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴²⁸⁴ Kelimenin “çemen, bağ” anlamları ile “merz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴²⁸⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴²⁸⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴²⁸⁷ Kelimenin “merzbūm, merzobūm” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴²⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yir” olmalıdır.

⁴²⁸⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “meşedi” olmalıdır.

⁴²⁹⁰ Kelimenin “Yahudiler mescidi, guristan-ı Yahudiyan” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴²⁹¹ Kelimenin “mercanköşk otu, sıçankulaġı otu, çiğdem, semizlik otu” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

⁴²⁹² Kelimenin “esritgen nesne, sarhoş eden nesne, müsikir” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, TS.

⁴²⁹³ Kelimenin “mersād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

ve mersād: m

[ve mersīn: bir dürlü ağacdur ki yaprağı dökülmez]

merġ-vā [miroġvā]⁴²⁹⁴: yaramaz fāl [yaramaz kal⁴²⁹⁵]

merġül: örülmiş saç [m]

merġ [merġ(i)]: ölüm

mervā⁴²⁹⁶: eyü fāl

merūrā: anıñçün⁴²⁹⁷

mezāk [mezāk(i)]: her kimsenüñ sözine aldanıcı [her kimsenüñ sözine aldanıcı kimse]

mezāk [mezāk(i)]: ebleh ve bilmez

mejāk [mejāk(i)]: Keykāvus yaġı⁴²⁹⁸ [Keykāvus bāġı]

mezgıt: mescid

mezeng⁴²⁹⁹: ağac kilid [ağac kilidi]

meze: dad

meze-dār: tatlu [datlu(a)]

mejide [mezide]: şıramana oyunu [kadmāna/kadamāna⁴³⁰⁰ oyunu]

mest [mest(i)]: kükremiş deve

mest [mest(i)]: sarhōş

mest-kāre: her vakit sarhōş

60a [97b]

mest-kāre: esrigen⁴³⁰¹ [eşrigen⁴³⁰²]

meshene⁴³⁰³: helvā

meske: kereyaġ [tereyaġ]

meşk [mişk(i)]⁴³⁰⁴: kırba

maġ [mıġ]⁴³⁰⁵: deriñ

maġāk: çukur

maġz [maġz(i)]: ilik

maġz [maġr(i)]⁴³⁰⁶: iç ve hūlāşa

⁴²⁹⁴ Kelimenin “merġovā, morġovā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “fāl” olmalıdır.

⁴²⁹⁶ Kelimenin “morvā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴²⁹⁷ Kelimenin “ona, onu (aña)” anlamları ile “merūrā, merā-vo-rā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴²⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “baġı” olmalıdır.

⁴²⁹⁹ Kelimenin “medenk, mezeng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁰⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “şıramana” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴³⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “esirtgen” veya “esritgen” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴³⁰² Kelime yanlış yazılmıştır; “esirtgen” veya “esritgen” olmalıdır.

⁴³⁰³ Kelimenin “moşaġne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, BK.

⁴³⁰⁴ Kelimenin “meşk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴³⁰⁵ Kelimenin “maġ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

mağz [mağz(i)]: beyni
 mağzā: kaşd olunmuş
 mağlāk⁴³⁰⁷: haķir ve faķir [faķir ve haķir]
 mağende: çirk ve pas⁴³⁰⁸
 [mağande⁴³⁰⁹: et içinde olan biz]
 mek: em
 mekir [meker]⁴³¹⁰: h̄ile
 meger: illā
 meger: yarar
 meges: siñek
 [mekūk: f]
 mekūk: deve tabanı ve kadeh [deve tabanı kadeh]
 mekīb: gök/kök⁴³¹¹
 mekīb: toğru yolu koyub egri gidici [toğru yoldan bātıla meyl idici]
 melāje: çeñe⁴³¹²
 [melāje: kirtlik]
 melām: melāmet
 [melāl: melūlluk]
 [melāh: haşır kamışı]
 melih [melaḥ]⁴³¹³: çekürge
 melūl: kayğulu
 men: ben
 men: batman
 menāver [menāv]⁴³¹⁴: şehri adıdur [şehri adıdur Çin katında]
 mencemek: gözbayıcılık [gözbancılık⁴³¹⁵]
 menceniķ [menciniķ]: mancılık
 mencū [mencū(a)]: mercimek
 mençere [mencere]⁴³¹⁶: derebzūn [diribzen]

⁴³⁰⁶ Kelimenin “mağz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁰⁷ Kelimenin “moğlāk, menlāk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴³⁰⁸ Kelimenin “yumru, çıban, beze, ur” anlamları ile “moğond, moğonde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁰⁹ Kelimenin “moğonde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³¹⁰ Kelimenin “mekr, mekir” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴³¹¹ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴³¹² Kelimenin “küçük dil, dilcik, boğazın sonundaki et parçası” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴³¹³ Kelimenin “melaḥ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³¹⁴ Kelimenin “menāver” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴³¹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “gözbayıcılık” olmalıdır.

- mend [mend(i)]: şāḥibi ve eyesi⁴³¹⁷ [issi ya‘nī şāḥibi]
mendil⁴³¹⁸: - [da‘vet-i cin eden kimesne dāirsiz⁴³¹⁹ çekdügi çizil]
mendür [mendür(u)]: - [ğuşşalu(a)]
mende: bardak
mendebür: sefih ve hürmetsüz⁴³²⁰
menzil: ev
menzil-gāh [menzil-gāh(i)]: kōnaḵ yiri [kōnaḵ]
menzil: kōnaḵ
meneş⁴³²¹: himmet⁴³²²
meneş [meniş]⁴³²³: ululuk
[meniş: gönül hōşluḡı]
meneş [meniş]⁴³²⁴: ṭab‘ ve gönül hōşluḡı [ṭab‘]
meneş geşten [meniş]⁴³²⁵: gönül dönmeḵ
[meniş geşten: -]
meng [meng(i)]: ḵumār
menū: sevi
menyüş⁴³²⁶ [menbüş]: dökülmek/dikilmek/diñlemek [dökülme/dikilme/ diñleme]⁴³²⁷
menī: benlik ya‘nī kendüyi görmek [benlik ya‘nī kendüye görmek]
menī: aḥmaklık
menī: şehvet⁴³²⁸
mevsom [mevsim]⁴³²⁹: vaḡt
mevīz: ḵuru üzüm
mevīz-āb [mevīz-āb(i)]: ḵuru üzüm şuyı ekşimiş ki şarāb iderler [ḵuru üzüm şuy⁴³³⁰ ya‘nī şerbet ve eger ekşidürlerse şarāb-ı münkerdür]
mevīje [mevije]⁴³³¹: sülügen

⁴³¹⁶ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

⁴³¹⁷ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “issi” olmalıdır.

⁴³¹⁸ Kelimenin “mendel” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “dāiresine” olmalıdır.

⁴³²⁰ Kelimenin “bedbaht, perişan, sefil, yoksul, derbeder, kederli” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

⁴³²¹ Kelimenin “meniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³²² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴³²³ Kelimenin “meniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³²⁴ Kelimenin “meniş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³²⁵ Kelimenin “meniş geşten, meniş zeden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. TS.

⁴³²⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴³²⁷ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴³²⁸ Kelimenin “menī, bel suyu” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴³²⁹ Kelimenin “mevsim” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴³³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “şuyı” olmalıdır.

meh: ay

māh [ve māh(i)]: m

mehār: burunduruḡ

mey: süci

mey-puhte [mey-puhte(h)]: müşelleş [müşelleş didükleri]

[98a]

mīrez [mīzed]⁴³³²: cem‘iyyet

mey-gūn: al renk

mey-gūn: kızıl renk

meyvez⁴³³³: es deme?/as deme? [esteme?/isteme?/astama?/ısıtma?]

meyve: yimiş

meyhen [meyhīn]⁴³³⁴: toḡub büyüdügi yir [toḡub büyüdük yir]

meyhen [meyhīn]⁴³³⁵: oturuḡ ve diñlence [ev barf⁴³³⁶ ve diñlence yiri]

ve’l-meksūreti’l-ḡarmer’i⁴³³⁷-mīmi [ve’l-mīmi’l-meksūreti fi’l-ḡareketi]

mişāl: pādīşāh hükmi

mişāl: örneḡ

midād: merəkkeb⁴³³⁸

mizmār [mizmār(i)]: nāy

mizāc [mizāc(i)]: ādemūñ terekkübi [ādemūñ terkībi]

mizāc [mizāḡ]⁴³³⁹: - [geñlek⁴³⁴⁰ ya‘nī ḡūztere⁴³⁴¹]

mis: baḡır

mismār [mismār(i)]: demür mīḡ

misīn [misīn(i)]: baḡırdan olan nesne [çuvāldız⁴³⁴²]

mişved: dilbend⁴³⁴³

mıṡrā-ger⁴³⁴⁴: cendereci

mıṡrān: kāfirler pehlivāni⁴³⁴⁵

⁴³³¹ Kelimenin “mevij, mevije, mevize” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴³³² Kelimenin “mizād, mized” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴³³³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴³³⁴ Kelimenin “meyhen, mihen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³³⁵ Kelimenin “meyhen, mihen” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴³³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “barḡ” olmalıdır.

⁴³³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḡareketi’l” olmalıdır.

⁴³³⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “mürekkeb” olmalıdır.

⁴³³⁹ Kelimenin “mizāḡ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴³⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “gengel” olmalıdır.

⁴³⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḡorata” olmalıdır.

⁴³⁴² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁴³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁴⁴ Kelimenin “moṡrā-ger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

mıtrān [mıtrān(i)]: kāfirler tösi⁴³⁴⁶ [kāfirler töresi]⁴³⁴⁷

mi‘cer: bürincük⁴³⁴⁸

miğyār⁴³⁴⁹: şāgirdāne

miğyārī⁴³⁵⁰: şagirdānelik virilen [şāgirdāne virilen nesne]

migil: sülük

milk [milek]⁴³⁵¹: ırnağa düşen aq beñler ve ırnaquñ dibi⁴³⁵² [dırnağa düşen aq beñler]

mil‘aqa: kaşık

ming [minog]⁴³⁵³: yol uranı [yol uran]

ve mingil⁴³⁵⁴: m

60b

mih: ulu

mihter: uluraq

mihterān: uluraqlar

mihterī: ululuk [uluraqlık]

[mıhr(i): güneş]

mıhr [mıhr(i)]: şefkat

mıhr [mıhr(i)]: evvel güz ayı

mıhrobān [mıhrobān(i)]: şefkatlü

mıhrecān [mıhrecān(i)]: güz günleri

ve mıhregān [ve mıhregān(i)]: m

mıhregānī: güzlük ve gün⁴³⁵⁵ olacaq nesneler [güzlük ve güzün olacaq nesneler]

mıhmāz: mahmūz

mıhmān [mıhmān(i)]: konuq

mıhmānī: konuqluq

mıyān: bil

[mıyān(i): orta]

⁴³⁴⁵ Kelimenin “Hristiyanların dinî liderlerine verilen unvan, patrikten sonra gelen din görevlisine verilen unvan” anlamı bulunabilmiştir. Bkz. LD, KGS.

⁴³⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “töre” olmalıdır.

⁴³⁴⁷ Kelimenin “Hristiyanların dinî liderlerine verilen unvan, patrikten sonra gelen din görevlisine verilen unvan” anlamı bulunabilmiştir. Bkz. LD, KGS.

⁴³⁴⁸ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “bürüncük” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴³⁴⁹ Kelimenin “mağyāz, miğyāz” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, BK.

⁴³⁵⁰ Kelimenin “mağyāz, miğyāz, mīlāve” şekilleri bulunabilmiştir. Bkz. LD, BK.

⁴³⁵¹ Kelimenin “milk” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

⁴³⁵² Açıklama eksik yazılmıştır; “ırnaquñ dibi aqlığı” olmalıdır.

⁴³⁵³ Kelimenin “meng” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, FZ.

⁴³⁵⁴ Kelimenin “mengol” şekli bulunabilmiştir. Bkz. LD, BK.

⁴³⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “güzün” olmalıdır.

miyāne: ak orta [ağ orta]

miyān-bend [miyān-bend(i)]: kuşak

[miyāncī: maşlağatcı]

mītīn: külnük⁴³⁵⁶ [kölünk]

mīḥ: egseri

mīḥ: ivi

mīr: beg

[mīrāř: f]

mīrāř-ḥūre [mīrāř-ḥūre(h)]⁴³⁵⁷: mīrāř yiyici [mert⁴³⁵⁸ yiyici]

mīr-āv: şu begi

mīr-dār [mīr-dād(i)]⁴³⁵⁹: dīvān begi

mīz: konuğ

mīz-bān [mīz-bān(i)]: konuğcı

[98b]

mīř: koyun

mīřū⁴³⁶⁰: mercimek

mīcū [mīçū]⁴³⁶¹: burçak

mīġ: tuman

mīġ-nāk [mīġ-nāk(i)]: tumanlık [tumanlu(a)]

mīl: mināre

mīlāve [mīlāve(h)]: řākirdāne

mīnā: sırça

mīnā-fām: yeşil renklü

mīnķār: kuş burnı⁴³⁶²

mīnū: cennet

ve mīne [mīne(h)]⁴³⁶³: m

mīv: degek [tegek]

mīve: yimiş

mīve-dār: yimişlü

⁴³⁵⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “kölünk” olmalıdır.

⁴³⁵⁷ Kelimenin “mīrāř-ḥūre, mīrāř- ḥūre” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

⁴³⁵⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “mīrāř” olmalıdır.

⁴³⁵⁹ Kelimenin “mīr-dād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴³⁶⁰ Kelimenin “mercū, merjū, mencū, meek, mīcū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴³⁶¹ Kelimenin “mīsū, miřū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. řL, LL.

⁴³⁶² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴³⁶³ Kelimenin “mīnū” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

mīve şere [mīvīje]⁴³⁶⁴: sarmaşık

ve'l-mazmūmeti mine'l-mīmi [ve'l-mīmi'l-mazmūmeti fi'l-ḥareketi]

moḥ [moḥ]: ṭamaḥ ve uyan⁴³⁶⁵ [ṭamaḥ uyan]

moḥ: iplik⁴³⁶⁶ [ilik]

modārā: uḡmaca⁴³⁶⁷ olmaḥ [uḡmca olmaḥ]

modārā: alçaklık göstermek

modām: süci

modām: hemişe

morād [morād(i)]: gönül dilegi

mordār [mordād(i)]⁴³⁶⁸: ayuñ yedinci günü

mordār [mordār(i)]: ḥarām

mordār [mordād(i)]⁴³⁶⁹: orta yay ayı

mord [mordār]⁴³⁷⁰: öldi

morde [mord(u)]⁴³⁷¹: ölmüş

mord [morde]: ḥurde⁴³⁷²

[morde⁴³⁷³: m]

[mordeseng(i): f⁴³⁷⁴]

morde-şüy: öli yuyıcı

morġ: kuş

morġ-ānī [morġ-ābī]⁴³⁷⁵: ördek

morġizār [morġizār(i)]: çemenistān

morġül [morġül(u)]⁴³⁷⁶: kıvırcık sac [kıvırcık şaç]

morvādīd [morvārīd]⁴³⁷⁷: incü

[merzen-güş(u): merçem erçem kulağı]

mozd: kiri

⁴³⁶⁴ Kelimenin “mīvīje, mīvīze” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴³⁶⁵ Kelimenin terkipli olarak “ṭamaḥ uyan” veya “uyan ṭamaġı” şekilleri saptanabilmiştir. “Uyan” kelimesinin tek başına “gem, yular” anlamı mevcuttur. Ancak “ṭamaḥ” kelimesinin tek başına bu anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “ilik” olmalıdır.

⁴³⁶⁷ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “uḡmca” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴³⁶⁸ Kelimenin “mordād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁶⁹ Kelimenin “mordād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁷⁰ Kelimenin “mord” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁷¹ Kelimenin “morde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴³⁷² Kelimenin “ḥurd” anlamı ile “mord” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

⁴³⁷³ Kelimenin “mord” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FZ, ŞL.

⁴³⁷⁴ Kelimenin “mordāseng, mordārseng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁷⁵ Kelimenin “morġ-āb, morġ-ābī” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁷⁶ Kelimenin “merġül” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁷⁷ Kelimenin “morvārīd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- mozd-ver [mozde-ver]⁴³⁷⁸: ırğad [ırğar⁴³⁷⁹]
 mojde: muştuluk
 moje: kirpük
 moygān [mojgān(i)]: kirpükler
 mozvor [morvez]: ism-i ƙal'e⁴³⁸⁰
 ve rāz: m⁴³⁸¹
 most [most(u)]: ŧikāyet
 mostemend [mostemend(i)]: ŧikāyetlü ve derlü [ŧikāyetlık⁴³⁸²]
 [mosolmān(i): f sünnī]
 moşt [moşt(u)]: yumruk
 moştānāk/moştānāg⁴³⁸³: loğ taşı [yuy⁴³⁸⁴ taşı ki ev üstün yuvarlar]
 ve mošte [mošte]: m⁴³⁸⁵
 moşk [moşk(u)]: f
 moşk [moşk(u)]: toprak⁴³⁸⁶
 moškūy: büt evi
 [moškūy: sarāy-ı ŧirīn]
 moğ: oda tapıcı
 moğ: kıyāmete inanmayıcı
 moğ: ƙarañluk⁴³⁸⁷
 mūğ: kişiş ve oda tapıcı
 mūğ-beçe [moğ-peçe]⁴³⁸⁸: anlaruñ oğlanları
[99a]
 moğlāk: faƙir ve eli boş
 moğlāk: haƙir
 mokārī: m [kiri çekici]⁴³⁸⁹

⁴³⁷⁸ Kelimenin “mozdūr, mozd-ber” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴³⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “ırğad” olmalıdır.

⁴³⁸⁰ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁸¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “ŧikāyetlü” olmalıdır.

⁴³⁸³ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır. “Loğ taşı” ve “yuğ taşı” aynı anlama gelmektedir; “toprağı sıkıştırıp pekiştirmekte kullanılan silindir” anlamındadırlar. Bu kelimelerin karşılığı olarak “geltebān (loğ)” (Bkz. LD, T) ve “zemenc, hīzīne (yugu)” (Bkz. T) kelimeleri verilmektedir. Bunun yanı sıra “avuç içine sığabilecek, elle atılabilecek büyüklükteki taş, sapan taşı” anlamında olan “aya taşı” kelimesinin Farsça karşılığı “moştāseng”dir (Bkz. LD, ŧL, T). Burada bahsi geçen kelime bu olmalıdır.

⁴³⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yugu” veya “yuvu” olmalıdır.

⁴³⁸⁵ Kelimenin “avuçla tutulabilecek nesne” anlamı bulunabilmiştir: (Bkz. LD, BK). Buradan hareketle kelime, “aya taşı” anlamında olabilir.

⁴³⁸⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁸⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁸⁸ Kelimenin “moğ-beçe” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

mol: süci

monc [monc(u)]: bal arusu

61a

müyed [mübed]⁴³⁹⁰: ‘ābid⁴³⁹¹ ve hākīm [‘ālim ve hākīm ya‘nī hükm edici dānişmend]

müyed [mübed]⁴³⁹²: ol kimesne kim andan rivāyet⁴³⁹³

müçelkâ [müçelkâ]⁴³⁹⁴: uciyle şartile hüccet [hüccetdür ucile ve şartla]⁴³⁹⁵

mūr: qarınca

mūrçe: uşak qarınca

mūziyāne [mūryāne]⁴³⁹⁶: pas [yas⁴³⁹⁷]

mūrd [mūred]: mersin

mūrş [mūriş]⁴³⁹⁸: boncuq

mūze: iç edigi [iç edik]

mūje-i bālāyīn [mūze-i bālāyīn]⁴³⁹⁹: sermūze ya‘nī cizme [çizme]

mūzār⁴⁴⁰⁰: nergiz çiçeği

mūsīçe [mūsīçe(h)]: mişkal çalarlar [gökcek bakışlu göz]⁴⁴⁰¹

mūş: şıçan

mūsīçe [mūsīçe(h)]: kumrıya beñzer bir kuşdur

mūsikār [mūsikār(i)]: āvāz ‘ilmi

mūş deştī: yabān şıçanı [gelegi şıçan]

mūl: eglence [eglenme]

mūl: ma‘şūka

mūm: şem‘ [f şem‘]

[mūy: saç]

mūy-tāv [mūy-tāv(u)]⁴⁴⁰²: kıl bükici

mūy-çīne: cumistere⁴⁴⁰³ [eçmenseze⁴⁴⁰⁴]

⁴³⁸⁹ Kelimenin “binek hayvanlarını kiraya veren kimse, kiraya veren kişi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴³⁹⁰ Kelimenin “mübed” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁹¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴³⁹² Kelimenin “mübed, mübid” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴³⁹³ Kelime eksik yazılmıştır; “iderler” veya “eylerler” olmalıdır.

⁴³⁹⁴ Kelimenin “müçelkâ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴³⁹⁵ Kelimenin “tutanak, senet, hüccet” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴³⁹⁶ Kelimenin “mūryāne, mūriyāne, mūrāne, mūrçāne, mūrçāne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “pas” olmalıdır.

⁴³⁹⁸ Kelimenin “mūriş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴³⁹⁹ Kaynaklarda böyle kelimeler bulunamamıştır.

⁴⁴⁰⁰ Kelimenin “morzān, mūcān, mūçān, mūjān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁴⁰¹ Kelimenin “bir tür kalem düdük, miskal, kaval, dervişlere mahsus bir saz” anlamları ile “mūsikār”; “naz ve edalı bakış, mahmur göz” anlamları ile “morzān, mūcān, mūçān, mūjān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

⁴⁴⁰² Kelimenin “mūy-tāv, mū-tāv” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

mūye: şaġu şaġub uġlamak⁴⁴⁰⁵ [şaġu şaġub aġlamak]

mohre: boncuġ

mohre: oñurġa

mohre: yapucılar mālasi [yapıcılar mākesi⁴⁴⁰⁶]⁴⁴⁰⁷

mohre: kāġıd mūhresi [kāġıt⁴⁴⁰⁸ mūhresi]

el-faşlü's-sābi [ve'l]- 'aşereti fi'n-nūni'l-meftūḥati[l-ḥareketi]

nā: degül

nāb: durı

nāb: şāfi [şırf ya 'nī 'illetsüz]

nāb: azu diş [azı dişi]

nāb: nevbet⁴⁴⁰⁹

nā-bāk: ġorġusuz

nā-pāk [nā-bāk]⁴⁴¹⁰: temīzsüz [temüzsüz]

nā-bekār: işsüz levend⁴⁴¹¹

nā-peydā: belürsüz

nā-biv⁴⁴¹²: san ya 'nī ḥu

nā-binā: gözsür⁴⁴¹³ [gözsüz]

nāc: köknar çamı [köknar camı⁴⁴¹⁴]

ve nāje⁴⁴¹⁵: m

nāḥoc⁴⁴¹⁶: çatal ḥarbe

nāḥon: tırnaġ [dırnaġ]

nāḥon-bor: dırnaġ kesecek

nāḥone-i çeşm [nāḥone-i çeşm(i)]: gözde olan it dirseġi

nā-ḥūş [nā-ḥūş(u)]: yaramaz

nā-dān: bilmez

nār-püst [nār-püst(u)]: dārçinī

⁴⁴⁰³ Kelime yanlış yazılmıştır; “cinbistire” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁴⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “cinbistire” olmalıdır.

⁴⁴⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “aġlamak” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁴⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “mālasi” olmalıdır.

⁴⁴⁰⁷ Kelimenin “demirci ve bakırcı çekici, balyozu” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kāġıd” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁴⁰⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴¹⁰ Kelimenin “nā-pāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁴¹¹ Kelimenin “hareketi fena kimse, işe yaramaz, faydasız, işsiz” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴¹² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁴¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “gözsüz” olmalıdır.

⁴⁴¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çamı” olmalıdır.

⁴⁴¹⁵ Kelimenin “nāc, nācū, nājū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴¹⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

[99b]

nār: enār

nār-bā: nārdenk aşı

nāristān [nāristān(i)]: yitişmiş kız⁴⁴¹⁷ [nārlık]

nārcil [nārçil]: Hindustān kozı [Hindūstān kozı]

nāred: nemkes⁴⁴¹⁸ [nekes]

nār-moşk [nār-mişk(i)]⁴⁴¹⁹: kızılcauk

nārenç [nārenc(i)]⁴⁴²⁰: tūrunc

ve nāreng: m

nārevon [nāreven]⁴⁴²¹: toğru tāze budak [toğrı ve tāze budak]

nāj: çam ağacı

ve nāz [nāz]: m

nāzān: nāzlanırak [nāzlanurak]

nāz-bāliş: yüz yaşduğı

nāzok: yufka ve gökcek [yufka ve gökçek]

nāzok: zārif ve bilgilü⁴⁴²² kimesne [zārif ve bilgilü(a)]

nāzenin [nāzenin(i)]: maĥbūb

nāsere: yaramaz ve giçmez⁴⁴²³

nāştā [nāşitā]: kuşluk vakti⁴⁴²⁴

nāştā [nāşitā]⁴⁴²⁵: viresi

nāşikibā: şabursuz

nāşī: ĥōryād

nāğ: kara ağac

nāğūş [nāğūş(u)]: suya talmak

nāf: göbek

nāfe: m

nāfercām [nāfercām(i)]: şoñı yaramaz⁴⁴²⁶

⁴⁴¹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴¹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “nekes” olmalıdır.

⁴⁴¹⁹ Kelimenin “nār-moşk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁴²⁰ Kelimenin “nārenc, nārenc, nāreng” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴²¹ Kelimenin “nārven, nārven” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴²² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴²³ Kelimenin “kalb ve mağuş akçe, geçmez akçe” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

⁴⁴²⁴ Kelimenin “geç vakte kadar sabah kahvaltısı etmeyen kimse, nahar, aç karın” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴²⁵ Kelimenin “nāştā, nāşitā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁴²⁶ Kelimenin “bitmemiş, tamamlanmamış; faydasız, sonuçsuz, yaramaz ve abes iş” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

nāfūr [nākūr]⁴⁴²⁷: maşraba [maşrapa]

nāk: düzme müşk⁴⁴²⁸

nāk: topalağ ki aña müşk-i ma‘lūl⁴⁴²⁹ dirler [tobalağ ki aña müşk-i moğol dirler]

nā-kām [nā-kām(i)]: murādsuz

nā-gāh: añsuzın

nā-girevide: inanmış⁴⁴³⁰ kāfir [inanmamış kāfir]

nā-kes⁴⁴³¹: kes degül [kimse degül]

nāgovār: çok yimekten göñli azmış kimesne [çok yimekten göñli azmış kimse]

nāl: kalem ici [ince kemiş ya‘nī kalem]⁴⁴³²

61b

[nāl: içi tolu kemiş⁴⁴³³]

nālān [nālān(i)]: iñleyici

nāliş: iñildü

ve nāle: m

nām: ad

nām-dār: adlu şanlı kimse

[nāmidār(i)⁴⁴³⁴: meşhur]

ve nām-ver: m

nāmzed: yavuçlu

nāmūs [nāmūs(u)]: dükelisini [dükelisin ya‘ni götürü]⁴⁴³⁵

nāme: biti [bini⁴⁴³⁶]

nān: etmek [ekmek]

nān-bā: etmekci [ekmekci]

ve nān-vā: m

nān-ñuriş [nāz-ñuriş]: etmek katığı [etmek kabuğı]⁴⁴³⁷

nān-pūşān [nān-pūşān(i)]⁴⁴³⁸: m

⁴⁴²⁷ Kelimenin “nāfüre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁴²⁸ Kelimenin “mağşuş nesne, mağşuş misk ve amber” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴²⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “moğol” veya “mağşüş” olmalıdır.

⁴⁴³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “inanmamış” olmalıdır.

⁴⁴³¹ Kelimenin “nā-kesi” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁴³² Kelimenin “kemiş, kalem, kalem içindeki tel, kalem içindeki ince çubuk” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴³³ Kelimenin “ortası boş kemiş, içi boş olan her şey, kalem içindeki tel” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴³⁴ Kelimenin “nām-dār” şekli bulunabilmiştir:

⁴⁴³⁵ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴⁴³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “biti” olmalıdır.

⁴⁴³⁷ Kelimenin “katık, ekmek katığı” anlamı ile “nān-ñuriş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁴³⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

nān-h̄āh: dilenci

nāv: oluk [olu⁴⁴³⁹]

nāv-dān: m

ve nāve: m

nāvsāz⁴⁴⁴⁰: şavaḡ

[nāver⁴⁴⁴¹: ceng]

nāvek: oḡlaḡu [oḡlaḡu(a)]⁴⁴⁴²

[100a]

nāvek: yaşduḡac⁴⁴⁴³

nāvek: ḡovuş oḡı

nā [nāhār]⁴⁴⁴⁴: acıla [açla]

hemtā [nā-hemtā]⁴⁴⁴⁵: beñdeşsüz

nāhīd: zühre yılduzı [zühre]

nāy: düdük

nāy: boḡaz

nāy-zen: nāycı [nāy çalıcı]

nāy-rūpīn [nāy-zūyīn]: boruy [boru]⁴⁴⁴⁶

nāyze [nāyize]: oluk⁴⁴⁴⁷

nāyze [nāyize]⁴⁴⁴⁸: lüle [ülüle⁴⁴⁴⁹]

neberd [neberd(i)]: ceng

neberde: erene [erte⁴⁴⁵⁰]

nebī: peyḡamber [peyḡamber]

nebīre: oḡul oḡlı ve kız oḡlı [oḡul oḡlı]

[nebīre(h): kız oḡlı]

[nebīre: oḡul kız oḡlanları]

nebīl: şancaḡ⁴⁴⁵¹

⁴⁴³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “oluk” olmalıdır.

⁴⁴⁴⁰ Kelimenin “nāvesār, nāv-sār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁴⁴¹ Kelimenin “nāverd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁴² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁴³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁴⁴ Kelimenin “nāhār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁴⁵ Kelimenin “nā-hemtā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁴⁴⁶ Kelimenin “boru, nefir, şavaḡ günü çalınan ney” anlamları ile “nāy-i royīn, nāy-i rū’īn, nāy-i royīne, rūyīne-nāy” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, LL.

⁴⁴⁴⁷ Kelimenin “içi boş kamış, içi boş çubuk” anlamları ile “nāyje, nāyije” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴⁴⁸ Kelimenin “nāyje, nāyije” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴⁴⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “lüle” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁴⁵⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “eren” veya “erene” olmalıdır.

naḥ: bir til iplik

naḥ: ibrişim döşek ve ibrişim tuğ [ibrişim döşek]⁴⁴⁵²

[naḥ: ibrişim tuğ]

naḥc: süpürge

[naḥc: çignenmiş nesne⁴⁴⁵³]

naḥced: demür boķı [demür burđı⁴⁴⁵⁴]

naḥced⁴⁴⁵⁵: çimdileme [çimdirme⁴⁴⁵⁶]

naḥcīr: av

naḥcīrvān [naḥcīrvān(i)]: avcı

naḥle: degnek

naḥle: na'leyn

naḥīz: başu⁴⁴⁵⁷ [buşu(a)]

ve naḥcīz⁴⁴⁵⁸: m

ner: irkek

nerd [nerd(i)]: ağac özdegi

nersek: mercimek

nergān⁴⁴⁵⁹: dilenciler

nerm: yumşak

nermī: yumşaklık

nerme: kulak yumşacı⁴⁴⁶⁰

nermüre [nermūze]⁴⁴⁶¹: şalıncaķ

nerre: irkek ve büyük⁴⁴⁶²

[nerre: dalğa ya' nī mevc]

nezd [nezd(i)]: yan

nezdīk: yakın

ve neznīk⁴⁴⁶³: m

⁴⁴⁵¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁵² Kelimenin “bir tür ipek kumaş, bir çeşit döşeme, zili, velense, iplik ve ipek teli” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK.

⁴⁴⁵³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “boķı” olmalıdır.

⁴⁴⁵⁵ Kelimenin “naḥcel, naḥcel, naḥçil, naḥçol” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “çimdileme” olmalıdır.

⁴⁴⁵⁷ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “buşu” olmalıdır.

⁴⁴⁵⁸ Kelimenin “naḥīr, naḥīz, naḥtīz, naḥīz-gāh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁵⁹ Kelimenin “nerregān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴⁶⁰ Kelimenin “kulak memesi” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. KGS, LL.

⁴⁴⁶¹ Kelimenin “nermüre, nermūd, nermūde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁶² Kelimenin “çirkin, iri, kaba cisimli” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁴⁶³ Kelimenin “nezdīk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

- nezdik [nezdikek]: yakınca⁴⁴⁶⁴
- neznec [nezinc(i)]⁴⁴⁶⁵: yidek
- nesū: tayrıncaḳ [şırıncaḳ⁴⁴⁶⁶]
- ve nesbū [ve nesyū]⁴⁴⁶⁷: m
- nesterin [nesteren]⁴⁴⁶⁸: nesrīn çiçeği
[ve nesterven: m]
- nesr tā̄ir [nesr-i tā̄ir]⁴⁴⁶⁹: kerkes kuşu [köksi⁴⁴⁷⁰ kuşu]
[nesr-i tā̄ir: gökde üç yılduzuñ adıdur ki terāzū yıldızı gibi sıra ardu dururlar]
- nesr [nesr(i)]⁴⁴⁷¹: - [gölgelik]
- nesrīn: müşk çiçeği [gül-i nāsırī]
[nesrīn: müşk çiçeği]
- neskenc [neskenc(i)]: çimdileme ve tırmalama [çimdirmeye ve dırmalama]
- nesic: - [aḥmak ve ḥodbīn]⁴⁴⁷²
- nesye: deresi⁴⁴⁷³ [veresi]
- neşil⁴⁴⁷⁴: balık tırakı⁴⁴⁷⁵ [balık duzağı]
- ve neşbil: m
- neşkenc [neşkenc(i)]⁴⁴⁷⁶: çimdileme [çimdirmeye ve dırmalama]
- neşrem: kün⁴⁴⁷⁷ [kuz]
- [100b]**
- neşve: zāhir olma⁴⁴⁷⁸
- neşib [neşib(i)]: iniş
- neşimen: dirnek yiri⁴⁴⁷⁹
- neşimen⁴⁴⁸⁰: vaṭan ve yurd [vaṭan ve yurt]
[naṭ'(i): şatırenc bişāṭı]

⁴⁴⁶⁴ Kelimenin “yakıncaḳ” anlamı ile “nezdikek” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁴⁶⁵ Kelimenin “neznec, nerenc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁴⁶⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “şırıncaḳ” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁴⁶⁷ Kelimenin “nesū, nesbū” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁴⁶⁸ Kelimenin “nester, nesteren, nesterden, nesterven, nesterün, nesrīn” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁴⁶⁹ Kelimenin “nesr, nesr-i tā̄ir” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁴⁷⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “kerkes”, “kerkez” veya “kerkenez” olmalıdır.

⁴⁴⁷¹ Kelimenin “neser, niser” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁴⁷² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁷³ Kelime yanlış yazılmıştır; “veresi” olmalıdır.

⁴⁴⁷⁴ Kelimenin “neşel, nişpil, neşbil, nişbil” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “tuzağı” olmalıdır.

⁴⁴⁷⁶ Kelimenin “neskenc, nişkonc” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁴⁷⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “kuz” olmalıdır.

⁴⁴⁷⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁷⁹ Kelimenin “oturacak yer, makam, karargah, oturak, menzil, mesken, vatan” anlamları ile “nişimen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

⁴⁴⁸⁰ Kelimenin “nişimen” şekli bulunabilmiştir:

naṭ [naṭ(ı)]: ber⁴⁴⁸¹ yüzi [yer yüzi]⁴⁴⁸²

na ş [na ş(ı)]: cenāze

na l [na l(ı)]: f

na l [na l(i)]: na leyn

[na libend(i): f]

na l-sāz [na lisāz]⁴⁴⁸³: na leyn düzici

ve na l-tirāş [ve na l-tirāş(i)]⁴⁴⁸⁴: m

nağz [nağz(i)]: eyü

nağl [nağz(i)]⁴⁴⁸⁵: arı ve temiz [arı ve kemiz⁴⁴⁸⁶]

nefāğ [nefā(ı)]: ilenc armağanı⁴⁴⁸⁷

nefāğ [nefā(ı)]: la net [bizarlık ve la net]

nefāğ [nağl(i)]: kelle⁴⁴⁸⁸

nem: çih ve yaş

nemāz: f

nemāz-bāmedād [nemāz-bāmidād(i)]⁴⁴⁸⁹: şabāh namāzı

nemāz-i pişin: öyle namāzı

62a

nemāz-dīger [nemāz-ı dīger]⁴⁴⁹⁰: ikindü namāzı

nemāz-şām [nemāz-e şām(i)]⁴⁴⁹¹: aḥşam namāzı

nemāz-ḥoftern [nemāz-i ḥoftern]⁴⁴⁹²: yatsu namāzı

nemāz-gozār [nemāz-i gozār(i)]⁴⁴⁹³: namāz kılcı

nemāz-gāh [nemāzigāh(i)]⁴⁴⁹⁴: namāz yiri

nemed: kepenek

nemed: kiçe

nemed-zin: eyer kiçesi [eyrim]

[nemed-zin: tegelti]

⁴⁴⁸¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yer” olmalıdır.

⁴⁴⁸² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁸³ Kelimenin “na l-sāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁴⁸⁴ Kelimenin “na l-terāş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁴⁸⁵ Kelimenin “nağz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁴⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “temiz” olmalıdır.

⁴⁴⁸⁷ Kelimenin “lanet, nefret, ilenç” anlamları ile “nifāğ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁴⁸⁸ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁴⁸⁹ Kelimenin “nemāz-ı bāmdād” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁹⁰ Kelimenin “nemāz-ı dīger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁹¹ Kelimenin “nemāz-ı şām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁹² Kelimenin “nemāz-ı ḥoftern” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁹³ Kelimenin “nemāz-gozār, nemāz-gozār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁴⁹⁴ Kelimenin “nemāz-gāh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

nem-dār [nem-dār(e)]: yaşlu [yaş⁴⁴⁹⁵]

ve nem-gīn: m

ve nem-nāk [nem-nāk]: m

nemek: tuz

nemek-dār [nemek-dār(i)]: tuzlu

ve nemekīn [nemekīn]: m

ve nemek-zār [nemek-zār]: tuzla

ve nemek-sār [nemek-sār(i)]: m

nemgešt⁴⁴⁹⁶: yaş

nemek-sūd [nemek-sūde]: başdurma

nemeksi⁴⁴⁹⁷: m

neng: ğayret

nengīn: ğayretlü⁴⁴⁹⁸

nev: yiñi

nev⁴⁴⁹⁹: naşib [naşb]

nev: ğinā⁴⁵⁰⁰

nev [nevā]: murādçe⁴⁵⁰¹

nevā: āvāz adıdur ‘ilm-i eṭvārdan⁴⁵⁰²

ve nevā-zende [nevā-zende]: çalıcı [çalıcı ve oğşayıcı]

nevāde: oğul ve kız oğulları [oğul ve kız oğlanları]

nevāde: oğul ve kız kızları

[nevāde: oğul kız kız oğlı]

nevāse [nevāse(h)]: maḥrem olan ḥaşımlar baḥşı [maḥrem olan ḥaşımlar]⁴⁵⁰³

nevāle: loḳma-i ğāib [loḳma ve ğāib baḥşı]⁴⁵⁰⁴

nevān: fikredici kimse^{4505 4506}

nevābīn [nevān]: ‘acebleme⁴⁵⁰⁷

⁴⁴⁹⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaşlu” olmalıdır.

⁴⁴⁹⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁴⁹⁷ Kelimenin “nemek-sūd, nemek-sūde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁹⁸ Kelimenin “arlı, ayıplı, rüsva” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁴⁹⁹ Kelimenin “nevā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁵⁰⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁵⁰¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁵⁰² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁵⁰³ Kelimenin “torun” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁰⁴ Kelimenin “loḳma” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁰⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁵⁰⁶ Kelimenin “kımıldamak, sallanmak; okurken, iş yaparken ya da fikrederken salınan; ırganıcı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS, ŞL.

⁴⁵⁰⁷ Kelimenin “güzel, süslü, yeni adetli, yeni tarzlı” anlamları ile “nevāyīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

nevān: ol kimsedür ki fikirde iken bir işi işler veyâ işlerken fikir id⁴⁵⁰⁸ [o kimesnedür ki fikirdeyken bir işi işler veya işlerken fikr eyler]⁴⁵⁰⁹

[nevāyīn: ‘acebleme⁴⁵¹⁰]

[nevāyīn: m]

[101a]

nev-bāve: turfanda

ve nev-bāze [nev-bāre]⁴⁵¹¹: m

ve nevber [ve nevre]⁴⁵¹²: m

nevḥe [nevḥe(h)]: şaġu

nevḥe-ger: şaġu şaġıcı

neved: toġsan

nevde: sevgili oġul

neverd [neverd(i)]: büklüm

[nevred⁴⁵¹³: dürüm]

nev-rüz [nev-rüz(u)]: ilk yaz ayı [ilk yaz]⁴⁵¹⁴

[nevend: beşāret ḥaberin yetiştüren]

nevend [nevned]: sümdük⁴⁵¹⁵

nevk: süñi demüri ucı [süñi demür ucı]

nevk [nevek]: ҡalem ucı

nev-kerde: yĩñilenmiş

nevmīd [nevmīz]: umusuz

nevende: zīrek

nevīd: loġma

nevīd [nevīd(i)]: muştuluk

nevīd [nevīd(i)]: ümīd [ümīz]

nevīd: ‘ahd ve va‘de [va‘de ve ‘ahd]

nevīn: her nesnenüñ yigregi

ni [ne]: yoġ

nehād: oġulduruġ [oġuldaġ⁴⁵¹⁶]⁴⁵¹⁷

⁴⁵⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “ider” olmalıdır.

⁴⁵⁰⁹ Kelimenin “kıvıldamak, sallanmak; okurken, iş yaparken ya da fikrederken salınan; ırganıcı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS, ŞL.

⁴⁵¹⁰ Kelimenin “güzel, süslü, yeni adetli, yeni tarzlı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁵¹¹ Kelimenin “nev-bāre” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

⁴⁵¹² Kelimenin “nev-ber” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁵¹³ Kelimenin “neverd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵¹⁴ Kelimenin “yılın ilk günü, bahar mevsiminin ilk günü” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵¹⁵ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

nehār⁴⁵¹⁸: eksilme

nehārī: yemek umusu⁴⁵¹⁹

nehāz⁴⁵²⁰: örgüç⁴⁵²¹

nehāle: avcı gömelesi

nehālī⁴⁵²²: f

ve nehālīçe [ve nehālīce(h)]⁴⁵²³: m

nehre-kūs [nehre-kūş(u)]⁴⁵²⁴: büyük⁴⁵²⁵ dokuma [yayuk dokuma]

nehīb [nehīb(i)]: korku

nehīmān [nehmār]⁴⁵²⁶: müşkil

nehmāz [nehmār]: ulu ve ceng [ulu ceng]⁴⁵²⁷

neheng [neheng(i)]: âdem yudıcı balık [şu ejdehâsı ki ya ‘nī ulu balık ki âdem yuda]⁴⁵²⁸

ney: kâmiş

neyistān [neyistān(i)]: kâmişlik

neysān [neyistān(i)]: soñ yaz ayı⁴⁵²⁹

neyşe: sipşi

[neyşe(h): m]

neyfe [neyfese]⁴⁵³⁰: uçkur

neyfe: ak biz⁴⁵³¹

e’l-meksüretü’l-hareketi mine’n-nüni [ve’n-nüni’l-meksüreti’l-hareketi]

nişār: saçu

nijād [nijāde]: aşıl neseb [aşıl ve neseb]

nizār [nizār(i)]: arık

nizār [nijār]⁴⁵³²: ince

⁴⁵¹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “oğulduruk” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁵¹⁷ Kelimenin “yaradılış, tıynet, tarz, tavır, üslup, kaide; soy sop, nesep” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵¹⁸ Kelimenin “nihār” şekli bulunabilmiştir:

⁴⁵¹⁹ Kelimenin “safra bozmak, azıcık yemek; kahvaltı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁵²⁰ Kelimenin “nohāz, nohrāz, nihāz” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS.

⁴⁵²¹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “irkeç” veya “erkeç” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁵²² Kelimenin “nehāle, nihāle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵²³ Kelimenin “nehāle, nihāle” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵²⁴ Kelimenin “nehre-kūs, nohre-kūs” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yayuk” olmalıdır.

⁴⁵²⁶ Kelimenin “nehmār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵²⁷ Kelimenin “ulu, yüce, büyük, azim” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, BK. Kelimenin “ceng” anlamı saptanamamıştır.

⁴⁵²⁸ Kelimenin “timsah, su aslanı, su aygırı, balina, büyük su hayvanı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵²⁹ Kelimenin “orta yaz (bahar) ayı, bahar mevsiminin ikinci ayı” anlamı ile “neysān, niysān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁵³⁰ Kelimenin “nife” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵³¹ Kelimenin “uçkur, don ağı, şalvar bağı” anlamları ile “nife” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

nizem [nijem]⁴⁵³³: tuman

62b

nizem [nijem]⁴⁵³⁴: kaygu [kaygu(a)]

nije-mend [niz-mend(i)]⁴⁵³⁵: kaygulu [kaygulu(a)]

nijend [nijend(i)]: çirkin yüzlü olan [çirkin yüzlü ve aruğ]

nijend [nizend(i)]⁴⁵³⁶: günāhkār

nijend [nizend(i)]⁴⁵³⁷: ‘avān

nisyek⁴⁵³⁸: mercimek

nisyik⁴⁵³⁹: ol haber ki kāfirlerūñ kitābında bölük bölük yazılmışdur [kāfirler kitābından ol haberdür ki bölük bölük yazılmış ola]

nişān [nişān(i)]: f [f ‘alāmet]

[101b]

nişhāre⁴⁵⁴⁰: geviş dim⁴⁵⁴¹ soñı ki tavardan artar qalır [geviş ve yem soñı ki davdan⁴⁵⁴² qalır]
ve nişvāre⁴⁵⁴³: m

nişk [nişk(i)]⁴⁵⁴⁴: yimişsüz ağac

nişgerde [nişgerde(h)]⁴⁵⁴⁵: başmağcı bizi

nişib [nişib(i)]: iniş

nişimen: dirnek yiri [dirnek piri⁴⁵⁴⁶ ve div⁴⁵⁴⁷]⁴⁵⁴⁸

nişestegān [nişte-gāh(i)]⁴⁵⁴⁹: oturağ yiri

nişāb [nişāb(i)]: ‘ağılsuz⁴⁵⁵⁰

niqāb [niqāb(i)]: perde

nigār [nigār(i)]: ma ‘şuğ

⁴⁵³² Kelimenin “nizār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, ŞL.

⁴⁵³³ Kelimenin “nizm, nezm, nizem, nijm” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵³⁴ Kelimenin “nijm” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁵³⁵ Kelimenin “nejend, nijend, nije-mend, nize-mend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁵³⁶ Kelimenin “nejend, nijend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁵³⁷ Kelimenin “nejend, nijend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵³⁸ Kelimenin “nesk, nesek, nejek, nersek” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁵³⁹ Kelimenin “nesk, nosk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁴⁰ Kelimenin “noşhāre, noşhār, noşhūr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yem” olmalıdır.

⁴⁵⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “davardan” olmalıdır.

⁴⁵⁴³ Kelimenin “noşhāre, noşhār, noşhūr” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁴⁴ Kelimenin “neşk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁵⁴⁵ Kelimenin “nişgirde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁵⁴⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yiri” olmalıdır.

⁴⁵⁴⁷ Kaynaklarda kelimenin tek başına “div” anlamı saptanamamıştır; “nişimen-i div” şeklinde terkipli şekli bulunabilmiştir. Bulunan terkipli kelimenin anlamı ise “dünya” olarak verilmiştir.

⁴⁵⁴⁸ Kelimenin “oturacak yer, makam, karargah, oturak, menzil, mesken, vatan” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, ŞL.

⁴⁵⁴⁹ Kelimenin “nişeste-gāh, nişesten-gāh, nişesten-geh, nişest-gāh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵⁵⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

- nigār [nigār(i)]: nakış
nigār-ger: nakkâş
nebkāl [nikāl]⁴⁵⁵¹: kömür
nigāh [nigāh(i)]: bakma
nigāh [nigāh(i)]: şakinma [saklama]
nigāh-bān: saklayıcı
ve nigāh-dār [ve nigāh-dār(i)]: m
ve nigeḥ-bān [ve nigeḥ-bān(i)]: m
ve nigeḥ-dār [ve nigeḥ-dār(i)]: m
nigāh-dāşt [nigāh-dāşt(i)]: saklamak
nigerān [nigerān(i)]: göz tıticı [göz dutıcılık]
nigīn: yüzük kaşı
nigīn-sāy [nigīn-sāy(i)]: hikāyet⁴⁵⁵² [hekkāl⁴⁵⁵³]
nigīsār [nigīsā]⁴⁵⁵⁴: ceng-i⁴⁵⁵⁵ Şirīn-i Ḥusrev [cengi-yi⁴⁵⁵⁶ Şirīn ve Ḥusrev]
nilk [nilk(i)]: kesdane [kestene]⁴⁵⁵⁷
nih: ko ya 'nī terk eyle [ko ya 'nī terk it]
nihād [nihād(i)]: bünyād
nihāl [nihāl(i)]: taze fidan
nihān: gizlü
nihān-ḥāne [nihān-ḥāne]: kiler ve ḥazīne
nihānī: sırrla⁴⁵⁵⁸
nī: yok
niyā: dede [dede ya 'nī baba babası]
niyāb [niyāb(i)]: babası⁴⁵⁵⁹ kın [kın]
niyābe: nevbet [tövbe⁴⁵⁶⁰]
niyāz: ḥācet
niyām [niyāz-mend(i)]: ḥācetlü [ḥācetler]⁴⁵⁶¹
[niyām(i): kab ve kın]

⁴⁵⁵¹ Kelimenin “nikāl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LL.

⁴⁵⁵² Kelime yanlış yazılmıştır; “hekkāk” olmalıdır.

⁴⁵⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “hekkāk” olmalıdır.

⁴⁵⁵⁴ Kelimenin “nigīsā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “çengi” olmalıdır.

⁴⁵⁵⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “çengi” olmalıdır.

⁴⁵⁵⁷ Kelimenin “alıç, dağ yemişi, dağ eriği; erik kuru” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁵⁵⁸ Kelimenin “örtülü, gizli, gizlilik” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁵⁵⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁵⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “nevbet” olmalıdır.

⁴⁵⁶¹ Kelimenin “ḥācetlü” anlamı ile “niyāz-mend” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

niyāyiş: du‘ā ve ögüş

nīrenc [nīrenc(i)]: dāsītān

[nīrenc(i): havāş okumak]

nīreng [nīreng(i)]: cādūluk [cāzūluk⁴⁵⁶²]

nīreng [nīreng(i)]: hīle ve mekr

[nīreng(i): heyūlā ya‘nī aşıl şūret]

nīrū: kuvvet

nīrū-mend [nīrū-mend(i)]: kuvvetlü

nīz: neşter [dahı]

nīze: süñü

nīst [nīst(i)]: yokdur

nīst şoden⁴⁵⁶³: yoğ olmak

nīş: ağı

[nīş: arı ignesi]

nīşter: f

nīşter: azu diş

nīşter: elmās ki cevāhir deler [elmās ki cevāhir delülür]

nīşū⁴⁵⁶⁴: sipsi tuluk⁴⁵⁶⁵

ve nīşe [ve nīşe(h)]: m

[102a]

nīk: eyü

ve nīkū: m

nīk-baht [nīk-baht(i)]: devletlü

nīk-hāh: eyü şanıcı

nīkī: eyülik

nīl [nīl(i)]: Mışır ırmağı

nīl: çivit

nīlüfer: - [ol ābdur ki şuda çiçek verir]⁴⁵⁶⁶

nīm: yarım

nīm-bedest [nīm-bidist(i)]: süzegü⁴⁵⁶⁷

⁴⁵⁶² Kelime yanlış yazılmıştır; “cādūluk” olmalıdır.

⁴⁵⁶³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁵⁶⁴ Kelimenin “nīşe, neyşe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵⁶⁵ Kelimenin “sipsi, düdük, çoban düdüğü, kaval” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵⁶⁶ Kelimenin “nīlüfer çiçeği” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁶⁷ Kelimelerin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

nīm-birişt [nīm-birişt(i)]: rufadan yumurta [rufadan yumurda]

nīme [nīme(h)]: yarım nesne

ve nīmçe [ve nīmçe(h)]: m

nīm-rüz [nīm-rüz(u)]: memleket-i Zāl [memleket-i Zāl ki Rüstem anuñ oğludur]

nīm-rüz [nīm-rüz(u)]: öyle vakti

63a

nīm-zāl [nīm-zāl(i)]: orta başlu⁴⁵⁶⁸ [orta yaşlu]

ve nīm-sāl [ve nīm-sāl(i)]: m

nīm-sūht [nīm-sūht(u)]: - [egsi]

ve nīm-sūhte [ve nīm-sūhse]⁴⁵⁶⁹: m

nīm-leng [nīm-linig]⁴⁵⁷⁰: yay

nīmever [nīmūr(u)]⁴⁵⁷¹: ya' nī ḥazīne⁴⁵⁷² [ḥarza⁴⁵⁷³]

niyūmerd [niyūmerd(i)]⁴⁵⁷⁴: bahādūr ve güryüz⁴⁵⁷⁵ [bahādur ve gürbüz]

[nīvek: gelin]

[nīveş⁴⁵⁷⁶: diñü ya' nī diñleme]

ve'n-nūni'l-mazmūmeti'l-ḥareketi

nobī: Kurān

noḥost [noḥost(u)]: evvel

noḥostīn: evvelki

noḥūd: f

nos: ağız çevresi

nosū: sıyrıncaḳ

noḡl [noḡol]: ḳarañu⁴⁵⁷⁷

noḡl [noḡol]⁴⁵⁷⁸: deriñ

ve noḡül [noḡül]: m

noḡüşā: büt adıdur [put adıdur]⁴⁵⁷⁹

⁴⁵⁶⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaşlu” olmalıdır.

⁴⁵⁶⁹ Kelimenin “nīm-sūht, nīm-sūhte” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵⁷⁰ Kelimenin “nīm-leng, nīm-lenk, nīm-ling” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁷¹ Kelimenin “nīmūr” şekli bulunabilmiştir:

⁴⁵⁷² Kelimenin “ḥarze” şekli bulunabilmiştir:

⁴⁵⁷³ Kelimenin “ḥarze” şekli bulunabilmiştir:

⁴⁵⁷⁴ Kelimenin “nīvmerd, nīrūmend” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁵⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “gürbüz” olmalıdır.

⁴⁵⁷⁶ Kelimenin “niyüş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁵⁷⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁵⁷⁸ Kelimenin “noḡol” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁷⁹ Kelimenin “bir dinden diğere dine dönen, ateş-perest” anlamları ile “naḡüşā, niḡüşā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

- noğüşāk⁴⁵⁸⁰: kāfirler mezhebi
 [noğüşāk⁴⁵⁸¹: kāfirler ‘ādeti]
 nağüşāy [noğüşānī]⁴⁵⁸²: kuru şığır tersi [kuru şığır tersi ki yaqarlar]
 nofāğ [nofā‘]⁴⁵⁸³: kadeh piyāle [kadeh ya‘nī piyāle]
 nofām⁴⁵⁸⁴: tonuq renklü [donuq renklü]
 nofām⁴⁵⁸⁵: toza topraqa bulaşmış nesne [toz ve topraqa bulaşmış nesne]
 nogūsār: başı aşığa
 ve nogünse [ve nogüser]⁴⁵⁸⁶: m
 nokün [nikūh]⁴⁵⁸⁷: yerme
 ve nokūhiş [nikūhiş]⁴⁵⁸⁸: m
 nomū-dār: çāşnī [çeşnī]
 nomüne: m
 nomūye: çirkīn [çirkin]
 nomūye: sözün bilmez⁴⁵⁸⁹
 novāy [novā]⁴⁵⁹⁰: perde adıdır ‘ilm-i mūsikīden⁴⁵⁹¹ [perde adıdır ‘ilm-i mūsikīden]
 novāziş: oğşayış [oğşabiş⁴⁵⁹²]
 novāht [novāht(i)]⁴⁵⁹³: oğşama [oğşama]
 [novāht(i): gönül hōş eyleme]
 novāde: kız oğlan⁴⁵⁹⁴
[102b]
 novār: örme [burma ip]⁴⁵⁹⁵
 novāzdih [novāz]: eyü söyleme⁴⁵⁹⁶
 [novānzdeh⁴⁵⁹⁷: on toquz]

⁴⁵⁸⁰ Kelimenin “nağüşāk, niğüşāk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁵⁸¹ Kelimenin “nağüşāk, niğüşāk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁵⁸² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁵⁸³ Kelimenin “nifāğ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁸⁴ Kelimenin “nefām, nifām” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁵⁸⁵ Kelimenin “nefām” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FA.

⁴⁵⁸⁶ Kelimenin “niğünsār, nigūsār, nigünser, nogūsār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁵⁸⁷ Kelimenin “nikūh, nokūh, nigūheş, nikūheş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁵⁸⁸ Kelimenin “nikūh, nokūh, nigūheş, nikūheş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁵⁸⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁵⁹⁰ Kelimenin “nevā, nevāy” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “mūsikī” olmalıdır.

⁴⁵⁹² Kelime yanlış yazılmıştır; “oğşayış” olmalıdır.

⁴⁵⁹³ Kelimenin “novaht” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁹⁴ Kelimenin “torun; kız ve erkek torun; kardeşlerin içerisinde en kıymetlisi, büyük torun” anlamı ile “nevāde” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁵⁹⁵ Kelimenin “urgan (örge, örken); ip” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, TS.

⁴⁵⁹⁶ Kelimenin “hoş tutma, gönül alma, muhabbet, şefkat” anlamları ile “nevāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, ŞL.

- novâzdehom [novânzdehom]: on tokuz [on tokuzuncı]⁴⁵⁹⁸
- novâse: haşımlar⁴⁵⁹⁹ ki birbirine mahremdür [haşımlar ki birbirine mahremler]⁴⁶⁰⁰
- novâşe: yapu balçığı
- novâle⁴⁶⁰¹: loğma
- nūye⁴⁶⁰²: şağı şagma
- [nūye: özdek]
- nūc [nūc(u)]: çām ağacı
- ve nūz [ve nūj]: m
- nūz [nūz(u)]: henūz [henūz ya ‘nī dahı]
- nūse [nūşe(h)]: elegim sağmāl [elegim şağmal]
- nūş [nūş(u)]: bal
- nūş [nūş(u)]: şerbet⁴⁶⁰³
- nūşe: - [şaylığa içilen kadeh]
- nūşin: datlu ve ballu [datlu ve belgülü⁴⁶⁰⁴]
- nūf [nūf(u)]: yanķu [yanķı]
- nūkāl [nūkāl(i)]: aldama
- nūl [nūl(u)]: ağızuñ taşrası ve kaz burnı⁴⁶⁰⁵ [ağızuñ taşrası]
- [nūl: kaz burnı⁴⁶⁰⁶]
- nūn: şimdi
- noh: tokuz
- nohom: tokuzuncı
- noh-yik [noh-yek]: tokuzda bir
- nohoft [nohoft(u)]: gizlü
- nohoft [nohoft(u)]: perde adıdur [‘ilm-i mūsikide perde adıdur]
- nohonbīn [nohoftin]⁴⁶⁰⁷: - [tenūruñ ve herekenūñ⁴⁶⁰⁸ kabağı]
- noyūş⁴⁶⁰⁹: diñleme

⁴⁵⁹⁷ Kelimenin “novâzdeh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁵⁹⁸ Kelimenin “on dokuzuncu” anlamı ile “novâzdehom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁵⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “haşım” olmalıdır.

⁴⁶⁰⁰ Kelimenin “torun” anlamı ile “nevâse” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁰¹ Kelimenin “nevâle” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁰² Kelimenin “mūye, nevhe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FZ, TS.

⁴⁶⁰³ Kelimenin “her türlü tatlı şey, bal, iç-” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ballu” olmalıdır.

⁴⁶⁰⁵ Kelimenin “minkar-ı murg, gaga” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁶⁰⁶ Kelimenin “minkar-ı murg, gaga” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁶⁰⁷ Kelimenin “nohonbān, nohonben” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “helkenūñ” veya “helkinūñ” olmalıdır.

⁴⁶⁰⁹ Kelimenin “niyūş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

[noyūṣ⁴⁶¹⁰: iṣitme]

[noyūṣā⁴⁶¹¹: diñleyici]

el-faṣlū's-ṣ-ṣāmin [ve'l]-'aṣereti fi'l-vāvi'l-meftūḥati[l-hareketi]

ve: daḥı

ve: eger

vā: ṣādī/ṣadı⁴⁶¹²

vā: aṣ

vāhā: aṣlar

vāpesin: ṣoñrağı

vāpesinī: ṣaṣna⁴⁶¹³ [ṣoñrağılık]

vah [vah(i)]: toğru

vāḥ [vāḥ(i)]: evvel [evvel tenebbūh ki tiz bilüne]

vāḥcī [vāḥcī]⁴⁶¹⁴: semer atı

vādād: kimse yermek⁴⁶¹⁵

vā-rānised [vā-rānde]⁴⁶¹⁶: - [gerü sürici]

vāric [vāric]⁴⁶¹⁷: - [bāđlu ve üzümlü]

ve āvālic [vālic]⁴⁶¹⁸: m

63b

vār: eyesi⁴⁶¹⁹ [iṣi⁴⁶²⁰]

vār: gibi

vār: yük

vārdān: oğlağu

vārdin: yama⁴⁶²¹

vārın: dirsek

[vārovon⁴⁶²²: ṣōm]

[103a]

⁴⁶¹⁰ Kelimenin “niyūṣ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

⁴⁶¹¹ Kelimenin “niyūṣā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁶¹² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “ṣoñrağılık” olmalıdır.

⁴⁶¹⁴ Kelimenin “vāḥcī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁶¹⁵ Kelimenin “yermek, kimseyi yermek” anlamı ile “vā-ḥ'āst, dād” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. FM, TS.

⁴⁶¹⁶ Kelimenin “vā-rānende” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁶¹⁷ Kelimenin “vāric, vālic, vādic, vākie” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶¹⁸ Kelimenin “vāric, vālic, vādic, vākie” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶¹⁹ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “issi” olmalıdır.

⁴⁶²⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “issi” olmalıdır.

⁴⁶²¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “mama” veya “mamı” olmalıdır.

⁴⁶²² Kelimenin “vārūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

vārūn [vārovon]⁴⁶²³: devletsüz
vārūn [vārūn(u)]: ters [ters ya 'nī öñi ardına]
ve vārūne [vārūne]: m
ve vājgūne [ve vārgūne]⁴⁶²⁴: m
vāzic [vāric]: üzümü bitmiş bāğ
vāşame: gice dülbendi [gic⁴⁶²⁵ dülbendi]⁴⁶²⁶
vāşe: atmaca toğan [atmaca doğan]
vā-kerdi⁴⁶²⁷: ayırma
vālā: yüce
vālā: soy/sevi⁴⁶²⁸
vālāmū [vālā]⁴⁶²⁹: kulak⁴⁶³⁰ [kulluk]
vālād: kur
vālād [vālāde]: mühre
vāl: çapak [çanak⁴⁶³¹]
vām: borc
vām: ödünc⁴⁶³²
vām-dār: borclu [borclu(a)]
vānd [vāned]⁴⁶³³: oran/uran
vāhile: Nūh peygamber hatunı [hatun-ı Nūh]
vāy: ah ve feryād [ah feryād]
vāye [vāye(h)]: tav⁴⁶³⁴ [dad]
vāye: naşib
veşen [veten]⁴⁶³⁵: büt
vec: egir⁴⁶³⁶
vehel [vecel]⁴⁶³⁷: balcuğ

⁴⁶²³ Kelimenin “kötü, uğursuz, şom” anlamları ile “vārūn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶²⁴ Kelimenin “vājgūne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁶²⁵ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “gice” olmalıdır.

⁴⁶²⁶ Kelimenin “kadın baş örtüsü” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶²⁷ Kelimenin “vā-kerden” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁶²⁸ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴⁶²⁹ Kelimenin “vālā” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶³⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “kulluk” olmalıdır.

⁴⁶³¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “çapak” olmalıdır.

⁴⁶³² Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁶³³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁶³⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “tav” olmalıdır.

⁴⁶³⁵ Kelimenin “veşen” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁶³⁶ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁶³⁷ Kelimenin “vehel” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

vaḥcī⁴⁶³⁸: ḥurmā çekirdegi

vaḥşūr [vaḥşūr(u)]: peygamber

vaḥş [vaḥş(i)]: kaşaba adıdır Belḥ vilāyetinde

ver: kaldur yukaru

ver: vāger

verāz: büyü⁴⁶³⁹ tokuz⁴⁶⁴⁰ [büyük toñuz]

verā' [verāg]⁴⁶⁴¹: ḥurmā ipi [ḥurmā iyi⁴⁶⁴²]

vertāc: güneyik çiçeği

vertāc: ebemgömece

vertic: bildircin

verciş⁴⁶⁴³: deprenme

ve verziş: m

ver-dāşt [ver-dāşt(i)]⁴⁶⁴⁴: kaldurma ve āvāzla başlama⁴⁶⁴⁵ [kaldurma]

ver-dāştī: kalduracak nesne

verdāne: bişi oğlağası

ve verdūn [ve verdūn(u)]⁴⁶⁴⁶: m

[ve verdene: m]

verde: al renk

verde: gögercin uçuracak ağac

verez [vezor]⁴⁶⁴⁷: ekin

verzerūd [vezorrūd(u)]⁴⁶⁴⁸: Māverāü'n-nehr didükleri yerūñ adıdır

verez-ger⁴⁶⁴⁹: - [ekinci]

verestād [verestād(i)]: vazife

versic: ev üsti

verş [verş(i)]: kumrı

ve verşān [verşān]⁴⁶⁵⁰: m

⁴⁶³⁸ Kelimenin “vaḥcī” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “büyük” olmalıdır.

⁴⁶⁴⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “toñuz” olmalıdır.

⁴⁶⁴¹ Kelimenin “vāzağ, vājağ” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; “ipi” olmalıdır.

⁴⁶⁴³ Kelimenin “verzeş, verziş” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁴⁴ Kelimenin “ber-dāşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL. Ancak Farsçada “ber-” öneki ile “ver-” öneki sıklıkla birbirinin yerine kullanılmaktadır.

⁴⁶⁴⁵ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁴⁶ Kelimenin “verdene, verdāne, verdūne” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁴⁷ Kelimenin “verz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁶⁴⁸ Kelimenin “verzerūd, verārūd” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁴⁹ Kelimenin “verz-ger” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁶⁵⁰ Kelimenin “verşān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FM, FZ.

- verġ [veraġ]⁴⁶⁵¹: şu bendi
 verfān [verefān]⁴⁶⁵²: şefā‘at [şefā‘at idici ya‘nī dilekci]
 vergād⁴⁶⁵³: karamuġ ki buġdayda olur
 verkād [verkār]: kılavuz [kılavuz]⁴⁶⁵⁴
 vezkār [verkār]⁴⁶⁵⁵: iş üzerine tıran [iş üzerine duran]
 vergūş [vergūş(u)]: salkım [salkım küpe]⁴⁶⁵⁶
 vergāh [vezgāh]: gevülcen⁴⁶⁵⁷
 vernā: yigit
 [...⁴⁶⁵⁸]
 vernā: gögerçin
 verend: örümcek
 verendāz: oran
 vernişet: besne⁴⁶⁵⁹
 vervāre: çartaġ
 verhem: katı söz
 verīb: verev ve bucaġ⁴⁶⁶⁰
 vezaġ: egir
 vezaġ: kurbaga
 ve vejek⁴⁶⁶¹: m
 vezaġ: egir
 vezenk: yama
 vestād: çok yimiş/yumuş⁴⁶⁶²
 vestād: yatmış arġası üstine⁴⁶⁶³
 vesterek: itburnı

64a

vesnī: kuma

⁴⁶⁵¹ Kelimenin “verġ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁵² Kelimenin “verrefān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁶⁵³ Kelimenin “vergā, vergār” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LL, TS.

⁴⁶⁵⁴ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁵⁵ Kelimenin “verkār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁶⁵⁶ Kelimenin “salkım küpe” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁶⁵⁷ Kelimenin “ur” anlamı ile “vergār, vergāre, vergāh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁶⁵⁸ TDKN; buradan itibaren “nicesiz” anlamına gelen “çünid” kelimesine kadar kopuktur.

⁴⁶⁵⁹ Kelimenin “oturma, binme, ata binme” anlamları ile “ver-nişest” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁶⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁶¹ Kelimenin “vezaġ” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁶² Kelimenin “çok, dolu” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞLT.

⁴⁶⁶³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

vesme: rāstuk

veş: gibi

ve vefş⁴⁶⁶⁴: m

veşe: vaşak

vağış: çok ve ğuşsa

vefre: küci

vaqıyye: uqıyye

venā: yabānī gögerçin

veneşk⁴⁶⁶⁵: menegiş yimişi

ve venemşik⁴⁶⁶⁶: m

venīze⁴⁶⁶⁷: günlük

vey: ol

veyden: kemi/gemi⁴⁶⁶⁸

veyişe: şarmaşık⁴⁶⁶⁹

veyk: vāy saña

veyk: eylik saña

veyk: bezek⁴⁶⁷⁰

ve'l-vāvi'l-meksūreti'l-ḥareketi

vīje⁴⁶⁷¹: qarış

vīd: yavı varmış⁴⁶⁷²

ve vīdān⁴⁶⁷³: m

vīr: 'akıl ve uş

vīrān: ḥarāb

vīri⁴⁶⁷⁴: cūdām renci

vīje: şırf ve eyü ve şāfi

ve vīşe⁴⁶⁷⁵: m

⁴⁶⁶⁴ Kelimenin “veş” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁶⁶⁵ Kelimenin “venemoşk, binemeşk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁶⁶ Kelimenin “venemoşk, binemeşk” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁶⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır. Ancak “venije” şekli ile “kenger sakızı” anlamına gelen bir kelime saptanmıştır; aynı kelime olmalıdır: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁶⁸ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴⁶⁶⁹ Kelimenin “veyşe, beyşe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁷⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁷¹ Kelimenin “vejev” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁷² Kelimenin “yavı kılınmış” anlamı ile “veyd, veyden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁶⁷³ Kelimenin “yavı kılınmış” anlamı ile “veyd, veyden” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁶⁷⁴ Kelimenin “leriy, lerri, lüri” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁶⁷⁵ Kelimenin “vije” şekli bulunabilmiştir: Bkz. FM, FZ.

vīl: ʔoġru⁴⁶⁷⁶

e'l-vāvü'l-mazmūmeti'l-ḥareketi

vosme: rūṣt⁴⁶⁷⁷

voṣt⁴⁶⁷⁸: şıklık

voṣtā: deri⁴⁶⁷⁹

voṣāk⁴⁶⁸⁰: vaşak

voṣt⁴⁶⁸¹: eyü ve ḥüb

el-faşlü't-tāsi' aşereti fi'l-hā'i'l-meftūḥati'l-ḥareketi

hā: ḥāzır ol

ve hān: m

hāj: dinmez⁴⁶⁸² ḥayretde ʔalmıř kimse

hāj: ḥōr ḥaḫır kimse

hāj: ġuşşalu 'āciz kimse

hāk: diñlenme ve dōlenme

hāle: ay aġılı

hām: dōlenme

hāl: ārām ve ʔarār

hāmāl: beñdeş

ve hemāl: m

hemāl: dōst ve dōstlaşma

hāmūn: düz yazı

hāmūn: ova

hāmāverān: memleket adıdur

hāven: f

hāven: çölmek

hāven deste: havān destesi

hebāk: baş ortası

hebec: ʔoġrultma⁴⁶⁸³

hejde: on sekiz

⁴⁶⁷⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁷⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁷⁸ Kelimenin “vişt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. TS.

⁴⁶⁷⁹ Kelimenin “zinde” anlamı ile “veřtā” şekli bulunabilmiştir. Kelimenin “deri” olarak yazılan anlamı “diri” olmalıdır: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁸⁰ Kelimenin “veşak” şekli bulunabilmiştir: Bkz. KGS, BK.

⁴⁶⁸¹ Kelimenin “veşt” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “dañmıř” veya “tañmıř” olmalıdır.

⁴⁶⁸³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

- ve heçde⁴⁶⁸⁴: m
 hecde hezār: on sekiz biñ
 hecdehom: on sekizinci
 hediyye: armağan
 herre: iñleme/egilme/egleme/igleme/ikileme/añılma/oñulma⁴⁶⁸⁵
 herās: qorqı
 ve herāk⁴⁶⁸⁶: m
 ve herāse: m
 herāse: oyuk
 herāyine: elbette
 herc: iqlim
 her-cāy: karārsuz vefāsuz
 her-çe: her ne
 her-dū: her ikisi
 herzeçe⁴⁶⁸⁷: bencekeş⁴⁶⁸⁸
 herzfendek⁴⁶⁸⁹: bir otdur aña qundur⁴⁶⁹⁰ taşığı dirler
 herze: yaramaz söz
 herze-gūy: yaramaz söyleyici
 her-kāre: hereni
 her-kocā: her qanda
- 64b**
- her-ge⁴⁶⁹¹: her vaqt
 her-ki: her kim
 her-ki-rā: her kime
 her-kiş: her ki aña
 hervāne: bīmāristān
 heriye⁴⁶⁹²: herse
 herāmeden⁴⁶⁹³: kīse

⁴⁶⁸⁴ Kelimenin “hecde, hecdeh, hejde” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁸⁵ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

⁴⁶⁸⁶ Kelimenin “herās” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁶⁸⁷ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁶⁸⁸ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁶⁸⁹ Kelimenin “hejferfednek, hezed-goned” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

⁴⁶⁹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “qundur” olmalıdır.

⁴⁶⁹¹ Kelimenin “her-geh, her-gāh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁹² Kelimenin “herise” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁶⁹³ Kelimenin “hemyān, çermdān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

hezār: biñ
 hezārān: biñler
 hezārān hezār: biñler biñi
 hezārḥā⁴⁶⁹⁴: qarında olan kibe
 hezāre: ol pehlivān ki pek⁴⁶⁹⁵ kimseye cevāb virür⁴⁶⁹⁶
 hezāzom⁴⁶⁹⁷: biñinci
 hezāk⁴⁶⁹⁸: bāğ-ı Keykāvus şāh
 hezāk: ebleh ve mağrūr
 hezire: eyü toğru
 ve hezīr: m
 hezīne: nafaқа ve ḥarc
 hezār-destān: bülbül
 hest: vaz⁴⁶⁹⁹
 hestī: varlık
 hereh⁴⁷⁰⁰: buz ya ‘nī nec⁴⁷⁰¹
 heşt: sekiz
 heştād: seksen
 heştād hezār: seksen biñ
 heşt şed: sekiz yüz
 heştom: sekizinci
 ve heştmin⁴⁷⁰²: m
 heştgān heştgān: sekiz sekiz
 heşt yik: sekizde bir
 heşen⁴⁷⁰³: himmet
 heft: yidi
 heftād: yitmiş
 heftād-hezār: yitmiş biñ
 heft-dāne: ‘āşūr ayı⁴⁷⁰⁴

⁴⁶⁹⁴ Kelimenin “hezār-ḥāne” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁶⁹⁵ Kelimenin “biñ” olması daha anlamlıdır.

⁴⁶⁹⁶ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁶⁹⁷ Kelimenin “hezārom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁶⁹⁸ Kelimenin “mejāk” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁶⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “var” olmalıdır.

⁴⁷⁰⁰ Kelimenin “heser, hesir” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷⁰¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaḥ” olmalıdır.

⁴⁷⁰² Kelimenin “heştomīn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁷⁰³ Kelimenin “heşn” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

heftde hezār: on yidi biñ

heft şed: yidi yüz

heft şed hezār: yidi yüz biñ

heftigāne heftigāne: yidişer yidişer

heftom: yidi⁴⁷⁰⁵

ve heftomīn: m

heft yek: yedide bir

heftüreng⁴⁷⁰⁶: yediger yılduzı

ve heft-evreng: m

hefte: f

heftegān: yidiler

hel: ʈolu⁴⁷⁰⁷

helāhel: depeleyeci aġu

helendūr: dirfīl

hele: bārī

hem: bile

hemān: hemīşe⁴⁷⁰⁸

hemān: ancak

hemānā: ancılayın

hemāl: hemān ol⁴⁷⁰⁹

ve hemtā: m⁴⁷¹⁰

hem-āvorde: berāber⁴⁷¹¹

hem-ber: yekbere?⁴⁷¹²

hem-cā: yirdeş

hem-çün: böyle

hem-çonān: ancılayın

hem-ḥāne: yataḳdeş⁴⁷¹³

hem-dāstān: ḥoşūd^{4714 4715}

⁴⁷⁰⁴ Kelimenin “‘āşūr aşı, ‘āşüre aşı” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ, ŞL.

⁴⁷⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yidinci” olmalıdır.

⁴⁷⁰⁶ Kelimenin “heft-evreng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁷⁰⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷⁰⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷⁰⁹ Kelimenin “ortak, şerik, nazir, karin” anlamları bulunabilmiştir. “Hemān ol” şeklinde bir kullanım saptanamamıştır: Bkz. LD, FZ, ŞL.

⁴⁷¹⁰ Kelimenin “eş, benzer” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷¹¹ Kelimenin “beraber savaşan iki kişiden her biri” anlamı ile “hemāverd” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷¹² Kelimenin “benzer, bendeş” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷¹³ Kelimenin “aynı evde yaşayanlar, bir ev içinde olanlar, karı-koca” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

hem-dāmād: bacanak
 hem-dāmād: odadaş⁴⁷¹⁶
 hem-dem: iş ve yoldaş
 ve hem-nefes: m
 hem-nişin: hem-şoĥbet
 hem-rāh: yoldaş
 hem-rāz: rāzdaş
 hem-zād: bile toĥmış

65a

hemze: bulĥur şorbāsi⁴⁷¹⁷
 hem-sāle: yıldaş ya ‘nī başdaş
 hem-sāye: ĥonşı
 hem-sāyegān: ĥonşılar
 hem-sāyegi: ĥonşılık
 hem-ser⁴⁷¹⁸: sırdaş
 hem-ser: başdaş
 hem-şikem: ĥarındaş ve ikiz
 hem-şir: emükdeş
 hem-şire: ĥarındaş
 hem-‘ahd: oĥuşma ĥardaş
 hem-karye: köydeş
 hem-kāse: ĥanaĥdaş
 hemginān: dūkelisi
 hemegī: ĥamustı
 hemlaĥt: gön
 hemlaĥt-dūz: eskici
 hem-nām: adaş
 hem-neseb: lesepedeş⁴⁷¹⁹
 hemīşe: dā’im
 hem-vār: dūz ve toĥru

⁴⁷¹⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “hoşnūd” olmalıdır.

⁴⁷¹⁵ Kelimenin “birbiriyle söyleşen ve hikāye anlatan iki kişi, musahip, müttefik, sırdaş, sohbet arkadaşı; mutabık, uygun” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

⁴⁷¹⁶ Kelimenin “bacanak” anlamı bulunabilmiştir.

⁴⁷¹⁷ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷¹⁸ Kelimenin “hem sır” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁷¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “nesebdeş” olmalıdır.

ve hem-vāre: m
 ve hemāre: m
 hemī būd⁴⁷²⁰: epsem ol
 heme: kamu
 hemī: eyle mi
 hemīdūn: hemīşe
 herāse: oyuk
 hemīn: böyle
 hemīn: buncılayın
 hencāre: ince yol ve yol kenārınca gitme⁴⁷²¹
 hencāre: yapucu terāzūsi ipi⁴⁷²²
 hendām: -
 heng: -
 hengām: vakit
 hengāme: cem‘iyyet yiri ve vaḳti
 hevā: yıl
 hongoft: -
 hevā: yir ile gök
 hevā: arzū
 hevdec: maḥaffe perdesi
 hev⁴⁷²³: heybet ve ḳorḳu
 hevl-nāk: ḳorḳunc
 hevidā: aşikāre
 hevidā⁴⁷²⁴: aydıñ ve görünür
 hevāzi: eşsüz⁴⁷²⁵
 heycā: ceng
 heyced⁴⁷²⁶: yavuz ve yor⁴⁷²⁷ at
 heykel: büthāne
 heykel: ḥamaīl

⁴⁷²⁰ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁷²¹ Kelimenin “tarz, kaide; yol, işlek yol, cadde, şահrah” anlamları ile “hencār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷²² Kelimenin “bina ipi” anlamı ile “hencār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁷²³ Kelimenin “hevl” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁷²⁴ Kelimenin “hovīdā, hoveydā” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁷²⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “añsuz” olmalıdır.

⁴⁷²⁶ Kelimenin “heydaḥ” şekli bulunabilmiştir:

⁴⁷²⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “yoz” olmalıdır.

heynā: çöngge kılıç^{4728 4729}

heyle: ev issi

heyūn: büyük maḥaffe devesi

ve'l-hā'i'l-meksūreti'l-ḥareketi

hirī: şehir adıdır

ve hire: tuman⁴⁷³⁰ ve korku⁴⁷³¹

hirāsān: korkak

hirāse: oyuk

hirāş: kuşma

hizber: arslan

hiş: şaban oğı

hişvār⁴⁷³²: komak şarkıtmak ve şırtmak?

ve hişām⁴⁷³³: m

himyān: tağarcık

hindostān⁴⁷³⁴: memleket adıdır

ve hind: m

hindvāne: karbuz

hīd: bil ve yaba

ve hīde: m

hīre: eñse

hīrīd⁴⁷³⁵: oda tapanı uyanlar ve âteşkedede od yakınlar

hīz: hammām taşı⁴⁷³⁶

hīzom: odun

ve hīme: m

hīmistān: odunluk

hīn: sil

hīn: iv gāfil olma bunda⁴⁷³⁷

ve'l-hā'i'l-mazmūmeti'l-ḥareketi

⁴⁷²⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “kılıç” olmalıdır.

⁴⁷²⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷³⁰ Kelimenin “duman, sis, pus” anlamları ile “hire” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁷³¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷³² Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁷³³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁷³⁴ Kelimenin “hindistān, hindüstān” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁷³⁵ Kelimenin “hīrbed, hīrbod” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷³⁶ Kelimenin “hamam taşı” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. FA, BK.

⁴⁷³⁷ Kelimenin “tekit, tahrik ve tacil edatı; işbu, işte” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, FZ.

65b

hode: h ak s oz ve h ak iş

hormoz: m Őter  yıldızt

hormoz: H usrev' n babası

hozbe:  igdem

hoz ine: nafa a ve h arc

hoŐ⁴⁷³⁸: Şıklık

hom y: -

ve hom y n: m

hom y n:  uvvetl 

honer: f

hong: g cl  ve  uvvetl 

h r: g neŐ

h sni⁴⁷³⁹:  uma

h Ő: uş

h Ő: c n

h Ő:  l m ve hel k pehlev d r

h Ő : uŐ n

h Ő-mend: uşlu

hoveyd : bell 

el-faŐl 'l- 'iŐr ni fi'l-y 'i'l-meft hati

y b: Őuret

y b n: yaban

y b n :  rkek

y d: ezber

y d-d r: ezberleyici

y dig r: a durıcı

y r: d st

y r: yardımcı

y r :  udret

y r : iy y r

y r n: y rlar

y rg :  aziyye ve h k m

⁴⁷³⁸ Kelimenin "hiş" Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁷³⁹ Kelimenin "vesni" Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

yārgūci: hüküm idici
 yāre: rişvet
 yāre: bilezük yiri⁴⁷⁴⁰
 yāre: cüst ve çābuk⁴⁷⁴¹
 yāri: yardım
 yārī: iki kardaş ‘avratlarına dirler ki Türkīce iltiler
 yār⁴⁷⁴²: ölçeme
 yār⁴⁷⁴³: kulac
 yāzende: uzadıcı
 yāzān: kaşd iderek
 yānzde⁴⁷⁴⁴: on bir
 yānzdehom⁴⁷⁴⁵: on birinci
 yāzī: felāh ve şalāh
 yāsāk: f
 yāsā: leşker bezemek⁴⁷⁴⁶
 yāsemīn: meşhūr çiçekdür
 yāfe: ‘abeş söz
 yākūt: gevher
 yāl: boy ve bos
 ve yāl ve bāl: m
 yālīğ: şıgır boynuzundan dürülen⁴⁷⁴⁷ kadeh
 yām: ulağ āleti⁴⁷⁴⁸
 yāver: yardımcı
 yāverī: yardımcılık
 yāve: yavı varmış
 yāve-gūy: herze söyleyici
 yet: bes ya ‘nī yiter⁴⁷⁴⁹
 yebāb: hārāb

⁴⁷⁴⁰ Kelimenin “bilezik” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. KGS, FZ.

⁴⁷⁴¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷⁴² Kelimenin “yāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷⁴³ Kelimenin “yāz” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, LL.

⁴⁷⁴⁴ Kelimenin “yāzde, yāzdeh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁷⁴⁵ Kelimenin “yāzdehom” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁷⁴⁶ Kelimenin “resm, kanun, kaide, yasa, hüküm” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁷⁴⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “düzülen” olmalıdır.

⁴⁷⁴⁸ Kelimenin “ulakların binmesi için menzilhanelerde saklı duran at, menzilhane beygiri” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁷⁴⁹ Kelimenin böyle anlamları bulunamamıştır.

yebāb-ger: ḥarāb idici
 yepenlū: bāzār yiri
 yaḥ: buz
 yaḥ-dān: buzluḡ
 yaḥec⁴⁷⁵⁰: ṭolu
 ve yaḥçe: m
 yaḥnī: şuda bişmiş et
 yergū: yasaḡ
 yerliḡ: pādīşāh ḥūkmī ve nişān
 ve yerliḡ: m
 yezdān: Allah ta‘āla
 ve yezek: yılduz⁴⁷⁵¹
 yeşterem: yılan dişi⁴⁷⁵²
 yeşterem: arslan ve filūñ ve ḡurduñ azusı⁴⁷⁵³
 yeşm: yeşil taş
 ya‘ḡūb: irkek keklik
 yaḡmā: f
 yek: bir
 yekrān: ḡula at
 yel: pehlivān
 yel: ulu beg
 yeldā: ḡāyet uzun gice⁴⁷⁵⁴
66a
 yeleme⁴⁷⁵⁵: ṭolama
 yemām: ov⁴⁷⁵⁶ gögercini⁴⁷⁵⁷
 yemen: şehir adıdur
 yeng: nāz⁴⁷⁵⁸
 yeng: ḥareket ve şive⁴⁷⁵⁹

⁴⁷⁵⁰ Kelimenin “yaḥce, yaḥçe” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷⁵¹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷⁵² Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷⁵³ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁷⁵⁴ Kelimenin “güz mevsiminin sonu kış mevsiminin başlangıçcı olan gece” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷⁵⁵ Kelimenin “yelme” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, TS.

⁴⁷⁵⁶ Kelimenin hareketleri yanlış yazılmıştır; “av” olmalıdır.

⁴⁷⁵⁷ Kelimenin “balıkcın kuşu, yabani güvercin” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁷⁵⁸ Kelimenin “tarz, reviş, kanun, kaide, şekil, ayin; temkin, vakar” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

ve'l-yā' i'l meksūreti

yik: bir

yikān: birler

yikān yikān: birin birin

yigāne: yalañuz

yigāne: beñdeşsiz

yigānegi: birnik⁴⁷⁶⁰

yik-ā-yik: bir bir

yik-bār: bir kerre

yikbeni: ħurde payraqlu⁴⁷⁶¹ fislegen şāh esperem dirler⁴⁷⁶²yiktezkire⁴⁷⁶³: bir keleter

yik-çend: bir nice kerre

yik-çend-bār: -

yik-ser: bir kezden

ve yek-sere: m

yik-reh: bir yol

yik-zere⁴⁷⁶⁴: bir saţır

yik-sān: düpdüz ve berāber

yik-sū: bir yaña

yik-sūn: düpdüz ve berāber

yik-şenbe: bāzār günü

yikī: birlik

yiki: birisi

yik rese⁴⁷⁶⁵: bir diziyik sorĥi⁴⁷⁶⁶: bir altunlıkyik maşlebī: bir üsturatlık?⁴⁷⁶⁷**ve'l-yā' i'l-mazmūmeti'l-ħareketi**yūsof: ħasret çekmiş⁴⁷⁶⁸

⁴⁷⁵⁹ Kelimenin “tarz, reviş, kanun, kaide, şekil, ayin; temkin, vakar” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK.

⁴⁷⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “birlik” olmalıdır.

⁴⁷⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yapraqlu” olmalıdır.

⁴⁷⁶² Kelimenin “bir dipli reyhan” anlamı ile “yikboni” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁷⁶³ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁷⁶⁴ Kelimenin “yik-zede” şekli bulunabilmiştir: Bkz. ŞL, ŞLT.

⁴⁷⁶⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁷⁶⁶ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunamamıştır.

⁴⁷⁶⁷ Kelimenin “hurma” anlamı ile “maşleb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁷⁶⁸ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır. Kinaye yapılmış olmalıdır.

yomon⁴⁷⁶⁹: utluluk

yūye: zūleyici⁴⁷⁷⁰

yūz: pārs

yūz: Őıçrama

yūğ: boyunduruk

yūn: tegelti

ve yūne⁴⁷⁷¹: m

yūve⁴⁷⁷²: delūce toğan

yūhe: çōbān aldangıcı⁴⁷⁷³

temmet

66a

der tertīb-i ma‘ānī-yi ħurūf mine‘l-edāt ve‘z-zurūf ve‘l-a‘dād ve‘l-vuķūf

ikidūr pārsīde ħarf-i nidā

birisi ey durur birisi ā

iki daħı ta‘accūbiyle nidā

biri eyā durur biri āyā

emŐiletū‘l-mūnādāti ve‘l-mūnācāti neŐren

ey yaħŐāyendegān⁴⁷⁷⁴: ey esirgeyicilerūñ esirgeyicisi

ve ey ārzū-baħŐ-ı ārzū-mendān: ve ey ārzūlayıcılarūñ ārzūsın bağıŐlayıcı

ey settār-ı tebeh-kārān: ey yaramaz iŐleyenlerūñ rticisi

ey ğaffār-ı gonāh-kārān: ey suclularūñ suçın bağıŐlayıcı

ey māye-i moflisān: ey faķirlerūñ mālı

ve ey ‘izz ū cāh-i moħliŐān: ve ey gerçeklük manŐıbı ve ‘izzeti

66b

ve ey muķavvī-i za‘īfān: ve ey za‘īflerūñ kuvvet viricisi

heme-i mū‘minān-rā der der donyā vo āħiret: ķamu mū‘minleri dūnyāda ve āħiretde

moķārin-i rızā-yı ħōd-gerdān: kendū ħoŐnūdluğūña kavuŐulmuŐ eyle

āmīn yā rabbe‘l-‘ālemīn

ve‘l-mūnādā‘l-manzūmeti minhā

ilahā ķādirā perverdigārā

⁴⁷⁶⁹ Kelimenin “yomn” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁷⁷⁰ Kelimenin harekeleri yanliŐ yazılmıştır; “zleyici” veya “arzulayıcı” olmalıdır.

⁴⁷⁷¹ Kelimenin “yūn” Őekli bulunabilmiŐtir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷⁷² Kelimenin “yūh, yūhe” Őekilleri bulunabilmiŐtir: Bkz. LD, TS.

⁴⁷⁷³ Kelimenin “delice doğan” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁷⁷⁴ Kelime yanliŐ yazılmıştır; “baħŐāyendegān” olmalıdır.

kerīmā mon‘imā āmorzigārā

çe bāşed pādişāh-ı pādişāhān

eger rahmet konī moştī gedārā

çonān bāşed ki ḥākīrī ḥūdrā ez gāyet nā-şināht ve tenezzol-o be-nisbet-i kesī ve ez nihāyet-i

tereffü‘eş çonān benīd⁴⁷⁷⁵ eger şed sāl molāzımet-i āsitāne-i ū koned yik-bār be kirişme berū

ne-nigered nā-gāh benīd⁴⁷⁷⁶ ki ez ser-i loţf ū kerem be-cānib-i ū iltifātī nomūde est ve be-

kolbe-i āhżān-i ū nozūl fermūde bilā-ihtiyār ez cāy ber mī cihed ve be-lafz-ı āyā nidā mī-

koned ya‘nī ey‘acebā ve yā çonān bāşed ki be-çiz-i sehim-nāk molākāt ofted pes ez ḥavf ve

mağlūbī āyā mi-gūyed

ānān ki ḥāk rā be-nazar kimiyā konend

āyā boved ki kūşe-i çeşmī be-mā konend

manzūm

elf-i sākin ki āḥir-i isme

cān gibi ger ulaşa cisme

iki ma‘nāyı dirgürür anda

birisi emrdür birisi nidā

emr ma‘rūfdur biyā vü berā

hem nidādur şehā ḥodāvendā

elf-i müfred ger ola nūnile ān

ism-i cem‘ olur anda çün yārān

cümleye bir didük mişāli yaqīn

ezber eyle unutma anı şakın

lafz-ı est oldı rābıtü’l-aḥbār

dā’im işbāt ū nefyile be-қarār

emşiletü’l-edāt mine’l-elifi’l-meftūhati

ārī: heyme?⁴⁷⁷⁷

ez: den

ez men: benden

ez mā: bizden

ez tū: senden

ez şomā: sizden

ezīn: bundan

⁴⁷⁷⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “bined” olmalıdır.

⁴⁷⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “bined” olmalıdır.

⁴⁷⁷⁷ Kelimenin “evet, ha” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞLT.

ezīnhā: bunlardan
 ez ān: andan
 ez ānhā: anlardan
 ezīnī: bundansın
 ez ānī: andansın
 ez ān-i men: benüm
 ez ān-i mā: bizüm
 ez ān-i tū: senüñ
 ez ān-i şomā: sizüñ
 ān men: benüm
 ān mā: bizüm
 ān tū: senüñ
 ān şomā: sizüñ
 ez īnest: bundandur
 ez īnhāst: bunlardandur
 ez ānest: andandur
 ez ānhāst: anlardandur

67a

ez ān īst: bunuñdur
 ez ān īnhāst: bunlaruñdur
 ez ān-i ūst: anuñdur
 ez ān-i ānhāst: anlaruñdur
 ez ān ke: kimüñ
 ez ān kīst: kimüñdür
 ez menest: bendendür
 ez māst: bizdendür
 ez test: sendendür
 ez şomāst: sizdendür
 ān: ol
 ānhā: anlar
 ānend: anlardur
 ānhāend: ol cümledür
 ān sū: ol yaña
 ān sūst: ol yañadur

ān cā: andan⁴⁷⁷⁸

ān cāst: andadur

ān est: oldur

an çist: ol nedür

ve'l-meksüreti

īnān: bunlar

īn bār: bu kerre

īnek: buncağ

īnekem: buncağuzum

īnekīm: buncağuzun

īnend: bunlardur

īn sū: bu yaña

in sūst: bu yañadur

īn cā: bunda

īn cāst: bundadur

īn est: budur

īn kīst: bu kimdür

īn kodārest: bu kanķısıdur

īn hāl: bu hāl

īn hālīne: bu hālīlık

īn vaqt: bu vakit

īn vaqtīne: bu vaqıtlık

im ŗeb: bu gice

im ŗebīne: bu gicelik

im rūz: bu gün

im rūzīne: bu günki

im sāl: bu yıl

im sālīne: bu yılki

īn māh: bu ay

īn māhīne: bu aylık

emŗiletü'l-edāti mine'l-yā' i⁴⁷⁷⁹ nazmen ve neŗren

ħarf-i bādan izāfetile cihāt

dinilür ger ulaŗa zāt ü ŗıfāt

⁴⁷⁷⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "anda" olmalıdır.

⁴⁷⁷⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; "mine'l-bā' i" olmalıdır.

ulaşan ger mekân ola vü zamân
 oldurur virdügi netice hemân
 ger be-men diyesin be-tû be-fülân
 baña saña fülânedür imkân
 pes be-mescid hemî revem be-nemâz
 vaqt-i zohrest u ‘aşr u ‘arż-ı niyâz
 giderüm mescide namâz kılam
 ‘övr-i taqşîr-i cân güzâr kılam

emşiletü'l-edâti neşren

67b

be-men: baña

be-tû: saña

be-mâ: bize

be-şomâ: size

be-ân: aña

be-dân: aña

be-dîn: buña

be-în: buña

be-folân: fülâna

be-heme: kamuya

bi-işân: anlara

ber men: benüm üzerüme

ber men: benüm katumda

ber mâ: bizüm üzerümüze

ber mâ: bizüm kattumuzda

ber tû: senüñ üzerüñe

ber tû: senüñ katduñ

ber şomâ: sizüñ üzerüñüze

ber şomâ: sizüñ katuñuzda

ber folân: fülân üzeründe

ber heme: dükeli üzerüne

ber heme: dükeli katında

ber işân: anlaruñ katında

berây-i men: benümçün

berāy-i mā: bizümçün
berāy-i tū: senüñçün
berāy-i şomā: sizüñçün
berāy-i heme: kamusıçün
berāy-i işān: anlaruñçün
behr-i men: benümçün
behr-i mā: bizümçün
behr-i tū: senüñçün
behr-i şomā: sizüñçün
behr-i heme: kamusıçün
behr-i işān: anlaruñçün
pes-i ez-men: benden soñra
pes-i ez-mā: bizden soñra
pes ez-tū: senden soñra
pes ez-şomā: sizden soñra
pes ez-folān: fülāndan soñra
pes ez-heme: kamudan soñra
pes ez-īşān: anlardan soñra

nev^ç-i dīger

perīr: öte⁴⁷⁸⁰
perīrīne: öteki⁴⁷⁸¹
perīrom: ötekidüm⁴⁷⁸²
perendūş: aşrağı gice
perendūşīne: aşrağı giceki
pār-sāl: gecen yıl
pār-sālīne: gecen yılki

ve'l-meksūreti

pīş-i ez-men: benden evvel
pīş ez-mā: bizden evvel
pīş ez-tū: senden evvel
pīş ez-şomā: sizden evvel
pīş ez-folān: fülāndan evvel

⁴⁷⁸⁰ Kelimenin “ötey, öteğü, ötegi” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, BK, TS.

⁴⁷⁸¹ Kelimenin “aşrağı, aşrağı günki, ötegi, ötegi” anlamları bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL, TS.

⁴⁷⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “ötekiden” olmalıdır.

pīṣ ez-heme: kamudan evvel

pīṣ ez-iṣān: anlardan evvel

pīrār-sāl: asrağı yıl

pīrār-sālīne: asrağı yılki

bī-men: bensiz

bī-mā: bizsiz

bī-tū: sensiz

bī-ṣomā: sizsiz

bī-folān: fülānsız

bī-heme: kamusız

bī-iṣān: anlarsız

bī-ān: ansız

bī-in: bunsız

bī-ū: onsız

temmet

emṣiletü'l-edāti mine't-tā`i nazmen

ḥarf-i tā intihā-yı ğāyetcün

ya`nī ta`yīn olan nihāyetcün

68a

tā be-tebrīz ṣehr-i tebrīze dek

tā be-mā gel dimek olur bize dek

hem gelür tā ḥitābiçün bayak

kime kılsañ ḥitāb olur lāyık

gördiler sin ya`nī dīdenet⁴⁷⁸³

hem işidürseñ ṣidenet⁴⁷⁸⁴

rā-yı sākin ulasdurursañ⁴⁷⁸⁵ aña

ism-i tefadḍul⁴⁷⁸⁶ ḥāşıl ola saña

kiçirek kihter ulurağ mihter

yigrekdür çü diyesin bihter

her su`ālūñ cevābı yanında

her ḥatānuñ ṣavābı yanında

⁴⁷⁸³ Kelime yanlış yazılmıştır; “dīdenet” olmalıdır.

⁴⁷⁸⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “ṣenidenet” olmalıdır.

⁴⁷⁸⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “ulasdurursañ” olmalıdır.

⁴⁷⁸⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “tafdīl” olmalıdır.

her sözi kim didüm muḳarrerdür

her biri şehddür mükerrerdür

tā be-men: baña dek

tā be-mā: bize dek

tā be-tū: saña dek

tā be-şomā: siz⁴⁷⁸⁷ dek

tā be-heme: ḳamuya dek

tā be-îşān: anlara dek

tā be-menest: baña dekdür

tā be-māst: bize dekdür

tā be-şomāst: size dekdür

tā be-hemest: ḳamuya dekdür

tā be-îşānest: anlara dekdür

tā be-menī: baña degin

tā be-mānī: bize degin

tā be-tūyī: saña degin

tā be-şomāyī: size degin

tā be-menīd: baña deksiz

tā be-māyīd: bize deksiz

tā be-şomāyīd: size deksiz

tā be-heme-īd: ḳamuya deksiz

tū: sen

tūyī: sensin

to-rā: saña

to-rāst: sañadur

tūyī ki tovānī: sensin ki gücüñ yiter

tā be-īn: buña dek

tā be-ān: aña dek

tā be-kī: kime dek

tā be-key: ḳaçana dek

tā be-kocā: nereye dek

tā be-folān: fülāna dek

emşiletü'l-edāti mine'l-cīmi nazmen ve neşren

⁴⁷⁸⁷ Kelime eksik yazılmıştır; “size” olmalıdır.

çi nedür ma' nise niye istifhām

oldı mes' ũlden taleb i' lām

emsiletü'l-edāti neşr

çend: niçe

çendest: niçedür

çendin: bu kadar

çendān: ol kadar

çendīnest: bu kadardur

çendānest: ol kadardur

çirā: niçün

çirāst: niçündür

çirāyī: niçünsin

ve'l-meksūreti

çi: ne

çiz: nesne

çizi: bir nesne

çi çizi: ne bir nesne

çist: nedür

çizist: bir nesnedür

çi çizest: ne nesnedür

çi çizist: ne bir nesnedür

çi günei: ne dürlüsin

çi kesest: ne kimsedür

ve'l-mazmūmeti

çün: niçe

68b

çünī: nicesin

çünem: niceyem

çünim: niceyüz

[103b]

çünid: nicesiz

çün: bu

çonin: böyle

çonān: eyle

çonīni: böylesin

çonāni: eylesin

çonīnest [çonīnest(i)]: böyledür

çonānest [çonānest(i)]: eyledür

coz ez-men: benden ğayrı

coz ez-mā: bizden ğayrı

coz ez-tū: senden ğayrı

coz ez-şomā: sizden ğayrı

coz ez-heme: kamudan ğayrı

coz ez-īşān: ilerden⁴⁷⁸⁸ ğayrı [anlardan ğayrı]

emşiletü'l-farķi beyne'd-dāli ve'z-zāli nazmen⁴⁷⁸⁹

fārsi dilde [dilinde] farķ [farķın] eyle kim dāli zāl[(i)]

nicesi mümtāz olur dimiş [demiş] anı ehl-i kemāl[(i)]

ħarf-i 'illet ger ola sākin muķaddem dālda [dāldan]

bāz [bāz] ü bīz ü būz gibi bil muķarrer anı zāl[(i)]

ger olur[sa] sākin ü⁴⁷⁹⁰ māķabli [māķabl(i)] anuñ ħarf-i şaħiħ

derd ü berd ü serd gibi dāladur anda mecāl

[104a]

Mīr Maħmūdile Fārābi sözidür didüğim

sen beni şanma ki kendümden didüm iy ħoş ħışāl

līk bu devr-i zamān içinde kāħirāv? [kāħirāş?] bizüz

emrimün⁴⁷⁹¹ [emrümüz] ma'kūsdu [ma'kūsduur] ger bifa'l? ü ver-i? baķāl?

emşiletü'z-zurūf[i] mine'd-dāl[i]

der: iķerü [de be-ma'ni-i fi]

der-men: bende

der-mā: bizde

der-tū: sende

der-şomā: sizde

der-īn: bunda

der-ān: anda

der-menest [der-menest(i)]: bendedür

⁴⁷⁸⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “anlardan” olmalıdır.

⁴⁷⁸⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁷⁹⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁷⁹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “emrümüz” olmalıdır.

der-māst: bizdedür
 derest [der-tost(u)]: sendedür
 der-şomāst [der-şomāst(i)]: sizdedür
 der-īnest: bundadur
 der-ānest: andadur
 der-īnhāst: bunlardadur
 der-ānhāst: anlardadur
 der-folānest: fülāndadur
 der-heme [der-heme est]⁴⁷⁹²: kamudadur
 der-īşānest: anlardadur
nev'-i dīger⁴⁷⁹³

[104b]

der-īn kār: bu işde
 der-īn bār: bu kerre⁴⁷⁹⁴ [bu kerrede]
 der-ān kār: an kārda
 der-īn bār: bu yükde
 der-īncā: bunda [bu yirde]
 der-āncā: anda [ol yirde]
 der-kocā: kanda
 der-i kīst [der kist]⁴⁷⁹⁵: kimüñ çapusıdur
 der-kīst: kimdedür
 der-çīst: nededür [neredür]⁴⁷⁹⁶
 der-i çīst [der-çīst]: nenüñ çapusındadur⁴⁷⁹⁷ [nenüñ çapusıdur]
 der vāst [der vāst(i)]: çapu açıkdur
 der-i ūst [der avost(u)]⁴⁷⁹⁸: anuñ çapusıdur
 der-üst [der avost]⁴⁷⁹⁹: andadur

[el-meksūreti]

dī: dün
 dī-gīne: dünkü

⁴⁷⁹² İfade; “der-heme est” olmalıdır.

⁴⁷⁹³ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁷⁹⁴ Kelime eksik yazılmıştır; “kerrede” olmalıdır.

⁴⁷⁹⁵ İfade; “der-i kīst” olmalıdır.

⁴⁷⁹⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “nededür” olmalıdır.

⁴⁷⁹⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “nenüñ çapusıdur” olmalıdır.

⁴⁷⁹⁸ İfade; “der-i ūst” olmalıdır.

⁴⁷⁹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “der-üst” olmalıdır.

69a

dī-rūz [dī-rūz(u)]: dünki gün

dī-şeb: dün gice

dī-rūzīne [dī-rūzīne(h)]: dünki gün⁴⁸⁰⁰ [dünki günki]

dī-şebīne: dünki gice [dün giceki]

dīr: giç [gic]

dīrīne: gicdenki

[el-mazmūmeti]

dūş: dün gice

dūşīne [dūşīne]: dün gice⁴⁸⁰¹ [dün giceki]

emşiletü'l-edāti mine'r-rā' i nazmen

āhir-i isme harf-i rā merbūt

ger ola ma'nisi [ma'nisini] olur merbūt [mazbūt]

ger diyesin [diyāsin⁴⁸⁰²] fülān⁴⁸⁰³ [fülāne] rā bordem [bordom]

yā fülān çiz [çij⁴⁸⁰⁴] rā biyāvordem [biyāvordom]

bunda mef'ül ma'nisi melhūz [melhūt⁴⁸⁰⁵]

şanma mermūz [mermū⁴⁸⁰⁶] bil bunı melfūz

[105a]

emşiletü'l-edāti mine'r-rā' i neşren

rūz-ı şenbe: şenbe gün

rūz-ı yekşenbe: yekşenbe gün

rūz-ı düşenbe: düşenbe gün

rūz-ı seşenbe: seşenbe gün

rūz-ı çehârşenbe: çehârşenbe gün

rūz-ı pencşenbe: pencşenbe gün [pencşenbe gün]

rūz-ı ādīne [rūz-ı āzīne]: cum'a gün [āzīne gün]

rūz: gündüz [gün]

rūzī: bir gün

rūzīne [rūzīne(h)]: bir günki [günlük ya'nī bir günki]

esmā' ü'l-edāti [emşiletü'l-edāti] mine'ş-şini nazmen ve neşren

⁴⁸⁰⁰ Kelime eksik yazılmıştır; “günki” olmalıdır.

⁴⁸⁰¹ Kelime eksik yazılmıştır; “giceki” olmalıdır.

⁴⁸⁰² Bu Türkçe kelimenin vokali, vezin gereği uzatılmıştır.

⁴⁸⁰³ Kelime eksik yazılmıştır; “fülāne” olmalıdır.

⁴⁸⁰⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “çiz” olmalıdır.

⁴⁸⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “melhūz” olmalıdır.

⁴⁸⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “mermūz” olmalıdır.

ḥarf-i şīn ḡāibe delīl oldı
 kāf taşḡir çün zelīl oldı
 āmedendeş [āmedenden] birāderān [borārezān] pīşeş
 goftenī gofte-end ve şed pīşeş
 īn ‘alāmek⁴⁸⁰⁷ [ḡolāmek] emīr [esīrī] mīrek-i men
 ve īn [vīn] emīrek ḡolām īrek-i⁴⁸⁰⁸ [esīrek-i] men
 şīne evvelki beyt [beyt(i)] şāfīdür
 kāfa ikinci beyt kāfīdür
 şīn-i maşdar [maşdarı] ḥūriş reviş keydür [gibidür]
 çün çeşiş daḥı perveriş [perveş⁴⁸⁰⁹] keydür [gibidür]

[105b]

esmā’i leyālī şerīfe

şeb-i ādīne [şeb-i āzīne(h)]: - [cum ‘a gicesi]
 şeb-i raḡāib [şeb-i raḡāip]: - [ilk namāz gicesi⁴⁸¹⁰]
 şeb-i mi‘rāc [şeb-i mi‘rāc(i)]: recebūñ yigirmi yidinci gicesi [receb-i müreccebūñ yigirim⁴⁸¹¹
 yidinci gicesi]
 şeb-i berāt: şa‘bānuñ on bişinci gicesi
 şeb-i kadir: kadir gicesi [ramazānuñ yigirim yidinci gicesi]
 şeb-i çeşnī rūze [şeb-i çeşn-i rūze]: ulu bayram⁴⁸¹² gicesi [ulu bayrām gicesi]
 şeb-i ‘arefe: ‘arefe gicesi
 şeb-i çeşn-i korbān [şeb-i çeşn-i korbān(i)]: kurbān bayram⁴⁸¹³ gicesi [kiçi bayrām gicesi]
 şeb-i ‘āşūrā: ‘āşūrā gicesi [‘āşūrā bayrām gicesi]
 şeb: gice
 şeb-i mevlūd [şeb-i mevlūd(u)]: peygamber ‘m doğduḡı gice [peygamber doğduḡı gice]
 şebi: bir gice
 şebīne: giceki

emşiletü’l-kāfi’l-meftūḥati

key: kaçan
 key mī āyī: kaçan gelürsin
 key mī mi ḥāhi⁴⁸¹⁴: kaçan dilersin⁴⁸¹⁵

⁴⁸⁰⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; “ḡolāmek” olmalıdır.

⁴⁸⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “esīrek-i” olmalıdır.

⁴⁸⁰⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “perveriş” olmalıdır.

⁴⁸¹⁰ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁸¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yigirmi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁸¹² Kelime yanlış yazılmıştır; “bayrām” olmalıdır.

⁴⁸¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “bayrām” olmalıdır.

key mī āri⁴⁸¹⁶: kaçan getirürsin⁴⁸¹⁷

key mī revī: kaçan gidersin

key mī berī: kaçan iletürsin [kaçan iledürsin]

key mī dehī: kaçan virürsin

[key mī ḥāni: kaçan okursın]

key mī porsī: kaçan şorarsın

key mī resi: kaçan yetürsin⁴⁸¹⁸

key mī borī: kaçan kesersin [kaçan taşursın⁴⁸¹⁹]

key mī düzi: kaçan dikersin [kaçan kesersin⁴⁸²⁰]

[nev[˘]-i dīger]

kes: kimse

kesī: bir kimse

kesī rāst [kesī rāst(i)]: - [bir kimsenüñdür]

69b

nev[˘]-i dīger⁴⁸²¹

ki: kim

ki-rā: kime

ki-rāst: kimüñdür (kimedür)

kīst: kimdür

[nev[˘]-i dīger]

kocā: kıanda

kocāyī: kıandasın

kocā būdī: kıanda idüñ [kıandayıduñ]

kocā revī [kocā mī-revī]: kıanda gidersin

kodām: kıanķı

kodāmīn-rā [kodāmīn-rā]: kıanķısı⁴⁸²² [kıanķısını]

kodāmīnī: kıanķısısın

kodāmīnīm [kodāmīnem]: kıanķısıyuz

kodāmīnem: kıanķısıyım

⁴⁸¹⁴ İfade; “key mī ḥāni” olmalıdır.

⁴⁸¹⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸¹⁶ İfade; “key mī āveri” olmalıdır.

⁴⁸¹⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸¹⁸ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸¹⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; “kesersin” olmalıdır.

⁴⁸²⁰ TDKN’de yer alan bu anlam bir önceki kelimeye ait olmalıdır.

⁴⁸²¹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸²² Kelime eksik yazılmıştır; “kıanķısını” olmalıdır.

kodāmīn: kaṅkısı

[106a]

emşiletü'l-edāti mine'l-ḥurūfi'l-muhtelifeti fi'l-elfāzi ve'l-ma'ānī

men: ben

mā: biz

tū: sen

şomā: siz

me-rā: baña

mā-rā: bize

to-rā: saña

şomā-rā: size

menem: benüm

māyim [māyīm]⁴⁸²³: bizüz

tūyī [tūy(i)]⁴⁸²⁴: sensin

şomāyīd: sizensiz

nev'-i dīger

men nīz: ben daḥı

tū nīz: sen daḥı

mā nīz: biz daḥı

şomā nīz: siz daḥı

me-rā nīz: baña daḥı

mā-rā nīz: bize daḥı

to-rā nīz: saña daḥı⁴⁸²⁵

[şomā nīz⁴⁸²⁶: size daḥı]

şomā-rā nīz: size daḥı [sizlere daḥı]

nev'-i dīger⁴⁸²⁷

me-rāst [me-rāst(i)]: bañadur

to-rāst [to-rāst(i)]: sañadur

mā-rāst [mā-rāst(i)]: bizedür

şomā-rāst [şomā-rāst]: sizedür

īnest [īnest(i)]: budur

⁴⁸²³ İfade; “māyīm” olmalıdır.

⁴⁸²⁴ İfade; “tūyī” olmalıdır.

⁴⁸²⁵ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸²⁶ İfade; “şomā-rā nīz” olmalıdır.

⁴⁸²⁷ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

ez-īnest: bundandır

ānest [ānest(i)]: oldur

ez-ānest [ez-ānest(i)]: andandır

ānest ki [ūst(i) ki]: oldur ki

īnest [īnest(i) ki]: budur [budur ki]

manzūm⁴⁸²⁸

ānest[(i)] ki īnest[(i)] ki ūst

nāmīst ze-men ber men u bākī heme dūst

[emşiletü'l-edāti mine'n-nūni]

[106b]

nām-i men: benüm adum

nām-i mā: bizüm adımız

nām-i tū: senüñ aduñ

nām-i şomā: sizüñ adıñuz

nām-i ū: anuñ adı

nām-i īşān: anlaruñ adı

nām-i heme: kamunuñ adı

nev'-i dīger⁴⁸²⁹

nezd-i men: benüm katumda

nezd-i mā: bizüm katumuzda

nezd-i tū: senüñ katuñda

nezd-i şomā: sizüñ katuñuzda

nezd-i folān: fülānuñ katında

nezd-i ū: anuñ katında

nezd-i īşān: anlaruñ katında

nezd-i heme: kamunuñ katında

[nev']

ni [ni(h)]: ço

nī: degül

nīst: degüldür

emşiletü'l-hā' iyyeti nazmen ve neşren

dağı hān ü hīn[(u)] harf-i [harf-u] tenbīhdür

saña gāfil olma ki tenvīhdür

⁴⁸²⁸ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁴⁸²⁹ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

70a

aña hâzır ol ğâfil olma buña
ki şoñunda [şoñuñda] uğramayasın buña

[el-hâ'ıyyeti neşren]

hest: var

hestem: varum

hestīm [hestim⁴⁸³⁰]: varuz

hestī: varlık ve varsın [varsın]

[hestī: varlık]

hestīd: varsız

hestend [hestend(i)]: varlardur

emsiletü'l[-fevāidü'l]-yā'iyeti nazmen

[107a]

yābidi⁴⁸³¹ [yāyidi] ma'niye gelür cü [çü] yakın

bul cemī'in zāyi' itme şaķın

birisi maşdar [maşdarī] ü⁴⁸³² biri nisbet

biri istifhāmdur biri vaħdet

biri şart [şartī] ü⁴⁸³³ biri temennīdür

biri ħiṭāb oldı kim tesmiyyedür

yā-yı maşdar mişālidür [mişāldür] şodeni

yā-yı nisbet çü mekkī vü medenī

[yā-yı] istifhāmçündür [istifhāmçün durur] key [ki] ü⁴⁸³⁴ tūyī

yā-yı vaħdet çü kohne'ı ve nevi

yā-yı şartıst ko eger kesemī

pes be-tā' diyip tū hemān besemī

yā temennī veyā ħiṭāb ola

bu mişā⁴⁸³⁵ [mişāl] ikisine cevāb ola

hem çü bāyisti ü tevānistī

her do rā [do r(a)] in mişāl şāyisti

lik bu yedi ma'ni çok yerde[(h)]

⁴⁸³⁰ Kelimenin “hestīm” şekli bulunabilmiştir.

⁴⁸³¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yāyidi” olmalıdır.

⁴⁸³² Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁴⁸³³ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁴⁸³⁴ Bu kelime TDKN'de bulunmamaktadır.

⁴⁸³⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “mişāl” olmalıdır.

cem' olur ta'yin eylemez [itmezem] nezde [niredede(h)]

[107b]

ger mu'abbir bu qanda⁴⁸³⁶ [fende] hâfid [câfid⁴⁸³⁷] ola

cümle şüretde hükmi-nâfiz [nâfid⁴⁸³⁸] ola

emşiletü'l-fevâidi nazmen

bir vaşiyet dahı idem [iderüm] saña men [ben]

umaram idesin du'â baña sen

vardur üç lafz[(ı)] ki-ulaşa isme

cân verilmiş gibi olur cisme

biri yân⁴⁸³⁹ [bân] bir[i] ger biridür dâr

tut [dut] kulağında bunları zinhâr

ki-ism-i hâmid [câmid] bulara bola [bolsa] vuşul

fer' olmadın [olur⁴⁸⁴⁰] anda olur uşul

gör mişâlbî⁴⁸⁴¹ [mişâlin] câmidün nicesi

gündüze degşilür anuñ gicesi

kiştibân kib dahı keştibân

bolub âb-ı revânı ola revân

ger mişâlin şorariseñ eger

bezr-ger [berz-ger] keş-ger durur zer-ger

[108a]

hüd[(u)] tû bişnev mişâl-i dâr ez men

în cevâb-ı hōşâb-dâr ez men

ki 'alem-dâr-ı ['alem-dâr ũ] tâcidârest ân

çün 'alem-dâr ['amel-dâr] ũ pâcidârest⁴⁸⁴² [bâcidârest(u)] ân

özünü dirgür [dirgir] imdi 'ilmile sen

iki 'âlemde tâ olasın esen

fevâid-i diğer [emşiletü'l-fevâidi nazmen]

sitân lafz-ı sârile [yârile⁴⁸⁴³] iy dōstiyâr [dōstiyân]

hemân küh-sâr oldı vü hâk-sâr [hâkistân]

⁴⁸³⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; "fende" olmalıdır.

⁴⁸³⁷ Kelime yanlış yazılmıştır; "hâfid" olmalıdır.

⁴⁸³⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; "nâfiz" olmalıdır.

⁴⁸³⁹ Kelime yanlış yazılmıştır; "bân" olmalıdır.

⁴⁸⁴⁰ Bu kelime MKN'de bir kelime sonra yer almaktadır.

⁴⁸⁴¹ Kelime yanlış yazılmıştır; "mişâlini" olmalıdır.

⁴⁸⁴² Kelime yanlış yazılmıştır; "bâcidârest" olmalıdır.

⁴⁸⁴³ Kelime yanlış yazılmıştır; "sârile" olmalıdır.

gerek di kuhistān gerek kūhisār
gerek di⁴⁸⁴⁴ ḥākistān [ḥāk-istān] gerek ḥākisār
gerek di kūhistān gerek di kuhsār
gerek ḥāk-āstā⁴⁸⁴⁵ gerek ḥāksār⁴⁸⁴⁶
murāduñ ki nisbet izāfet ola
bunuñ her birinde [birinden] ifādet ola
evet [evit] sār da bir sözüñ daḥı var
diyeyim [diyāyin⁴⁸⁴⁷] anı daḥı bil ber-ḳarar
elif zāidiyle be-ma‘nā-yı ser
sebok-sār gibi gelür iy per⁴⁸⁴⁸ [peser]

[108b]

fī esmā’i’ş-şuhūri bi’t-tāzī

muḥarrem: - [f]

şāfer: - [f]

rebī‘u’l-evvel: - [f]

70b

rebī‘u’l-āḥir: - [f]

cimāzī’l-evvel [cumāzī’l-ülā]: - [f]

cimāzī’l-āḥir [cumāzī’l- āḥir]: - [f]

receb: - [f]

şa‘bān: - [f]

ramazān: - [f]

şevvāl: - [f]

zī’l-ḳa‘ad [zī’l-ḳa‘de(h)]: - [f]

zī’l-ḥicce: - [f]

der beyān-ı fuşūl-i erba‘a ve nāmḥā-yı mālḥā bi’s-süryāniyyeti [süryānca]

behār: yaz faşlı

tābistān: yay faşlı

pāyīz: güz faşlı

zimistān: kış faşlı

āzer⁴⁸⁴⁹: ilk yaz ayı

⁴⁸⁴⁴ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁸⁴⁵ Kaynaklarda böyle bir kelime bulunmamıştır.

⁴⁸⁴⁶ Bu beyit TDKN’de bulunmamaktadır. Yanlışlıkla bir önceki beyit tekrar yazılmış olmalıdır.

⁴⁸⁴⁷ Bu Türkçe kelimenin vokali, vezin gereği uzatılmıştır.

⁴⁸⁴⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “peser” olmalıdır.

hozeyrān [hezeyrān]⁴⁸⁵⁰: ilk yay ayı

eylül: ilk güz ayı

kānūn-ı evvel: ilk kış ayı

nīsān: orta yaz ayı

temūz: orta yay ayı

teşrīn evvel: orta güz ayı

kānūn-ı şānī [kānūn şānī]: orta kış ayı

eyār: şoñ yaz ayı

eb⁴⁸⁵¹: şoñ yay ayı

teşrīn-i şānī [teşrīn şānī]: şoñ güz ayı

[şubāt(i): şoñ kış ayı]

[temmet]

der beyān-ı nāmhā-yı şuhūr bi'l-fārsiyyeti [fārsī]

ferverdīn: ilk yaz ayı

irdibihist [erdibehišt]⁴⁸⁵²: orta yaz ayı

ḥordād: şoñ yay⁴⁸⁵³ ayı [şoñ yaz ayı]

tīr: ilk yaz⁴⁸⁵⁴ ayı [ilk yay ayı]

mordād: orta yaz⁴⁸⁵⁵ ayı [orta yay ayı]

şehryūr [şehrīver]⁴⁸⁵⁶: şoñ yay ayı [şoñ yay ayı]

[109a]

mihir: ilk güz ayı

abān: orta güz ayı

azer⁴⁸⁵⁷: şoñ güz ayı

dey: ilk kış ayı

berbehmen: orta kış ayı

isfendārmoz: şoñ kış ayı

der nāmhā-yı sitāregān-ı revende

māh: ni ' m ayı [ḥaml]⁴⁸⁵⁸

⁴⁸⁴⁹ Kelimenin “āzār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁸⁵⁰ Kelimenin “ḥazīrān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁸⁵¹ Kelimenin “āb” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁸⁵² Kelimenin “erdbihešt, erdbihēšt” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD.

⁴⁸⁵³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yaz” olmalıdır.

⁴⁸⁵⁴ Kelime yanlış yazılmıştır; “yay” olmalıdır.

⁴⁸⁵⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yay” olmalıdır.

⁴⁸⁵⁶ Kelimenin “şehrīver” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁸⁵⁷ Kelimenin “āzār” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁸⁵⁸ Kelimenin “ay, kamer” anlamı bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

t̄ir: ‘uṭārid yılduzı [ṣūr⁴⁸⁵⁹]

nāhīd: zühre yılduzı [zühre]

āfitāb: semṣ⁴⁸⁶⁰ güneş [güneş]

bercīs [bircīs]: müşteri yılduzı [müşteri]

behrām: meriḥ yılduzı [meriḥ]

keyvān: zuḥal yılduzı [zuḥal⁴⁸⁶¹]

der nāmhā-yı burchā ki seyyārāt(i) ber ānhā [mī] gerdend

berre: kıuzı şıfatlı burc [ḥamel]

gāv: öküz şıfatlı burc [ṣūr]

girdekān [girdikān]⁴⁸⁶²: kıoz şıfatlı burc [cevdā]

ḥerceng [ḥerçeng(i)]⁴⁸⁶³: lengec şıfatlı burc [seretān]

şir: arslan şıfatlı burc [esed]

ḥuşe: şalkım şıfatlı burc [sünbüle]

terāzū: terāzū şıfatlı burc [mizān]

kejdom: ‘akreb şıfatlı burc [‘akreb]

kemān: yay şıfatlı burc [kavs]

bozgāle: oğlak şıfatlı burc [cedi]

devol [dül]: kıoğa şıfatlı burc [delū]

māhi: balık şıfatlı burc [ḥūt]

der-beyān-ı vuḳūfāt-ı seyyārāt(i)

māh-ı seretān [māh seretān]⁴⁸⁶⁴: anuñ⁴⁸⁶⁵ toğduğı ya‘nī lengec şıfatlı burc [ayun turağı yengec şıfatlı burcdur]

t̄ir cevdā ve sonbole: ‘uṭārid t̄urduğı kıoz şıfatlı ve şalkım şıfatlı burc [kıoz şıfatlı şalkım şıfatlı burcdur]

nāhīd ṣūr ve mizān: zühre öküz ve terāzū şıfatlı burcdadır [zühre t̄urduđı öküz şıfatlı ve terāzū şıfatlı burcdadır]

āfitāb-ı esed [āfitāb esed]: güneş arslan şıfatlı burcdadır [şems t̄urduğı arslan şıfatlı burcdadır]

bircīs kavs ve ḥūt: müşteri t̄urduğı yay ve balık şıfatlı burcdadır [müşteri t̄urduğı yay şıfatlı ve balık şıfatlı burclardadır]

⁴⁸⁵⁹ Kelimenin böyle bir anlamı bulunamamıştır.

⁴⁸⁶⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “şems” olmalıdır.

⁴⁸⁶¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “zuḥal” olmalıdır.

⁴⁸⁶² Kelimenin “girdikān” şekli bulunabilmiştir.

⁴⁸⁶³ Kelimenin “ḥerçeng” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁸⁶⁴ Kelimenin “seretān” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, KGS.

⁴⁸⁶⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “ayun” olmalıdır.

behrām ḥamel ‘aḳreb [behrām ḥamel ve ‘aḳreb]: meriḥ ʔuraġı ʔuzı ve ‘aḳreb Őıfatlu burcdadur [meriḥ durduġı ʔuzı Őıfatlu ve ʔuyruġı öri Őıfatlu burclardadur]

keyvān cedī ve delū: zuḥal yılduzı ʔuraġı oġlaḳ ve ʔoġa Őıfatlu burcdadur [zuḥal yılduzı durduġı oġlaḳ Őıfatlu ve ʔoġa Őıfatlu burclardadur]

[109b]

der beyān-ı a ‘dād[-i vuḳūfāthā]

yik: bir

yikī: birlik

yikom: birinci

dū: iki

dūy: ikilik

dovom: ikinci

si [se]: üc [üç]

siyom [som]⁴⁸⁶⁶: ücinci [üçinci]

çehār: dört

71a

çehārom: dördinci

penc [penç]⁴⁸⁶⁷: biş

pencom: bişinci

şiş [şeş]: altı

şişom [şeşom]: altıncı

heft: yidi

heftom: yidinci

heşt: sekiz

heştom: sekizinci

noh: ʔoḳuz

nohom: ʔoḳuzıncı

deh: on

dehom: onıncı

yānzdeh⁴⁸⁶⁸: on bir

banzdehom⁴⁸⁶⁹: on birinci⁴⁸⁷⁰

⁴⁸⁶⁶ Kelimenin “siyom, siyyom, sevvom” Şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁸⁶⁷ Kelimenin “penc” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FZ.

⁴⁸⁶⁸ Kelimenin “yānzdeh” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁸⁶⁹ Kelimenin “yānzdehom” Şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁸⁷⁰ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

dovānzdeh⁴⁸⁷¹: on iki
 sanzdeh⁴⁸⁷²: on üç [on üç]
 çārdeh: on dört
 pānzdeh [pānezde(h)]⁴⁸⁷³: on biş
 şānozdeh [şānezdeh]⁴⁸⁷⁴: on altı
 [sīzdeh: -]
 [çehārdeh: on dört]
 heftdeh: on yidi
 heştdeh [heştde(h)]: on sekiz
 novāzdeh [nūzdeh]: on toköz
 bist [bīst(i)]: yigirmi [vaķf yigirmi]
 bist ū yik [bīst(o) ve yek]⁴⁸⁷⁵: yigirmi bir [yigrim⁴⁸⁷⁶ bir]
 bist ū dū [bīst(o) ve dū]⁴⁸⁷⁷: yigirmi iki [yigrim iki]
 bist ū si [bīst(o) si]⁴⁸⁷⁸: yigirmi üç [yigrim üç]
 bist ū çehār [bīst(o) ve çehār]⁴⁸⁷⁹: yigirmi dört [yigrim dört]
 bist ū penc [bīst(o) ve penç]⁴⁸⁸⁰: yigirmi biş [yigrim biş]
 bist ū şiş [bīst(o) şeş]⁴⁸⁸¹: yigirmi alnı⁴⁸⁸² [yigrim altı]
 bist ū heft [bīst(o) heft]⁴⁸⁸³: yigirmi yidi [yigrim yidi]
 bist ū heşt [bīst(o) heşt(i)]⁴⁸⁸⁴: yigirmi sekiz [yigrim sekiz]
 bist ū noh [bīst(o) ve noh]⁴⁸⁸⁵: yigirmi toköz [yigrim toköz]
 sī: otuz [vaķf otuz]
 sī ve yik [sī ū yek]⁴⁸⁸⁶: otuz bir
 sī ve dū [sī ū dū]⁴⁸⁸⁷: otuz iki

[110a]

⁴⁸⁷¹ Kelimenin “devānzdeh, devāzdeh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, FM.

⁴⁸⁷² Kelimenin “sīzdeh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁸⁷³ Kelimenin “pānzdeh” şekli bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁸⁷⁴ Kelimenin “şānzdeh, şānizdeh” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁸⁷⁵ İfade “bist ū yik” veya “bist ū yek” olmalıdır.

⁴⁸⁷⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “yigirmi” olmalıdır. Ancak “yigrim” şeklindeki yazım, TDKN’de düzenli bir biçimde tüm yirmili sayılarda mevcuttur. Farklı bir kullanım söz konusu olabilir.

⁴⁸⁷⁷ İfade “bist ū dū” olmalıdır.

⁴⁸⁷⁸ İfade “bist ū si” olmalıdır.

⁴⁸⁷⁹ İfade “bist ū çehār” olmalıdır.

⁴⁸⁸⁰ İfade “bist ū penc” olmalıdır.

⁴⁸⁸¹ İfade “bist ū şiş” olmalıdır.

⁴⁸⁸² Kelime yanlış yazılmıştır; “alnı” olmalıdır.

⁴⁸⁸³ İfade “bist ū heft” olmalıdır.

⁴⁸⁸⁴ İfade “bist ū heşt” olmalıdır.

⁴⁸⁸⁵ İfade “bist ū noh” olmalıdır.

⁴⁸⁸⁶ İfade “sī ū yek” olmalıdır.

⁴⁸⁸⁷ İfade “sī ū dū” olmalıdır.

sī ve se [sī ū se]⁴⁸⁸⁸: otuz üç

sī ve çehār [sī ū çehār]⁴⁸⁸⁹: otuz dört

[sī ū çehār: m]

sī ve penc [sī ū penc]⁴⁸⁹⁰: otuz biş

[elġar]

çihil: kırk

çihil ve yik [çihil ū yek]⁴⁸⁹¹: kırk bir

çihil ve dū [çihil ū dū]⁴⁸⁹²: kırk iki

çihil ve se [çihil ū se]⁴⁸⁹³: kırk üç

[elġare]

pencāh: elli

pencāh ū yek [pencāh(o) yek]⁴⁸⁹⁴: elli bir

pencāh ū dū: elli iki

pencāh ū se: elli üç

[elġare]

şaş [şaş(i)]: altmış

şaş yek [şaş(o) yek]⁴⁸⁹⁵: altmış bir

şaş ū dū [şaş(o) ū dū]⁴⁸⁹⁶: altmış iki

[elġare]

heftād: yetmiş [vaḳf yetmiş]

heftād ū yek: yetmiş bir

heftād ū dū: yetmiş iki

[elġare]

heştād: seksen [vaḳf seksen]

heştād ū yek: seksen bir

[elġare]

neved: toḳsan

neved ū yek: toḳsan bir

[elġare]

⁴⁸⁸⁸ İfade “sī ū se” olmalıdır.

⁴⁸⁸⁹ İfade “sī ū çehār” olmalıdır.

⁴⁸⁹⁰ İfade “sī ū penc” olmalıdır.

⁴⁸⁹¹ İfade “çihil ū yek” olmalıdır.

⁴⁸⁹² İfade “çihil ū dū” olmalıdır.

⁴⁸⁹³ İfade “çihil ū se” olmalıdır.

⁴⁸⁹⁴ İfade “pencāh ū yek” olmalıdır.

⁴⁸⁹⁵ İfade “şaş ū yek” olmalıdır.

⁴⁸⁹⁶ İfade “şaş ū dū” olmalıdır.

şed: yüz [vaḳf yüz]

şed ū yek: yüz bir

şed ū dū: yüz iki

[şed ū se: yüz üç]

[elġare]

şed ū deh: yüz on [vaḳfeyn yüz on]

şed ū yānzdeh⁴⁸⁹⁷: yüz on bir

[elġare]

şed ū bist [şed ū bist(u)]: yüz yigirmi [vaḳfeyn yüz yigrim⁴⁸⁹⁸]

şed ū bist ū yek: yüz yigirmi bir [yüz yigrim bir]

ilā āḥir [elġare]

şed ū sī: yüz otuz [vaḳfeyn yüz otuz]

şed ū sī ū yek: yüz otuz bir

[elġare]

şed ū çihil: yüz kırk [vaḳfeyn yüz kırk]

şed ū çihil ū yek: yüz kırk bir

[elġare]

şed ū pencāh: yüz elli [vaḳfeyn yüz elli]

şed ū pencāh ū yek: yüz elli bir

[110b]

[elġare]

şed ū şaşt: yüz altmış [vaḳfeyn yüz altmış]

şed ū şaşt ū yek [şed ū şaşt(u) yek]⁴⁸⁹⁹: yüz altmış bir

71b

[elġare]

şed ū heftād: yüz yetmiş [vaḳfeyn yüz yetmiş]

şed ū heftād ū yek: yüz yetmiş bir

[elġare]

şed ū heştād: yüz seksen [vaḳfeyn yüz seksen]

şed ū heştād ū yek [şed ū heştād(u) yek]⁴⁹⁰⁰: yüz seksen bir

[elġare]

⁴⁸⁹⁷ İfade “şed ū yānzdeh” olmalıdır.

⁴⁸⁹⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “yigirmi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁸⁹⁹ İfade “şed ū şaşt ū yek” olmalıdır.

⁴⁹⁰⁰ İfade “şed ū heştād ū yek” olmalıdır.

şed ū neved: yüz toksan [vaḳfeyn yüz toksan]

şed ū neved(u) yek [şed ū neved ū yek]⁴⁹⁰¹: yüz toksan bir

[elġare]

dovīst [dū bīst(u)]⁴⁹⁰²: iki yüz [vaḳfeyn iki yüz]

dovīst ū yek [dū bīst ū yek]⁴⁹⁰³: iki yüz bir

[elġare]

dovīst ū deh [dū bīst ū de(h)]⁴⁹⁰⁴: iki yüz on [vaḳfeyn iki yüz on]

dovīst ū bīst [dū şed ū bīst]: iki yüz yigirmi [vaḳfeyn iki yüz yigrim⁴⁹⁰⁵]

dovīst ū sī [dū şed ū sī]: iki yüz otuz [vaḳfeyn iki yüz otuz]

dovīst ū çihil [dū şed ū çil]: iki yüz kırk [vaḳfeyn iki yüz kırk]

dovīst ū pencāh [dū şed ū pencāh]: iki yüz elli [vaḳfeyn iki yüz elli]

dovīst ū şāşt [dū şed ū şāşt]: iki yüz altmış [vaḳfeyn iki yüz altmış]

dovīst ū heftād [dū şed ū heftād]: iki yüz yetmiş [vaḳfeyn iki yüz yetmiş]

dovīst ū heştād [dū şed ū heştād]: iki yüz seksen [vaḳfeyn iki yüz seksen]

dovīst ū neved [dū şed ū neved]: iki yüz toksan [vaḳfeyn iki yüz toksan]

sī şed [se şed]: üç yüz [vaḳfeyn üç yüz]

sī şed ū deh [se şed ū deh]: üç yüz on [vaḳfeyn üç yüz on]

sī şed ū bīst [se şed ū bīst(u)]: üç yüz yigirmi [vaḳfeyn üç yüz yigrim]

sī şed ū sī [se şed ū sī]: üç yüz otuz [vaḳfeyn üç yüz otuz]

[elġare]

çehār şed: dört yüz [vuḳūf dört yüz]

penc şed: beş yüz [vaḳfeyn biş yüz]

şeş şed: altı yüz [alt⁴⁹⁰⁶ yüz]

heft şed: yidi yüz [yidi yüz]

heşt şed: sekiz yüz [sekiz yüz]

noh şed: toksuz yüz [tokuz yüz]

[111a]

hezār: biñ [vaḳf biñ]

hezār ū şed: biñ yüz [vaḳfeyn biñ yüz]

hezār dū şed [hezār(u) dū bīst(u)]⁴⁹⁰⁷: yin⁴⁹⁰⁸ iki yüz [vaḳfeyn biñ iki yüz]

⁴⁹⁰¹ İfade “şed ū neved ū yek” olmalıdır.

⁴⁹⁰² Kelimenin “divīst, dū şed, dovīst” şekilleri bulunabilmiştir: Bkz. LD, ŞL.

⁴⁹⁰³ İfade “dovīst ū yek” olmalıdır.

⁴⁹⁰⁴ İfade “dovīst ū deh” olmalıdır.

⁴⁹⁰⁵ Kelime yanlış yazılmıştır; “yigirmi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁹⁰⁶ Kelime yanlış yazılmıştır; “altı” olmalıdır.

hezār ū se şed: biñ üç yüz [biñ üç yüz]

[elğare]

[hezār: vaqf biñ]

dū hezār: iki biñ [iki biñ]

se hezār: üç biñ [üç biñ]

çehār hezār: dört biñ [dört biñ]

penc hezār: biş biñ [biş biñ]

şes hezār: altı biñ [altı biñ]

heft hezār: yidi biñ⁴⁹⁰⁹

[elğare]

deh hezār: on biñ [vaqfeyn on biñ]

bīst hezār: yigirmi biñ [vaqfeyn yigirm⁴⁹¹⁰ biñ]

sī hezār: otuz biñ [vaqfeyn otuz biñ]

çil hezār: kırk biñ [vaqfeyn kırk biñ]

[elğare]

şed hezār: yüz biñ [vaqfeyn yüz biñ]

dū şed hezār: iki yüz biñ [vaqfeyn iki yüz biñ]

si şed hezār: üç yüz biñ [vaqfeyn üç yüz biñ]

[elğare]

[deh şed hezār: vuqūf on kerre yüz biñ]

bīst şed hezār: yigirmi kez yüz biñ [vuqūf yigirm⁴⁹¹¹ kerre yüz biñ]

sī şed hezār: otuz kez yüz biñ [vuqūf otuz kerre yüz biñ]

hezār hezār: biñ kez biñ [vaqfeyn]

hezār bār hezār: m [m vaqfeyn]

hezārān hezār: biñler kez biñ [vaqfeyn biñler biñ]

temmetü'l-ḥurūf⁴⁹¹²

[veqıs ‘alā hazā cemī ‘ü’l-a ‘dādi mine’l-cumū ‘i ve’l-āḥādi

mısrā ‘tārīḥü vesīleti’l-maḳāşıdi]

72a

ol mübārek bilūñ⁴⁹¹³ [yılıñ] ki işbu faḳīr

⁴⁹⁰⁷ İfade “hezār ū dū şed” veya “hezār ū divīst” olmalıdır.

⁴⁹⁰⁸ Kelime yanlış yazılmıştır; “biñ” olmalıdır.

⁴⁹⁰⁹ Bu kelime TDKN’de bulunmamaktadır.

⁴⁹¹⁰ Kelime yanlış yazılmıştır; “yigirmi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁹¹¹ Kelime yanlış yazılmıştır; “yigirmi” olmalıdır. Farklı bir kullanım da söz konusu olabilir.

⁴⁹¹² Bu ifade TDKN’de bulunmamaktadır.

kıldı içinde lügâta sa'y keşir
 günlerinden otuz bişiyle yüzi
 kılmışidi [kılmışidi] ki defterini [defterin] haķır
 çün tamâm oldı [itti] nişf-ı şa'bânda [ğurre-i ramazânda]
 yazdı târihini berât-ı münir
 [temmet bi-'avni'llahi ve hüsnü't-tevfîk]
 [ketebe ez'afü'l-'ibâdi el-faķirü'l-haķiri el-muhtâc ilâ-raħmeti'llah te'âlâ Muħammed bin
 Muştafâ bin Nebî sene 965 fî şehri ramazâni'l-mübârek el-yevmü's-sebt]⁴⁹¹⁴
 her ki ü nîk mî-koned yâ bed
 nîk u bed her çe mî-koned yâbed
 muķriyâ bâ men me-kon ķahr ü 'itâb
 er ĥaţâyî refte bâşed der kitâb
 temme'l-kitâbü bi-'avni'llahi'l-meliki'l-vahhâb 'alâ yedi efķari'l-verâ Aħmed bin Muştafâ
 'afâ 'anhum der maħrüse-i ĥaleb rüz-ı pencşenbe vaķt-ı çâşt der evâĥir-i mâh-i zî'l-ķa'de min
 şuhûr sene erba' ve elf min hicreti'n-nebeviyye

⁴⁹¹³ Kelime yanlış yazılmıştır; “yılıñ” olmalıdır.

⁴⁹¹⁴ Bu istinsah kaydı ile TDKN'nin metin bölümü sona ermiştir. TDKN'de bundan sonra bir sayfalık bir fevaid kaydı bulunmaktadır.

SONUÇ

Bu çalışmada, Hatîb Rüstem El-Mevlevî'nin 1498 yılında telif ettiği *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahşeni'l-Merâsîd fî Lügati'l-Fürs* adlı eserinin Ankara, Milli Kütüphane Yz. A 638'de ve Ankara, TDK Kütüphanesi Yz. A 449'da yer alan nüshalarının karşılaştırmalı çeviri yazısı yapılmış, eserle ilgili incelemelerde bulunulmuştur.

Vesîletü'l-Makâsîd Arap sözlükçülük geleneği doğrultusunda, büyük bir bölümü alfabetik olarak bir kısmı da konulara göre tasnif edilerek düzenlenmiş Farsçadan Türkçeye mensur bir sözlüktür. Eserde, Farsça kelimeler madde başı yapılmış Türkçe anlamları ise madde başlarının altına gelecek şekilde, satır altlarında verilmiştir. Ayrıca *Vesîletü'l-Makâsîd*'de Fars gramerinin anlatıldığı manzum bölümler mevcuttur. Bu bölümler de Arap gramer geleneği doğrultusunda düzenlenmiştir.

Eserin ihtiva ettiği gerek Farsça gerek Türkçe sözcüklerin büyük bir kısmı arkaik kelimelerdir. Bu nedenle eserin çeviri yazısında yapılabilecek okuma hatalarını en aza indirebilmek, metni eksiksiz ve en doğru biçimde ortaya çıkarabilmek amaçlarıyla *Vesîletü'l-Makâsîd*'daki tüm sözcükler, tanıtlayıcı sözlükler adı verilen sözlüklerden kontrol edilmiş, gerekli görülen yerlerde sözcüklerle ilgili dipnotlar verilmiştir. Tanıtlayıcı sözlükler adı verilen tarihî ve güncel sözlükler şunlardır: *Abdülmecid Sivasî'nin Mesnevi Sözlüğü*, *Burhân-ı Katı*, *Lugatnâme-i Dehhodâ*, *Ferhengi Ziyâ*, *Kimiya Genel Sözlüğü*, *Lehçetü'l-Lügat*, *Ferheng-i Fârsî-yi Mo'în*, *Ferheng-i Fârsî-yi 'Amîd*, *Şâmilü'l-Lüga*, *Şâmilü'l-Lüga Tez*, *Tarama Sözlüğü* ve *Turkish and English Lexion New Edition*. Bu yöntem, tespit edebildiğimiz kadarıyla tarihî sözlüklerle ilgili çalışmalarda ilk kez uygulanan bir yöntemdir. Eserin tarihsel çerçevesinin belirlenmesi ve incelenmesinde ise literatür taraması yöntemi kullanılmıştır.

Eser ile ilgili başlıca sonuçlar şunlardır:

- Eserdeki Farsça madde başı sayısı; 905 mastar, 6770 isim ve 578 edat, zarf, nida, sayı; ay, mevsim, gezegen, burç adı gibi konulara ait sözcük olmak üzere 8253'tür. Bu sayı, sözlükteki mastarların çekimli hâlleri de eklendiğinde 9972'ye ulaşmaktadır. Madde başı kelime sayısı dikkate alındığında eser, kendisine kadar yazılan en hacimli sözlük olarak kabul edilmelidir.

- Eserde, MKN'de mükerrer yazılan 1 beyit hariç tutulduğunda toplam 263 beyit vardır. Bu beyitlerin 2'si sadece MKN'de olup TDKN'de bulunmamaktadır. Bu beyitlerin 27'si Farsça, geri kalan 236'sı Türkçedir. Eserde, farklı konularda yazılan 11 beyit dışında, Farsçanın gramer kurallarını anlatan beyit sayısı 252'dir.

- Eserdeki manzum bölümler gruplandırıldığında 42 bölüm oluşturmaktadır. Bu bölümlerin 4'ü nazm, 8'i müfred geri kalan 30 bölümlük kısmı mesnevi nazım şekliyle yazılmıştır. Manzum bölümlerin vezinleri incelendiğinde; 2 bölüm ahreb, 22 bölüm mütekârib, 15 bölüm hafif (cedîd), 1 bölüm hezec, 1 bölüm muzârî, 1 bölüm de remel bahri ile yazılmıştır.

- Eser manzum gramer bölümleri açısından, Anadolu'da Fars gramerinin Türkçe olarak anlatıldığı ilk manzum gramer kitaplarından biridir.

- Eserin yurtiçi ve yurtdışında 60'a yakın nüshası tespit edilebilmiştir. Bu durum eserin oldukça yaygın kullanıldığına işaret etmektedir.

- Eser, *Mesnevî*'ye rağbeti arttırmak gayesiyle Mevlevî tarikatına mensup şahıslar tarafından yazılan sözlüklerin ilki olarak kabul edilmektedir. Ayrıca eserin birinci babında yer alan fiillerin Abdülmecîd Sivâsî'nin *Mesnevî Sözlüğü*'ndeki fiiller ile hemen hemen tamamen uyduğu görülmüştür.

Bu tezin en önemli çıktısı, *Vesîletü'l-Makâsîd*'in çeviri yazılı metninin ilk kez ortaya konmasıdır. Çalışma bu özelliği ile tarihî Farsça-Türkçe sözlük çalışmaları için kaynak niteliğindedir. Eserin Eski Anadolu Türkçesi'ne ait dil malzemesi hakkında ise ayrı bir çalışma konusu olduğu düşünülerek herhangi bir incelemede bulunulmamıştır. Ayrıca çok sayıda nüshası bulunan eserin müellif nüshasını ve nüsha ailesini tespit edebilmek de mümkün olmamıştır. Bu özellikler, çalışmanın en önemli eksiklikleridir. Bu eksikliklerin eser üzerine yapılacak başka çalışmalarla giderileceği; bu doğrultuda çalışmamızın Farsça, Farsça-Türkçe sözlük, Eski Anadolu Türkçesi, Fars grameri, manzum gramer yazıcılığı gibi konularla ilgili yapılacak olan araştırmalar için önemli bir malzeme olacağı umulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Aalto, P. (1971). "İslamiyet Öncesinde Türklerin İran Münasebetleri". (Çev. K. Turgut). *Şarkiyat Mecmuası*, 23(1): 189-214.
- Acar, T. ve Akıncı, S. (ed.). (2007). *Mevlâna Bibliyografyası*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Akalın, Ş. H. (2010). "Sözcük Bilimi ve Sözlükçülük". *Türk Dili Dergisi*, 698:162-169.
- Akçay, Y. (2010). *Osmanlı Dönemi Sözlükçülüğü ve Karahisarî'nin Şâmilü'l-Luga İsimli Sözlüğü Üzerine Bir İnceleme*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. TDK Yayınları, Ankara.
- 'Amîd, H. (1381). *Ferheng-i Fârsî-yi 'Amîd*. Emîr-i Kebîr Yayınları, Tahran.
- Antakî, Ş. A. (2013). *Se-Zebân Üç Dilli "Arapça-Farsça-Türkçe" Manzum Sözlük*. (Haz. G. Ölker, H. Duyar), Palet Yayınları, Konya.
- Ateş, A. (1945). "Hicrî VI-VIII. (XII-XIV.) Asırlarda Anadolu'da Farsça Eserler". *Türkiyat Mecmuası*, 8: 94-135.
- Ateş, A. ve Tarzî A. (1982). *Farsça Grameri*. Tercüman Yayınları, İstanbul.
- Avcı, C. (2007). "Nisbe". *TDVİA*, 33: 142-144.
- Bahşi, T. (2016). "Nahiv Öğretiminde Manzum Eserler 'İbn Mâlik'in El-Elfiyye'si Örneği". *V. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Bildiriler Kitabı II*. 12-15 Mayıs 2016, Isparta, s. 233-250.
- Baktır, M. (1999). "İbn Melek", *TDVİA*, 20: 175-176.
- Balcı, M. (2014). *Türkçe Farsça İlişkileri Türkçenin Farsça Üzerindeki Etkilerine Dair Bir İnceleme*. Çizgi Kitabevi, Konya.
- Banguoğlu, T. (2004). *Türkçenin Grameri*. TDK Yayınları, Ankara.
- Baskın, S. (2014). "Lexicography in Turkey and throughout the world: The definition and the scope of lexicography and its relationship with other sciences". *International Journal of Language Academy*, 2(4): 445-457.
- Bektaş, E. (1992). "Bergamalı Kadri". *TDVİA*, 5: 496.
- Bingöl, Z. (2007). "Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma". *Akademik Bakış Dergisi*, 9: 197-206.
- Boz, E. (2011). "Leksikografi Teriminin Tanımı ve Türkçe Karşılığı Üzerine". *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 4: 9-14.
- Can, M. A. ve Can, M. (2008). *Arapça Dilbilgisi*. Cantaş Yayınları, İstanbul.

- Çağatay, S. (1944). “Codex Cumanicus Sözlüğünün Basılışı Dolayisiyle”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 2(5): 769-772.
- Çelebi, K. (2011). *Keşfü’z-Zunûn an Esâmi’l-Kütübi ve’l-Fünûn*. (Çev. R. Balcı), Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Çetin, N. M. (1991). “Arap (Yazı, Dil, Edebiyat)”. *TDVİA*, 32: 276-309.
- Çubukçu, İ. A. (1987). *Türk-İslâm Kültürü Üzerinde Araştırmalar ve Görüşler*. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Dehrodâ, A. E. (1373). *Lugatnâme-i Dehrodâ* (C 1-15). Moessese-i Dehrodâ, Tahran.
- Demirci, J. (1998). “Kıpçak Sözlükleri”. *Kebikeç Dergisi*, 6: 145-151.
- Develi, H. (2002). “Kitâbü’l-İdrâk”. *TDVİA*, 26: 108.
- Devellioğlu, F. (2004). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat: Eski ve Yeni Harflerle*. (Haz. A. S. Güneyçal), Aydın Kitabevi, Ankara.
- Dilaçar, A. (1971). “Gramer: Tanımı, Adı, Kapsamı, Türleri, Yöntemi, Eğitimdeki Yeri ve Tarihçesi”. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 83-145.
- Dilçin, C. (Düz.). (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. TDK Yayınları, Ankara.
- Doğan, A. (2005). *Açıklamalı ve Örnekli Aruz Bilgisi*. Akçağ Yayınları, Ankara.
- Durmuş, İ. (2006). “Nahiv”. *TDVİA*, 32: 300-306.
- Durmuş, İ. (2009). “Sözlük”. *TDVİA*, 37: 398-401.
- Efendi, M. Â. (2009). *Burhân-ı Katı*. (Haz. M. Öztürk ve D. Örs), TDK Yayınları, Ankara.
- Efendi, M. E. (1999). *Lehçetü’l-Lûgat*. (Haz. H. A. Kırkkılıç), TDK Yayınları, Ankara.
- Elbirlik, T. (2006a). *Tuhfe-i Hüsâmî (16. Yüzyıl) Çevriyazı ve Dil Öğelerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Elbirlik, T. (2006b). “16. Yüzyıla Ait Bir Manzum Gramer Kitabı Olan Tuhfe-i Hüsâmî’de Tek Heceli Basit Fiiller ve Bunların Birleşim Değerleri”. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1): 49-62.
- El-Üsküdârî, M. H. (2011). *Menâzîmü’l-Cevâhir (İnceleme-Metin-Dizin)*. (Haz. M. Arslan), Genesis Kitap, Ankara.
- Eren, A. C. (2009). “Arapça Alfabetik Sözlüklerin Tanıtımı”. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 9(1): 129-151.
- Eren, H. (1950). “Çağatay Lûgatleri Hakkında Notlar”. *DTCF Dergisi*, 8(1-2): s. 145-163.
- Ergin, M. C. (2005). “Arap Nahvinin Doğuşu”. *Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(2): 111-141.
- Erkan, M. (1999). “İbn Mühennâ”. *TDVİA*, 20: 218-219.

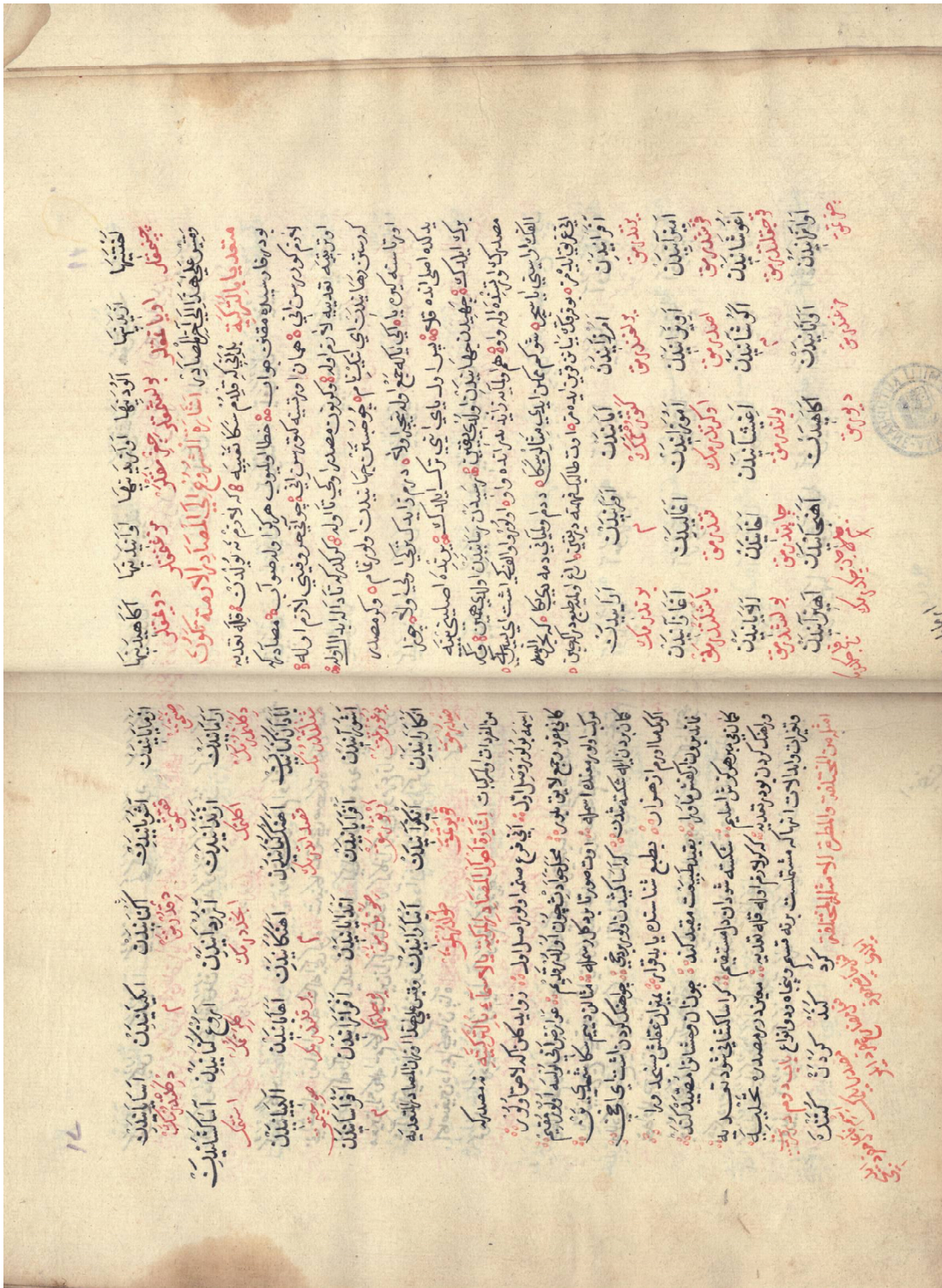
- Flüger, G. (1865). *Die Arabischen, Persischen und Türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien* (C 1). Druck und Verlag der K. K. Hof- und Staatsdruckerel, Wien.
- Gharakhany, B. M. (2014). “Geçmişten Günümüze Farsça ve Türkçe Arasındaki Etkileşimler”. *III. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Bildiriler Kitabı IV*. 15-18 Mayıs 2014, Sakarya, s. 109-121.
- Gül, B. (2010). “İbni Mühennâ Lügati'nin Türk ve Moğol Dil Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi”. *Türkbilig*, 19: s. 87-95.
- Hanks, P. (2013). “Lexicography from Earliest Times to the Present”. *Handbook of the History of Linguistics*. (Ed. K. Allan), Oxford University Press, Oxford: 503-536.
- Hasan b. Hüseyin Karahisârî, *Şâmilü'l-Lüga*, Ankara Milli Kütüphane Yz. A 6928/1.
- Hatîb Rüstem El-Mevlevî, *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd*, Ankara Milli Kütüphane, Sivas Gürün İlçe Halk Kütüphanesi, 58 Gürün 3170.
- Hatîb Rüstem El-Mevlevî, *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd*, Ankara Milli Kütüphane Yz. A 638.
- Hatîb Rüstem El-Mevlevî, *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd*, Ankara TDK Kütüphanesi, Yz. A 449.
- Hatîb Rüstem El-Mevlevî, *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd*, Kastamonu İl Halk Kütüphanesi, 37 Hk 1669.
- Hatîb Rüstem El-Mevlevî, *Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd*, Manisa İl Halk Kütüphanesi, Manisa Akhisar Zeynelzade, 45 Ak Ze 1795/1.
- İlhan, N. (2009). “Sözlük Hazırlama İlkeleri, Çeşitleri ve Özellikleri”. *Electronic Turkish Studies*, 4(4): 534-554.
- İpekten, H. (2008). *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*. Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Kanar, M. (1998a). *Farsça-Türkçe Büyük Sözlük*. Birim Yayıncılık, İstanbul.
- Kanar, M. (1998b). *Türkçe-Farsça Büyük Sözlük*. Birim Yayıncılık, İstanbul.
- Kanar, M. (2011). *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*. Say Yayınları, İstanbul.
- Kandemir, M. Y. (1996). “Garîbü'l-Hadîs”. *TDVİA*, 13: 376-378.
- Karabacak, E. (2002). *Bergamalı Kadri Müyessiretü'l-Ulûm*. TDK Yayınları, Ankara.
- Karahisârî, Ş. (1978). *Ahterî Kebîr Arapça-Türkçe Büyük Lûgat*. (Haz. İ. İ. Ulaş ve A. Dedeoğlu), Meral Yayınevi, İstanbul.
- Karaismailoğlu, A. (2013). “Tarih Boyunca Türkler ve Farsça; Modern Yaklaşımlara Bir Eleştiri”, *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1): 6-15.

- Karaismailoğlu, A., Okumuş, S. ve Coşguner, F. (Haz.). (2013). *Mevlânâ Bibliyografyası*. T.C. Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Konya.
- Kaşgarlı, M. (1985). *Divanü Lugat-it-Türk*. (Çev. B. Atalay), TDK Yayınları, Ankara.
- Kaşgarlı, M. (2012). *Dîvânü Lugat-it-Türk*. (Haz. F. Bozkurt), Eğitim Yayınevi, Konya.
- Kılıç, A. (2001). *Mustafa b. Osman Keskin, Manzume-i Keskin (İnceleme-Metin-Sözlük)*. Laçın Yayınevi, Kayseri.
- Kılıç, A. (2006). “Klâsik Türk Edebiyatında Manzum Sözlük Yazma Geleneği ve Türkçe-Arapça Sözlüklerimizden Sübha-i Sıbyân”. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1): 65-77.
- Kılıç, A. (2007). “Türkçe-Farsça Manzum Sözlüklerden Tuhfe-i Şâhidî (Metin). *Turkish Studies*, 2(4): 516-548.
- Kızıklı, Z. (2006). “Ebu'l-Esved Ed-Du'eli'nin Arap Gramer Tarihindeki Yeri ve Önemi”. *Dinî Araştırmalar*, 9(25): 265-280.
- Kocaman, A. (1998). “Dilbilim, sözlük, sözlükçülük”. *Kebikeç Dergisi*, 6: 111-113.
- Korkmaz, Z. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. TDK Yayınları, Ankara.
- Korkmaz, Z. (1995). “Anadolu'da Türkçenin Yazı Dili Oluşu ve İlk Öncüleri”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar* (C 1). TDK Yayınları, Ankara.
- Kramel, S. N. (2002). *Tarih Sümer'de Başlar*. (Çev. H. Koyukan), Kabcacı Yayınevi, İstanbul.
- Levend, A. S. (1960). *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*. TDK Yayınları, Ankara.
- Levend, A. S. (1971). “Sözlüklerimiz”, *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, XXIV(235): 4-6.
- Mo'în, M. (1386). *Ferheng-i Fârsî-yi Mo'în* (C 1-6). Emîr-i Kebîr Yayınları, Tahran.
- Muhtar, C. (1985). “İslâmda Sözlük Çalışmaları”. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 3: 363-370.
- Nevâyî, A. Ş. (1996). *Muhâkemetü'l-Lugateyn*. (Haz. F. S. Barutçu Özönder), TDK Yayınları, Ankara.
- Ölmez, Z. K. (1998). “Çağatayca Sözlükler”. *Kebikeç Dergisi*, 6: 137-144.
- Öz, Y. (1999). *Tuhfe-i Şâhidî Şerhleri*. Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Konya.
- Öz, Y. (2010). *Tarih Boyunca Farsça-Türkçe Sözlükler*. TDK Yayınları, Ankara.
- Özbalıkçı, M. R. (2009). “Sibeveyhi”. *TDVİA*, 37: 130-134.
- Öztürk, M. (2001). *Farsça Dilbilgisi*. Murat Kitapevi Yayınları, Ankara.
- Parlak, M. (2015). *Başlangıcından Günümüze Türk Gramerciliği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Redhouse, J. W. (2001). *Turkish and English Lexion New Edition*. Çağrı Yayınları, İstanbul.

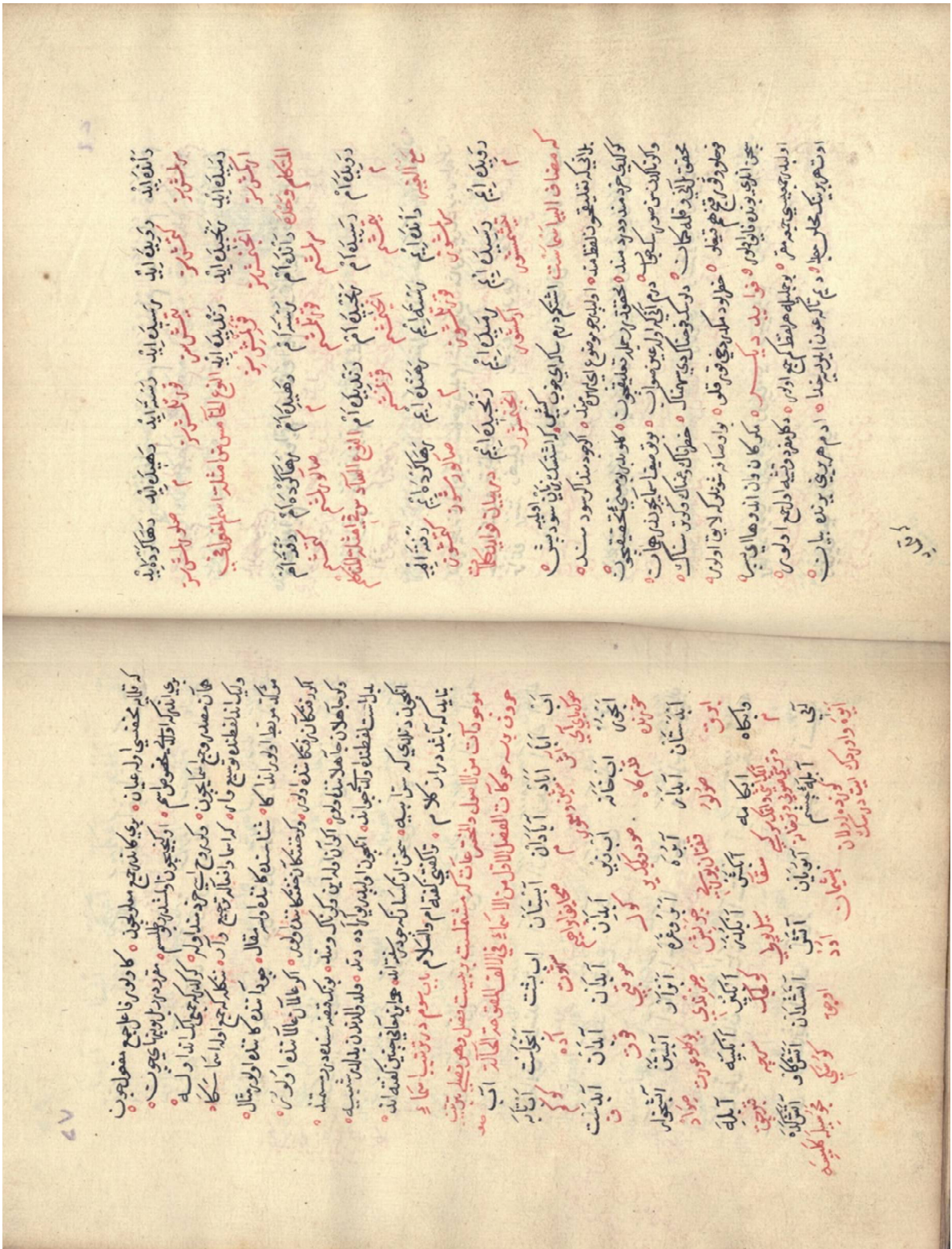
- Riyâhî, M. E. (1995). *Osmanlı Topraklarında Fars Dili ve Edebiyatı*. (Çev. M. Kanar), İnsan Yayınları, İstanbul.
- Salehpur, C. (1375). *Kimiya Genel Sözlüğü*. Cengel Yayınları, Tahran.
- Sevim, A. ve Merçil E. (1995). *Selçuklu Devletleri Tarihi Siyaset, Teşkilât ve Kültür*. TTK Yayınları, Ankara.
- Sevinç, R. R. (2016). “Arapçada Manzum Gramerler, Özellikleri ve Öğrenime Etkisi”. *Ekev Akademi Dergisi*, 20 (66): 591-618.
- Şemseddin, S. (2004). *Kâmûs-ı Türki*. Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Şükûn, Z. (1996). *Farsça Türkçe Lûgat Gencinei Güftar Ferhengi Ziya* (C 1-3). Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Tahir, B. M. (2016). *Osmanlı Müellifleri* (C 1). (Haz. M. A. Yekta Saraç), Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Ankara.
- Taleghani, A. H. (2012). “Yirminci Yüzyılda Farsça Dilbilim”. (Çev. K. Turgut). *Şarkiyat Mecmuası*, 21(2): 193-205.
- Tan, M. H. (2006). *Abdülmecid Sivasî'nin Mesnevi Sözlüğü (İnceleme-Metin-İndeks)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- TDK. (1995). *Tarama Sözlüğü*. TDK Yayınları, Ankara.
- Timurtaş, F. K. (2005). *Eski Türkiye Türkçesi*. Akçağ Yayınları, Ankara.
- Topaloğlu, A. ve Kaçalın, M. S. (2009). “Sözlük (Türkçe)”. *TDVİA*, 37: 402-414.
- Turan, O. (2008). *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslâm Medeniyeti*. Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Tuzcu, K. (2007). “Klasik Arap Şiirinde Didaktik Şiirler”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 47(2): 147-171.
- Uçman, A. (2010). “Şemseddin Sâmî”. *TDVİA*, 38: 519-523.
- Usta, H. İ. (2010). “Sözlükçülük ve Sözlük Araştırmacılığı”. *Modern Türklük Araştırmaları*, 7(2): 92-101.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1969). *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*. TTK Yayınları, Ankara.
- Vardar B. (1998). *Dilbilimin temel kavram ve ilkeleri*. Multilingual Yabancı Dil Yayınları, İstanbul.
- Yavuz, M. (2003). “Anadolu Selçukluları Devrinin Arapça Yazan Önde Gelen Müellifleri”. *Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*, 11: 7-21.
- Yavuzarslan P. (2001). “Anadolu Sahasında Yazılmış Eski bir Arapça-Türkçe Sözlük Üzerine Notlar”, *Türkoloji Dergisi*, XIV(1): 71-91.

- Yavuzarslan, P. (2004). “Türk Sözlükçülük Geleneği Açısından Osmanlı Dönemi Sözlükleri ve Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî'si”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 44(2): 185-202.
- Yazıcı, T. (2009). “Sözlük (Farsça)”. *TDVİA*, 37: s. 401-402.
- Yıldırım, K. (2009). “Didaktik Şiirin Abbasiler Döneminde Ortaya Çıkışı ve Gelişimi Üzerine Bir İnceleme”. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 18(1): 171-207.
- Yıldırım, N. (1997). *Farsça'da Fiiller Kipler ve Zamanlar*. Altınsoy Yayınları, Erzurum.
- Yüce, N. (2006). “Mukaddimetü'l-Edeb”. *TDVİA*, 31: 120-121.
- Zengin, Z. S. (2008). “Osmanlı Döneminde Yaygın Din Eğitimi Faaliyeti Olarak Hutbeler”. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1): 379-398.
- <http://dictionary.abadis.ir/> (erişim tarihi: 01.05.2016-03.03.2017).
- <http://www.almaany.com/tr/dict/ar-tr/> (erişim tarihi: 01.05.2016-03.03.2017).
- <http://www.mevlutsari.com/> (erişim tarihi: 01.05.2016-03.03.2017).
- <http://www.parsi.wiki/> (erişim tarihi: 01.05.2016-03.03.2017).
- <http://www.vajehyab.com/> (erişim tarihi: 01.05.2016-03.03.2017).
- http://yazmalar.tdk.org.tr/detay_goster.php?k=796 (erişim tarihi: 03.04.2017).
- <http://yazmalar.tdk.org.tr/tarama.php> (erişim tarihi: 03.04.2017).
- <https://dijital-kutuphane.mkutup.gov.tr/tr/manuscripts/catalog/list> (erişim tarihi: 03.04.2017).
- <https://kasif.mkutup.gov.tr/SonucDetay.aspx?MakId=573114> (erişim tarihi: 03.04.2017).
- <https://www.yazmalar.gov.tr/> (erişim tarihi: 03.04.2017).
- <https://www.yazmalar.gov.tr/tarama.php?cmd=search&genel=VES%DDLET%DC%27L-MAKASID&submit=Ara> (erişim tarihi: 03.04.2017).

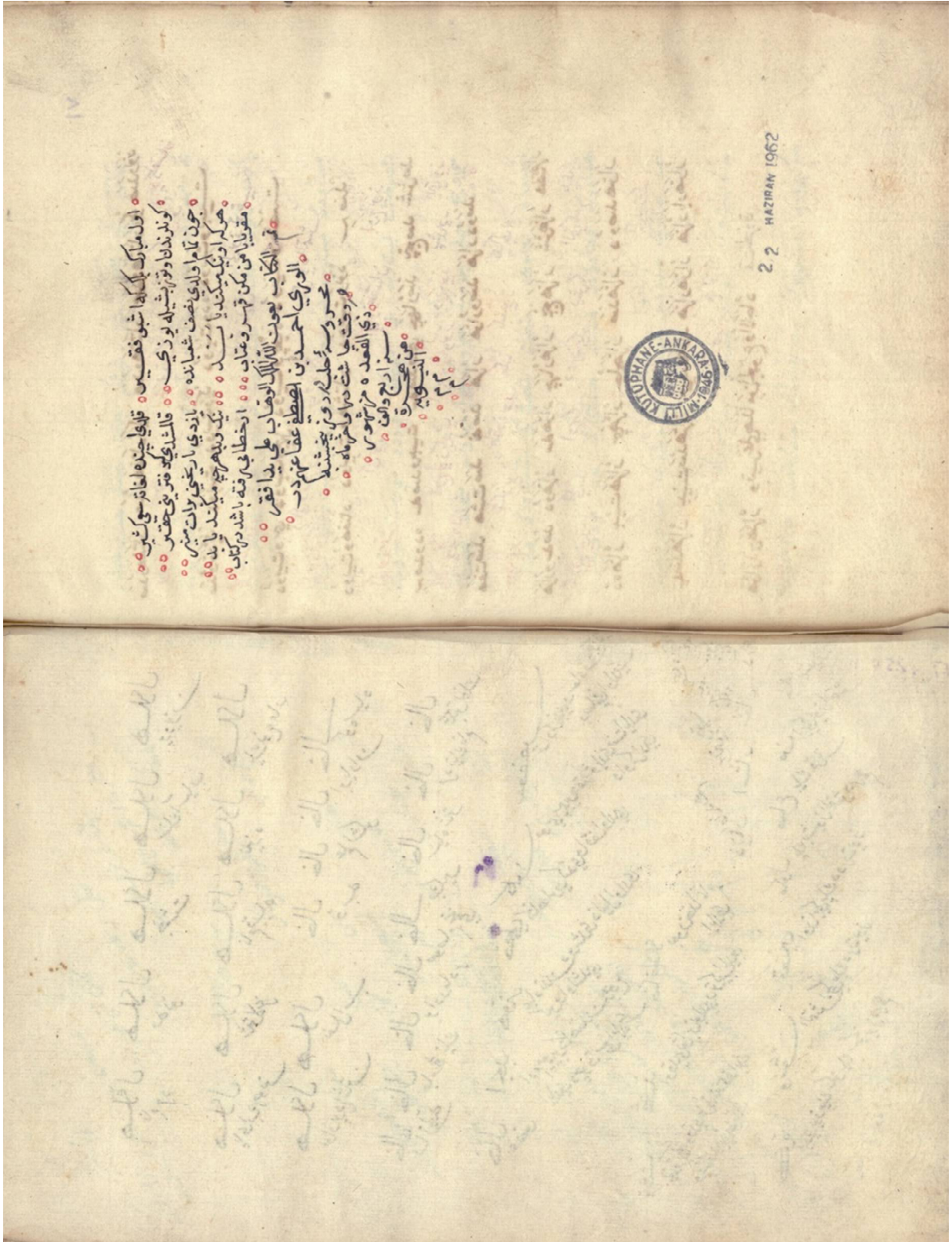
EK 2- MKN 12. VARAK (2. BABIN BAŞLANGIÇ SAYFASI)

EK 3- MKN 27. VARAK (3. BABIN BAŞLANGIÇ SAYFASI)

EK 4- MKN 72. VARAK (ESERİN SON SAYFASI)

EK 5- TDKN 3. VARAK (ESERİN BAŞLANGIÇ SAYFASI)

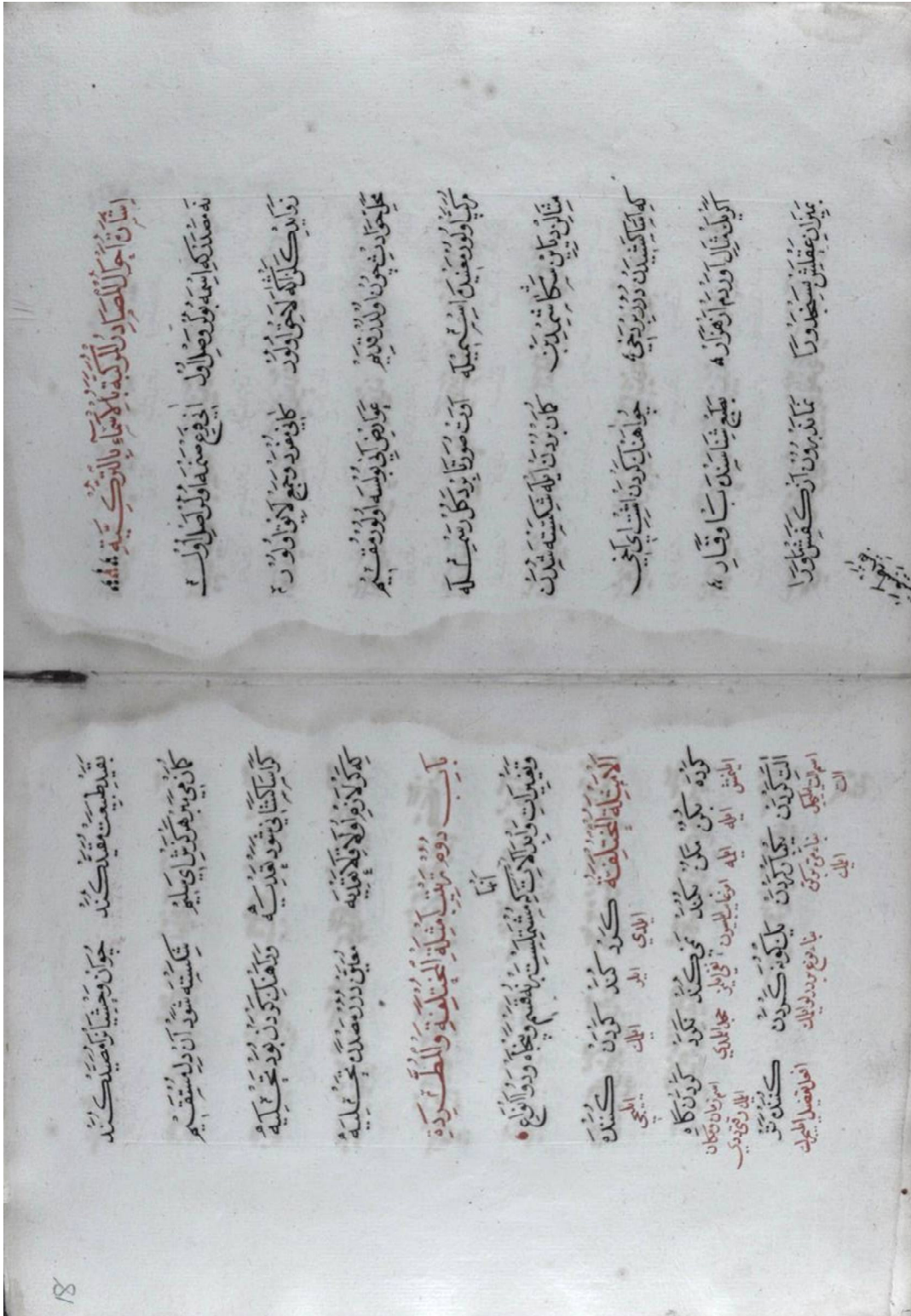
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ • مَبِيتِ الْمَسِيرِ وَالصَّغَابِ • الَّذِي خَلَقَ
 مِنَ الْمَاءِ الْحَيَاةَ • وَفَضَّلَهُ عَلَى الْكَافِرِينَ •
 وَبَدَّلَ لَيْلِي نَهَارًا • وَكَرَّمَ أَوْلَادَهُ بِالْكِتَابِ وَالذِّكْرِ وَالْجَنَابِ •
 وَالصَّلَاةِ وَالْحَجِّ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالصَّوَابِ • وَ
 السَّلَامِ عَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَشْرَافًا • وَكُلِّمُوا بِصَغَابِ أُمَّةٍ
 حَنِينٍ مُرِيدٍ أَصْغَفَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ • حَتَّى رَسَمَ الْوَجْهَ
 مِنْ مَوْجِي زَادَكَانِ • وَعَنَّا بِيَرْزَانَ • جَنَافُورًا زَادَكَ
 جَنَانًا مُرِيدًا • هَلْ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ • وَقَارَنَ اللَّهُ فَتُحَقِّقَ لَدَيْهِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ • مَبِيتِ الْمَسِيرِ وَالصَّغَابِ • الَّذِي خَلَقَ
 مِنَ الْمَاءِ الْحَيَاةَ • وَفَضَّلَهُ عَلَى الْكَافِرِينَ •
 وَبَدَّلَ لَيْلِي نَهَارًا • وَكَرَّمَ أَوْلَادَهُ بِالْكِتَابِ وَالذِّكْرِ وَالْجَنَابِ •
 وَالصَّلَاةِ وَالْحَجِّ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالصَّوَابِ • وَ
 السَّلَامِ عَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَشْرَافًا • وَكُلِّمُوا بِصَغَابِ أُمَّةٍ
 حَنِينٍ مُرِيدٍ أَصْغَفَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ • حَتَّى رَسَمَ الْوَجْهَ
 مِنْ مَوْجِي زَادَكَانِ • وَعَنَّا بِيَرْزَانَ • جَنَافُورًا زَادَكَ
 جَنَانًا مُرِيدًا • هَلْ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ • وَقَارَنَ اللَّهُ فَتُحَقِّقَ لَدَيْهِ

Handwritten marginal notes in Arabic script, including the title 'بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ' and other religious phrases.

3

EK 6- TDKN 18. VARAK (2. BABIN BAŞLANGIÇ SAYFASI)

إِسْمَانُ أَجْرٌ لِلصَّادِقِ وَاللَّيْثَةُ بِالْحَمَاءِ بِالذَّكْرِ كَيْتَةٌ ١٤٤

لَهُ مَصْدَقٌ كَمَا اسْمُهُ وَهُوَ صِلَ أَوْلَادِ أَيْ مَصْدَقٌ مِثْلُهُ أَوْلَادُهُ

وَأَيْدِيكَ أَلَمْ تَكُنْ لِأَخِي أَوْلَادٌ كَمَا فِي مَعْنَى تَجْمَعُ لِأَقْوَامٍ أَوْلَادٌ

عَلَى حَيْثُ دَخَلَ جُزْءٌ مِنَ الْوَالِدِ قَدْ تَمَّ عَمَّا فِي بَعْضِ كَيْدِ بُولَسَةَ أَوْلَادُ مَقْبُولٍ

مَرْكَبًا وَوَدَّ عَيْنَيْنِ اسْمٍ جَمِيئَةٍ أَوْتِ صَوْتًا يُرَدُّ كَمَا فِي مَعْنَى سَلَامَةٍ

مِنَ الْوَالِدِ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى كَلْبٌ بَرْدٌ أَيْ لَيْلَةٌ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ

كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ وَوَدَّ بِرَأْسِ جَمَاهِرًا كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ بِرَأْسِ

أَكْرَمٌ نَأْيًا وَوَدَّ أَرْهَاقَهُ بَطْنُ شَيْءٍ نَسَبًا بِشَاوِيحِ وَشَاوِيحُ

بِعِيدَانِ عَقْلِيٍّ سَخَطٌ وَوَدَّ كَمَا فِي مَعْنَى بَرْدٌ أَيْ لَيْلَةٌ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ

بِقَدِّ طَبِيعَتِ مَقْبُولٍ كَمَا فِي مَعْنَى جُزْءٌ وَجَمِيئَةٌ أَوْ صِدْقٌ كَمَا فِي مَعْنَى

كَلْبٌ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى كَيْدٌ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ بِرَأْسِ

كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ

كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ

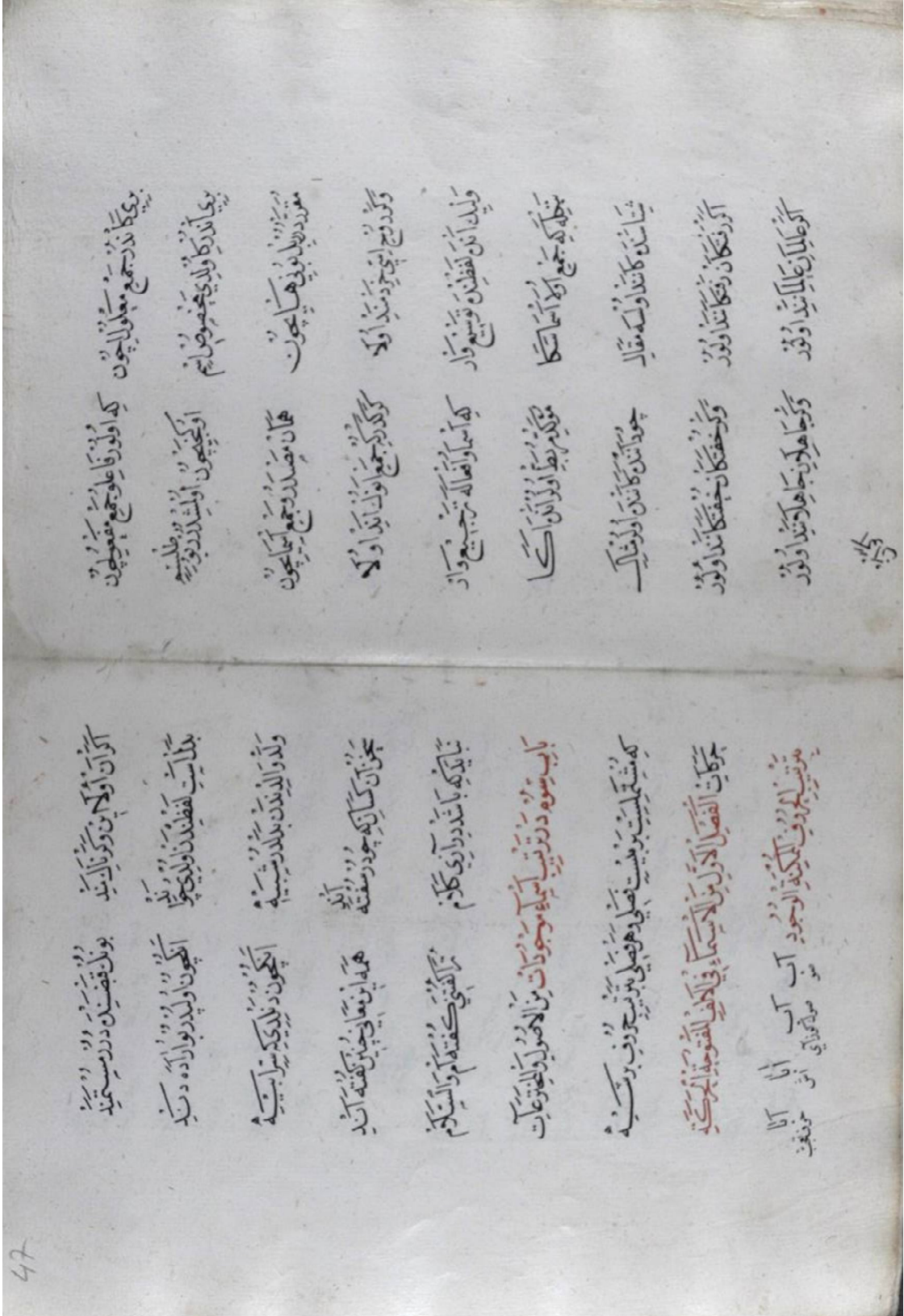
بَابُ دَوْرٌ مَرْبُوبٌ مِثْلَةُ الْخَيْلِ وَالطَّرِيقَةُ

وَتَقْدِيرَاتٌ وَبَعْضُ الْوَالِدِ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ بِرَأْسِ كَمَا فِي مَعْنَى شِدْرٌ

الْأَرْبَابُ الْخَيْلُ الْخَيْلُ كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى

كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى

كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى كَمَا فِي مَعْنَى

EK 8- TDKN 112. VARAK (ESERİN SON SAYFASI)

کتابت اضعف العباد الفقير الحقير المحتاج الي قد لله تعالى محمد بن مصطفي نبي
في شهر رمضان المبارك

الغرم هزار دوهزار سهدزار چهار هزار پنج هزار
 رقصيد او ايتيك داد ايج بيك دان رديك داد رديك

شش هزار دهم هزار بيست هزار سب هزار
 داد ايتيك رقصيد ايتيك رقصيد او رديك

چهار هزار صد هزار دوصد هزار سصد هزار
 رقصيد ايتيك رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك

الغرم دهم هزار بيست هزار سصد هزار هزار
 رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك

هزار بار هزار هزاران هزار و فرس على هذا جمع الاحداد
 رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك

مجمع ولا اجاد مضرع تاريخ وسيله القاصد
 رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك

اول بارك ملك اشو فقير قلدي خنده لغاته سعدي
 رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك

كل روزن اوقرب شكه يوزي قلبي ديكه دفتر حصيد
 رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك

چون تمام اريي عمر رمضان زدي تا رخصي برات سيز
 رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك رقصيد او ايتيك

تمت بعون الله و بس اوقرب الله

صبرتم خفاك اوله ابرو كلكه
 ماخر اكلگون دور و ملامت كلكه
 علم خرابه وار ديك كلكه كلكه
 عيجه پختس ليدو كنج سبدن كنجي
 كوزن ايتيك هويخته هويته اوله ايتيك
 علم خرابه وار ديك كلكه كلكه

بوزد كملون بوته ناسك كلكه
 ظليله و رضه صدي قستك كلكه
 سكره عول امه بوقله خافي راي
 كفسى دكلد رقصيد او ايتيك
 علم خرابه وار ديك كلكه كلكه

ظلم نيام شبهه وي بجا في
 بود روزنه رعالي كلكه دار ايتيك
 عا شمشير
 امور قوتونه اوله قوتونه ما نه
 دور كلكه سكره كلكه رقصيد او ايتيك
 علم خرابه وار ديك كلكه كلكه

كلكه رقصيد او ايتيك كلكه رقصيد او ايتيك
 كلكه رقصيد او ايتيك كلكه رقصيد او ايتيك
 كلكه رقصيد او ايتيك كلكه رقصيد او ايتيك
 كلكه رقصيد او ايتيك كلكه رقصيد او ايتيك

علم خرابه وار ديك كلكه كلكه
 كلكه رقصيد او ايتيك كلكه رقصيد او ايتيك
 كلكه رقصيد او ايتيك كلكه رقصيد او ايتيك

Ö Z G E Ç M İ Ş

Adı ve SOYADI : Esra KAVASOĞLU PARLAK

Doğum Yeri - Tarihi : İzmir-1986

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Buca-Hoca Ahmet Yesevi Lisesi (YAL), İzmir, 2004

Lisans Diploması : Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Ankara, 2008

Yüksek Lisans Diploması : Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Antalya, 2017

Tez Konusu : Hatîb Rüstem El-Mevlevî'nin "Vesîletü'l-Makâsîd ilâ Ahseni'l-Merâsîd [fi Lügati'l-Fürs]" Adlı Eseri (İnceleme-Metin)

Yabancı Diller : İngilizce, Farsça

Bilimsel Faaliyetler

"Dede Korkut Kitabı'na Feminist Edebiyat Eleştirisi Bağlamında Bir Bakış Denemesi": 1. Uluslararası Çukurova Kadın Çalışmaları Kongresi-Bildiri Kitabı (Adana-2015)

"Yüzyılların Ortak Kederi: Turan Oflazoğlu'nun Kanunî Süleyman'I ve Taşlıcalı Yahya'nın Şehzade Mustafa Mersiyesi": 4. Uluslararası Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi Kongresi-Bildiri Kitabı (Kırıkkale-2013)

İş Deneyimi

Projeler : Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler-II Projesi-Koordinatör Yardımcılığı

Çalıştığı Kurumlar : Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Araştırma Görevlisi, 2010-2013

E-Posta : kavasoglu.esra@gmail.com